ÇAĞDAŞ EDEBİYAT - POLİSİYE

HENNING MANKELL

BEYAZ ASLAN

ALTIN KİTAPLAR

KİTABIN ORİJİNAL ADI DEN VITA LEJONINNAN
YAYIN HAKLARI © HENNING MANKELL
AKCALI Telif Hakları Ajansı
© ALTIN KİTAPLAR YAYINEVİ
ve TİCARET A.Ş.

Bu kitabın her türlü yayın hakları Fikir ve Sanat Eserleri Yasası gereğince ALTIN KİTAPLAR YAYINEVİ ve TİCARET A.Ş.'ye aittir.

BASKI 1. BASIM / KASIM 2000
AKDENİZ YAYINCILIK A.Ş.
Matbaacılar Sitesi No: 83
Bağcılar - İSTANBUL

ISBN 975 - 21- 0149 - 6

ALTIN KİTAPLAR YAYINEVİ
Celâl Ferdi Gökçay Sk. Nebioğlu İşhanı
Cağaloğlu - İstanbul
Tel: (0212) 513 63 65 - 526 80 12
520 62 46 - 513 65 18
Faks: (0212) 526 80 11
www. altinkitaplar. com
info @altinkitaplar. com.tr.

HENNING MANKELL

BEYAZ ASLAN

TÜRKÇESİ

FATOŞ DİLBER

Yazarın Yayınevimizden Çıkan Kitabı:

ÖLÜMÜN KARANLIK YÜZÜ

Önsöz

Nelson Mandela 1990 yılında otuz yıldan beri siyasi tutuklu olarak bulunduğu Robben Adası'ndan tahliye edildi.

Dünya, Mandela'nın özgür kalışını kutlarken birçok Güney Afrikalı bunu sözcüklere dökülmeyen, ama imzalanmış ve mühürlenmiş bir savaş deklarasyonu olarak değerlendiriyordu. Başkan de Klerk'e ise kendisinden nefret edilen bir vatan haini olarak bakılıyordu.

Mandela'nın tahliye edilmesi sırasında bir grup erkek büyük bir gizlilik içersinde buluşarak Güney Afrikalılar'ın geleceğinin sorumluluğunu üstlendiler. Bunlar çok acımasız insanlardı. Bununla birlikte, kendilerini kutsal bir misyon üstlenmiş olarak değerlendiriyorlardı. Asla boyun eğmeyeceklerdi.

Gizlice buluştular ve bir karar verdiler. Ülkenin kana boyanacağı bir iç savaşı başlatacaklardı.

YSTAD'LI KADIN

1.

Emlakçı Louise Åkerblom, 24 Nisan Cuma günü öğleden sonra saat üçte Skurup'daki Savings Bankası'ndan dışarı çıktı. Kaldırımda bir an durup temiz havayı içine çekerek bundan sonra ne yapması gerektiğini düşündü. Aslında o anda işi unutup Ystad'daki evine gitmekten başka bir şey istemiyordu. Ne var ki, o sabah kendisini arayan dul kadına, satmak istediği evini gelip göreceğine söz vermişti.

Oraya gitmesinin ne kadar süreceğini tahmin etmeye çalıştı. Belki bir saat belki de biraz daha fazla. Ayrıca ekmek alması da gerekiyordu. Genellikle evin ekmeğini kocası Robert pişirirdi, ama o hafta buna fırsat bulamamıştı. Meydanın karşı tarafına geçtikten sonra, sola dönüp fırına doğru yürüdü. Kapıyı açarken üstündeki eski moda çanın sesi duyuldu. Fırında kendisinden başka müşteri yoktu, daha sonra tezgâhtaki kadın Louise Åkerblom'un o gün oldukça neşeli olduğunu ve sonunda baharın gelmesine ne denli sevindiğinden söz ettiğini hatırlayacaktı.

Çavdar ekmeği aldı ve bir miktar da pötifur alarak eşine ve çocuklarına sürpriz yapmaya karar verdi. Sonra da bankaya, arabasının yanına geri döndü. Arabasına doğru giderken kısa bir süre önce bir ev sattığı Malmö'lü çiftle karşılaştı. Çift evi satın aldıkları kişiye para ödemek, kredi sözleşmesi ve anlaşmayı imzalamak için bankaya gelmişti. Artık kendi evlerinde oturacakları için çok mutluydular. Louise onlar adına seviniyordu, ama aynı zamanda da içinde bir tedirginlik vardı; acaba hem krediyi, hem de faizi nasıl ödeyeceklerdi? Zor günler yaşanıyordu, artık hiç kimse işinde kendini güvende hissetmiyordu. Ya ada-

mı işinden atarlarsa? Çiftin parasal durumlarını çok dikkatle incelemişti. Diğer genç çiftlerin tersine bunlar kredi kartlarını düşüncesizce kullanmıyorlardı ve genç ev kadını, tutumlu birine benziyordu. Kısacası evlerinin borcunu ödeyebilecek kişilere benziyorlardı. Ödeyemezlerse yakında evin satılığa çıktığını nasıl olsa duyardı. Belki evi satan kişi kendisi ya da Robert olurdu. Birkaç yıl içersinde aynı evi iki ya da üç kez sattığı çok olmuştu.

Arabasını açıp bindi, araç telefonundan Ystad bürosunu aradı. Robert eve gitmiş olmalıydı. Telesekreterden kocasının Åkerblom Emlak Şirketi'nin hafta sonu için kapalı olduğunu ama pazartesi sabahı saat sekizde işbaşı yapacaklarını bildiren sesini duydu.

Önce Robert'ın bu denli erken işi kapatmasına şaşırdı. Sonra onun o gün öğleden sonra muhasebecileriyle buluşacağını hatırladı. Telesekretere mesaj bıraktı: "Selam! Krageholm'daki eve bakmaya gidiyorum. Sonra da eve geleceğim. Saat şimdi üçü çeyrek geçiyor. Beşte evde olurum." Telefonu yerine koydu. Robert muhabecisiyle görüştükten sonra belki büroya uğrardı.

Koltuğun üstündeki plastik dosyayı aldı, dul kadının verdiği tarifle çizdiği haritayı çıkardı içinden. Ev, Krageholm ile Vollsjö arasındaki yan sokağın üstündeydi. Oraya gitmesi, eve ve çevresine bakması sonra da Ystad'a geri dönmesi bir saatini alacaktı.

Birden duraksadı. Evi daha sonra da görürüm, diye geçirdi içinden. Eve sahilden giderim ve bir süre sahilde uygun bir yerde durarak denizi seyrederim. Bugün zaten bir ev sattım; şimdilik bu yeter.

Bir şarkı mırıldanmaya başladı, arabayı çalıştırdı ve Skurup'dan çıktı. Trelleborg çıkışına geldiğinde bir kez daha fikir değiştirdi. Pazartesi ve salı çok yoğun olduğundan kadının evine gidip bakamayacaktı. Bu yüzden kızıp, başka bir emlakçıya gidebilirdi. Böylesi bir şeyin olmasına izin veremezlerdi. Ülkede zor günler yaşanıyordu. Rekabet her geçen gün daha da artıyordu. Hiç kimse elindeki işi kaçırmayı göze alamıyordu.

İçini çekerek, direksiyonu kırdı. Sahil yoluyla, denizin bir süre daha ertelenmesi gerekiyordu. Sürekli haritaya bakıyordu. Doğru yolda olduğunu anlamak için başını sürekli çevirmek yerine, gelecek hafta harita-

yı dayayabilecek bir şey almaya karar verdi. Dul hanımın oturduğu sokağa daha önce hiç gitmemişti, ancak sokağı bulmakta zorlanacağını sanmıyordu. Mahalleyi biliyordu. Gelecek yıl emlakçılıktaki on yılları dolacaktı.

Bu düşünceyle birlikte başını şaşkınlıkla salladı. On yıl olmuş. Zaman çok çabuk geçiyor, gereğinden fazla çabuk. Bu on yıl içinde iki çocuk doğurmuş ve emlak şirketini kurabilmek için Robert'la birlikte canla başla çalışmıştı. Firmayı ilk kurdukları yıllarda ülkenin ekonomik durumu şimdikine oranla çok daha iyiydi, bunu şimdi daha iyi görebiliyordu. İşe şimdi başlasalardı asla başarılı olamazlardı. Şükran duyması gerekiyordu. Tanrı hem kendisine, hem de ailesine çok iyi ve cömert davranmıştı. Çocuklarımızı Kurtaralım Derneği'ne verdikleri aidatı arttırmaları konusunu Robert'la bir kez daha konuşmalıydı. Robert para konusunda Louise'den daha titiz olduğundan elbette bu fikre önce karşı çıkacaktı. Ama yine de onunla konuşmalı ve ikna etmeliydi. Zaten son sözü genellikle kendisi söylerdi.

Birden yanlış sokağa saptığını fark ederek frene bastı. Ailesini ve şimşek gibi bir hızla geçen on yılı düşünürken yanlış sokağa sapmıştı. Kendi kendine güldü, başını iki yana salladı ve U dönüşü yapmadan dikkatle yola baktı.

Skåne çok güzel bir yer, diye geçirdi içinden. Güzel ve açık. Ama aynı zamanda içine kapalı. İlk bakışta insana dümdüz bir yer gibi geliyordu, ama sonra birden bu manzara değişiyor ve evlerle çiftlikler, tecrit edilmiş adalar gibi ortaya çıkıyordu. Evlere bakmak ya da alıcılara göstermek için çevrede dolaştığında karşısına çıkan manzaranın sürekli olarak kimlik değiştirmesine nedense bir türlü alışamıyordu.

Dulun verdiği tarife bakmak için Erikslund'u geçtikten sonra arabayı kenara çekerek durdu. Haklıydı. Sola döndükten hemen sonra Krageholm yoluna çıktı. Manzara çok güzeldi. Tepelerin arasındaki virajlı yol Krageholm ormanından geçiyor ve göle uzanıyordu. Louise bu yoldan geçmekten çok hoşlanırdı, defalarca geçmesine karşın yine de sanki ilk kez görüyormuş gibi heyecanlanırdı.

Yedi kilometre gittikten sonra son sapağı aramaya koyuldu. Kadın, bu sapağın bozuk ve toprak bir yol olduğunu söylemişti. Sapağı gördü-

günde yavaşladı ve sağa döndü; haritaya göre ev bir kilometre ilerde, sol taraftaydı.

Üç kilometre gittikten sonra yol bitince Louise yanlış yolda olduğunu fark etti.

Bir an için evi unutup dönmeyi düşündü. Ama bu düşünceyi bir kenara atarak yeniden Krageholm yoluna çıktı. Kuzeye doğru yaklaşık beş yüz metre gittikten sonra bir kez daha sağa saptı. Bu sokakta da kendisine verilen tarife uygun tek bir ev bile yoktu. İçini çekti, geri dönerek durup sormaya karar verdi. Kısa bir süre sonra ağaçların arasına gizlenmiş bir ev gördü.

Arabayı durdurdu, motoru kapattı ve arabadan indi. Ağaçlardan gelen kokuyu içine çekti. Skåne'de sık rastlanan beyaz boyalı, ahşap ve U şeklindeki eve doğru yürüdü. Panjurlardan biri açıktı. Bahçede bir kuyu vardı, kuyunun yanında da siyah bir tulumba.

Duraksadı ve durdu. Ev terk edilmişe benziyordu. Belki de evine dönmesi ve dulun öfkelenmeyeceğini ümit etmesi çok daha iyi olacaktı.

Ama kapıya vurabilirim, diye geçirdi içinden. Kimse bunun için benden para istemeyecek.

Eve gelmeden önce büyük ve kırmızıya boyanmış bir ahırın önünden geçti. Başını aralık kapıdan içeri uzattı.

Gördüklerine çok şaşırdı. İçerde iki araba vardı. Arabalar iyi durumda değildi, ama biri son derece pahalı bir Mercedes diğeriyse BMW'ydi.

Bu koşullarda ev terk edilmiş olamaz, diye düşünerek beyaz badanalı eve doğru yürüdü.

Kapıyı vurdu ama içerden bir ses gelmedi. Bir kez daha ama biraz da sert bir şekilde vurdu, yine kapıyı açan olmadı. Kapının yanındaki pencereden içeri bakmaya çalıştı, perdeler kapalıydı. Evin arka kapısının olup olmadığına bakmak için oradan uzaklaşmadan önce son bir kez daha kapıya vurdu.

Evin arka tarafında bakımsız bir meyve bahçesi vardı. Elma ağaçları neredeyse yirmi ya da otuz yıldan beri budanmamış gibiydi. Pas içindeki bahçe sandalyeleriyle masası armut ağacının altında duruyordu. Bir saksağan kanatlarını çırparak uzaklaştı. Arka kapıyı bulamamıştı, evin ön tarafına geri döndü.

Bir kez daha vuracağım, dedi kendi kendine. Eğer yine kapı açılmazsa Ystad'a geri dönerim. Böylelikle akşam yemeği hazırlıklarına başlamadan sahilde biraz durup dinlenebilme olanağım da olur.

Kapıya hızla vurdu.

Açılmadı.

Birinin avludan gelip yanına yaklaştığını duymaktan çok hissetti. Hızla döndü.

Adam ondan yaklaşık bir metre kadar ötede duruyordu. Kıpırdamadan gözlerini yüzüne dikmiş bakıyordu. Adamın alnındaki yara izini gördü.

Birden kendini çok huzursuz hissetti.

Bu adam nereden çıkmıştı? Avlu taşlı olduğu halde neden ayak seslerini duymamıştı? Acaba saldıracak mıydı?

Adama doğru bir adım atarak sakin bir sesle konuşmaya çalıştı.

"Sizi rahatsız etmediğimi umarım," dedi. "Ben emlakçıyım ve yolumu kaybettim. Gideceğim yerin adresini sormak istiyordum."

Adam cevap vermedi.

Belki İsveçli değil, diye geçirdi içinden. Belki onun söylediklerini anlamamıştı. Adamın dış görünüşünde yabancı olduğunu hissettiren bir tavır vardı.

Birden bir an önce oradan uzaklaşması gerektiğini hissetti. Karşısında duran bu hareketsiz adam ve onun buz gibi bakışlarından ürkmüştü.

"Sizi daha fazla rahatsız etmeyeyim," dedi. "Rahatsız ettiğim için özür dilerim."

Yürümeye başladı ama bir iki adım attıktan sonra durdu. Hareketsiz adama bir canlılık gelmişti. Ceketinin cebinden bir şey çıkardı. Louise önce bunun ne olduğunu göremedi. Sonra tabanca olduğunu fark etti.

Adam tabancayı yavaşça kaldırdı ve namluyu Louise'in başına çevirdi.

Aman Tanrım, diye geçirdi içinden Louise.

Aman Tanrım, lütfen bana yardım et. Bu adam beni öldürecek.

Tanrım, lütfen, lütfen bana yardım et.

24 Nisan 1992 günü öğleden sonra dörde çeyrek vardı.

2.

27 Nisan Pazartesi sabahı Dedektif Kurt Wallander, Ystad karakoluna geldiğinde öfke içindeydi. En son ne zaman bu denli öfkeli olduğunu hatırlayamıyordu. Sabah tıraş olurken yüzünü kesmesi de o sabah zaten sinirli olan dedektifi iyice çileden çıkarmıştı.

Kendisine günaydın diyen çalışma arkadaşlarına homurdanarak karşılık verdi. Çalışma odasına girer girmez kapıyı hızla kapattı, telefonu fişten çekti ve koltuğuna oturarak camdan dışarı bakmaya başladı.

Kurt Wallander kırk dört yaşındaydı. Çok başarılı, inatçı ve zeki bir polis olarak tanınırdı. O sabah kendini hem çok öfkeli, hem de huzursuz hissediyordu. Pazar günü hiç yaşamamayı yeğlediği olaylarla dolu geçmişti.

Öfkeli olmasının nedenlerinden biri Löderup'un dışında tek başına yaşayan babasıydı. Babasıyla her zaman sorunlu bir ilişkisi olmuştu. İlişkileri yıllar içersinde de düzelmemişti. Üstelik kendisinin de fark ettiği gibi her geçen gün babasına daha çok benziyordu. Acaba babası gibi asık suratlı, ne yapacağı önceden kestirilemeyen biri mi olacaktı yaşlanınca?

Pazar günü öğleden sonra Kurt Wallander yine her zamanki gibi babasını görmeye gitmişti. Ilık bahar güneşinin altında verandada kahve içip kâğıt oynamışlardı. Birdenbire babası evlenmeye karar verdiğini açıklamıştı. Kurt Wallander önce yanlış duyduğunu sanmıştı.

"Hayır," demişti. "Benim evlenmeye niyetim yok."

"Ben senden söz etmiyorum," diye karşılık vermişti babası. "Evlenmeye karar veren benim."

Kurt Wallander babasına şaşkınlıkla bakmıştı.

"Seksen yaşındasın. İnsan bu yaşta evlenmez."

"Ölmedim daha," diye üstelemişti babası öfkeyle. "İstediğim her şeyi yapabilecek düzeydeyim. Kiminle evleneceğimi sorsana."

Kurt Wallander söylenileni yaptı.

"Bil bakalım. Polislerin sonuca ulaşmak için çaba gösterdiklerini sanırdım?"

"Sen, kendi yaşında hiç kimseyi tanımıyorsun ki."

"Tanıdığım biri var," demişti babası. "Ayrıca yaşıtımla evlenmem gerektiğini kim söylüyor ki?"

Kurt Wallander birden yalnızca tek bir olasılık olduğunu fark etmişti: Haftada üç kez gelip babasının ayaklarını yıkayan ve evi temizleyen elli yaşındaki Gertrud Anderson.

"Gertrud'la mı evleneceksin?" diye sormuştu. "Ona evlenmek isteyip istemediğini sordun mu? Aranızda otuz yaş fark var. Biriyle yaşayabilecek misin? Bunu hiçbir zaman başaramadın ki. Annemle bile olmadı."

"Yaşlılığımda huyum da değişti, artık iyi huylu biri oldum," diye karşılık vermişti babası.

Kurt Wallander kulaklarına inanamamıştı. Babası evlenecekti, ha? Yaşlılığında daha iyi huylu olmuştu? Bu olası mıydı?

Sonra da kavga etmeye başlamışlardı. Sonunda babası kahve fincanını lalelerin üstüne fırlatmış ve kendini resim stüdyosuna kilitlemişti. Yıllardan beri hep aynı resmi yapar dururdu; sonbahar manzarasında güneşin batışı. Ara sıra da bu manzaraya bir orman tavuğu eklerdi.

Kurt Wallander öfke içinde evine dönmüştü. Bu saçmalıklara bir nokta koymalıydı. Babasının yanında bir yıldan beri çalışan Gertrud Anderson, onunla yaşamanın olanaksız olduğunu nasıl olmuş da görememişti?

Arabasını evine oldukça yakın bir yere park etti. Eve gider gitmez Stockholm'de yaşayan kız kardeşi Kristina'yı aramaya karar vermişti. Ona mutlaka bir an önce Skåne'ye gelmesini söyleyecekti. Aslında hiç kimse babasının kararını değiştiremezdi. Ama belki Gertrud Anderson gerçekleri görebilir ve evlenmekten vazgeçebilirdi.

Kız kardeşini arayamadı. En üst kattaki dairesine vardığında sokak kapısının kırık olduğunu gördü. Birkaç dakika sonra hırsızların daha yeni aldığı müzik setini, CD'lerini, plaklarını, televizyonu, radyoyu, saatlerini ve kamerasını çaldıklarını fark etti. Ne yapması gerektiğini düşünerek kendini bir koltuğa atıp bir süre oturdu. Sonunda işyerine tele-

fon ederek o pazar günü nöbette olan Martinson'la konuşmak istediğini söyledi santrala.

Martinson'un telefona gelmesi bir hayli uzun sürmüştü. Wallander onun kahve içip diğer nöbetçi polislerle sohbet ettiğini tahmin etmişti.

"Ben Martinson. Size nasıl yardımcı olabilirim?"

"Ben Wallander. Kıçını kaldırıp buraya gel hemen."

"Nereye? Çalışma odana mı? Bugün çalıştığını bilmiyordum."

"Evdeyim. Derhal buraya gel."

Martinson sonunda konunun önemini fark etmişti. Daha fazla soru sormadan, "Peki," demişti. "Hemen geliyorum."

Pazar gününün geri kalan bölümü ise dairenin teknik açıdan aranması ve rapor yazılmasıyla geçmişti. Wallander'in zaman zaman birlikte çalıştığı Martinson, bazen alabildiğine dikkatsiz ve düşüncesizce hareket eden biriydi, ama Wallander yine de onunla çalışmaktan hoşlanırdı. Bu da onun şaşırtıcı derece yoğun olan algılama yeteneğinden kaynaklanıyordu. Martinson'la diğer polis, işlerini bitirip gittikten sonra, Wallander kapıyı tamir etmişti.

Gece bir türlü uyuyamamış ve hırsızları yakalayacak olursa onları nasıl döveceğini düşünüp durmuştu. Çalınan eşyalarını düşünerek kendisine daha fazla işkence yapmak istemediğinde bu kez de babasını ne yapacağını, evlenmesine nasıl engel olacağını düşünmeye başlamıştı.

Şafakla birlikte kalkarak kahve yapmış ve evinin sigorta poliçesini alarak mutfaktaki masaya oturup poliçeyi incelemeye koyulmuştu. Sigorta şirketinin kullandığı anlaşılmaz dilin karşısında kâğıtları öfkeyle bir kenara fırlatarak banyoya tıraş olmaya gitmişti. Yanağını kestiğinde karakolu arayıp hasta olduğunu söylemeyi ve yatağa girip bir güzel uyumayı düşünmüştü. Ne var ki, CD bile dinlemeden evde oturma düşüncesine dayanamamıştı.

Saat sabahın yedi buçuğuydu ve Wallander çalışma odasında kapalı kapıların ardında oturuyordu. Homurdanarak kendi kendine dedektif olduğunu hatırlatıp telefonu yeniden fişe taktı.

Takar takmaz da çaldı. Arayan santral memuresi Ebba'ydı.

"Evinize hırsız girdiğini duydum, çok üzüldüm," dedi. "Gerçekten de tüm plaklarınızı çalmışlar mı?"

"Birkaç tane 78'lik bırakmışlar. Onları bu akşam dinlemeyi düşünüyorum. Tabii birinden ödünç bir pikap bulabilirsem."

"Vah vah vah, çok korkunç."

"Hayat bu işte. Ne istiyorsun?"

"Burada bir adam var, sizinle görüşmek istiyormuş."

"Ne hakkında görüşecekmiş?"

"Biri mi kaybolmuş, ne?"

Wallander masanın üstündeki kâğıt yığınına baktı.

"Svedberg onunla ilgilenmiyor mu?"

"Svedberg avda."

"Nerede?"

"Ne ad verdiğinizi tam olarak bilmiyorum ama Svedberg, Marsvinsholm'daki bir çiftlikten kaçan yavru bir boğanın peşinde. Boğa E 14 karayolunda trafiği birbirine katıyormuş."

"Bu trafik polislerinin işi. Neden bizim adamlarımızdan birinin bu konuyla ilgilenmesi gerekti ki?"

"Svedberg'i Björk görevlendirdi."

"Aman Tanrım!"

"Bu adamı yanınıza göndereyim mi? Kayıp birini rapor etmek isteyen şu adamı?"

Wallander telefona bakarak başını evet dercesine salladı.

"Gönder," dedi.

Birkaç dakika sonra kapısı o denli yumuşak bir şekilde vuruldu ki, Wallander önce kapının vurulduğundan emin olamadı. Yine de, "Gir," diye bağırdığında kapı hemen açıldı.

Wallander ilk izlenimin her zaman son derece önemli olduğuna inanan insanlardandı.

Odasından içeri giren adam hiç de öyle hemen dikkatleri üstüne çekebilecek biri değildi. Wallander onun otuz beş yaşlarında olabileceğini tahmin etti. Adamın üstünde koyu kahverengi bir takım elbise vardı, saçları sarıydı ve gözlük takıyordu.

Wallander başka bir şeyin de farkına vardı.

Adam oldukça endişeliydi. Geceyi uykusuz geçiren bir tek Wallander değildi demek.

Ayağa kalkarak elini uzattı.

"Kurt Wallender, dedektif."

"Benim adım Robert Åkerblom," dedi adam. "Karım kayboldu."

Wallander adamın hemen konuya girmesine şaşırmıştı.

"Başından başlayalım," dedi. "Lütfen oturun. Koltuk biraz eski, sol kolu sürekli düşüyor, kusura bakmayın."

Adam koltuğa oturdu.

Oturur oturmaz da hıçkırarak ağlamaya başladı.

Wallander beklemeye karar vererek oturmadı.

Ziyaretçi koltuğunda oturan adam birkaç dakika sonra sakinleşti. Gözlerini kuruladı, burnunu sildi.

"Özür dilerim," dedi. "Louise'in başına bir şey gelmiş olmalı. Bugüne dek geceyi hiç dışarda geçirmemişti."

"Kahve içer misiniz?" diye sordu Wallander. "İsterseniz yiyecek bir şeyler de getirtebilirim."

"Hayır, teşekkür ederim."

Wallander başını sallayarak masasının çekmecelerinden birini açıp bir not defteri çıkardı. Kendi parasıyla kentteki kırtasiyecilerden birinden aldığı not defterlerini kullanırdı. Karakolun antetli kâğıtlarını kullanmaktan hiç hoşlanmazdı.

"İşe ne iş yaptığınızı anlatmakla başlayın," dedi Wallander.

"Benim adım Robert Åkerblom,' dedi adam. "Karımla birlikte Åkerblom Emlak Şirketi'ni yönetiyorum.'

Wallander yazarken bir yandan da başını evet dercesine salladı. Emlak şirketinin Saga sinemasına yakın bir yerde olduğunu biliyordu.

"İki çocuğumuz var," diye sürdürdü konuşmasını Robert Åkerblom. "Biri dört diğeri yedi yaşında. İkisi de kız. 19 Åkarvägen'de oturuyoruz. Ben bu kasabada doğdum. Karım Ronnebyli."

Konuşmasına ara vererek, ceketinin iç cebinden bir resim çıkarıp masanın üstüne koydu. Bu bir kadının resmiydi, kadının diğer kadınlardan bir farkı yoktu. Resmini çeken kişiye gülümsemişti, Wallander resmin bir fotoğraf stüdyosunda çekildiğini fark etti. Resimdeki yüzü inceledi.

"Bu resim üç ay önce çekildi," dedi Robert Åkerblom. "Yeni çekilmiş bir resim olduğu için getirdim buraya."

"Ve karınız kayboldu, değil mi?" diye sordu Wallander.

"Geçen cuma, bir emlak kredisi işini çözümlemek için Skurup'taki Savings Bankası'na gitmişti. Daha sonra da birinin satmak istediği evi görmeye gidecekti. O gün tüm öğleden sonrayı muhasebecimizin bürosunda geçirdim. Eve gitmeden önce de bizim şirkete uğradım. Karım saat beş civarında evde olacağını bildiren bir mesaj bırakmıştı telesekretere. Aradığında saatin üçü çeyrek geçtiğini söylemiş. O andan beri de ondan bir haber alamadık."

Wallander kaşlarını çattı. Pazartesiydi. Kadın üç günden beri ortada yoktu. İki küçük çocuğu üç gün boyunca annelerinin eve dönmesini beklemişti.

Wallander içgüdüsel bir şekilde bunun sıradan bir kaybolma olayı olmadığını hissetti. Ortadan kaybolan kişilerin genellikle bir süre sonra kaybolma nedenleriyle birlikte geri geldiklerini deneyimlerinden bilirdi. İnsanların birkaç günlüğüne hatta bir haftalığına bir yerlere gittikleri ve bunu yakınlarına söylemeyi unuttukları bilinen bir gerçekti. Öte yandan çok az kadının çocuklarını bırakıp bir yerlere gittiği de bilinen bir diğer gerçekti. İşte bu, onu endişelendirmişti.

Not defterine bir şeyler yazdı.

"Telesekretere bıraktığı mesaj duruyor mu?" diye sordu.

"Evet," dedi Robert Åkerblom. "Telesekreterin kasetini getirmeyi akıl edemedim."

"Önemli değil, onu daha sonra alırız," dedi Wallander. "Nereden aradığı belli mi?"

"Araba telefonundan."

Wallander kalemini masanın üstüne koydu ve ziyaretçi koltuğunda oturan adamı incelemeye başladı. Endişeli tavırlarında yapmacık bir ifade kesinlikle yoktu.

"Bir yerlere gitmiş olabilir mi?" diye sordu Wallander.

"Hayır."

"Arkadaşlarını görmeye gitmiş olabilir mi?"

"Hayır."

"Akrabalarını?"

"Hayır."

"Başka herhangi bir olasılık aklınıza geliyor mu?"

"Hayır."

"Umarım özel bir iki soru sormama karşı çıkmazsınız."

"Hiç kavga etmezdik. Eğer öğrenmek istediğiniz buysa."

Wallander başını evet dercesine salladı.

"Evet, ben de bunu soracaktım," dedi.

Yeniden başladı.

"Karınızın geçen cuma günü öğleden sonra ortadan kaybolduğunu söylediniz. Ama bize gelmek için üç gün beklediniz."

"Çok korkmuştum," dedi Robert Åkerblom.

Wallander şaşkınlıkla ona baktı.

"Polise gitmek korkunç bir şeyin olduğunu kabul etmek demektir," diye sürdürdü konuşmasını Robert Åkerblom. "İşte bu yüzden buraya gelmeye cesaret edemedim."

Wallander başını yavaşça salladı. Robert Åkerblom'un ne demek istediğini çok iyi anlıyordu.

"Tabii onu bulmak için bir şeyler yaptınız, değil mi?"

Robert Åkerblom evet dercesine başını salladı.

"Peki, onu bulmak için neler yaptınız?" diye sordu, yeniden not tutmaya başlamıştı.

"Tanrı'ya dua ettim," diye karşılık verdi Robert Åkerblom içtenlikle.

Wallander kalemi bıraktı.

"Tanrı'ya dua mı ettiniz?"

"Ailem Metodist. Dün kilisede bir araya geldik ve Papaz Tureson'la birlikte düşünmek istemediğimiz şeyin Louise'in başına gelmemiş olması için dua ettik."

Wallander karnının ezildiğini hissetti. Huzursuzluğunu karşısındaki koltukta oturan adamdan saklamaya çalıştı.

İki çocuklu bir anne, kilise üyesi, diye geçirdi içinden. Bu genç kadın kendi isteğiyle ortadan kaybolamazdı. Tabii, eğer aklını kaçırmamışsa. Ya da herhangi bir tarikata girmemişse. İki çocuklu bir annenin ormana dalıp intihar etmesi pek rastlanılan bir şey değildi. Elbette bu tür şeyler oluyordu ama çok ender.

Wallander nelerin olabileceğini üç aşağı beş yukarı tahmin edebiliyordu.

Ya bir kaza olmuştu ya da Louise Åkerblom bir cinayete kurban gitmişti.

"Bir kaza olmuş olabilir," dedi.

"Skåne'deki tüm hastaneleri aradım," dedi Robert Åkerblom. "Hiçbir hastanede yok. Ayrıca başına bir kaza gelmiş olsaydı hastaneden beni mutlaka ararlardı. Louise nüfus kâğıdını her zaman yanında taşır."

"Arabası ne markaydı?" diye sordu Wallander.

"Toyota Corolla. 1990 modeli. Lacivert. Plaka numarası MHL 449."

Wallander tüm bunları not defterine yazdı.

Sonra da yeniden başa dönerek o gün öğleden sonra Robert Åkerblom'un, karısının yaptıklarına ilişkin her şeyi ayrıntılarıyla anlatmasını istedi. Birlikte haritaları incelediler ve Wallander içindeki huzursuzluğun arttığını hissetmeye başladı.

Tanrı aşkına, bu bir cinayet olmasın, diye geçirdi içinden. Cinayetin dışında ne olursa olsun.

Wallander on bire çeyrek kala kalemini masanın üstüne bıraktı.

"Karınızın bulunmayacağını düşünmenin bir anlamı yok," dedi, kuşkusunun belli olmamasını dileyerek içinden. "Olayı çok büyük bir ciddiyetle ele alacağımızı söylememe gerek yok sanırım."

Robert Åkerblom yüzünü ellerinin arasına aldı. Wallander onun yeniden ağlamaya başlayacağından korktu. Birden karşısındaki bu çaresiz adama çok acıdı. Onu teselli etmek isterdi. Ama içindeki bu huzursuzluğu ve endişeyi göstermeden onu nasıl teselli edebilirdi?

Ayağa kalktı.

"Karınızın telesekretere bıraktığı mesajı dinlemek isterim," dedi. "Sonra da Skurup'a gidip bankayla görüşeceğim. Evde size yardım edecek biri var mı?"

"Yardıma gereksimim yok," dedi Robert Åkerblom. "Kendi işimi kendim halledebilirim. Louise'in başına ne gelmiş olabilir dersiniz dedektif?"

"Şimdilik hiçbir şey bilmiyorum," diye yanıtladı Wallander. "Kısa bir süre sonra evine döneceğinden eminim."

Yalan söylüyorum, diye geçirdi içinden. Söylediklerimin doğru olduğunu hiç sanmıyorum. Yalnızca ümit ediyorum, o kadar.

Wallander, Robert Åkerblom'la birlikte kasabaya gitti. Telesekreterdeki mesajı dinledikten ve genç kadının çalışma masasını ve çekmecelerini denetledikten sonra Björk'le konuşmak için bürosuna geri döndü. Kayıp kişilerin nasıl aranacaklarına ilişkin tüm talimatlar alabildiğine açık seçik olmasına karşın Wallander yine de her türlü kaynağın elinin altında olmasını istiyordu. Louise Åkerblom'un ortadan kayboluş şekli bir cinayetin işlendiğini daha başından belli ediyordu.

Åkerblom Emlak Şirketi'nin bulunduğu yerde eskiden büyük bir market vardı. Wallander henüz genç bir polisken Malmö'den Ystad'a geldiğinde bu marketten alışveriş yapardı. İçerde birkaç masayla satılık evlerin resimleriyle ayrıntılarını içeren küçük notlar yazı panosuna iliştirilmişti. Odanın ortasında büyükçe bir masa vardı, burada gelen müşterilere satılık evlerin ayrıntılarına ilişkin bilgi veriliyordu. Duvarda civar kent ve kasabaların haritaları asılıydı. Odanın hemen arkasında da küçük bir mutfak vardı.

İçeriye arka kapıdan girmişlerdi ama ön kapının üstündeki "Bugün Kapalıyız" yazısı Wallander'in gözünden kaçmamıştı.

"Sizin masanız hangisi?" diye sordu Wallander.

Robert Åkerblom gösterdi. Wallander diğer masaya oturdu. Masanın üstünde bir ajandanın, iki küçük kızın resimlerinin, birkaç dosyanın ve kalemliğin dışında başka bir şey yoktu. Wallander masanın yeni toparlandığı izlenimine kapıldı.

"Burayı kim temizliyor?" diye sordu.

"Haftada *üç gün gelen bir temizlikçimiz* var," diye yanıt verdi Robert Åkerblom. "Biz de her gün masaların tozunu alıp çöp kutularını boşaltırız."

Wallander onaylarcasına başını salladı. Sonra da çevresine bakındı. Burada kendisini şaşırtan tek şey mutfak kapısının yanında duvara asılı olan haç üstündeki İsa'nın resmiydi.

Sonra da başını telesekretere çevirdi.

"Cuma günü öğleden sonra aldığımız tek mesaj buydu," dedi Robert Åkerblom.

İlk izlenimler, diye geçirdi içinden Wallander. Şimdi şu mesajı can kulağıyla dinle.

Selam! Krageholm'daki eve bakmaya gidiyorum. Sonra da eve geleceğim. Saat şimdi üçü çeyrek geçiyor. Beşte evde olurum.

Neşe dolu, diye düşündü Wallander. Kadının sesi mutlu ve canlı geliyor. Ne korkmuş ne de tedirgin olmuş bir hali var.

"Bir kez daha dinlemek istiyorum," dedi Wallander. "Ama önce sizin mesajınızı dinlemek istiyorum. Tabii silmedinizse?"

Robert Åkerblom başını salladı, bantı başa sararak, düğmeye bastı.

Åkerblom Emlak Şirketi'ne hoş geldiniz. Şu anda size yanıt veremiyoruz. Ama pazartesi sabahı yine her zamanki gibi saat sekizde burada olacağız. Eğer mesaj bırakmak ya da faks göndermek istiyorsanız lütfen sinyal sesini bekleyiniz. Bizi aradığınız için teşekkür ederiz.

Wallander, Robert Åkerblom'un pek de rahat konuşmadığını sezinlemişti. Adamın sesi belli belirsiz gergindi.

Dikkatini yeniden Louise Åkerblom'a çevirdi ve genç kadının kocasına bandı yeniden başa sarmasını söyledi.

Wallander mesajı defalarca dinledi, sözcüklerin arkasındaki anlamları çıkarmaya çalıştı. Bunların ne olabileceğine ilişkin bir fikri yoktu ama yine de denemekten yanaydı.

Aynı mesajı yaklaşık on kez dinledikten sonra artık yeter dercesine başını salladı.

"Bu kaseti yanıma alacağım," dedi. "Merkezde sesi büyütüp arka planda nelerin olduğunu anlamaya çalışacağız."

Robert Åkerblom cihazın içinden küçük kaseti çıkararak Wallander'e uzattı.

"Eşinizin masasının çekmecelerini araştırırken benim için bir şey yapmanızı rica edeceğim," dedi Wallander. "Geçen cuma günü eşinizin yaptığı ya da yapmayı tasarladığı her şeyi yazmanızı istiyorum. Kiminle, nerede buluşacaktı? Sizce o göreceği eve hangi yoldan gitmişti? Buluşma saatini de yazın. Ayrıca Krageholm civarındaki eve ilişkin tüm ayrıntıları da yazmanızı istiyorum."

"Bunları bilmiyorum ki," dedi Robert Åkerblom.

Wallander ona şaşkınlıkla baktı.

"Evini satmak isteyen o hanımla Louise konuşmuştu," diye açıkladı Robert Åkerblom. "Kadının verdiği açıklamaya göre bir harita çizdi ve onu da yanına alarak yola koyuldu. Ayrıntıları bugün dosyalayacaktı. Evi bizler satmaya karar verirsek de ya ben ya da o gidip evin fotoğraflarını çekecekti."

Wallander bir an bu söylenenleri kafasında tarttı.

"Bir başka deyişle, evin nerede olduğunu yalnızca Louise'in bildiğini söylüyorsunuz, öyle mi?"

Robert Åkerblom başını evet dercesine salladı.

"Evin sahibesi hanım sizi ne zaman arayıp kararınızı öğrenecek dersiniz?" diye sürdürdü konuşmasını Wallander.

"Bugün arar diye düşünüyorum," dedi Robert Åkerblom. "Zaten bu yüzden Louise evi cuma günü görmek istemişti. Ayrıntıları hafta sonu konuşacaktık."

"O hanım aradığında mutlaka burada olmalısınız," dedi Wallander. "Eşinizin eve baktığını ama ne yazık ki, bugün hasta olduğunu söyleyin ona. Sonra da adresini ve telefon numarasını alın. Hemen ardından da beni arayın."

Robert Åkerblom anladığını belirten bir şekilde başını salladı. Sonra da oturarak Wallander'in istediği ayrıntıları yazmaya koyuldu.

Wallander masanın çekmecelerini açmaya başladı. Önemli olabilecek bir şey bulamadı. Çekmecelerin tümü de neredeyse bomboştu. Yeşil kaplı not defterini çıkararak sayfalarını karıştırdı. Bir dergiden kesilmiş hamburger tarifini gördü. Sonra da bir süre iki küçük kızın resimlerini inceledi.

Yerinden kalkarak mutfağa gitti. Mutfak duvarlarından birinde bir takvim, diğerinde de İncil'den bir alıntı asılıydı. Rafta açılmamış bir kutu kahve duruyordu. Diğer bir rafta ise çeşitli çay poşetleri vardı. Buzdolabını açtı. Dolapta ise sütle margarin vardı.

Kadının ses tonunu ve bıraktığı mesajı düşündü. Telefon ettiğinde arabanın durduğundan emindi. Kadının sesi dingindi. Bu ses tonundan bir yandan da arabayı kullanmadığı anlaşılıyordu, aksi halde sesi titreyebilir ya da dalgın bir ifade söz konusu olabilirdi. Merkezde sesi bü-

yütüp genişlettiklerinde haklı olduğu ortaya çıkacaktı. Ayrıca Louise Åkerblom kurallara uyan, dikkatli bir vatandaşa benziyordu, araba kullanırken telefonla konuşarak, ne kendisinin ne de başkalarının yaşamını tehlikeye atabilecek birine hiç benzemiyordu.

Bıraktığı nottaki saat doğruysa, diye geçirdi içinden Wallander, o zaman Skurup'ta olmalıydı. Bankadaki işini tamamlayıp Krageholm'a doğru yola çıkmak üzereydi. Ama yola çıkmadan önce kocasını aramak istemişti. Bankada her şeyin yolunda gitmesinden çok memnundu. Dahası o gün cumaydı ve işi bitmişti. Hava da çok güzeldi. Kendini mutlu hissetmemesi için bir nedeni yoktu.

Wallander bir kez daha genç kadının masasına gidip oturdu, masanın üstündeki ajandanın sayfalarını çevirmeye başladı. Robert Åkerblom, az önce kendisinden istenilen ayrıntıları yazıp bitirmişti, Wallander'e uzattı.

"Bir soru daha sormak istiyorum," dedi Wallander. "Aslında bu bir soru değil ama çok önemli. Louise nasıl biri?"

Hiçbir şey olmamış gibi, konuşurken şimdiki zamanı kullanmaya özen gösteriyordu. Yine de artık Louise Åkerblom diye birinin artık yaşamadığı fikrindeydi.

"Onu herkes sever," dedi içtenlikle Robert Åkerblom. "Neşeli, esprili, insanlarla kolay iletişim kurabilen biridir. İş dünyasından pek hoşlanmaz. Para ya da karmaşık anlaşmalar söz konusu olduğunda hemen bir kenara çekilir ve bunları benim çözümlememi ister. Çok kolay etkilenir ve kolay üzülür. İnsanların acı çekmesine dayanamaz."

"Kişiliğinin özel bir tarafı var mı?"

"Özel mi?"

"Hepimizin özel bir tarafı vardır," dedi Wallander.

Robert Åkerblom bir an için düşündü.

"Aklıma gelmiyor," diye cevap verdi.

Wallander başını sallayarak ayağa kalktı. On ikiye çeyrek vardı. Şefi Björk öğle yemeği için evine gitmeden önce onunla konuşmak istiyordu.

"Sizi bugün öğleden sonra ararım," dedi. "Endişelenmemeye çalışın. Unutmuş olabileceğiniz bir şey, bilmem gerektiğini düşündüğünüz herhangi bir şey aklınıza gelirse hemen beni arayın."

"Sizce başına ne gelmiş olabilir?" diye sordu Robert Åkerblom, dedektifin elini sıkarken.

"Büyük bir olasılıkla hiçbir şey," dedi Wallander. "Yakında her şeyi öğreneceğiz."

Wallander, Björk'ü kapıdan çıkarken yakaladı. Her zamanki gibi yorgun ve bıkkın bir hali vardı. Wallander, polis şeflerinin işlerinin kıskanılacak bir yanı olmadığını düşündü.

"Evine hırsız girmiş, geçmiş olsun," dedi Björk üzülmüş gibi bir yüz ifadesi takınmaya çalışarak. "Bu haberin gazetelere yansımamasını ümit edelim. Dedektifin evine hırsız girdiğinin duyulması hiç de hoş olmaz. Çözülmemiş davaların yüzdesi çok yüksek. İsveç polisi uluslararası ligde pek başarılı değil."

"Koşullar böyle," dedi Wallander. "Seninle konuşmak istediğim bir şey var."

Koridorda, Björk'in odasının kapısında duruyorlardı.

"Öğleden sonraya kalamaz," diye ekledi.

Björk başını sallayarak odasına geri döndü.

Wallander, Robert Åkerblom'la yaptığı görüşmeyi en ince ayrıntısına dek anlattı.

"İki çocuklu, dindar," dedi Björk, Wallander sözünü noktaladığında. "Cumadan beri kayıp. Bu, hiç de hoş bir şey değil."

"Evet," diye onayladı Wallander. "Hiç de hoş değil."

Björk kaşlarını çatarak baktı.

"Sence bir cinayet mi söz konusu?"

Wallander omuzlarını silkti.

"Ne düşüneceğimi gerçekten de bilemiyorum," dedi. "Ama bu sıradan, basit bir kaybolma olayı değil. Bundan eminim. İşte bu yüzden de daha başından itibaren doğru kaynakları harekete geçirmemiz gerek. Bu olayda her zamanki gibi bekle ve gör politikasını uygulayamayız."

Björk evet dercesine başını salladı.

"Haklısın," dedi. "Kimi istiyorsun? Hanson burada olmadığı için elimizde yeterince eleman olmadığını unutayım deme. Hanson da ayağını kıracak tam zamanını buldu doğrusu."

"Martinson ile Svedberg'i istiyorum," diye karşılık verdi. "Ha aklıma gelmişken; Svedberg E 14 karayolunu birbirine katan boğayı yakalayabildi mi?"

"Bir çiftçi kementle yakalayabilmiş," dedi Björk asık yüzle. "Svedberg koşarken bileğini burkmuş ama durumu o kadar kötü değil, çalışıyor."

Wallander ayağa kalktı.

"Skurup'a gideceğim," dedi. "Dört buçukta bir araya gelelim ve elimizdeki bulguları inceleyelim. Bir an önce kadının arabasını bulsak iyi olacak."

Björk'ün masasına küçük bir kâğıt koydu.

"Toyota Corolla," dedi Björk. "Bununla ben ilgilenirim."

Wallander Ystad'tan Skurup'a arabayla gitti. Düşünmek için zamana gereksinimi olduğundan uzun yolu yeğlemişti.

Rüzgâr çıkmıştı. Bulutlar gökyüzünü kaplamıştı. Polonya'dan gelen feribotun rıhtıma yaklaşmakta olduğunu fark etti.

Mossby Plajı'na geldiğinde boş park alanından geçerek hamburgecinin önünde durdu. Arabadan inmedi. Geçen yıl yine burada iki cesetle kıyıya vuran plastik botu hatırladı birden. Riga'da tanıştığı Baiba Liepa adındaki kadın aklına geldi. Elinden geleni yapmasına karşın kadını hâlâ unutamaması doğrusu çok ilginçti.

Aradan bir yıl geçmişti ve hâlâ onu düşünüp duruyordu.

Şu anda cinayete kurban gitmiş bir kadına doğrusu hiç gereksinimi yoktu.

Huzura ve sessizliğe gereksinimi vardı.

Evlenmek isteyen babasını düşündü. Evine giren hırsızları ve çaldıkları plakları düşündü. Sanki yaşamının önemli bir bölümü kendisinden çalınmış gibi hissediyordu.

Stockholm'de okuyan kızı Linda'yı düşündü. Aralarındaki iletişimin gittikçe koptuğunu düşündü.

Her şey arka arkaya gelmişti. Doğrusu bu kadarı da fazlaydı.

Arabadan indi, ceketinin fermuvarını çekti ve kumsala doğru yürüdü. Hava oldukça serindi. Üşüdü.

Robert Åkerblom'un söylediklerini yeniden düşündü, farklı teoriler yakalamaya çalıştı. Her şeye karşın bu olayın basit bir açıklaması mı vardı acaba? Louise Åkerblom intihar etmiş olabilir miydi? Genç kadının telefondaki sesini anımsadı. Ses alabildiğine canlı ve neşeliydi.

Kısa bir süre sonra Wallander kumsaldan uzaklaşarak Skurup'a doğru yola koyuldu.

Louise Åkerblom'un öldürülmüş olabileceği gerçeğinden kendini bir türlü soyutlayamıyordu.

3.

Bir banka soyup tüm dünyayı hayrete düşürmek Kurt Wallander'in vazgeçemediği hayallerinden biriydi, ama birçok kişinin de aynı hayali kurduğundan emindi. Sıradan bir bankanın kasasında ne kadar para vardır, diye geçirdi içinden. Düşündüğünden daha mı az? Yoksa yeterince mi? Böylesine çok parayla ne yapacağını tam olarak bilemiyordu ama yine de hayalinden vazgeçemiyordu.

Aklından geçen bu düşüncelere güldü. Ama gülümsemesi suçluluk duygusunu bastıramadı.

Louise Åkerblom'u canlı bulamayacağından artık emindi. Elinde cinayetin işlendiği *yere ilişkin ne bir* delil, ne de kurban vardı ama yine de bir cinayet işlendiğinden emindi.

İki küçük kızın fotoğrafları bir türlü gözünün önünden gitmiyordu.

Açıklanması olanaksız bir şeyi nasıl açıklayabilirim, diye düşündü. Robert Åkerblom ilerde kendisini iki küçük çocukla bırakan Tanrı'sına nasıl dua edebilecekti?

Kurt Wallander, Skurup'daki Savings Bankası'nda geçen cuma günü dışçiden geldikten sonra emlak kredisi konusunda Louise Åkerblom'a yardım eden müdür yardımcısını bekliyordu. Bankaya on beş dakika önce gelen Wallander, daha önce bir kez karşılaştığı banka mü-

dürü Gustav Halldén'le bir süre konuşmuş ve müdüre bu konudan kimseye söz etmemesini rica etmişti.

"Hem zaten, ciddi bir şeyin olduğunu da sanmıyoruz," diye açıkladı Wallander.

"Anlıyorum," dedi Halldén. "Sıradan bir şeyin olduğunu düşünüyorsunuz."

Wallander başını sallayarak onayladı. Aynen böyleydi işte. Düşünce ve bilgi sınırlanınca insan başka nasıl düşünebilirdi?

Düşünceleri yanına yaklaşan biri tarafından kesildi.

"Benimle konuşmak istemişsiniz," dedi bir erkek sesi arkasından.

Wallander döndü.

"Müdür Yardımcısı Moberg, siz misiniz?"

Adam evet dercesine başını salladı. Gençti, Wallander'in müdür yardımcısı kavramına göreyse çocuk sayılacak yaştaydı. Ama Wallander'in dikkatini anında çeken başka bir şey vardı bu genç adamda.

Yanaklarından biri gözle görülür derecede şişmişti.

"Hâlâ konuşurken zorlanıyorum," dedi Moberg.

Wallander adamın söylediklerini anlayamamıştı.

"Biraz beklesek daha iyi olacak," dedi Moberg. "Uyuşturucunun etkisinin geçmesini beklemeliyiz."

"Yine de deneyelim," dedi Wallander. "Fazla zamanım yok. Tabii konuşurken canınız çok yanmıyorsa, demek istiyorum."

Moberg başını iki yana sallayarak, arka taraftaki küçük toplantı odasına doğru yürüdü.

"İşte tam buradaydık," diye açıkladı müdür yardımcısı. "Louise Åkerblom'un oturduğu sandalyede oturuyorsunuz. Halldén onun hakkında konuşmak istediğinizi söyledi. Kayboldu mu?"

"Kayıp olduğu bildirildi," dedi Wallander. "Bana kalırsa akrabalarını görmeye gitmiş ve eve haber vermeyi unutmuştur."

Moberg'in şiş yüzünden bu sözlere kuşkuyla baktığı anlaşılıyordu. İyi, diye geçirdi içinden Wallander. Eğer ortada bir kayıp varsa vardır. Hiç kimse yarı kayıp olamaz.

Müdür yardımcısı, masanın üstündeki sürahiden bardağına su doldururken, "Ne öğrenmek istiyorsunuz?" diye sordu.

"Geçen cuma günü öğleden sonra olanları öğrenmek istiyorum," diye yanıtladı Wallander. "Tüm ayrıntılarıyla. Saat kaçta, ne dedi, ne yaptı. Ayrıca evi satan ve alan kişilerin de adlarını istiyorum, ilerde onlarla da görüşmem gerekebilir. Louise Åkerblom'u daha önceden tanır mıydınız?"

"Onunla defalarca karşılaşmıştım," diye cevapladı Moberg. "Dört alım satım işlemini birlikte yapmıştık."

"Bana geçen cuma gününden söz edin."

Müdür yardımcısı ceketinin iç cebinden not defterini çıkardı.

"Randevumuz ikiyi çeyrek geçeydi," dedi. "Louise Åkerblom toplantı saatinden birkaç dakika önce geldi. Havanın güzelliğinden söz ettik."

"Gergin ya da endişeli bir hali var mıydı?" diye sordu Wallander.

Moberg cevap vermeden kısa bir süre düşündü.

"Hayır," dedi. "Tersine çok mutlu görünüyordu. Daha önce onun genellikle sinirli biri olduğunu düşünürdüm, ama cuma günü kesinlikle öyle değildi."

Wallander başını sallayarak anlatmayı sürdürmesini belirtti.

"Daha sonra da müşteriler geldi. Nilson adında genç bir çiftle. Sövde'de ölen mal sahibinin temsilcisi... Bu toplantı odasında oturduk ve tüm işlemi gözden geçirdik. Alışılmışın dışında bir şey yoktu. Tüm evrak ve belgeler yasalara uygundu. Tapu, ipotek senedi, borç formları... İşlemler fazla sürmedi. Ayrılırken herhalde birbirimize iyi hafta sonları dilemişizdir, ama bunu tam olarak hatırlayamıyorum."

"Louise Åkerblom telaşlı mıydı?" diye sordu Wallander.

Müdür yardımcısı bir an için düşündü.

"Olabilir," dedi. "Evet, galiba. Emin değilim. Ama emin olduğum başka bir şey var."

"Ne?"

"Doğruca arabasına gitmedi."

Moberg küçük park alanına bakan pencereyi işaret etti.

"Bu park alanları banka müşterilerine ayrılmıştır," diye sürdürdü konuşmasını müdür yardımcısı. "Geldiğinde arabasını oraya park ettiğini görmüştüm. Bankadan ayrıldığında ben hâlâ bu odada telefonla konuşuyordum. Buradan her şeyi görebiliyorum. Arabasına bindiğinde eğer

yanlış hatırlamıyorsam elinde bir torba vardı. Evrak çantasının dışında, demek istiyorum."

"Torba mı?" diye sordu Wallander. "Neye benziyordu?"

Moberg omuzlarını silkti

"Torba neye benzer ki? dedi müdür yardımcısı. Plastik değildi, Kâğıttı galiba."

"Sonra da arabasına binip gitti, öyle mi?"

"Gitmeden önce arabasından telefon etti."

Kocasına, diye geçirdi içinden Wallander. Şimdiye değin her şey birbirine uyuyordu.

"O sırada saat üçü biraz geçiyordu," dedi Moberg. "Üç buçukta başka bir toplantım daha vardı ve hazırlanmam gerekiyordu. Telefon konuşmam biraz uzun sürmüştü."

"Ne zaman gittiğini görebildiniz mi?"

"Hayır, kendi çalışma odama dönmüştüm."

"Demek onu son gördüğünüzde araba telefonundan konuşuyordu?"

Moberg evet dercesine başını salladı.

"Arabası ne markaydı?"

"Araba konusunda iyi olduğum söylenemez," dedi müdür yardımcısı. "Ama koyu renkti. Galiba lacivertti."

Wallander not defterini kapattı.

"Eğer aklınıza bir şey gelirse beni hemen arayın," dedi. "Küçük bir ayrıntı bile çok önemli olabilir."

Wallander alıcı ve satıcının adlarını ve telefon numaralarını yazdıktan sonra bankadan ayrıldı. Ön kapıdan dışarı çıktıktan sonra meydanda bir an durdu.

Kâğıt torba, dedi kendi kendine. Fırıncılar kâğıt torba kullanırlar. Tren yoluna paralel yolda bir fırın olduğunu hatırladı. Karşıya geçerek sola döndü.

Tezgâhtaki genç kız cuma günü de orada çalışıyordu ama Wallander'in gösterdiği Louise Åkerblom'un resmine baktığında onu hatırlamadığını söyledi.

"Diğer fırına gitmiş olmalı," dedi satıcı kız.

"O nerede?"

Genç kız yeri tarif edince Wallander bu fırının bankaya çok yakın olduğunu gördü. Fırından içeri girer girmez yaşlıca bir kadın ona ne almak istediğini sordu. Wallander kadına kimliğini göstererek Louise Åkerblom'un fotoğrafını uzattı.

"Acaba bu resimdeki hanımı tanıyor musunuz?" diye sordu. "Geçen cuma günü büyük bir olasılıkla saat üç civarında sizden alışveriş yaptı."

Yaşlı kadın resmi daha iyi görebilmek için gözlüklerini taktı.

"Bir şey mi oldu?" diye sordu merakla. "Kim bu kadın?"

Wallander kibar bir sesle, "Lütfen bana onu daha önce görüp görmediğinizi söyleyin," dedi.

Kadın başını evet dercesine salladı.

"Onu hatırlıyorum," dedi. "Galiba pasta almıştı. Evet, şimdi daha iyi hatırladım. Pötifurla ekmek almıştı."

Wallander bir an için düşündü.

"Kaç tane pötifur aldı?" diye sordu.

"Dört. Pastaları kutuya koyacaktım ama buna gerek olmadığını, torbanın da o işi göreceğini söylediğini hatırlıyorum. Acelesi var gibiydi."

Wallander başını salladı.

"Dükkândan çıktıktan sonra nereye gittiğini gördünüz mü?"

"Hayır. O sırada başka müşteriler de vardı."

"Teşekkür ederim," dedi Wallander. "Çok yardımcı oldunuz."

"Ne oldu?" diye sordu kadın.

"Hiçbir şey," diye cevap verdi Wallander. "Her zamanki sıradan sorular."

Fırından çıkarak, Louise Åkerblom'un arabasını park ettiği, bankanın arkasındaki otoparka doğru gitti.

Fazla bir yol alamadık, diye geçirdi içinden. İşte tam bu noktada kadının izini kaybediyoruz. Evi görmek için buradan hareket ediyor, ama evin nerede olduğunu henüz bilmiyoruz. Arabasına bindikten sonra da telesekretere bir mesaj bırakıyor. Keyfi yerinde; kendisine ve çocuklarına pasta almış ve saat beşte kendi evinde olmayı tasarlıyordu.

Saatine baktı. Üçe üç vardı. Üç gün önce Louise Åkerblom da tam bu saatte, tam bu noktada duruyordu.

Wallander bankanın önüne park ettiği arabasına doğru gitti. Arabaya biner binmez hırsızın çalamadığı birkaç kasetten birini teybe koydu. Ve o ana dek öğrendiklerini özetledi kafasında. Åkerblom ailesinin dört bireyinin cuma akşamı yiyemedikleri dört pastayı düşünürken Placido Domingo'nun gür sesi arabayı doldurdu. Birden pastaları yemeden ailenin dua edip etmeyeceği geldi aklına. Tanrı'ya inanmanın nasıl bir şey olduğunu düşündü.

Aynı anda aklına bir başka fikir daha geldi. Olayları konuşmak için merkezdeki toplantıya gitmeden önce bir görüşme daha yapabilecek zamanı vardı.

Robert Åkerblom ne demişti?

Papaz Tureson!

Wallander arabayı çalıştırdı ve Ystad'a doğru sürdü. E 14 karayoluna geldiğinde hız sınırını zorlamaya başlamıştı. Merkezin santral memuresi Ebba'yı arayarak Papaz Tureson'u bulmasını ve derhal kendisiyle görüşmek istediğini söylemesini rica etti. Ystad'a gelmeden az önce Ebba arayarak Papaz Tureson'un Metodist kilisesinde olduğunu ve kendisini görebileceğini söyledi.

"Ara sıra kiliseye gitmende bir sakınca yok," dedi Ebba.

Wallander geçen yıl Riga'daki kilisede Baiba Liepa'yla geçirdiği geceleri düşündü. Ama hiçbir şey söylemedi. İstese bile o sırada onu düşünecek zamanı yoktu.

Papaz Tureson uzun boylu, yapılı, kır saçlı orta yaşlı biriydi. El sıkışırken Wallander adamın ne denli güçlü olduğunu hissetti.

Kilisenin içi oldukça basitti. Wallander kiliselerde genellikle hissettiği o yoğun baskıyı bu kez duyumsamadı. Mihrabın yanındaki tahta sandalyelere oturdular.

"Birkaç saat önce Robert'la konuştum," dedi Papaz Tureson. "Zavallı adam, perişan bir halde. Louise'i daha bulamadınız mı?"

"Hayır," diye cevap verdi Wallander.

"Acaba ne oldu? Louise kendini tehlikeye atabilecek bir kadın değildi ki."

"Bazen insan kadere karşı koyamıyor," dedi Wallander.

"Ne demek istiyorsunuz?"

"İki tür tehlike vardır. Bunlardan biri insanın kendisini içine attığı tehlike, diğeriyse sizi içine çeken tehlike. İkisi aynı şey değildir."

Papaz Tureson ellerini iki yana açtı. Çok endişeli bir hali vardı, çocuklara ve Robert'a üzüldüğü her halinden belli oluyordu.

"Bana ondan söz edin," dedi Wallander. "Nasıl biriydi? Onu uzun zamandan beri mi tanıyordunuz? Åkerblom'lar nasıl bir aileydi?"

Papaz Tureson son derece ciddi bir ifadeyle Wallander'e baktı.

"Sanki her şey sonuçlanmış gibi sorular soruyorsunuz," dedi.

"Özür dilerim, bu benim kötü alışkanlıklarımdan biri," dedi Wallander. "Elbette, nasıl biri, diye sormak istemiştim."

Papaz, "Bu kilisede beş yıldan beri çalışıyorum," diye söze başladı. "Aslen Göteborglu olduğumu belki biliyorsunuz. Åkerblom'lar ben buraya geldiğimden beri kiliseye üyeler. Her ikisi de Metodist ailelerden geliyor ve birbirlerini de ilk kez kilisede görmüşler. Şimdi de kızlarını gerçek birer Metodist gibi yetiştiriyorlar. Robert ve Louise son derece iyi insanlardır. Çalışkan, cömert ve tutumlu kişiler. Onlardan başka türlü söz etmek olası değil. Aslında onları birbirinden ayrı düşünmek olası değildir. Kilisemizin üyeleri Louise'in kaybolmasına çok üzüldüler. Dünkü dua sırasında bunu yoğun bir şekilde hissettim."

Kusursuz aile. Görünürde tek bir pürüz bile yok, diye geçirdi içinden Wallander. Bin farklı kişiyle de konuşsam hepsi aynı şeyi söyleyecek. Louise Åkerblom'un tek bir kötü tarafı bile yok. Tek bir tane bile. Tek garip olay; onun ortadan kaybolması.

Ama yine de eksik ya da ters bir şeyler var.

"Bir şey mi düşünüyorsunuz, dedektif?" diye sordu Papaz Tureson.

"Eksiklikleri düşünüyordum," dedi Wallander. "Bu, tüm dinlerin ortak yanı değil midir? Yani Tanrı'nın zayıflıklarımızı, eksikliklerimizi gidermek konusunda bize yardım edeceği?"

"Elbette."

"Ama görünen o ki, Louise Åkerblom'un bir tane bile eksikliği, zayıflığı yok. Onunla ilgili söylenen her şey kusursuz biri olduğu doğrultusunda. Bu da beni kuşkulandırıyor. Gerçekten böylesine tepeden tırnağa iyi insanlar var mı?"

"Louise işte böyle bir insan," dedi Papaz Tureson.

"Onun neredeyse bir melek olduğunu mu söylüyorsunuz?"

"Pek değil," dedi Papaz Tureson. "Kilisenin düzenlediği sosyal akşamların birinde bir keresinde kahve yapmıştı. Kahve yaparken elini yakmıştı. Yüksek sesle küfrettiğini duydum."

Wallander geriye dönüp her şeye yeniden başlamayı düşündü.

"Karı kocanın kavga etme olasılığı yok, değil mi?" diye sordu.

"Kesinlikle yok," diye karşılık verdi Papaz Tureson.

"Başka bir adam?"

"Elbette yok. Umarım Robert'a bunları sormazsınız."

"Dini açıdan bazı kuşkulara kapılmış olabilir mi?"

"Bunun asla söz konusu olmayacağından eminim. Olsaydı hissederdim."

"İntihar etmesi için herhangi bir neden var mıydı?"

"Hayır."

"Ya da çıldırması için?"

"Neden çıldırsın ki? Son derece dengeli bir kişiliği var onun."

Wallander kısa bir sessizlikten sonra, "Birçok kişinin bir ya da birkaç sırrı vardır," dedi. "Louise Åkerblom'un da ne kocasıyla ne de başkalarıyla paylaşamayacağı bir sırrı olamaz mı?

Papaz Tureson başını salladı.

"Elbette herkesin bir sırrı vardır," dedi. "Genellikle de bunlar karanlık, kasvetli sırlardır. Ama yine de Louise'in ailesini terk etmesi ve bunca üzüntüye neden olmasını gerektiren bir sırrı olduğunu kesinlikle sanmıyorum."

Wallander'in başka sorusu yoktu.

Eksik bir şeyler var, diye geçirdi içinden. Bu kusursuzluk resminde eksik olan bir şey var.

Ayağa kalkarak Papaz Tureson'a teşekkür etti.

"Kilisenize gelen diğer kişilerle de konuşacağım," dedi. "Tabii, eğer ortaya çıkmazsa."

"Ortaya çıkmak zorunda," dedi Papaz Tureson. "Başka bir olasılık yok."

Wallander, Metodist kilisesinden ayrıldığında saat dördü beş geçiyordu. Yağmur başlamıştı. Sert rüzgârda ürperdi. Kendini çok yorgun

hissediyordu. Bir süre arabada oturdu. İki küçük kızın annelerini yitirdikleri düşüncesiyle başa çıkamıyor gibiydi.

Saat dört buçukta merkezde, Björk'ün bürosunda toplandılar. Martinson kanepede oturuyor, Svedberg de duvara yaslanmış duruyordu. Her zamanki gibi elini sanki bir tel saç bulacakmışcasına kel kafasında dolaştırıp duruyordu. Wallander tahta bir sandalyeye oturmuştu. Björk masasında, telefonda konuşuyordu. Sonunda telefonu kapattı, santralı arayarak Robert Åkerblom'un dışında hiç kimsenin telefonunu bağlamamasını söyledi.

"Ne kadar yol aldık?" diye sordu Björk. "Nereden başlayacağız?"

"Doğrusu ben bir arpa boyu bile yol alamadım," diye karşılık verdi Wallander.

"Svedberg'le Martinson'a gerekli bilgiyi verdim," dedi Björk. "Kadının arabasını arıyoruz. Bu olayın ciddi olduğunu düşünüyoruz.

"Düşünüyor musunuz?" dedi Wallander. "Bu olay ciddi. Eğer bir kaza olsaydı şimdiye dek çoktan duyardık. Ama duymadık. Bu da bizim bir cinayetle karşı karşıya olduğumuzu gösteriyor. Ben kadının öldüğüne inanıyorum."

Martinson soru sormaya başlayınca Wallander onu yarıda keserek o gün öğleden sonra yaptıklarını anlattı. Meslektaşlarına neden Louise'in öldüğüne inandığını açıklamak zorundaydı. Louise Åkerblom gibi biri ailesini isteyerek terk etmezdi.

Telesekretere saat beşte evde olacağı mesajını bırakmasına karşın mutlaka biri ya da bir şey onun eve gitmesini engellemişti.

"Oldukça *tuhaf*," *dedi Björk*, Wallander sözünü tamamladığında.

"Emlakçı, kilise üyesi, anne, sadık bir eş," dedi Martinson. "Belki de tüm bunlar ona birden çok fazla geldi. Pasta alıp eve gidecekken birden direksiyonu kırıp Kopenhag'a gitmeye karar vermiş olamaz mı?"

"Arabayı bulmak zorundayız," dedi Svedberg. "Arabayı bulmadan hiçbir yere varamayız."

"Önce o satılık evi bulmalıyız," dedi Wallander. "Robert Åkerblom aramadı mı?"

Aramamıştı.

"Eğer Louise, Krageholm'daki evi görmeye gerçekten gitmişse, onu ya da cesedini buluncaya değin izini sürebiliriz."

"Peters'la Norén, Krageholm'un ara sokaklarını arıyorlar," dedi Björk. "Toyota Corolla'yı bulamadılar. Ama onun yerine çalıntı bir kamyon bulmuşlar."

Wallander telesekreterin bandını çıkardı cebinden. Teybe yerleştirdiler. Masanın yanına yaklaşarak Louise Åkerblom'un sesini dinlediler.

"Bantı incelemeliyiz," dedi Wallander. "Teknik servisin bir şey bulabileceğini sanmıyorum ama yine de incelemeliyiz."

"Bir şey kesin," dedi Martinson. "Bu mesajı bıraktığında ne tehdit, ne de baskı altındaydı, korkmuyor ve endişe içinde değildi, mutsuz ya da çaresiz de değildi."

"Bu da mutlaka olağandışı bir şeylerin olduğunu gösteriyor," dedi Wallander. "Saat üçle beş arasında. Skurup, Krageholm ve Ystad arasında. Üç gün önce."

"Ne giymişti?" diye sordu Björk.

Wallander bu en temel soruyu kadının kocasına sormayı unuttuğunu şaşkınlıkla fark etti. Sormayı unuttuğunu söyledi.

"Ben yine de bu kaybolma olayının bir açıklaması olduğunu düşünüyorum," dedi Martinson düşünceli bir sesle. "Senin de söylediğin gibi Kurt, bu kadın öyle kendi özgür iradesiyle ortadan kaybolacak tipte biri değil. Ama her şeye karşın tecavüz ve cinayetle çok sık karşılaşmıyoruz. Bence her zamanki yolu izlemeliyiz. Paniğe kapılmayalım."

"Paniğe kapıldığım yok," dedi Wallander öfkelendiğini hissederek. "Bence elde edilen bulgular olayın içeriğini belli ediyor."

Björk söze karışmak üzere ağzını açtığında telefon çaldı.

"Telefon bağlamamasını söylemiştim," dedi Björk.

Wallander telaşla elini telefona uzattı.

"Robert Åkerblom arıyor olabilir," dedi. "Onunla benim konuşmam galiba daha iyi olacak."

Ahizeyi kaldırıp adını söyledi.

"Ben Robert Åkerblom. Louise'i buldunuz mu?"

"Hayır," dedi Wallander. "Henüz bulamadık."

"Az önce dul hanım aradı," dedi Robert Åkerblom. "Evinin adresini verdi. Ben oraya gidiyorum."

Wallander bir an düşündü.

"*Ben de sizinle geleyim,*" *dedi.* "Böylesi çok daha iyi. Az sonra orada olurum. Adresin kopyasını alabilir misiniz? Beş tane yeter."

"Peki," dedi Robert Åkerblom.

Wallander dindar insanların yasalara ne kadar çabuk boyun eğdiklerini, otorite karşısında ne denli yumuşak başlı olabildiklerini düşündü. Bununla birlikte hiç kimse Robert Åkerblom'un karısını aramaya tek başına gitmesine karşı çıkmamıştı.

Wallander ahizeyi yerine koydu.

"Elimizde adres var," dedi. "İki arabayla işe başlayalım. Robert Åkerblom da gelmek istiyor. Onu benim arabaya alırım."

"Birkaç tane polis arabasının da gelmesi gerekmez mi?" dedi Martinson.

"Gerekseydi bunu söylerdim," cedi Wallander. "Önce adrese bakalım ve bir plan yapalım. Sonra elimizdeki her olanağı kullanırız."

"Bir şey olursa beni ara," dedi Björk. "Ya evdeyim ya da burada."

Wallander koşar adımlarla koridora çıktı. Acelesi vardı. Louise Åkerblom'un yaşayıp yaşamadığından emin olmak zorundaydı.

Robert Åkerblom'un kadının verdiği adrese göre çizdiği haritayı alarak Wallander'in arabasına bindiler.

"E 14 karayoluna çıkalım," dedi Svedberg. "Katslösa ve Kade Gölü çıkışına dek gidelim, sonra Knickarp'dan sola dönelim, sonra da tozlu ve bozuk yolu buluncaya dek gidelim."

"Dur bir *dakika,*" *dedi Wallander.* Sen olsaydın, "Skurup'da hangi yolu izlerdin?"

Birçok seçenek vardı. Kısa bir tartışmadan sonra Wallander, Robert Åkerblom'a döndü.

"Siz ne dersiniz?" diye sordu.

"Bence Louise arka sokaklardan gitmiştir," diye cevap verdi hiç duraksamadan. "E 14'deki trafikten hiç hoşlanmaz. Bana kalırsa Svaneholm ve Brodda yolundan gitmiştir."

"Acelesi olsa bile mi? Saat beşte evde olmak istemesine karşın mı?"

"Evet," dedi Robert Åkerblom.

Wallander, Martinson'la Svedberg'e. "Siz o yoldan gidin," dedi. "Biz de doğruca eve gideceğiz. Gerekirse birbirimizi araç telefonundan ararız."

Ystad'ın dışına çıktılar. Wallander, Martinson'la Svedberg'in yolları daha uzun olduğu için geçmeleri için sağa çekilip yol verdi. Robert Åkerblom gözlerini yoldan ayırmadan oturuyordu. Ellerini ne yapacağını bilemez bir halde, endişeli bir tavırla ovuşturup duruyordu.

Wallander, Åkerblom'un gerginliğini hissedebiliyordu. Acaba ne bulacaklardı?

Kade Gölü çıkışına yaklaştıklarında frene basarak arabayı yavaşlattı, arkasındaki kamyonun geçmesi için sağa çekildi. İki yıl önce bir sabah çiftlikte çifçiyle karısı dövülerek öldürüldüğünde de bu yoldan geçtiğini hatırladı birden. Bu anıyı kafasından uzaklaştırmak için başını hafifçe salladı ve geçen yıl ölen meslektaşı Rydberg'i düşünmeye başladı. Sıra dışı bir olayla her karşılaştığında Wallander eski arkadaşı Rydberg'in öğütlerini ve deneyimlerini özler dururdu.

Şu bizim ülkemizde neler oluyor, diye sordu kendi kendine. Eski hırsızlarla sahtekârlar nereye gittiler? Bu anlamsız şiddet nereden kaynaklanıyor?

Åkerblom'un çizdiği harita vitesin üstünde duruyordu.

"Doğru yolda mıyız?" diye sordu arabanın içindeki yoğun sessizliği bozmak amacıyla.

"Evet," diye yanıtladı Robert Åkerblom gözlerini yoldan ayırmayarak. "Bundan sonraki tepeyi geçtikten hemen sonra sola döneceğiz."

Krageholm ormanından geçtiler. Göl, ağaçların arasında sol tarafta kalmıştı. Wallander arabayı yavaşlattı, sapağı aramaya başladılar.

Sapağı ilk gören Robert Åkerblom oldu. Wallander sapağı geçmişti, arabayı geri vitese taktı, sapağa yaklaşınca durdurdu.

"Siz arabada kalın," dedi. "Ben çevreye bir bakmak istiyorum."

Bozuk yolu kesen sapak az ilerlerindeydi. Wallander yere çömelerek tekerlek izlerini bulmaya çalıştı. Robert Åkerblom'un gözlerini ensesinde hissediyordu.

Arabaya geri dönerek Martinson'la Svedberg'i aradı. Skurup'taydılar.

"Bozuk yolun başındayız," dedi Wallander. "Bu yola girdiğinizde dikkatli olun. Tekerlek izlerini bozmayın."

"Tamam," dedi Svedberg. "Geliyoruz."

Wallander arabayı dikkatle yola çıkardı. İki araba, diye geçirdi içinden. Ya da aynı araba gelmiş ve geri dönmüş.

Çamurlu ve bozuk yolda sallanarak ilerlediler. Satılık evin bu yoldan bir kilometre uzakta olması gerekiyordu. Wallander haritada satılık evin adının Huzur olarak belirtildiğini gördü.

Üç kilometre sonra tekerlek izleri azalmıştı. Robert Åkerblom önce haritaya sonra Wallander'e şaşkınlıkla baktı.

"Yanlış yoldayız," dedi Wallander. "Evi görmeden geçemezdik. Yolun hemen sağında olmalı. Hadi geri dönelim."

Ana yola çıktıklarında, Wallander arabayı iyice yavaşlattı ve yaklaşık beş yüz metre kadar gittikten sonra karşılarına bir sapak çıktı. Wallander burada da incelemesini yineledi. Diğer yolun tersine burada birçok kamyon lastiği izi vardı, bu izler üst üsteydi. Yol ayrıca sık kullanılan ve bakımı daha sık yapılan bir yol izlenimini veriyordu.

Ne var ki, burada da aradıkları evi bulamadılar. Ağaçların arasından bir an için gözlerine bir çiftlik evi ilişti ama bu ellerindeki tanıma hiç uymadığından durmadılar. Dört kilometre gittikten sonra Wallander arabayı durdurdu.

"Bayan Wallin'in telefonu var mı yanınızda?" diye sordu. "Bana kalırsa bu kadının yön kavramı ya gelişmemiş ya da hiç yok."

Robert Åkerblom başını onaylarcasına sallayarak iç ceketinin cebinden küçük bir telefon defteri çıkardı. Defterin içindeki melek şeklindeki sayfa işaretleyicisi Wallander'in dikkatini çekti.

"Arayın onu," dedi Wallander "Kaybolduğunuzu söyleyin. Adresini yeniden vermesini isteyin."

Telefon bir süre çaldıktan sonra açıldı.

Bayan Wallin'in sapağa kaç kilometre olduğunu bilmediği anlaşıldı.

"Başka somut bir işaret vermesini söyleyin," dedi Wallander. "Nereden sapacağımızı gösteren bir şey olmalı. Eğer yoksa, onu buraya aldırtalım."

Wallander, Robert Åkerblom'un, Bayan Wallin'le konuşmasını bekledi.

"Meşe ağacı," dedi Robert Åkerblom. "Ağaca gelmeden sapacağız."

Bir ya da iki kilometre gittikten sonra meşe ağacını gördüler. Burada sağa da sapış vardı. Wallander diğer arabayı arayarak onlara eve nasıl geleceklerini anlattı. Sonra da tekerlek izleri aramaya koyuldu, ama bu yolun uzun bir süreden beri kullanılmadığı anlaşılıyordu. Tek bir iz bile yoktu. Ya da izler yağmurla birlikte yok olup gitmişti. Yine de düş kırıklığına kapılmaktan kendini alamadı.

Ev, daha önce de söylendiği gibi yoldan bir kilometre içerdeydi. Arabayı durdurup dışarı çıktılar. Yağmur başlamıştı, rüzgâr da olanca hızıyla esiyordu.

Birden Robert Åkerblom karısının adını seslenerek eve doğru koşmaya başladı. Wallander arabanın yanında kaldı. Aslında her şey o denli çabuk olmuştu ki, Wallander'in bir şey yapmasına olanak yoktu. Robert Åkerblom evin arka tarafında gözden kaybolunca arkasından gitti.

Bir yandan, araba burada da yok, diye geçiriyordu içinden. Ne araba ne de Louise Åkerblom.

Wallander, Robert Åkerblom evin arkasındaki pencereye bir taş atmak üzereyken hemen yaklaşıp adamın kolunu tuttu.

"Bu iyi bir fikir değil," dedi.

"Ama Louise içerde olabilir," diye haykırdı Robert Åkerblom.

"Evin anahtarlarını almadığını söylemiştiniz ya," dedi Wallander. "Şu taşı bırakın da gidip kapının zorlanıp zorlanmadığına bakalım. Ama karınızın burada olmadığını rahatlıkla söyleyebilirim."

Robert Åkerblom birden yere yığıldı.

"Louise nerede?" diye hıçkırdı. "Neler oluyor?"

Wallander güçlükle yutkundu. Ne söyleyeceğini kestiremiyordu.

Sonra genç adamın ayağa kalkmasına yardım ederek, "Burada oturmanızın ve çaresizlikle kıvranmanızın size bir yararı olmayacak," dedi. "Hadi çevreye bir gözatalım."

Evin ne arka ne de ön kapısı zorlanmamıştı. Perdesiz camlardan içeri baktıklarında boş odaların dışında görünen hiçbir şey yoktu. Mar-

tinson'la Svedberg geldiğinde artık araştıracak bir şey olmadığına karar vermişlerdi.

"Bir şey yok," dedi Wallander. Aynı anda da Robert Åkerblom'un görmeyeceği şekilde işaret parmağını dudağına götürdü.

Svedberg'le Martinson'un soru sormaya başlamalarını istemiyordu. Louise Åkerblom'un bu eve kadar bile gelemediğini düşünüyor, bunuda genç adamın yanında söylemek istemiyordu.

"Bizim de vereceğimiz bir rapor yok," dedi Martinson. "Arabayı da bulamadık."

Wallander saatine baktı. Altıyı on geçiyordu. Robert Åkerblom'a dönerek gülümsemeye çalıştı.

"Bence şu anda yapmanız gereken en iyi şey, eve kızlarınızın yanına dönmek olacak," dedi. "Svedberg sizi eve götürür. Biz de sistemli bir şekilde araştırmamızı sürdüreceğiz. Endişelenmemeye çalışın. Karınızı bulacağız."

"Öldü o," diye fısıldadı Robert Åkerblom. "Öldü ve bir daha geri gelmeyecek."

Üç polis bu sözlere karşılık vermedi.

Bir süre sonra, "Hayır," dedi Wallander. "Böylesine kötü bir şeyi düşünmemizi gerektirecek bir kanıt yok elimizde. Svedberg şimdi sizi evinize götürsün. Sizi daha sonra ararım, söz veriyorum."

Svedberg'le Robert Åkerblom arabaya binip oradan uzaklaştılar.

"Artık gerçek araştırmaya başlayabiliriz," dedi Wallander kararlı bir sesle. İçindeki tedirginliğin giderek arttığını hissediyordu.

Wallander'in arabasına geçip oturdular. Wallander, Björk'e telefon ederek ellerindeki tüm personelin araçlarına binip bulundukları yere gelmelerini istedi. Bu arada da Martinson evin çevresindeki yolların en iyi ve en hızlı bir şekilde nasıl araştırılacağının planını yapmaya başlamıştı.

"Hava kararıncaya dek arayacağız," dedi Wallander. "Eğer bu akşam bir şey bulamazsak yarın sabah şafakla birlikte yeniden aramaya başlarız. Orduyla da bağlantı kursan iyi olacak. O zaman daha yoğun bir araştırma yapabiliriz."

"Köpekler," dedi Martinson. "Bu akşam köpeklere gereksimimiz var."

Björk olay yerine gelmeye ve sorumluluğu üstlenmeye söz verdi.

Martinson'la Wallander bakıştılar.

Wallander. "Ne düşünüyorsun?" diye sordu.

"Bence kadın buraya hiç gelmedi," diye cevap verdi Martinson. "Buraya yakın bir yere ya da oldukça uzak, başka bir yere gitmiş olabilir. Ne olduğunu bilemiyorum ama öncelikle kadının arabasını bulmamız gerekiyor. Araştırmaya buradan başlamakla doğru yapıyoruz. Arabayı ya da kadını birileri mutlaka görmüş olmalı. Evlerin kapılarını çalmaya başlamalıyız. Björk yarın bir basın toplantısı yapmalı. Bu olayı çok ciddi değerlendirdiğimizin bilinmesinde yarar var."

"Ne olmuş olabilir?" diye sordu Wallander.

"Aklımızdan bile geçirmememiz gereken bir şey," diye karşılık verdi Martinson.

Tam o sırada yağmur başladı. Arabanın camları sırılsıklam olmuştu. Wallander, "Lanet olsun," diye söylendi.

"Evet," dedi Martinson. "Haklısın."

Neredeyse gece yarısı olacaktı. Yorgun ve perişan polisler hâlâ Louise Åkerblom'un büyük bir olasılıkla hiç görmediği evin önündeki taşlı yolda toplanmışlardı. Ne lacivert arabanın ne de Louise Åkerblom'un izine rastlamışlardı. İki geyik cesedinden başka bir şey bulamamışlardı. Ve bir polis arabası meşe ağacının yanındaki diğer polislerin yanına giderken az kalsın bir Mercedes'e çarpıyordu.

Björk herkese teşekkür etti. Wallander'in polislerin eve gönderilmeleri ve ertesi sabah saat altıda araştırmanın yeniden başlamasına ilişkin önerisini kabul etmişti.

Oradan en son ayrılan Wallander oldu. Ystad'a doğru yola koyulmadan önce. Robert Åkerblom'u araç telefonundan arayarak yeni bir şey bulmadıklarını haber verdi. Saatin bir hayli geç olmasına karşın Åkerblom, Wallander'i evine davet etti.

Wallander arabayı çalıştırmadan önce Stockholm'deki kız kardeşini aradı. Kardeşinin geç saatlere kadar oturduğunu bilirdi. Ona babalarının eve gelen yardımcı kadınla evlenmeyi düşündüğünü söyledi. Kız kardeşi bu sözlere kahkahalarla gülünce Wallander çok şaşırdı. Ama

kız kardeşi mayıs ayının başlarında Skåne'ye geleceğine söz verince Wallander derin bir soluk aldı.

Telefonu yerine koyarak Ystad'a doğru yola koyuldu. Yağmur olanca hızıyla yağıyordu.

Robert Åkerblom'un evine doğru sürdü arabasını. Evin alt katında ışık yanıyordu. Bu evin, çevredeki diğer evlerden hiçbir farkı yoktu.

Arabadan inmeden önce arkasına yaslanarak gözlerini kapadı.

Louise Åkerblom o eve kadar gidemedi bile, diye geçirdi içinden.

Peki, yolda başına ne gelmişti?

Bu olayda anlaşılmayan birçok şey vardı. Anlayamıyorum, diye mırıldandı.

4.

Kurt Wallander'in başucundaki saat beşe çeyrek kala çaldı.

Homurdanarak yüzünü yastığıyla örttü. Hiç uyumadım, diye geçirdi içinden. Eve geldiklerinde iş yerinde olan biteni bir kenara atabilen polislerden biri niye olamıyorum?

Kalkmadı ve bir gece önce Robert Åkerblom'un evine yaptığı kısa ziyareti düşünmeye başladı. Genç adamın acı içindeki gözlerine bakıp da karısını henüz bulamadıklarını söylemek gerçek bir işkence olmuştu. Kurt Wallander bu ziyareti elinden geldiğince kısa kesmiş ve yolda evine dönerken kendini çok kötü hissetmişti. Eve gelince de hemen yatmış ama son derece yorgun ve bitkin olmasına karşın üçe çeyrek kalaya kadar bir türlü uyuyamamıştı.

Onu bulmak zorundayız, diye geçirdi içinden. Hemen şimdi. Yakında. Canlı ya da ölü. Onu mutlaka bulmalıyız.

Ertesi sabah araştırma başlar başlamaz Robert Åkerblom'u arayacağına söz vermişti. Louise Åkerblom'un nasıl bir insan olduğunu iyice anlayabilmek için, genç kadının kişisel eşyalarını incelemek zorunda kalacağını düşünüyordu. Genç kadının ortadan kaybolmasının olduk-

ça garip bir nedeni olduğunu hissediyordu. Aslında her kayıpta garip koşullar söz konusu olurdu, ama bu olayda Wallander'in yaşadığı birçok deneyimden çok daha farklı bir şeyler vardı. Bunların ne olduğunu bir an önce öğrenmek zorundaydı.

Wallander kendini zorlayarak yataktan kalktı, kahve makinesini çalıştırdı ve radyoyu açmak için salona gitti. Evine hırsız girdiğini hatırlayınca küfrederek vazgeçti. Henüz hiç kimsenin bu hırsızlık olayını araştırmaya başlamadığını hatırladı.

Duş yaptı, giyindi, kahvesini içti. Dışardaki hava neşelenmesine neden olacak gibi değildi. Sağanak yağmur yağıyor ve rüzgâr olanca şiddetiyle esiyordu. Bu havada cinayet araştırması yapmak da çok zordu. Gün boyunca yağmurun altında Krageholm'da sokak sokak dolaşmak hiç hoş olmayacaktı. Ama bu da Björk'ün sorunuydu doğrusu. Wallander'in göreviyse Louise Åkerblom'un özel eşyalarını araştırmak olacaktı.

Arabasına binerek meşe ağacının bulunduğu yere doğru yola koyuldu. Gittiğinde Björk'ün sabırsız adımlarla volta attığını gördü.

"Ne berbat bir hava," dedi. "Neden birini aramaya çıksak hep yağmur yağar?"

"Hımmm!" dedi Wallander. "Garip doğrusu."

"Albay Hernberg'le konuştum," diye devam etti Björk. "Saat yedide iki otobüs dolusu asker yollayacak buraya. Biz işimize başlayabiliriz. Martinson tüm hazırlıkları tamamladı."

Wallander başını onaylarcasına salladı. Martinson araştırma işinde her zaman çok başarılıydı.

"Saat onda basın toplantısı var," diye sürdürdü Björk. "Orada olabilirsen çok yararlı olur. O zamana kadar da Louise'in bir fotoğrafı elimize geçmiş olur."

Wallander yanındaki resmi uzattı. Björk, Louise Åkerblom'un resmini inceledi.

"Hoş kadınmış," dedi. "Umarım onu canlı buluruz. Bu son çekilmiş resmi mi?"

"Kocası öyle olduğunu söyledi."

Björk fotoğrafı yağmurluğunun cebindeki plastik cüzdanının içine koydu.

"Ben onların evine gidiyorum," dedi Wallander. "Bana orada daha çok gereksinimleri var."

Björk başını evet dercesine salladı. Wallander arabasına doğru yürürken, Björk uzanıp kolunu tuttu.

"Ne düşünüyorsun?" diye sordu. "Öldü mü? Bu olayın arkasında bir cinayet olabilir mi?"

"Başka bir şey olabileceğini sanmıyorum," dedi Wallander. "Tabii bir yerlerde kaza geçirip, yaralı bir halde acı içinde yatıyor değilse. Ama sanmıyorum."

"Çok kötü," dedi Björk. "Çok kötü."

Wallander arabasına binerek Ystad'a geri döndü. Denizin rengi griye dönüşmüştü.

Åkarvägen'deki evden içeri girdiğinde iki küçük kız çocuğunun gözlerini iri iri açarak ona baktıklarını gördü.

"Senin polis olduğunu söyledim onlara," dedi Robert Åkerblom. "Annelerinin kaybolduğunu ve senin onu aradığını biliyorlar."

Wallander boğazına tıkanan yumruya karşın başını sallayarak gülümsemeye çalıştı.

"Benim adım, Kurt," dedi. "Sizinki ne?"

"Maria ve Magdalena," diye cevap verdi kızlar sırayla.

"Ne güzel adlarınız var," dedi Wallander. "Benim kızımın adı da Linda."

"Çocukları bugün kız kardeşim yanına alacak," dedi Robert Åkerblom. "Kısa bir süre sonra burada olur. Çay içer misiniz?"

"Evet, lütfen," dedi Wallander.

Yağmurluğunu asıp ayakkabılarını çıkararak mutfağa gitti. Kızlar kapının eşiğinde durmuş onu izliyorlardı.

Wallander nereden başlasam, diye düşündü. Her çekmeceyi açmam ve her evrakı incelemem gerektiğini anlayabilecek mi?

O sırada kızların halası gelerek çocukları aldı ve Wallander'de çayını bitirmişti.

"Saat onda basın toplantısı var," dedi. "Artık eşinizin kaybolduğunu açıklamak zorundayız. Onu görenlerin olup olmadığını araştırmamız

gerekiyor. Bildiğiniz gibi, bu başka bir şeyi de beraberinde getiriyor. Artık bir cinayet işlendiği olasılığını göz ardı edemeyiz."

Wallander, Robert Åkerblom'un bu sözleri duyunca hıçkırarak ağlayacağını sanmıştı. Ne var ki, solgun yüzlü, gözleri balon gibi şişmiş takım elbiseli bu adam o sabah oldukça sakin görünüyordu.

"Ama yine de her şeye karşın karınızın kaybolmasının mutlaka mantıklı bir açıklaması olduğuna olan inancımızı yitirmemeliyiz."

"Anlıyorum," dedi Åkerblom. "Ben de başından beri böyle düşünüyorum."

Wallander çay fincanını kenara iterek teşekkür edip ayağa kalktı.

"Bilmemiz gereken başka bir şeyler var mı?"

"Hayır," diye yanıtladı Robert Åkerblom. "Bu esrar perdesinin bir an önce kalkması gerek."

"Şimdi birlikte evi gözden geçirelim," dedi Wallander. "Sonra da bizlere bir ipucu verebilecek her şeyi, çekmecelerini, giysilerini, eşyalarını aramak zorundayım. Umarım bunu anlayışla karşılarsınız."

"Louise çok düzenli bir kadındır," dedi Robert Åkerblom.

Birlikte üst kata çıktılar, sonra bodrum katıyla garaja da baktılar. Wallander, Louise Åkerblom'un pastel renklerden hoşlandığını fark etmişti. Hiçbir yerde ne koyu renk bir perde ne de örtü vardı. Evde yaşama sevinci yoktu. Mobilyalar eski ve yeninin karışımıydı. Çayını içerken mutfağın aletlerle dolu olduğunu fark etmişti. Günlük yaşamlarında sofuluğun izleri yoktu.

Robert Åkerblom evi dolaşmayı tamamladıklarında. "Bir süre için büroya dönmeliyim," dedi. "Sizi burada tek başınıza bırakabilir miyim?"

"Elbette," diye cevap verdi Wallander. "Siz dönene dek ben de sorularımı not ederim. Ya da sizi ararım. Her neyse, ben de saat ondan önce basın toplantısı için merkeze gideceğim zaten."

"O zamana kadar ben dönerim," dedi Robert Åkerblom.

Wallander yalnız kalınca evi sistemli bir şekilde yeniden incelemeye başladı. Mutfaktaki tüm dolap ve çekmeceleri açtı, buzdolabını ve dondurucuyu inceledi.

Bir şey onu çok şaşırtmıştı. Eviyenin altındaki dolap içki doluydu. Bu da dindar Åkerblom ailesiyle ilgili izlenimine hiç uymuyordu.

Mutfaktan oturma odasına geçti, ama burada da kayda değer bir şey bulamadı. Sonra üst kata çıktı. Kızların odasına girmedi. Önce banyoya giderek ilaç şişelerinin etiketlerini okudu, Louise Åkerblom'un ilaçlarını not defterine yazdı. Banyodaki teraziye çıktı, kilosunu öğrenince yüzünü buruşturdu. Sonra da yatak odasına girdi. Kadın giysilerini karıştırmaktan hiç hoşlanmaz, sanki haberi olmadan birinin kendisini izlediği duygusuna kapılırdı. Dolaplardaki tüm ayakkabı kutularıyla torbaların içine baktı. Daha sonra da genç kadının iç çamaşırlarının bulunduğu çekmeceyi açtı. Kendisini şaşırtacak ya da bildiklerinin dışında bir şeyler ifade edebilecek tek bir şey bile bulamamıştı. Yatak odasındaki işini bitirdikten sonra yatağın kenarına oturarak çevresine bakındı.

Hiçbir şey yok, diye geçirdi içinden. Hiçbir şey!

İçini çekerek yatak odasının yanındaki odaya girdi. Burası çalışma odasıydı. Masanın başına geçip oturarak çekmeceleri teker teker açmaya başladı. Birkaç albümle bazı mektupları buldu. Louise Åkerblom'un gülümsemediği ya da gülmediği tek bir resim bile yoktu.

Çekmeceden çıkardıklarını özenle yerine koyup çekmeceyi kapattı ve bir sonrakini açtı. Burada da vergi iadeleri, sigorta poliçeleri, çocukların okullarıyla ilgili bazı kâğıtların dışında ilginç bir şey yoktu.

Masanın en alt çekmecesini açtığında şaşkınlıktan ağzı bir karış açık kaldı. Önce çekmecede yalnızca beyaz mektup kâğıtlarının bulunduğunu sanmıştı. Kâğıtları kaldırdığındaysa eline metal bir nesne değmişti. Nesneyi çekip alarak kaşlarını çattı.

Bu, bir çift kelepçeydi. Oyuncak değil, gerçek kelepçelerdi. İngiliz yapımı.

Kelepçeleri masanın üstüne koydu.

Bunların gizemli bir anlamı olmaları gerekmiyor, diye geçirdi içinden. Ama özenle saklanmışlar. Ve Robert Åkerblom eğer onların orada olduğunu bilseydi mutlaka onları oradan alırdı.

Çekmeceyi kapatarak kelepçeleri cebine attı.

Odadan çıkarak bodrumdaki odalara ve garaja bakmaya gitti. Garajdaki raflardan birinde tahta bir uçak maketi duruyordu. Robert Åkerblom'u gözünün önünde canlandırdı. Kim bilir belki de bir zamanlar pilot olmak istemişti?

O sırada telefon çalmaya başladı. Yanıt vermek için koşarak yukarı çıktı.

Bu arada saat dokuz olmuştu.

"Dedektif Wallander'le görüşebilir miyim?" Arayan Martinson'du.

"Benim," dedi Wallander.

"Buraya gelsen iyi olacak," dedi Martinson. "Hemen."

Wallander kalbinin hızlı hızlı atmaya başladığını hissetti.

"Onu buldunuz mu?" diye sordu.

"Hayır," diye yanıtladı Martinson, "Ne onu ne de arabasını bulduk. Ama bir ev yanıyor. Ya da şöyle diyeyim, bir evde bomba patladı. Bunun bizim olayla bir bağlantısı olduğunu sanıyorum."

"Hemen geliyorum," dedi Wallander.

Robert Åkerblom'a bir not yazarak mutfak masasının üstüne bıraktı.

Krageholm'a giderken yolda Martinson'un söylediklerinden bir anlam çıkarmaya çalışıyordu. Evde bomba patladı? Hangi evde?

Üç büyük kamyonu başarıyla solladı. Yağmur o kadar hızlanmıştı ki, silecekler güçlükle yetişebiliyordu.

Meşe ağacının bulunduğu köşeye geldiğinde yağmur hızını kesmişti. Ağaçların arasından yükselen siyah dumanları gördü. Ağacın hemen yanı başında bir polis arabası kendisini bekliyordu. Arabanın içindeki polislerden biri ağacın yanından dönmesini işaret etti. Wallander bu yolun dün yanlışlıkla girdiği lastik izleriyle dolu yol olduğunu fark etti.

Yolda başka bir şey daha vardı ama bunun ne olduğunu tam olarak anlayamamıştı.

Olay yerine yaklaştığında evi tanıdı. Bu sol tarafta, yoldan görülmeyen evdi. İtfaiye memurları canla başla yangını söndürmeye çalışıyorlardı. Wallander arabasından iner inmez alevlerin sıcaklığını yüzünde hissetti. Martinson koşarak yanına geldi.

"İçerde insan var mı?" diye sordu Wallander.

Martinson, "Hayır," dedi. "Bildiğimiz kadarıyla yok. Zaten içeriye girmek olası bile değil şu anda. Dumandan göz gözü görmüyor. Evin sahibi öldüğünden bu yana, bir yıldan uzun bir süredir ev boşmuş. Bu civarda yaşayan çiftçilerden biri anlattı. Evle ilgilenen kişi kiralasın mı yoksa satsın mı bir türlü karar veremiyormuş."

"Ayrıntıları alalım," dedi Wallander evden yükselen yoğun dumanlara bakarak.

"Ana yoldan uzaktaydım," dedi Martinson. "Ordu arama birliklerinden biri buralardaymış. *Sonra da* bu ani patlama oldu. Sanki bomba patlamış gibiydi. Önce bir uçak düştü sandım. Sonra da dumanı gördüm. Buraya ulaşmam beş dakikamı aldı. Her yer alevler içindeydi. *Yalnız ev değil ahır da yanıyordu.*"

Wallander düşünmeye çalıştı.

"Bomba," dedi. "Gaz kaçağı olabilir mi?"

Martinson başını olumsuz bir şekilde iki yana salladı.

"Yirmi galon propan gazı bile böylesi bir patlamaya neden olmaz," dedi. "Arkadaki meyve ağaçları havaya uçtu. Kasıtlı yapılmış bir şey bu."

"Tüm çevre asker ve polisle sarılıyken mi?" dedi Wallander. "Kundaklama için oldukça garip bir zamanlama."

Martinson, "Ben de aynı şeyi düşünüyorum," dedi. "Zaten bu yüzden kaçırma olayıyla bunun arasında bir bağlantı olduğunu düşündüm."

"Hiçbir fikrin var mı?" diye sordu Wallander.

"Hayır," diye yanıt verdi Martinson. "Yok."

"Evin sahibi kimmiş, öğren," dedi Wallander. "Bu evle araziden kim sorumlu, bunları öğrenmeni istiyorum. Sana katılıyorum, bu basit bir rastlantıdan öte bir şey. Björk nerede?"

"Basın toplantısına hazırlanmak için merkeze gitti," dedi Martinson. "Söylediklerini asla yazmayan gazetecilerle bir araya her gelişinde ne denli tedirgin olduğunu bilirsin. Ama olanlardan haberi var. Svedberg haber verdi. Senin burada olduğunu da biliyor."

"Yangını söndürdüklerinde evi yakından inceleyeceğim," dedi Wallander. "Ama bu arada çevreyi iyice araştırmaları için çocukları görevlendirebilirsin."

"Louise Åkerblom'u aramaları için mi?" diye sordu Martinson.

"Öncelikle arabasını bulmaya çalışsınlar," dedi Wallander.

Martinson çiftçiyle konuşmak üzere uzaklaştı. Wallander itfaiyecilerin yangını söndürmelerini izledi.

Eğer gerçekten bir bağlantı varsa, ne olabilirdi? Bir kadın kayboluyor ve bir ev havaya uçuyor. Üstelik araştırma yapan çocukların burnunun dibinde!

Saatine baktı. Ona on vardı. İtfaiye erlerinden birine seslendi.

"Çevreyi aramaya ne zaman başlayabilirim?"

"Yangını henüz tam olarak söndüremedik," diye cevapladı iftaiye eri. "Sanırım öğleden sonra araştırmaya başlayabilirsiniz."

"İyi," dedi Wallander. "Müthiş bir patlama olmuş."

"Bu öyle, bir kibritle çıkan yangınlardan değildi," diye açıkladı itfaiyeci. "Yüzlerce kilo dinamitin patladığı ortaya çıkarsa hiç şaşmam."

Wallander arabasına binerek Ystad'a geri döndü. Yoldan, danışmada görevli Ebba'yı arayarak Björk'e merkeze gelmekte olduğunu haber vermesini istedi.

Sonra birden bir şeyi unuttuğunu hatırladı. Geçen akşam polis devriye arabalarından biri bozuk yolların birinde az kalsın bir Mercedes'le çarpışmak üzere olduklarını rapor etmişti. Wallander bu olayın havaya uçan evin civarında olduğundan emindi.

Rastlantılar biraz fazla, diye geçirdi içinden. Kısa bir süre sonra artık bilmecenin parçalarını bir araya koyabileceğiz.

Wallander içeri girdiğinde Björk merkezin girişindeki danışmanın önünde volta atıyordu.

Wallander'i görünce, "Şu basın toplantılarına bir türlü alışamıyorum," dedi. "Svedberg'in telefonla haber verdiği yangından ne haber? Bu konuda bir hayli garip konuştu. Evle ahırın havaya uçtuğunu söyledi. Bu ne demek oluyor? Hangi evden söz ediyordu?"

"Svedberg'in söyledikleri büyük bir olasılıkla doğru," dedi Wallander. "Ancak konuyu Louise Åkerblom'un kayboluşu hakkında yapacağımız basın toplantısından sonra konuşuruz. O zamana kadar oradaki çocuklar belki biraz bilgi de toplamış olurlar."

Björk başını evet dercesine salladı.

"Basın toplantısını olabildiğince basite indirgeyelim," dedi. "Kısa ve net bir şekilde kadının kaybolduğunu söyleyelim, resmini verelim ve basında bu kayıp haberinin yayınlanmasını isteyelim. Araştırmayla ilgili sorulara sen yanıt verirsin."

"Hangi araştırmayla? Araştırma diye bir şey yok," dedi Wallander. "Kadının arabasını bulabilseydik, o zaman belki bir şeyler söyleyebilirdim. Ama bulamadık ve elimizde tek bir ipucu bile yok."

"O zaman yarat," dedi Björk. "Gazetecilere söyleyecek bir şeyleri olmayan polislere kimse saygı göstermez. Bunu sakın unutma."

Basın toplantısı yarım saat sürdü. Yerel gazete ve radyo istasyonlarının yanı sıra *Express* ve *Today* gazetelerinin yerel temsilcileri de gelmişti. Buna karşın Stockholm gazetelerinden kimse yoktu. Kadını bulmadan gelmezler, diye düşündü Wallander. Onlar da kadının öldüğüne inanıyorlar.

Björk basın toplantısını açarak bir kadının kaybolduğunu ve polisin bu olayı çok ciddi olarak incelediğini açıkladı. Kadınla arabayı tarif ettikten sonra Louise'in resmini dağıttı. Sonra da gazetecilere, sorularını beklediklerini söyleyerek Wallander'e doğru baktı başını sallayıp yerine oturdu. Wallander kürsüye çıkarak bekledi.

"Sizce ne olmuş olabilir?" diye sordu yerel radyo istasyonundan bir muhabir. Wallander onu daha önce hiç görmemişti. Yerel radyo istasyonu sürekli eleman değiştiriyordu galiba.

"Şu anda hiçbir şey bilmiyoruz," diye yanıtladı Wallander. "Ama olaylar Louise Åkerblom'un kaybolmasını ciddi bir şekilde ele almamızı gerektiriyor."

"O zaman bize olaylardan söz edin," dedi yerel muhabir.

Wallander anlatmaya başladı:

"Bu ülkede kaybolduğu haber verilen insanların çoğunun er ya da geç geri geldiğini hepimiz biliyoruz. Kayıp olaylarının üçte ikisi mutlu sonla bitmiştir. En yaygın neden, unutkanlıktan ileri gelmektedir. Ara sıra da başka nedenler ortaya çıkar. İşte ancak o zaman bizler bu kayıp olayını büyük bir ciddiyetle ele alırız.'

Björk elini kaldırıp araya girdi:

"Bu da elbette polisin diğer kayıp olaylarını ciddiye almadığı anlamına gelmez."

Aman Tanrım, diye içinden geçirdi Wallander.

Express gazetesinin kızıl saçlı ve sakallı genç muhabiri, elini kaldırarak konuşmaya başladı.

"Biraz daha açık ve net konuşamaz mısınız?" diye sordu. "Bir cinayet olasılığını düşünüyor musunuz? Düşünmüyorsanız neden? Bence genç kadının nerede kaybolduğu ve onu en son kimin gördüğü konusu da açık seçik değil."

Wallander onaylarcasına başını salladı. Gazeteci haklıydı. Björk birçok konuyu üstü kapalı geçmişti.

"Geçen cuma günü öğleden sonra saat üçü biraz geçe Skurup'daki Savings Bankası'ndan çıkmış," diyerek açıklamaya başladı. "Bankanın çalışanlarından biri genç kadının arabasına binip üçü çeyrek geçe park yerinden ayrıldığını görmüş. Saat konusunda eminiz. Bundan sonra da bir daha onu kimse görmemiş. İki olası yoldan birinden gittiğinden eminiz. Ya Ystad'a doğru E 14 karayolundan ya da Slimminge ve Rögla'dan geçerek Kragelholm'a doğru gitti. Sizin de az önce duyduğunuz gibi Louise Åkerblom emlakçı. Satışa çıkarılacak evlerden birini görmeye gitmiş olabilir. Ya da doğruca evine gitmiştir. Yolda neye karar verdiğinden emin değiliz."

"Satılacak ev neresiymiş?" diye sordu yerel gazete muhabirlerin biri.

"Araştırmamızın bir bölümünü oluşturduğu için bu soruya yanıt veremeyeceğim," diye cevap verdi Wallander.

Basın toplantısı kısa bir süre sonra bitti. Yerel radyonun muhabiri Björk'le kısa bir söyleşi yaptı. Wallander dışarda, koridorda yerel gazete muhabirlerinden birinin sorularını yanıtladı. Gazeteciler gittikten sonra, bir fincan kahve alarak odasına gidip yangın yerini aradı. Telefona yanıt veren Svedberg, Martinson'un polisleri gruplara ayırarak yanan evin çevresini araştırmaya gönderdiğini söyledi.

"Böyle bir yangını ilk kez görüyorum," diyordu. "Yangın söndürüldüğünde geriye küllerden başka bir şey kalmayacak."

"Öğleden sonra oraya geleceğim," dedi Wallander. "Şimdi yine Robert Åkerblom'un yanına gidiyorum. Eğer bir gelişme olursa beni orada bulabilirsin."

"Tamam," dedi Svedberg. "Medya neler söyledi?"

"Önemli bir şey olmadı," dedi Wallander telefonu kapatırken.

Tam o sırada da Björk kapıdan içeri girdi.

"Toplantı çok iyi geçti," dedi. "Kimse ukalalık etmedi, mantıklı sorularla yetindiler. Umarım söylediklerimizi yazarlar."

Wallander basın toplantısına ilişkin herhangi bir değerlendirme yapma zahmetine girmeden. "Yarın santrala bir iki kişi daha koyalım," dedi. "İki çocuklu dindar bir kadın ortadan kaybolunca birçok kişinin telefon edip hem ne olduğunu soracağından, hem de polisi kutsayıp dua ettiklerini söyleyeceklerinden eminim. Bunların dışında belki bize yararlı bir şeyler söyleyebilecek birileri de arayabilir."

"Tabii kadını bugün bulamazsak," dedi Björk.

"Bulacağımıza ikimiz de inanmıyoruz," dedi Wallander.

Sonra da yangını anlatmaya başladı. Patlamayı. Björk endişeli bir yüz ifadesiyle anlatılanları dinledi.

"Sence bunlar ne anlama geliyor?" diye sordu.

Wallander kollarını uzattı.

"Bilmiyorum. Birazdan Robert Åkerblom'u görmeye gideceğim. Bakalım anlatacak yeni bir şeyleri var mı?"

Björk kapıya doğru yürüdü.

"Saat beşte odamda toplantı var," dedi.

Wallander tam odasından çıkarken Svedberg'ten bir şey istemeyi unuttuğunu hatırladı. Yangın yerine bir kez daha telefon etti.

"Dün gece polis arabalarından birinin bir Mercedes'le burun buruna gelişini hatırlıyor musun?"

"Hayal meyal," diye yanıtladı Svedberg.

"Bununla ilgili her şeyi öğrenmeni istiyorum," diye sürdürdü konuşmasını Wallander. "O Mercedes'in yangınla bir şekilde ilişkisi olduğunu hissediyorum. Louise Åkerblom'la bir ilgisi olup olmadığından ise emin değilim."

"Pekâlâ," dedi Svedberg. "Başka bir şey var mı?"

"Beşte toplantı var," dedi Wallander telefonu kapatırken.

On beş dakika sonra Robert Åkerblom'un mutfağındaydı yine. Birkaç saat önce oturduğu aynı sandalyeye oturmuş çayını yudumluyordu.

"Bazen beklenmedik bir anda ortaya çıkan acil durumlarla karşılaşıyoruz," dedi Wallander. "Büyük bir yangın çıkmıştı, oraya gitmek zorunda kaldım. Ama kontrol altına alındı neyse ki."

"Anlıyorum," dedi Robert Åkerblom kibarca. "Polisliğin hiç de kolay olduğunu sanmıyorum."

Wallander karşısında oturan adama dikkatle baktı. Aynı anda da pantolonunun cebindeki kelepçelerin varlığını hatırladı. Aklındaki soruları aslında hiç sormak istemiyordu.

"Birkaç sorum var," dedi. "Sorabilir miyim?"

Robert Åkerblom, "Elbette," dedi. "Sorabilirsiniz."

Wallander, Robert Åkerblom'un ses tonundaki belli belirsiz tedirginliği fark etmişti.

"Karınız hasta mıydı?"

Adam ona şaşkınlıkla baktı.

"Hayır," diye cevap verdi. "Bunu da nerede çıkardınız?"

"Onun ciddi bir hastalığı olduğu kanısına kapıldım. Son zamanlarda doktora gitmiş miydi?"

"Hayır. Eğer hasta olsaydı bunu mutlaka bana söylerdi."

"İnsanlar bazen böylesi ciddi hastalıklar söz konusu olduğunda, konuşmakta zorlanabilirler," dedi Wallander. "Ya da en azından düşüncelerini ve duygularını toplamak için birkaç gün beklemeyi yeğlerler. Genellikle duygularını paylaşmak, bir teselli aramak isteyen hasta bunu kendi kendine yapmak zorunda kalır."

Robert Åkerblom yanıt vermeden bir an düşündü.

"Böyle bir durumla karşı karşıya olduğunu hiç sanmıyorum."

Wallander başını sallayarak sorularını sormayı sürdürdü.

"İçki sorunu var mıydı?"

Robert Åkerblom yüzünü buruşturdu.

"Nasıl böyle bir soru sorabilirsiniz?" dedi bir anlık bir sessizlikten sonra. "İkimiz de alkolden uzak dururuz."

"Ama buna karşın da eviyenin altındaki dolap ağzına kadar içki dolu," dedi Wallander.

"Başkalarının içki içmelerine karışmayız," diye karşılık verdi Robert Åkerblom. "Elbette makul ölçülerde. Ara sıra arkadaşlarımız gelir. Bizim gibi küçük bir emlak şirketi bile, müşterilerini zaman zaman uygun bir şekilde ağırlamalıdır, öyle değil mi?"

Wallander başını onaylarcasına salladı. Bu yanıtı sorgulaması için bir neden yoktu. Kelepçeleri cebinden çıkararak masanın üstüne koydu. Bunu yaparken de bakışlarını Robert Åkerblom'un yüzünden ayırmıyordu.

Düşündüğü oldu. Adamın yüzünde şaşkınlık dolu bir ifade belirdi.

"Beni tutukluyor musunuz?" diye sordu.

"Hayır," dedi Wallander. "Ama bu kelepçeleri yukardaki çalışma odanızında, masanın en alt çekmecesinde kâğıtların altında buldum."

"Kelepçe," diye mırıldandı Robert Åkerblom. "Bunları ilk kez görüyorum."

"Kelepçeleri çekmeceye kızlarınızdan biri koymadığına göre bunlar herhalde karınızın," diye üsteledi Wallander.

Robert Åkerblom başını şaşkınlıkla iki yana sallayarak, "Anlayamıyorum," dedi.

Wallander birden karşısında oturan adamın yalan söylediğini hissetti. Sesindeki belli belirsiz öfkeden, bakışlarında bir an için yanıp sönen güvensiz ifadeden hissetmişti bunu. Ve bu da ona yetmişti.

"Kelepçeleri çekmeceye başka biri koymuş olabilir mi?" diye sordu sakin bir sesle.

"Bilmiyorum," dedi Robert Åkerblom. "Bize yalnızca kilisedeki dostlarımız gelir. Müşterilerin dışında demek istiyorum ve onlar da hiçbir şekilde yukarı çıkmazlar."

"Hiç kimse! Öyle mi?"

"Ebeveynlerimiz. Birkaç akrabamız ve çocukların arkadaşları."

"Yani epeyce kişi..." dedi Wallander.

"Anlayamıyorum," dedi bir kez daha Robert Åkerblom.

Belki de kelepçeyi orada nasıl unutmuş olabileceğini anlamıyorsundur, diye geçirdi içinden Wallander. Bu kelepçelerin ne anlama geldiğini mutlaka bulmam gerek...

Wallander ilk kez Robert Åkerblom'un karısını öldürüp öldürmediğini sordu kendi kendine. Ama sonra da bu soruyu kafasının bir kenarına attı. Kelepçeler ve adamın yalan söylemesi Wallander'in oluşturduğu kavramları tersine çevirecek denli güçlü kanıtlar değildi.

"Bu kelepçelerin çekmeceye nasıl girdiğini açıklayamayacağınızdan emin misiniz?" diye sordu Wallander bir kez daha. "Evde bir çift kelepçe bulundurmanın yasalara aykırı olmadığını belirtmeliyim. Bunun için ruhsata gereksiniminiz yok. Öte yandan da canınız çektiğinde insanları kelepçeleyemezsiniz, tabii ki."

"Size yalan söylediğimi mi düşünüyorsunuz?" diye sordu Robert Åkerblom.

"Hiçbir şey düşünmüyorum," dedi Wallander. "Ben yalnızca bu kelepçelerin neden çalışma odasınızdaki masanın çekmecesinde olduğunu öğrenmek istiyorum."

"Onların bu eve nasıl girdiğinden haberim olmadığını az önce de söyledim size."

Wallander evet dercesine başını salladı. Daha fazla baskı yapmanın bir anlamı yoktu. En azından şimdilik. Ama yine de adamın yalan söylediğinden emindi. Evliliklerinin hiç de iyi gitmediği ve çok kötü bir cinsel yaşamları söz konusu olabilir miydi acaba? Bu, Louise Åkerblom'un neden ortadan kaybolduğunu açıklayabilir miydi?

Wallander görüşmenin bittiğini belirtircesine çay fincanını hafifçe kenara itti. Kelepçeleri mendiline sararak cebine koydu. Teknik bir inceleme bunların ne amaçla kullanıldığını açıklayabilirdi.

"Şimdilik bu kadar," dedi Wallander ayağa kalkarak. "Bir şey olursa hemen sizi arayacağım. Akşam gazeteleri ve yerel radyo yayınında bu olaya yer vereceğinden bu akşam hazırlıklı olmanızda yarar var. Birçok kişi telefon edip ne olduğunu soracaktır. Tüm bunların araştırmamıza yardımcı olacağını umuyoruz."

Robert Åkerblom karşılık vermeden başını evet dercesine sallamakla yetindi.

Wallander adamın elini sıkarak arabasına doğru gitti. Hava değişiyordu. Yağmurun hızı kesilmişti. Rüzgâr da eskisi gibi sert esmiyordu. Wallander birkaç sandviç atıştırıp bir fincan kahve içmek için tren istasyonunun yanındaki Fridolf'un Café'sine doğru sürdü arabasını. Yeniden arabasına binip yangın yerine doğru yola koyulduğunda saat 12.30 olmuştu. Arabasını park etti, barikatın üstünden atlayarak bir kül yığını haline gelmiş olan ahırla eve şaşkınlıkla baktı. Polis henüz araş-

tırmayı başlatmamıştı. Wallander küllerin yanına yaklaşarak çok iyi tanıdığı görevli itfaiye şefi Peter Edler'le konuşmaya başladı.

Şef, "Yangını söndürdük sayılır," dedi. "Yapacak bir şey yok. Ne dersiniz kundaklama mı?"

"Bilmiyorum," diye cevap verdi Wallander. "Svedberg'i ya da Martinson'u gördün mü?"

"Galiba bir şeyler atıştırmaya gittiler," diye yanıtladı Edler. "Rydsgård'a gittiler. Albay Hernberg sorumluluğu devraldı. Kısa bir süre sonra döner-ler sanırım."

Wallander başını sallayarak itfaiye şefinin yanından ayrıldı.

Birkaç metre ilerde köpekli bir polis duruyordu. Sandviç yiyordu ve köpek bir patisiyle ıslak zemini eşeliyordu.

Birden köpek havlamaya başladı. Polis sabırsızlıkla köpeğin tasmasını çekiştirdi, derken köpeğin toprağı kazmaya çalıştığını fark etti.

Wallander polisin sandviçini bir kenara fırlatıp köpeğin kazmaya çalıştığı yere dikkatle baktığını gördü.

Wallander çok meraklanmıştı, hemen yanlarına gitti.

"Köpek ne buldu?" diye sordu.

Polis başını çevirip Wallander'e baktı. Yüze kireç gibi olmuştu. Titriyordu.

Wallander yere çömeldi.

Çamurların arasında, bir parmak duruyordu.

Kara derili bir parmak. Bu bir insan parmağıydı.

Wallander'in midesi bulandı.

Köpeği tutan polise hemen gidip Svedberg'le Martinson'u bulmasını söyledi.

"Hemen buraya gelsinler," dedi. "Yemekleri bitmemiş de olsa, hemen gelsinler. Arabamın arka koltuğunda boş bir plastik torba var. Onu getir buraya."

Polis söylenileni yaptı.

Neler oluyor, diye geçirdi içinden Wallander. Bir zenci parmağı. Bir parmak! Kesilmiş bir parmak! Skåne'nin orta yerinde...

Polis plastik torbayla döndüğünde Wallander parmağı yağmurdan korumak için torbaya koydu. Haber hemen duyulmuştu. İtfaiyeciler parmağı görmek için Wallander'in başına üşüştüler.

"Küllerin arasında bir ceset aramalıyız," dedi Wallander itfaiye şefine. "Bu parmağın sahibinin cesedini... Burada nelerin olup bittiğini ancak Tanrı bilir."

"Bir parmak," diye mırıldandı Peter Edler şaşkınlıkla.

Yirmi dakika sonra Svedberg'le Martinson koşarak yanlarına yaklaştı. Parmağa şaşkınlıkla baktılar.

İkisi de bir şey söylemedi.

Sonunda sessizliği bozan Wallander oldu.

"Hiç olmazsa bir şeyden eminiz," dedi. "Bu Louise Åkerblom'un parmağı değil."

5.

Saat beşte merkezdeki toplantı odalarından birinde toplandılar. Wallander bundan daha sessiz geçen bir toplantı hatırlamıyordu.

Kesik parmak masanın ortasında, plastik torbanın içinde duruyordu.

Björk'ün parmağı görmemek için sandalyesini hafifçe çevirdiğini fark etti.

Onun dışında herkes masanın ortasındaki parmağa sessizce bakıyordu.

Bir süre sonra hastaneden bir ambulans gelerek parmağı alıp götürdü. Ardından Svedberg kahve getirmeye gitti ve Björk de toplantıyı açtı.

"Bir kez daha nutkum tutuldu," diye başladı söze. "Aranızda bu parmağa ilişkin bir açıklaması olan var mı?"

Kimseden ses çıkmadı. Bu, aslında öylesine sorulmuş bir soruydu.

"Wallander," dedi Björk. "Araştırmada ne kadar yol aldığımızın kısa bir özetini verir misin?"

"Pek kolay olmayacak," dedi Wallander. "Ama yine çalışacağım."

Not defterini açarak sayfaları çevirdi.

"Louise Åkerblom tam dört günden beri kayıp," diye başladı söze. "Kesin konuşmak gerekirse doksan sekiz saatten beri kayıp. Bildiğimiz kadarıyla onu gören yok. Onu ve arabasını ararken bir evde büyük bir patlama oldu. Louise'in o evde olabileceğini düşünmüştük. Evin sahibinin bir süre önce öldüğünü ve binanın vârisler tarafından satılığa çıkarıldığını biliyoruz. Onları Värnamo'da yaşayan bir avukat temsil ediyor. Ev bir yıldan beri boş. Vârisler evin satılması ya da kiralanması konusunda henüz kesin bir karar alamamışlar. Vârislerin bir kısmının evi satın almaları da söz konusu. Avukatın adı Holmgren. Värnamo'daki meslektaşlarımıza avukatla konuşmalarını rica ettik. Vârislerin adlarını ve adreslerini öğrenmek istiyoruz."

Konuşmasını sürdürmeden önce kahvesinden bir yudum aldı.

"Yangın saat dokuzda başladı," dedi. "Kanıtlar, zaman ayarlı, çok güçlü bir patlayıcının kullanıldığını gösteriyor. Yangının her zamanki basit nedenlerden ötürü çıktığını düşünmemizi gerektirecek bir neden yok ortada. Holmgren evde gaz kaçağı olmadığından emin. Ev geçen yıl baştan sona onarılmış. Yangın söndürme işlemleri sürerken polis köpeklerinden biri yangından yaklaşık yirmi beş metre ötede bir insan parmağının kokusunu aldı. Bu sol elin ya işaret ya da orta parmağı. Bir zenciye ait. Teknik servis elemanlarımız her şeyi didik didik aradılar ama başka bir şey bulunamadı. O bölgede yoğun bir arama yaptık ama biz de hiçbir şey bulamadık. Ne Louise Åkerblom'u ne de arabasını bulabildik. Ev havaya uçtu ve biz bir zencinin parmağını bulduk. Hepsi bu kadar."

Björk yüzünü buruşturdu.

"Doktorlar ne diyor?" diye sordu.

"Hastaneden Maria Lestadius buradaydı," dedi Svedberg. "Adli tıpla hemen bağlantı kurmamız gerektiğini söyledi. Parmak okuma konusunda uzman olmadığını belirtti."

Björk tedirginlikle kıpırdadı.

"Tekrar et bakayım," dedi. "Parmak okumak mı dedi?"

"Evet, aynen böyle söyledi," diye karşılık verdi Svedberg. Björk yine her zamanki gibi gereksiz bir şeyin üstünde durmuştu.

Björk anlamsız bakışlarını boşluğa dikmişti. Parmaklarıyla masanın kenarından trampet çalmaya başladı.

"Bu çok kötü," dedi. "Şöyle söyleyeyim, hiçbir şey bilmiyoruz. Robert Åkerblom kayda değer bir şey söylemedi mi?"

Wallander şimdilik kelepçelerden söz etmemeye karar vermişti. Aksi halde konunun başka bir yöne çekilmesinden korkuyordu. Ayrıca kelepçelerin genç kadının kaybolmasıyla bir ilgisi olduğundan emin de değildi.

"Hayır," diye yanıtladı. "Bana kalırsa Åkerblom'lar İsveç'in en mutlu ailesi."

"Kadın dini açıdan psikolojik bir bunalım geçiriyor olabilir mi?" diye sordu Björk. "Mezheplerle ilgili oldukça garip şeyler duyuyoruz."

"Metodistler garip değil ki. Kilisemizin en eski mezheplerinden biri. Ama doğrusunu istersen ne işe yaradıklarından haberim bile yok."

"Bunu da incelemeliyiz," dedi Björk. "Şimdi ne yapmamız gerekiyor?"

"Basın toplantısının meyvelerini toplamayı ümit edelim," dedi Martinson. "Belki birkaç kişi arayıp yararlı bilgiler verebilir."

Björk, "Telefon trafiğini düzenleyecek bir iki eleman daha gönderdim santrala," dedi. "Yapmamız gereken başka bir şey var mı?"

"Elimizdekilere bir bakalım," dedi Wallander. "Pek fazla bir şey yok, değil mi? Yalnızca kesik bir parmak var. Bu da bir yerlerde sol elinin parmaklarından biri kesik olan, bir zencinin olduğunu gösteriyor. Bu da, adamın bir doktora ya da bir hastaneye gereksinimi olduğu anlamına geliyor. Eğer henüz hastaneye ya da doktora gitmemişse mutlaka yakında gidecektir. Adamın polisle bağlantı kurma olasılığını da göz ardı edemeyiz. Hiç kimse durup dururken kendi parmağını kesmez. Yani, buna sıklıkla rastlanılmaz demek istiyorum. Bir başka deyişle biri ona işkence yapmış olmalı. Adamın ülke dışına kaçmış olabileceğini de gözönünde bulundurmalıyız."

"Parmak izleri," dedi Svedberg. "Yasal ya da yasadışı olarak bu ülkede kaç Afrikalı'nın olduğunu bilmiyorum ama dosyalarımızda parmak izini bulma olasılığını da yabana atmayalım. Ayrıca İnterpol'e de haber verebiliriz. Son yıllarda Afrika ülkelerinin çoğunda suç dosyaları-

nın kabardığını biliyorum. Bir ya da iki ay önce *İsveç Polisi* dergisinde bu konuyla ilgili bir yazı çıkmıştı. Kurt'e katılıyorum. Louise Åkerblom ve bu parmak arasında bir bağlantı görmesek bile olduğunu varsaymalıyız."

"Bu haberi gazetelere bildirelim mi?" diye sordu Björk. "Polis, parmağın sahibini arıyor. Haberi manşetten verebilirler."

"İyi fikir," dedi Wallander. "Bu haberi vermekle bir şey yitirmeyiz."

Björk, "Bunu düşüneceğim," dedi. "Biraz daha bekleyelim. Ülkedeki her hastanenin uyarılması konusuna katılıyorum. Doktorlar bir şeyden kuşkulandıklarında polise haber vermekle yükümlüdürler, değil mi?"

Svedberg, "Ama aynı zamanda da sır saklamakla yükümlüdürler," diye hatırlattı. "Yine de hastanelerle bağlantı kurmamızda yarar var. Sağlık merkezleriyle de. Ülkemizde kaç tane doktor olduğunu bilen var mı?"

Kimse bilmiyordu.

"Ebba'ya öğrenmesini söyle," dedi Wallander.

Ebba'nın İsveç Tıp Merkezi'nin sekreterine ulaşması on dakika sürmüştü.

"İsveç'te yirmi beş binden fazla doktor varmış," dedi Wallander, Ebba'yla konuştuktan sonra.

Şaşkınlıkla bakıştılar.

Yirmi beş bin doktor.

Martinson öfkeyle, "Onlara ihtiyacımız olduğunda neredeler?" diye homurdandı.

Björk sabırsızlanmaya başlamıştı.

"Bu, bizi bir *yere götürür mü?*" diye sordu. "Götürmezse hepimizin yapacak bir yığın işi var. Yarın sabah saat sekizde toplanalım."

"Ben hastane işiyle ilgileneceğim," dedi Martinson.

Telefon çaldığında not defterlerini toplamışlar salondan çıkmak üzereydiler. Martinson'la Wallander koridora çıkmıştı bile. Björk arkalarından seslendi.

"Bingo!" Yüzü kıpkırmızı olmuştu. "Arabayı bulmuşlar galiba. Arayan Norén'di. Yangını izlemeye gelen bir çiftçi birkaç kilometre ötedeki gölde bir araba olduğunu söylemiş polislere. Sjöbo dışında bir yerler-

de dedi galiba. Norén olay yerine gitmiş ve çamurlu suyun arasından çıkan bir radyo anteni görmüş. Adı Antonson olan çiftçi arabanın bir hafta önce orada olmadığından eminmiş."

"Tamam, hemen gidelim," dedi Wallander. "O arabayı bu akşam sudan çıkartmalıyız. Bu, yarına kalamaz. Projektörle vinç bulmalıyız."

"Umarım arabada kimse yoktur," dedi Svedberg.

"Biz de bunu öğrenmeye gidiyoruz zaten," diye karşılık verdi Wallander. "Hadi!"

Göl, Sjöbo yolunda Krageholm'un kuzeyinde çalılık alana yakın, ulaşılması zor bir yerdeydi. Polisin olay yerine projektörlerle vinç getirmesi üç saat sürmüştü ve arabayı bağladıklarında saat gecenin dokuz buçuğu olmuştu. Daha sonra da Wallander göle girdi. Norén'in arabasındaki yedek tulumlardan birini üstüne geçirmişti. Islandığının ve üşümeye başladığının farkında değildi. Tüm dikkatini arabanın üstünde yoğunlaştırmıştı.

Hem gergin, hem de tedirgindi. Bunun aradıkları araba olmasını diliyordu içinden. Ama öte yandan da Louise Åkerblom'u arabanın içinde bulmaktan çok korkuyordu.

"Her ne olursa olsun, bir şeyden kesinlikle eminiz," dedi Svedberg. "Bu, bir kaza değil. Araba görülmemesi için çamurların içine özellikle itilmiş. Büyük bir olasılıkla da bu işlem gece yarısı yapılmış çünkü arabayı iten kimse radyo anteninin görüldüğünü karanlıkta fark edememiş."

Wallander başını onaylarcasına salladı. Svedberg haklıydı.

Kablo yavaşça gerildi. Vinç çekmeye hazırlandı.

Arabanın arka tarafı yavaşça ortaya çıktı.

Wallander araba konusunda uzman olan Svedberg'e baktı.

"Aradığımız araba mı?" diye sordu.

"Bekle biraz," diye karşılık verdi Svedberg. "Tam olarak göremedim."

Daha konuşmalarını yeni bitirmişlerdi ki, kablo koptu ve araba yeniden çamurlu sulara gömüldü.

Her şeye baştan başlamak zorunda kalmışlardı.

Yarım saat sonra vinç arabayı çekmeye hazırdı.

Wallander bir arabaya bir Svedberg'e bakıp duruyordu.

Svedberg birden başını salladı.

"Evet, o! Toyota Corolla bu! Bundan hiç kuşkum yok."

Wallander projektörlerden birini arabaya doğru çevirdi. Artık herkes arabanın renginin lacivert olduğunu rahatça görüyordu.

Araba yavaşça gölden çıkarıldı. Vinç durdu. Svedberg, Wallander'e baktı. Arabanın yanına gidip içine baktılar.

Boştu.

Wallander bagajı açtı.

O da boştu.

"Araba boş," dedi Björk'e.

"Kadın gölün dibinde yatıyor olabilir," dedi Svedberg.

Wallander evet dercesine başını salladı. Gölün çevresi yaklaşık yüz metre kadardı, ama anten göründüğüne göre, suyun fazla derin olmadığı anlaşılıyordu.

"Dalgıçlar gerekiyor," dedi Björk'e. "Hem de hemen şimdi."

"Hava çok karanlık, dalgıç bir şey göremez ki," diye itiraz etti Björk. "Sabaha kadar beklesek çok daha iyi olacak."

"Suyun dibine bakacaklar yalnızca," dedi Wallander. "Yarına kadar beklemek istemiyorum."

Björk daha fazla tartışmayarak polis araçlarından birine gidip telefon etti. Svedberg de bu arada aracın sürücü kapısını açmış fenerle arabanın içini araştırıyordu. Sırılsıklam olan araç telefonunu dikkatle inceledi.

"Son aranan numara hafızadadır," dedi. "Büroyu arayıp telesekretere not bıraktıktan sonra belki başka bir yere de telefon etmiştir."

"Güzel," dedi Wallander. "Çok zekice, Svedberg."

Dalgıçların gelmesini beklerken arabayı incelemeye koyuldular. Wallander arka koltukta sırılsıklam olmuş pastaları gördü.

Her şey şimdilik yerine oturuyor, diye geçirdi içinden. Peki ama sonra ne oldu? Yolda ne oldu? Louise Åkerblom kiminle karşılaştın? Bu, görmek istediğin biri miydi?

Yoksa başka biri mi? Senin haberin olmadan seni görmek isteyen biri mi?

"Cüzdan yok," dedi Svedberg. "Evrak çantası da. Torpido gözünde de arabanın sigorta evrakının dışında bir şey yok. Ve bir de İncil var."

"Elle çizilmiş bir yol haritası var mı, bak bakalım," dedi Wallander.

Ama Svedberg haritayı bulamadı.

Wallander yavaşça aracın çevresinde dolaştı. Araba bir yere çarpmamıştı. Louise Åkerblom kaza geçirmemişti.

Polis araçlarından birinde oturarak termostan kahve içtiler. Yağmur durmuştu. Gökte tek bir bulut bile yoktu.

"Acaba kadın gölün dibinde mi?" diye sordu Svedberg.

"Bilmiyorum," diye yanıtladı Wallander. "Olabilir."

İki genç dalgıç, itfaiyenin acil araçlarından biriyle olay yerine geldi. Wallander ve Svedberg'in ellerini sıktılar. Daha önceden tanışıyorlardı.

"Gölde ne arayacağız?" diye sordu dalgıçlardan biri.

"Ceset olabilir," dedi Wallander. "Evrak çantası ve bir cüzdan da olabilir. Belki de bizim aklımıza gelmeyen başka bir şey."

Dalgıçlar hazırlıklarını tamamladıktan sonra kirli ve bulanık suya girdiler.

Polisler seslerini çıkarmadan onları izliyordu.

Martinson dalgıçlar ilk dalışlarını tamamladıktan hemen sonra geldi.

"Demek sonunda arabayı bulduk," dedi.

"Kadın gölde olabilir," diye açıkladı Wallander.

Dalgıçlar çalışkan ve çok dikkatliydiler. Biri arada sırada duruyor kancayı düzeltiyordu. Gölün dibinden ağaç dalları, plastik bir çizmeyle kırık bir kızağı çıkarmışlar bir kenara koymuşlardı.

Saat gece yarısını geçmişti. Ama hâlâ Louise Åkerblom'dan bir iz bulunamamıştı.

"Aşağıda başka bir şey yok," dedi dalgıçlardan biri. "Eğer isterseniz yarın yine dalarız."

"Gerek yok," dedi Wallander. "Kadının orada olmadığı kesin."

Birbirlerine iyi geceler diledikten sonra herkes arabasına binip evine gitti.

Wallander evine gidince bir bira içerek bir şeyler atıştırdı. O denli yorgundu ki, doğru dürüst düşünemiyordu. Soyunmadan yatağına uzandı, battaniyeyi üstüne çekti.

29 Nisan Çarşamba günü sabah saat yedi buçukta Wallander polis merkezindeydi.

Arabadayken aklına bir şey gelmişti. Papaz Tureson'u telefonla aradı. Telefona Tureson yanıt vermişti. Wallander bu kadar erken bir saatte aradığı için önce özür diledi sonra da kendisiyle gün içinde mutlaka konuşmak istediğini söyledi.

"Önemli bir şey mi var?" diye sordu Tureson.

"Hayır," dedi Wallander. "Yanıtlanmasını istediğim birkaç sorum var yalnızca. İnsan bugünlerde neyin önemli, neyin önemsiz olduğunu kestiremiyor."

"Radyodaki haberleri dinledim," dedi Tureson. "Gazeteleri de okudum. Yeni bir şey bulundu mu?"

"Louise'i hâlâ bulamadık," dedi Wallander. "Teknik nedenlerden ötürü araştırmayla ilgili fazla bir şey söyleyemem."

"Anlıyorum," diye karşılık verdi Tureson. "Sorduğum için özür dilerim. Ama Louise'in hâlâ bulunamaması beni çok endişelendiriyor."

Metodist kilisesinde saat on birde buluşmaya karar verdiler.

Wallander telefonu kapatarak Björk'ün bürosuna gitti. Svedberg esneyerek oturuyordu. Martinson, Björk'ün telefonuyla konuşuyordu. Björk ise sabırsızlıkla masanın üstüne vuruyordu. Martinson telefonu kapatarak yüzünü buruşturdu.

"Telefonlar gelmeye başladı," dedi. "Ama ne yazık ki, henüz kayda değer bir bilgi yok. Bir adam telefon ederek geçen perşembe günü Louise Åkerblom'u Las Palmas havaalanında gördüğünden adı gibi emin olduğunu söyledi. Yani kaybolmasından bir gün önce."

"Hadi başlayalım," dedi Björk arkadaşının sözünü keserek.

Polis şefinin geceyi iyi geçirmediği anlaşılıyordu. Yorgun ve sinirli bir hali vardı.

"Dün bıraktığımız yerden devam edelim," dedi Wallander. "Araba didik didik aranacak ve Louise Åkerblom'la ilgili gelen tüm telefonlar dikkatle dinlenip ciddiye alınacak. Teknisyenlerin neler bulduklarını görmek için yangın yerine bir kez daha gitmek istiyorum. Kesik parmak adli tıbba gönderildi. Şimdi, bu konuyla ilgili medyaya haber verecek miyiz, vermeyecek miyiz?"

"Verelim," dedi Björk duraksamadan sonra Martinson'a döndü. "Martinson, basın bültenini hazırlarken bana yardım et.

"Bunu Svedberg yapsın," dedi Martinson. "Ben yirmi beş bin İsveçli doktorla görüşeceğim için çok yoğunum. Ayrıca sağlık merkezleri ve kliniklerin acil servisleriyle de görüşmem gerek. Bu da bir hayli zamanımı alacak."

"Pekâlâ," dedi Björk. "Värnamo'daki avukatla görüşeceğim. Arada çok önemli bir şey olmazsa, öğleden sonra toplanalım."

Wallander arabasına doğru yürüdü. Skäne'de güzel bir gün başlamak üzereydi. Durup ciğerlerini temiz havayla doldurdu. Uzun bir kıştan sonra ilk kez baharın gelmek üzere olduğunu hissetti.

Yangın yerine gittiğinde kendisini iki sürpriz bekliyordu.

Polis teknisyenleri o sabah erkenden çok bereketli bir çalışma yapmışlardı. Birkaç ay önce Ystad polis merkezinde çalışmaya başlayan Sven Nyberg, karşıladı Wallander'i. Ystad'a Malmö polis teşkilatından gelmişti. Wallander onu pek fazla tanımıyordu, ama çok başarılı ve yetenekli bir polis olduğunu duymuştu. Wallander onunla kolay iletişim kurulmadığına, zaman zaman kaba ve sert biri olduğuna birkaç kez tanık olmuştu.

"Bir iki şeye bakman gerek," dedi Nyberg plastik bir torbanın içindeki metal parçalarını göstererek.

"Bomba mı?" diye sordu Wallander.

"Hayır," diye yanıtladı Nyberg. "Bomba izine henüz rastlamadık. Ama bu da en az bomba kadar ilginç. Şu anda büyük bir telsiz cihazının parçalarını görüyorsun."

Wallander şaşkınlıkla meslektaşına baktı.

"Alıcı ve verici," dedi Nyberg. "Bunun türünü tam olarak söyleyemem ama telsiz meraklıları için çok iyi bir cihaz olduğu kesin. Bomboş bir evde böylesi bir şey bulmak garip, özellikle havaya uçurulan bir evde."

Wallander başını evet dercesine salladı.

"Haklısın," dedi. "Bu konuda her şeyi öğrenmek istiyorum."

Nyberg plastik torbanın içindeki metal parçalarından birini aldı.

"Bu da çok ilginç," dedi. "Bunun ne olduğunu tahmin edebilir misin?"

"Tabanca!"

Nyberg evet dercesine başını salladı.

"Evet, tabanca," dedi. "Ev havaya uçtuğunda içerde cephanelik dolusu patlayıcı ve silah varmış. Tabancalar cephane deposu havaya uçunca ya yangından ya da basınçlı sulardan paramparça olmuş. Bunun alışılmışın dışında bir model olduğunu sanıyorum. Dipçiği senin de gördüğün gibi uzun. Bu kesinlikle ne Luger ne de Beretta."

"O zaman, ne?" diye sordu Wallander.

"Bir şey söylemek için henüz erken," dedi Nyberg. "Ama kesin bir şey öğrenir öğrenmez seni arayacağım."

Nyberg piposunu doldurup yaktıktan sonra, "Bu konuda ne düşünüyorsun?" diye sordu.

Wallander başını salladı.

"Daha önce kafam hiç bu denli karışmamıştı," diye karşılık verdi dürüstçe. "Bir ipucu bulamıyorum. Kayıp bir kadını aradığımı biliyorum ve bu zaman içersinde de karşıma sürekli olarak garip şeyler çıkıp duruyor. Kesik bir parmak, telsiz vericisinin parçaları, alışılmışın dışında silahlar. Kim bilir, belki de bu alışılmışın dışındaki nesneleri başlangıç noktası olarak kullanmalıyım! Bunca yıllık polislik yaşantımda hiç karşılaşmadığım bir şeyler var bu olayda."

"Sabırlı ol," dedi Nyberg. "Er ya da geç gerekli olan ipuçlarına ulaşacağımıza eminim."

Nyberg işinin başına döndü. Wallander olanları yeniden gözden geçirerek bir süre orada oyalandı, sonunda vazgeçti.

Arabasına binip merkezi aradı.

"Çok telefon geliyor mu?" diye sordu Ebba'ya.

"Başımızı kaşıyamıyoruz," diye karşılık verdi. "Birkaç dakika önce Svedberg uğradı ve bazı telefonların ilginç ve mantıklı bilgiler verdiğini söyledi. Hepsi bu kadar."

Wallander, Metodist kilisesinin telefon numarasını Ebba'ya verdikten sonra papazla görüşüp, Louise Åkerblom'un şirketteki çalışma masasını bir kez daha incelemeye karar verdi. İlk araştırmasını gelişigüzel yaptığı için suçluluk duyuyordu.

Ystad'a geri döndü. Tureson'la buluşuncaya kadar bir hayli zamanı olduğundan arabayı meydandaki parka bırakıp elektronik eşya satan dükkânlardan birine girdi. Fazla düşünmeden yeni bir müzik seti alıp parasını kredi kartıyla ödedi. Sonra da evine, Mariagatan'a giderek cihazını kurdu. Cihazla birlikte Puccini'nin *Turandot* operasının CD'sini de almıştı. CD'yi koydu, kanepeye uzanarak Baiba Liepa'yı düşünmeye çalıştı. Ne var ki, Louise Åkerblom'un yüzü gözlerinin önünden gitmiyordu.

İrkilerek uyandı ve saatine baktı. On dakika önce kilisede olması gerektiğini fark edince de küfretti.

Papaz Tureson depo ve büro karışımı bir odada onu bekliyordu. Küçük kilimlerin üstüne işlenmiş İncil alıntıları duvarları süslüyordu. Pencerenin kenarındaysa bir kahve makinesi duruyordu.

"Geç kaldığım için özür dilerim," dedi Wallander.

"Siz polislerin çok yoğun olduğunuzu biliyorum," diye cevap verdi Tureson.

Wallander bir sandalyeye oturarak not defterini çıkardı. Tureson'un kahve teklifini geri çevirdi.

"Louise Åkerblom'un gerçekte nasıl bir insan olduğuna ilişkin bir resim oluşturmak istiyorum kafamda," diye söze başladı. "Şu ana değin bulduklarım yalnızca tek bir şeyi vurguluyor o da, Louise Åkerblom'un kendisiyle barış içinde olduğu ve kocasıyla çocuklarını asla terk etmeyi düşünmediği."

"Bu hepimizin tanıdığı Louise Åkerblom," dedi Tureson.

"Ama aynı zamanda bu benim kuşkulanmama da neden oluyor."

"Neden kuşkulanmanıza?"

Tureson şaşırmıştı.

"Böylesine kusursuz bir insanın var olduğuna inanamıyorum," diye açıkladı Wallander. "Herkesin kendine sakladığı bir sırrı vardır. Louise Åkerblom'un sırrı neydi peki? Güzel ve mutlu yaşamıyla başa çıkabilecek düzeyde olmadığından isteyerek ortadan kaybolduğuna inanmıyorum."

"Siz de kilisemizdeki herkes gibi aynı şeyi düşünüyorsunuz, dedektif," dedi Tureson.

Daha sonra, Wallander o sırada olan şeye tam olarak parmak basamadı; ama Tureson'un yanıtında dikkat etmesini hissettiren bir şey vardı. Sanki papaz, Louise Åkerblom'un asla sorgulanmayan imajını savunuyor gibiydi. Yoksa papazın savunduğu başka bir şey mi vardı?

Wallander yerinde doğrularak az öncekinden daha önemsiz bir soru sordu.

"Bana cemaatınızdan söz edin," dedi. "İnsan neden Metodist kilisesinin bir üyesi olmak ister?"

"İnancımız ve İncil'i yorumlayış tarzımızdan," diye karşılık verdi Tureson.

"Bundan emin misiniz?"

"Evet," dedi Tureson. "Doğal olarak diğer mezhepler buna karşı çıkacaktır tabii."

"Sizin cemaatınızda Louise Åkerblom'ndan hoşlamayan biri var mı?" diye sordu Wallander ve karşısında oturan adamın yanıt vermeden önce bir an için duraksadığı izlenimine kapıldı.

"Sanmıyorum," dedi Papaz Tureson.

İşte yine, diye geçirdi içinden Wallander. Yanıtında yine tam olarak kesin olmayan bir şey var. Yine kaçamak bir yanıt verdi.

"Neden size inanmıyorum, dersiniz?" diye üsteledi.

"Ama inanmalısınız, dedektif," dedi Tureson. "Cemaatimi çok iyi tanırım."

Wallander birden kendini çok yorgun hissetti. Papazı şaşırtmak için sorularını daha değişik sorması gerekeceğini fark etti. Konuya dolambaçlı yollardan değil doğrudan girmesi gerektiğine karar verdi.

"Cemaatınızda Louise Åkerblom'un düşmanları olduğunu biliyorum," dedi. "Bunu nereden öğrendiğimi boş verin. Ama ben bu konuya ilişkin görüşlerinizi almak istiyorum."

Tureson karşılık vermeden bir süre ona baktı.

"Düşmanları yok," dedi. "Ama üyelerimizden biriyle talihsiz bir ilişkisi olduğu doğru."

Ayağa kalkarak pencereye yaklaştı.

"Kararsızlık içersindeydim," dedi Papaz Tureson. "Aslında az kalsın dün gece sizi arayacaktım. Ama aramadım. Herkes Louise'in geri gel-

mesini ümit ediyor, demek istiyorum. Yani tüm bu olanların mantıklı bir açıklaması olması için dua ediyorlar. Ama öte yandan endişem her geçen gün daha da artıyor. Bunu yadsıyamam."

Yerine geçip oturdu.

"Kilisemin diğer üyelerine karşı da sorumluluklarım var," dedi. "İlerde tümüyle yanlış değerlendirilecek şeyler söylemek istemiyorum."

"Bu konuşma yasal bir sorgulama değil ki," dedi Wallander. "Söylediklerinizburada kalacak. Not tutmuyorum."

"Nasıl ifade edeceğimi bilemiyorum," dedi Papaz Tureson.

"İçinizden geldiği gibi konuşun," dedi Wallander. "En basit cümlelerle."

"İki yıl önce kilisemize biri katılmıştı," diye başladı Tureson. "Polonya feribotlarının birinde mühendisti ve ayinlere gelmeye başladı. Otuz beş yaşında, boşanmış, kolay iletişim kurulabilen biriydi. Cemaat onu kısa zamanda benimseyerek arasına aldı. Yaklaşık bir yıl önce Louise Åkerblom benimle konuşmak istediğini söyledi. Kocası Robert'ın bu konuşmadan haberi olmaması için çok ısrar etti. Burada, bu odada oturduk ve cemaatımızın yeni üyesinin kendisine ilanı aşk ettiğini söyledi bana. Aşk mektupları yolluyor ve ona telefon ediyormuş. Louise elinden geldiğince kibar bir şekilde onun duygularına karşılık veremeyeceğini söylemeye çalışmış, ama adam ısrar edince Louise ne yapacağını kestiremeyerek benim onunla konuşmam için bana gelmiş. Ben de konuştum ve adam birdenbire değişti, bambaşka biri olup çıktı. Çok öfkelendi, Louise'in kendisini yarı yolda bıraktığını söyledi ve onu kötü etkilemekle suçladı beni. Louise'in kendisini sevdiğini ve kocasını terk etmek istediğini söyledi. Bunlar elbette son derece saçmaydı. Kilise toplantılarına gelmemeye başladı, feribottaki işinden de ayrıldı. Bizler de sonunda onun buradan temelli uzaklaştığını düşünmeye başladık. *Cemaate* başka bir kente taşındığını ve çok utangaç biri olduğu için de kimseyle vedalaşmadığını söyledim. Bu, Louise'i çok rahatlatmıştı. Ama, yaklaşık üç ay önce her şey yeniden başladı. Louise bir akşamüstü onu evlerinin hemen dışında görmüş. Tabii büyük bir şaşkınlığa ve paniğe kapıldı. Adam yeniden aşkından söz etmeye başlamış. Aslında polise haber vermeyi düşündüğümüzü söylemeliyim. Şimdi, ha-

ber vermediğimiz için çok pişmanım doğrusu. Bu, bir rastlantı da olabilir ama her geçen gün endişem ve korkularım artıyor."

Wallander sonunda baklayı ağzından çıkardı diye düşündü. Artık elimde dişimi geçirebileceğim somut bir şey var. Kesik parmağı, telsiz istasyonunu ve silahları anlamasam bile şimdi elimde bir şey var. Artık kolları sıvamanın zamanı geldi.

"Adamın adı ne?" diye sordu.

"Stig Gustafson."

"Adresini biliyor musunuz?"

"Hayır, ama sosyal sigorta numasını biliyorum. Kilisenin kaloriferini tamir etmişti, ona bir miktar ödeme yaptığımız için sosyal sigorta numarası var."

Tureson masaya yaklaşarak dosyaları karıştırdı.

"570503-0470," dedi.

Wallander not defterini kapattı.

"Bunu bana anlatmakla çok iyi ettiniz," dedi. "Bunu nasılsa bir şekilde öğrenecektim ama şimdi zaman kazanmış olduk."

"Louise ölmedi, değil mi?" dedi korku dolu bir sesle Tureson.

"Bilmiyorum," diye yanıtladı Wallander. "Dürüst olmam gerekirse bu sorunun yanıtını bilmiyorum."

Wallander papazın elini sıkıp kilisecen ayrıldı. Saat on ikiyi çeyrek geçiyordu.

Hiç olmazsa şimdi izleyebilecek bir yolumuz var, dedi kendi kendine.

Koşar adımlarla arabasına binerek merkeze doğru yola çıktı. İş arkadaşlarını bir an önce toplantıya çağırmak için sabırsızlıkla odasına gitti. Masasına otururken telefon çaldı. Arayan yangın yerinde araştırma yapan Nyberg'di.

"Yeni bir şey buldun mu?" diye sordu Wallander.

"Hayır," diye karşılık verdi Nyberg. 'Ama tabancanın modelini öğrendik. Şu dipçikli olanın."

"Yazıyorum," *dedi Wallander not defterini* telaşla açarak.

"Bunun alışılmışın dışında bir tabanca olduğunu söylerken haklıymışım," diye sürdürdü konuşmasını Nyberg. "Bu ülkede bu silahlardan olduğunu bilmiyordum."

"Daha iyi," dedi Wallander. "İzini sürmek daha kolay olur."

"9mm'lik Astra," dedi Nyberg. "Bir süre önce Frankfurt'taki silah fuarında görmüştüm. Silahlara çok meraklı olduğum için unutmam."

"Ne malı?" diye sordu Wallander.

"Bunun yanıtı da bir hayli garip," dedi Nyberg. "Bildiğim kadarıyla bu silahlar yalnızca bir ülkede imal ediliyor!"

"Nerede?"

"Güney Afrika'da."

Wallander kalemini bıraktı.

"Güney Afrika mı?"

"Evet."

"Neden yalnızca orada?"

"Bir silahın neden bir ülkede gözde olup başka bir ülkede olmadığını bilemem ki! Ama böyle işte."

"Lanet olsun, Güney Afrika, ha!"

"Bulduğumuz kesik parmakla bir bağlantısı olduğunu artık yadsıyamayız."

"Güney Afrika malı bir silahın bu ülkede işi ne?"

"Bunu bulmak da senin görevin."

"Pekâlâ," dedi Wallander. Beni hemen araman iyi oldu. Bu konuyu daha sonra yine konuşuruz."

Nyberg, "Bilmek isteyeceğini düşünmüştüm," Nyberg dedikten sonra telefonu kapattı.

Wallander yerinden kalkarak pencerenin yanına gitti.

Birkaç dakika sonra kararını vermişti.

Louise Åkerblom'u ve Stig Gustafson'u araştırmaya öncelik verilecekti. Bunun dışındakiler şimdilik bekleyebilirdi.

Elimizde bunlar var, diye geçirdi içinden. Louise Åkerblom'un kaybolmasından yüz on yedi saat sonra bunlar var elimizde.

Ahizeyi kaldırdı.

Artık kendini hiç de yorgun hissetmiyordu.

6.

Peter Hanson bir hırsızdı.

Aslında pek başarılı bir suçlu değildi, ama Malmö'de yaşayan Morell adındaki dolandırıcı patronunun verdiği görevleri genellikle başarıyla tamamlardı.

30 Nisan *Walpurgis Akşamı*'nın (*) sabahında, Hanson'un başı Morell'le dertteydi. O da herkes gibi o gün tatil yapmak istemiş, günü birliğine Kopenhag'a gitmeyi tasarlamıştı. Ne var ki, bir gece önce geç bir saatte Morell kendisini arayarak çok acil bir iş çıktığını söylemişti.

"Dört adet su tulumbası bulmanı istiyorum," dedi Morell telefonda. "Şu eski moda olanlardan. Sayfiye yerlerindeki her evin dışında olanlardan."

Peter Hanson ters bir sesle. "Bunu tatilden sonra da yapabilirim," dedi. Morell aradığında uyuyordu ve uyandırılmaktan da hiç hoşlanmazdı.

"Hayır," diye ısrar etti Morell. "İspanyol yarın öğleden sonra burada olacak. Bu tulumbaları istiyor. İspanya'da yaşayan İsveçlilere satacak. Adamlar sıla hasreti çekiyorlarmış ve eski, modası geçmiş İsveç su tulumbalarına bir servet ödemeye razıymışlar."

"Dört su tulumbasını ben nereden bulacağım ki?" diye sordu Peter Hanson. "Tatilde, her yerin kapalı olduğunu unuttun mu? Yarın tüm yazlık evler de dolacak, çalamam."

"Bu senin sorunun," diye karşılık verdi Morell. "Eğer işe erkenden başlarsan başarırsın."

Sonra da gözdağı vermeye başladı.

"Eğer yapmazsan, evraklarımı karıştırır ve kardeşinin bana *ne kadar borcu olduğunu saptarım*."

Peter Hanson ahizeyi hızla yerine koydu. Morell'in bunu olumlu bir yanıt olarak değerlendireceğini biliyordu. Uykusu iyice açıldığından ve

(*) *Walpurgis Akşamı:* Bir mayıstan önceki gece. (Alman folklorunda büyücü kadınların toplandıkları gece.)

bir daha asla uyuyamayacağını bildiğinden kalkıp giyindi ve Rosengård kasabasına gitti. Kasabada önüne ilk çıkan bara girerek bir bira ısmarladı.

Peter Hanson'un kardeşinin adı Jan-Olof'tu. Jan-Olof, Peter Hanson'un yaşamının en büyük şansızlığıydı. Jan-Olof, Jägersro ve Tote'de sürekli at yarışları oynardı, ara sıra da ülkenin diğer kentlerinde düzenlenen yarışları yakından izlerdi. Kumarda şansı hiç yoktu. Kişisel olanaklarının dışına çıkınca da kendini birden Morell'in kucağında bulmuştu. Morell'e borcunu ödeyeceğine ilişkin herhangi bir garanti veremediği için de Peter Hanson, kardeşinin kefili olmak zorunda kalmıştı.

Morell gerçek bir kaçakçıydı. Bununla birlikte son yıllarda pek çok iş adamı gibi o da geleceğini nasıl geliştireceğini artık saptamasının zamanı geldiğine karar vermişti. Ya küçük bir alanda yoğunlaşıp burada uzmanlaşacak veya geniş bir alana yayılacaktı. Sonuncusunu yeğledi.

Sipariş ettikleri mallara ilişkin açık seçik bilgi veren geniş bir müşteri porföyüne sahip olmakla birlikte tefecilik işine de girmeye karar verdi. Bu şekilde gelirini gözle görülür bir şekilde artıracağını biliyordu.

Morell elli yaşına yakınlarda basmıştı. Sahtekârlıkla geçen yirmi yıldan sonra yönünü değiştirmiş ve 1970'li yılların sonundan itibaren de güney İsveç'te başarılı bir tefecilik imparatorluğu kurmuştu. Emrinde çalışan ve maaşlarını el altından alan yaklaşık otuz hırsızla şoför vardı. Ve her hafta kamyonlar dolusu çalıntı mal yabancı ithalatçılara ulaştırılmak üzere Malmö'deki serbest limanda bulunan depoya gönderilirdi. Småland'dan cep telefonları, televizyonlar ve stereolar getirtirdi. Çalıntı arabalar Polonyalı ve Doğu Alman alıcılarına gönderilirdi. Morell, Baltık devletlerinde yeni ve çok önemli bir pazarın oluştuğunu fark etmiş ve birkaç adet de son derece lüks arabayı Çekoslavakya'ya göndermişti. Peter Hanson, bu organizasyonun fazla önemli olmayan adamlarından biriydi. Morell onun ne derece iyi olduğundan hâlâ emin değildi ve onu genellikle önemsiz işlerde kullanmayı yeğlerdi. Dört su tulumbası işi de onun için çok uygundu...

İşte bu yüzden Peter Hanson, Walpurgis Akşamı'nın sabahında arabasında oturmuş küfrediyordu. Üstlendiği bu görev onu endişelendirmişti. Bu tatil gününde rahatsız edilmeden çalışabilmesi olanaksızdı.

Peter Hanson, Hörby'de doğmuştu ve Skåne'yi çok iyi bilirdi. Ülkenin bu bölümündeki tüm sokakları avucunun içi gibi tanırdı ve belleği de çok iyiydi. On dokuz yaşından beri dört yıldır Morell'in yanında çalışıyordu. Bazen eski püskü kamyonuna doldurduğu eşyaları düşünürdü. Bir keresinde iki boğa yavrusunu bile kamyonuyla taşımıştı. Noel zamanı domuz siparişleri çok yaygındı. Birkaç kez de mezar taşı çalmak zorunda kalmış ve bu tür siparişleri veren kişilerin gerçekten de hasta olduklarını düşünmüştü. Bir keresinde ev sahibi üst katta uyurken bir evin sokak kapısını çalmış bir başka seferde ise vinç operatörünün yardımıyla kilisenin çan kulesini yerinden sökmüştü. Yani su tulumbası çalmak alışılmışın dışında bir şey değildi. Ne var ki, işin yapılacağı günün seçimi yanlış olmuştu.

Sturup havaalanının doğu kesimindeki bölgeden işe başlamaya karar verdi. Österlen'e gitme düşüncesini kafasından attı. O gün her iki evden birinde mutlaka birileri olacaktı.

Eğer bu işi yapacaksa Sturup, Hörby ve Ystad bölgelerinde gerçekleştirmesi gerekiyordu. Bu çevrede birkaç tane boş ev vardı ve şansı da yaver giderse işini buralarda halledebilirdi.

Krageholm'un hemen arkasında, ormana doğru uzanıp sonra da Sövde anayoluna çıkan bozuk yolda ilk tulumbayı buldu. Bakımsızlıktan neredeyse yıkılacakmış gibi durar ev, yoldan uzaktaydı. Tulumba paslanmıştı ama hiç kullanılmamışa benziyordu. Manivelayla tahta temelinden sökmeye çalıştı ama tahta çürüktü. Manivelayı bir kenara bırakıp kuvvetle çekmeye başladı, tulumbanın kuyunun içindeki diğer ucu gevşedi. Morell'in istediği dört tulumbayı bulmanın sandığından daha da kolay olacağını düşündü. Üç boş ev daha bulursa Malmö'ye tahmin ettiğinden çok erken, öğleden sonranın ilk saatlerinde dönmüş olacaktı. Saat daha sekizi on geçiyordu. Hatta şansı yaver giderse akşamüstü Kopenhag'da bir şeyler atıştırıyor da olabilirdi.

Tulumbanın kuyunun içindeki ucu yerinden çıktı.

Peter Hanson uzanıp kuyunun içine baktı.

Karanlığın içinde bir şey vardı. Açık sarı bir şeydi bu.

Peter Hanson dehşetle bunun sarı saçlı bir insan kafası olduğunu gördü.

Kuyunun dibinde bir kadın cesedi yatıyordu.

Ceset ikiye katlanmış, bükülmüş ve deforme olmuştu.

Tulumbayı fırlatıp arabasına koştu. Terk edilmiş evden bir an önce uzaklaşmak amacıyla deliler gibi gaza basarak sürdü arabasını. Birkaç kilometre sonra, Sövde'ye gelmeden, frene bastı, arabanın kapısını açtı ve kusmaya başladı.

Sonra da sakin kafayla düşünmeye çalıştı. Hayal görmediğini biliyordu. Kuyunun dibinde bir kadın cesedi vardı.

Kadın öldürülmüş olmalı, diye geçirdi içinden.

Sonra da birden kuyudan çekip çıkartmaya çalıştığı tulumbanın üstünde parmak izlerinin kaldığını düşündü.

Parmak izleri zaten polisin kayıtlarında vardı.

Morell, diye geçirdi içinden, kafası iyice karışmış bir halde. Bu tür karışıklıkları ancak Morell çözebilirdi.

Arabasını çalıştırdı, Sövde'yi geçtikten sonra güneye Ystad'a doğru kırdı direksiyonu. Aslında Malmö'ye gidebilir ve Morell'in her şeyi çözümlemesini beklerdi. İspanya'ya gidecek adamın bu kez tulumbasız yola çıkması gerekecekti.

Ystad çöplüğünün hemen yanındaki sapağa gelmeden yolculuğu sona erdi. Titreyen elleriyle sigarasını yakarken direksiyon hakimiyetini yitirince, araba kaydı ve bir dizi posta kutusuna çarptıktan sonra durdu. Peter Hanson'ın emniyet kemeri bağlı olduğundan başını ön cama çarpmadı. Ama yine de geçirdiği bu kazanın şokuyla yerinden kalkamadı.

Çimlerini biçen adam olanları görmüştü. Önce yaralı olup olmadığını anlamak için telaşla sokağa koşmuş sonra da eve dönerek polisi aramıştı. Polisle konuştuktan sonra direksiyonun arkasındaki adamın kaçmasını engellemek amacıyla aracın yanına geri dönmüştü. Şoför sarhoş olmalı, diye geçirdi içinden. Aksi halde insan dümdüz ve boş bir yolda nasıl olup da direksiyon hakimiyetini yitirir ki?

On beş dakika sonra Ystad polis merkezinin bir aracı olay yerine geldi. Bölgenin en deneyimli iki polisi Peters ve Norén aracın içindeydi. Kazada yaralanan olmadığını saptadıktan sonra Peters kaza yerinden geçen trafiği düzene sokmayı üstlendi. Norén ise polis arabasının

arka koltuğunda Peter Hanson'dan olanları öğrenmeye çalışıyordu. Norén alkol kontrolü için adama balonu üflettirdi ama sonuç negatif çıktı. Yine de normal gözükmüyordu. Adamın kafası iyice karışmıştı, aslında kazanın nasıl olduğu onu pek ilgilendirmiyordu. Su tulumbalarından, Malmö'deki sahtekârdan ve kuyusu olan bir evden kesik kesik söz edip duruyordu. Norén adamın zihinsel sorunlu olduğunu düşünmeye başlamıştı.

Bir ara, "Kuyunun içinde bir kadın var," dedi.

"Ah, evet," diye karşılık verdi Norén. "Kuyudaki kadın, ha?"

"Kadın ölmüştü," diye mırıldandı Hanson.

Norén birden kendini tedirgin hissetmeye başladı. Bu adam ne söylemeye çalışıyordu? Boş bir evin kuyusunun dibinde bir kadın cesedi mi bulmuştu?

Norén adama arabada beklemesini söyledikten sonra koşarak Peters'ın trafiği yönettiği noktaya gitti.

"Kuyunun içinde bir kadın cesedi gördüğünü söylüyor," dedi Norén. "Kadın sarışınmış."

Peters'ın kolları yanına düştü.

"Louise Åkerblom mu?"

"Bilmiyorum. Adamın doğru söyleyip söylemediğini bile bilmiyorum."

"Wallander'i ara," dedi Peters. "Hemen şimdi."

Ystad polis merkezindeki dedektifleri Walpurgis Akşamı'nın sabahında saat sekizde toplantı odasında günlük toplantılarına başlamışlardı. Björk hiç zaman yitirmeden yapılacakları özetlemişti. Böylesi bir günde kayıp bir kadını düşünmenin yanı sıra düşünecek başka önemli işleri de vardı. Bu, yılın en özgür günlerinden biriydi ve akşam oynanacak oyunların hazırlığıyla da ilgilenmeleri gerekiyordu.

Tüm toplantı Stig Gustafson'a ayrılmıştı. Wallander adamlarını perşembe öğleden sonra ve akşam boyunca eski deniz yolları mühendisini bulmakla görevlendirmişti. Papaz Tureson'la yaptığı konuşmayı anlattığında odadakiler artık gerçeğin eşiğinde durduklarını düşünmüştü. Hepsi de kesik parmakla havaya uçurulan evin bir süre daha bekleme-

si gerektiğinde görüş birliğine varmışlardı. Martinson da bu olayların Louise Åkerblom'la bir ilgisi bulunmadığını, yalnızca zamanlama açısından bir rastlantı olduğunu ileri sürdü.

"Bu tür şeyler hep olur," dedi. "Yolu sormak için girdiğimiz evde yasadışı bir şeyler bulduğumuz çok olmuştur."

Cuma sabahı Stig Gustafson'un nerede oturduğunu henüz bulamamışlardı.

"Bunu bugün bir sonuca ulaştırmalıyız," dedi Wallander. "Belki onu bulamayacağız. Ama adresini bulabilirsek hiç olmazsa onun telaşla oradan ayrılıp ayrılmadığını öğrenmiş oluruz."

Tam o sırada telefon çaldı. Björk telefonu açtı, dinledikten sonra ahizeyi Wallander'e uzattı.

"Norén," dedi. "Kentin dışında bir yerde trafik kazası olmuş, oradan arıyor."

"Başka biri ilgilensin," dedi Wallander sinirli bir sesle.

Ama yine de uzatılan ahizeyi aldı, Norén'in söylediklerini dinledi. Wallander'in tepkilerine alışık olan Martinson'la Svedberg, dedektifin konuşmasından çok önemli bir şey olduğunu anlamışlardı.

Wallander ahizeyi yavaşça yerine koydu ve meslektaşlarına baktı.

"Norén, çöplüğe giden yolun köşesinde," dedi. "Önemsiz bir kaza olmuş ancak, kazayı yapan adam bir kuyunun dibinde kadın cesedi gördüğünü söylemiş."

Toplantı odasındakiler soluklarını tutmuş Wallander'in bundan sonra söyleyeceklerini bekliyorlardı.

"Eğer doğru anlamışsam," dedi Wallander. "Bu kuyu Louise Åkerblom'un görmeye gideceği evden beş kilometre ötede. Ve onun arabasını bulduğumuz göle çok yakın."

Odada kısa bir sessizlik oldu. Sonra da sanki sözleşmişcesine hepsi birden ayağa fırladı.

"Hemen bir arama ekibi oluşturmamı ister misin?" diye sordu Björk.

"Hayır," dedi Wallander. "Öncelikle onaylamamız gerek. Norén aşırı heyecan yaratmamızı istemiyor. Kazayı yapan adamın kafasının iyice karışık olduğunu söyledi.

"Onun yerinde olsaydım benim de kafam karışırdı," dedi Svedberg. "Eğer kuyuda bir ceset bulduktan sonra araba kullanmak zorunda kalsaydım ben de bu kazayı yapardım."

"Ben de aynı şeyi düşünüyorum," dedi Wallander.

Polis araçlarına binerek Ystad'dan ayrıldılar. Svedberg'la Wallander aynı arabada, Martinson da başka bir arabada gidiyorlardı. Otoyolun kuzey çıkışına geldiklerinde Wallander sireni çaldırmaya başladı. Svedberg şaşkınlıkla baktı.

"Trafik yok ki," dedi.

"Olsun," diye karşılık verdi Wallander.

Çöplüğe giden köşede durdular, yüzü kireç gibi olmuş Peter Hanson'ı arabaya alarak kuyunun bulunduğu eve doğru gittiler.

"Ben yapmadım," dedi Peter Hanson defalarca.

"Neyi sen yapmadın?" diye sordu Wallander.

"Onu ben öldürmedim," dedi.

"Peki, orada ne arıyordun?" diye sordu Wallander.

"Ben yalnızca su tulumbasını çalacaktım."

Wallander ile Svedberg bakıştılar.

"Dün gece Morell telefon edip dört tulumba siparişi verdi," diye mırıldandı Hanson. "Ama onu ben öldürmedim."

Wallander adamın söylediklerinden hiçbir şey anlamıyordu. Birden Svedberg'in jetonu düştü ve durumu açıklamaya koyuldu.

"Ben galiba ne demek istediğini anladım," dedi. "Malmö de herkesin tanıdığı Morell adında bir sahtekâr var. Bizim çocuklar onu bir türlü iş üstünde yakalayamadılar."

"Peki ama neden tulumbalar?" diye sordu Wallander.

"Antika değerleri varda onun için," diye cevap verdi Svedberg.

Arabayı terk edilmiş evin bahçesinde durdurdu Wallander. Havanın tatilde iyi olacağı görülüyordu. Gökyüzünde tek bir bulut bile yoktu. Rüzgâr da durmuştu. Saat henüz dokuz olmasına karşın ısı yirmi dereceyi bulmuş olmalıydı.

Kuyuya ve yanı başında duran kırık tulumbaya baktı. Sonra da derin bir soluk alarak kuyuya yaklaşıp içine baktı.

Martinson'la Svedberg, Peter Hanson'la birlikte bir kenarda durmuş bekliyorlardı.

Wallander cesedin Louise Åkerblom'a ait olduğunu hemen anlamıştı.

Cesetin yüzünde donup kalmış bir gülümseme vardı.

Birden kendini çok kötü hissetti. Midesi bulanmaya başlamıştı. Kuyudan hızla uzaklaştı ve yere çömeldi.

Martinson ve Svedberg kuyuya yaklaştılar. Aşağı bakar bakmaz da dehşetle geri çekildiler.

"Lanet olsun," dedi Martinson.

Wallander yutkundu ve derin soluklar almaya çalıştı. Louise Åkerblom'un kızlarını düşündü. Robert Åkerblom'u düşündü. Genç kadının öldürülüp bir kuyuya atıldığını öğrendiklerinde mutlak güce sahip Tanrı'ya yine eskisi gibi inanıp inanmayacaklarını düşündü.

Yerinde doğrularak yeniden kuyuya yaklaştı.

"Bu o," dedi. "Hiç kuşkum yok."

Martinson arabasına koşup Björk'ü arayarak tam teçhizatlı acil yardım ekibinin derhal gönderilmesini istedi. Louise Åkerblom'un cesedinin kuyunun dibinden çıkarılması için itfaiyeye gereksinimleri vardı. Wallander kırık dökük balkonda Peter Hanson'la birlikte oturarak öyküsünü dinledi. Ara sıra soru sordu ve Peter Hanson bu soruları yanıtladığında da başını onaylarcasına salladı. Hanson'un yalan söylemediğinden emindi. Aslında polisin, Peter Hanson'a. Eski tulumbaları çalmak için o sabah işe koyulmasına teşekkür etmesi gerekiyordu. Eğer işe koyulmasaydı Louise Åkerblom'un cesedini bulmaları çok daha uzun sürebilirdi.

Wallander, Peter Hanson'la konuşması bittiğinde Svedberg'e, "Adresini al," dedi. "Sonra da gitmesine izin ver. Ama Morell de aynı şeyleri söylerse tabii."

Svedberg başını evet dercesine salladı.

"Nöbetçi savcı kim?" diye sordu Wallander.

"Björk galiba Per Åkeson'un olduğunu söylemişti," diye yanıtladı Svedberg.

"Onu ara," dedi Wallander. "Kadının cesedini bulduğumuzu söyle. Bugün öğleden sonra raporumu yazıp ona göndereceğim."

"Stig Gustafson konusunda ne yapacağız?" diye sordu Svedberg.

"Şimdilik onu sen tek başına aramak zorundasın," dedi Wallander. "Cesedi kuyudan çıkardığımızda ve ilk inceleme yapıldığında Martinson'un burada olmasını istiyorum."

"Bu işlem sırasında burada olmayacağıma seviniyorum," dedi Svedberg.

Sonra da polis araçlarından birine binerek oradan uzaklaştı.

Wallander kuyuya yeniden yaklaşmadan önce birkaç kez derin derin soluk aldı.

Robert Åkerblom'a karısını nerede bulduklarını söylediğinde yalnız olmak istemiyordu.

Louise Åkerblom'un cesedinin kuyudan çıkarılması iki saat sürdü. Bu işlemi iki gün önce gölde arabayı çıkaran iki genç itfaiyeci gerçekleştiriyordu. Cesedi kuyudan çıkardıktan sonra kuyunun hemen yanında oluşturdukları çadıra götürdüler. Ceset kuyudan çıkarılırken Wallander genç kadının nasıl öldürüldüğünü fark etti. Alnından vurulmuştu. Bir kez daha bu araştırmada hiçbir şeyin açık seçik olmadığını düşündü. Eğer genç kadının katili gerçekten de Stig Gustafson'sa, onu hâlâ bulamamışlardı. Ama neden kadını alnından vurmuştu? Bu işte eksik olan bir şeyler vardı.

Martinson'a ne düşündüğünü sordu.

"Alnına sıkılmış bir kurşun," dedi Martinson. "Denetim altına alınmayan tutku ya da karşılıksız aşkın böylesi bir davranışa neden olabileceğini sanmıyorum. Bana kalırsa bu soğukkanlılıkla işlenmiş bir cinayet."

"Ben de aynı şeyi düşünüyorum," dedi Wallander.

İtfaiyeciler kuyunun suyunu boşalttılar. Sonra da yeniden aşağıya inip Louise Åkerblom'un cüzdanını, evrak çantasını ve ayakkabılarından birini aldılar. Diğer teki hâlâ ayağındaydı. Su plastik havuza boşaltılıp incelendi ama Martinson suda ilginç bir şey bulamadı.

İtfaiye erleri bir kez daha kuyuya indiler. Projektörler içeriyi aydınlatıyordu, ama kuyuda bir kedi iskeletinden başka bir şey bulamadılar.

Çadırdan çıkan doktorun yüzü kireç gibiydi.

"Korkunç," dedi Wallander'e.

"Evet," diye onayladı Wallander. "En önemli şeyi, yani kadının tabancayla öldürüldüğünü öğrendik. Malmö'deki patologların derhal iki şeyi öğrenmelerini istiyorum: birincisi kurşun, ikincisi de kadının öldürülmeden önce dövülüp dövülmediğinin ya da bir odada kapalı kalıp kalmadığının anlaşılmasını sağlayacak yaraların olup olmadığı. Bulacakları her şeyi öğrenmek istiyorum. Ayrıca cinsel tacize uğrayıp uğramadığı da çok önemli."

"Kurşun hâlâ kafasında," dedi doktor. "Çıkış deliğini bulamadım."

"Bir şey daha var," dedi Wallander. "El ve ayak bileklerinin incelenmesini istiyorum. Kelepçe takılıp takılmadığını bilmek istiyorum."

"Kelepçe mi?"

"Evet," dedi Wallander. "Kelepçe."

Ceset kuyudan çıkarılırken Björk bir kenarda durmuş onları izliyordu. Ceset sedyeyle ambulansa konarak adli tıbba gönderildikten sonra Wallander'in yanına yaklaştı.

"Kocasına haber vermek zorundayız," dedi.

"Biz" diye geçirdi içinden Wallander. Yani, ben demek istiyorsun.

"Papaz Tureson'la birlikte giderim," dedi.

"Genç kadının yakın akrabalarına haber vermesinin ne kadar süreceğini de öğrenmeye çalış," dedi Björk. "Bunu uzun bir süre gizli tutamayacağımızı düşünüyorum. Ayrıca, o hırsızı nasıl olup da serbest bıraktığını anlayamadım doğrusu. Akşam gazetelerinden birine gidip bu öyküyü anlatabilir."

Wallander, Björk'ün azarlayıcı ses tonuna sinirlenmişti. Ama öte yandan da, böylesi bir tehlikenin söz konusu olduğunu kabul ediyordu.

"Evet," dedi. "Aptallık ettim. Hatalıyım."

"Adamın gitmesine Svedberg'in izin verdiğini sanıyordum," dedi Björk.

"Svedberg izin verdi," dedi Wallander. "Ama sorumlu ben olduğuma göre, benim hatam sayılır."

"Bu şekilde konuştuğum için lütfen bana kızma," dedi Björk.

Wallander omuzlarını silkti.

"Bunu Louise Åkerblom'a, kızlarına ve kocasına kim yaptıysa. Tüm kızgınlığım ona," dedi.

Evi kordon altına aldılar, araştırma sürdü. Wallander arabasına giderek Papaz Tureson'u aradı. Tureson telefona hemen yanıt verdi. Wallander ona olanları anlattı. Papaz Tureson karşılık vermeden önce bir süre sustu. Sonra da Wallander'i kilisenin önünde bekleyeceğine söz verdi.

"Kendini kaybeder mi?" diye sordu Wallander.

"Tanrı'ya inanır," diye karşılık verdi Papaz Tureson.

Göreceğiz bakalım, diye geçirdi içinden Wallander. Tanrı'ya inanmanın yeterli olup olmadığını göreceğiz.

Ama Papaz Tureson'a düşündüklerini söylemedi.

Papaz Tureson başı eğik, kilisenin önünde bekliyordu.

Wallander kasabaya giderken yolda düşüncelerini toplamakta zorlandı. Akrabalara çok sevdikleri birinin öldüğünü söylemekten daha zor bir şey olamazdı. Söz konusu kişinin kazada öldüğü, intihar ettiği ya da korkunç bir cinayete kurban gitmesinin bir önemi yoktu. Sözcükler ne denli özenle ve düşünceli bir tavırla seçilirse seçilsin yine de acımasız olurdu. Bu korkunç trajedinin habercisi olduğunu fark etti. Hem arkadaşı, hem de meslektaşı olan Rydberg'in ölümünden birkaç ay önce söyledikleri aklına geldi. *Bir polis için birinin ölümünü haber vermenin uygun bir yolu asla yoktur. Bu yüzden de bu işi bizzat kendimizin yapması, başkasına bu görevi vermemesi gerekir. Bizler başkalarına oranla görülmemesi gereken hemen her şeyi gördüğümüzden büyük bir olasılıkla bu görevi onlardan daha esnek ve daha iyi bir şekilde yerine getirmekteyiz.*

Kasabaya yaklaşırken içinden bir ses bir şeylerin doğru olmadığını, anlaşılmaz bir boyuta yöneldiğini söylüyor; tüm araştırmanın yanlış yolda olduğunu ve er ya da geç bunun bir açıklamasının ortaya çıkacağını söylüyordu. Martinson'la Svedberg'e de bu şekilde hissedip hissetmediklerini soracaktı. Kesik parmakla Louise Åkerblom'un kayboluşu ve sonra da öldürülüşü arasında bir bağlantı var mıydı? Yoksa bunlar önceden asla varsayılamayan rastlantılar mıydı?

Birden bir başka olasılığın yani birinin bu karışıklığı amaçlı olarak yaratabileceği aklına geldi.

Ama neden bu cinayet işlendi, diye sordu kendi kendine. Şu ana dek elimizdeki tek somut olay; karşılıksız aşk. Peki, bu cinayet nedeni olabilir mi? Soğukkanlılıkla arabayı gölün altına ve kadının cesedini de kuyunun dibine atabilir mi aşk?

Kim bilir, belki de daha tek bir delil bile bulamadık, diye geçirdi aklından. Ya Stig Gustafson izlenmeye değer biri değilse, o zaman ne yapacağız?

Birden aklına kelepçeler geldi. Louise Åkerblom'un sürekli gülümsemesini hatırladı. Bu mutlu aile artık paramparça olmuştu.

Paramparça olan imajları mıydı? Yoksa yalın gerçek mi paramparça olmuştu?

Papaz Tureson arabaya bindi. Gözleri yaşlıydı. Wallander birden boğazına bir yumrunun tıkandığını hissetti.

"Louise Åkerblom öldü," dedi Wallander. "Cesedini Ystad'ın dışındaki boş bir evde bulduk. Bu konuda şimdilik daha fazla bir şey söyleyemem."

"Nasıl ölmüş?"

Wallander yanıt vermeden bir süre düşündü.

"Vurulmuş," dedi.

Papaz Tureson, "Bu cinayeti kimin işlediğini öğrenmek istememin dışında, "Bir sorum daha var," dedi. Ölmeden önce çok acı çekmiş mi?"

"Bunu henüz bilmiyorum," diye cevap verdi Wallander. "Ama acı çektiğini bilsen bile kocasına hiçbir şey hissetmeden, hemen öldüğünü söyleyeceğim."

Evin önünde durdular. Metodist kilisesinin önünde papazla buluşmaya giderken Wallander merkeze uğrayıp kendi arabasını almıştı. Polis aracıyla Åkerblom'ların evine gitmek istememişti.

Robert Åkerblom kapıyı hemen açmıştı. Bizi görmüş olmalı, diye geçirdi içinden Wallander. Gerçekten de sokakta duran her arabayı görmek için hemen en yakındaki pencereye koşuyordu son zamanlarda Robert Åkerblom.

Konuklarını oturma odasına aldı. Wallander çocukların evde olup olmadıklarını anlamak istercesine kulak kabarttı. Ama evde olmadıkları anlaşılıyordu.

"Karınızın öldüğünü söylemek zorundayım," diye söze başladı Wallander. "Kasabanın dışında terk edilmiş bir evde bulduk onu. Öldürülmüş."

Robert Åkerblom ifadesiz bir yüzle ona baktı. Başka şeyler söylemesini bekler gibiydi.

Wallander, "Çok üzgünüm," diye devam etti. "Ama bunu size söylemek zorundaydım. Cesedi teşhis etmeniz gerekecek. Bugün yapılması şart değil. Papaz Tureson da bunu yapabilir."

Robert Åkerblom anlamsız bakışını sürdürdü.

Wallander dikkatli bir sesle, "Kızlarınız evde mi?" diye sordu. "Bu olay onlar için çok zor olacak."

Yardım etmesini beklercesine Papaz Tureson'a döndü.

"Elimizden geleni yapacağız," dedi Tureson.

Robert Åkerblom birden, "Haber verdiğiniz için teşekkür ederim," dedi. "Tüm bu belirsizliklere dayanmak çok güçtü."

"Olayların bu şekilde gelişmesine çok üzüldüm," dedi Wallander. "Hepimiz karınızın kaybolmasının basit bir açıklaması olmasını ümit ediyorduk."

"Kim öldürdü?" diye sordu Robert Åkerblom.

"Bilmiyoruz," diye yanıtladı Wallander. "Ama inanın, öğrenmeden asla rahat etmeyeceğiz."

"Öğrenemeyeceksiniz," dedi Robert Åkerblom.

Wallander şaşkınlıkla baktı.

"Neden böyle düşünüyorsunuz?"

"Kimse Louise'i öldürmek istememiştir de ondan," dedi Robert Åkerblom. "Onun için de suçluyu bulmanız olanaksız!"

Wallander ne diyeceğini kestiremedi. Robert Åkerblom parmağını en büyük sorunun üstüne koymuştu.

Birkaç dakika sonra ayağa kalktı. Papaz Tureson da onunla birlikte hole gitti.

Wallander, "Birkaç saat içinde tüm yakın akrabalarıyla bağlantı kurmanızı istiyorum," dedi. "Onları bulamazsanız bana haber verin. Bu sırrı sonsuza değin saklayamayız."

Tureson, "Anlıyorum," diyerek başını salladı.

Sonra da sesini alçalttı.

"Stig Gustafson'u buldunuz mu?"

"Hayır, arıyoruz," dedi Wallander. "Yine de katilin o olduğundan emin değiliz."

"Başkası olabilir mi?"

Wallander, "Olabilir," diye cevap verdi. "Ama ne yazık ki, bu sorunuzu yanıtlayamam."

"Teknik nedenlerden ötürü mü?"

"Evet."

Wallander, Tureson'un bir soru daha sormak istediğini görüyordu.

"Evet," dedi. "Sorun."

Papaz Tureson, Wallander'in bile güçlükle duyabileceği kadar alçalttı sesini.

"Tecavüz edilmiş mi?"

"Henüz bunu da bilmiyoruz," dedi Wallander. "Ama elbette bu da olanak dışı bir şey değil."

Wallander, Åkerblom'ların evinden ayrıldığında içinde açlık ve tedirginlik karışımı garip bir ezklik hissetti. Österleden karayolunun üstündeki hamburgercide durarak bir şeyler yemek için kendini zorladı. En son ne zaman yemek yediğini hatırlamıyordu bile. Sonra da hiç zaman yitirmeden merkeze geri döndü. Kapıda kendisini karşılayan Svedberg, Björk'ün basın toplantısı yapmak zorunda kaldığını haber verdi. Wallander'in Louise Åkerblom'un kocasına acı haberi verdiğini bildiğinden ve onu rahatsız etmek istemediğinden Martinson'dan kendisine yardım etmesini istemişti.

"Haberi kimin sızdırdığını tahmin edebilir misin?" diye sordu.

"Evet," diye yanıtladı Wallander. "Peter Hanson?"

"Hayır! Bir kez daha dene."

"Bizden biri mi?"

"Bu kez değil. Morell. Eğer haberi sızdırırsa akşam gazelerinden para alabileceğini fark edince haber vermiş. Gerçek bir baş belası o adam. Malmö'deki çocukların hiç olmazsa artık onu izleyebilecek bir nedenleri var şimdi. Tulumba çalması için birini görevlendirmek bir suçtur."

"Bir süreliğine gözaltına alınır, o kadar," dedi Wallander.

Kantine giderek birer fincan kahve aldılar.

Svedberg, "Haberi Robert Åkerblom nasıl karşıladı?" diye sordu.

"Bilmem ki," diye cevap verdi Wallander. "İnsana yaşamının yarısı elinden alınmış gibi gelir, herhalde. Kimse böylesi bir şeyi yaşamadıkça nasıl bir duygu olduğunu bilemez. Ben tahmin bile edemiyorum. Basın toplantısı biter bitmez toplantı yapmamız gerektiğini düşünüyorum. O vakte kadar da odamda olup çalışacağım."

"Cuma günü Louise Åkerblom'u Stig Gustafson'la birlikte gören birileri vardır belki," dedi Svedberg. "Elde ettiğimiz ipuçlarını yeniden gözden geçirmek istiyorum."

"Pekâlâ," dedi Wallander. "Adam hakkında bildiklerini toplantıda en ince ayrıntısına değin dinlemek istiyorum."

Basın toplantısı bir buçuk saat sonra sona erdi. O vakte değin Wallander düşüncelerini farklı başlıklar altında toplamış ve araştırmanın bundan sonra nasıl yürütülmesi gerektiğine ilişkin bir plan çizmişti.

Björk ile Martinson toplantı odasından çıktıklarında çok yorgundular.

Martinson, bir sandalyeye çökercesine otururken, "Şimdi senin kendini nasıl hissettiğini çok daha iyi anlıyorum," dedi. "Gazeteciler yalnızca kadının iç çamaşırlarının rengini sormadılar."

Wallander hemen tepkisini gösterdi.

"Zaten bu toplantıya hiç gerek yoktu," dedi.

Martinson özür dilercesine kollarını iki yana açtı.

"Sana olanları kısaca anlatacağım," dedi Wallander. "Olayın nasıl başladığını hepimiz biliyoruz, onun için biraz kısa geçeceğim. Her neyse, Louise Åkerblom'u buldum. Öldürülmüş, alnından vurulmuş. Benim tahminim kadına yakından ateş edildiği doğrultusunda. Bu, daha sonra kesinlik kazanacak. Cinsel tacize uğrayıp uğramadığını bilmiyoruz.

Kendisine işkence yapılıp yapılmadığını, bir odaya hapsedilip edilmediğini de bilmiyoruz. Nerede ne zaman öldürüldüğünü de bilmiyoruz. Ama kuyuya öldükten sonra atıldığını biliyoruz. Arabasını da bulduk. Hastanenin bir an önce otopsi raporunu göndermesi çok önemli. Hiç olmazsa bu şekilde tecavüze uğrayıp uğramadığını öğrenmiş olacağız. Böylece bu konudaki ünlü sabıkalıları araştırmaya başlayacağız."

Wallander sözlerine devam etmeden önce uzanıp kahvesinden bir yudum aldı.

"Katile gelince, şimdilik elimizde yalnızca bir aday var," diye sürdürdü konuşmasını. "Uzunca bir zamandan beri genç kadının peşine düşen, ona umutsuzca âşık olan mühendis Stig Gustafson. Henüz onu bulamadık. Svedberg, sen bu konuda bazı şeyler öğrendin. Bize ayrıca elimizdeki ipuçlarına ilişkin bilgi de verebilirsin. Bu araştırmadaki diğer bilgiler kesik parmakla bir evin havaya uçurulması. Nyberg küllerin arasında bir telsiz cihazının bazı parçalarıyla genellikle Güney Afrika'da kullanılan bir tabancanın dipçiğini buldu. Bir bağlamda kesik parmakla tabancanın arasında bir bağlantı olduğunu düşünüyorum, ama bunun da araştırmamıza bir yararı olacağını sanmıyorum. İki olayın birbiriyle ilişkisi olup olmadığını da hâlâ bilmiyoruz."

Wallander sözlerini tamamlamıştı, önündeki kâğıt yığınını karıştıran Svedberg'e baktı.

"İpuçlarıyla başlayacağım," dedi. "Polise Yardım Etmek İsteyen İnsanlar başlıklı bir kitap yazmayı düşünüyorum, bugünlerde. Bu kitap sayesinde çok zengin olabilirim. Her zamanki gibi, elimizde karmaşık duygular, hayaller, itiraflar, teşekkürler ve küfürler var. Şimdilik ilginç olan tek bir şeye rastladık. O da Rydsgård arazisinin bekçisi cuma günü öğleden sonra Louise Åkerblom'u gördüğünden emin. Verdiği zaman da gerçeğe uyuyor. Böylelikle kadının hangi yoldan gittiğini artık biliyoruz. Bunun dışında elimizde fazla bir şey yok. En iyi ipuçlarının bir ya da iki gün sonra geldiğini artık hepimiz biliyoruz. Bu ipuçları polisi arama konusunda önce kararsız olan duyarlı kişilerden gelir. Stig Gustafson'un ise nereye taşındığını hâlâ bulamadık. Ama Malmö'de bekâr bir kadın akrabası olduğunu öğrendik. Ne yazık ki, kadının ilk adını bilmiyoruz. Malmö telefon rehberi Gustafson'larla dolu. Yüzlerce Gustaf-

son var. Kadını bulmak için listeyi paylaşmak zorundayız. Söyleyeceklerim bu kadar."

Wallander bir süre konuşmadı. Björk devam etmesini beklercesine ona baktı.

"Neler yapabileceğimizin üstünde yoğunlaşalım," dedi Wallander sonunda. "Öncelikle Stig Gustafson'u bulmak zorundayız. Eğer onunla aramızdaki tek bağ Malmö'deki akrabasıysa o zaman biz de o akrabayı bulmak zorundayız. Bu merkezde telefon edebilecek herkesin bize yardım etmesi gerekmektedir. Hastaneyle görüşür görüşmez ben de telefon etmeye başlayacağım."

Başını çevirip Björk'e baktı.

"Bu akşam çalışmak zorundayız," dedi. "Bu gerekli."

Björk onaylarcasına başını salladı.

"Peki," dedi. "Önemli bir şey bulursanız bana da haber verin, buralarda olacağım."

Svedberg, deniz mühendisi Stig Gustafson'un Malmö'deki akrabasını arama hazırlıklarına başlarken Wallander de kendi çalışma odasına gitti. Hastaneyi aramadan önce babasına telefon etti. Telefon uzunca bir zaman sonra açıldı. Babasının stüdyosunda resim yaptığını düşündü. Yaşlı adamın sesini duyar duymaz canının bir şeye sıkıldığını anladı.

"Selam! Benim," dedi.

"Benim de kim?" diye sordu babası

"Kim olduğumu gayet iyi biliyorsun,' diye karşılık verdi Wallander.

"Sesini unutmuşum," dedi babası.

Wallander dişlerini gıcırdattı ve telefonu kapatmamak için kendini güç tuttu.

'Bugünlerde işler çok yoğun," dedi. 'Az önce bir kuyunun dibinde cinayete kurban gitmiş bir kadın cesedi buldum. O yüzden seni görmeye gelemeyeceğim. Umarım beni anlayışla karşılarsın."

Şaşkınlıkla babasının neşe dolu sesini duydu.

"Anlıyorum," dedi. "Tatsız bir işe benziyor."

"Öyle," diye yanıtladı Wallander. "Sana iyi bir akşam geçirmeni dilerim. Yarın gelmeye çalışacağım."

"Tabii zamanın olursa," dedi babası. "Kapatıyorum. Daha fazla konuşamayacağım."

"Neden?"

"Birini bekliyorum."

Babası telefonu kapadı. Wallander elindeki ahizeye şaşkın gözlerle baktı.

Biri gelecek ha, diye geçirdi içinden. Çalışmadığı akşamlarda Gertrud Anderson babamı görmeye mi gidiyor acaba?

Başını şaşkınlıkla iki yana salladı.

Bir an önce zaman yaratıp onu görmeye gitmeliyim, diye geçirdi içinden. O kadınla evlenecek olursa hayatı kayacak.

Yerinden kalkarak Svedberg'in yanına gitti. Bir dizi isim ve telefon numarasını alarak odasına geri döndü, listedeki ilk numarayı çevirdi. Birden nöbetçi savcıyı araması gerektiğini hatırladı.

Saat dört olduğunda hâlâ Stig Gustafson'un akrabasına ulaşamamışlardı.

Saat dört buçukta Wallander, savcı Per Åkeson'u evinden aradı. O ana dek olanları anlattı ve artık Stig Gustafson'un peşinde olduklarını söyledi. Savcı karşı çıkmadı. Wallander'e herhangi bir şey bulduklarında kendisine haber vermesini söyledi.

Beşe çeyrek kala, Wallander, Svedberg'ten üçüncü isim listesini aldı. Şansı yaver gitmiyordu. Walpurgis Akşamı'nda bu tür şeylerle uğraştığı için içinden küfretti. Oysa herkes dışarda eğleniyordu. Birçok kişi de tatile gitmişti.

Aradığı ilk iki numara cevap vermedi. Üçüncü telefonu açan yaşlıca bir kadın ise, ailesinde Stig adında kimsenin olmadığından emindi.

Wallander camı açtı, baş ağrısının başlamak üzere olduğunu hissediyordu. Masasına geri dönerek listedeki dördüncü numarayı çevirdi. Karşı tarafta zil bir süre çaldı, Wallander tam telefonu kapatmak üzereyken açıldı. Sesin genç bir kadına ait olduğunu fark etti. Kendisini tanıtarak arama nedenini söyledi.

Adının Monica olduğunu söyleyeyen genç kadın, "Üvey kardeşimin adı Stig ve deniz kuvvetlerinde mühendis. Başına bir şey mi geldi?"

Wallander tüm yorgunluğunun ve bıkkınlığının birden yok olduğunu hissetti.

"Hayır," dedi. "Ama en kısa zamanda onunla görüşmek istediğim bir konu var. Nerede oturduğunu biliyor musunuz?"

"Elbette biliyorum," dedi. "Lomma'da. Ama şu anda evde değil."

"Nerede peki?"

"Las Palmas'da. Yarın dönecek. Sabah saat onda Kopenhag'da olacak. Galiba Spies turlarından biriyle gitmişti."

"Harika," dedi Wallander. "Kardeşinizin adresini ve telefon numarasını verirseniz çok makbule geçecek."

Monica ona kardeşinin adresiyle telefon numarasını verdi, Wallander rahatsız ettiği için özür diledikten sonra telefonu kapattı. Sonra da koşar adımlarla odasından çıkarak Martinson'u alıp Svedberg'in odasına gitti. Kimse Björk'ün nerede olduğunu bilmiyordu.

"Malmö'ye biz gidelim," dedi Wallander. "Kentteki meslektaşlarımız bize yardımcı olur. Feribotla ülkeye giren herkesin pasaportunun denetlenmesini istiyorum. Bunu Björk ayarlar."

"Kardeşinin ne zamandan beri ülke dışında olduğunu söyledi mi?" diye sordu Martinson. "Eğer bir haftalık bir tatile çıkmışsa bu da geçen cumartesiden beri burada olmadığı anlamına gelir."

Bakıştılar. Martinson'un belirttiği görüşün ne denli önemli olduğu açıkça ortadaydı.

"Eve gitsen iyi olacak," dedi Wallander. "Hiç olmazsa yarına kadar bazılarımız bir güzel uyku çeksin. Sabah saat sekizde burada buluşalım. Sonra da Malmö'ye doğru yola çıkarız."

Martinson'la Svedberg evlerine gittiler. Wallander de, Malmö'deki meslektaşını arayacağını ve her şeyin isteği doğrultusunda olmasını sağlayacağına söz veren Björk'le konuştu.

Altıyı çeyrek geçe Wallander hastaneyi aradı. Doktorun yanıtları pek kesin değildi.

"Cesette belirgin yara izleri yok," dedi doktor. "Çürük ya da kırık yok. Cinsel tacize uğradığına ilişkin bir belirti de yok. Bunu biraz daha araştıracağım. El ve ayak bileklerinde de bir morluk yok."

Wallander, "Teşekkür ederim," dedi. "Yarın görüşürüz."

Kåseberga'ya gitti, tepenin üstünde bir süre oturarak aşağıda uzanan denize baktı.

Dokuzu biraz geçe de yerinden kalkarak evine gitmek üzere arabasına bindi.

7.

Gün ağarırken Kurt Wallander bir düş gördü.

Ellerinden biri siyah olmuştu.

Eline siyah bir eldiven giymemişti. Afrikalı bir zencinin eli gibi derisi kararmıştı.

Wallander düşünde dehşet ve mutluluk arasında bocalıyordu. İki yıl önce ölen eski meslektaşı Rydberg bu kapkara ele şaşkınlıkla bakıyordu. Wallander'e neden yalnızca bir elinin siyah olduğunu sormuştu.

"Yarın bir şeyler olacak," diye karşılık verdi Wallander düşünde.

Uyandığında düşünü hatırlayıp Rydberg'e neden böylesi bir yanıt verdiğini düşündü. Ne demek istemişti acaba?

Sonra da yataktan kalkarak camdan dışarı baktı. Saat sabahın altısıydı. Bu yıl Skåne'de mayısın ilk günü bulutsuz ve güneşliydi ama rüzgâr olanca hızıyla esiyordu.

Yalnızca iki saat uyumasına karşın kendisini hiç de yorgun hissetmiyordu. Louise Åkerblom'un büyük bir olasılıkla öldürüldüğü cuma günü öğleden sonra Stig Gustafson'un cinayetin işlendiği yerde mi yoksa üvey kızkardeşinin söylediği gibi Las Palmas'da mı olduğunu bu sabah öğreneceklerdi.

Ancak, cinayeti bu sabah çözersek bu şaşırtıcı derecede basit bir cinayet olur, diye geçirdi içinden. İlk birkaç gün yapacak bir şeyimiz yoktu. Sonra her şey birdenbire hızlandı. Cinayet araştırmaları günlük, sıradan işlere hiç benzemez. Onun kendi yaşamı, kendi enerjisi vardır.

Cinayet araştırmalarının saati ya durur ya da son derece hızlı işler. Bunu önceden kimse kestiremez.

Saat tam sekizde toplantı odasında buluştular ve Wallander hemen konuya girdi.

"Danimarka polisinin işine karışmamıza gerek yok," diye söze başladı. "Stig Gustafson'un üvey kız kardeşinin söylediği eğer doğruysa Stig saat onda Kopenhag'a gelecek. Svedberg, bunu kontrol et. Kopenhag'a geldikten sonra Malmö'ye gitmesi için üç seçeneği var. Limhamn'a feribotla, küçük gemilerden biriyle ya da SAS'ın hızlı teknelerinden biriyle gidecektir. Her üçünü de denetleyeceğiz."

"Deniz kuvvetlerinin eski mühendisi bence feribotla gidecektir," dedi Martinson.

"Teknelerden sıkılmış olabilir," diye görüşünü belirtti Wallander. "Her noktada iki adamımız olacak. Kendisine kibar davranılacak. Biraz dikkatli davranmanın bir zararı olmaz. Sonra onu buraya getireceğiz. Ve oturup onunla konuşmaya başlayacağım."

"İki adam az değil mi?" dedi Björk. "Bir de polis arabasının hazırda beklemesi gerekmez mi?"

Wallander karşı çıkmadan kabul etti.

Björk konuşmasını, "Malmö'deki meslektaşlarımızla konuştum," diye sürdürdü. "Gereksinimimiz olan tüm yardımı yapacaklar. Gümrüğe yaklaştığında gümrük memurlarının size nasıl bir işaret çakmalarına kendiniz karar vereceksiniz."

Wallander saatine baktı.

"Eğer konuşacaklarımız bu kadarsa yola koyulsak iyi olacak," dedi Wallander. "Gecikmeden Malmö'de olmalıyız."

Svedberg, "Uçak yirmi dört saate kadar rötar yapabilir," dedi. "Ben bunu kontrol edinceye kadar bekleyin."

Svedberg on beş dakika sonra Las Palmas'dan gelecek olan uçağın Kastrup havaalanına dokuzu yirmi geçe inmesinin beklendiğini öğrendi.

"Uçak kalkmış, yolda," dedi Svedberg. "Ve rüzgâr da arkadan esiyormuş."

Hemen Malmö'ye gitmek üzere arabalarına bindiler, oradaki meslektaşlarıyla görüşerek iş bölümü yaptılar. Wallander, kulağı delik bir polis olarak tanınan Engman'la birlikte hızlı gemi terminaline gidecekti. Engman, Wallander'in uzun yıllar birlikte çalıştığı Näslund adlı polis memurunun yerine gelmişti. Gotland adalıydı ve adadaki polis teşkilatında işe başlamak için kadronun açılmasını beklerken Visby'de bir kadro boşalmış ve hemen orada işe başlamıştı. Wallander, Engman'ın esprilerini zaman zaman çok özlerdi. Martinson'la başka bir polis Limhamn'da nöbet tutuyordu ve Svedberg de küçük gemilerin yanaştığı limanda bekliyordu. Birbirleriyle telsizle bağlantı kuruyorlardı. Saat dokuz buçukta tüm hazırlıklar tamamlanmıştı. Wallander hem kendisi, hem de terminaldeki meslektaşları için kahve aldırdı.

"Bu yakalayacağım ilk katil olacak," dedi Engman.

Wallander, "Onun katil olup olmadığını bilmiyoruz," dedi. "Bu ülkede suçlu olduğun kanıtlanıncaya değin suçsuzsun, biliyorsun. Bunu asla unutma."

Sesindeki eleştiri dolu ton hoşuna gitmemişti. Engman'ın gönlünü almak için olumlu bir şeyler söylemenin iyi olacağını düşündü ama aklına hiçbir şey gelmedi.

Saat on buçukta Svedberg'le meslektaşı küçük gemilerin yanaştığı terminalde sıradan bir tutuklamayı gerçekleştirdiler. Stig Gustafson kısa boylu, zayıf, saçları dökülmeye başlamış bir adamdı.

Svedberg cinayetten söz etmiş, kelepçeleri takmış ve Ystad'a götürüleceğini söylemişti.

"Neden söz ettiğinizi anlamıyorum," dedi Stig Gustafson. "Beni neden kelepçelediniz? Beni neden Ystad'a götürüyorsunuz? Ben kimi öldürmüşüm?"

Svedberg adamın gerçekten de şaşırdığını fark etmişti. Birden bu deniz kuvvetleri mühendisi Gustafson'un masum olabileceği geldi aklına.

On ikiye on kala Wallander, Ysad polis merkezinde Gustafson'un karşısında oturuyordu. Savcı Per Åkeson'a da tutuklama olayı haber verilmişti.

Sorgulamaya Stig Gustafson'a kahve içmek isteyip istemediğini sorarak başladı.

"Hayır," dedi. "Evime gitmek istiyorum. Ve buraya neden getirildiğimi öğrenmek istiyorum."

Wallander, "Sizinle konuşmak istiyorum," dedi. "Ve yanıtlara göre eve gidip gitmemenize karar vereceğiz."

En başından başladı. Gustafson'un kişisel bilgilerini yazdı, göbek adının Emil olduğunu ve Landskrona'da doğduğunu öğrendi. Adam bir hayli tedirgin olmuştu, Wallander adamın saç diplerinin ter içinde kaldığını gördü. Fakat bunun bir anlama gelmediğini biliyordu. Polis fobisi yılan fobisi kadar gerçekti.

Sonra da gerçek sorgulama başladı. Wallander, adamın nasıl bir tepki göstereceğini görmek için hemen konuya girdi.

"Çok korkunç bir cinayet hakkında bilgi vermek için buraya getirildin," dedi. "Louise Åkerblom cinayeti."

Wallander adamın kaskatı kesildiğini gördü. Cesedin acaba bu kadar çabuk bulunmasına mı şaştı, diye geçirdi içinden Wallander. Yoksa gerçek bir şok mu yaşıyordu?

"Louise Åkerblom geçen cuma günü kayboldu," diye sürdürdü konuşmasını. "Cesedi birkaç gün önce bulundu. Büyük bir olasılıkla cuma günü akşama doğru öldürüldüğünü sanıyoruz. Bu konuda ne söyleyeceksin?"

"Benim tanıdığım Louise Åkerblom'dan mı söz ediyorsunuz?" diye sordu Stig Gustafson.

Wallander adamın korktuğunu fark etti.

"Evet," dedi. "Metodist kilisesinden tanıdığın Louise Åkerblom'dan söz ediyoruz."

"Öldürüldü mü?"

"Evet."

"Bu çok korkunç!"

Wallander birden midesinde bir sancı hissetti, ortada yanlış bir şeyler vardı. Stif Gustafson'un şok olmuş şaşkınlığı gerçek izlenimi veriyordu. Wallander deneyimlerinden en korkunç cinayetleri işleyen katillerin en inandırıcı bir şekilde masum rolünü oynadıklarını çok iyi bilirdi.

Ama yine de midesindeki o garip sancıyı hissediyordu.

Yoksa daha başından beri izledikleri yol yanlış mıydı?

"Geçen cuma günü ne yaptığını öğrenmek istiyorum," dedi Wallander. "Anlatmaya öğleden sonradan başla."

Aldığı cevap Wallander'i çok şaşırttı.

"Polisle birlikteydim," dedi Stig Gustafson.

"Polisle mi?"

"Evet. Malmö'deki polislerle. Ertesi gün Las Palmas'a uçacaktım. Ve birden pasaportumun süresinin dolmuş olduğunu fark ettim. Malmö'deki pasaport dairesinde yeni pasaportumu alıyordum. Oraya gittiğimde çalışma saati sona ermişti, ama memurların hepsi çok kibar insanlardı. Bana yardımcı oldular. Yeni pasaportumu saat dörtte aldım."

Wallander o anda yüreğinin derinliklerinden Stig Gustafson'un masum olduğunu hissetti. Buna karşın yine de onu serbest bırakmak istemiyordu. Bu cinayeti mümkün olabilecek en kısa zamanda çözmek niyetindeydi. Hem zaten, sorgulamayı duygularıyla yapması görevini yerine getirmemek anlamına gelirdi.

"Arabamı tren istasyonuna park etmiştim," diye ekledi Gustafson. "Sonra da bir bira içmek için bara gittim."

"Geçen cuma günü öğleden sonra saat dört civarında barda olduğunu kanıtlayacak biri var mı?" diye sordu Wallander.

Stig Gustafson bir an düşündü.

"Bilmiyorum," dedi sonunda. "Barda tek başıma oturdum. Belki de barmenlerden biri beni hatırlar. Öyle çok sık bara gitmem ben. Yani, düzenli bir müşteri değilim."

"Barda ne kadar kaldın?" diye sordu Wallander.

"Bir saat galiba. Fazla değil."

"Beş buçuğa kadar? Öyle mi?"

"Sanırım. Kapandıktan sonra içki dükkânına gitmeyi tasarlamıştım."

"Hangisine?"

"NK mağazasının arkasındakine. Cadde'nin adını bilmiyorum."

"Oraya gittin öyle mi?"

"Birkaç şişe bira almak için gittim evet."

"Orada olduğunu kanıtlayacak biri var mı?"

Stig Gustafson başını iki yana salladı.

"Bana biraları satan adam kızıl sakallı biriydi," dedi. "Belki dükkânın fişi hâlâ yanımdadır. Fişlerde tarih de vardır, değil mi?"

Wallander başını evet dercesine sallayarak, "Devam et," dedi.

"Sonra da gidip arabama bindim," diye anlatmayı sürdürdü Stig Gustafson. "Jägersro'nun dışındaki indirimli satış yapan B&W mağazasına valiz almaya gittim."

"Oraya gittiğini kanıtlayacak biri var mı?"

"Valiz almadım," dedi Stig Gustafson. "Çok pahalıydı. Eskisiyle idare etmeye karar verdim. Düş kırıklığına uğramıştım."

"Sonra ne yaptın?"

"McDonald's'a girip bir hamburger yedim. Çalışanlar çok gençti. Onların bir şey hatırlayacaklarını sanmıyorum."

"Gençlerin bellekleri bizden çok daha iyidir," dedi Wallander birkaç yıl önce bir araştırmada kendisine çok yardımcı olan genç banka memurunu hatırlayarak.

Stig Gustafson birden heyecanla, "Bir şey hatırladım," dedi. "Bardayken bir şey olmuştu."

"Anlat."

"Tuvalete gitmiştim. Orada birkaç dakika kadar bir adamla konuştum. El kurulamak için kâğıt havlu olmadığından şikâyet ediyordu. Biraz çakır keyifti. Fazla değil. Adının Forsgård olduğunu ve Höör'de bir sera işlettiğini söylemişti."

Wallander gerekli notu aldı.

"Onu bulup konuşuruz," dedi. "Jägersro'daki McDonald's'dayken saat altı buçuk olmuş muydu?"

"Olabilir," dedi Stig Gustafson.

"Sonra ne yaptın?"

"Kâğıt oynamak için Nisse'nin evine gittim."

"Nisse de kim?"

"Deniz kuvvetlerinde birlikte çalıştığım marangoz. Adı Nisse Strömgren. Föreningsgatan'da oturuyor. Ara sıra bir araya gelip kâğıt oynarız. Ortadoğu'da öğrendiğimiz bir oyunu oynarız. Oldukça karışık bir oyun ama öğrendikten sonra eğlenceli oluyor. Oyunu kazanman için valeleri toplaman gerekiyor."

"Orada ne kadar kaldın?"

"Eve geldiğimde saat gece yarısını geçiyordu sanırım. Ertesi sabah erkenden kalkacağım için aslında eve dönmekte biraz geç kalmıştım. Otobüsüm gardan saat altıda kalkacaktı. Kastrup'a giden otobüs, demek istiyorum."

Wallander başını evet dercesine salladı. Stig Gustafson cinayet saatinde başka yerlerde olduğunu kanıtladı, diye geçirdi içinden. Tabii, eğer söyledikleri doğruysa. Ve Louise Åkerblom gerçekten de geçen cuma günü öldürülmüşse.

O anda Stig Gustafson'u tutuklayabilecek yeterince neden ve delil yoktu. Savcı bu tutuklamaya karşı çıkardı.

Katil o değil, diye geçirdi içinden Wallander. Louise Åkerblom'u öldürdüğü konusunda ısrar edecek olursam bir yere varamayız.

Ayağa kalktı.

"Burada bekle," dedikten sonra odadan çıktı.

Toplantı odasında toplanarak Wallander'in anlattıklarını dinlediler.

Wallander, "Anlattıklarını kontrol edelim," dedi. "Ama dürüst olmam gerekirse, onun aradığımız adam olmadığını düşünüyorum. Şu anda bir çıkmaz sokaktayız."

Björk, "Bence çabuk karar veriyorsun," dedi. "Kadının cuma günü öldüğünden bile henüz emin değiliz. Stig Gustafson kâğıt oynadığı arkadaşının yanından ayrıldıktan sonra Lomma'dan Krageholm'a gitmiş olabilir."

"Sanmıyorum," diye karşılık verdi Wallander. "Peki, Louise Åkerblom o saate kadar ne yaptı dersin? Telesekretere saat beşte evde olacağına ilişkin not bırakmıştı, hatırlarsan. Buna inanmak zorundayız. Ne olduysa beşten önce bir şey olmuş olmalı."

Kimse konuşmadı.

Wallander çevresine bakındı.

"Savcıyla konuşmalıyım," dedi. "Eğer kimsenin söyleyecek bir şeyi yoksa Stig Gustafson'u serbest bırakacağım."

Buna kimse karşı çıkmadı.

Wallander savcı çalışma odalarının bulunduğu, karakolun diğer tarafına doğru gitti. Per Åkeson'un odasına girerek sorgulama raporunu

sundu. Wallander bu odaya her girişinde odanın nasıl bu kadar dağınık olduğuna şaşardı. Kâğıtlar masanın ve sandalyelerin üstüne atılmıştı, çöp kutusu tepesine kadar doluydu. Ama işin ilginç yanı, Per Åkeson bu dağınıklık ve karmaşa içersinde hiçbir evrakı da kaybetmezdi.

Wallander sözlerini tamamladığında "Onu tutuklayamayız," dedi savcı. "Bana kalırsa sen ondan biraz çabuk kuşkulanmışsın."

Wallander, "Evet," diye hak verdi savcıya. "Doğruyu söylemem gerekirse, bu cinayeti onun işlediğini sanmıyorum."

"Başka bir şey mi var?"

"Bilmiyorum," dedi Wallander. "Kadını öldürmesi için bir kiralık katil tutup tutmadığını merak ediyoruz. Daha ileriye gitmeden önce bugün öğleden sonra geniş kapsamlı bir araştırma yapacağız. Ama peşine düşeceğimiz kimse yok. Şimdilik geniş kapsamlı araştırmayı sürdürmekle yetineceğiz. Size gelişmeleri haber veririm."

Per Åkeson başını evet dercesine sallayıp kaşlarını çatarak Wallander'e baktı.

"İyi uyuyamıyor musun?" diye sordu. "Ya da hiç mi uyumuyorsun? Bugünlerde aynada kendine baktın mı? Korkunç görünüyorsun!"

Walander ayağa kalkarken, "Duygularımla kıyaslandığında görüntümün hiç önemi yok, inan bana," dedi.

Koridora çıktı, görüşme odasının kapısını açarak içeri girdi.

"Seni Lomma'ya geri götürecek bir araba ayarlayacağız," dedi. "Ama yakında yine görüşeceğiz."

"Özgür müyüm?" diye sordu Gustafson.

Wallander, "Zaten özgürdün," diye karşılık verdi. "Sorguya çekilmek suçlanmakla eşdeğerde değildir."

"Onu ben öldürmedim," dedi Stig Gustafson. "İnsan nasıl böyle bir şey yapar, doğrusu aklım almıyor."

"Ciddi misin?" dedi Wallander. "Onu sürekli rahatsız eden bir kişi olarak böylemi düşünüyorsun?"

Wallander, Stig Gustafson'un yüzünde oluşan belli belirsiz tedirginlik ifadesini gördü.

Bildiğimizi anladı, diye geçirdi içinden Wallander.

Birlikte danışmaya gittiler, Wallander, Stig Gustafson'u evine götürecek arabaya bindirdi.

Onu bir daha görmeyeceğim, diye geçirdi içinden. Onu artık defterden silebiliriz.

Bir saatlik öğle yemeği tatilinden sonra yeniden toplantı odasında buluştular. Wallander yemeğe eve gitmişti.

"Dürüst hırsızlar nerede bugünlerde?" diye sordu Martinson içini çekerek. "Bu dava sanki bir öykü kitabından alınmış gibi... Elimizde yalnızca kuyuya atılmış dindar bir kadının cesediyle bir de kesik parmak var..."

Wallander, "Haklısın," dedi. "Ama istesek de o parmaktan kendimizi soyutlayamıyoruz."

"Denetimden çıkmış havada uçuşan yarım kalmış birçok konu var," dedi Svedberg tedirginlikle kel kafasını kaşıyarak. "Elimizdekileri bir araya getirmek zorundayız. Ve bunu hemen şimdi yapmalıyız. Aksi halde yolumuz iyice tıkanır."

Wallander, Svedberg'in sözlerindeki dolaylı eleştiriyi duymazdan geldi.

"Haklısın," dedi. "Elimizdekilere bir bakalım. Louise Åkerblom öldürüldü. Bu işin, nerede ve kimin tarafından yapıldığını bilmiyoruz. Ama ne zaman öldürüldüğünü tahmin edebiliyoruz. Cesedi bulduğumuz yerden pek de uzak olmayan bir yerde bir ev havaya uçtu. Nyberg küllerin arasında bir telsiz alıcısının parçalarıyla kömür haline gelmiş dipçik parçasını buldu. Tabanca Güney Afrika malı. Buna ek olarak evin dışındaki, avluda kesik bir parmak bulduk. Daha sonra da Louise Åkerblom'un göle atılmış arabasını ortaya çıkardık. Bunları bu denli çabuk bulmamız bir rastlantıydı. Aynı rastlantı ceset için de geçerli. Kadının alnından vurulduğunu biliyoruz, tüm bunlar bir infazın söz konusu olduğu izlenimini veriyor. Bu toplantıya başlamadan önce hastaneyi aradım. Tecavüz edilmemiş. Yalnızca vurulmuş, o kadar."

Martinson, "Bu bilmeceyi çözmeliyiz," dedi. "Daha fazla kanıta gerek var. Parmak, telsiz ve tabancayla ilgili bir şeyler bulmalıyız. Evle ilgilenen Värnamo'daki avukatla hemen bağlantı kurmalıyız. Evde birinin olduğu açıkça ortada."

"Toplantıyı bitirmeden önce kimin ne yaptığını çözmeliyiz," dedi Wallander. "Açıklamak istediğim iki düşüncem var."

Björk, "Dinliyoruz," dedi.

"Louise Åkerblom'u kim vurmak istemiş olabilir?" dedi Wallander. "Kadının ırzına geçmek isteyen biri olabilir. Ne var ki, adli tıbbın raporlarına göre tecavüz edilmemiş. Dövüldüğüne ilişkin bir kanıt da yok elimizde. Kadının tek bir düşmanı bile yok. Tüm bu verilerden yola çıktığımdaysa bu cinayetin yanlışlıkla işlendiğini düşünüyorum. Louise Åkerblom başka birinin yerine öldürüldü. Bir diğer olasılık ise görmemesi ya da duymaması gereken bir şeylere tanık olduğu için bu cinayete kurban gitti."

"Bu çizdiğin tabloya ev de uyuyor," dedi Martinson. "Louise Åkerblom'un görmeye gittiği ev çok uzakta değildi. O evde kesinlikle bir şeyler oluyor. Dediğin gibi görmemesi gereken bir şeyi gördü ve öldürüldü. Peters ile Norén, onun görmeye gittiği ya da gidemediği eve gittiler. Wallin adındaki dul bir kadına ait olan eve. Her ikisi de evin hemen bulunacak bir yerde olmadığını, insanın giderken yolunu kolayca şaşırabileceğini söyledi."

Wallander onaylarcasına başını salladı.

"Devam et," dedi.

"Daha fazla söyleyecek bir şeyim yok," dedi Martinson. "Bilmediğimiz bir nedenden ötürü de birinin parmağı kökünden kesildi. Tabii bu, ev havaya uçtuğunda gerçekleşmemişse. Ama bu bir kazaya benzemiyor. Öylesi bir patlama insanı paramparça ederdi. Parmak bence kesilmiş."

Svedberg, "Irkçı bir ülke olduğunun ve ülkede yoğun şiddet olaylarının yaşandığı dışında, "Güney Afrika hakkında fazla bir şey bilmiyorum," dedi. "İsveç'in Güney Afrika'yla diplomatik ilişkileri yok. Onlarla ne ticaret yapıyoruz ne de tenis oynuyoruz. En azından yasal olarak. Güney Afrika'yla ilgili bir şeyin neden burada İsveç'te sonuçlandığını anlayamıyorum bir türlü. İnsan İsveç'in bu tür olaylara katılacak en son ülke olduğunu sanır."

"Belki de bu nedenden ötürü," diye mırıldandı Martinson.

Wallander, hemen Martinson'un yorumunu irdeledi.

"Ne demek istiyorsun?"

Martinson, "Hiçbir şey," diye yanıtladı onu. "Eğer bu davada bir yere ulaşmak istiyorsak çok daha farklı şekilde düşünmeye başlamamız gerek."

"Yürekten katılıyorum," dedi Björk araya girerek. "Yarına kadar hepinizin bu olayla ilgili ayrıntılı bir rapor yazmanızı istiyorum. Bakalım bu bizi bir yere götürecek mi?"

Kendi aralarında iş bölümü yaptılar. Wallander, Värnamo'daki avukatı bulma işini üstlendi, Björk ise kesik parmağa ilişkin raporu incelemeye karar verdi.

Wallander avukatın bürosuna telefon ederek acil bir konuda Bay Holmgren'le görüşmek istediğini söyledi. Holmgren'in telefona gelmesi çok uzun sürmüştü.

Wallander, "Sizinle Skåne'deki evle ilgili konuşmak istiyorum," diye söze başladı. "Hani şu yanan evle..."

Avukat Holmgren, "Hiçbir açıklaması yok," dedi. "Ama sigorta poliçesine baktım, poliçe yangını da kapsıyor. Peki polis yangının nasıl çıktığını öğrenebildi mi?"

"Hayır," dedi Wallander. "Ama çalışıyoruz. Size telefonda sormak istediğim bir iki sorum var."

"Umarım uzun sürmez," dedi avukat. "Çok yoğunum."

Wallander, "Sorulara telefonda yanıt vermek istemezseniz, Värnamo polis karakoluna gitmek zorunda kalırsınız," dedi kaba bir tavır sergilediğine aldırmayarak.

Kısa bir sessizlikten sonra avukatın cevabı duyuldu.

"Peki, sizi dinliyorum."

"Evin vârislerinin adlarını ve adreslerini içeren faksı bekliyoruz."

"Hemen göndereceğim."

"Evden kimin sorumlu olduğunu da öğrenmek istiyorum."

"Ben sorumluyum. Bununla ne demek istediğinizi anlamadım."

"Her evin zaman zaman bakıma gereksinimi olur. Çatının bakımı, farelerin öldürülmesi gibi. Bunları da siz mi yapıyordunuz?"

"Mirasçılardan biri Vollsjö'de oturuyor. Genellikle evle o ilgilenir. Adı Alfred Hanson."

Wallander adamın adresini ve telefon numarasını yazdı.

"Demek ev bir yıldan beri boştu, öyle mi?"

"Bir yıldan daha uzun bir zamandan beri. Mirasçılar satıp satmama konusunda görüş birliğine varamamışlardı.

"Bir başka deyişle, evde kimse kalmıyordu, öyle mi?"

"Elbette, ev boştu."

"Bundan emin misiniz?"

"Nereye varmak istediğinizi anlamıyorum. Evet ev boştu. Alfred Hanson belli aralıklarla beni arar ve her şeyin yolunda olduğunu haber verirdi."

"En son ne zaman aradı?"

"Bunu hatırlamamı benden nasıl isteyebilirsiniz?"

"Bilmiyorum. Ama soruma bir yanıt almak istiyorum."

"Yılbaşı sırasındaydı, galiba. Ama öyle olduğuna yemin edemem. Bu neden önemli?"

"Şu anda her şey önemli. Ama yine de verdiğiniz bilgiye teşekkür ederim."

Wallander telefonu kapattı, ardından telefon rehberini açtı ve Alfred Hanson'un adresini kontrol etti. Sonra da yerinden kalkarak ceketini alıp odadan dışarı çıktı.

Martinson'un odasının önünden geçerken, "Vollsjö'ye gidiyorum," diye seslendi. "Şu havaya uçan evle ilgili garip bir şeyler var."

"Bana sorarsan her şey garip," dedi Martinson. "Ha, bu arada, az önce Nyberg'le konuştum. Telsizin Rus malı olabileceğini söyledi."

"Rus mu?"

"Öyle, dedi. Bana sorma, ona sor.'

"Bir ülke daha," dedi Wallander. "İsveç, Güney Afrika şimdi de Rusya. Bu iş nerede bitecek?"

Yarım saat sonra Wallander arabasını Alfred Hanson'un evinin önünde durdurdu. Oldukça modern görünümlü bir evdi burası. Wallander arabasından inerken bir Alman çoban köpeği havlamaya başladı. Saat dört buçuk olmuştu ve karnı açlıktan zil çalıyordu.

Kırk yaşlarında bir adam kapıyı açtı. Üstü başı, saçları darmadağınıktı. Wallander ona doğru bir adım atınca adamın içki koktuğunu fark etti.

"Alfred Hanson?" dedi sorarcasına.

Adam başını evet dercesine salladı.

"Ben Ystad karakolundan geliyorum," dedi Wallander.

"Lanet olsun!" diye haykırdı adam, Wallander adını söylemeden.

"Anlayamadım?"

"Beni kim gammazladı? Bengtson hıyarı mı?"

Wallander ağzını açmadan hızla düşündü.

"Bu konuda bir şey söyleyemem," dedi. "Polis tüm muhbirleri korur."

"Bengtson olmalı," dedi adam. "Beni tutuklayacak mısınız?"

Wallander, "Bunu içerde konuşalım," dedi.

Adam, Wallander'i mutfağa götürdü. Burada içki yapımında kullanılan alkolün kokusunu duydu Wallander. Birden kafasında bir şimşek çaktı. Alfred Hanson yasadışı işler yapıyordu ve Wallander'in kendisini bu yüzden tutuklamaya geldiğini sanmıştı.

Adam kendini mutfaktaki sandalyelerden birine atarak başını kaşımaya başladı.

"Amma da şanssızım," diye içini çekti.

"Kaçak içki konusunu daha sonra konuşuruz," dedi Wallander. "Seninle konuşmak istediğim başka bir şey var."

"Ne?"

"Şu yanan ev."

"O konuda hiçbir şey bilmiyorum," dedi adam. Ancak, yüzünde beliren endişeli ifade Wallander'in gözünden kaçmamıştı.

"Hangi konuda hiçbir şey bilmiyorsun?"

Adam titreyen elleriyle bir sigara yaktı.

"Ben aslında duvar yazıları yazarım," dedi adam. "Ama her sabah saat yedide de işbaşı yapamam. Onun için de o küçük kulübeyi kiralamayı düşündüm. Aslında satmak istiyordum ama aile istemiyordu."

"Kime kiralayacaktın?"

"Stockholm'lü birine. Uygun bir yer arıyordu. Evi görmüş, bulunduğu yeri beğenmişti. Ama hâlâ bana nasıl ulaştığını anlayamadım, doğrusu."

"Adı neydi?"

"Adının Nordström olduğunu söylemişti. Ama ben buna pek inanmamıştım, doğrusu."

"Neden?"

"İsveççesi çok iyiydi ama yabancı aksanla konuşuyordu. Nordström adında bir yabancı olabilir mi?"

"Yine de evi kiralamak istemişti öyle mi?"

"Evet, hem de çok iyi bir para verecekti. Ayda on bin kron alacaktım. İnsan böylesi bir paraya burnunu kıvıramaz, değil mi? Bunun kimseye bir zararı olacağı da aklıma gelmemişti doğrusu. Eve iyi baktığım için aslında bunu bir ödül olarak değerlendirmiştim. Avukat Holmgren'in ya da vârislerin bunu duymasına hiç gerek yoktu."

"Evi kaç aylık kiralamıştı?"

"Nisanın başında geldi. Mayısın sonuna dek eve gereksinimi olduğunu söyledi."

"Evi ne için kullanacağını söyledi mi?"

"Huzur içinde resim yapmak için demişti."

"Resim mi?"

Wallander'in aklına babası geldi.

"Sanatçıydı yani. Parayı nakit önermişti. Alacaktım o parayı."

"Onu bir daha ne zaman gördün?'

"Görmedim."

"Görmedin mi?"

"Bu bir tür konuşulmayan kuraldı. Burnumu bu işe sokmayacaktım. Ben de sokmadım. Anahtarları vercim ve oradan uzaklaştım, hepsi bu."

"Anahtarları geri aldın mı?"

"Hayır. Postayla gönderecekti."

"Ve tabii adamın adresi sende yok, değil mi?"

"Yok."

"Adamı tarif edebilir misin?"

"Akıl almayacak denli şişmandı."

"Başka?"

"Şişman bir adamı başka nasıl tarif edebilirsin? Kel kafalı, kırmızı suratlı ve şişkoydu. Şişko dediğim zaman öyle sıradan şişman birini düşünme. Fıçı gibiydi."

Wallander başını evet dercesine salladı.

"Paranın tümünü de harcadın mı?" diye sordu parmak izleri olasılığını düşünerek.

"Evet. Zaten bu yüzden yeniden içki imal etmeye başladım."

"Eğer bu işe bugün bir nokta koyarsan seni Ystad'a karakola götürmem," dedi Wallander.

Alfred Hanson kulaklarına inanamadı.

"Söylediğimde ciddiyim," dedi Wallander. "Ama işi gerçekten bırakıp bırakmadığını da denetleyeceğim. Ve yaptığın bu içkileri de dökmelisin."

Wallander evden çıkıp gittiğinde adamın ağzı hâlâ bir karış açıktı.

Görevimi yapmadım, diye geçirdi içinden, ama şu anda kaçak içki imalatçılarıyla da uğraşamam.

Ystad'a geri döndü. Nedenini bilmeden Krageholm Gölü'nün kıyısındaki otoparka doğru sürdü arabasını. Arabadan inerek gölün kıyısına doğru gitti.

Bu araştırmada, Louise Åkerblom'un ölümünde kendisini korkutan bir şey vardı. Sanki her şey daha yeni yeni başlıyor gibiydi.

Korkuyorum, diye geçirdi içinden. Sanki o kesik parmak beni işaret ediyor. Anlayamadığım bir işin içindeyim.

Bir kayanın üstüne oturdu. Bezginliğini ve yorgunluğunu hissetti.

Boğazına kadar bu davaya battığını düşünerek bakışlarını göle çevirdi. Olayın çözümlenmesinde sanki denetimi elinden kaçırmış gibi hissediyordu kendini. İçini çekti, Louise Åkerblom'un katilini aramada ve kendi özel yaşamında hiç de hoş bir yerde olmadığını düşündü.

Kendi kendine, "Ne yapmalıyım," dedi yüksek sesle. "Yaşama saygısı olmayan acımasız katillerle uğraşmak istemiyorum. Yaşadığım sürece hiçbir şekilde anlayamayacağım türden şiddet ve vahşetle ilgilenmek istemiyorum. Belki de bu ülkede bizden sonraki polis kuşağının çok daha farklı deneyimleri ve görüş açıları olacaktır. Ama artık benim için çok geç. Daha farklı biri olamam artık."

Ayağa kalktı, bir ağacın tepesinden havalanan kuşa baktı.

Soruların tümü de hâlâ yanıtsız, diye geçirdi içinden. Tüm yaşantımı suçluları yakalamaya adadım. Bazen başarılı oldum, çoğu kez de başarısız. Ama bu dünyadan çekip gittiğimde en önemli sorgulamada başarılı olamayacağım. Yaşam çözülemeyen bir bilmeceden öte bir şey değil.

Kızımı görmek istiyorum, diye geçirdi içinden. Bazen onu o kadar çok özlüyorum ki, bu bana acı veriyor. Özellikle Louise Åkerblom'un katili olan bir parmağı kesik bir zenci bulmalıyım. Ona bir soru soracağım: neden Louise Åkerblom'u öldürdün?

Stig Gustafson'un peşini bırakmamalıyım, onun suçsuz olduğuna inandım, ama yine de sahneden bu kadar çabuk çekilmesine izin vermemeliyim.

Arabasına geri döndü.

Korku ve nefretten arınamayacaktı. Kesik parmak hâlâ anlam veremediği bir şeyleri işaret ediyordu.

TRANSKEİ'DEN GELEN ADAM

8.

Enkaza dönmüş arabanın gölgesinde gizlenmiş adamı görmek neredeyse olanaksızdı. Kıpırdamıyordu ve esmer yüzü karanlıkta seçilmiyordu.

Gizlenecek yeri çok iyi seçmişti. Öğleden sonranın ilk saatlerinden beri bekliyordu ve güneş artık Soweto köyünün tozlu tepelerinde batmaya başlamıştı. Kuru ve kırmızı toprak batan güneşin altında parlıyordu. 8 Nisan 1992'ydi.

Buluşma yerine tam zamanında varabilmek için oldukça uzun bir yol katetmişti. Kendisini arayıp bulan beyaz adam yola erken çıkmasını söylemişti. Güvenlik nedenlerinden ötürü tam olarak kaçta kendisini alacaklarını söylememişlerdi. Güneş battıktan kısa bir süre sonra demişlerdi yalnızca.

Ntibane'deki evinin önünde adının Stewart olduğunu söyleyen adamı gördüğü andan bu yana yalnızca yirmi altı saat geçmişti. Evinin kapısı vurulduğunda Umtata polisinin geldiğini sanmıştı. Polisi görmeden bir ay geçmiyordu. Bir banka soygunu ya da cinayet söz konusu olduğunda Umtata polisinden bir ekip kapısına dayanırdı. Bazen onu sorgulamak için kasabaya götürürlerdi ama genellikle söylediklerine inanırlardı.

Oluklu demir levhayla kaplı kulübeden dışarı çıktığında kızgın güneşin altında duran ve adının Stewart olduğunu söyleyen adamı önce fark edememişti.

Victor Mabasha adamın yalan söylediğini hemen anlamıştı. Adı Stewart'ın dışında herhangi bir ad olabilirdi. İngilizce konuşmasına karşın

Victor aksanından onun aslen Güney Afrikalı olduğunu düşünüyordu. Ve Güney Afrikalı birinin adı da kesinlikle Stewart olamazdı.

Adam ortaya çıktığında öğleden sonraydı. Kapı vurulduğunda Victor Mabasha uyuyordu. Telaşlanmadan yataktan kalkmış, pantolonunu ayağına geçirmiş ve gidip kapıyı açmıştı. Artık hiç kimsenin önemli bir şey için kapısına gelmeyeceğini biliyordu. Genellikle alacaklılar dayanırdı kapısına. Ya da kendisine borç para verebilecek düzeyde olduğuna inanan aptallar. Tabii polislerin dışında. Ne var ki, polisler kapıyı vurmazdı. Ya tekmelerler ya da kırarlardı.

Adının Stewart olduğunu söyleyen adam elli yaşlarındaydı. Takım elbise giydiği için ter içinde kalmıştı. Arabasını yolun diğer tarafındaki baoba ağacının altına park etmişti. Victor aracın plakasının Transvaal olduğunu gördü. Kendisiyle buluşmak için onca yolu neden kat ettiğini bir an için merak etti.

Adam içeri girmek istemedi. Yalnızca bir zarf uzatarak ertesi gün Soweto'nun varoşlarında kendisini önemli bir konu görüşmek için birinin bekleyeceğini söylemekle yetindi.

"Bilmen gereken her şey bu zarfın içinde yazılı," dedi.

Yarı çıplak birkaç çocuk kulübenin dışında çamurların içinde oyun oynuyordu. Victor çocuklara bağırarak başka bir yerde oynamalarını söyledi. Çocuklar anında yok oldular.

"Kim?" diye sordu Victor.

Beyaz adamlara hiç güvenmezdi. Ama özellikle de yalan söylemeyi başaramayan beyaz adamlara ve bir zarfla mutlu olacağına inanarak işleri daha da kötüleştiren beyaz adamlara hiç ama hiç güvenmezdi.

"Bunu söyleyemem," dedi Stewart.

"Her zaman beni birileri görmek ister," dedi Victor. "Burada önemli olan ben acaba onları görmek istiyor muyum?"

"Her şey zarfın içinde yazılı," diye yineledi Stewart.

Victor elini uzatarak kalın ve kahverengi zarfı aldı. Zarfın içinde bir tomar para olduğunu anlamıştı. Bu hem güven verici, hem de endişelendirici bir duyguydu. Paraya gereksinimi vardı. Ama bu paranın neden verildiğini bilmiyordu ve bu da onu tedirgin ediyordu. Hakkında hemen hemen hiçbir şey bilmediği, bir işe karışmaya hiç niyeti yoktu.

Stewart ıslak bir mendille hem yüzünü, hem de kel kafasını sildi.

"Zarfın içinde bir harita var," dedi. "Buluşma yeri haritada işaretli. Soweto'ya yakın. Hatırlıyorsun, değil mi?"

"Her şey değişiyor," dedi Victor. "Sekiz yıl önce Soweto'nun neye benzediğini biliyordum ama şimdi ne halde olduğundan haberim bile yok."

"Soweto'nun içinde değil," dedi Stewart. "Buluşma noktası Johannesburg otoyoluna bağlı çevre yolunda. Orada değişen bir şey yok. Eğer oraya zamanında varmak istiyorsan yarın sabah erkenden yola koyulmalısın."

Victor, "Beni kim görmek istiyor?" diye üsteledi bir kez daha.

"Adını vermek istemiyor," dedi Stewart. "Yarın onunla tanışacaksın."

Victor yavaşça başını sallayıp zarfı geri uzattı.

"Adını öğrenmek istiyorum," diye yineledi. "Eğer adını öğrenmezsem buluşma noktasında zamanında olmayacağım. Aslında oraya hiç gitmeyeceğim."

Adam duraksadı. Victor sessizce bakışlarını adamın gözlerine dikti. Uzun bir duraksamadan sonra Stewart, Victor'un az önce söylediklerini yeni algılamışcasına başını salladı. Etrafına bakındı. Çocuklar gitmişlerdi. Victor'un en yakın komşusu yaklaşık elli metre ötedeki bir başka barakadaydı. Barakanın kapısı önünde bir kadın çamaşır asıyordu. Bir iki tane keçi, kırmızı kuru toprağın üstünde yiyecek bir şeyler aranıyordu.

"Jan Kleyn," dedi alçak sesle. "Jan Kleyn seni görmek istiyor. Bunu sana ben söylemedim, tamam mı? Zamanında buluşma yerinde ol."

Sonra da dönerek arabasına yürüdü. Victor toz bulutunun arasında uzaklaşan arabanın arkasından baktı. Stewart arabayı çok hızlı kullanıyordu. *Zencilerin bulunduğu* yere giren beyaz adamların kendilerini güvensiz hissetmelerinin tipik tepkisi bu, diye geçirdi içinden Victor. Stewart için bu, düşman saflarına girmekle eşdeğerdeydi. Ve aslında haksız da sayılmazdı...

Victor kendi düşüncesine gülümsedi.

Beyaz adamlar korkak adamlardı.

Sonra da Stewart gibi bir ulak kullanan Jan Kleyn'ın nasıl biri olduğunu merak etti.

Belki de bu Stewart'ın yalanlarından biriydi. Onu buraya gönderen Jan Kleyn değildi. Başka biriydi.

Oyun oynayan çocuklar geri dönmüşlerdi. Victor kulübesine gitti, gaz lambasını yakarak, yatağına oturdu ve yavaşça zarfı açtı.

Zarfı alışkanlıktan altından açmıştı. Bombalı zarf gönderenler patlayıcı maddeyi her zaman zarfın üst tarafına yerleştirirlerdi. Postadan bombalı mektup alacaklarını düşünen çok az insan kendilerine gelen mektupları olağan şekilde açardı.

Zarfın içinde siyah mürekkeple çizilmiş bir harita vardı. Buluşma yeri kırmızı kalemle işaret edilmişti. Gözünün önünde canlandırabiliyordu. Hata yapmak olanaksızdı. Haritanın yanı sıra zarfın içinde beş bin *rand* (*) vardı. Victor parayı saymadan beş bin olduğunu biliyordu.

Hepsi bu kadardı. Jan Kleyn'ın neden kendisini görmek istediğine ilişkin bir mesaj yoktu zarfın içinde.

Victor zarfı kirli zemine fırlatarak yatağına uzandı. Battaniye küf kokuyordu. Gözünün çevresinde bir sivrisinek vızıldayarak uçtu. Başını çevirerek gaz lambasına baktı.

Jan Kleyn, diye geçirdi içinden. Jan Kleyn beni görmek istiyor. Aradan iki yıl geçti. Ve bir daha bana işinin düşmeyeceğini söylemişti. Oysa şimdi beni görmek istiyor. Neden?

Yatağında doğrularak kolundaki saate baktı. Eğer ertesi gün Soweto'ya gidecekse bu akşam üstü Umtata'dan otobüse binmeliydi. Stewart yanılmıştı. Ertesi sabaha değin bekleyemezdi. Buradan Johannesburg yaklaşık dokuz yüz kilometre ötedeydi.

Karar vermesini gerektiren bir şey yoktu. Parayı kabul ederek zaten kararını vermişti. Artık gitmek zorundaydı. Jan Klyen'a beş bin papel borçlanmaya niyeti yoktu. Bu, kendi ölüm fermanını imzalamak anlamına gelirdi. Hiç kimsenin Jan Kleyn'ı üçkâğıda getiremeyeceğini bilir ve onu çok iyi tanırdı.

Yatağın altındaki el çantasını aldı. Evinden ne kadar uzak kalacağını ya da Jan Kleyn'ın kendisinden ne istediğini bilmediğinden birkaç göm-

(*) *Rand:* Güney Afrika para birimi

lek, iç çamaşırı ve bir çift ayakkabıyı çantanın içine attı. Eğer iş düşündüğünden daha uzun sürecek olursa o zaman gereksinimi olan eşyaları satın almak zorunda kalacaktı. Sonra da dikkatle yatağın kasasını araladı. Plastik torbanın içindeki iki bıçağı aldı. Bıçakları gömleğinin ucuyla sildikten sonra gömleğini çıkardı. Tavana asılı olan özel kemerini alıp beline bağladı, aynı deliği kullandığını fark edince kilo almadığına sevindi. Parası tükeninceye değin akşamları bol bol bira içmesine karşın kilo almamıştı. Yakında otuz bir yaşına basacaktı ama yine de formdaydı.

Bıçakların uçlarını kontrol ettikten sonra kınlarına koydu. Karşısındakinin kanını akıtmak için bıçağı hafifçe saplaması yetecekti. Sonra da yatak kasasının bir başka bölümünü çıkararak tabancasını aldı, bunu da hindistancevizi yağıyla yağlamış ve plastik bir torbanın içine koymuştu. Yatağın kenarına oturarak tabancayı temizlemeye koyuldu. Bu 9mm'lik Parabellum'du. Silahı Ravenmore'daki ruhsatsız tabanca satan birinden aldığı özel mermiyle doldurdu. Çantasını aldı, meşin tabancalığı omzuna geçirdi, silahını yerleştirdi. Jan Kleyn'la buluşmaya hazırdı artık.

Kısa bir süre sonra da kulübeden dışarı çıktı. Paslı kilidi kilitledi ve birkaç kilometre ötedeki Umtata yolunun üstündeki otobüs durağına doğru yürümeye başladı.

Soweto'nun tepelerinde batan kıpkırmızı güneşe bakarken sekiz yıl öncesini hatırladı. Yerel bir iş adamı rakibini öldürmesi için Victor'a beş yüz rand vermişti. Her zamanki gibi tüm önlemleri almış ve ayrıntılı bir plan yapmıştı. Ne var ki, her şey ters gitmişti. Tam o sırada bir polis arabası geçmişti. Victor da elinden geldiğince olay yerinden hızla uzaklaşmıştı ve Soweto'ya bir daha da asla geri dönmemişti.

Afrika alacakaranlığı kısa sürerdi. Birden gece olmuş, her yer kararmıştı. Cape Town ile Elizabeth Limanı yönlerinden gelen trafiğin uğultusu duyuluyordu. Uzaklardan bir polis arabasının sireni duyuldu. Birden Jan Kleyn'ın kendisiyle yeniden bağlantı kurmasının çok özel bir nedeni olması gerektiği geldi aklına. Bin randa adam öldürecek birçok kiralık katil vardı. Ama Jan Kleyn ona önceden beş bin rand vermişti, bu da yalnızca onun Güney Afrika'nın en iyi ve soğukkanlı katili olmasından kaynaklanıyordu.

Otoyoldan hızla çıkan arabanın sesiyle irkildi. Kısa bir süre sonra kendisine yaklaşan farları görecekti. Gölgelerin arasında yavaşça ilerledi ve tabancasını sıkıca kavradı.

Araba yolun kenarında durdu. Farlar çalılarla araba enkazını aydınlatıyordu. Victor Mabasha gölgelerin arasında bir süre bekledi. Sabırsız ve endişeliydi.

Arabadan bir adam indi. Victor onun Jan Kleyn olmadığını fark etti. Aslında onu görmeyi beklemiyordu zaten. Jan Kleyn konuşmak istediği kişileri yanına aldırtmak için daima başkalarını kullanırdı.

Victor arabanın yanından yavaşça ortaya çıkarak adamın arkasına doğru yaklaştı. Araba tahmin ettiği yerde durmuştu.

Adamın hemen arkasında durdu ve tabancanın namlusunu adamın şakağına dayadı. Adam şaşkınlıkla irkildi.

"Jan Kleyn nerede?" diye sordu Victor Mabasha.

Adam başını yavaşça çevirdi.

"Seni ona ben götüreceğim," diye karşılık verdi. Victor Mabasha, adamın korktuğunu fark etmişti.

"Nerede?" diye yineledi sorusunu bir kez daha.

"Pretoria yakınlarındaki bir çiftlikte. Hammanskraal'da."

Victor bunun bir tuzak olmadığını hemen anlamıştı. Daha önce de Hammanskraal'da Jan Kleyn'la iş yapmıştı. Tabancasını yerine koydu.

"O zaman oraya gidelim," dedi. "Hammanskraal buradan yüz kilometre ötede."

Victor arabada arka koltuğa oturdu. Direksiyonun başındaki adam sessizdi. Kentin kuzeyindeki otoyolda ilerlerken Johannesburg'un ışıkları göründü.

Johannesburg'a ne zaman gelse içindeki nefret duygusunun arttığını hissederdi. Johannesburg onun yakalamak için peşinden koşan vahşi bir hayvan gibiydi. Bu kentle ilgili anılarını unutmaya çalışıyor ama bir türlü başaramıyordu.

Victor Mabasha, Johannesburg'da doğmuştu. Babası madenciydi ve eve çok ender gelirdi. Uzunca bir süre Kimberley'deki elmas madeninde çalışmış, daha sonra da Johannesburg'un kuzeydoğusundaki Verwoerdburg'daki madenlerde çalışmıştı. Kırk iki yaşında ciğerleri iflas

etmişti. Victor Mabasha, babasının son yıllarında soluk almaya çalışırken çıkardığı o korkunç sesleri ve bakışlarındaki korku dolu ifadeyi hâlâ hatırlıyordu. O yıllar boyunca annesi dokuz çocuğun sorumluluğunu üstlenip evi geçindirmeye çalışıp durmuştu. Gecekonduda yaşıyorlardı ve Victor'un çocukluğu sürekli olarak aşağılanıp hor görülme içinde geçmişti. Küçük yaşlarda içinde bulundukları yoksulluğa baş kaldırmıştı ama onun bu isyanı hedefini bulamamıştı. Bir çeteye katılmış, tutuklanmış ve beyaz polisler kendisini yakalayarak içeri atmışlardı. Burada yediği dayaklar ve aşağılanmalar içindeki yoğun acıyı daha da artırmıştı. Hapisten çıkınca sokaklara ve suç dünyasına geri dönmüştü. Yaşıtlarının tersine hor görülmekten kurtulabilmek için kendi yöntemlerine başvurmuştu. Yeni yeni oluşan zencilerin bilinçlenme hareketine katılacağına tam tersini yapmıştı. Beyazların baskısı yüzünden yaşamının mahvolmasına karşın bundan kendini kurtarmanın tek yolunun beyazlarla iyi geçinmek olduğuna karar vermişti. Beyazların kendisini korumaları karşılığında onlar adına hırsızlıklar yaparak işe başlamıştı. Sonra bir gün, yirminci doğum gününden kısa bir süre sonra beyaz bir dükkân sahibine hakaret eden zenci bir politikacıyı öldürmesi için kendisine bin iki yüz rand önerildi. Victor bir an için bile duraksamamıştı. Bu, onun beyazların tarafına geçtiğinin son kanıtıydı. Onlara belli etmeden onları sürekli olarak hor gördüğünü düşünerek beyazlardan intikam aldığını varsayıyordu. Beyazlar onun hakkında, Güney Afrika'da zencilerin nasıl davranması gerektiğini bilen biri diye düşünüyorlardı. Ama Victor yüreğinin derinliklerinde beyazlardan nefret ediyordu.

Zaman zaman gazetelerde arkadaşlarından birinin idam haberini ya da ömür boyu hapse mahkûm olduğunu okuyordu. Arkadaşlarının başlarına gelenlere üzülüyordu, ama hayatta kalabilmek için doğru yolu seçtiğine ilişkin bir an için bile kuşkuya kapılmıyor ve belki de bu yolun sonunda gecekondu mahallelerinin dışında bir yaşam kurabileceğini düşlüyordu.

Yirmi iki yaşındayken Jan Kleyn'la tanıştı. Aynı yaşta olmalarına karşın Jan Kleyn ona hep tepeden baktı ve onu sürekli hor gördü.

Jan Kleyn bir fanatikti. Victor Mabasha onun zencilerden nefret ettiğini, zencilerin beyazlar tarafından denetim altında tutulan hayvanlar

olduğunu düşündüğünü biliyordu. Kleyn küçük yaşlarda faşist Afrika Direniş Harekâtı'na katılmış ve birkaç yıl içersinde de liderlik konumuna yükselmişti. Ama siyaset adamı değildi ve Güney Afrika Haber alma Örgütü BOSS'da çalışıyordu. En önemli özelliği acımasızlığıydı. Ona göre bir zenciyi öldürmekle bir fareyi öldürmenin arasında hiçbir fark yoktu.

Victor Mabasha, Jan Kleyn'dan hem nefret eder, hem de ona tapardı. Kleyn'ın Güney Afrikalı beyazların seçilmiş kişiler olduklarına ait ödün vermez inancı ve acımasız davranışları Victor'u çok etkiliyordu. Jan Kleyn düşünceleri ve duygularını her zaman denetim altına alabilen ender insanlardan biriydi. Victor Mabasha, Jan Kleyn'ın zayıf bir yanını bulup çıkarmaya çok çalışmıştı ama öyle bir şey söz konusu bile değildi.

Jan Kleyn için iki kez cinayet işlemişti. Bu iki görevi de başarıyla yerine getirmişti. Jan Kleyn çok memnundu. O günden beri sürekli olarak karşılaşmalarına karşın Jan Kleyn, Victor Mabasha'nın elini hiç sıkmamıştı.

Johannesburg'un ışıkları artık arkada kalmıştı. Pretoria otoyolunda trafik yoğun değildi. Victor Mabasha arkasına yaslanarak gözlerini kapadı. Bir daha görüşmeme kararı alan Jan Kleyn'ın neden fikir değiştirdiğini az sonra öğrenecekti. İstememesine karşın yine de heyecanlandığını hissetti. Çok önemli bir şey olmadıkça Jan Kleyn onu yanına çağırtmazdı.

Tepedeki ev, Hammanskraal'nın yaklaşık on kilometre dışındaydı. Tel örgülerle çevriliydi. Alman çoban köpekleri eve yabancıların yaklaşmasına izin vermiyordu.

O akşamüstü iki adam avcılıkla ilgili kupalarla dolu bir odada oturmuş Victor Mabasha'nın gelmesini bekliyordu. Perdeleri çekilmiş ve hizmetkârlar evlerine gönderilmişti. Yeşil örtülü masanın iki başında oturuyorlardı. Viski içiyor ve alınmış tüm önlemlere karşın sanki birilerinin kendilerini duymasından korkarcasına alçak sesle konuşuyorlardı.

Adamlardan biri Jan Kleyn'dı. Çok ciddi bir hastalıktan yeni kalkmışcasına zayıftı. Yüzü sivri ve köşeliydi. Gri gözleri, ince sarı saçları

vardı. Koyu renk bir takım elbise, beyaz gömlek giymiş ve bir kravat takmıştı. Sesi boğuk çıkıyordu.

Diğer adamsa onun tam tersiydi. Franz Malan uzun boylu ve şişmandı. Göbeği kemerinden fırlamıştı, yüzü kırmızı, lekeliydi ve sürekli olarak terliyordu. 1992 Nisan gecesi, Victor Mabasha'nın gelmesini bekleyen bu iki adamın dış görünüşleri birbirlerinden çok farklıydı.

Jan Kleyn saatine baktı.

"Yarım saat sonra burada olur," dedi.

"Umarım haklısındır," diye karşılık verdi Franz Malan.

Jan Kleyn biri sanki tabancasını yüzüne doğrultmuşcasına irkildi.

"Hiç yanıldım mı?" diye sordu. Hâlâ alçak sesle konuşuyordu ama sesindeki tehdit edici ton son derece belirgindi.

Franz Malan düşünceli bir ifadeyle baktı.

"Hayır," dedi. "Henüz değil."

"Yanlış şeyler düşünüyorsun," diye adeta tısladı Jan Kleyn. "Gereksiz yere endişelenerek zamanını boşa harcıyorsun. Her şey planlandığı gibi gerçekleşecek."

Franz Malan, "Umarım," diye karşılık verdi. "Eğer ters bir şey olursa patronlarım başıma bir fiyat biçerler."

Jan Kleyn gülümsedi.

"Ben intihar ederdim," dedi. "Ama ölmeye hiç niyetim yok. Zamanı gelince çekileceğim, ama şimdi değil."

Jan Kleyn mesleğinden hoşnuttu. Güney Afrika'daki ırk ayırımı politikalarına bir son vermek isteyen herkesten nefret ettiğini bilmeyen yoktu. Birçok kişi onu Güney Afrika Direniş Harekâtı'nın en çılgın elemanı olarak görüyordu. Ama onu iyi tanıyanlar nasıl iyi bir hesap adamı olduğunu, asla aceleyle karar vermeyen soğuk biri olduğunu çok iyi bilirlerdi. Kendisini "siyasi bir cerrah" olarak görür ve görevinin Güney Afrika'nın sağlıklı bedenini tehdit eden tümörleri ameliyatla almak olduğunu ileri sürerdi. Çok az kişi onun Güney Afrika Haberalma Örgütü BOSS'un en etkili elemanlarından biri olduğunu bilirdi.

Franz Malan ise on yıldan fazla bir zamandan beri Güney Afrika ordusunun haberalma bölümünde çalışıyordu. Daha önce bu alanda görev yapan bir subay olarak Güney Rodezya ve Mozambik'te gizli ope-

rasyonlar gerçekleştirmişti. Kırk dört yaşında geçirdiği bir kalp krizinden sonra ordudaki görevinden ayrılmıştı. Ama görüşleri ve yetenekleri güvenlik bölümünde hemen işe başlamasına neden olmuştu. Yaptığı işler; arabalara bomba koymak ya da Afrika Ulusal Kongresi'nin (ACN) toplantılarına terörist saldırıları düzenlemek gibi farklı farklıydı. O da Güney Afrika Direniş Harekâtı'nın bir üyesiydi. Ama Jan Kleyn'ın tersi onun üstlendiği rol sahne arkasındaydı. Victor Mabasha'nın gelmesiyle birlikte o akşam gerçekleştirilecek planın üzerinde Jan Kleyn'la birlikte çalışmıştı. Günler ve geceler boyunca ne yapmaları gerektiği konusunda tartışmışlar sonunda da bir karara varmışlardı. Planlarını Örgüt olarak bilinen ve hakkında bundan başka hiçbir şey bilinmeyen gizli Örgüt'e sunmuşlardı.

Onlara bu son görevlerini veren de Örgüt'tü.

Her şey Robben Adası'nda otuz yıldan beri tutuklu bulunan Nelson Mandela'nın serbest bırakılmasıyla başlamıştı. Jan Kleyn, Franz Malan ve diğer tüm doğru düşünen Güney Afrikalıların düşündüğü gibi bu davranış savaş ilanıydı. Başkan de Klerk kendi halkına, Güney Afrikalı beyazlara ihanet etmişti. Çok ciddi önlemler alınmazsa ırkçı sistem iflas edecekti. Aralarında Jan Kleyn ve Franz Malan'ın da bulunduğu birçok kişi serbest seçimlerin zenci çoğunluğu iktidara taşımasının kaçınılmaz olduğunu görüyordu. Bu da Güney Afrika'yı yöneten seçilmiş insanların hakkına bir tecavüzdü. Ne yapılması gerektiğine karar verinceye değin birçok olasılığı gözden geçirmişlerdi.

Karar dört ay önce verilmişti. Güney Afrika ordusuna ait olan, gizlilik gerektiren toplantı ve konferanslar için kullanılan bu evde toplanmışlardı yine. Yasal olarak ne haberalma Örgütü BOSS'un ne de ordunun gizli Örgüt'lerle bir ilişkisi vardı. Görünüşte var olan hükümete ve Güney Afrika anayasasına yürekten bağlıydılar Ama gerçek bundan tamamıyla farklıydı. Broederbond doruğuna ulaştığında Jan Kleyn ve Franz Malan'ın Güney Afrika toplumu içersinde ycğun ilişkileri söz konusu olmuştu. Operasyonu Örgüt adına planlamışlar ve Güney Afrika ordusu, ANC'nin muhalifi Inkatha harekâtı ve iş adamlarıyla bankacılarının da aralarında bulunduğu bir harekatı başlatmaya hazırlanıyorlardı.

Şimdi de olduğu gibi yeşil örtülü masanın başında oturmuşlardı.

Jan Kleyn birdenbire, "Günümüzde Güney Afrika'daki tek önemli insan kim?" diye sordu.

Franz Malan'ın, Jan Kleyn'nın kimden söz ettiğini anlaması uzun sürmedi.

"Düşüncelerini zorla biraz," diye sürdürdü konuşmasını Jan Kleyn. "Öldüğünü varsay onun. Eceliyle değil ama. Bu onun halkın gözünde kahraman olması anlamına gelir. Öldürüldüğünü düşün."

"Düşünebileceğimizden de çok daha büyük bir isyan çıkar zenci köylerinde. Grevler olur. Gerçek bir kaosla karşı karşıya kalırız. Dünya bizi daha da dışlar."

"Şimdi daha sonra olabilecekleri bir düşün. Onun bir zenci tarafından öldürüldüğünün kanıtlandığını düşün."

"Bu karmaşayı daha da artırır. Inkatha ve ANC birbirine girer. Baltalar, palalar ve mızraklarla birbirlerini öldürürken bizler de oturup olanları izleriz."

"Tamam ama bir aşama sonrasını da düşünmelisin. Yani katilin ANC üyesi olduğunu."

"Bu harekat o zaman bir kaosun içinde yok olur. Birbirlerini boğazlamaya başlarlar."

Jan Kleyn neşeyle başını salladı.

"Doğru. Sonra ne olacak dersin?"

Franz Malan yanıt vermeden önce bir an düşündü.

"Sonunda zencilerin beyaz düşmanı olması kaçınılmaz. Ve zencilerin politik harekâtı bu noktada anarşi ve karmaşayı da beraberinde getireceğinden ordu ile polisi harekete geçirmek zorunda kalacağız. Sonuçta da bir iç savaş çıkacak. Biraz dikkat eder ve planımızı bu doğrultuda yaparsak, önemli her zenciyi ortadan kaldırabiliriz. Dünya ister beğensin ister beğenmesin ama sonunda savaşı başlatanın zenciler olduğunu kabul etmek zorunda kalacaktır."

Jan Kleyn başını onaylarcasına salladı.

Franz Malan karşısında oturan adama ümitle baktı.

"Ciddi misin?" diye sordu yavaşça.

Jan Kleyn ona şaşkınlıkla baktı.

"Ciddi mi?"

"Onu gerçekten öldürme konusunda?"

"Elbette ciddiyim. Adamın önümüzdeki yılın yazından önce ortadan kaldırılması gerek. Bunu Spriengboek Operasyonu diye adlandırmayı düşünüyorum."

"Neden?"

"Her şeyin bir adı var. Hiç ceylan vurdun mu? Eğer doğru yerden *vurursan hayvan ölmeden önce havaya* sıçrar. Bu en büyük düşmanımızın havaya sıçramasını istiyorum ben de."

Şafak sökünceye değin oturmuşlardı. Franz Malan, Jan Kleyn'ın bu çok titiz ve dikkatli planına hayran olmuştu. Bu plan sayesinde gereksiz tehlikelerle karşı karşıya kalmayacaklardı. Uyuşan ayaklarını açmak için verandada volta atarlarken Franz Malan son endişesinden söz etti.

"Planın harika," dedi. "Beni endişelendiren bir engel var. Victor Mabasha'nın bizi yarı yolda bırakmayacağına güveniyorsun. Ama onun Zulu kabilesinden geldiğini unutuyorsun. Onlar bana bazı konularda beyazları hatırlatırlar. Kendilerine ve taptıkları atalarına sadıktırlar. Bu da bir zenciye gerektiğinden fazla güveniyorsun anlamını taşır. Sadakat duygularının bizlerinki gibi olmadığını sen benden daha iyi bilirsin. Ama yine de senin haklı olduğunu varsayalım. Bir süre sonra çok zengin biri olacak. Hem de düşündüğünden çok daha zengin. Ama yine de bu plan, bizim zenci bir adama bel bağladığımız anlamını taşıyacak."

"Bu konuda ne düşündüğümü hemen söyleyeyim," dedi Jan Kleyn. "Ben hiç kimseye güvenmem. Ya da en azından tam olarak güvenmem. Sana güveniyorum. Ama herkesin şöyle ya da böyle zayıf bir noktası olduğunu biliyorum. Bu güven eksikliğimi aşırı dikkatli olarak kapatıyorum. Bu doğal olarak Victor Mabasha için de geçerli."

"Sen yalnızca kendine güveniyorsun," dedi Franz Malan.

"Evet," diye onayladı Jan Kleyn. "Zayıf noktamı kesinlikle bulamazsın. Victor Mabasha elbette sürekli olarak gözlem altında tutulacaktır. Ve bunu ona da söyleyeceğim. Cinayet konusunda dünyanın önde gelen uzmanlarından biri tarafından özel olarak eğitilecek. Eğer bizi yarı yolda bırakırsa, dünyaya geldiğine pişman olacak denli yavaş ve acı dolu bir ölümün kendisini beklediğini öğrenecek. Victor Mabasha iş-

kencenin ne anlama geldiğini çok iyi bilir. Ondan ne beklediğimizi anlayacaktır."

Birkaç saat sonra her biri kendi arabasına binerek oradan ayrılmıştı.

Dört ay sonra sessiz kalma yemini eden bir grup suikastçı planlarına son noktayı koymuşlardı.

Planları artık gerçekleşmek üzereydi.

Araba tepedeki evin önünde durduğunda Franz Malan köpekleri saldı. Alman çoban köpeklerinden çok korkan Victor Mabasha, köpeklerin kendisine saldırmayacağından emin oluncaya değin arabadan inmedi. Jan Kleyn konuğunu verandada bekliyordu. Victor Mabasha onun elini sıkmak için can atıyordu ama Jan Kleyn, kendisine uzatılan eli görmezden gelerek yolculuğunun nasıl geçtiğini sordu.

"Tüm bir gece boyunca insan otobüste otururşa aklına birçok soru takılıyor," diye karşılık verdi Victor Mabasha.

"Harika," dedi Jan Kleyn. "Gerekli tüm yanıtları alacaksın."

"Buna kim karar veriyor?" diye sordu Mabasha. "Benim neye gereksinim duyduğumu ya da neleri bilmemem gerektiğine kim karar veriyor?"

Jan Kleyn yanıt vermeden Franz Malan yanlarına yaklaştı. O da elini uzatmadı.

"İçeri girelim," dedi Jan Kleyn. "Konuşacak çok şeyimiz var ama fazla zamanımız yok."

"Benim adım Franz," dedi Franz Malan. "Ellerini başının üstüne koy."

Victor karşı çıkmadı. Konuşmalar başlamadan önce silahların bırakılması yazılı olmayan kurallardan biriydi. Franz Malan tabancasını aldı ve sonra bıçakları inceledi.

"Afrikalı silah imalatçıları tarafından yapıldı," dedi Victor Mabasha. "Yakın çatışmalarda ve fırlatıp atma işlemlerinde harika iş çıkarırlar."

İçeri girdiler ve yeşil örtülü masanın başına geçip oturdular. Şoför kahve yapmak için mutfağa gitmişti.

Victor Mabasha sessizce bekledi. Karşısındaki bu iki adamın ne denli gergin olduğunu anlamamaları için dua etti içinden.

"Bir milyon rand," dedi Jan Kleyn. "Konuya bu noktadan başlayalım. Bizim için gerçekleştirmeni istediğimiz bu görev için, görev süresince sana ne kadar para vereceğimizi aklından hiç çıkarmamanı istiyorum."

"Bir milyon hem çok, hem de az bir miktar olabilir," dedi Victor Mabasha. "Bu koşullara bağlı bir şey. Ve biz'ler de kim?"

"Sorularını sonra sorarsın," dedi Jan Kleyn. "Beni tanıyorsun, bana güvenebileceğini biliyorsun. Karşında oturan Franz'ı da benim üçüncü kolum olarak değerlendirebilirsin. Bana güvendiğin gibi ona da güvenmelisin."

Victor Mabasha başını evet dercesine salladı. Anlıyordu. Oyun başlamıştı. Herkes birbirine ne denli güvenilir olduğunu söylüyordu. Aslında kimsenin kimseye güvendiği yoktu.

"Bizim için bir şey yapmanı istiyoruz," dedi bir kez daha Jan Kleyn, sanki bir bardak su getirmesini söylercesine sıradan bir tavırla. "Bu işte 'biz'lerin kim olduğu seni hiç ilgilendirmez."

"Bir milyon rand," dedi Victor Mabasha. "Bunun çok büyük bir para olduğunu varsayalım. Birini öldürmemi istediğinizi düşünüyorum. Böylesi bir iş için bir milyon çok fazla. Şimdi bunun çok az olduğunu varsayalım, kim öldürülecek?"

Franz Malan şaşkınlıkla, "Bir milyon nasıl az olabilir?" diye sordu.

Jan Kleyn küçümser bir tavırla baktı.

"Yoğun ama kısa sürecek bir görev için çok iyi bir para olduğunu söyleyebilirim," dedi.

Victor Mabasha bir kez daha, "Birini öldürmemi istiyorsunuz," dedi.

Jan Kleyn yanıt vermeden önce ona uzun uzun baktı. Victor Mabasha birden odanın içinde serin bir rüzgâr esmişcesine ürperdiğini hissetti.

"Evet," dedi Jan Kleyn yavaşça. "Birini öldürmeni istiyoruz."

"Kimi?"

"Zamanı geldiğinde öğreneceksin," dedi Jan Kleyn.

Victor Mabasha birden tedirgin oldu. Bilginin bu en önemli bölümünün kendisine verilmesi gerekiyordu. Tabancasını kime doğrultacaktı?

"Bu çok özel ve önemli bir görev," diye sürdürdü konuşmasını Jan Kleyn. "Bu görev gereği yolculuk etmen gerekecek, hazırlıklar ve pro-

valar belki bir ay sürecek ve son derece dikkatli davranacaksın. Ortadan kaldırmak istediğimiz bir adam var. Çok önemli biri."

"Güney Afrikalı mı?" diye sordu Victor Mabasha.

Jan Kleyn karşılık vermeden bir an duraksadı.

"Evet," dedi. "Güney Afrikalı."

Victor Mabasha söz konusu adamın kim olabileceğini düşündü bir an. Ama bu konuda bilmediği o kadar çok şey vardı ki. Ve masanın diğer ucunda sesini çıkarmadan oturan bu şişman ve sürekli terleyen adam da kimin nesiydi? Victor Mabasha onu bir yerlerden tanıyor gibiydi. Acaba daha önce karşılaşmışlar mıydı? Eğer öyleyse nerede ve nasıl? Adamın resmini gazetede mi görmüştü? Belleğini zorladı ama başarılı olamadı.

Şoför yeşil örtülü masanın üstüne fincanlarla kahve demliğini koydu. Odadan dışarı çıkıp, kapıyı arkasından kapatıncaya değin kimse konuşmadı.

"On gün içersinde Güney Afrika'dan ayrılmanı istiyoruz," dedi Jan Kleyn. "Doğruca Ntibane'ye gideceksin. Herkese Gaborone'de hırdavatçı dükkânı olan amcanın yanında çalışmak üzere Botswana'ya gideceğini söyle. Üzerinde Botswana pulu olan ve sana iş öneren bir mektup alacaksın. Bu mektubu mümkün olduğunca çok kişiye göster. Bir hafta içinde, yani 15 Nisan'da Johannesburg otobüsüne bineceksin. Otobüs garajında karşılanacaksın ve o geceyi son talimatları almak üzere benimle buluşacağın bir evde geçireceksin. Ertesi gün Avrupa'ya uçacak ve sonra da St. Petersburg'a gideceksin. Pasaportunda yeni bir adın olacak ve kayıtlarda Zimbabweli olduğun belirtilecek. Adını kendin seçebilirsin. St. Petersburg'a gittiğinde havaalanında seni karşılayacaklar. Trenle Finlandiya'ya oradan da gemiyle İsveç'e gideceksin. İsveç'te birkaç hafta kalacaksın. Sana önemli talimatlar verecek kişiyle orada buluşacaksın. Daha sonra da henüz belirlenmeyen bir günde Güney Afrika'ya geri döneceksin. Buraya döndüğünde de işin son bölümünü ben üstleneceğim. Her şey en geç haziran sonunda bitmiş olacak. Paranı istediğin ülkeden, istediğin kentten alabileceksin. Sana verdiğimiz bu küçük görevi kabul eder etmez avans olarak 100.000 rand alacaksın."

Jan Kleyn dikkatle ona baktı. Victor Mabasha doğru duyup duymadığından emin değildi. St. Petersburg? Finlandiya? İsveç? Avrupa haritasını gözünün önünde canlandırmaya çalıştı ama başaramadı.

"Bir şey sormak istiyorum," dedi kısa bir süre sonra. "Tüm bunlar ne anlama geliyor?"

"Bunlar bizlerin çok dikkatli ve titiz olduğunu gösteriyor," dedi Jan Kleyn. "Bu, senin kendi güvenliğinin bir garantisi niteliğinde olduğundan bu önlemlerden hoşnut olmalısın."

"Ben kendi başımın çaresine bakarım," dedi Victor Mabasha. "Şimdi en başından başlayalım. St. Petersburg'da beni kim karşılayacak?"

"Senin de bildiğin gibi son birkaç yıldan bu yana Sovyetler Birliğinde çok önemli değişiklikler oldu," dedi Jan Kleyn. "Bizleri mutlu kılan değişiklikler. Ama öte yandan, bu birçok etkili kişinin işsiz kaldığı anlamına da geliyor. Gizli polis KGB'deki subaylar da bu işsiz kişilerin arasında. Becerileri ve deneyimleriyle ilgilenmemiz için bu kişiler hakkında bizlere sürekli bilgi gelir. Birçoğunun ülkemizde oturma izni alabilmek için yapabileceklerinin inan bana sınırı yoktur."

"Ben KGB'yle çalışmam," dedi Victor Mabasha. "Ben aslında kimseye bağlı çalışmam. Yapmam gerekeni yaparım ve bunu da tek başıma gerçekleştirirm."

Jan Kleyn, "Evet, haklısın," dedi. "Tek başına çalışacaksın. Ama seni St. Petersburg'da karşılayacak olan dostlarımızdan çok yararlı bilgiler alacaksın. Onlar iyi insanlardır."

"Neden İsveç peki?"

Jan Kleyn kahvesinden bir yudum aldı.

"İyi bir soru ve sorulması gereken bir soru," diye başladı söze. "Öncelikle bu bir şaşırtma harekâtı. Bu ülkede olanlardan kimsenin haberi olmamasına karşın yine de bir iki şaşırtma hareketi yapmanın yararı var. İsveç tarafsız, önemsiz, küçük bir ülke ve her zaman da bizim sosyal sistemimize saldırdı durdu. Kuzuya kurdun destek çıkacağı nedense kimsenin aklına gelmedi. Ayrıca St. Petersburg'daki dostlarımızın İsveç'te çok iyi ve sağlam bağlantıları var. Sınırdaki denetimler çok gevşek olduğundan ülkeye girmek son derece kolay. Birçok Rus dostumuz sahte isim ve evrakla İsveç'e yerleşti bile. İsveç'te bize ev sağ-

layacak güvenilir dostlarımız da var. Ama belki de hepsinden önemlisi Güney Afrika'dan daha iyi saklanılabilecek bir yer olması. Benim gibi bir adamın ne yaptığını merak eden çok olur."

Victor Mabasha başını salladı.

"Kimi öldüreceğimi bilmek zorundayım," dedi.

"Zamanı geldiğinde," diye karşılık verdi Jan Kleyn. "Daha önce olmaz. Yaklaşık sekiz yıl önce aramızda geçen bir konuşmayı sana hatırlatmak istiyorum şimdi. O zaman bana insanın elinde iyi bir plan varsa herkesi öldürebilir demiştin. Kimsenin kaçamayacağını söylemiştin. Şimdi yanıtını bekliyorum."

İşte tam o sırada Victor Mabasha kimi öldüreceğini anladı.

Bu düşünce ürpermesine neden oldu. Ama parçalar birbirine uyuyordu. Jan Kleyn'ın zencilere karşı duyduğu akıl almaz nefret, Güney Afrika'da sayıları her geçen gün artan liberal taraftarları.

Söz konusu olan kişi çok önemli biriydi. Başkan de Klerk'i öldürmek istiyorlardı!

İlk tepkisi hayır demek doğrultusundaydı. Bu, gereğinden fazla büyük bir riskti. Başkanın çevresinden bir an için bile ayrılmayan korumaları nasıl delip geçebilecekti? Hadi, geçti diyelim, işi bitirdikten sonra nasıl kaçacaktı? Başkan de Klerk, işi bitirdikten sonra intihar etmeye gönüllü olan bir katilin tabancasından çıkacak kurşunun hedefi olabilirdi ancak.

Aynı zamanda da, sekiz yıl önce Jan Kleyn'a söylediklerine hâlâ inandığını da yadsıyamıyordu. Becerikli bir katilden hiç kimse kurtulamazdı.

Ve bir milyon rand. İnsanı delirtecek kadar çok para. Bu öneriyi geri çeviremezdi.

"Avans olarak üç yüz bin," dedi. "Paranın en geç yarından sonra bir Londra bankasına yatırılmasını istiyorum. Eğer çok tehlikeli bulursam planın son bölümüne katılmayı geri çevirme hakkını istiyorum. Bu koşullar altında kabul ediyorum."

Jan Kleyn gülümsedi.

"Harika," dedi. "Kabul edeceğini biliyordum."

"Pasaportumun Ben Travis adına çıkarılmasını istiyorum."

"Peki. Güzel bir ad. Hatırlanması kolay."

Jan Kleyn'ın sandalyesinin yanı başında yerde bir plastik dosya duruyordu. Uzanıp dosyayı aldı, içindeki Botswana pullu mektubu alarak Victor Mabasha'ya uzattı.

"15 Nisan sabahı saat altıda Umtata'dan Johannesburg'a giden bir otobüs var. Bu otobüse binmeni istiyoruz."

Jan Kleyn ile adının Franz olduğunu söyleyen adam ayağa kalktılar.

"Seni arabayla evine göndereceğiz," dedi Jan Kleyn. "Zaman daraldığından bu akşam gitsen iyi olacak. Arka koltukta uyursun."

Victor Mabasha, evet dercesine başını salladı. Eve gitmek için acele ediyordu. Yapması gerekenleri yapabilmesi için bir hafta zamanı vardı. Örneğin, şu Franz'ın aslında kimin nesi olduğunu bulmak gibi.

Kendi güvenliği artık bıçak sırtındaydı. Bu konuyla yakından ilgilenmesi gerekiyordu.

Verandada birbirlerinden ayrıldılar. Victor Mabasha bu kez elini uzatmadı. Silahlarını geri verdiler ve arabanın arka koltuğuna geçip oturdu.

Jan Kleyn ile Franz Malan, verandada durarak arabanın ışıklarının kaybolmasını izlediler.

"Galiba haklısın," dedi Franz Malan. "Bence bu işi başaracak."

"Elbette başaracak," diye karşılık verdi Jan Kleyn. "En iyisini seçtiğimi artık anladın değil mi?"

Franz Malan düşünceli bir tavırla başını kaldırıp yıldızlara baktı.

"Hedefin kim olduğunu anladı mı dersin?"

"Başkan de Klerk olduğunu tahmin ettiğini sanıyorum," diye yanıtladı Jan Kleyn. Konuşmalarından anlaşılıyordu."

Franz Malan bakışlarını yıldızlardan uzaklaştırarak Jan Kleyn'a çevirdi.

"Aslında *sen de tahmin etmesini* istiyordun, değil mi?"

"Elbette," diye karşılık verdi Jan Kleyn. "Hiçbir işi şansa bırakmam. Artık yollarımızı ayırmanın zamanı geldi. Yarın Bloemfontein'de çok önemli bir toplantım var."

17 Nisan günü Victor Mabasha, Ben Travis adına düzenlenen pasaportla Londra'ya uçtu. Ama uçmadan önce Franz Malan'ın kim olduğunu öğrenmişti. Bu bilgi de hedefin Başkan de Klerk olduğu konusunda yanılmadığını kanıtlamıştı. Valizine, Başkan'la ilgili birkaç kitap koymuştu. Onun hakkında mümkün olabilecek her şeyi öğrenmesi gerektiğini biliyordu.

Ertesi gün St. Petersburg'a uçtu. Orada Konovalenko adındaki bir adamla buluştu.

İki gün sonra bir feribot Stockholm limanına yanaştı. Güneye yapılan uzun bir araba yolculuğundan sonra akşamın geç saatlerinde bir yazlık eve geldi. Arabayı kullanan adam Rus aksanıyla konuşmasına karşın İngilizcesi kusursuzdu.

20 Nisan Pazartesi sabahı Victor Mabasha şafakla birlikte uyandı. Bahçeye çıktı. Tarlaların üstü sisle kaplıydı. Serin havada ürperdi

İsveç, diye düşündü. Ben Travis'i sis, soğuk ve sessizlik içersinde karşılıyorsun.

9.

Yılanı ilk fark eden Dışişleri Bakanı Pik Botha olmuştu.

Saat gece yarısı olmak üzereydi ve Güney Afrika hükümetinin bakanlarının çoğu birbirlerine iyi geceler dileyerek çadırlarına çekilmişlerdi. Kamp ateşinin çevresinde Başkan de Klerk, Dışişleri Bakanı Botha, İçişleri Bakanı Vlok ve Özel Kalemi'yle Başkan ve kabinesinin seçtiği güvenlik elemanları kalmıştı. Bunların tümü de Başkan de Klerk'e sadakat yemini etmiş kişilerdi. Kamp ateşinin ötesinde, karanlıkların içersinde dolaşan zenci hizmetkârlar vardı.

Bu yeşil renkli *mamba* (*) türü bir yılandı, kamp ateşinin kenarında hareketsiz durduğundan fark edilmesi güçtü. Dışişleri bakanı eğilip ayak bi-

(*) *Mamba:* Kobragiller familyasından Dendroaspis cinsini oluşturan, tehlikeli, çevik, uzun ve ince yapılı dört zehirli yılan türünün ortak adı.

leğini kaşımasaydı büyük bir olasılıkla yılanı fark etmeyecekti. Yılanı görür görmez kaskatı kesildi. Yılanların yalnızca hareket eden nesneleri görüp onlara saldırdıklarını daha çocukken öğrenmişti.

"Ayağımdan iki metre ötede zehirli bir yılan var," diye fısıldadı.

Başkan de Klerk derin düşüncelere dalmıştı. Ayaklarını uzatmış oturuyordu. Her zamanki gibi bakanlarından biraz uzaktaydı. Kamp ateşinin çevresinde toplandıklarında bakanlarının saygı göstermek amacıyla asla kendisine yakın oturmamaya özen gösterdiklerine dikkat etmişti. Aslında bunun hiçbir sakıncası yoktu. Başkan de Klerk çoğu zaman yalnız kalma gereksinimi duyan bir insandı.

Dışişleri bakanının sözleriyle kendine geldi. Dans eden alevlerin ışığında başını kaldırıp dışişleri bakanının yüzüne baktı.

"Bir şey mi söyledin?" diye sordu.

Pik Botha yeniden, "Ayağımın dibinde yeşil ve zehirli bir yılan var," dedi. "Hiç bu kadar büyük bir mamba gördüğümü hatırlamıyorum."

Başkan de Klerk koltuğunda doğruldu. Yılanlardan nefret ederdi. Aslında sürüngen hayvanlardan çok korkardı. Başkanlık sarayında çalışan hizmetkârlar her gün çevreyi kolaçan edip, akrep gibi hayvanların olup olmadığını denetlemek zorundaydılar. Aynı şey Başkan'ın çalışma odasında, arabasında ve kabinedeki çalışma odalarında da geçerliydi.

Yavaşça başını uzatarak yılana baktı. Bakar bakmaz da midesi bulandı.

"Öldür," dedi.

İçişleri bakanı uykuya dalmıştı ve özel kalem müdürü de kulağında kulaklıklar müzik dinliyordu. Korumalardan biri kemerinin arasına sıkıştırdığı bıçağını yavaşça çıkardı ve büyük bir el çabukluğuyla yılana saplandı. Mambanın kafası bedeninden koptu. Koruma yılanın cansız bedenini alıp ateşe fırlattı. Başkan de Klerk dehşet içinde yerde yatan yılanın kafasına baktı. Kendini çok kötü hissetti. Başı dönüyordu. Koltuğuna yaslanarak gözlerini kapadı.

Ölü bir yılan diye geçirdi içinden. Ama bedeni hâlâ kıvranıyor, ilk bakışta insan onun hâlâ canlı olduğunu sanır. Ülkemde, sevgili Güney Af-

rika'mda da olaylar böyle işte. Birçok eski yöntemin artık öldüğünü ve tarihin tozlu sayfalarına gömüldüğünü sanıyoruz, ama onlar hâlâ yaşıyor. Yalnızca yaşayanlarla savaşmıyoruz, aynı zamanda bizleri ele geçirmek için yeniden hortlayan unsurlarla da savaşmak zorundayız.

Her dört ayda bir Başkan de Klerk, bakanlarıyla bazı özel kalem müdürlerini Botswana sınırının güneyindeki Ons Hoop kampına götürürdü. Orada genellikle birkaç gün kalırlar ve bu süre içersinde her şey gözler önüne serilirdi. Başkan'la bakanları önemli konuları görüşmek üzere gözlerden uzak bir yere gidip birkaç gün geçirmeyi artık bir alışkanlık haline getirmişlerdi. Başkan iktidara geldiğinde bu uygulamayı başlatmıştı. De Klerk, başkanlığa geleli, neredeyse dört yıl olmuştu ve hükümetin en önemli kararlarının Ons Hoop'daki kamp ateşinin çevresinde oluşan samimi hava içersinde alındığı biliniyordu. Kamp hükümetin parasıyla yapılmıştı ve Başkan bunun yasal görünmesi için de elinden geleni yapmıştı. Yıldızların altında, kamp ateşinin çevresinde eski Afrika'nın kokularını içlerine çekerken, sanki hem kendisi, hem de yardımcıları çok daha liberal düşünüyorlar gibi geliyordu ona. Hatta düşünmemeleri gereken şeyleri bile düşündüklerine tanık olmuştu. Başkan bunun damarlarından akan Güney Afrikalı kanından kaynaklandığını düşünüyordu. Özgür insanlar her zaman doğayla bağlantı kurarlar, klimalı çalışma odalarına, kurşun geçirmez camları olan arabalara uzun sözün kısası çağdaş yaşama bir türlü alışamazlar. Oysa burada Ons Hoop'da uçsuz bucaksız tepeler ve dağlardan başka bir şey yoktu. Zamana karşı savaşmak zorunda kalmadan sorunlarını burada çözebileceklerdi. Böylece, de Klerk somut sonuçlarla geri döneceklerinden emindi.

Pik Botha ateşe atılar yılana baktı. Sonra da başını çevirince Başkan'ın gözleri kapalı oturduğunu gördü. Bunun yalnız kalmak anlamına geldiğini biliyordu. Yavaşça içişleri bakanının omzuna dokundu. Vlok şaşkınlıkla gözlerini araladı. Ayağa kalktıklarında içişleri bakanının özel kalem müdürü teybi kapattı ve sandalyesinin altındaki kâğıtları telaşla topladı.

Diğerleri gittikten sonra Pik Botha orada biraz daha oyalandı. Hizmetkârlardan biri elinde bir gaz lambasıyla yolu aydınlatıyordu. Bazen Başkan, dışişleri bakanıyla herkes gittikten sonra konuşmak isterdi.

"Ben de gideyim bari," dedi Pik Botha.

De Klerk gözlerini açıp baktı. O akşam Pik Botha'yla konuşmak istemiyordu.

"Git," dedi. "Hepimizin iyi bir uykuya gereksinimi var."

Pik Botha başını evet dercesine salladıktan sonra iyi geceler dileyerek Başkan'ın yanından ayrıldı.

Başkan genellikle bir süre orada kalır ve o günkü konuşmaları, tartışmaları yeniden gözden geçirirdi. Ons Hoop'da kampa çekildiklerinde sıradan hükümet işlerini değil, politik stratejilerini gözden geçirirlerdi. Kamp ışığının altında yalnızca Güney Afrika'nın geleceğinden söz ederlerdi. Yine burada beyazlar etkilerini fazla yitirmeden ülkenin nasıl değişeceğine ilişkin stratejiyi saptamışlardı.

Ne var ki, o, 27 Nisan 1992 gecesi de Klerk hükümetteki en güvendiği meslektaşı olan dışişleri bakanından bile habersiz, birini bekliyordu. Korumalardan birine bakarak başını sallayınca adam hemen Başkan'ın yanından uzaklaştı. Birkaç dakika sonra geri geldiğindeyse yanında üstünde haki renkli bir takım elbise olan kırk yaşlarında bir adam vardı. Adam, de Klerk'ı selamladıktan sonra Başkan'ın yanı başındaki koltuklardan birine geçip oturdu. Aynı anda da Başkan korumalarına çekilmelerini işaret etti. Korumalarının yakında durmalarını ama işitme mesafesinden uzakta olmalarını istiyordu.

De Klerk'ın yaşamında güvendiği dört kişi vardı. Önce karısına güvenirdi. Sonra da Dışişleri Bakanı Pik Botha'ya. Ve iki kişi daha vardı. Bunlardan biri hemen yanında oturan adamdı. Adı Pieter van Heerden'di ve Güney Afrika Haberalma Örgütü BOSS'da çalışıyordu. Cumhuriyetin güvenliği için çalışmasına karşın bundan daha da önemlisi, Klerk'ın özel habercisi ve ulağıydı. Başkan'a sürekli olarak haberler getirirdi. De Klerk, Pieter van Heerden sayesinde orduya, polis teşkilatına, diğer siyasi partilere ve BOSS'un içinde olup bitenlere ilişkin en önemli haberleri alırdı. Eğer askeri bir darbe planlanıyorsa, bir suikast

hazırlığı varsa van Heerden bunu anında duyar ve hiç zaman yitirmeden de Başkan'a bildirirdi. Van Heerden olmasaydı, de Klerk kendisine karşı alınan tavırlardan asla haberdar olamayacaktı. Van Heerden hem özel yaşantısında, hem de haberalma teşkilatındaki görevinde Başkan de Klerk'ın sürekli olarak eleştirdiği biri rolünü başarıyla sergiliyordu. Asla abartıya kaçmadan, dengeli ve ölçülüydü. Hiç kimse onun Başkan'ın özel habercisi olduğundan kuşkulanmazdı.

De Klerk, kabinesinde sahip olduğu güveni, van Heerden'in yardımıyla pekiştirdiğinin farkındaydı. Ama ulusal bir karmaşadan uzak durabilmek ve Güney Afrika'da gerekli olan köklü değişiklikleri yapabilmek için bu bilgilere gereksinimi olduğu da yadsınamazdı.

Başkan de Klerk'ın gözü kapalı güvendiği dördüncü kişiyle de durum aynıydı.

Nelson Mandela.

Afrika Ulusal Kongresi'nin (ANC) lideri, yirmi yedi yıl Cape Town'un dışında Robben Adası'nda tutuklu olan bu adam 1960'lı yılların başında müebbet hapse mahkûm olmuş ama hakkındaki suçlamalar hiçbir şekilde kanıtlanamamıştı.

Başkan de Klerk'ın birkaç hayali vardı. Ülkede söz konusu olabilecek iç savaşı ve kaçınılmaz olarak akacak kanları yalnızca iki kişinin durdurabileceğini biliyordu. Bunlar kendisi ve Nelson Mandela'ydı. Başkanlık Sarayı'ndan, Pretoria kentinin ışıklarına bakarak Güney Afrika'nın geleceğinin kendisi ve Nelson Mandela'nın gerçekleştireceği uzlaşmaya bağlı olduğunu düşünerek uykusuz geceler geçirmişti.

Nelson Mandela'yla her şeyi açık açık konuşabilirdi. Bu duygunun karşılıklı olduğunun da farkındaydı. Oysa karakterleri farklıydı. Nelson Mandela, felsefi bağlamda gerçeklerin peşinde koşan, bu özelliklerini *yaşamın her alanında kullanan* biriydi. Başkan de Klerk ise bu felsefi boyuttan yoksundu. O, karşısına çıkan her soruna pratik çözümler getirirdi. Ona göre, cumhuriyetin geleceği siyasi gerçeklerin değiştirilmesinde ve nelerin başarılabileceğiyle başarılamayacağı arasındaki seçimde yatıyordu. Çok farklı özelliklere ve deneyimlere sahip olan bu iki adam arasındaki güven düzeyi, ancak açık açık yapılan bir ihanetle bozulabi-

lirdi. Bu da düşüncelerindeki farklılıkları gizlemek zorunda olmadıkları, baş başa kaldıkları zaman, gereksiz kibarlık gösterilerine girmelerine neden olmadığı anlamına geliyordu. Ama aynı zamanda da bu, her ikisinin aynı anda iki farklı cephede çarpıştıkları anlamını da taşıyordu. Beyaz nüfus bölünmüştü ve Başkan de Klerk beyaz nüfusun çoğunluğu uzlaşmayı kabul etmedikçe her şeyin zaman içersinde parçalanacağının farkındaydı. Aşırı tutucuların saflarına ulaşmayı başaramamıştı. Ordu ve polis kuvvetlerindeki ırkçıları da ikna edebilmiş değildi. Ama onların hiçbir zaman çok güçlü olamayacaklarına inanmaya zorlanıyordu.

Başkan de Klerk, Nelson Mandela'nın da benzeri sorunları olduğunu biliyordu. Zenciler de kendi aralarında bölünmüşlerdi. Zulular'ın denetimindeki Inkatha harekâtıyla ve ANC arasında. Bu da birbirlerinin içinde bulunduğu zorlukların anlaşılmasıyla bir araya gelebilecekleri anlamını taşıyordu, ama aynı zamanda da var olan uyumsuzluğu da asla yadsımıyorlardı.

Van Heerden, Başkan de Klerk'ın gereksinimi olan bilgiye sahip olmanın tek garantisiydi. Dostluklarının bozulmaması gerektiğinin bilincindeydi, ama düşmanlarına ve onların düşüncelerine de saygı göstererek onlara yakın olmak zorundaydı.

Genellikle cumartesi akşamüstleri Başkan'ın çalışma odasında haftada bir buluşurlardı. Ama bu kez, van Heerden hemen görüşmelerinde ısrar etmişti. De Klerk önceleri orun kampa gelmesini pek istememişti. Kampta, hükümetin bakanlarından gizli görüşmek kolay olmayacaktı. Ne var ki, van Heerden görüşmeleri konusunda ısrar etmiş, bu toplantının de Klerk'ın Pretoria'ya dönüşüne değin ertelenmeyeceğini belirtmişti. Bu aşamada da, Başkan, ısrar etmekten vazgeçmişti. Van Heerden'in soğukkanlı, paniğe kapılmayan biri olduğunu ve asla içgüdüsel bir şekilde davranmayacağını bildiğinden onun bu ısrarcı tavırlarının altında Başkan'ın bilmesi gereken çok önemli bir konu olduğuna karar vermişti.

"Yalnızız," dedi Başkan. "Birkaç dakika önce Pik ayağının dibinde zehirli bir yılan gördü. Bunun radyo alıcısıyla bir ilgisi olup olmadığından kuşku duydum bir an."

Van Heerden gülümsedi.

"Bilgi almak için zehirli yılanları kullanmaya henüz başlamadık," dedi. "Belki yakında kullanırız. Kim bilir?"

De Klerk merakla dostuna baktı. Bu kadar önemli olan şey neydi?

Van Heerden konuşmaya başlamadan önce dudaklarını yaladı.

"Size bir suikast hazırlanıyor," diye söze başladı. "Bunun şu anda bile son derece ciddi bir tehdit olduğundan kimsenin kuşkusu yok. Bu tehdit hem sizi, hem de genel bağlamda hükümet politikasını ve uzun dönemde de tüm ulusu etkileyecek düzeyde."

Van Heerden bu giriş cümlelerinden sonra duraksadı. De Klerk'ın soru yağmuruna alışıktı. Ne var ki, o akşam Başkan, ağzını açıp bir şey söylememişti. Yalnızca van Heerden'e dikkatle bakıyordu.

"Suikast planının ayrıntılarına ilişkin henüz elimde bir bilgi yok," diye sürdürdü konuşmasını van Heerden. "Ama ana eğilimin farkındayım ve bu da yeterince ciddi. Suikastçıların ordunun üst düzeyiyle ve özellikle Güney Afrika Direniş Harekâtı gibi aşırı tutucu kesimle bağlantıları var. Ama öte yandan tutucuların, birçoğunun demek istiyorum, siyasi örgütlere üye olmadıklarını da unutmamalıyız. Ayrıca KGB gibi dış kaynaklı terörist uzmanlarının da işe karıştıklarına ilişkin işaretler var elimizde."

De Klerk, arkadaşının sözünü keserek, "Artık KGB diye bir örgüt yok yeryüzünde," dedi. "En azından bizim bildiğimiz türde bir KGB yok."

"Ben artık işsiz kalan KGB subaylarından söz ediyorum," dedi van Heerden. "Size daha önce de söylediğim gibi Sayın Başkan, Sovyet Haberalma Teşkilatı'nın eski subaylarından, bizimle birlikte çalışmak istediklerini belirten öneriler alıyoruz."

De Klerk evet dercesine başını salladı.

"Suikast hazırlığını ortaya çıkarmak her zaman kolay değildir," dedi bir süre sonra. "Arkada ipleri çeken kişiler çoktur ama görünürde bir ya da iki kişi söz konusudur. Kim bunlar?"

"Bilmiyorum," diye karşılık verdi van Heerden. "Ve bu beni endişelendiriyor. Askeri Haberalma Örgütü'nden Franz Malan'ın bu işin içinde olduğu kesin. Bilgisayardaki dosyalarına şifre koymadığı için suikastla ilgili bazı bilgilere ulaşıldı. Güvendiğim elemanlarımdan birine her zamanki denetimi yapmasını söylediğimde bu bilgiler ele geçirildi."

İnsanlar bilebilse, diye geçirdi içinden de Klerk. Güvenlik elemanlarının birbirleri hakkında casusluk yapması, birbirlerinin bilgisayar dosyalarına girmeleri, birbirlerinden siyasi açıdan kuşkulanmalarının farkında olabilselerdi.

"Neden yalnızca bana suikast düzenleyecekler?" diye sordu de Klerk. "Neden Mandela'ya da düzenlemiyorlar?"

"Düzenlemediklerini söylemek için henüz çok erken," diye yanıtladı bu soruyu van Heerden. "Ama içinde yaşadığımız bu koşullarda size yapılacak suikastın başarıyla sonuçlanmasının ülkeyi nasıl etkileyeceğini görmek hiç de zor değil."

De Klerk elini kaldırdı. Van Heerden'in bunları açık açık söylemesinin gereği yoktu. De Klerk ortaya çıkacak karmaşayı kolayca tahmin edebiliyordu.

"Beni endişelendiren bir başka şey daha var," dedi van Heerden. "Hem zenci, hem beyaz tanınmış katilleri sürekli olarak denetliyoruz. Birini öldürmeye hazırlanan insanlar koşullar uygun olduğunda bunu gerçekleştirirler. Politikacılarıma karşı yapılabilecek olası saldırılara karşı alınmış güvenlik önlemlerinin yeterli ve etkili olduğunu sanırım söyleyebilirim. Dün Umtata güvenlik polisinden aldığım raporda Victor Mabasha'nın birkaç gün önce Johannesburg'a kısa bir ziyaret yaptığını öğrendim. Ntibane'ye döndüğünde yanında oldukça yüklü bir para varmış."

De Klerk yüzünü buruşturdu.

"Bu o kadar da önemli değil," dedi.

"Ben bundan o kadar emin değilim," dedi van Heerden. "Eğer bu ülkenin başkanını öldürmeyi planlarsam bunu Victor Mabasha'nın yapmasını isterim doğrusu."

De Klerk kaşlarını kaldırdı.

"Nelson Mandela'yı da öldüreceksen bile mi?"

"Evet."

"Zenci kiralık katil."

"İşinde çok iyi."

De Klerk koltuğundan kalkarak sönmekte olan ateşin yanına gitti. İyi bir kiralık katilin neler yapabileceğini dinleyecek gücü yoktu. Ateşe birkaç dal fırlattıktan sonra gerindi. Kel kafası dallarla birlikte yükselen

ateşin aydınlığı altında parlıyordu. Başını kaldırıp yıldızlara baktı. Kendisini çok yorgun hissediyordu. Yine de van Heerden'in söylediklerine kulak vermeye çalışacaktı. Suikastın gerçek olabileceğini düşündü. Bir katil tarafından öldürülmeyi her zaman düşünürdü. Ülkesini zencilere satmakla kendisini suçlayan bir beyaz Afrikalının kendisini öldürebileceği olasılığı her zaman vardı. Mandela öldüğünde; cinayete kurban giderek ya da eceliyle öldüğünde nelerin olabileceğini düşündü. Nelson Mandela yaşlıydı. Güçlü ve sağlıklı biri olmasına karşın yaklaşık otuz yılını hapiste geçirdiği de unutulmamalıydı.

De Klerk geri dönerek koltuğuna oturdu.

"Bu suikastı ortaya çıkarma konusunda odaklaşman gerek," dedi. "Gereksinimin olan her şeyi kullan. Para kesinlikle sorun değil. Eğer önemli bir şey olursa, gece ya da gündüz demeden hemen benimle bağlantı kur. Şimdilik iki önlemin alınması ya da en azından göz önünde bulundurulması gerekmektedir. Biri korumalarımın sayısının dikkatleri çekmeden artırılması elbette. Beni düşündüren diğeri."

Van Heerden, Başkan'ın ne düşündüğünü tahmin edebiliyordu. Sözlerini tamamlaması için bekledi.

De Klerk, "Ona söyleyeyim mi, söylemeyeyim mi?" dedi. "Nasıl bir tepki gösterir? Yoksa bu konuda biraz daha bilgi edininceye değin bekleyeyim mi?"

Van Heerden, Başkan'ın kendisine akıl danışmadığının farkındaydı. Bu soruları yüksek sesle kendisine soruyordu. Dolayısıyla yanıtları da kendisi vermeliydi.

De Klerk, "Düşüneceğim," diyerek devam etti. "Dünyanın en güzel ülkesinde yaşıyoruz. Ama gölgelerin arkasında gizlenmiş canavarlar var. Bazen geleceği görebilmeyi çok istiyorum doğrusu. Ama dürüst olmam gerekirse buna cesaret edip edemeyeceğimi de kestiremiyorum."

Toplantı bitmişti. Van Heerden gölgelerin arasına karışıp gitti.

De Klerk gözlerini ateşe dikip bir süre öylece oturdu. Karar vermek için kendisini gerçekten de çok yorgun hissediyordu. Suikastten Mandela'ya haber verip vermeme konusunda ikircikliydi.

Ateşin yanında oturarak sönmesini izledi.

Sonunda kararını vermişti.

Arkadaşına henüz bundan söz etmeyecekti.

10.

Victor Mabasha olanları kötü bir düş gibi değerlendirip unutmaya çalışmıştı. Evin dışında kadın falan olmamıştı. Nefret ettiği adam, Konovalenko kadını öldürmemişti. Düşüncelerini zehirleyen, özgüveninin yok olmasını sağlayan ve büyük bir olasılıkla da görevini yerine getirmenin artık olanaksız olduğunu hissettirenin *songoma*, ruh olduğu basit bir hayalden öte değildi. Zenci bir Güney Afrikalı olarak zaten doğuştan lanetli olduğunun ve bu lanetten kurtulamayacağının farkındaydı. Kim olduğunu ya da neler yapabilecek düzeyde olduğunu bilmiyordu. Bir dakika önce şiddetin gözünü bürüdüğü, bir sonraki dakikadaysa insanın başka birini nasıl öldürebileceğini anlamayan bir adam. Ruhların tüm lanetinin üstünde olduğunun farkındaydı. Ruhlar onu dikkatle izliyor, peşinden ayrılmıyorlardı; onlar onun mutlak koruyucularıydı ve Jan Kleyn'dan çok daha dikkatle izliyorlardı onu...

Daha ilk başından her şey ters gitmeye başlamıştı. St. Petersburg havaalanının dışında buluştuğu adamı görür görmez içgüdüsel bir şekilde ondan nefret etmiş ve ona kesinlikle güvenmemişti. Adamda insana güven vermeyen bir tavır vardı.

İşleri daha da kötüleştirmek istercesine, Anatoli Konovalenko'nun tutucu bir ırkçı olduğu ortaya çıkmıştı. Birkaç kez Victor onun boğazına sarılmamak *ve kendisi hakkında ne* düşündüğünü bildiğini söylememek için kendini güç tutmuştu: O, Victor'un aşağılık bir yaratık olduğunu düşünüyordu.

Neyse ki kendini denetim altına almayı başarmıştı. Bir görevi vardı ve bunun da her şeyden önce gelmesi gerekiyordu. Kendi tepkisinin *içerdiği şiddete şaşırdı. Tüm yaşamı* ırkçıların içinde geçmişti. Kendi yöntemini saptayarak bu kavramla yaşamayı öğrenmişti. O zaman neden Konovalenko'ya karşı böylesine bir tepki duyuyordu? Belki de Güney Afrikalı olmayan bir beyazın kendisini aşağılık bir varlık gibi görmesini kabul edememişti!

Johannesburg, Londra, sonra da St. Petersburg yolculuğu olaysız geçmişti. Londra'ya gece uçmuş, yolculuk boyunca gözünü kırpmadan oturmuştu. Zaman zaman gecenin zifiri karanlığında aşağılarda bir yerde alevlerin uçuştuğunu gördüğünü sanmış ama daha sonra da bunun düşgücünün bir ürünü olduğunu anlamıştı. Güney Afrika'dan ilk kez ayrılmıyordu. Bir keresinde Lusaka'daki ANC temsilcilerinden birini ortadan kaldırmış, bir başka defasında da o günlerde Güney Rodezya diye bilinen yerde devrimci lider Joshua Nkomo'ya suikast düzenleyenlerin arasında yer almıştı. Bu suikastta ilk kez başarısız olmuştu. Ve o olaydan sonra ilerde kesinlikle yalnız çalışmaya yemin etmişti.

Yebo, yebo. Bir daha asla başkalarıyla birlikte çalışmayacaktı. Bu soğuk İskandinavya topraklarından Güney Afrika'ya döndüğünde Anatoli Konovalenko kötü bir düşte gördüğü ruhunu, *songoma*'sını zehirleyen önemsiz bir ayrıntıdan öte olmayacaktı. Konovalenko, bedeninden çıkan önemsiz bir ter damlacığından öte değildi. Uluyan tazının içine gizlenen kutsal ruh onu kovalayacaktı. Zehirlenmiş beyni artık sarı ve çürük dişli küstah Rusu düşünüp endişelenmeyecekti.

Konovalenko kısa boylu ve tıknaz biriydi. Victor Mabasha'nın omzuna bile gelmiyordu. (Ama Victor'un hemen gözüne iliştiği gibi kafasında garip bir şey yoktu.) Bu da hiç şaşırtıcı değildi. Jan Kleyn piyasanın her zaman en iyilerini kullanırdı.

Öte yandan, Victor, Konovalenko'nun bu denli vahşi olacabileceğini düşünemezdi. Elbette eski bir KGB subayının uzmanlık alanının insanları öldürmek olduğunun farkındaydı. Ama yine de gereksiz vahşet gösterileri Victor'a göre amatörlük belirtisinden öte değildi. İmha işlemi *mningi checha* yani çabuk ve eziyetsiz gerçekleştirilmeliydi.

Victor'un gelişinin ertesi günü St. Petersburg'dan ayrıldılar. İsveç yolculuğunu yaptıkları feribot çok soğuk olduğundan Victor kamarasından dışarı hiç çıkmadı. Yolculuk boyunca battaniyelere sarılarak yattı. Stockholm'e varmadan kısa bir süre önce Konovalenko ona yeni pasaportuyla bazı talimatları verdi. Victor şaşkınlıkla pasaportunun Shalid adında bir İsveç vatandaşı olarak düzenlenmiş olduğunu fark etti.

"Sen vatansız bir Eritre sürgünüydün," diye açıkladı Konovalenko. "Altmışlı yılların sonunda İsveç'e geldin ve 1978 yılında da bu ülkenin vatandaşlığına geçtin."

"Yirmi yıldan sonra az da olsa biraz İsveççe konuşmam gerekmez mi?" diye sordu Victor merakla.

"Teşekkür etmen, *tack* demen yeterli yani," dedi Konovalenko. "Kimse senden bir şey istemeyecek."

Konovalenko haklıydı.

İsveç polisi pasaporta şöyle bir göz attıktan sonra Victor'a geri uzatmıştı. Ülkeye girip çıkmak bu denli basit olabilir miydi? Görevinin son hazırlıklarının neden Güney Afrika'dan bu denli uzaklarda yapıldığını anlamaya başlamıştı.

Kendisine yol gösteren, ne yapması gerektiğini söyleyen bir tür öğretmeni olan bu adama güvenmese, hatta, ondan hoşlanmasa bile çevresinde olup bitenleri kapsayan bu görünmeyen örgütten etkilendiğini kabul etmek zorundaydı. Stockholm rıhtımında onları bir araba bekliyordu. Anahtarlar arabanın üstündeydi. Konovalenko, Stockholm'ü bilmediğinden bir başka araba onlara güney otoyoluna kadar eşlik edecekti. Victor tüm dünyanın gizli örgütler tarafından yönetildiğini düşünmeye ve *songoma*'sı da bu insanlardan hoşlanmaya başlamıştı. Dünyanın çehresi yeraltı dünyasında değişiyor ve bambaşka bir görünüm kazanıyordu. Jan Kleyn gibi kişiler habercilerdi. Victor bu gizli örgüttteki yerini kestiremiyordu. Aslında bunu öğrenmek istediğinden de emin değildi.

İsveç kıyılarından geçtiler. Victor yüksek ağaçların tepelerindeki karları gördü. Konovalenko arabayı sessizce ve oldukça yavaş sürüyordu. Uzun yolculuktan sonra kendini bir hayli yorgun hisseden Victor onun konuşmamasından çok memnundu. Arka koltukta oturuyordu. Başını arkaya dayadı ve gözlerini kapadı. Uykuya dalar dalmaz da ruhu kendisiyle konuşmaya başladı. Uluyan tazı düşlerinin karanlığında havladı ve uyanıp gözlerini açtığında nerede olduğunu bir an için hatırlayamadı. Yağmur yağıyordu. Her yer temiz ve düzenliydi. Yemek yemek için durduklarında Victor bu ülkede hiçbir şeyin ters gitmeyeceği duygusuna kapıldı.

Ama yine de eksik olan bir şeyler vardı. Victor bunların ne olduğunu anlamaya çalıştı. Yolda giderlerken içinde yoğun bir sıla hasreti duydu.

Yolculuk gün boyu sürmüştü.

Victor arabaya binmelerinin üstünden üç saat geçince, "Nereye gidiyoruz?" diye sordu. Konovalenko yanıt vermek için birkaç dakika bekledi.

"Güneye," dedi. "Varınca göreceksin."

Ruhunun, *songoma*'sının korkunç düşüne daha zaman vardı. Kadın henüz bahçeden içeri girmemiş ve beyni Konovalenko'nun tabancasından çıkan kurşunla paramparça olmamıştı... Victor Mabasha, Jan Kleyn'ın kendisine ödeyeceği paranın dışında bir şey düşünmüyordu. Görevinin bir bölümü Konovalenko'nun kendisine söyleyeceklerini dinlemekti. Victor Mabasha'nın düş gücüne göre iyi ve kötü ruhlar Ntibane'nin yakınlarındaki kulübede, Güney Afrika'da kalmıştı. Ruhlar ülkelerinden asla ayrılmazlar, sınırları geçmezlerdi.

Akşam saat sekizi biraz geçe eve vardılar. Victor, St. Petersburg'da bile akşamların Güney Afrika'daki gibi olmadığını hayretle görmüştü. Havanın kararması gerektiği saatte hava hâlâ aydınlıktı ve alacakaranlık gecenin ağır bir yumruğu gibi toprağın üstüne inmiyordu, tersine; görünmeyen bir rüzgârın altında uçuşan bir yaprak gibi yavaşça kentin üstüne çöküyordu.

Çantalarını eve taşıdılar ve odalarına yerleştiler. Victor evden insanı rahatlatan bir sıcaklığın yükseldiğini fark etti. Bu da gizli örgütün kusursuzluk merakı sayesinde gerçekleşmiş olmalıydı. Bir zencinin böylesi kutup soğuğunda donup kalacağını düşünmüş olmalıydılar. Ve üşüyen bir adam, aç ya da susuz bir adam gibi ne bir şey öğrenebilir ne de bir şeyi gerçekleştirebilirdi.

Tavanlar yüksek değildi. Victor'un neredeyse başı tavana değecekti. Evin içersinde dolaştığında mobilyalardan gelen garip cila kokusunu fark etti. Ama ateşin kokusunu şimdiden özlemişti.

Afrika çok uzaklarda kalmıştı. Örgüt'ün, belki de bu uzaklığı hissetmesi gerektiği için bu denli uzağa gönderildiğini düşündü. Belki de plan burada kusursuz oluncaya değin defalarca test edilecekti. Hiçbir şey rastlantıya bırakılmayacak, daha sonra sorun yaratabilecek tüm düşüncelerden arındırılacaklardı.

Konovalenko büyük dondurucudan donmuş yiyecekleri çıkardı. Victor daha sonra dondurucuda ne kadar yiyecek olduğunu araştırmayı ve böylelikle orada ne kadar kalacaklarını saptamayı düşündü.

Konovalenko el çantasını açarak bir şişe Rus votkasını çıkardı. Yemek masasına oturduklarında Victor'a bir kadeh ikram etti, ama Victor istemedi; göreve hazırlanırken içkiden her zaman uzak dururdu; yalnızca günde bir, en fazla iki bira içerdi, o kadar. Ama Konovalenko votkasını su gibi içti ve kısa bir süre sonra da sarhoş oldu. Bu da Victor'a büyük bir avantaj sağladı. Eğer gerekirse ilerde Konovalenko'nun alkole olan düşkünlüğünü kullanacaktı.

Votka Konovalenko'nun dilini pelteleştirmişti. Yitirilen cennetten, 1960'lı 70'li yıllardaki KGB'den, halkın KGB'nin en büyük ve önemli sırlara ilişkin elinde birçok dosya bulunduğuna inandığından söz etti. Victor, KGB'nin açıkça kutsal ruha inanmalarına izin verilmeyen Rus vatandaşlarının yaşadığı bu Rus imparatorluğuna *songoma*'yı yerleştirdiklerini düşündü. Rus toplumu ona tanrıları kaçırtan bir toplum gibi gelirdi. *Nkosis*, ülkemde tanrıların ırk ayırımıyla tehdit edilmediklerini bilir. Onlar özgürce yaşarlar, aşağılanmadan her yere gidebilirlerdi. Eğer kutsal ruhlarımız esir alınıp sürgüne gönderilse ve uluyan tazılarımız Kalahari Çölü'ne değin kovalansaydı tek bir beyaz erkek, kadın ya da çocuk Güney Afrika'da yaşayamazdı. Hepsinin, Güney Afrikalı beyazlarla İngilizlerin soyları yıllar önce tükenir ve cesetleri kırmızı toprağa gömülmüş olurdu. Eskiden, ataları beyaz düşmanlarıyla açık seçik bir şekilde savaşırlarken Zulu savaşçıları kurbanlarının alt çenelerini keserlerdi. Zaferle dolu savaşlardan dönen *impi*'ler bu çene kemiklerini kabile reislerinin tapınaklarının girişlerine savaş ganimetleri olarak asarlardı. Şimdi de beyazların karşısında ön saflarda yer alan tanrılardı ve tanrılar asla bozguna uğratılamazlardı.

Victor Mabasha o garip evdeki ilk gecesini düşsüz derin bir uyku çekerek geçirdi. Uzun yolculuğun etkisiyle derin bir uykuya dalmıştı ve şafakla beraber uyandığında da kendini son derece dinç, dinlenmiş hissetmişti. Evin bir yerlerinden gelen Konovalenko'nun horultularını duydu. Yataktan kalktı, giyindi ve evi baştan sona iyice araştırdı. Aslında ne aradığını bilmiyordu. Jan Kleyn'ın soluğunu her yerde, dikkatli bakışlarını da üstünde hissediyordu.

Süpürge darısı ve mısır kokan tavan arasında bir telsiz buldu. Victor Mabasha elektronik aygıtlar konusunda uzman değildi, ama bu aygıtın Güney Afrika'ya mesajlar yollayabilecek ve oradan da mesajlar alabilecek bir kapasitede olduğundan kuşkusu yoktu. Araştırmasını sürdürdü, sonunda aradığını buldu; bu, evin ucundaki kilitli bir kapıydı. Kapının arkasında bu uzun yolculuğa çıkış nedeninin olduğundan emindi.

Dışarı çıkarak bahçeye işedi. İdrarı alışılmışın dışında sarıydı. Yiyeceklerden olmalı, diye geçirdi içinden. Bu garip ve baharatsız yiyeceklerden. Uzun yolculuktan. Ve düşlerime giren ruhların savaşından. Nereye gidersem gideyim mutlaka Afrika'yı da yanımda götürüyorum.

Kentin üstünde yoğun bir sis vardı. Evin çevresini dolaştı, sonra da çok azının adını bildiği bakımsız meyve ağaçlarını gördü. Her yerde derin bir sessizlik hüküm sürüyordu, Victor birden kendini haziran ayında bir sabah Natal'deymiş gibi hissetti.

Üşüyünce içeri girdi. Konovalenko da uyanmıştı. Sırtına kırmızı bir tulum geçirmiş mutfakta kahvaltı hazırlıyordu. Arkasını Victor'a dönünce, Victor tulumun sırtındaki KGB harflerini gördü.

Kahvaltıdan sonra çalışmaya başladılar. Konovalenko gizli odanın kilitli kapısını açtı. Odanın içinde bir masadan ve tavanda asılı oldukça parlak bir ampulden başka bir şey yoktu. Masanın ortasında bir tabancayla uzun namlulu bir tüfek vardı. İlk izlenimi silahın garip bir görünümü olduğuydu. Victor bu tüfeklerin hangi ülkenin yapımı olduğunu bilmediğini fark etti.

"Bu bizim en iyi ürünlerimizden biri," dedi Konovalenko. "Çok etkili ama kaygan değil. Aslında Remington 375 HH imali düşünülmüştü ama bizim KGB teknisyenleri kusursuz bir konuma getirinceye değin silahın imalatını sürdürdüler. Sekiz yüz metreye kadar istediğin her şeyi vurabilirsin. Bununla bir tek Amerikan ordusunun gizli silahları rekabet edebilir. Ne yazık ki, bu şahaseri bize verilen görevlerin hiçbirinde kullanamadık. Bir başka deyişle, bunu dünyaya tanıtma şerefi sana verildi."

Victor Mabasha masaya yaklaşarak silahı inceledi.

"Eline al ve hisset," dedi Konovalenko. "Eline aldığın andan itibaren de bir daha onsuz yaşayamayacaksın."

Victor Mabasha silahın hafifliğine çok şaşırdı. Silahı omzuna doğru kaldırdı.

"Ne tür mermi kullanılıyor?" diye sordu.

"Plastik," dedi Konovalenko. "Özel olarak hazırlanmış klasik Spitzer türleri. Mermi uzak mesafeye büyük bir hızla ulaşıyor. Sivri uçlu olanı en iyisi."

Victor Mabasha silahı masaya bırakıp tabancayı aldı. Bu, 9mm'lik *Glock Compact'tı. Bu tabancayla ilgili* birçok yazı okumuştu dergilerde ama hiç bu kadar yakından görmemişti.

"Bunun için de standart mermilerinin uygun olacağını sanıyorum," dedi Konovalenko.

Victor, "Silaha alışmalıyım," dedi. "Ateş edilecek hedef bir kilometre olacaksa alışmam biraz zaman alır. Ama ateş edebileceğim sekiz yüz metrelik ya da bir kilometrelik atış alanını nerede bulacağım?"

"Burada," dedi Konovalenko. "Bu ev özellikle bu iş için seçildi."

"Kim seçti?"

"Bu işi bize verenler," diye karşılık verdi Konovalenko.

Victor bu tür belirsiz yanıtlardan hiç hoşlanmıyordu.

"Civarda başka bir ev yok," diye sürdürdü konuşmasını Konovalenko. "Ve rüzgâr sürekli esiyor. Ses duyulması olanaksız. Hadi oturma odasına gidelim. İşe başlamadan önce konuyu bir kez daha gözden geçirmek istiyorum."

Eski deri koltuklara karşılıklı geçip oturdular.

Konovalenko, "Her şey çok basit," diye söze başladı. "Öncelikle ve en önemlisi bu yok etme harekâtı bugüne değin üstlendiğin en zor görev olacaktır. Salt teknik karmaşalardan, mesafeden ötürü değil, aynı zamanda bu görevde başarısızlık asla söz konusu olamaz! Yalnızca bir tek seçeneğin olacak, o da mutlak başarı. İkincisi, planın son şekline çok yakında karar verilecek. Her şeyin hazırlanması için fazla zamanın yok. Duraksamak ya da başka seçenekleri göz önünde bulundurmak için zaman olmayacak. Bu göreve seçilmen yalnızca soğukkanlı ve yetenekli olmandan kaynaklanmıyor. Sen ayrıca tek başına en iyi çalışan elemansın. Bu görevde de her zamankinden daha yalnız olacaksın. Sana hiç kimse yardım etmeyecek, seni kimse onaylamayacak ve kimse

seni desteklemeyecek. Üçüncüsü, bu görevin kesinlikle küçümsenmemesi gereken psikolojik bir boyutu var. Son dakikaya değin kurbanının kim olduğunu öğrenemeyeceksin. Tam anlamıyla soğukkanlı olman gerekiyor. Ortadan kaldırılacak kişinin son derece önemli biri olduğunu zaten biliyorsun. Bu da zamanının büyük bir bölümünü kurbanın kimliğini ortaya çıkarmaya çalışman anlamına gelir. Ama parmağını tetiğin üstüne koyduğun ana değin onun kim olduğunu öğrenmeyeceksin."

Victor Mabasha, Konovalenko'nun üstünlük taslayan ses tonundan tedirgin olmuştu. Bir an için kendini kaybedip kurbanın kim olduğunu bildiğini söylemek istedi, ama söylemedi.

"KGB arşivlerinde senin hakkında bilgi olduğunu söylemeliyim," dedi Konovalenko gülümseyerek. "Eğer yanlış hatırlamıyorsam senden çok işe yarayan yalnız kurt diye söz etmiştik. Ne yazık ki, arşivler yerle bir edildiğinden bu bilgiyi kontrol edemeyeceğiz."

Konovalenko sustu. Artık var olmayan gizli servisi düşünüyordu. Ama sessizliği uzun sürmedi.

"Fazla zamanımız yok," dedi Konovalenko. "Bunu olumsuz bir unsur olarak görme. Tersine, bu işine bir an önce odaklanmanı sağlamalı. Günlerin silahla talim atışları, psikolojik alıştırmalar ve olası adam öldürme senaryoları üstüne çalışmalarla geçecek. Dahası, araba kullanmaya pek alışık olmadığını sanıyorum. Araba kullanmaya alışabilmen için seni her gün birkaç saat arabayla dolaşmaya yollayacağım."

"Bu ülkede sağdan araba kullanıyorlar," dedi Victor Mabasha. "Oysa Güney Afrika'da soldan kullanılır."

"Doğru," dedi Konovalenko. "Bu çalışmalar reflekslerinin güçlenmesini sağlar. Başka sorun var mı?"

"Hem de çok," dedi Victor Mabasha. "Ama yalnızca birkaçının yanıtını alabileceğimi görüyorum."

"Evet, bu doğru," dedi Konovalenko.

Victor Mabasha, "Jan Kleyn seni nasıl buldu?" diye sordu. "Komünistlerden nefret eder. KGB'nin bir subayı olarak sen de bir zamanlar komünisttin. Kim bilir belki de hâlâ öylesin."

"İnsan kendisini besleyen eli ısırmamalı," dedi Konovalenko. "Haberalma örgütünün bir elemanı olmak demek, iktidardakilerin kollarını

tutan ellere asla ihanet etmemek demektir. Elbette KGB'de komünizme sonuna değin bağlı komünistler de vardır, ama büyük çoğunluk kendilerine verilen görevleri yerine getiren profesyonellerdir."

"Bu, senin Jan Kleyn'la olan bağlantını açıklamyor."

"Eğer aniden işini yitirirsen hemen başka bir iş aramaya başlarsın," dedi Konovalenko. "Tabii intihar etmeyi düşünmüyorsan. Güney Afrika, hem bana, hem de meslektaşlarıma her zaman düzenli ve disiplinli bir ülke gibi gelmiştir. Şu andaki belirsizliklere kulak asma. Haberalma örgütlerimiz arasında zaten var olan kanallar aracılığıyla onlara hizmet etmek istediğimi söyledim. Özelliklerim Jan Kleyn'ın hoşuna gitmiş olmalı. Aramızda bir anlaşma yaptık. Bir bedel karşılığında seninle birkaç günlüğüne ilgilenmeyi kabul ettim."

"Kaç para aldın?" diye sordu Victor Mabasha.

"Para değil," dedi Konovalenko. "Güney Afrika'ya iltica etme ve ilerde orada çalışma karşılığında."

Katiller ithal ediliyor, diye geçirdi içinden Victor Mabasha. Ama olaya Jan Kleyn'ın görüş açısından bakıldığında bunun ne denli zekice bir şey olduğu anlaşılıyordu.

"Başka sorun var mı?" dedi Konovalenko.

"Şimdilik bu kadar," diye yanıt verdi Victor Mabasha. "Bu konuya başka bir zaman geri dönmek daha iyi olacak, diye düşünüyorum."

Konovalenko şaşırtıcı bir hızla yerinden fırladı.

"Sis dağılmış olmalı," dedi. "Rüzgâr var. Silahla tanışmanın zamanı geldi."

Victor Mabasha, rüzgârın sürekli uğuldadığı o terk edilmiş evde olması gereken olayın gerçekleşmesini bekleyerek günlerini geçirdi. Ve o an geldiğindeyse beklentisinden çok farklı bir şeyle karşılaştı. Her şey bir kaosa dönüşmüştü ve olay yerinden kaçarken bile hâlâ nelerin olduğunu tam olarak anlayabilmiş değilci.

Görünüşte günler planlandığı gibi geçiyordu. Victor Mabasha silaha çabuk alışmıştı. Evin arkasındaki boş alanda oturarak, ayakta durarak ya da yüzükoyun yatarak atış çalışmaları yapıyordu. Konovalenko'nun üstüne çeşitli hedefler yerleştirdiği bir kum torbası vardı. Victor Mabas-

ha, futbol toplarına, karton kutulara, eski bir valize, radyoya, tencerelere, kahve tepsilerine ve adlarını bile bilmediği birçok nesneye nişan alıp duruyordu. Tetiği her çekişinde telsiz aracılığıyla kendisine silahı nasıl tutması, hedefine nasıl nişan alması gerektiğine ilişkin talimatlar veriliyordu. Kısa bir süre sonra Victor silaha artık iyice alışmıştı.

Günler, Konovalenko'nun hazırladığı yemeklerle üçe bölünüyordu. Victor Mabasha, Konovalenko'nun yaptığı her şeyi çok iyi bildiğini ve bildiklerini çok iyi öğrettiğini düşünüyordu. Jan Kleyn doğru adamı seçmişti.

Yakında olması beklenilen felaket başka bir taraftan gelmişti.

Onu çileden çıkan Konovalenko'nun davranışlarıydı. Victor Mabasha elinden geldiğince onun ses tonundaki küçümseyen ifadeye kulak asmamaya çalışmış, ama sonunda artık buna dayanamayacağına karar vermişti. Hele akşamları votkayı her zamanki gibi fazla kaçırdığında Rus öğretmenin karşısındaki kiralık zenci katili horgörmesi doruk noktasına ulaşıyordu. Irkçı konuşma ve davranışlar hep üstü kapalı olduğundan Victor Mabasha'nın tepki göstermesini geçerli kılacak bir neden oluşmuyordu. Ama bu da işlerin daha da kötüye gitmesine neden olmuştu. Victor Mabasha artık daha fazla dayanamayacağını hissediyordu.

Eğer Konovalenko aynı şekilde davranmayı sürdürürse Victor Mabasha işlerin sarpa sarmasına aldırmadan onu öldürmek zorunda kalacaktı.

Psikoloji seansı için deri koltuklarına geçip oturduklarında Victor Mabasha, Konovalenko'nun kendisini insanın temel tepkileri konusunda bile cahil olduğunu varsaydığını gördü. Artan nefretini körüklemek amacıyla Victor kendisine layık görülen bu rolü sürdürmeye karar verdi. Aptal gibi davranarak aklına gelebilecek en saçma yorumları yaptı ve düşüncelerinde ne denli isabetli olduğunu gören Konovalenko'nun *sevinçten havaya uçtuğuna* tanık oldu.

Geceleri kulaklarında tazılar uluyordu. Bazen Konovalenko'nun tabancayı beynine yönelttiğini düşünerek kan ter içinde uyanıyordu. Şafak sökene değin de gözleri açık öylece yatıyordu.

Yalnızca günlük araba gezintilerinde biraz soluk alıyordu. Evin yanındaki küçük binanın önünde iki araba vardı, bunlardan biri Merce-

des'ti. Victor, Mercedes'i, Konovalenko da gerektiğinde diğer arabayı kullanıyordu.

Victor Mabasha ara sokaklarda dolaşıyor ara sıra yeni keşfettiği Ystad kasabasına gidiyor ve daha sonra da kıyı şeridi boyunca dolaşıyordu. Bu gezintiler Konovalenko'ya dayanmasına yardım ediyordu. Bir gece yatağından kalkarak dondurucunun içinde kaç tane yiyecek kaldığını saydı; bu terk edilmiş evde bir hafta daha geçirecekleri anlaşılıyordu.

Dayanmak zorundayım, diye geçirdi içinden. Jan Kleyn'ı yarı yolda bırakamam.

Konovalenko'nun Güney Afrika'yla telsiz aracılığıyla sürekli bağlantı halinde olduğunu düşünüyordu. Konovalenko'nun Jan Kleyn'a yalnızca iyi raporları gönderdiğinden de emindi.

Ama yaklaşmakta olan felaket duygusundan kendisini bir türlü arındıramıyordu. Her geçen saat bu felakete adım adım yaklaştığını hissediyor ve zamanı geldiğinde Konovalenko'yu kesinlikle öldüreceğini düşünüyordu. Yalnızca atalarına yapılan hakaretten ötürü değil, kendi özsaygısını da yitirmemek için öldürecekti onu.

Ama işler beklediği gibi olmadı.

Bir gün öğleden sonra saat dört civarında, deri koltuklarında oturmuşlardı ve Konovalenko ortadan kaldırma işlemi sırasında ortaya çıkan sorunlardan ve fırsatlardan söz ediyordu.

Birden kaskatı kesildi. Aynı anda da Victor Mabasha onun neye tepki gösterdiğini anladı. Bir araba yaklaşmış ve durmuştu.

Soluk almaktan korkarak beklediler. Arabanın kapısı açılıp, kapandı.

Her zaman yanında Luger tabancasını taşıyan Konovalenko tabancasına davranarak ayağa fırladı ve tabancanın emniyet mandalını çekti.

"Pencereden görünmemek için kenara çekil," dedi.

Victor Mabasha söyleneni yaptı. Yere çömelerek pencereden uzaklaştı. Konovalenko meyve ağaçlarının bulunduğu bahçenin kapısını açtı, arkasından kapayıp gözden kayboldu.

Victor Mabasha yerde ne kadar çömelip kaldığının farkında değildi.

Ama tabancanın sesi duyulduğunda hâlâ çömelmiş duruyordu.

Dikkatle yerinde doğruldu ve camdan dışarı baktı. Konovalenko evin önünde bir şeyin üstüne eğilmişti. Victor Mabasha dışarı çıktı.

Yerde bir kadın sırtüstü yatıyordu. Konovalenko onu başından vurmuştu.

"Kim bu kadın?" diye sordu Victor Mabasha.

"Ben nereden bileyim," diye karşılık verdi Konovalenko. "Ama arabada yalnızdı."

"Ne istiyordu?"

Konovalenko omuzlarını silkerek ayakkabısının burnuyla, kadının gözlerini kapatırken cevap verdi. Ayakkabısındaki çamur kadının yüzüne akmıştı.

"Yolunu kaybetmişti," dedi. "Yanlış sapağa girmiş anlaşılan."

Victor Mabasha, Konovalenko'nun ayakkabısındaki çamurun kadının yüzünü kirletmesinden ötürü mü, yoksa adres sorduğu için öldürülmesinden ötürü mü Konovalenko'yu öldürmeye karar verdiğini çözememişti.

Şimdi onu öldürmesi için bir nedeni daha vardı; adamın asla denetlenemeyen vahşeti.

Adres sorduğu için bir kadını öldürmek onun asla yapamayacağı bir şeydi. Ne de bir ölünün gözlerini ayakkabısıyla kapatmak.

"Sen delisin," dedi.

Konovalenko şaşkınlıkla kaşlarını kaldırdı.

"Başka ne yapabilirdim ki?"

"Ona aradığı sokağın nerede olduğunu bilmediğini söyleyebilirdin."

"Anlamıyorsun," dedi. "Biz yaşamıyoruz. Birkaç gün sonra buradan çekip gideceğiz ve her şey biz gelmeden önceki gibi olmalı."

"Kadıncağız adres soruyordu," dedi bir kez daha Victor Mabasha ve *heyecandan terlemeye* başladığını fark etti. "Bir insanı öldürmek için ortada bir neden olması gerek."

"Eve gir," dedi Konovalenko. "Ben bunun icabına bakarım."

Pencereden Konovalenko'nun kadının cesedini arabanın bagajına koyduğunu ve arabaya bindiğini gördü.

Bir saat sonra geri geldi. Yürüyerek gelmişti, araba ortada yoktu.

"Ceset nerede?" diye sordu Victor Mabasha.

"Gömüldü," diye karşılık verdi Konovalenko.

"Peki ya araba?"

"O da gömüldü."

"Uzun sürmedi."

Konovalenko kahve makinesini fişe taktı. Gülümseyerek Victor Mabasha'ya baktı.

"Böylece bir şey daha öğrenmelisin," dedi. "Ne kadar iyi organize olursan ol, her zaman beklenmedik olaylar çıkabilir. İşte bu yüzden ayrıntılı planların yapılması gerekmektedir. Eğer iyi organize olmuşsan beklenmedik olayların karşısında paniğe kapılmaz hemen bir çaresini bulabilirsin. Eğer hazırlıklı değilsen, beklenmedik olaylar kaosa ve paniğe neden olur."

Konovalenko ocağa yaklaştı.

Onu öldüreceğim, diye geçirdi içinden Victor Mabasha. Bu iş bittiğinde, herkes kendi yoluna gitmeye hazırlandığı zaman onu öldüreceğim. Artık bunun geriye dönüşü yok.

O gece uyuyamadı. Duvardan Konovalenko'nun horultuları duyuluyordu. Jan Kleyn durumu anlayacak, diye geçirdi içinden.

O da benim gibi. Her şeyin iyi planlanmasından hoşlanır. Vahşetten, anlamsız vahşetten nefret eder.

Başkan de Klerk'ı bana öldürtmekle Güney Afrika'daki anlamsız cinayetlere bir son vermek istiyor.

Konovalenko gibi bir canavarın ülkemize yerleşmesine asla izin verilmemeli. Böylesi bir canavarın bu cennet ülkeye girmesine asla izin verilmemeli.

Üç gün sonra Konovalenko yola çıkmaya hazır olduklarını açıkladı.

"Öğrenmen gereken her şeyi öğrettim sana," dedi. "Ve tüfek konusunda da uzmanlaştın. Nasıl davranacağını ve nasıl düşüneceğini artık biliyorsun. Suikastın son ayrıntılarını planlarken nasıl düşüneceğini biliyorsun. Artık evine dönmenin zamanı geldi."

"Bir şeyi çok merak ediyorum," dedi Victor Mabasha. "Bu tüfeği Güney Afrika'ya yanımda nasıl sokacağım?"

"Elbette tüfeği yanına almayacaksın," dedi Konovalenko bunun son derece aptalca bir soru olduğunu belirtmek isteyen bir ses tonuyla. "Tüfeğin sana ulaşması için başka bir yöntem kullanacağız. Bunu öğrenmene şimdilik gerek yok."

"Bir sorum daha var," diye sürdürdü konuşmasını Victor Mabasha. "Tabanca. Onunla tek bir deneme atışı bile yapmadım."

"Buna gerek yok," dedi Konovalenko. "Başarılı olup olmaman sana bağlı."

Bu tabancayı sana doğrultacağım, diye geçirdi içinden Victor Mabasha.

Aynı akşam Konovalenko, Victor Mabasha'nın o güne değin hiç tanık olmadığı bir şekilde sarhoş oldu. Masada karşısında oturmuş, kan çanağına dönmüş gözlerle bakıyordu.

Victor Mabasha, ne düşünüyor acaba, diye sordu kendi kendine. Bu adam acaba hiç âşık oldu mu? Kadın olsaydım, onunla yatağı paylaşmak nasıl bir şey olurdu?

Bu düşünceden birden tedirgin oldu. Gözünün önüne bahçede yatan kadının cesedi geldi.

"Birçok hatan var," dedi Konovalenko, düşüncelerini yarıda keserek. "Ama en büyük hatan duygusal olman."

"Duygusal mı?"

Ne demek istediğini anlamıştı. Ama Konovalenko'nun bu sözcükle neyi amaçladığından pek emin değildi.

"Kadını vurmamdan hiç hoşlanmadın," dedi Konovalenko. "Son birkaç günden beri dalgınsın ve atışlarda da çok kötüsün. Jan Kleyn'a yazacağım raporda bu zayıflığından da söz edeceğim. Beni endişelendiriyor doğrusu."

"Beni de senin kadar acımasız olan bir adam endişelendiriyor," dedi Victor Mabasha.

Artık geriye dönüş yoktu. Düşündüklerini Konovalenko'ya söylemesi gerektiğini biliyordu.

"Düşündüğümden de daha aptalsın," dedi Konovalenko. "Galiba zencilerin kaderi bu."

Victor Mabasha sözcükleri iyice algıladıktan sonra yavaşça ayağa kalktı.

"Seni öldüreceğim," dedi.

Konovalenko gülümseyerek başını salladı.

"Hayır, öldürmeyeceksin."

Victor Mabasha tabancasını çekti ve Konovalenko'ya nişan aldı.

"Onu öldürmeyecektin," dedi. "Hem beni, hem de kendini rezil ettin."

Konovalenko'nun korktuğunu gördü.

"Sen delirmişsin," dedi. "Beni öldüremezsin."

"Yapılması gereken bir iş olduğunda benden daha iyisi yoktur," dedi Victor Mabasha. "Ayağa kalk. Yavaş yavaş. Ellerini başının üstüne koy. Arkanı dön."

Konovalenko söylenileni yaptı.

Konovalenko kendini ani bir hareketle yana atmadan hemen önce Victor Mabasha ters bir şeyin olduğunu fark edebildi. Tetiği çekti ama kurşun kitaplığa saplandı.

Bıçağın nereden çıktığını anlayamadı. Ama Konovalenko saldırdığında bıçak elindeydi. Victor Mabasha güçlüydü ama Konovalenko'nun da ondan geri kalır yanı yoktu. Victor Mabasha bıçağın yüzüne iyice yaklaştığını gördü. Konovalenko'yu arkadan tekmelediğinde bıçağı tutan elinin hafifçe gevşediğini fark etti. Tabancayı daha önce düşürmüştü. Konovalenko'yu yumruklamaya başladı ama ondan bir tepki gelmedi. Birden sol elinde bir acı hissetti. Sol kolu uyuştu. Ama yine de Konovalenko'nun votka şişesini yakalayarak adamın kafasına vurmayı başardı. Konovalenko sendeleyerek yere düştü.

Victor Mabasha aynı anda da sol elinin işaret parmağının kesildiğini ve parmağın elinden tam olarak kopmadığını fark etti.

Sendeleyerek evden fırladı. Konovalenko'nun beynini patlattığından kuşkusu yoktu. Elinden akan kana baktı. Sonra da dişlerini gıcırdatarak sallanan parmağı hızla çekip koparttı. Parmak yere düştü. Eve geri döndü, bulaşık bezlerinden birini alarak kanayan elini sardı, çantasına eşyalarını koyup, tabancasını aldı. Kapıyı arkasından kapattı, Mercedes'e bindi, arabayı çalıştırarak hızla yola koyuldu. Dar ve bozuk

yolda aşırı hız yapıyordu. Karşıdan gelen bir arabayla çarpışmamak için direksiyonu sola kırdı. Daha sonra da kendini geniş bir yolda buldu ve hızını azalttı.

Parmağım, diye geçirdi içinden. Senin için, *songoma*. Şimdi bana evimin yolunu göster. Jan Kleyn anlayışlı davranacaktır. O çok akıllı ve zeki bir *nkosi*'dir. Benim güvenilebilir biri olduğumu bilir. Benden ne isterse yapacağım. Sekiz yüz metreden bile hedefini vurabilen tüfeği isterse kullanmam. Benden ne isterse yapacağım ve karşılığında da bana bir milyon rand verecek. Ama şu anda senin yardımına gereksimim var, *songoma*. Bu yüzden parmağımı kurban ettim sana.

Konovalenko kıpırdamadan deri koltuklardan birinde oturuyordu. Başı fena halde zonkluyordu. Votka şişesiyle başının yanına değil de ön tarafa vurulmuş olsaydı ölürdü. Ne var ki, yaşıyordu. Ara sıra mendiline doldurduğu buzları şakaklarından birine bastırıyordu. Acıya karşın düşünmeye çalıştı. Kendini ilk kez bir krizin içinde bulmuyordu.

Yarım saat sonra tüm seçenekleri gözden geçirmiş ve ne yapması gerektiğine karar vermişti. Saatine baktı. Güney Afrika'yı günde iki kez arayabilir ve Jan Kleyn'la doğrudan bağlantı kurabilirdi. Bir sonraki bağlantı için daha yirmi dakika vardı. Mutfağa giderek mendilini buzla doldurdu.

Yirmi dakika sonra tavan arasına çıkmış, telsiz aracılığıyla Güney Afrika'yı arıyordu. Jan Kleyn'ın mesaja yanıt vermesi birkaç dakika sürmüştü. Birbirleriyle konuşurken adlarını kullanmazlardı.

Konovalenko olanları anlattı. *Kafes açıldı ve kuş uçtu. Daha şarkı söylemeyi öğrenmemişti.*

Jan Kleyn'ın olanları anlaması birkaç dakikasını aldı. Ama anladıktan sonra da verdiği yanıt açık ve seçikti. *Kuşun mutlaka yakalanması gerek. Onun yerine başka bir kuş gönderilecek. Bu konuyla ilgili ayrıntılı bilgi daha sonra verilecek. Şimdilik her şeyin bir numaraya geri dönmesi gerekmektedir.*

Konuşma sona erdiğinde Konovalenko yaptığı bu görüşmeden çok memnun olmuştu. Jan Kleyn, Konovalenko'nun yapması gerekeni yaptığını anlayacaktı.

"Yeteneklerini dene," demişti Jan Kleyn, Nairobi'de Victor Mabasha'nın geleceğini görüşmek için bir araya geldiklerinde. "Gücünü dene ve zayıf noktalarını bul. Bu görevi gerçekten yerine getirip getiremeyeceğini öğrenmeliyiz. Hiçbir şeyi şansa bırakamayız. Eğer bu görev için yeterli değilse, başka biri görevlendirilecektir."

Victor Mabasha yeterli değil, diye geçirdi içinden Konovalenko. Kartlar masaya serildiğinde bu sert tavırlı delikanlının arkasında kafası karışmış, duygusal bir Afrikalıdan başka bir şey yok.

Onu bulup öldürmek artık Konovalenko'nun göreviydi. Sonra da Jan Kleyn'ın göndereceği yeni adayı eğitecekti.

Bundan sonra yapacaklarının sandığı kadar kolay olmayacağını biliyordu. Victor Mabasha yaralanmıştı ve mantıksız bir şekilde davranacağı kesindi. Ama Konovalenko başarılı olacağından yine de emindi. KGB'de çalıştığı sıralarda sahip olduğu güç efsaneye dönüşmüştü. Konovalenko asla pes etmeyen bir adamdı.

Yatağına uzanarak birkaç saat kestirdi.

Şafakla birlikte de kalkarak çantasını toplayıp BMW'ye bindi.

Ön kapıyı kilitlemeden önce tüm evi havaya uçuracak patlayıcı maddeyi ateşleyen fitili hazırladı. Üç saat sonrasına ayarlamıştı. İnfilak ettiğinde buradan çok uzaklarda olacaktı.

Saat altıyı biraz geçe yola koyuldu. Öğleden sonra Stockholm'de olacaktı.

E 14 karayolu kavşağında iki polis arabası vardı. Kısa bir an için Victor Mabasha'nın her şeyi polise anlattığını düşündü. Neyse ki, polisler onunla ilgilenmediler bile.

Jan Kleyn, salı sabahı saat yedi civarında Franz Malan'ı evinden aradı.

"Buluşmalıyız," dedi kısaca. "Örgüt'ün en kısa zamanda toplanması gerekiyor."

"Bir şey mi oldu?" diye sordu Franz Malan.

"Evet," diye yanıt verdi Jan Kleyn. "İlk kuşun görev için uygun olmadığı anlaşıldı. Başkasını bulmak zorundayız."

11.

Ev Hallunda'da yeni yapılmış bir sitedeydi.

Konovalenko, 28 Nisan Salı akşamı arabasını geç bir saatte park etti. Skåne'den gelirken acele etmemişti. Hızlı araba kullanmaktan hoşlanmasına ve BMW'nin motoru son derece güçlü olmasına rağmen yine de hız sınırlarını aşmamaya özen göstermişti. Jönköping'in dışında polislerin motosikletlileri durdurduklarına şaşkınlıkla tanık olmuştu. Birçoğu yanından şimşek gibi bir hızla geçtiğinden radar tarafından yakalandıklarını düşünmüştü.

Konovalenko, İsveç polisine kesinlikle güvenmezdi. Bunun nedeninin de demokrat İsveç toplumunun şeffaflığından kaynaklandığını düşünüyordu. Konovalenko demokrasiye güvenmemenin yanı sıra ondan nefret de ederdi. Demokrasinin yerleşmesi çok uzun zaman alırdı, belki de aslında hiçbir zaman tam olarak uygulanamazdı. Kapalı Sovyet toplumunun açılmaya başladığını hissettiği anda Leningrad'ı terk etmişti. Eski hiyerarşi sistemini yeniden düzenlemek isteyen Politbüro üyeleriyle ordunun önde gelen subayları 1991 yılının sonbaharında başarısız bir darbe girişiminde bulunmuşlardı. Bu başarısızlık kamuoyunun gözleri önüne serildiğinde Konovalenko hemen ülkeden kaçma planlarına başlamıştı. Ne türde olursa olsun asla demokratik bir rejimde yaşayamayacaktı. Yirmi yıldan beri üstünden neredeyse hemen hemen hiç çıkarmadığı KGB üniforması artık onun ikinci bir derisi olmuştu. Ve bu derisini de söküp atması olası değildi. O zaman ondan geriye ne kalırdı ki?

Bu şekilde düşünen tek kişi o değildi. Son yıllarda, KGB köklü reformlar yapmaya zorlandığında ve Berlin duvarı yıkıldığında o ve iş arkadaşları geleceğin nasıl olacağını oturup sürekli tartışır hale gelmişlerdi. Gizli servisin yazılı olmayan kurallarından biri de totaliter toplum çatırdamaya başladığında birinin mutlaka sorumluluğu üstlenmesi gerektiğiydi. Birçok vatantaş KGB'nin elinde yok olup gitmişti. Konovalenko'nun yeni Almanya'daki eski Stasi meslektaşları gibi mahkemeye çıkarılmaya hiç niyeti yoktu. Çalışma odasında duvara asılı Dünya hari-

tasını saatlerce incelemişti. Yirminci yüzyılın sonlarında kendisinin yaşamdan soyutlanmadığını görmüştü. Güney Amerika'daki dengesiz diktatörlük rejimlerinde yaşamayı kesinlikle düşünmüyordu. Ayrıca bazı Afrika ülkelerinde yaşamak istemiyor ve oradaki liderlere kesinlikle güvenmiyordu. Öte yandan, bir ara ciddi ciddi aşırı dinci bir Arap ülkesine yerleşmeyi düşünmüştü. Bazı açılardan İslam dinini önemsemiyor, bazı açılardansa nefret ediyordu. Ama hükümetlerin hem açık seçik, hem de gizli polis kuvvetleri olduğunu biliyordu. Sonunda bu seçeneği de bir kenara attı. Hangi İslam ülkesini seçerse seçsin, sonuçta yabancı bir kültüre uyum sağlayamayacağına karar verdi. Ayrıca votkayı bırakmak da istemiyordu.

Uluslararası güvenlik şirketlerine hizmet vermeyi düşündü. Ama bu şirketlerde çalışmak için gerekli olan özgüvene sahip değildi, ayrıca bu ona son derece yabancı bir dünyaydı.

Sonunda gidebileceği tek bir ülke kalmıştı; Güney Afrika. Buraya ait eline geçen her şeyi okumuştu, ama fazla bir şey de bulamamıştı doğrusu. KGB subaylarının vazgeçemedikleri disiplinleri sayesinde Güney Afrika'ya ait bazı dosyaları ele geçirmişti. Okudukları Güney Afrika'nın kendisi için en uygun yer olduğunu kanıtlar nitelikteydi. Irkçılık hoşuna gitmişti. Gizli polis kuvvetlerinin çok iyi örgütlendiği haberinden de hoşnut kalmıştı.

Zencilerden hiç hoşlanmazdı. Görebildiği kadarıyla bunlar aşağılık kompleksleri yoğun olan kişilerdi, ne yapacakları hiçbir zaman belli olmazdı, çoğunun suç dosyası kabarıktı. Bu düşüncelerinde önyargılı olup olmadığından emin değildi. Olayları olduğu gibi kabul etmeye karar verdi. Öte yandan hizmetkârlar ve kahçıvanlarla dolu bir köşkte yaşama düşüncesi çok hoşuna gidiyordu.

Anatoli Konovalenko evliydi ama yeni yaşamına karısı Mira olmadan başlamayı tasarlıyordu. Onca yıldan sonra artık ondan sıkılmıştı. Mira'nın da kocasından sıkılmış olma olasılığı çok yüksekti. Ama bunu ona sormak zahmetine hiç katlanmamıştı. Sıradan, tekdüze, duygusuz bir yaşamları vardı. İşi sayesinde tanıştığı kadınlarla bu dengesizliği ortadan kaldırmaya çalışıyordu.

İki kızları da kendi bağımsız yaşamlarını sürdürüyorlardı. Kimsenin onları düşündüğü yoktu.

İmparatorluk çökerken kendisinin de kayıtsızlık içersinde unutulacağını düşünmüştü. Anatoli Konovalenko böylece ortadan kaybolabilecekti. Kimliğini hatta belki de dış görünüşünü de değiştirecekti. Ölüm haberini alan karısı da kocasının emekli maaşıyla yaşamını sürdürecekti.

İş arkadaşlarının çoğu gibi Konovalenko da acil bir durum karşısında bir dizi kaçış planı yapmıştı. Elinin altında her zaman bir miktar döviz ve birçok kimlik vardı. Ayrıca Aeroflot'da çalışan önemli kişilerle de sürekli bağlantı halindeydi. *Nomenklatura*'ya ait olan kimse gizli bir topluluğun üyesi gibiydi. Bunlar birbirlerine yardım ederler ve yaşam standartlarının düşmeyeceğine inanırlardı. Beklenmeyen, hiç hesapta olmayan çöküş gerçekleşinceye değin de böyle düşünmüşlerdi.

Sona doğru, kaçışından kısa bir süre önce, her şey son derece hızlı bir şekilde gerçekleşivermişti. KGB'nin irtibat subayı olan ve Güney Afrika haberalma örgütünde çalışan Jan Kleyn'la bağlantı kurdu. Konovalenko, Nairobi'deki Moskova masasını ziyaret ettiğinde tanışmışlardı, bu Konovalenko'nun Afrika kıtasına yaptığı ilk yolculuktu. Jan Kleyn, Konovalenko'nun hizmetlerinin hem kendisi, hem de ülkesi için son derece yararlı olacağını açıkça belirtmişti. Konovalenko'nun kafasını göç etme ve çok rahat bir gelecek konusunda yıkadı.

Ama bu da zaman alacaktı. Sovyetler Birliği'nden ayrıldıktan sonra Konovalenko'nun, aracı bir ülkeye gereksinimi vardı. İsveç üzerinde karar kıldı. Birçok iş arkadaşı bu ülkeyi önermişti. Yaşam standardının bir hayli yüksek olmasının dışında, sınırları geçmek de çok kolaydı, dikkatleri çekmeden yaşanılabiliyordu. İsveç'de ayrıca çoğu suçlulardan oluşan bir Rus kolonisi de oluşmuştu. Bunlar batan gemiden kaçan farelere benziyordu. Konovalenko bu kişilerden yararlanabileceğini biliyordu. KGB'nin Rus suçlularıyla ilişkisi her zaman çok iyi olmuştu. Şimdi sürgünde olsalar bile yine de birbirlerine çok yararları dokunabilirdi.

Arabadan indi. Bu site ona hem Leningrad'ı, hem de Berlin'i hatırlatmıştı. Vladimir Rykoff ile karısı Tania, Hallunda'ya yerleşmekle en

doğru şeyi yapmışlardı. Burada kalabalığın arasında, dikkatleri üstlerine çekmeden diledikleri gibi yaşayabilirlerdi.

Konovalenko tıpkı benim istediğim gibi, diye geçirdi içinden düşüncelerini düzeltirken.

İsveç'e ilk geldiğinde yerleşmesine Rykoff yardım etmişti. Rykoff seksenli yılların başından beri Stockholm'de yaşıyordu. Kiev'de yanlışlıkla bir KGB albayını vurmuş ve ülkeden kaçmak zorunda kalmıştı. Esmer tenli olduğundan ve Araba benzediğinden İranlı bir göçmen olarak yolculuk etmiş ve Acemce tek bir sözcük bile bilmemesine karşın kısa zamanda göçmen statüsüne sahip olmuştu. Zaman içersinde, İsveç vatandaşlığına geçince, gerçek adı Rykoff'a geri dönmüştü. Yalnızca İsveç yetkililerine işi düştüğünde İranlı olduğunu hatırlardı. Flen yakınlarındaki bir göçmen kampında yaşarken hem kendini, hem de eşini geçindirmek için birkaç banka soygununa karışmıştı. Böylelikle de yeni yaşamına başlaması için gerekli olan sermayeye sahip olmuştu. İsveç'e yasal ve yasadışı yollardan gelmeye hazırlanan diğer Ruslara yardım ederek de para kazanabileceğini fark etmişti. Onun bu alışılmışın dışındaki seyahat acentesi kısa zamanda duyulmuş ve yoğun bir çalışma dönemi başlamıştı. Ücret bordrosunda İsveçli yetkililerin temsilcileriyle pasaport memurları da vardı ve tüm bunlar da söz konusu seyahat acentesinin yasal ve etkili bir acente olduğunun somut kanıtlarıydı. Bazen İsveç kamu görevlilerine rüşvet vermekte çok güçlük çekiyordu. Ama özen gösterdiğinde genelikle başarılı oluyordu. Rykoff İsveç'e yeni gelenlere Hallunda'daki evinde tipik Rus yemeklerinden oluşan bir ziyafet vermeyi artık gelenek haline getirmişti.

Sert dış görünüşüne karşın, Rykoff'un zayıf karakterli, kolay yönetilebilen biri olduğunu anlaması Konovalenko'nun fazla zamanını almamıştı. Konovalenko, Rykof'un eşiyle flört etmeye başladıktan kısa bir süre sonra Rykoff'u parmağında oynatmaya başlamıştı. Rykoff onun, tüm ayak işlerini yaparken Konovalenko da keyfine bakıyordu.

Jan Kleyn, Konovalenko'yla bağlantı kurup, Güney Afrika'da çok önemli bir cinayeti gerçekleştirecek Afrikalı kiralık katille ilgilenmesini söylediğinde de konuyla tüm ayak işlerini yine Rykoff yapmıştı. Skå-

ne'deki evi kiralayan, arabaları tamir eden ve eve yiyecekleri depo eden yine Rykoff olmuştu.

Konovalenko, Rykoff'un başka erdemleri olduğunu da biliyordu.

Gerektiğinde gözünü kırpmadan kendisine söylenilen kişiyi öldürebilirdi.

Konovalenko arabayı kilitledi, el çantasını aldı ve asansöre binip beşinci kata çıktı. Evin anahtarı yanındaydı ama yine de kapıyı çalmak istemişti. Sinyal basitti, "Enternasyonal"in şifreli versiyonuydu.

Kapıyı Tania açtı. Victor Mabasha'yı görmeyince şaşkınlıkla baktı.

"Geldin demek," dedi. "Afrikalı nerede?"

Konovalenko, kadının sorusunu duymazdan gelerek, "Vladimir evde mi?" diye sordu.

Çantasını kadına uzatarak içeri girdi. Ev dört odalıydı ve pahalı deri koltuklar, mermer masayla döşenmişti, ayrıca bir de son model teyp ve video da vardı. Ama son derece zevksizdi ve Konovalenko orada yaşamaktan hiç hoşlanmazdı. Ne var ki, o anda başka bir seçeneği yoktu.

Vladimir üstünde ipekli bir sabahlıkla yatak odasından çıktı. Tania'nın tersine Vladimir Rykoff çok şişmandı.

Tania yiyecek bir şeyler hazırlayıp masanın üstüne bir şişe votka koydu. Konovalenko onlara bilmeleri gerektiği kadarını anlattı. Ama öldürmek zorunda kaldığı kadından söz etmedi.

En önemli konu Victor Mabasha'nın nedensiz bir sinir krizi geçirmesiydi. Şu anda İsveç'te bir yerlerde olduğuna göre bir an önce ortadan kaldırılmasında sayılamayacak kadar çok yarar vardı.

Vladimir, "Sen bunu neden Skåne'de yapmadın ki?" diye sordu.

Konovalenko, "Bazı güçlükler söz konusuydu," diye karşılık verdi.

Ne Vladimir ne de Tania başka soru sordu.

Konovalenko arabayla Stockholm'e giderken olanları ve bundan sonra olacakları dikkatle gözden geçirmiş, Victor Mabasha'nın ülkeden ayrılabileceği olasılığıyla karşı karşıya kalmıştı.

Victor Mabasha, Konovalenko'yu bulmak isteyecekti. Pasaportlar ve biletler ondaydı.

Dolayısıyla Victor Mabasha büyük bir olasılıkla Stockholm'e gidecekti. Belki de gitmişti bile. Konovalenko ve Rykoff onu karşılamaktan hoşnut olacaklardı.

Konovalenko birkaç kadeh votka içti. Ama sarhoş olmamak için özen gösteriyordu. Aslında o anda tek istediği sarhoş olmaktı ancak, yapması gereken çok önemli bir iş vardı.

Çok önemli konularda kullanmasına izin verilen Pretoria telefon numarasından Jan Kleyn'ı aramak zorundaydı.

Tania ile Vladimir'e, "Yatak odanıza gidin," dedi. "Kapıyı kapatın ve radyoyu açın. Bir telefon etmem gerekiyor ve kesinlikle rahatsız edilmek istemiyorum."

Eğer ellerine fırsat geçerse Tania ile Vladimir'in telefon konuşmasını dinleyeceklerini biliyor ve bu olasılığı ortadan kaldırmak istiyordu. Jan Kleyn'a, öldürmek zorunda kaldığı kadını anlatması şarttı.

Bu da Victor Mabasha'nın geçirdiği sinir krizini açıklayacaktı. Konovalenko'nun sayesinde adamın zayıf tarafları çok geç olmadan ortaya çıkmıştı.

Kadını öldürmesi kendisine bir başka yarar daha sağlamıştı. Jan Kleyn eğer o ana dek anlamamışsa, şimdi Konovalenko'nun ne denli acımasız olduğunu anlayabilecekti böylelikle.

Nairobi'deyken Jan Kleyn, Güney Afrka'nın her şeyden çok, böylesi acımasız insanlara gereksinimi olduğundan söz etmişti.

Ölümü önemsemeyen beyaz adamlar.

Kendisine Afrika'da verilen numaray anında ezberleyen Konovalenko ahizeyi kaldırıp çevirdi. KGB subayı olarak geçirdiği onca yıl içersinde odaklaşma konusundaki yeteneğiri pekiştirmek ve iyi bir belleğe sahip olmak için telefon numaralarını ezberlerdi.

Ekvator'daki uydunun algılaması ve yeniden Dünya'ya göndermesi için bir dizi rakamdan oluşan numarayı dört kez çevirmek zorunda kaldı.

Pretoria'da biri telefonu açtı.

Konovalenko boğuk ve ağır ağır konuşan sesi anında tanıdı.

Olanları anlattı. Her zamanki gibi şifreyle konuşuyordu. Victor Mabasha'dan iş adamı diye söz ediyorlardı. Stockholm'e arabayla gider-

ken yolda söyleyeceklerini hazırlamıştı ve Jan Kleyn da ne soru sormak ne de başka bir şey söylemek amacıyla sözünü kesmemişti.

Konovalenko sözlerini tamamladığında bir sessizlik oldu.

Bekledi.

"Yeni bir iş adamı yollayacağız," dedi Jan Kleyn sonunda. "Eskisinden bir an önce kurtulmak gerekiyor. Vârisin kim olacağına karar verir vermez seni arayacağız."

Konuşma bitmişti.

Konovalenko ahizeyi yerine koydu ve konuşmanın beklediği gibi geçtiğini düşündü. Jan Kleyn anlatılanları yorumlamış ve önlem almak için hazırlıklara başlamıştı.

Yatak odasına yaklaşıp içeriyi dinledi ama radyonun sesinden başka bir şey duyulmuyordu.

Masanın başına geçerek, kadehini doldurdu. Artık sarhoş olabilirdi. Yalnız kalmak istediği için, yatak odasının kapısını açmadı.

Eskiden olduğu gibi Tania'yı yatağına almayı düşündü.

Ertesi sabah erkenden Tania'yı uyandırmamaya çalışarak kalktı. Rykoff çoktan kalmış, mutfakta kahve içiyordu. Konovalenko fincanını doldurarak geçip karşısına oturdu.

"Victor Mabasha'nın ölmesi gerek," dedi. "Er ya da geç Stockholm'e gelecek. İçimde burada olduğuna ilişkin bir duygu var. Kaçıp gitmeden önce parmaklarından birini kestim. Bu da sol elinin sargılı olduğu ya da eldivenle dolaştığı anlamına gelmektedir. Büyük bir olasılıkla genellikle Afrikalıların gittiği kulüplerden birine gitmiştir. Eğer peşime düşecekse başka seçeneği yok. Bugünden itibaren Victor Mabasha'nın arandığı ve onu ortadan kaldıracak kişiye yüz bin kuron verileceği haberini etrafa yay. Tanıdığın tüm Rusları sokağa sal. Sakın benim adımdan söz etme onlara. Bunu isteyen kişinin güvenilir olduğunu söylemekle yetin."

"Yüz bin çok fazla," dedi Vladimir.

"Bunu bana bırak," dedi Konovalenko. "Söylediğimi yap yeter."

Konovalenko, tabancasının namlusunu Victor Mabasha'nın kafasına dayamayı aslında çok istiyordu ama bunun pek kolay olmayacağını biliyordu.

"Bu akşam kulüpleri dolaşalım," dedi. "Ama haberin akşama kadar yayılması gerek ki, duyması gerekenler duysun. Yapacak çok işin var."

Vladimir başını evet dercesine sallayarak ayağa kalktı. Şişman olmasına karşın oldukça çevikti.

Yarım saat sonra Vladimir dışarı çıktı. Konovalenko, pencereye yaklaşarak Vladimir'in park yerine giderek Volvo marka arabasına binişini izledi. Bu geçen seferki araba değildi, demek yine değiştirmişti.

Kendi kendini yiyip duruyor, diye geçirdi içinden Konovalenko. Yeni arabalar alarak rahatlamaya çalışıyor. Kendi sınırlarını aşmanın tadına varamadan ölecek. Onunla geviş getiren bir inek arasında pek bir fark yok doğrusu.

Konovalenko'nun o gün yapması gereken çok önemli bir işi vardı.

Yüz bin kuron bulması gerekiyordu. Bunun ancak bir soygunla gerçekleşeceğini biliyordu. Soygun için acaba hangi bankayı seçseydi?

Odasına geri dönünce bir an için yatağa girip Tania'yı uyandırmak istedi. Ama sonra vazgeçerek sessizce giyinip odadan dışarı çıktı.

Hallunda'daki evden çıktığında saat onu biraz geçiyordu.

Hava serindi ve yağmur yağıyordu.

Bir an için Victor Mabasha'nın nerede olabileceğini merak etti.

29 Nisan Çarşamba günü öğleden sonra saat ikiyi çeyrek geçe Anatoli Konovalenko, Akalla'daki Commercial Bankası'nı soydu. Soygun iki dakika sürdü. Bankanın köşesindeki arabasına atlayarak hızla olay yerinden uzaklaştı.

Gereksinimi olan paranın en az iki katını aldığını fark etti. Hiçbir şey yapmasa bile, Victor Mabasha ortadan kalktıktan sonra Tania'yla baş başa pahalı bir lokantada yemek yiyecekti.

Ulvsundavägen'e yaklaşırken yolun keskin bir viraj yaptığını gördü. Birden hızla fren pedalına bastı. Önünde yolu kesmiş iki polis arabası duruyordu. Polis yolu kesecek zamanı nasıl bulabilmişti? Bankadan çıktığından ve alarm çaldığından bu yana yalnızca on dakika geçmişti. Ve bu yolu seçtiğini nasıl anlamışlardı?

Anında kararını verdi.

Vitesi geriye taktı ve hızla gaza bastı. Islak yolda lastiklerin çıkardığı o korkunç ses duyuldu. Arabayı hızla geri döndürürken kaldırımdaki çöp bidonlarından birini devirdi. Artık yavaş araba kullanması söz konusu bile değildi. Tek önemli şey bir an önce kaçmaktı.

Arkasından gelen siren seslerini duydu. Yüksek sesle küfretti ve bir kez daha polisin nasıl olup da bu denli çabuk davrandığını merak etti. Sundbyberg'in kuzey taraflarını doğru dürüst bilmediği için kendine küfretti. Seçmek zorunda kalacağı tüm kaçış yolları aslında onu kentin merkezine giden otoyola çıkaracaktı. Ne var ki, tam olarak nerede olduğunu bilmediğinden en iyi kaçış yolunu da planlayamıyordu.

Birden kendini tek yönlü bir yolda buldu. İki trafik ışığında kırmızıya aldırmadan yoluna devam etmiş olmasına karşın polisler hâlâ arkasındaydılar. Frene bastı. Bir elinde plastik torba diğerinde tabancası arabadan fırladı. Kendisini izleyen polis arabalarından biri durunca nişan alarak ön cama ateş etti. Polislerden birini vurup vurmadığını bilmiyordu ama gereksinimi olan avantajı elde etmişti. Polisler yardım isteyecekler için hemen peşine düşemeyeceklerdi.

Arkasında neyle karşılaşacağını bilmeden önüne çıkan tel örgülerin üstünden atladı. Diğer tarafta genç bir çift arabayla geçiyordu. Herhalde yalnız olabilecekleri sessiz ve sakin bir yer arıyorlardı. Konovalenko bir an bile duraksamadı. Arabanın hemen yanına koşarak tabancayı adamın başına dayadı.

"Sesini çıkarma ve söyleyeceklerimi yap," dedi bozuk bir İsveççeyle. "Arabadan inin. Anahtarlar kalsın."

Çiftin kafası karışmıştı. Konovalenko'nun boşa harcayacak zamanı yoktu. Kapıyı açtı, direksiyonun başındaki adamı kolundan çekerek dışarı itti ve adamın yanındaki kıza baktı.

"Arabayı ben kullanacağım," dedi. "Benimle gelip gelmemeye karar vermen için yalnızca bir saniyen var."

Kız avazı çıktığı kadar bağırarak kendini arabadan dışarı attı. Konovalenko gaza basıp oradan uzaklaştı. Artık hiç acelesi yoktu. Her yönden siren sesleri geliyordu, ama onun peşine düşenler kendisine yeni bir araba bulduğunun farkında bile değildiler.

Acaba birini öldürdüm mü, diye geçirdi içinden. Bu akşam televizyonda görürüm.

Duvbo'daki metro istasyonunun önünde arabayı bıraktı ve metroyla Hallunda'ya gitti. Kapıyı çaldı. Evde ne Tania ne de Vladimir vardı. Anahtarıyla kapıyı açarak içeri girdi, plastik torbayı masanın üstüne koyduktan sonra votka şişesine uzand. Birkaç büyük yudum votkadan sonra sakinleşti. Her şey yolunda gitmişti. Eğer yaralanmış olsaydı ya da bir polis vursaydı elbette her şey daha farklı olacak, kentte gözle görülür bir gerginlik oluşacaktı. Ne var ki böylesi bir şey olmadığından Victor Mabasha'nın ortadan kaldırılmasını erteleyecek bir şey söz konusu değildi.

Parayı saydı, toplam 162.000 kurondu.

Akşam haberlerini dinlemek için saat altıda televizyonu açtı. Tania bir süre önce gelmiş, mutfakta yemek hazırlamaya başlamıştı.

Haberler günün öyküsüyle başladı. Konovalenko da bunu bekliyordu. Şaşkınlıkla polis arabasının ön camını yerle bir eden kurşunun çok daha ciddi bir olaya neden olduğunu duydu. Kurşun ön koltukta oturan polisin burnuyla alnının buluştuğu yere, gözlerinin arasına isabet etmiş ve polis anında olay yerinde ölmüştü.

Ekranda Konovalenko'nun öldürdüğü polisin resmi göründü: Klas Tengblad, yirmi altı yaşında, evli ve iki çocuk sahibi.

Polis, katilin yalnız olup olmadığını ve olaydan birkaç dakika önce Commercial Bankası'nın Akalla şubesini aynı adamın soyup soymadığını bilmiyordu.

Konovalenko yüzünü buruşturarak televizyonu kapattı. Tam o sırada da kapının eşiğinde durmuş kendisine bakan Tania'yı gördü.

"En iyi polis ölü bir polistir," dedi. "Yemekte ne var? Karnım çok aç."

Tania ile Konovalenko yemeklerini bitirmek üzereyken Vladimir eve döndü.

"Banka soyulmuş," dedi Vladimir. "Bir polis de ölmüş. Katil bozuk bir İsveççe'yle konuşuyormuş. Bu akşam her yer polis kaynayacak."

"Bu tür şeyler her yerde oluyor," dedi Konovalenko. "Haberi yaydın mı?"

"Yüz bin kuronun verileceğini duymayan kalmadı," dedi Rykoff.

Tania kocasının tabağına yemek koydu.

Vladimir Rykoff, Konovalenko'ya, "Polisi öldürmek gerçekten de gerekli miydi?" diye sordu.

Konovalenko, "Onu vuranın ben olduğumu da nereden çıkardın?" dedi.

Vladimir omuzlarını silkti.

"Profesyonelceydi," dedi. "Victor Mabasha için gerekli olan paranın bulunması için banka soygunu gerekiyordu. Katil yabancı. Tüm bunları bir araya getirince insan ister istemez senin olduğunu düşünüyor."

"Vuruşun profesyonelce olduğunu düşünüyorsan yanılıyorsun," dedi Konovalenko. "Polisin vurulması tamamıyla şanstı. Ya da şansızlıktı. Olaya nasıl bakacağına bağlı. Ama bence bu akşam senin kente yalnız gitmen çok daha iyi olacak. Ya da istersen Tania'yı da al yanına."

"Kentin güneyinde Afrikalıların gittiği birkaç kulüp var," dedi Vladimir. "İşe oradan başlamayı düşünüyorum."

Saat sekiz buçukta Tania ile Vladimir kente gitmek üzere yola koyuldular. Konovalenko ise duş yaptıktan sonra televizyonun karşısına geçti. Tüm kanallardaki haberlerde polisin ölümünden söz ediliyordu. Ama polisin elinde katille ilgili herhangi bir ipucu yoktu.

Elbette olmayacak, diye geçirdi içinden Konovalenko. Ben arkamda iz bırakmam.

Telefon çaldığında koltuğunda uyukluyordu. Önce bir sinyal. Sonra bir diğeri, bu kez yedi sinyal verilecekti. Üçüncü zilde Konovalenko ahizeyi kaldırdı. Anlaştıkları şifre kullanıldığından arayanın Vladimir olduğunu biliyordu. Arkadan gelen sesler Vladimir'in bir diskoda olduğunu gösteriyordu.

"*Beni duyabiliyor musun*?" diye bağırdı Vladimir.

"Evet," diye karşılık verdi Konovalenko.

"Ben kendi sesimi güçlükle duyabiliyorum," dedi Vladimir. "Ama haberlerim var."

"Victor Mabasha'yı Stockholm'de gören olmuş mu?" Konovalenko onun bunun için aramış olduğunu düşünüyordu.

"Daha da iyisi," dedi Vladimir. "Şu anda burada."

Konovalenko derin bir soluk aldı.

"Seni gördü mü?"

"Hayır. Ama önlemini almış."

"Yanında biri mi var demek istiyorsun?"

"Hayır, silahlı."

Konovalenko bir an düşündü. Saat on biri yirmi geçiyordu. Yapılabilecek en iyi şey neydi?

"Diskonun adresini ver," dedi. "Az sonra orada olurum. Kulübün kapısının önünde bekle beni. Acil çıkışların nerede olduğunu öğren."

"Tamam," dedi Vladimir.

Konovalenko tabancasını kontrol ettikten sonra birkaç yedek kurşunu cebine attı. Sonra da odasına giderek duvarın dibindeki plastik bir çantayı açtı. Çantanın içinden üç gözyaşı bombasıyla iki gaz maskesini alıp o gün öğleden sonra banka soygununda kullandığı plastik torbanın içine koydu.

Banyodaki aynanın önünde saçlarını özenle taradı. Her önemli işten önce saçlarını özenle tarardı.

On ikiye çeyrek kala Hallunda'daki evden dışarı çıkarak kente gitmek üzere bir taksiye atladı. Taksi şoförüne Östermalmstorg'a gitmek istediğini söyledi. Orada arabadan inip, başka bir taksiye bindi ve güneye, Söder'e doğru yola koyuldu.

Diskonun kapı numarası 45'di. Oysa Konovalenko 60 numaralı adrese gitmek istediğini söylemişti taksi şoförüne. Arabadan indi ve ağır adımlarla geldiği yolu gerisin geriye yürümeye başladı.

Birden karanlığın arasından Vladimir karşısına çıktı.

"Hâlâ içerde," dedi. "Tania eve dördü."

Konovalenko başını yavaşça salladı.

"O zaman gidip onu halledelim," dedi.

Sonra, Vladimir'den diskonun içini tarif etmesini istedi.

"Şimdi tam olarak nerede?" diye sordu.

"Barda," diye yanıtladı Vladimir.

Konovalenko başını evet dercesine salladı.

Birkaç dakika sonra gaz maskelerini takmışlar ve tabancalarını ellerine almışlardı.

Vladimir hızla diskodan içeri girip kapının önünde duran iki kapıcıyı bir kenara itti.

Konovalenko da göz yaşartıcı bombayı patlattı.

12.

Beni rahatlat, songoma. Saklanacak bir yer bulmamı engelleyen bu aydınlık gecelerde nasıl saklanabileceğim? Neden beni bu garip ülkeye gönderdin? Sana parmağımı kurban ettim, songoma. Karşılığında bana karanlığımı veresin diye bedenimin bir parçasını kurban ettim sana ben. Ama sen beni terk ettin. Şimdi tek başımayım. Artık avcıların elinden kaçamayan bir ceylan gibi yalnız ve ürkeğim.

Victor Mabasha düş dünyasındaymışcasına kaçmıştı. Ruhu, tek başına yolculuk ediyor gibiydi. Soluğunu ensesinde hissedebileceğini düşünüyordu. Koltuklardan gelen deri kokusuyla Mercedes'in içinde kendini her şeyden soyutlamıştı. Sancı içindeki elinin dışında hiçbir şey hissetmiyordu. Parmağı kesilmişti ama yine de yabancı bir ülkede evsiz barksızların çektiği acıya benzer bir acı duyuyordu yüreğinin derinliklerinde.

Bu çılgın yolculuğun başında düşüncelerini denetim altına almaya ve mantıklı bir şekilde davranmaya çalışmıştı. Mantra gibi sürekli olarak kendi kendine ben bir *zulu*yum deyip duruyordu. Asla yenilmez savaşçı bir ırkın çocuğuyum, Cennetin Çocukları'ndan biriyim ben. *İmpis*'ler saldırdığında atalarım savaş hattının en önündeydiler. Beyazlar toprağın kendilerine ait olduğunu söylemeden önce biz bu topraklar için kanımızı dökmüştük. Onları İsandlwana'nın başında bozguna uğrattık ve kralarımıza armağan etmek için çene kemiklerini kestik. Ben bir *zulu*yum, parmaklarımdan biri kesildi. Ama bu acıya dayanabilirim ve çakalın sahip olduğu yaşantının sayısı gibi benim de dokuz parmağım var artık.

Acıya artık daha fazla dayanamayacağını anladığında arabayı ormana uzanan dar, bozuk bir yola doğru sürdü ve bir gölün kenarında durdu. Suyun rengi kirden simsiyah olmuştu. Gölün kıyısında taşlardan birinin üstüne oturarak kan içinde kalmış havluyu açarak elini incelemek için kendini zorladı. Hâlâ kanıyordu. Böylesi bir yaraya alışık değildi. Acı parmağın kesildiği yerden çok kafasının içindeydi.

Konovalenko'nun kendisinden daha çevik ve hızlı olmasını bir türlü kafası almıyordu. Bir anlık duraksaması hiç de iyi olmamıştı. Düşüncesizce kaçtığının da farkındaydı artık. Şaşkın bir çocuk gibi davranmıştı. Davranışları çok saçmaydı. De Jan Kleyn için kabul edilir gibi değildi. Evde kalıp uçak biletini ve bir miktar para almak için Konovalenko'nun çantasını karıştırmalıydı. Ama o birkaç parça giysisiyle tabancasını alıp evden fırlamıştık. Hangi yoldan gittiğini bile şimdi hatırlayamıyordu. Artık geriye dönüş söz konusu bile değildi. Yolunu asla bulamayacaktı.

Zayıflık, diye geçirdi içinden. Büyürken beni ele geçiren tüm ilkelerle tüm bağlılıklarımdan vazgeçmek zorunda kalmama karşın yine de bu zayıflıklarımdan kendimi arındıramadım. Zayıflık, *songama*'mın bana verdiği bir ceza gibi beni kısıtlıyor. O, ruhlara kulak verdi ve benim asla üstesinden gelemeyeceğim zayıflığın şarkısını, benim şarkımı söyledi.

Güneş bu garip topraklarda sanki hiç batmıyor gibiydi. Ağacın tepesinden bir kuş havalanmış ve ayna benzeri gölün üstüne konuvermişti.

Öncelikle mutlaka yatıp uyuması gerekliydi. Birkaç saat yeterliydi. Fazla bir uykuya gereksinimi olmadığını biliyordu. Uyandıktan sonra beyninin kendisine her zamanki gibi yine yol göstereceğinden emindi.

Bir zamanlar, (bu şimdi ona çok uzun bir zaman önceymiş *gibi* geliyordu.) herkesten çok daha iyi mızrak başı yapan babası Okumana, insan yaşadığı sürece her zaman bir çıkış yolu bulur, demişti. Ölüm başvurulacak en son yerdi. Bu, başka çare olmadığında kullanılmak üzere yedekte saklanacak bir şeydi. İlk bakışta insanın göremediği kaçış yolları her zaman vardı ve zaten bu yüzden de insanların hayvan-

lardan farklı olarak zekâları vardı. Dolayısıyla dışa değil içe bakmak gerekiyordu. İnsanın yaşamı boyunca kendisine rehberlik eden ruhun bulunduğu o gizemli yere bakmak gerekiyordu.

Ben kimim, diye geçirdi içinden. Kimliğini yitiren insan artık insan değildir. Hayvandır. Bu benim için de geçerli. Kendim öldüğüm için insanları öldürmeye başladım. Küçük bir çocukken zencilere nerelere girmelerine izin olduğunu belirten tabelaları ve beyazlara tanınan sonsuz olanakları gördüğümde öldürmeye başlamıştım. Çocuğun önce büyümesi gerekirdi, ama benim ülkemde zenci bir çocuk büyümek yerine nasıl küçülüp bir nokta haline geleceğini öğrenir. Ebeveynimin kendi görülmezliklerine, acılarına yenildiklerine tanık oldum. Ben söz dinleyen bir çocuktum ve hiç kimselerin yanında hiç kimse olmayı öğrenmiştim. Irkçılık benim gerçek babamdı. Hiç kimsenin öğrenmemesi gereken her şeyi öğrendim. Yalanla, hor görmeyle yaşamak için yalan, ülkemde tek gerçek oluvermişti. Polis ve yasaların da zorladığı bir yalan, ama her şeyin üstünde beyazlarla zenciler arasındaki doğal farklılıklara ilişkin sözcük selleri, beyazların medeniyetinin üstünlüğü. İşte bu üstünlük beni katil yapmıştı, *songoma*. Ve bunun çocukken küçülmeyi öğrenmenin sonucu olduğuna inanıyorum. Bu ırkçılık, bu yapay beyaz üstünlüğü ruhlarımızı kim bilir ne denli yaralamıştır? Öfkemizi kustuğumuzda beyazlar çaresizliği ve nefretin sınır tanımadığını göremediler. Her şeyi içimize attık. İçime baktığımda düşüncelerimle duygularımın bir kılıçla ikiye bölündüğünü görebiliyorum. Bir parmağım olmadan da yaşayabilirim. Ama kim olduğumu bilmeden nasıl yaşayabilirim?

Victor Mabasha gevşediğini ve uyumak üzere olduğunu fark etti. Uykunun eşiğinde uzun zamandan beri unuttuğu düşüncelerini hatırlamıştı.

Uzun bir süre gölün kıyısındaki taşın üstünde oturdu.

Anıları yeniden canlanmıştı. Onları hatırlamak için kendini zorlamaya gerek kalmamıştı. •

1967 yazı. Altı yaşına yeni basmış ve Johannesburg'un dışındaki gecekondu mahallesinde birlikte oyunlar oynadığı çocuklardan kendi-

sini ayıran bir yeteneğini keşfetmişti. Kâğıttan ve telden bir top yapmışlardı ve anında arkadaşlarının tümünden de daha yetenekli ve becerikli olduğunu anlamıştı. O topla mucizeler yaratabilir ve top da arkasından söz dinleyen bir köpek gibi gelirdi. Bu keşfi onun, ilk büyük düşünün peşine takılmasına neden olmuştu ama ırkçı toplumlarda düşler de bir yere değin kurulabiliyordu. Aslında o Güney Afrika'nın en iyi rugby oyuncusu olabilirdi.

Bu da onu çok neşelendirmişti. Atalarının ruhunun kendisine iyi davrandığını düşünmüştü. Bir şişeyi musluk suyuyla doldurup kırmızı toprağa armağan etmişti.

O yaz, bir gün Victor'la arkadaşlarının kâğıt ve telden yaptıkları topla oyun oynadıkları yere beyaz bir içki satıcısı gelmişti. Adam arabasında uzunca bir süre oturup zenci çocuğun oyununu hayranlıkla izlemişti.

Bir ara top arabanın yanına kadar gelmişti. Victor neşeyle arabaya yaklaşıp adamı selamlamış ve topunu almıştı.

"Keşke beyaz olsaydın," demişti adam. "Senin gibi topa vuran birini görmedim. Zenci olman ne acı."

Gökyüzünde beyaz çizgiler oluşturan uçağa baktı.

Acıyı hatırlamıyorum, diye geçirdi içinden. Mutlaka o zaman bile vardı. Yoksa altı yaşında bir çocuk olarak adaletsizliğe alışmış olduğum için mi tepki göstermemiştim? On yıl sonra, on altı yaşına bastığında her şey değişmişti.

1976 Haziran'ı. Soweto. Orlando Lisesi'nin önünde on beş bin öğrenci toplanmıştı. Kesinlikle oraya ait değildi. Sokaklarda yaşamıştı, garip ama becerikli bir şekilde yaşantısını sürdürmüştü. Acımasız bir hırsızın tipik yaşantısını. Yalnızca zencileri soyuyordu. Ama büyük soygunların söz konusu olabileceği beyazların yerleşim bölgesinden de gözlerini ayırmıyordu. Gençlerle birlikte hareket ediyordu ve eğitimin gelecekte yalnızca Güney Afrikalı beyazların konuştuğu dilde yapılmasını öngören yasaya karşı onların öfkelerini paylaşıyordu. Elini yumruk yapmış, sözde karşısında durduğunu varsaydığı Başkan'a avazı çıktı-

ğı kadar bağıran genç kızı hâlâ hatırlıyordu. Karmaşanın içindeydi. Polislerin öğrencileri dövmesi, kendisi dövülünceye değin onu etkilememişti. Diğer öğrencilerle birlikte polise taş atmıştı. Attığı her taş hemen hemen hedefini bulmuştu; yüzünden kan akan polisi görünce arabasında oturan adamı ve söylediklerini hatırlamıştı. Ne var ki, bir süre sonra tutuklanmış ve yediği dayaklar ruhunu çok acıtmıştı. Diğer polislerin arasında o soluğu içki kokan, iriyarı ve kırmızı yüzlü polisi hiç unutamamıştı. Polisin gözlerinde korku parıltısını görmüştü. O anda da kendisinin polisten daha güçlü olduğunu fark etmişti. Bundan sonra da kendini beyazların korkusu karşısında her zaman mutluluktan havaya uçacakmış gibi hissetmişti.

Gölün karşı kıyısındaki bir hareket düşüncelerinden sıyrılmasına neden oldu. Bu, birdenbire ortaya çıkan bir kayıktı. Kayığın içindeki adam kürekleri ağır ağır çekiyordu. Adam kendisinden uzak olmasına karşın küreklerin suda çıkardığı sesi rahatça duyabiliyordu.

Ayağa kalkarken bir an için başı dönünce doktora gitmesi gerektiğini düşündü. Ne zaman bir yeri kanasa kanı durdurmak hep zor olurdu. İçecek bir şeyler bulmalıydı. Arabaya bindi, motoru çalıştırdı ve ancak yarım saatlik bir yola yetecek kadar benzini olduğunu gördü.

Anayola çıktığında geldiği yönde yola devam etti.

Kırk beş dakika sonra Älmhult adındaki küçük bir kasabaya ulaştı. Kasabanın adının nasıl telaffuz edildiğini bulmaya çalıştı. Bir benzincide durdu. Konovalenko benzin alması için daha önce bir miktar para vermişti. İki yüz kuron parası kalmıştı ve otomatik makineyi nasıl kullanacağını biliyordu. Ne var ki, yaralı eli hareketlerini kısıtlıyordu ve dikkatleri çektiğinin de farkındaydı.

Yaşlı bir adam yardım önerdi. Victor Mabasha adamın söylediklerini anlayamıyordu, ama başını evet dercesine sallayarak gülümsemeye çalıştı. Yüzlük kuronlardan birini kullandı ve bunun üç litreden biraz daha fazlasına yettiğini gördü. Ama bir şeyler yemesi ve içmesi de gerekiyordu. Kendisine yardım eden adama teşekkür ettikten sonra arabayı pompalardan uzağa çekti. Benzin istasyonundan ekmekle iki büyük şişe Coca-Cola aldı. Kırk kuronu kalmıştı. Tezgâhın üstünde diğer

promosyon malzemelerinin yanında bir de harita vardı, Älmhult'un nerede olduğunu saptamaya çalıştı.

Arabasına geri dönerek, ekmeğini yemeğe başladı. Bir şişe Coca-Cola'yı *neredeyse bir dikişte bitirdi*. Ne yapması gerektiğini düşünmeye çalıştı. Bir doktor ya da hastaneyi nerede bulacaktı? Ama tedavi masraflarını ödeyecek kadar parası yoktu. Hastane onu içeri almayabilir ve tedavi etmeyebilirdi.

Bunun ne anlama geldiğini biliyordu. Hırsızlık yapması gerekiyordu. Torpido gözündeki tabanca tek çıkış yoluydu.

Küçük kasabayı arkasında bırakarak uçsuz bucaksız ormanda ilerledi.

Kimseyi öldürmek zorunda kalmayacağımı umarım, dedi kendi kendine. Başkan de Klerk'ı öldürüp görevimi tamamlayıncaya değin kimseyi öldürmek istemiyorum.

İlk kez bir insanı öldürdüğümde, *songoma*, yalnız değildim. Daha sonra öldürdüklerimi hatırlamakta zorlanmama karşın bunu hâlâ unutamıyorum. 1981 Ocak ayında Duduza mezarlığındaydı. Kırık dökük mezar taşlarını hatırlıyorum, *songoma*, bir mezarın üstünde yürüyordum. O sabah yaşlı bir akrabamızı gömecektik; galiba babamın kuzeniydi ölen. Mezarlıkta başka cenaze törenleri de vardı. Birden bir yerlerden gelen bir ses duyuldu ve cenaze koreji durdu. Mezar taşlarının arasından koşan genç bir kız gördüm. Birileri onu kovalıyordu. Biri kızın üstünde beyazların üniforması olduğunu, yani onun polis adına çalıştığını haykırdı. Kız yakalandı, avazı çıktığı kadar haykırıyordu; o güne değin hiç onun kadar çaresiz birini görmemiştim. Bıçaklanmıştı ve mezarların arasında yatıyordu, ama hâlâ yaşıyordu. Kuru dallarla mezarların arasından çekip aldığımız otları toplamaya başladık. "Biz" diyorum çünkü birden kendimi olayın içinde buluvermişim. Zenci bir kadın polise bilgi veriyordu kızın yaşamaya hakkı olmadığını söylüyordu. Kız yaşamının bağışlanması için yalvarıyordu, ama bedeni kısa bir süre sonra kuru dallar ve otlarla kaplanmıştı bile. Genç kız orada yerde öylece yatarken bizler onu yaktık. Alevlerin arasından kurtulmaya çalıştı ama yüzü simsiyah oluncaya değin onu yaktık. O, öldürdüğüm ilk insandı, *songoma*

ve onu hiçbir zaman unutamadım. Onu öldürürken aslında kendimi öldürmüştüm. Irkçılık kazanmıştı. Ben de bir hayvana dönüşmüştüm, *songoma*. Ve bunun geriye dönüşü de yoktu.

Eli yeniden ağrımaya başladı. Victor Mabasha ağrıyı azaltmak amacıyla elini kıpırdatmamaya çalıştı. Güneş hâlâ yüksekteydi ve o, saatine bakmak için başını çevirmedi bile. Daha uzun bir süre düşünceleriyle birlikte arabada oturması gerekiyordu.

Neredeyim, diye geçirdi içinden. İsveç'te olduğumu biliyorum. Ama bildiğim tek şey bu. Belki de dünya böyle. Ne geçmiş ne de gelecek var. Yalnızca şimdiki zaman.

Sonunda, güçlükle fark edilebilen alacakaranlık çöktü.

Tabancasını doldurup kemerinin arasına soktu.

Bıçakları yanında yoktu. Ama zaten mecbur kalmadıkça kimseyi öldürmeyi tasarlamıyordu.

Benzin göstergesine baktı. Depoyu yakında yeniden doldurması gerekecekti. Kimseyi öldürmek zorunda kalmadan, nakit sorununu çözmesi gerekiyordu.

Birkaç kilometre gittikten sonra karşısına yirmi dört saat açık bir dükkân çıktı. Motoru durdurdu ve tüm müşterilerin dışarı çıkmalarını bekledi. Tabancasının emniyet mandalını açtı, arabadan inip hızlı adımlarla dükkândan içeri girdi. Tezgâhın başında yaşlı bir adam vardı. Victor tabancasıyla kasayı işaret etti. Adam bir şeyler söylemeye çalıştı, ama Victor tavana bir el ateş ettikten sonra bir kez daha kasayı işaret etti. Yaşlı adam titreyen ellerle kasayı açtı. Victor kasaya doğru uzandı, tabancayı yaralı eline geçirip, kasanın içinde görebildiği tüm parayı aldı. Sonra da arkasını dönerek hızla dükkândan dışarı çıktı.

Tezgâhtaki adamın yere yığıldığını görmemişti. İhtiyar adam, yere düşerken başını beton zemine çok kötü çarpmıştı. Daha sonra hırsızın onu yere *düşürdüğüne* karar vereceklerdi.

Tezgâhın arkasındaki adam ölmüştü. Kalbi bu ani şoka dayanamamıştı.

Victor telaşla dükkândan çıkarken elinin sargıları kapıya takıldı. Sargıları çekip çıkaracak zamanı olmadığından dişlerini gıcırdatarak elini hızla çekti.

Tam o sırada da dışarda duran ve kendisine bakan küçük kızı gördü. Yaklaşık on üç yaşlarındaki kız, gözlerini iri iri açmış bakıyordu. Gözlerini adamn kanlı elinden ayırmıyordu.

Kızı öldürmek zorundayım, diye geçirdi içinden. Arkamda tanık bırakmamalıyım.

Tabancasını kıza doğrulttu. Ama teliği çekemedi. Eli yana düştü, koşarak arabasına binip, hızla oradan uzaklaştı.

Polislerin peşine takılacağını biliyordu. Eli yaralı zenci bir adamın peşine düşeceklerdi. Öldürmediği kız konuşacaktı. Arabayı değiştirmeden önce kendine dört saat süre tanıdı.

Otomatik pompaların olduğu benzin istasyonlarından birinde durarak depoyu doldurdu.

Birden kendini çok yorgun hissetti. Bir yerlerde durup mutlaka uyumalıydı.

Başka bir göle rastlamayı ümit etti.

Linköping'in hemen güneyinde, büyük bir ovanın ortasında bir göl buldu. Bu arada arabayı değiştirmişti. Huskvarna yakınlarında bir motelin önünde durmuş, bir başka Mercedes'in kilidini kırıp, kısa devre yaptırarak motoru çalıştırabilmişti. Gücü tükeninceye değin arabayı kullandı. Linköping'e gelmeden az önce ara yollardan birine saptı, sonra daha ıssız bir yola girdi ve kısa bir süre sonra da önünde uzanan gölü gördü. Bu arada gece yarısı olmuştu. Arka koltuğa kıvrılarak derin bir uykuya daldı.

Bir sesle sabahın beşinde uyandı.

Arabanın dışından gelen, daha önce bir kuş cıvıltısı gerekiyordu.

Sonra da kuzeye doğru yoluna devam etti.

Saat on bire gelmeden az önce Stockholm'e ulaştı.

Walpurgis Akşamı'ndan bir gün önce, 29 Nisan 1992 Çarşamba'ydı.

13.

Tatlı servisi sırasında üç maskeli adam ortaya çıktı. İki dakikada otomatik silahlarını tam 300 kez ateşlediler ve sonra da kendilerini bekleyen arabaya binerek gözden kayboldular.

Bu olaydan sonra kısa bir sessizlik oldu. Sonra da yaralılarla olayın şokunu yaşayanlar bağırmaya başladılar.

Olay, Durban'da Şarap Sevenler Derneği'nin yıllık yemekli toplantısında gerçekleşmişti. Toplantıyı düzenleyenler, Durban'dan pek uzakta olmayan Pinetown'daki golf kulübünün lokantasında bir ziyafet vermeye karar vermeden önce lokantanın güvenliğini iyice araştırmışlardı. Pinetown o ana değin şiddet gösterilerinden uzak kalmayı başarabilmiş ender yerlerden biriydi. Ayrıca lokantanın müdürü de o akşam için güvenlik önlemlerini artıracaklarına söz vermişti.

Ne var ki, güvenlik görevlileri alarm veremeden vurulmuşlardı. Lokantanın çevresindeki tel örgüler özel kesicilerle kesilmişti. Saldırganlar Alman av köpeğini de öldürmeyi başarmışlardı.

Silahlı üç saldırgan içeri girdiğinde lokantada elli kişiydiler. Şarap Sevenler Derneği'nin tüm üyeleri beyazdı. Beş zenci garson onlara hizmet ediyordu, bunlardan dördü erkek biri kadındı. Zenci aşçılarla mutfak çalışanları tabanca sesini duyar duymaz Portekizli baş aşçıyla birlikte lokantanın arka kapısından kaçmışlardı.

Her şey olup bittiğinde devrilmiş masalarla sandalyelerin, yerlere saçılmış tabak parçalarının ve paramparça olmuş avizelerin arasında dokuz ölü vardı. On yedi kişi yaralanmıştı ve geri kalanıysa büyük bir şok yaşıyordu. Yaşlı bir kadın da daha sonra geçirdiği kalp krizinden yaşamını yitirmişti.

İki yüzden fazla kırmızı şarap şişesi paramparça olmuştu. Daha sonra olay yerine gelen polis kırmızı şarapla kanı ayırt etmekte zorlanmıştı.

Lokantaya ilk gelenlerden biri de Durban polis teşkilatından Baş Müfettiş Samuel de Beer olmuştu. Beraberinde zenci Müfettiş Harry Sibande de vardı. De Beer ırkçılık konusunda önyargılarını gizlemeye

çalışmayan bir polis olmasına karşın, Harry Sibande onun zencileri küçümsemesine hoşgörüyle yaklaşmayı öğrenmişti. Bu aslında Sibande'nin kendisini Müfettiş de Beer'den çok daha iyi bir polis olarak görmesinden kaynaklanıyordu.

Lokantayı incelediler ve Durban'daki hastanelere götürülen yaralıların ambulanslara bindirilişlerini denetlediler.

Şok geçiren tanıkların söyleyecek fazla bir şeyleri yoktu. Saldırganlar üç kişiydi ve maskeliydiler. Ama elleri zenci eliydi.

De Beer, bu olayın uzun yıllardan beri Natal'da gerçekleştirilen en ciddi saldırılardan biri olduğunun farkındaydı. 30 Nisan 1992 akşamı Natal'da beyazlarla zenciler arasında bir iç savaş patlamak üzereydi.

De Beer hiç zaman yitirmeden Pretoria'daki haberalma örgütünü aradı. Ertesi sabah erkenden birini göndereceklerine söz verdiler. Ordunun politik cinayetlerde ve terörist saldırlarda kullandığı özel birim, deneyimli bir araştırmacıyı yollayacaktı.

Gece yarısından az önce Başkan de Klerk'e durum bildirildi. Dışişleri Bakanı Pik Botha, başkanlık özel hattından Başkan'ı aramıştı.

Dışişleri bakanı, Başkan de Klerk'ın rahatsız edildiği için sinirlendiğini sesinden anlamıştı.

"Her gün birçok masum insan öldürülüyor," dedi Başkan. "Bu olayı bu kadar özel kılan ne?"

"Boyutu," diye karşılık verdi dışişleri bakanı. "Hem çok büyük, hem de çok acımasız. Yarın sabah erkenden sert bir açıklama yapmazsanız parti içinde çok ciddi tepkiler olacaktır. Afrika Ulusal Kongresi'nin, özellikle Mandela'nın olanları lanetleyeceğinden eminim. Eğer hiçbir şey söylemezseniz iyi olmaz."

Botha, Başkan de Klerk'ın genellikle dinlediği ender kişilerden biriydi. Başkan genellikle dışişleri bakanının öğütlerine kulak verirdi.

"Önerini yerine getireceğim," dedi Başkan, "Yarına kadar bilgi topla. Sabah yedide görüşürüz."

O akşam geç saatlerde Johannesburg ile Pretoria arasında Pinetown saldırısına ilişkin bir başka telefon konuşması daha gerçekleşti. Ordunun özel ve son derece gizli güvenlik biriminden Albay Franz Ma-

lan'ı BOSS'taki meslektaşı Jan Kleyn aradı. Her ikisinin de birkaç saat önce Pinetown'daki lokantada olan bitenlerden haberi vardı. İkisi de nefret ve tiksintiyle tepki gösterdiler. İyi birer aktör gibi rollerini oynadılar. Pinetown katliamının arkasında Jan Kleyn ve Franz Malan vardı. Ülke çapında güvensizlik yaratmak stratejilerinin bir bölümüydü. Sonunda da, bir dizi ciddi saldırı ve cinayetten sonra, Victor Mabasha'nın sorumlu olduğu cinayetler zincirinin son halkası da gerçekleştirilmiş olacaktı.

Aslında Jan Kleyn, Franz Malan'ı tamamıyla farklı bir konuda konuşmak için aramıştı. O sabah birisinin işyerindeki özel bilgisayar dosyalarına girdiği ortaya çıkmıştı. Birkaç saatlik yoğun bir araştırmadan sonra bu korsanın kim olduğunu anlamıştı. Ama aynı zamanda bu bilgisayar korsanının üzerinde çalıştıkları yaşamsal nitelikteki operasyonu da tehdit ettiğini de fark etmişti.

Birbirlerine telefon ettiklerinde asla adlarını kullanmazlardı. Seslerini çok iyi tanırlardı. Eğer hatlarda parazit varsa, o zaman da kendilerini tanımlamak için özel şifrelerini devreye sokarlardı.

"Buluşmalıyız," dedi Jan Kleyn. "Yarın nereye gideceğimi biliyorsun, değil mi?"

"Evet," diye karşılık verdi Franz Malan.

Jan Kleyn, "Sen de aynı yere gel," dedi.

Franz Malan'a, saldırının araştırılmasında özel güvenlik biriminden Breytenbach adındaki bir subayın görevlendirildiği söylenmişti. Breytenbach'ı arayıp operasyonu kendisinin yürüteceğini söylemesi gerekiyordu. Malan gerekli gördüğünde üstlerine danışmadan görev değişikliği yapardı. Bu da onlardan biri olacaktı.

"Orada olacağım," dedi.

Bu sözlerle birlikte telefon konuşması da sona ermişti. Franz Malan, Breytenbach'ı arayarak ertesi sabah Durban'a kendisinin gideceğini söyledi. Sonra da Jan Kleyn'ı neyin tedirgin ettiğini düşündü. Bunun büyük operasyonla bir ilgisi olduğunu düşünüyordu. Planlarının suya düşmemesini diledi içinden.

Mayısın ilk günü, sabah saat dörtte, Jan Kleyn, Pretoria'yı arkasında bırakmıştı. Johannesburg'un dışına çıkmış ve kısa bir süre sonra da

Durban'a uzanan E 3 karayolunda ilerlemeye başlamıştı. Saat sekizde orada olmayı planlıyordu.

Jan Kleyn araba kullanmayı çok severdi. İsteseydi, Durban'a helikopterlede gidebilirdi. Ama o zaman da yolculuk çok kısa sürerdi. Tek başına araba kullanırken düşünme fırsatı da buluyordu.

Gaz pedalına bastı ve İsveç'teki sorunların kısa zamanda çözülmesi gerektiğini düşündü. Birkaç günden beri Konovalenko'nun sandığı kadar becerikli ve soğukkanlı olduğundan kuşku duymaya başlamıştı. Onu işe almakla hata mı etmişti? Etmediğine karar verdi. Konovalenko gerekeni yapacaktı. Victor Mabasha kısa zamanda ortadan kaldırılacaktı. Belki de, çoktan kaldırılmıştı bile. Özel listesinde ikinci sırada yer alan Sikosi Tsiki adındaki adamı, Victor Mabasha'nın yerini alacak ve Konovalenko, Victor Mabasha'yı eğittiği gibi onu da eğitecekti.

Jan Kleyn'ı şaşırtan tek şey Victor Mabasha'nın sinir krizi geçirmesiydi. Önemsiz bir İsveçli kadının ölümü karşısında bir insan nasıl Victor Mabasha gibi garip bir tepki gösterebilirdi? Bu delikanlı gizliden gizliye duygusal biri miydi acaba? Eğer öyleyse bunun iş işten geçmeden ortaya çıkması çok iyi olmuştu. Aksi halde, Victor Mabasha kurbanıyla karşılaştığında kim bilir neler olurdu?

Victor Mabasha'yla ilgili tüm düşüncelerini bir kenara atarak bilgisayarındaki dosyalarını düşünmeye koyuldu. Dosyalarında ayrıntılar, isimler ve yer adlarından söz etmezdi. Yine de başarılı bir bilgisayar korsanının bu bilgilerden bir şeyler çıkarabileceğini tahmin ediyordu, ama elbette planlanan politik cinayeti ortaya çıkarması olanaksızdı.

Jan Kleyn aslında çok şanslı biri olduğunu düşünüyordu. Bilgisayarındaki bu olayı zamanında öğrenmişti ve bu konuda gerekli önemleri alacaktı.

Albay Franz Malan, kendisini Johannesburg yakınlarındaki ordunun özel havaalanında bekleyen helikoptere bindi. Saat yediyi çeyrek geçiyordu, sekizde Durban'da olabilecekti. Pilotlara bakarak başını salladı, kemerini bağladı ve helikopter havalanırken aşağıya baktı. Kendini çok yorgun hissediyordu. Jan Kleyn'ın neden bu denli endişeli olduğu düşüncesi, geceyi uykusuz geçirmesine neden olmuştu.

Üstünde uçtukları Afrika topraklarına düşünceli bir tavırla baktı. Yangınların alevleri, gecekondu bölgeleri, yozlaşan ülke gözünün önünde canlanıvermişti.

Bizi nasıl yendiler, diye geçirdi içinden. Kararlılığımızı sürdürmek ve bunu onlara göstermek zorundayız. Bu da çok kan dökülmesine neden olacak. Dün akşam Pinetown'da olduğu gibi beyazların kanının da dökülmesini gerektirecek. Ama Güney Afrika'daki beyazların yönetiminin sürekliliği kolay sağlanmıyordu. Özveri gerektiriyordu.

Arkasına yaslandı, gözlerini kapayarak uyumaya çalıştı.

Kısa bir süre sonra Jan Kleyn'ı neyin yiyip bitirdiğini öğrenecekti.

On dakika arayla Pinetown'da kordon altına alınmış lokantaya geldiler. Müfettiş Samuel de Beer'in denetimindeki yerel polis yetkilileriyle birlikte kanlar içindeki lokantada bir saatten biraz daha fazla kaldılar. Jan Kleyn ve Franz Malan saldırganların iyi bir iş başardıklarını görmüşlerdi. Ölü sayısının dokuzdan fazla olmasını bekliyorlardı ama bu çok önemli değildi. Masum şarap tadıcılarına yapılan saldırı beklenilen etkiyi yaratmıştı. Beyazlar hiç zaman yitirmeden öfke ve intikam isteklerini açıkça belirtmeye başlamışlardı. Jan Kleyn arabasının radyosundan Nelson Mandela ile Başkan de Klerk'ın birbirlerinden bağımsız olarak saldırıyı kınadıklarını duymuştu. De Klerk salt kınamakla kalmamış daha da ileri giderek saldırganlardan çok kötü intikam alınacağını da sözlerine eklemişti.

"Bu çılgın saldırıyı kimin düzenlediğine ilişkin bir ipucu var mı?" diye sordu Jan Kleyn.

Samuel de Beer, "Henüz yok," diye karşılık verdi. "Kaçan arabayı gören birine de henüz rastlamadık."

Franz Malan, "Bence en iyisi hükümetin bilgi karşılığında ödül koyması," dedi. "Bunu ilk kabine toplantısında savunma bakanına önereceğim."

Konuşurken dışarda sesler yükselmeye başladı. Kapının önünde toplanan bir grup beyaz bağrışıyordu. Çoğunun elinde tüfekleri vardı ve kalabalığı gören zenciler korkuyla oradan uzaklaşıyorlardı. Lokantanın kapısı hızla açıldı ve otuz yaşlarında beyaz bir kadın içeri girdi.

Çok heyecanlıydı. Lokantadaki tek zenci olan Müfettiş Sibande'yi gördüğünde elindeki tabancayı müfettişe doğrultup ateş etti. Neyse ki, Harry Sibande kendini yere atmayı başardı ve ters dönmüş bir masanın arkasına gizlendi. Ne var ki, tabancasını iki eliyle sıkıca tutan kadın, masaya yaklaşarak birkaç el daha ateş etti. Bir yandan da saldırıda ölen erkek kardeşinin intikamını almak amacıyla lokantada başka zenci var mı diye araştırıyordu. Tüm zenciler teker teker ortadan kalkmadıkça huzura kavuşamayacağını haykırıyordu kadın.

Samuel de Beer, yavaşça kadına arkasından yaklaşarak onu kıskıvrak yakaladı. Sonra da kapının önünde bekleyen polis arabasına bindirdi. Harry Sibande masanın arkasından kalktı. Titriyordu. Kurşunlardan biri üniformasının kolunu sıyırıp geçmişti.

Jan Kleyn ve Franz Malan bu olaya yakından tanık olmuşlardı. Her şey aslında çok çabuk olmuştu ama ikisi de aynı şeyi düşünüyordu. Beyaz kadının davranışı saldırının amaçladığı provakasyonu simgeliyordu. Elbette amaçlanan daha büyük boyutta bir provakasyondu. Nefret ülkeyi dev bir dalga gibi sarıp sarmalamalıydı.

De Beer yüzündeki kan ve teri silerek yanlarına yaklaştı.

"Kadına acıdım doğrusu," dedi.

Harry Sibande hiçbir şey söylemedi.

Jan Kleyn ve Franz Malan, Samuel de Beer'e gereksinimi olan tüm yardımı göndereceklerine söz verdiler. Konuşmayı bu terörist saldırının en kısa zamanda çözümlenmesini ve saldırganların hak ettikleri cezaya çarptırılmaları gerektiğini söyleyerek tamamladılar. Lokantadan çıkarak Jan Kleyn'ın arabasına bindiler ve Pinetown'a doğru yola koyuldular. Bir süre N2 karayolunda kuzeye doğru yol aldılar sonra da Umhlanga Kayalıkları tabelasından kıyı şeridine saptılar. Jan Kleyn arabayı sahildeki küçük balıkçı lokantalarından birinin önünde durdurdu. Burada rahat rahat oturup konuşabileceklerdi. Franz Malan ceketini çıkardı.

"Elde ettiğim bilgiye göre, Müfettiş de Beer inanılmaz derecede beceriksiz bir dedektifmiş," dedi. "Zenci meslektaşının kendisinden çok daha zeki olduğu söyleniyor. Üstelik inatçıymış da."

Jan Kleyn, "Evet, ben de aynı şeyleri duydum," dedi. "Kurbanların yakınları ne olduğunu unutuncaya değin araştırma kısır bir döngüde sürüp gidecek."

Çatalını tabağının kenarına koyarak, ağzını peçetesiyle sildi.

Sonra, "Ölüm hiçbir zaman hoş bir şey değildir," diye sürdürdü konuşmasını. "Gerekmedikçe hiç kimse kan akmasını istemez. Öte yandan, kazanan yoktur, hep kaybeden vardır. Özveri olmadan asla başarı elde edilemez. Ben galiba temelde oldukça ilkel bir Darwin yandaşıyım. Hayatta kalma savaşı. Ev yanarken yangını söndürmeden önce kimse yangının nasıl çıktığını sormaz."

Franz Malan, "O üç adama ne olacak?" diye sordu. "Bu konuda verilen kararı hatırlamıyorum."

Jan Kleyn gülümseyerek, "Yemekten sonra biraz yürüyelim," dedi.

Franz Malan bunun o an için alabileceği en iyi yanıt olduğunu biliyordu. Kleyn'ı çok iyi tanıdığından daha fazla soru sormanın boşu boşuna zaman harcamak anlamına geldiğinin farkındaydı. Nasıl olsa az sonra her şeyi öğrenecekti.

Kahvelerini içerken Jan Kleyn, arkadaşıyla buluşmasının neden çok önemli olduğunu anlatmaya başladı.

"Sen de çok iyi bilirsin ki, bizim gibi haberalma örgütünde gizli görev yapanların, yazılı olmayan kurallar doğrultusunda yaşaması gerekir," diye başladı sözüne. "Bu yazılı olmayan kurallardan biri de herkesi denetlememizin gerektiğidir. İş arkadaşlarımıza olan güvenimiz her zaman sınırlıdır. Kendi kişisel güvenliğimizi sağlamak için her şeyi yaparız. Başkalarının alanımıza tecavüz etmesine izin vermeyiz. Çevremizde bir mayın tarlası oluştururuz, bunu da herkes böyle yaptığı için yaparız. Böylelikle dengeyi sağlar ve herkesin de kendi dengesini sağlamasına yardımcı oluruz. Ne yazık ki, birinin bilgisayarımdaki dosyalarıma aşırı bir ilgi gösterdiğini fark ettim. Anlaşılan birine beni denetleme görevi verilmiş ve bu görevi veren kişi de oldukça yüksek bir düzeyde."

Franz Malan'ın yüzü soldu.

"Planlarımız ortaya çıktı mı?" diye sordu.

Jan Kleyn ona buz gibi bir bakış fırlattı.

"O denli dikkatsiz olmadığımı söylememe gerek yok sanırım," dedi. "Bilgisayar dosyalarımdaki hiçbir şey kendimizi adadığımız ve yapmak üzere olduğumuz konuları ortaya çıkaramaz. Dosyalarda isimlerden söz edilmiyor. Ama öte yandan insan yeterince yetenekli olan birinin bu dosyalardan bir sonuç çıkarabileceğini ve bu sonucun da kendisini doğru yola götürebileceğini düşünmeden edemiyor. Bu da işin son derece ciddi olduğunu ortaya koyuyor."

"Bu işi kimin yaptığını ortaya çıkarmak kolay olmayacak," dedi Franz Malan.

Jan Kleyn, "Yanılıyorsun," diye yanıtladı onu. "Kim olduğunu biliyorum."

Franz Malan ona şaşkınlıkla baktı.

"Bunu öğrenmek için de geriye döndüm," dedi Jan Kleyn. "Geriye dönüşler genellikle her zaman başarılı olur. Bu görevi kimin verebileceğini sordum kendime. Benim ne yaptığımı gerçekten de öğrenmek isteyecek yalnızca iki kişinin olduğunu anlamak çok uzun sürmedi; Başkan ve dışişleri bakanı.

Franz Malan bir şeyler söylemek için ağzını açtı.

Jan Kleyn, "Bırak sözlerimi tamamlayayım," diye susturdu onu. "Sen de bir an benim gibi düşünsen her şeyin ne denli açık seçik olduğunu göreceksin. Bu ülkede suikast korkusu var ve bu korkuyu duyanlar da haklı. De Klerk'ın yüksek rütbeli subaylardan korkması son derece doğal. De Klerk, devletin haberalma örgütünde çalışanların sadakatinden emin değil. Günümüzde Güney Afrika'da büyük belirsizlikler yaşanmakta. Hiçbir şey hesaplanamıyor ve önceden tahmin edilemiyor. Bu da toplanması gereken bilgi miktarında bir sınırlama olmadığı anlamını taşıyor. Kabinede Başkan'ın güvendiği tek bir kişi var, o da Dışişleri Bakanı Botha. İncelemelerimde buraya kadar geldiğimde artık geriye Başkan adına gizli bilgileri öğrenme görevini üstlenen adaylar arasında bu işi kimin yaptığını bulup çıkarmak kalmıştı. Bilinen nedenlerden ötürü de fazla düşünmem gerekmedi. Tek bir olasılık vardı. Pieter van Heerden."

Franz Malan onun kim olduğunu biliyordu. Onunla defalarca karşılaşmıştı.

"Pieter van Heerden," dedi Jan Kleyn. "Başkan'ın özel ulağı. Başkan'ın ayaklarının dibinde oturup bizim en gizli düşüncelerimizi onun kulağına fısıldıyor."

Franz Malan, "Van Heerden'in çok akıllı biri olduğunu sanırdım," dedi.

Jan Kleyn evet dercesine başını salladı.

"Öyle, ama aynı zamanda da çok tehlikeli biri. Saygı duymamız gereken bir düşman o. Ne yazık ki, hasta."

Franz Malan kaşını kaldırdı.

"Hasta mı?"

"Çözmeleri gereken sorunları var," dedi Jan Kleyn. "Önümüzdeki hafta önemli olmayan bir ameliyat için Johannesburg'daki özel bir hastaneye yatacağını duydum. Prostat sorunları varmış."

Jan Kleyn kahvesinden büyükçe bir yudum aldı.

"Hastaneden hiç çıkamayabilir," diye sürdürdü konuşmasını. "Bununla ben kendim ilgileneceğim. Zaten ele geçirmek istediği bilgisayar dosyaları benim dosyalarım olduğuna göre, yakalamak istediği kişi de bendim..."

Zenci bir garson masalarını toplarken konuşmadılar.

Jan Kleyn garson gittikten sonra, "Bu sorunu ben çözeceğim," diye devam etti. "Bunları sana tek bir nedenden ötürü anlattım, tek bir nedenden ötürü. Sen de çok dikkatli olmalısın. Seni de birileri adım adım *izliyor olabilir*."

"Bunları bilmem iyi oldu," dedi Franz Malan. "Güvenlik uygulamalarımı bir kez daha denetleyeceğim."

Garsonun getirdiği hesabı Jan Kleyn ödedi.

"Hadi biraz yürüyelim," dedi Jan Kleyn. "Bir şey sormak istiyordun."

Kumsala adını veren kayalıkların arasında yürümeye başladılar.

"Sikosi Tsiki, çarşamba günü İsveç'e gidiyor," dedi Jan Kleyn.

"Onun en iyisi olduğunu mu düşünüyorsun?"

"Listemizde ikinci sıradaydı. Ona güveniyorum."

"Peki ya Victor Mabasha?"

"Şimdiye kadar ölmüş olmalı. Bu akşam ya da en geç yarın Konovalenko'nun beni aramasını bekliyorum."

Franz Malan, "12 Haziran'da Cape Town'da büyük bir toplantı yapılacağını duyduk," dedi. "Bunun işimize yarar bir fırsat olup olmadığını araştırıyorum."

Jan Kleyn durdu.

"Evet," dedi. "Zamanlama harika olur."

"Sana haber veririm," dedi Franz Malan.

Jan Kleyn kayalardan birinin üstüne çıkıp aşağıda uzanan denize baktı.

Franz Malan da bakışlarını denize çevirdi.

Aşağıda hurda haline gelmiş bir araba duruyordu.

"Henüz arabayı bulmamışlar," dedi Jan Kleyn. "Bulduklarında içinde üç ceset olduğunu görecekler... Yaşları yirmi beş civarında üç zenci. Biri onları vurduktan sonra arabayı kayalardan aşağı yuvarladı."

Jan Kleyn hemen aşağıdaki araba park yerini gösterdi.

"Yapılan anlaşma paralarını orada alacakları doğrultusundaydı," dedi. "Ama alamadılar, değil mi?"

Geri döndüler.

Franz Malan lokanta saldırısını gerçekleştiren üç kişinin kimin tarafından öldürüldüğünü sormaya gerek duymadı. Bazı şeyleri öğrenmemeyi yeğlerdi.

O gün öğleden sonra saat bir civarında Jan Kleyn, Franz Malan'ı Durban yakınlarındaki askeri kampa bıraktı. El sıkışıp ayrıldılar.

Jan Kleyn, Pretoria'ya otoyoldan dönmedi. Natal'dan geçerek trafiğin daha az olduğu yolları yeğledi. Acelesi yoktu ve tek başına kalıp olayları değerlendirmek istiyordu. Kendisi, suikastçılar ve Güney Afrika'nın tüm beyaz vatandaşları için önemli şeyler oluyordu.

Birden Nelson Mandela'nın doğup büyüdüğü topraklardan geçtiğini fark etti. Büyük bir olasılıkla da öldüğünde yine bu topraklara gömülecekti.

Jan Kleyn bazen kendi duygularının eksikliğinden, acımasızlığından ürkerdi. İnsanların fanatik diye nitelendirdiği türde biri olduğunu biliyordu. Ne var ki, yaşayacak başka bir yaşam türü bilmiyordu.

Kendisini tedirgin eden iki şey vardı. Biri zaman zaman gördüğü karabasanlardı. Bu karabasanlarda kendini zencilerle dolu bir dünyada kapana kıstırılmış olarak görürdü. Ağzını açıp konuşamazdı. Ağzını açtığında sözcükler yerine hayvansal homurtular çıkardı. Tıpkı gülen bir sırtlanın homurtuları gibi...

Diğeri ise kimsenin ne zaman öleceğini bilmemesiydi.

Aslında sonsuza değin yaşamak istemiyordu. Ama beyazların Güney Afrika'sının zencilerden arındığını görünceye değin yaşamak istiyordu.

Sonra ölebilirdi. Ama bundan önce değil.

Akşam yemeği için Witbank'daki küçük bir lokantaya girdi.

Bu arada planı tüm olasılıklarıyla birlikte bir kez daha gözden geçirmişti. Kendini rahat ve huzurlu hissetti. Her şey plana göre olacaktı. Franz Malan'ın 12 Haziran'da Cape Town'a ilişkin önerisi hiç de yabana atılmayacak bir fırsattı.

O akşam saat dokuzda Pretoria'nın dışındaki büyük evin önünde durdurdu arabasını.

Zenci gece bekçisi kapıyı açtı.

Uykuya dalmadan önce son olarak Victor Mabasha'yı düşünmüştü.

Artık onun nasıl biri olduğunu bile hatırlayamıyordu.

14.

Pieter van Heerden'in canı çok sıkılıyordu.

Tedirginlik ve huzursuzluk duygularıyla bedenini ele geçiren sinsi korkular onun için yeni şeyler değildi. Heyecan ve tehlike dolu anlar haberalma örgütündeki görevinin doğal bir bölümünü oluşturmaktaydı.

Bu huzursuzluk duyguları karşısında kendini savunmasız hisseden van Heerden, ameliyat olmak için Brenthurst Kliniği'nde yatıyordu.

Brenthurst Kliniği, Johannesburg'un kuzeyinde Hillbrow'da bulunan özel bir hastaneydi. Aslında çok daha pahalı bir hastaneye de gidebilirdi ama bu kliniği yeğlemişti. Tıbbi standartlarından, deneyimli doktorlarından ve hasta bakımı açısından çok ünlü bir klinikti. Öte yandan odaları lüks değildi. Aslında bina dökülüyordu. Van Heerden oldukça varlıklı biriydi ama gösterişten hiç hoşlanmazdı. Tatillerde beş yıldızlı otellerde asla kalmazdı. İşte bu yüzden de ülkedeki beyaz vatandaşların rağbet ettikleri hastanelerden birinde ameliyat olmak istememişti.

Van Heerden'in odası kliniğin ikinci katındaydı. Koridordan gelen bir kahkaha sesi duydu. Kısa bir süre sonra da çay servisi başladı. Başını çevirip camdan dışarı baktı. Bir güvercin evin damına konmuştu. Damın hemen arkasında da her zaman izlemekten çok hoşlandığı lacivert gökyüzü vardı. Afrika'nın kısa süren alacakaranlığı az sonra bitecekti. Havanın kararmasıyla birlikte huzursuzluğu da artıyordu.

4 Mayıs Pazartesi'ydi. Ertesi sabah sekizde Doktor Plitt ile Doktor Berkowitsch uzun süreden beri çekmekte olduğu prostat sorununu çözmek amacıyla, van Heerden'i ameliyat edeceklerdi. Ameliyattan korkmuyordu. O gün kendisini muayene eden doktorlar ameliyatın tehlikeli olmadığını söylemişlerdi. Doktorlarından kuşku duymasını gerektiren bir şey yoktu. Birkaç gün sonra hastaneden taburcu olacak ve bir ya da iki hafta sonra da ameliyat olduğunu bile unutacaktı.

Onu tedirgin eden başka bir şey vardı. Bunun hastalığıyla da bir ilgisi vardı. Otuz altı yaşındaydı ama altmış yaşındaki erkeklerin sorunlarını yaşıyordu. Bu kadar erken bir yaşta, böylesine dramatik bir şekilde yaşlanmış olabileceğini düşünüp kaygılanıyordu. BOSS'da çalışmanın oldukça yıpratıcı ve yorucu olduğu bilinen bir gerçekti. Başkan'ın özel ulağı olmak zaten içinde yaşadığı yoğun ve baskı dolu ortamın daha da artması demekti. Ama o yine de formunu korumuştu. Kesinlikle ağzına sigara koymaz ve çok ender olarak içki içerdi.

Onu bu denli tedirgin ve huzursuz eden şey, ülkesinin içinde bulunduğu durum karşısında hiçbir şey yapamamasıydı. Aslında elinin kolu-

nun bu şekilde bağlı olması hastalığının dolaylı nedenlerinden biriydi de.

Pieter van Heerden, Güney Afrikalı bir beyazdı. Kimberley'de doğup büyümüştü ve doğduğu andan itibaren de Güney Afrika'nın tüm gelenek ve görenekleriyle haşır neşir olmuştu. Ailesinin komşuları, okul arkadaşlarıyla öğretmenleri *boere*'ydi. Babası Güney Afrika ve tüm dünyada elmas üretimini denetleyen Güney Afrika kökenli bir şirket olan de Beers'de çalışmıştı. Annesi geleneksel bir Boer ev kadını olarak yaşamını kocasına ve çocuklarına adamış, çocuklarına dünyanın düzenine ilişkin dini bir görüş kazandırmıştı. Tüm vaktini ve enerjisini Pieter'le dört çocuğuna adamıştı. Pieter yirmi yaşına gelinceye ve Cape Town yakınlarındaki Stellenbosch Üniversitesi'nde ikinci yılını doldurunca değin yaşamını hiç sorgulamamıştı. Babasını ırkçı üniversiteye girmesi konusunda ikna etmeyi başarması daha sonra kazanacağı bağımsızlığın ilk büyük zaferi niteliğindeydi. Herhangi özel bir yeteneği olmadığını ve ileriye yönelik büyük bir hırsı olmadığından devlet memuru olmaya karar vermişti. Babasının arkasından gidip tüm yaşamını maden ocaklarına ve elmas üretimine adamak niyetinde değildi. Hukuk fakültesine gitmiş, hukukun hiç de fena bir şey olmadığına karar vermişti.

Bir arkadaşının önerisiyle Cape Town'dan fazla uzakta olmayan bir zenci kasabasına gitmeyi kabul ettiğinde, yaşamında bazı değişikliklerin olacağını bilmiyordu. Zamanın değiştiği gerçeğiyle birlikte bazı öğrenciler zencilerin yaşam bölgelerini görmeyi merak ediyorlardı. Eskiden bazı şeyler yalnızca sözcüklerle sınırlıyken Stellenbosch Üniversitesi'nin liberal öğrencileri artık köktenciliği savunmaya başlamışlardı. Bir değişiklik, hem de oldukça dramatik bir değişiklik yaşanmaya başlanmıştı. İlk kez bazı gerçekleri kendi gözleriyle görmek istiyorlardı.

Bu, van Heerden için çok şaşırtıcı bir deneyim olmuştu. Zencilerin ne denli aşağılayıcı ve sefil koşullarda yaşadıklarını fark etti. Beyazların yaşadığı bahçe benzeri mahallelerle zencilerin yaşadığı o korkunç mahalleler arasındaki çelişki yürek parçalayıcıydı. Zencilerle beyazların nasıl olup da aynı ülkede yaşadıklarını bir türlü anlayamamıştı. Zenci

mahallelerine gitmesi duygularının karmakarışık olmasına neden olmuştu. Zamanla arkadaşlarından uzaklaştı. Geriye dönüp baktığında yaşadığı hayatın gerçek olmadığı kanısına kapıldı. Tüm yaşamı ar ık ona kocaman bir yalan gibi gelmeye başlamıştı. Çocukluğuna ilişkin anıları bile gerçekdışı geliyordu. Çocukluğunda zenci bir dadısı vardı. Çocukluğuna ilişkin ilk anılarından biri dadının kendisini kucağına alıp sıkıca göğsüne bastırmasıydı. Oysa artık dadısının o günlerde kendisinden nefret ettiğini düşünmeye başlamıştı. Bu da yapay bir dünyada yalnızca beyazların yaşamadığı anlamına geliyordu. Aynı şey yaşama mücadelesi veren zenciler için de geçerliydi. Tüm bunlar kendilerinin varsaydıkları, ama zencilerden çaldıkları bir ülkede oluyordu. Yaşamı, Tanrı tarafından verilen haklar, gelenekler her şey, ama her şey kocaman bir yalandı. Psikolojik bir sarsıntı geçirmişti. O ana değin hiç sorgulamadığı dünya görüşü meğerse utanç dolu bir haksızlık üzerine kurulmuştu. Ve tüm bunları ırkçı mimarların oluşturduğu beyazların kenti Cape Town'dan hiç de uzakta olmayan Langa köyünde öğrenmişti.

Bu deneyim onu, arkadaşlarından çok daha fazla etkilemişti. Bu konuyu tartışmaya çalıştığında arkadaşlarının bunu basit bir duygusal deneyim olarak tanımladıklarını görmüştü.

Sınavları bitip de, tatili geçirmek için Kimberley'e, ailesinin yanına gittiğinde zencilerin yaşadıkları yerlere lişkin bir şeyler anlatmaya başlayınca babası müthiş öfkelenmişti. Babasıyla yaptığı o konuşmadan sonra, düşüncelerini de kendisi gibi sahipsiz hissetmişti.

Üniversiteden mezun olduktan sonra Pretoria'da adalet bakanlığından iş önerisi almıştı. Hiç duraksamadan bu öneriyi kabul etti. Bir yıl sonra işinde kendini kanıtlamış ve kısa bir süre sonra da haberalma örgütünde çalışmak isteyip istemediği sorulmuştu. Artık psikolojik sarsıntısıyla yaşamayı öğrenmişti, ama bu kişiliğine de yansımaya başlamıştı. Kendisinden beklenildiği gibi davranan Güney Afrikalı beyazlar gibi yaşıyordu ama yüreğinin derinliklerinde büyük fırtınalar kopuyordu. Bir gün beyazların içinde yaşadığı bu hayal dünyası çökecek ve zenciler acımasız bir şekilde intikamlarını alacaklardı. Bu konuları konuşabilecek hiç kimsesi yoktu ve son derece yalnız ve herkesten dışlanmış bir yaşam sürüyordu.

BOSS'daki görevinin birçok avantajı da beraberinde getirdiğini kısa sürede fark etti. Halkın büyük bir bölümünün ya çok az bir bilgisi olduğu ya da hiçbir şey bilmedikleri politikaya da yavaş yavaş bulaşmaya başlamıştı.

Frederick de Klerk Başkan olduğunda, Nelson Mandela'nın serbest bırakılacağını ve Afrika Ulusal Kongresi'nin artık yasadışı olmadığını açıkladığında van Heerden, ülkesindeki yaşam koşullarının değişebileceğini düşünmeye başlamıştı. Olanların utancını asla üzerinden atamayacaktı, ama yine de Güney Afrika'nın geleceğinin daha iyi olma olasılığı vardı.

Pieter van Heerden, Başkan de Klerk'a hayran olmuştu. Onu vatan haini gibi görenleri anlayabiliyor ama onların görüşlerini asla paylaşmıyordu. Ona göre, Başkan de Klerk gerçek bir kurtarıcıydı. Başkan'ın özel ulağı olduğunda çok gurur duymuştu. Kısa bir zamanda Başkan'la arasında tam bir güven ortamı oluşmuştu. Van Heerden yaşamında ilk kez önemli bir şey yaptığı duygusuna kapılmıştı. Bazen çok önemli bilgileri Başkan'a aktarırken van Heerden ırkçılıktan uzak, yeni bir Güney Afrika oluşturmak isteyenlere yardım ediyordu.

Brenthurst Kliniği'ndeki yatağında yatarken bunları düşünüyordu. Güney Afrika değişmedikçe, Nelson Mandela ilk zenci başkan olmadıkça yüreğinin derinliklerinde hissettiği o huzursuzluk asla ortadan kalkmayacaktı.

Kapı açıldı ve zenci bir hemşire içeri girdi. Hemşirenin adı Marta'ydı.

Az önce, "Dr. Plitt aradı," dedi. "Bel ponksiyonu için yarım saat sonra burada olacak."

Van Heerden şaşkınlıkla baktı.

"Bel ponksiyonu mu?" dedi. "Şimdi mi?"

"Bence de biraz erken," dedi Marta. "Ama bu konuda kesin konuştu. Sol tarafınıza yatmanız gerektiğini söylemeye geldim. Doktorun söylediklerini yerine getirmek en iyisi. Ameliyat yarın sabah. Dr. Plitt ne yaptığını çok iyi bilir."

Van Heerden başını evet dercesine salladı. Bu genç doktora yürekten inanıyordu. Ama yine de bel ponksiyonu için henüz erken olduğunu düşünmekten kendini alamıyordu.

Marta sol tarafa dönmesi için hastasına yardım etti.

"Dr. Plitt kıpırdamadan yatmanızı istiyor."

Van Heerden, "Ben uslu bir hastayım," dedi. "Doktorların söylediklerini yerine getiririm. Hiç sözünden dışarı çıktım mı?"

"Sizinle bir sorunumuz yok," dedi Marta. "Yarın ameliyattan sonra görüşürüz. Bu akşam çalışmıyorum."

Hemşire dışarı çıktı ve van Heerden genç kadının evine gitmesi için bir saatten fazla otobüs yolculuğu yapmak zorunda olduğunu düşündü. Marta'nın nerede oturduğunu bilmiyordu ama Soweto'da yaşadığını tahmin ediyordu.

Kapının açıldığını duyduğunda uykuya dalmak üzereydi. Yatağının yanındaki lambanın dışında oda karanlıktı. İçeri giren doktoru camdan gördü.

"İyi akşamlar," dedi van Heerden kıpırdamadan.

"İyi akşamlar, Pieter van Heerden," diye karşılık verdi bir ses.

Bu, Dr. Plitt'in sesi değildi. Ama bu sesi tanıyordu. Yatağının yanında kimin durduğunu anlaması bir iki saniyesini almıştı. Öfkeyle döndü.

Jan Kleyn, Brenthurst Kliniği'nin doktorlarının hastalarını görmeye gittiklerinde çok ender olarak beyaz önlük giydiklerini biliyordu. Hastaneyle ilgili bilmesi gereken her şeyi öğrenmişti. O yüzden de doktor gibi davranması zor olmamıştı. Bu kliniğin doktorları vardiyalı çalışıyordu. Aynı hastanede çalışmaları da gerekmiyordu. Ayrıca, doktorların hastalarını her an görmeye gitmeleri alışılmışın dışında bir şey değildi. Bu, özellikle ameliyattan önce ya da sonrası için geçerliydi. Jan Kleyn, gece hemşirelerin işbaşı yaptıklarından emin olduktan sonra planını uygulamaya başlamıştı. Arabasını hastanenin önüne park etmiş, danışmadan geçerken genellikle hastanelerle laboratuvarlarda kullandığı güvenlik kimlik kartını görevliye göstermişti.

"*Acil bir kan vermem gerekiyor,*" demişti. "İkinci kattaki bir hasta için."

Görevli, "Oraya nasıl gideceğinizi biliyor musunuz?" diye sormuştu.

Jan Kleyn, "Evet, daha önce de gelmiştim," diyerek asansörün düğmesine basmıştı.

Bu doğruydu. İki gün önce elinde bir meyve torbasıyla hastaneye gelmişti. İkinci kattaki bir hastayı ziyaret eder gibi davranmıştı. Dolayısıyla ikinci kata nasıl çıkılacağını biliyordu.

Koridor boştu ve doğruca van Heerden'in odasına gitti. Koridorun ucunda gece hemşiresi bir şeyler okuyordu. Ses çıkarmadan yavaşça kapıyı açtı.

Van Heerden dehşetle arkasını döndüğünde Jan Kleyn, sağ elindeki tabancasına susturucuyu yerleştirmişti bile.

Sol elinde de çakal derisi vardı.

Jan Kleyn bazen ölümü hatırlatan bir şeyle varlığını belli etmekten hoşlanırdı. Bu durumda da çakal derisi avını tuzağa düşürecek bir unsur görevini üstlenmişti ve daha sonra olay yerine gelecek olan dedektifleri şaşırtmayı amaçlıyordu. Haberalma örgütünde görevli birinin bir hastanede öldürülmesi Johannesburg cinayet masasını karıştıracaktı. Cinayetle Pieter van Heerden'in görevi arasında bir bağ kurmaya çalışacaklardı. Başkan de Klerk'la olan yakınlığı cinayetin bir an önce çözümlenmesini gerekli kılacaktı. Dolayısıyla Jan Kleyn polisi çıkmaza sokmaya kararlıydı. Zenci katiller bazen işledikleri cinayetleri geleneksel unsurlarla süslemekten hoşlanırlardı. Bu, özellikle şiddet içeren soygun olaylarında geçerliydi. Katiller duvarlara sıçrayan kanlarla yetinmezlerdi. Katil genellikle kurbanın yanı başına bir sembol bırakmaktan hoşlanırdı. Belli bir şekil verilmiş kırık dal parçaları ya da küçük taşlar. Veya hayvan derisi.

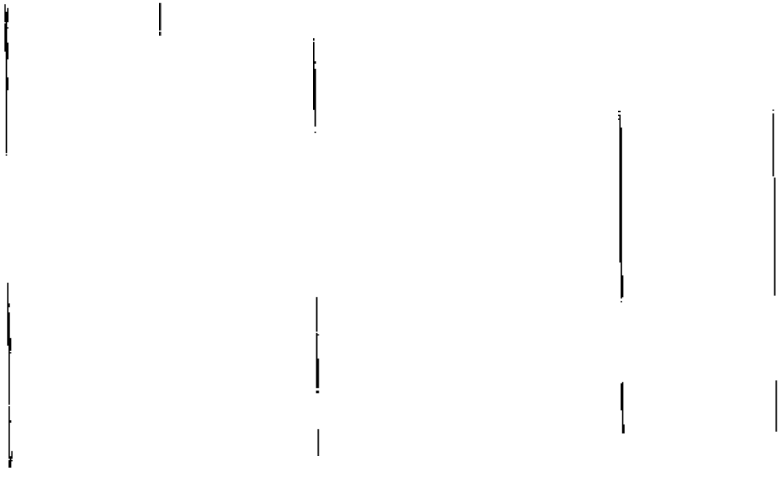
Kleyn çakal derisi kullanmaktan yanaydı. Zaten bildiği kadarıyla bu van Heerden'in oynadığı roldü: insanların yeteneklerini sömürmek, sahip oldukları bilgileri öğrenmek ve bunları gerekli yerlere iletmek.

Van Heerden'in yüzündeki dehşet dolu ifadeye baktı.

Boğuk bir sesle, "Ameliyat iptal oldu," diyerek, çakal derisini van Heerden'in yüzüne fırlattı ve hemen arkasından da kafasına üç el ateş etti. Başından akan kan yastığı kırmızıya boyamıştı. Kleyn tabancasını cebine koydu ve yatağın yanındaki masanın çekmecesini açtı. Van Heerden'in cüzdanını alarak odadan dışarı çıktı. Dikkatleri üzerine çekmeden geldiği gibi gitti. Daha sonra hastane çalışanları van Heerden'i soyan ve öldüren adamı bir türlü tarif edemeyecekti.

Polis bu saldırıyı şiddet içeren soygun olarak değerlendirmişti. Ne var ki, Başkan de Klerk bununla yetinmeye niyetli değildi. Bildiği kadarıyla van Heerden'in ölümü onun son mesajıydı. Artık bu konuda kuşkuya yer yoktu. Suikast haberi gerçekti.

Bu planın arkasında her kim varsa, bu işde çok ciddi olduğu anlaşılıyordu.

SİSLERİN ARASINDAKİ KOYUN SÜRÜSÜ

15.

4 Mayıs Pazartesi günü Kurt Wallander, Louise Åkerblom cinayetinin davasını bir meslektaşına devretmeye hazırlanıyordu. Bunu cinayet olayında basit bir ipucu bulamadıklarından ve bir polis olarak adını lekeleyeceğinden ötürü yapmıyordu. Bunu yapmasının nedeni gittikçe güçlenen bir duyguydu. Artık bu duyguyla başa çıkamıyordu.

Araştırma cumartesi ve pazar günü tamamıyla durmuştu. Bu, İşçi Bayramı'na denk gelen hafta sonuydu ve insanlar ya bir yere tatile gitmişlerdi ya da evlerinde bulunmuyorlardı. Stockholm'de teknik servis ekibinden birine ulaşmak tam anlamıyla olanaksızdı. Başkentte genç bir polis memurunu vuran kimliği meçhul katilin arama çalışmalarıysa hâlâ sürüyordu.

Louise Åkerblom cinayeti araştırması büyük bir gizlilik içinde sürüyordu. Björk cuma akşamı aniden hastalanarak hastaneye kaldırılmıştı. Wallander cumartesi sabahı erkenden onu görmeye gitti.

Hastaneden döndükten sonra merkezdeki toplantı odalarından birinde Martinson ve Svedberg'le bir toplantı yaptı.

"Bugün ve yarın İsveç'te tek bir yer bile açık olmayacak," dedi Wallander. "Teknik testlerin sonuçlarını pazartesinden önce alamayacağız. Bu da bundan sonraki iki günü elimizdeki bilgilerle idare etmemiz anlamına geliyor. Bu tatilin senin için çok iyi olacağını düşünüyorum, Martinson. Ailene yüzünü göster ve biraz onlarla ilgilen. Önümüzdeki haftanın çok yoğun geçeceğini hissediyorum. Haydi şimdi bir kez daha

tüm olayı en başından inceleyelim. Ayrıca ikinize de bir soru sormak istiyorum."

Konuşmasını sürdürmeden önce bir süre sustu.

"Bunun polis uygulamalarına ters düştüğünü biliyorum," dedi. "Ama bu araştırmanın başından beri bir şeylerin yolunda olmadığını hissediyorum. Duygularımı bundan daha net açıklayamam. Sizlerin de aynı duygu içinde olup olmadığınızı öğrenmek istiyorum. Sanki her zamanki örneklere uymayan bir cinayetle karşı karşıyaymışız gibi..."

Wallander meslektaşlarının bu sözlere şaşıracaklarını hatta kendisine biraz kuşkuyla yaklaşacaklarını düşünmüştü ama ikisi de onun duygularına katıldı.

Martinson, "Böyle bir şeyi daha önce hiç görmedim," dedi. "Elbette ben senin kadar deneyimli değilim. Kurt, ama ben de bu olaylar karşısında şaşkına döndüğümü itiraf etmeliyim. Önce bir kadını hunharca öldürdüğünü düşündüğümüz birini yakalamaya çalıştık. Kadının neden öldürüldüğünü anlamak neredeyse olanaksız. Sonunda da kadının kazara öldüğünü aslında çok daha farklı ve daha büyük bir şeylerin söz konusu olduğu ortaya çıktı. Geçen hafta doğru dürüst uyuyamadım. Bu, benim için alışılmışın dışında bir şey."

Wallander başını evet dercesine sallayarak Svedberg'e baktı.

Svedberg, "Ne söyleyebilirim ki?" diye söze başladı, kelini kaşıyarak. "Martinson aslında benim adıma da konuştu sayılır. Dün gece eve gittiğimde bir liste yaptım; *ölü bir kadın, kuyu, bir zencinin parmağı, havaya uçan bir ev, radyo alıcısı, tabanca, Güney Afrika.* Sonra da önümdeki bir bilmeceymişcesine listeye baktım durdum. Bu araştırmada birbirini tutmayan birçok şey var. Son zamanlarda hiç bu kadar karanlığa kurşun sıkmamıştım."

"Ben de bunları öğrenmek istiyordum işte," dedi Wallander. "Bu araştırma hakkında hepimizin aynı şeyleri hissettiği ortada. Ama yine de Svedberg'in sözünü ettiği karanlığı aydınlatabilmek için kolları sıvayalım bakalım."

Araştırmayı başından ele alıp bir kez daha incelediler. Bu yaklaşık üç saatlerini almıştı, incelemelerini bitirdiklerinde her şeye karşın yine de büyük bir hata yapmadıklarına karar verdiler. Ama öte yandan da yeni ipuçları da bulamamışlardı.

Wallander, "Çok garip," dedi. "Elimizdeki tek gerçek ipucu kesik parmak. Parmağı kesilen adamın yalnız olmadığından, ona bunu yapan kişiyle birlikte olduğundan emin olabiliriz. Alfred Hanson evi bir Afrikalı'ya kiralamıştı. Bunu biliyoruz. Ama adının Nordström olduğunu söyleyen ve avans olarak yüz bin kuron ödeyen adamın kim olduğunu bilmiyoruz. Evin ne amaçla kullanıldığını da bilmiyoruz. Bu insanlarla, Louise Åkerblom ya da havaya uçan ev, radyo alıcısı ve tabanca arasında bir bağ söz konusu olduğunda belli belirsiz ve asılsız teoriler ortaya çıkıyor. Araştırmalarda mantıklı düşünce yerine tahmine yer verilmesi kadar tehlikeli bir şey yoktur. Her şeye karşın yine de şu teoriyi ileri sürebiliriz; Louise Åkerblom görmemesi gereken bir şeyi gördüğü için öldürüldü. Ama bunu ne tür bir insan adam öldürme bahanesi olarak kullanabilir? İşte öğrenmemiz gereken bu."

Wallander'in söylediklerini düşünerek bir süre konuşmadan oturdular. Temizlikçi kadınlardan biri kapıyı aralayıp başını içeri uzattı.

"Şimdi değil, daha sonra temizlersin," dedi Wallander.

Kadın kapıyı kapattı.

Svedberg, "Ben bugün elimizdeki ipuçlarını inceleyeceğim," dedi. "Eğer yardıma gereksinmem olursa haber veririm. Başka bir şeye zaman ayıramayacağım."

Martinson, "Stig Gustafson'u da araştırsak iyi olacak," dedi. "Cinayet işlendiği anda nerede olduğunu saptayarak işe başlayabilirim. Gerekirse Malmö'ye de giderim. Ama önce tuvalette karşılaştığını söylediği çiçekçi Forsgård'ı bulmaya çalışacağım."

"Bu, bir cinayet soruşturması," dedi Wallander. "Bu insanlar yazlıklarına dinlenmeye gitmiş olsalar bile onları bulup konuşmalısın."

Saat beşte yeniden toplanmaya karar verdiler. Wallander kahve alarak çalışma odasına gitti ve Nyberg'i evinden aradı.

"Raporum pazartesi günü hazır olacak," dedi Nyberg. "Ama sen zaten önemli bölümleri biliyorsun."

Wallander, "Hayır," dedi. "Evin neden havaya uçurulduğunu hâlâ bilmiyorum. Yangına neyin neden olduğunu da bilmiyorum."

"Belki de bu konuda itfaiye şefiyle konuşsan iyi olur," dedi Nyberg. "Akılcı bir açıklaması olabilir. Henüz hazır değiliz."

"Birlikte çalıştığımızı sanıyordum," dedi Wallander sinirli bir sesle. "İtfaiyenin de bizimle birlikte çalıştığını sanıyordum. Ama belki de benim bilmediğim bir talimat almışlardır, ne dersin?"

"Bir açıklamamız yok," dedi Nyberg.

"Peki, o zaman ne düşünüyorsun? İtfaiye ne düşünüyor? Peter Edler ne düşünüyor?"

"Fitilden geriye bir şey kalmadığına göre çok şiddetli bir patlama olmuş. Bir dizi patlama olasılığını tartıştık."

"Hayır," dedi Wallander. "Yalnızca bir patlama oldu."

Nyberg sabırla, "Bunu demek istemedim," dedi. "İnsan yeterince zeki ve akıllıysa bir saniye içersinde on patlama planlayabilir. Her patlama arasında saniyenin biri kadar bir zamanda olan bir dizi patlamadan söz ediyoruz. Bunun etkisi olağanüstü olur. Bu, hava basıncının değiştirilmesiyle sağlanır."

Wallander bir an için düşündü.

"O zaman bir avuç amatörden söz etmiyoruz, değil mi?" diye sordu.

"Elbette."

"Yangının başka bir açıklaması olabilir mi?"

"Sanmıyorum."

Wallander sözlerini sürdürmeden önce notlarına baktı.

"Radyo alıcısı hakkında başka neler söyleyebilirsin?" diye sordu. "Rus malı olduğuna ilişkin bir söylenti var."

"Bu yalnızca bir söylenti değil," dedi Nyberg. "Onaylandı. Ordudaki çocuklar bu konuda yardımcı oldular."

"Peki, ne düşünüyorsun?"

"Hiçbir şey. Ordu bunun buraya nasıl geldiğini öğrenmeye can atıyor. Şimdilik hiçbir şey bilmiyoruz."

Wallander biraz daha bastırmaya karar verdi.

"Tabanca dipçiği?"

"O konuda yeni bir bulgu yok."

"Başka bir şey var mı?"

"Hayır. Raporda şaşırtıcı bir şeyler olmayacak."

Wallander telefonu kapattı. Sonra da sabahki toplantıdan beri aklında olan bir şeyi yaptı. Stockholm'deki polis merkezini arayarak Müfettiş Lovén'le görüşmek istediğini söyledi. Wallander onunla geçen yıl,

Mossby Plajı'na vuran iki cesedin soruşturmasında tanışmıştı. Yalnızca birkaç gün birlikte çalışmalarına karşın Wallander onun çok iyi bir dedektif olduğuna tanık olmuştu.

"Müfettiş Lovén şu anda meşgul," dedi merkezin santralı.

"Ben Ystad'dan Müfettiş Wallander. Acil bir notum var. Birkaç gün önce Stockholm'de öldürülen polisle ilgili."

Santralın ilgisi değişmişti. "Peki, Müfettiş Lovén'i bulmaya çalışacağım," dedi.

Wallander, "Çok önemli," diye yineledi.

Lovén tam on iki dakika sonra aradı.

"Wallander," dedi. "O kadının öldürüldüğünü duyduğumda seni düşündüm. Soruşturma nasıl gidiyor?"

Wallander, "Oldukça yavaş," diye yanıtladı soruyu. "Sizin soruşturmadan ne haber?"

Lovén, "Katili yakalayacağız," dedi. "İçimizden birini vuranı er ya da geç mutlaka yakalarız. Bu bağlamda bize söylemek istediğin bir şey mi var?"

"Olabilir," dedi Wallander. "Buradaki kadın başından vuruldu. Tengblad gibi. Kurşunları karşılaştırmanın bir yararı olabileceğini düşünüyorum."

"Evet," dedi Lovén. "Yalnız unutma; bu katil arabanın ön camından ateş etti. Camın diğer tarafından hedefi bulmak kolay olmamalı. Üstelik araba hareket halindeyken adamı alnının ortasından vurabilmek için çok iyi bir nişancı olmak gerek. Ama yine de haklısın. Kurşunları karşılaştırmalıyız."

Wallander, "Katilin tanımı var mı elinde?" diye sordu.

Yanıt hemen geldi:

"Cinayetten sonra genç bir çiftin arabasını çalmış," dedi Lovén. "Ne yazık ki, gençler, çok korktukları için adamın nasıl biri olduğuna ilişkin karmakarışık bilgiler verip duruyorlar."

"Adam onlarla konuşmuş mu?" diye sordu Wallander merakla.

"Tek ortak noktaları da buydu zaten," dedi Lovén. "Adamın yabancı olduğunu söylediler. Aksanı oldukça bozukmuş."

Wallander heyecanlandığını hissetti. Alfred Hanson'la yaptığı konuşmayı ve boş bir evi kiralamak için on bin kuron veren adamı anlattı Lovén'e.

Wallander sözlerini bitirdiğinde, "Bu konuyu incelemeliyiz," dedi Lovén. "Kulağa garip gelse bile yine de araştırmalıyız."

"Tüm olay başından sonuna değin garip zaten," dedi Wallander. "Pazartesi günü Stockholm'e gelebilirim. Benim Afrikalı'mın orada olduğunu sanıyorum."

"Belki Stockholm'ün Söder mahallesindeki diskotekte gerçekleştirilen göz yaşartıcı gaz saldırısına karışmıştır," dedi Lovén.

Wallander geçen gün *Ystad Chronicle* gazetesinde gözüne ilişen haberi hatırladı.

"Ne saldırısıydı dedin?" diye sordu.

"Söder'deki kulüplerden birine biri göz yaşartıcı gaz attı," dedi Lovén. "Müşterilerinden çoğunun Afrikalı olduğu bir diskotek. Orada daha önce hiç sorun çıkmamıştı. Ama şimdi çıktı. Biri birkaç el ateş de etmiş."

"O kurşunları çok iyi incele," dedi Wallander. "Hepsine iyi bakalım."

"Bu ülkede yalnızca bir tabanca mı var sanıyorsun?"

"Hayır. Ama bağlantıları bulmaya çalışıyorum. Hesapta olmayan bağlantıları."

"Ben burada hemen bir araştırma başlatacağım," dedi Lovén. "Aradığın için teşekkürler. Soruşturmayı yürüten arkadaşlara pazartesi günü burada olacağını söyleyeceğim."

Daha önce konuştukları gibi saat beşte toplantı odasında toplandılar. Toplantı oldukça kısa sürdü. Martinson, Stig Gustafson'un olay günü ve saatinde başka bir yerde olduğunu saptadığından Gustafson'u soruşturmadan çıkardılar. Wallander nedenini bilmemekle birlikte yine de Gustafson'dan kuşkulanıyordu.

"Yine de onun kesinlikle suçsuz olduğuna inanmayalım," dedi. "Kanıtları bir kez daha gözden geçirelim."

Martinson ona şaşkınlıkla baktı.

"Tam olarak ne bulmayı ümit ediyorsun?" diye sordu.

Wallander omuz silkti.

"Bilmiyorum," dedi. "Ona bu kadar çabuk inanmayı doğru bulmuyorum, o kadar."

Martinson karşı çıkmak üzere ağzını açtı ama sonra vazgeçti. Wallander'in yargılarına ve içgüdülerine büyük saygı duyardı.

Svedberg de kendine düşen araştırmayı yapmıştı. Ne var ki, ne Louise Åkerblom cinayeti ne de havaya uçan evle ilgili yeni bulgular yoktu.

"Afrikalı birinin parmağının kesik olduğunu insanlar fark edebilir mi, dersiniz?" diye sordu Wallander.

"Belki de öyle biri hiç olmadı," dedi Martinson.

"Parmak bizde," dedi Wallander. "Bu parmağın sahibi hayalet değil ya."

Wallander sonra da soruşturmada ne kadar yol aldığını arkadaşlarına anlattı. Stockholm'e gitme fikrine arkadaşları da katıldı. Louise Åkerblom'un katiliyle Tengblad'ın katili arasında bir bağlantı her ne kadar olası gelmiyorsa da bir bağlantı bulunabilirdi.

Toplantıya havaya uçan evin mirasçılarıyla görüşmeye karar vererek son verdiler.

"Mirasçılarla görüşmek işi acil değil," dedi Wallander. "Bekleyebilir."

Svedberg'le Martinson'u evlerine gönderdi, kendisi de çalışma odasında bir süre daha kaldı. Savcı Per Åkeson'u evinden arayarak soruşturmada geldikleri noktaya ilişkin bilgi verdi.

"Bu cinayeti hemen çözemememiz hiç hoş değil," dedi savcı.

Wallander de onun gibi düşünüyordu. Pazartesi sabahı erkenden buluşup soruşturmayı adım adım gözden geçirmeye karar verdiler. Wallander, Åkeson'un soruşturmanın başarılı olmadığına ilişkin suçlanmaktan korktuğunu fark etti. Telefonu kapattıktan sonra, masasının üstündeki lambayı söndürerek merkezden ayrıldı. Arabasına binerek hastaneye gitti.

Björk kendini daha iyi hissediyordu ve pazartesi günü taburcu olacaktı. Wallander raporunu verdi, Björk de onun Stockholm'e gitmesi gerektiğini söyledi.

"Eskiden burası sessiz ve sakin bir yerdi," dedi Björk, Wallander gitmeye hazırlanırken. "Dikkatleri çekecek bir şey olmazdı. Ama şimdi her şey değişti."

"Yalnızca burada değil," dedi Wallander. "Az önceki tanımlamaların artık bambaşka bir çağa aitmiş gibi geliyor bana."

"Galiba yaşlanıyorum," diye içini çekti Björk.

Wallander, "Yaşlanan yalnızca sen değilsin," dedi.

Hastaneden çıkarken bu sözler kulağında yankılanıyordu. Saat altı buçuk olmuştu ve karnı çok açtı. Eve gidip yemek pişirmek istemediğinden dışarda bir şeyler yemeğe karar verdi. Eve gidip, duş yaptı ve üstüne değiştirdi. Sonra Stockholm'deki kızı Linda'yı aradı. Telefon uzun bir süre çaldıktan sonra ahizeyi yerine koydu. Bodrum katına inerek çamaşırhaneye çamaşırlarını bıraktı. Sonra da yürüyerek kent merkezine gitti. Rüzgâr durmuştu ama hava oldukça serindi.

Yaşlanmak, diye geçirdi içinden. Yalnızca kırk dört yaşındayım ama kendimi yüz yaşında gibi hissediyorum.

Birden düşüncelerine sinirlendi. Zamanından önce yaşlanıp yaşlanmamaya insanın kendisinden başka kimse karar veremezdi. Bu konuda ne mesleğini ne de beş yıl önceki boşanmasını suçlayamazdı. Yaşamını olumlu hale getirebilmek yalnızca kendi elindeydi.

Meydana gelmişti, yemeğini nerede yiyeceğine bir türlü karar veremedi. Birden, işi abartmak geldi içinden. Continental'a gitmeye karar verdi. Hamngatan'a gitti, lambacının vitrinine baktı sonra da otele kadar yürüdü. Kızının sınıf arkadaşı olan ön bürodaki genç kızı selamladı.

Yemek salonu hemen hemen boştu. Bir an için içeri girip girmeme konusunda tereddüt etti. Boş bir yemek salonunda oturup yemek yemesi yalnızlığını sanki biraz daha vurgulayacaktı. Ama yine de oturdu. Kararını vermişti artık. Yeniden yemek yiyecek yer aramaya niyeti yoktu.

Yüzünü hafifçe buruşturarak, yarın yaşamımda yeni bir sayfa açarım dedi kendi kendine. Özel yaşamını ilgilendiren önemli kararları her zaman ertelerdi. Mesleğindeyse bunun tam tersini yapardı. Her zaman en önemli olan işi yap. İki farklı kişiliği vardı.

Bara oturdu. Genç bir garson yanına yaklaşarak ne içmek istediğini sordu. Wallander'in gözü garsonu bir yerlerden ısırıyordu ama tam olarak onu nereden tanıdığını çıkaramıyordu.

"Viski," dedi. "Buzsuz. Ama yanında da bir bardak su istiyorum."

Viski önüne konulduğunda bir dikişte içip bitirdi ve hemen bir tane daha ısmarladı. Genelde sarhoş olmak için içki içmezdi. Ama o gece kendini frenlemek istemiyordu.

Üçüncü viskisini içerken garsonun kim olduğunu hatırladı. Birkaç yıl önce Wallander onu araba hırsızlığından sorguya çekmişti. Garson daha sonra tutuklanmış ve mahkemeye çıkarıldığında da suçlu bulunmuştu.

Demek sonunda yaşamını düzene sokabilmiş, diye geçirdi içinden. Ona geçmişini hatırlatmayacağım. Kim bilir belki de şansı bana oranla yaver gitti.

Alkolün etkisini hissetmeye başlamıştı.

Kısa bir süre sonra lokanta tarafına geçerek yemeğini ısmarladı. Yemekle beraber bir şişe şarap, kahveyle de iki kadeh konyak içti.

Lokantadan çıktığında saat on buçuk olmuştu. Çakır keyifti ama eve gidip yatmaya da hiç niyeti yoktu.

Otobüs durağının karşısındaki taksi durağına gitti, taksiye binerek kasabanın tek kulübüne gitti. Kulüp oldukça kalabalık olduğu için güçlükle barın yanında bir yer buldu. Orada da bir viski içtikten sonra dans pistine doğru yürüdü. Oldukça iyi bir dansçı sayılırdı. İsveç müziğiyle iyice duygusallaştı. Dans ettiği her kadına âşık olarak kadınları evine götürmeyi düşündü. Ama artık güçlükle yürüyebiliyordu. Üstelik midesi çok bulanıyordu. İçerde kusmamak için sendeleyerek dışarı çıktı. Kustuktan sonra kulübe dönmedi. Evine döndüğünde, soyundu ve çırılçıplak koridordaki boy aynasının önünde durdu.

"Kurt Wallander," dedi yüksek sesle. "İşte senin hayatın!"

Sonra da Riga'daki Baiba Liepa'yı aramaya karar verdi. Saat sabahın ikisiydi ve aramaması gerektiğini biliyordu. Ama genç kadın telefona yanıt verinceye değin bekledi.

Baiba Liepa'nın uykulu sesini duyunca ne diyeceğini bilemedi. Söylemek istediği sözcükleri bulamadı. Genç kadını uyandırmış ve korkutmuştu.

Sonra ona, onu sevdiğini söyledi. Genç kadın önce onun ne demek istediğini anlayamadı. Anladığında da sarhoş olduğunu fark etti. Wallander de telefon etmekle büyük bir hata yaptığını anladı. Gecenin bu saatinde kendisini rahatsız ettiği için özür dileyip telefonu kapattı sonra da doğruca mutfağa gidip dolaptaki yarım şişe votkaya uzandı. Midesi hâlâ bulandığı halde votkayı yine de içti.

Gün ağarırken oturma odasındaki kanapede uyandi. Başı çok ağrıyordu. Baiba Leipa'yı aradığı için pişmanlık duyuyordu.

Bu düşünceyle yüzünü buruşturup homurdandı, yatak odasına giderek kendini yatağına attı. Sonra da hiçbir şey düşünmemeye çalıştı. Uyandığında akşam olmak üzereydi. Yataktan kalkıp kendisine büyükçe bir fincan kahve yaptı. Sonra da televizyonun önüne oturarak izlemeye başladı. Ne babasını ne de kızını aradı. Saat yedi civarında buzdolabındaki tek yemek olan balık ograteni ısıttı. Yeniden televizyonun karşısına geçip oturdu. Bir yandan da dün akşamki telefon konuşmasını unutmaya çalışıyordu.

Saat on birde bir uyku hapı alarak kendini yatağa attı.

Yarın her şey daha iyi olacak, diye geçirdi içinden. Onu arar ve her şeyi açıklarım. Ya da bir mektup yazarım. Ya da başka bir şey yaparım.

4 Mayıs Pazartesi günü Wallander'in düşündüğünden çok daha farklı bir gün oldu.

Her şey bir anda oluvermişti sanki.

Telefon çaldığında çalışma odasından içeri giriyordu. Saat sabahın yedi buçuğuydu. Arayan Stockholm'den Lovén'di.

"Kentte dolaşan bir söylenti var," cedi. "Afrikalı bir kiralık katil hakkında bir söylenti dolaşıyor. Sol elindeki sargıdan ötürü tanınması kolay."

Wallander'in, Lovén'in ne tür bir kiralık katilden söz ettiğini anlaması birkaç saniyesini almıştı.

"Lanet olsun," dedi.

"Böyle söyleyeceğini tahmin etmiştim," dedi Lovén. "Ne zaman geleceğini söylersen gelip seni karşılarız."

"Henüz bilmiyorum," dedi Wallander. "Ama akşamüstünden önce gelemem. Bizim Björk, kim olduğunu hatırladığından eminim, hastanede, safra kesesi ameliyatı oldu. Önce buradaki işleri halletmem gerek. Ama işlerimi tamamlar tamamlamaz seni arayacağım."

"Bekliyoruz," dedi Lovén.

Wallander ahizeyi yerine koyar koymaz telefonu bir kez daha çaldı. Aynı anda da Martinson elindeki kâğıt parçasını heyecanla sallayarak içeri girdi. Wallander oturması için sandalyeyi işaret edip telefonu açtı.

Arayan Louise Åkerblom'un cesedine otopsi yapan Malmö'deki patalog Högberg'di. Wallander bu adamla daha önce de çalıştığından onun son derece yetenekli biri olduğunu biliyordu. Not defterini önüne çekerek, Martinson'a eliyle kalem vermesini işaret etti.

Högberg, "Tecavüz edilmediği kesinlik kazandı," dedi. "Tabii saldırgan prezervatif kullanmamış ve çok kibar bir şekilde davranmamışsa... Cesette herhangi bir şiddet hareketine maruz kaldığına ilişkin bir yara ya da morluk yok. Kuyuda kalmaktan oluşan bazı yıpranmalar var. Ne elinde ne de ayaklarında kelepçe izine rastlamadım. Bence kadın yalnızca vurulmuş, o kadar."

"Kurşunu en kısa zamanda görmek istiyorum," dedi Wallander.

"Bu sabah elinde olacak," diye karşılık verdi Högberg. "Ama geniş kapsamlı raporu göndermem biraz zaman alacak."

"Her şey için çok teşekkür ederim," dedi Wallander.

Ahizeyi yerine koyup Martinson'a döndü.

"Louise Åkerblom'a tecavüz edilmemiş," dedi. "Cinsel konuları soruşturmamızdan çıkarabiliriz artık."

"En azından bunu biliyoruz," dedi Martinson. "Ayrıca kesik parmağın bir zencinin sol elinin işaret parmağı olduğunu da biliyoruz. Adam yaklaşık otuz yaşlarında. Tüm bu bilgiler az önce Stockholm'den gelen faksta yazılı. Bu denli kesin bilgiyi nasıl elde ettiklerini merak ediyorum doğrusu."

"Ben de," dedi Wallander. "Ne kadar çok şey öğrenirsek o kadar iyi olacak. Svedberg gelmişse hemen toplantıya başlayalım. Bugün öğleden sonra Stockholm'e gidiyorum. Ayrıca saat ikide bir basın toplantısı yapacağıma söz vermiştim. Sen ve Svedberg bu toplantıyı benim yerime yapın. Eğer önemli bir şey olursa beni Stockholm'den arayabilirsiniz."

Martinson, "Svedberg bunu duyunca sevinecek," dedi. "Stockholm'e biraz daha geç gidemez misin?"

"Gidemem," dedi Wallander ayağa kalkarken.

Martinson koridora çıktıklarında, "Malmö'deki meslektaşlarımızın Morell'le görüştüklerini duydum," dedi.

Wallander boş gözlerle ona baktı.

"Kim?" diye sordu.

"Morell. Malmö'deki çalıntı malları satan kişi. Tulumbalı adam."

"Ha, o," dedi Wallander dalgın bir tavırla.

Danışmaya giderek Ebba'ya o gün öğleden sonra saat üçteki uçakta yer ayırtmasını söyledi. Ayrıca Stochkolm'de Vasagatan Sokağı'nda pek pahalı olmayan Central Oteli'nde bir de oda ayırmasını rica etti. Sonra da odasına geri dönerek babasını aramak amacıyla ahizeyi kaldırdı. Ama sonra vazgeçti. Öfkelenmek ve moralini bozmak istemiyordu. O gün kendini işine vermeli, başka şeyler düşünmemeliydi. Martinson'a Löderup'u aramasını, babasına önemli bir işi çıktığı için acilen Stockholm'e gitmek zorunda kaldığını söylemesini rica etmeye karar verdi. Bu da yaşlı adamın Wallander'in gerçekten de çok önemli işleri olduğunu düşünmesini sağlardı.

Bu düşünceyle birlikte kendi kendine gülümsedi. Bu bahaneyi ilerde yine kullanabilirdi.

Dörde beş kala Wallander, Arlanda'ya indi. Hangara benzeyen terminalden dışarı çıktığında Lovén'in açılır kapanır kapıların arkasında kendisini beklediğini gördü.

Wallander'in başı ağrıyordu. Oldukça yoğun bir gün geçirmişti. Savcının yanında iki saat kalmıştı. Per Åkeson'un birçok sorusu ve önemli görüşleri vardı. Wallander savcıya önceliklerin belirlenmesi gerektiğinde polislerin genellikle içgüdülerine kulak verdiklerini, nasıl açıklayacağını bir türlü kestirememişti. Åkeson kendisine gönderilen raporları eleştirdi. Wallander soruşturmayı savundu ve toplantının sonunda da aralarındaki hava bir hayli gerginleşti. Peters, kendisini havaalanına götürmeden önce evine gidip çantasını hazırlayabilmişti. İşte ancak o zaman kızına telefon edebildi. Babasının Stockholm'e geleceğine çok sevinmişti, Wallander bunu kızının ses tonundan hissetmişti. Saat kaç olursa olsun Wallander kızını o akşam arayacağına söz verdi.

Wallander uçak kalkarken birden karnının çok acıktığını fark etmişti. Uçakta verilen sandviçleri büyük bir iştahla yedi.

Kungsholmen'deki karakola giderlerken Lovén, Wallander'e Tengblad cinayeti soruşturmasını anlattı. Lovén'le diğer polislerin elle-

rinde herhangi bir ipucu yoktu ve Wallander polislerin çaresizlik içersinde olduklarını görebiliyordu. Lovén ona ayrıca göz yaşartıcı bombanın patladığı diskotekte olanlara ilişkin kısa bir bilgi de verdi. Tüm bunlar ya bir oyundu ya da birileri bir şeylerden intikam alıyordu. Burada da, somut ipuçları yoktu. Sonunda Wallander kiralık katille ilgili ne bildiklerini sordu. Görebildiği kadarıyla burada yeni ve ürkütücü bir şeyler olmaktaydı. Son birkaç yıl içersinde yalnızca ülkenin üç büyük kentinde ortaya çıkan bir karışıklık söz konusuydu. Ama bunun ne olabileceği hakkında hiçbir fikri yoktu. Kısa bir süre sonra ülke kaynamaya başlayabilirdi. Profesyonel katillerle müşteriler arasında birilerini öldürmek için anlaşmalar yapılıyordu. Ve bunlara bir iş gibi bakılıyordu. Wallander bu olayları toplumun giderek vahşileşmesinin kanıtı olarak değerlendiriyordu.

Lovén, Stockholm yolu üstündeki Kuzey Mezarlığı'nın önünden geçerlerken, "Merkezdekiler nelerin olup bittiğini öğrenmek istiyorlar," dedi.

"Ben de istiyorum," dedi Wallander. "Olaylar, geçen yıl içinde iki cesetle kıyıya vuran sandalı anımsatıyor. O günlerde de bir şeyler öğrenmek için çırpınıp duruyorduk."

"Tek ümidimiz teknik servis elemanlarının bazı ipuçlarına ulaşmaları," dedi, Lovén. "Kurşunlardan bir şey çıkarabilirler."

Wallander elini cebine attı. Louise Åkerblom'u öldüren kurşun cebindeydi.

Kapalı garaja girdiler, arabayı park ettikten sonra asansöre binerek Tengblad'ın katilini yakalama operasyonunun planlandığı merkeze çıktılar.

Wallander içeri girince odadaki polislerin çokluğundan irkildi. Odada on beş ya da daha fazla polis vardı ve hepsi de ona bakıyordu. Ystad'dan ne kadar da farklı diye geçirdi içinden.

Lovén, Wallander'i odadaki polislerle tanıştırdı. Kısa boylu, elli yaşlarındaki bir polis adının Stenberg olduğunu söyleyerek soruşturmadan sorumlu olduğunu belirtti.

Wallander birden kendini alabildiğine tedirgin ve hazırlıksız yakalanmış gibi hissetti. Polislerin kendisini anlayamayacağından endişeleniyordu. Yine de, masanın başına geçerek olanları anlattı. Sözlerini ta-

mamladıktan sonra polisler onu soru yağmuruna tuttular. Wallander onların son derece başarılı ve yetenekli dedektifler olduklarını anlamıştı, olayı hemen algılamışlardı. Soruşturmanın kalbine ulaşmakta hiç zorluk çekmemişler ve doğru soruları sormuşlardı.

Toplantı iki saatten fazla sürdü. Toplantının sonunda, herkesin kendini biraz yorgun hissetmeye başladığı bir sırada, Wallander aspirin istedi. Stenberg az önce anlatılanların kısa bir özetini çıkardı.

"Kurşunların incelenmesine ilişkin rapor bir an önce elimize ulaşmalı," dedi. "Eğer kullanılan silahlar arasında bir bağlantı kurabilirsek ortalığın az da olsa aydınlanmasını başarmış oluruz."

Bir iki polis gülümsedi, diğerleri gözlerini boşluğa dikmiş bir halde oturmayı sürdürdü.

Wallander, Kungsholmen Polis Merkezi'nden çıktığında saat sekize geliyordu. Lovén onu Vasatagan Caddesi'ndeki oteline arabasıyla götürdü.

"Akşam ne yapacaksın?" diye sordu Lovén, Wallander arabadan inerken.

"Kızım burada yaşıyor," diye yanıt verdi Wallander. "Göz yaşartıcı gaz attıkları diskonun adı neydi?"

"Aurora," dedi Lovén. "Ama oranın sana göre bir yer olduğunu sanmıyorum."

"Ben de," dedi Wallander.

Lovén başını salladıktan sonra gaza basıp uzaklaştı. Wallander odasının anahtarını aldı, otelin yanındaki bara gitmemek için kendini zor tuttu Ystad'da geçirdiği cumartesi gecesini henüz unutmamıştı. Asansöre binip odasına çıktı, duş yaptı ve üstüne temiz bir gömlek geçirdi. Yatağın üstünde bir saat kadar kestirdikten sonra telefon rehberinde Aurora'nın adresine baktı. Dokuza çeyrek kala otelden dışarı çıktı. Çıkmadan *önce bir an kızını aramayı* düşündü ancak daha sonra aramaya karar verdi. Aurora gezintisi nasıl olsa uzun sürmeyecekti. Ayrıca, kızı Linda gece kuşuydu. İstasyona gidip bir taksiye binerek şoföre Söder mahallesine gideceğini söyledi. Wallander düşünceli bir tavırla camdan dışarı bakıyordu. Bu kentin bir yerlerinde kızı Linda, bir

başka yerinde de kız kardeşi Kristina yaşıyordu. Bu evlerin ve insanların arasında da sol elinin işaret parmağı kopuk bir Afrikalı vardı.

Birden içinde yoğun bir sıkıntı hissetti. Sanki her an kötü bir şey olacakmışcasına garip bir duyguya kapıldı.

Gözünün önünde Louise Åkerblom'un gülümseyen yüzü canlandı.

Louise Åkerblom neyle karşılaşmıştı, diye geçirdi içinden. Öleceğini anlamış mıydı?

Siyah boyalı demir kapıya basamakla iniliyordu. Basamağın üstünde de kırmızı neon ışığı yanıyordu. Tabeladaki bazı harfler düşmüştü. Wallander birkaç gün önce göz yaşartıcı gaz atılan bir yere neden gelmek istediğini merak etti. Karanlıkta el yordamıyla ilerledi. Basamakları indi, kapıyı açtı ve oldukça karanlık bir salona girdi. Tavana asılı hoparlörden gelen müziğin sesini duydu. Dumandan göz gözü görmüyordu, önce orada yalnız olduğunu sandı. Sonra köşede duran birkaç gölgeyle uzun bar tezgâhı gözüne ilişti. Gözleri karanlığa alıştığında bara giderek bir bira söyledi. Barmen kafasını kazıtmıştı.

"Kendi işimizi kendimiz halletmekten yanayız, teşekkür ederiz," dedi.

Wallander adamın neden söz ettiği anlamamıştı.

"Yeterince güvenlik elemanımız var," dedi barmen.

Wallander hayretle barmenin kendisini tanıdığını anladı.

"Polis olduğumu nereden anladın?" diye sordu, sorar sormaz da pişman oldu.

"Meslek sırrı," diye karşılık verdi barmen.

Wallander sinirlendiğini fark etti. Adamın küstah tavırları asabını bozuyordu.

"Birkaç soru sormak istiyorum," dedi. "Polis olduğumu anladığına göre kimliğimi göstermeme gerek yok."

Barmen umursamaz bir şekilde, "Sorulara genellikle yanıt vermem," dedi.

"Ama bu kez vereceksin," dedi Wallander. "Vermezsen Tanrı yardımcın olsun."

Barmen, Wallander'e şaşkınlıkla baktı.

"Verebilirim," dedi.

"Burada çok Afrikalı var," dedi Wallander.

"Burayı severler."

"Otuz yaşlarında zenci birini arıyorum, adamın çok önemli bir özelliği var."

"Ne gibi?"

"Bir parmağı yok. Sol elinin bir parmağı kopuk."

Wallander böylesi bir tepki beklemiyordu doğrusu. Barmen kahkahalarla gülmeye başlamıştı.

"Bunun neresi komik?" dedi Wallander.

"Sen ikincisin," diye yanıtladı barmen.

"İkinci miyim?"

"Bu soruyu soran. Dün akşam da bir adam gelip, bana sol eli sakat bir Afrikalıyı görüp görmediğimi sormuştu..."

Wallander konuşmasını sürdürmeden önce bir an düşündü.

"Ona ne söyledin?"

"Görmediğimi."

"Görmedin mi?"

"Parmaksız birini görmedim."

"Emin misin?"

"Eminim."

"Kim sormuştu?"

"Onu daha önce hiç görmedim," diye karşılık verdi bardaklardan birini kurulamaya başlayarak.

Wallander adamın yalan söylediğinden kuşkulandı.

"Bir kez daha soracağım," dedi. "Ama yalnızca bir kez."

"Daha fazla söyleyecek bir şeyim yok."

"Soruyu soran kimdi?"

"Söyledim ya, bilmiyorum."

"İsveççe konuşuyor muydu?"

"Biraz."

"Biraz derken neyi kastediyorsun?"

"Yani senin ve benim gibi konuşmuyordu."

İşte şimdi bir yere varmak üzereyiz, diye geçirdi içinden Wallander.

"Nasıl biriydi?"

"Hatırlamıyorum."

"Bana doğru dürüst yanıt vermezsen bedelini ağır ödemek zorunda kalacaksın."

"Sıradan birine benziyordu. Siyah ceketli, sarı saçlı biriydi."

Wallander barmenin korktuğu duygusuna kapıldı.

"Bizi kimse duymuyor," dedi Wallander. "Bana söylediklerini yinelemeyeceğime söz veriyorum."

"Adamın adı Konovalenko olabilir," dedi barmen. "Adı doğru söylersen biralar benden."

"Konovalenko mu?" dedi Wallander. "Emin misin?"

"İnsan böyle bir şeyden nasıl emin olabilir?"

Wallander hemen oradan ayrılıp yoldan geçen bir taksiyi çevirdi. Arka koltuğa çökercesine oturarak otelin adını söyledi.

Odasına döndüğünde kızını aramak üzere telefona uzandı. Sonra, vazgeçip daha sonra ararım diye geçirdi içinden.

Uzun bir süre, gözlerini tavana dikerek yattı.

Konovalenko, diye geçirdi içinden. Acaba doğru yolda mıydı?

Robert Åkerblom'un ofisine geldiği ilk sabahtan bu yana olanları yeniden gözden geçirdi.

Uykuya daldığında şafak sökmek üzereydi.

16.

Wallander ertesi sabah karakola gittiğinde kendisine Lovén'in Tengblad cinayet soruşturması ekibiyle toplantıda olduğu söylendi. Bir fincan kahve alarak Lovén'in çalışma odasına gidip Ystad'ı aradı. Telefona Martinson yanıt verdi.

"Yeni bir şeyler var mı?" diye sordu Martinson.

"Konovalenko adında Rus olma olasılığı yüksek birini araştırıyorum," dedi Wallander.

"Kendine yeni bir eğlence bulmuşsun," dedi Martinson.

"Adamın gerçek adının Konovalenko olduğundan emin değiliz," dedi Wallander. "Ya da gerçekten Rus olup olmadığından da... Rahatlıkla İsveçli de olabilir."

Martinson, "Alfred Hanson, evi kiralayan adamın yabancı bir aksanla konuştuğunu söylemişti," dedi.

"Ben de aynı şeyi düşünüyorum," dedi Wallander. "Ama onun Konovalenko olduğundan pek emin değilim."

"Neden?"

"Yalnızca bir önsezi bu. Bu soruşturma zaten başından beri önsezilerle dolu. Ve bu da hiç hoşuma gitmiyor. Evi kiralayan adamın çok şişman biri olduğunu da söylemişti. Bu tarif Tengblad'ı vuran adama hiç uymuyor. Tabii, eğer söz konusu kişi aynı adamsa."

"Peki, şu kesik parmaklı Afrikalı'dan ne haber?"

Wallander, bir gece önce gittiği Aurora adlı diskotekten kısaca söz etti.

"Önemli bir şeyler yakalayabilirsin," dedi Martinson. "Stockholm'de daha kalacak mısın?"

"Evet, kalmalıyım. En azından bir gün daha. Ystad'da her şey yolunda mı?"

"Papaz Tureson telefon etti, Robert Åkerblom'un karısını ne zaman gömebileceğini sorduğunu söyledi."

"Ne zaman isterse gömebilir."

"Björk, bu konuyu seninle konuşmam gerektiğini söyledi."

"İyi işte! Konuştun sen de. Orada havalar nasıl?"

"Her zamanki gibi."

"Ne demek bu?"

"Nisan ayındayız. Hava sürekli değişiyor ama sıcak dalgasının geleceğini hiç sanmıyorum."

"Babamı arayıp ona hâlâ Stockholm'de olduğumu söyler misin?"

"Geçen gün aradığımda beni evine davet etti ama gidemedim."

"Arar mısın?"

"Hemen arayacağım."

Wallander telefonu kapattıktan sonra kızını aradı. Kızının sesini duyar duymaz uyandırdığını anladı.

"Dün gece arayacaktın," dedi kızı.

"Çok geç saatlere dek çalışmak zorunda kaldım."

"Seni bu sabah görebilecek miyim?"

"Ne yazık ki, olanaksız... Birkaç saat çok yoğun olacağım."

"Belki de beni görmek istemiyorsun, ne dersin?"

"İstediğimi biliyorsun. Seni daha sonra ararım."

Lovén içeri girerken Wallander de telefonu kapatıyordu. Kızının kalbini kırdığının farkındaydı. Lovén'in neden Linda'yla konuştuğunu duymasını istemediğini bilmiyordu.

"Çok kötü görünüyorsun," dedi Lovén. "Dün gece uyuyamadın mı?"

Wallander baştan savan bir tavırla, "Belki de gereğinden fazla uyudum," diye yanıt verdi.

"Henüz önemli bir şey yok ama yakında olacak."

Wallander, Aurora'ya gittiğinden şimdilik söz etmemeye karar vererek, "Bir şey sormak istiyorum," dedi. "Ystad'a gelen bir duyuma göre Konovalenko adında bir Rusun polis cinayetine karışmış olabileceği söz konusu."

Lovén kaşlarını çattı.

"Sence bu ciddiye almamız gereken bir şey mi?"

"Olabilir. Bu haberi veren neden söz ettiğini bilen birine benziyordu."

Lovén karşılık vermeden bir an düşündü.

"İsveç'te yaşayan Rus gangsterleriyle başımızın belada olduğu doğru. Ayrıca bu sorunun geçen yıllara oranla daha da arttığının farkındayız. Onun için de bu konuyla ilgili her şeyi öğrenmeye çalışıyoruz."

Kitaplığın yanına gidérek rafları karıştırdı, sonra da aradığı dosyayı buldu.

"Elimizde Rykoff adında bir adam var," dedi. "Vladimir Rykoff. Hallunda'da oturuyor. Eğer bu kentte Konovalenko adında biri varsa, Rykoff onu mutlaka tanır."

"Neden?"

"Göçmenlerin arasında nelerin olup bittiğini çok iyi bildiğini söylemişti. Evine gidip ona bir merhaba diyelim."

Lovén dosyayı Wallander'e uzattı.

"Dosyaya bir göz gezdir," dedi. "Kafandaki birçok soru işaretinin ortadan kalkacağına eminim."

"Gidip kendi gözlerimle görmek istiyorum," dedi Wallander. "Senin gelmen gerekmez."

Lovén omuz silkti.

"Buradan çıkmak için bahane arıyorum zaten," dedi. "Elimizde somut ipuçları olmasa bile bu Tengblad cinayetinde bize yol gösterecek birçok şey olduğunu kabul etmeliyiz. Ha, bu arada aklıma gelmişti, teknik elemanlarımız Skåne'deki senin o kadının aynı silahla vurulmuş olacağını düşünüyorlar. Ama yine de tam olarak emin değiller. Büyük bir olasılıkla aynı silah söz konusu. Ama tetiği çeken elin aynı el olup olmadığı şüpheli..."

Wallander, Hallunda'ya gitmek için yola koyulduğunda saat bire geliyordu. Yolda bir motelde durmuş, öğle yemeğini yerken bir yandan da Lovén'in verdiği Vladimir Rykoff'la ilgili verdiği dosyayı okumuştu. Hallunda'ya ulaştığında bir süre durup binayı ve çevresini incelemişti. Sokaktan geçen hemen hemen hiç kimsenin İsveççe konuşmadığı dikkatini çekmişti.

Gelecekte her yer böyle olacak, diye geçirdi içinden. Burada büyüyen ve daha sonra polis olan bir çocuğun deneyimleri benimkilerden çok farklı olacak. Apartmanın kapısında yazılı olan isimlerin arasında Rykoff'u buldu. Asansöre bindi.

Kapıyı bir kadın açtı. Wallander polis olduğunu söylememesine karşın kadının hemen savunmaya geçtiğini hissetti. Kimliğini gösterdi.

"Rykoff," dedi. "Ona birkaç soru sormak istiyorum."

"Ne hakkında?"

Wallander kadının yabancı olduğunu anlamıştı. Büyük bir olasılıkla Doğu Blok'u ülkelerinden birinden gelmiş olmalıydı.

"Bu onunla benim aramda olan bir konu."

"O, benim kocam."

"Evde mi?"

"Gidip çağırayım."

Kadın, Wallander'in yatak odası olduğunu varsaydığı bir odanın kapısını açıp içeri girdi. Wallander çevresine bakındı. Ev oldukça pahalı mobilyalarla döşenmişti. Ama yine de Wallander, bu evdeki yaşamın geçici olduğu duygusuna kapılmıştı. Sanki bu evde yaşayanlar her an eşyalarını toplayıp başka bir yere gitmeye hazırdılar.

Kapı açıldı ve Vladimir Rykoff içeri girdi. Wallander'e oldukça pahalı gibi gelen ipek bir sabahlık vardı üstünde. Saçı dağınıktı. Wallander onun uyuduğunu düşündü.

Rykoff'un da savunmada olduğuna ilişkin bir izlenime kapıldı.

Birden bu görüşmeyle bir yerlere ulaşabileceğini hissetti. Robert Åkerblom ofisine gelip karısının kaybolduğunu haber verdiğinden bu yana, iki haftadan beri soruşturmada ilk kez somut bir adım atılmış gibiydi. Bilinmeyenlerle dolu bir soruşturma sonunda bir yere gelmek üzereydi.

Bundan önceki soruşturmalarda da benzeri duygulara kapılmıştı. İpucunun çok yakınında olduğu duygusuna. Ve önsezileri genellikle doğru çıkardı.

"Rahatsız ettiğim için özür dilerim," dedi. "Ama sormak istediğim bazı şeyler var."

"Ne hakkında?"

Rykoff konuğuna oturmasını söylememişti. Ses tonu alabildiğine sert ve kabaydı. Wallander ipleri eline almaya karar verdi. Bir koltuğa oturdu ve Rykoff ile karısına da oturmalarını işaret etti.

"Elimdeki bilgiye göre buraya İranlı bir göçmen olarak gelmişsin," diye başladı söze Wallander. "1970'li yıllarda İsveç vatandaşlığına geçmeye hak kazanmışsın. Ne var ki, Vladimir Rykoff adı kesinlikle İran adına benzemiyor."

"Benim adım beni ilgilendirir."

Wallander gözlerini Rykoff'un yüzüne dikti.

"Elbette," dedi. "Ama bazı durumlarda bu ülkede sonradan kazanılan vatandaşlıklar yeniden gözden geçirilip incelenir."

"Beni tehdit mi ediyorsun?"

"Hayır. Ne iş yapıyorsun?"

"Seyahat acentam var."

"Adı ne?"

"Rykoff Seyahat Acentası."

"Hangi ülkelere tur götürüyorsunuz?"

"Her ülkeye."

"Örnek verebilir misin?"

"Polonya."

"Başka?"

"Çekoslavakya."

"Devam et!"

"Sana ne be? Nereye gelmek istiyorsun?"

"Seyahat acentan yerel yetkililer tarafından bağımsız bir kuruluş olarak kayıtlara geçmiş. Ama vergi memurlarına göre son iki yıldan bu yana vergi beyanında bulunmamışsın. Doğal olarak seni vergi kaçırmakla suçlayamayacağıma göre son birkaç yıldan beri işlerinin iyi gitmediğini düşünüyorum."

Rykoff şaşkınlıkla baktı.

"Birikimimizle yaşıyoruz," dedi karısı birdenbire. "Her yıl çalışmamız gerektiğini söyleyen bir yasa yok."

"Elbette," dedi Wallander. "Ne var ki, insanların çoğu sürekli çalışıyor."

Kadın bir sigara yaktı. Wallander onun tedirgin olduğunu görebiliyordu. Kocası karısına ters ters baktı. Kadın yerinden kalkarak pencereyi açtı.

"Seyahat acentemle avukatım ilgileniyor," dedi Rykoff tedirgin bir sesle, Wallander adamın tedirginliğinin öfkeden mi yoksa korkudan mı olduğunu kestiremedi.

"Dürüst olalım," dedi. Wallander, "Benim köklerim ne kadar İran'daysa seninkiler de öyle. Rusya'dan geldin buraya. Büyük bir olasılıkla İsveç vatandaşlığını geri almam olanaksız. Zaten buraya geliş nedenim bu değil. Ama sen Russun, Rykoff. Ve Rus göçmenleri arasında nelerin olup bittiğini gayet iyi biliyorsun. Yasaların yanlış tarafında duran vatandaşlarının neler yaptıklarını çok iyi biliyorsun. Birkaç gün önce, burada, Stockholm'de bir polis öldürüldü. Bu, son derece aptalca işlenmiş bir ci-

nayetti. Doğrusu hepimiz bu cinayete çok kızdık. Tabii, ne demek istediğimi anlıyorsan."

Rykoff kendini toparlamışa benziyordu. Ne var ki, karısı tedirginliğini elinden geldiğince saklamaya çalışsa da yine de belli ediyordu. Sürekli olarak Wallander'in arkasındaki duvara bakıp duruyordu.

Wallander koltuğa oturmadan önce o duvarda asılı duran saati görmüştü.

Bir şeylerin olması gerekiyor, herhalde, diye düşündü. Ve bu bir şeyler olduğunda da benim burada bulunmamı istemiyorlar.

"Konovalenko adında birini arıyorum," dedi Wallander oldukça sakin bir sesle. "Bu isimde birini tanıyor musun?"

"Hayır," dedi Rykoff. "Tanımıyorum."

O anda üç şey Wallander'in kafasında netlik kazandı. Bunlardan biri, Konovalenko'nun gerçekten de var olduğuydu. İkincisi, Rykoff onu çok iyi tanıyordu. Ve üçüncüsü de Rykoff polislerin Konovalenko'yu sormalarından hiç hoşlanmıyordu.

Rykoff her şeyi yadsıdı. Wallander soru sorarken Rykoff'un karısına bir göz atmıştı. Kadının yüzü, gözündeki ani kısılma, Wallander'e aradığı yanıtı vermişti.

"Emin misin? Ben de Konovalenko'nun çok yaygın bir ad olduğunu sanmıştım."

"Konovalenko adında birini tanımıyorum."

Rykoff karısına döndü.

"Konovalenko adında birini tanıyor muyuz?"

Kadın başını iki yana salladı.

Ah evet, diye geçirdi içinden Wallander. Konovalenko'yu tanıyorsunuz. Bizler de sizin aracılığınızla onu ele geçireceğiz.

"Çok yazık," dedi Wallander.

Rykoff şaşkınlıkla baktı.

"Öğrenmek istediğin bu muydu?"

"Şimdilik," dedi Wallander. "Ama yakında bizden haber alacağına eminim. O polisi kimin vurduğunu öğrenmeden asla pes etmeyeceğiz."

"O konuda hiçbir şey bilmiyorum," dedi Rykoff. "Yani, herkes kadar biliyorum, demek istedim. Genç polislerin ölmesi çok acı."

Wallander ayağa kalkarken, "Öyle," dedi. "Bir şey daha var," diye sürdürdü konuşmasını. "Birkaç hafta önce İsveç'in güneyinde öldürülen bir kadına ilişkin haberleri gazetede okudun mu? Ya da bu konuyla ilgili haberleri televizyonda gördün mü? Konovalenko'nun bu olaya da karıştığını düşünüyoruz."

Bu kez kaskatı kesilen Wallander olmuştu.

Rykoff'un konuyu tam olarak algılayamadığını gördü.

Sonra adamın ifadesiz yüzüne baktı.

Bu soruyu bekliyordu, diye geçirdi içinden Wallander, kalp atışları hızlanırken. Tepkisini belli etmemek için odanın içinde dolaşmaya başladı.

"Etrafa bakabilir miyim?" diye sordu.

"Tabii," diye karşılık verdi Rykoff. "Tania konuğumuzun görmesi için odaların kapılarını aç."

Wallander evi dolaştı ama tüm dikkatini Rykoff'un tepkisi üstünde yoğunlaştırmıştı.

Lovén bu konuda ne denli haklı olduğunun farkında bile değil, diye düşündü Wallander. İpucu Hallunda'daki bu evde.

Kendini bu denli sakin hissetmesine şaşırmıştı. Evden bir an önce çıkarak, Lovén'i bulmalı ve arama emrinin çıkarılmasını istemeliydi. Rykoff'u hemen sorguya çekmeleri gerekiyordu. Polis, Rykoff'un Konovalenko'nun varlığını kabul edip, nerede olduğunu söyleyinceye değin rahat etmemeliydi.

Konukları için ayrılmış olduğunu düşündüğü küçük odada adını koyamadığı bir şey dikkatini çekmişti. Odada değişik bir şey yoktu. Bir yatakla, çalışma masası, bir koltuk ve mavi perdeler vardı. Duvarlardan birindeki rafta birkaç kitapla biblolar duruyordu. Odanın içindeki ayrıntıları ezberledikten sonra odadan dışarı çıktı.

"Sizleri yeterince rahatsız ettim," dedi.

Rykoff, "Bizim polisten saklayacak bir şeyimiz yok," diye karşılık verdi.

"O zaman korkmanızı gerektiren bir şey de yok demektir."

Arabayla kent merkezine gitti.

Artık harekete geçebiliriz, diye geçirdi içinden. Bu ilginç öyküyü Lovén'le adamlarına anlatırım ve ağızlarındaki baklayı çıkarmaları için de ya Rykoff'u ya da karısını sorguya çekeriz.

Onları yakalayacağız, dedi kendi kendine. Yakalayacağız.

Konovalenko az kalsın Tania'nın sinyalini görmüyordu. Arabasını, Hallunda'daki sitenin önüne park ettiğinde her zamanki gibi başını kaldırıp yukarıya bakmıştı. Eğer yukarıya gelmesinde bir tehlike söz konusu olursa Tania camı açık bırakacaktı. Cam kapalıydı. Asansöre doğru giderken birden iki şişe votkayı arabada unuttuğu aklına gelmişti. Votkaları almak için arabaya geri dönmüş ve tamamıyla alışkanlıktan başını kaldırıp yukarıya bakmıştı. Bu kez, pencere açıktı. Direksiyonun başına geçip oturmuş ve beklemeye koyulmuştu.

Wallander kapıdan çıkarken Tania'nın kendisini bu polis için uyardığını hemen anlamıştı.

Tania kuşkularını daha sonra onaylamıştı. Adamın adı Wallander'di ve dedektifti. Tania ayrıca kimliğinden polisin Ystad'lı olduğunu da fark etmişti.

"Ne istiyormuş?" diye sordu Konovalenko.

Rykoff, "Konovalenko adında birini tanıyıp tanımadığımı öğrenmek istiyormuş," dedi.

"Güzel," diye karşılık verdi Konovalenko.

Tania ve Rykoff ona şaşkınlıkla baktı.

"Elbette çok güzel," dedi Konovalenko. "Ona benden kim söz etmiş olabilir? Eğer sizler etmediyseniz? Bir tek olasılık var o da Victor Mabasha. Mabasha'ya bu polis sayesinde ulaşabiliriz."

Sonra da Tania'ya kadehleri getirmesini söyledi. Votka içeceklerdi.

Konovalenko bir şey söylemeden kadehini Ystad'lı polisin şerefine kaldırdı. Kendinden çok hoşnuttu.

Wallander, Hallunda gezintisinden sonra doğruca oteline geri döndü. Odasından içeri girer girmez de kızını aradı.

"Buluşalım mı?"

"Şimdi mi?" diye sordu kızı. "Çalışacağını sanıyordum."

"Birkaç saat boşum. Tabii senin için de uygunsa."

"Nerede buluşalım? Stockholm'ü pek bilmezsin."

"İstasyonu biliyorum."

"O zaman orada buluşalım. Ana girişinde. Kırk beş dakika sonra."

"Tamam."

Telefonu kapattılar. Wallander aşağ ya inip ön büroya gitti.

"Tüm öğleden sonra yokum," dedi. "Beni kim ararsa arasın yokum. Çok önemli bir işim var ve rahatsız edilmek istemiyorum."

"Ne zamana kadar?" diye sordu görevli.

"Ben haber verinceye kadar..."

Karşı kaldırıma geçerek istasyona doğru yürümeye başladı. Ana girişin önünde Linda'yı gördüğünde onu tanımakta zorlandı. Kızı saçını boyamış ve kesmişti. Oldukça yoğun bir makyaj da yapmıştı. Siyah pantolonla parlak kırmızı bir yağmurluk giymişti. Ayaklarında yüksek topuklu çizmeler vardı. Wallander yoldan geçen erkeklerin başlarını çevirerek kızına baktıklarını görünce hem öfkelendi, hem de utandı. Bu onun kızıydı. Ama o özgüvenli genç bir kadın olup çıkmıştı. Çocukluğundaki o utangaçlığından artık eser yoktu. Kızını kucakladığı sırada, bir şeylerin yolunda gitmediğini hissetti.

Linda aç olduğunu söyledi. Yağmur başlamıştı, postanenin karşısında Vasagatan Caddesi'ndeki kafeye girdiler.

Wallander yemek yiyen kızından gözlerini alamıyordu. Linda babasına bir şeyler yemek isteyip istemediğini sorduğunda Wallander başını olumsuzca iki yana sallamıştı.

Linda yemeğini iştahla yerken, "Geçen hafta annem buradaydı," dedi. "Bana hayatındaki yeni erkeği göstermek istemiş. Onunla tanıştın mı?"

"Annenle altı aydan beri konuşmuyorum," dedi Wallander.

"Adamı beğenmedim," diye sürdürdü konuşmasını Linda. "Aslında onun annemden çok bana ilgi duyduğu izlenimine kapıldım."

"Ciddi misin?"

"Fransa'dan makine parçaları getirtiyormuş," dedi. "Ama birlikte olduğumuz sürece yalnızca golf oynamaktan söz etti. Annemin golf oynamaya başladığını biliyor muydun?"

Wallander şaşkınlıkla, "Hayır," dedi. "Bilmiyordum."

Linda bir süre babasını süzdü.

"Annemin yaptıklarını bilmeliydin," dedi. "O senin hayatındaki en önemli kadın. Seninle ilgili her şeyi bilir. Örneğin, Latvia'daki o kadını da biliyor."

Wallander şaşırmıştı. Eski karısına Baiba Liepa'dan hiç söz etmemişti.

"Nasıl öğrenmiş?"

"Biri söylemiş olmalı."

"Kim?"

"Önemli mi?"

"Merak ettim."

Linda birden konuyu değiştirdi.

"Stockholm'e niye geldin?" diye sordu. "Yalnızca beni görmeye gelmiş olamazsın."

Wallander, olanları anlattı. İki hafta önce babasının evleneceğini haber verdiğini ve Robert Åkerblom'un ofisine gelip karısının kaybolduğunu söylediği andan itibaren olanları teker teker anlattı kızına. Linda babasını büyük bir dikkatle dinliyordu, Wallander ilk kez kızının artık bir yetişkin olduğu izlenimine kapıldı. Kızı hiç kuşkusuz bazı konularda kendisinden çok daha deneyimliydi.

"Biriyle konuşmayı özlemişim," dedi sözlerini bitirirken. "Keşke Rydberg hayatta olsaydı. Onu hatırlıyor musun?"

"Her zaman dertli olan o adamı mı?"

"Evet o."

"Hatırlıyorum. Ona benzememen için hep içimden dua ederdim."

Konuyu değiştirme sırası şimdi ona gelmişti.

"Güney Afrika hakkında ne biliyorsun?" diye sordu.

Linda, "Fazla bir şey bilmiyorum. Zencilere köle gibi davranıldığının dışında. Ve ben de elbette buna karşıyım. Bir keresinde bizim okula Güney Afrikalı zenci bir kadın gelmişti. Anlattıklarına inanmak çok zordu," diye yanıtladı soruyu.

Wallander, "O zaman benden daha çok şey biliyorsun," dedi. "Geçen yıl Latvia'dayken sık sık dünyada olup bitenlerden haberim olmadan nasıl kırk yaşımı devirdim diye kara kara düşünüp durdum."

"Dünyayla ilişki kurmuyorsun ki," dedi Linda. "On iki on üç yaşımdayken sana sorular sorduğum dönemi hatırlıyorum. Kendi daracık dünyanızın dışında ne sen ne de annem nelerin olup bittiğinden haberdardı. Senin bilmek istediğin şeyler, evde olanlar, çiçek tarhların ve işinle sınırlıydı. Başka hiçbir şeye ilgi duymuyordun. Bu yüzden mi boşandın?"

"Böyle mi düşünüyorsun?"

"Yaşamınız lale soğanları ve banyodaki muslukla sınırlıydı. Birbirinizle konuştuğunuzda yalnızca bunlardan söz ederdiniz."

"Çiçekler hakkında konuşmanın ne zararı var?"

"Çiçeklerin boyları çok yükseldiğinden arkasında olup bitenlerden haberin olmadı."

Wallander bu tartışmaya bir nokta koymaya karar verdi.

"Ne kadar zamanın var?"

"Bir saat."

"Benimse işe dönmem gerek. Bu akşam yine buluşalım mı?"

Sokağa çıktıklarında yağmur durmuştu.

"Bu yüksek topuklarla yürümek zor olmuyor mu?"

"Oluyor," dedi kızı. "Ama zamanla alışıyorsun. Denemek ister misin?"

Wallander kızına sevgiyle baktı. Rahatladığını hissediyordu. Metro istasyonuna doğru giden kızının arkasından baktı. Linda başını çevirip el salladı.

Tam o sırada, Hallunda'daki evde ne gördüğünü fark etti. Nedenini çıkaramamasına karşın dikkatini çeken şey.

Artık bunu biliyordu.

Duvarda bir raf vardı ve rafın üstünde de bir küllük duruyordu. Bu küllüğü daha önce bir yerde görmüştü. Bu, bir rastlantı olabilirdi ama doğrusu hiç sanmıyordu.

Ystad'daki *Continental Oteli'nde* yediği akşam yemeğini hatırladı. Akşama barda içki içerek başlamıştı. Bar tezgâhının üstünde de cam bir küllük vardı. Tania'yla Vladimir'in konuk odasında işte bu küllüğü görmüştü.

Konovalenko, diye geçirdi içinden.

Demek ki, bir süre önce o da Continental Oteli'ndeydi. Belki de benim oturduğum masada oturmuştu. Demek ki, cam küllüklerden birini anı olarak almak istemişti. Bu çok sık rastlanılan bir davranıştı. Elbette ki Ystad'lı bir dedektifin Hallunda'daki evin konuk odasına bakacağı aklına gelmemişti.

Wallander odasına çıktı ve her şeye karşın yine de beceriksiz bir polis olmadığını düşündü. Hâlâ kendisinde iş vardı. Belki de Krageholm'dan fazla uzakta olmayan bir yerde yolunu kaybeden bir kadının acımasızca öldürülmesinin arkasında yatan nedeni ve katili bulabilecek kadar yetenekli ve becerikliydi.

Olayları bir kez daha gözden geçirdi. Louise Åkerblom'la Klas Tengblad aynı silahla öldürülmüşlerdi. Tengblad yabancı ve beyaz biri tarafından vurulmuştu. Louise Åkerblom öldürüldüğünde ortalarda olan zenci Afrikalı, yabancı biri tarafından ve büyük bir olasılıkla da adı Konovalenko olan biri tarafından kovalanmıştı. Rykoff inkâr ediyordu ama bu Konovalenko'yu çok iyi tanıyordu. Dış görünüşüne bakıldığında havaya uçan evi Alfred Hanson'dan kiralayan adam Rykoff olabilirdi. Ayrıca Rykoff'un evindeki cam küllük de o evdeki birinin Ystad'a gittiğinin somut bir kanıtıydı. Şimdilik bildikleri bu kadardı ama içgüdüleri de söz konusuydu ve içgüdülerine kulak verdiğinde bunların çok işe yaradığını biliyordu. Rykoff'un evine yapılacak bir baskın birçok sorunun yanıtını da beraberinde getirebilirdi.

O akşam otelden fazla uzakta olmayan bir lokantada kızı Linda'yla yemek yedi.

Bu kez kızının yanında kendini çok daha iyi hissetti. Saat bire gelirken yatağına uzandığında uzun zamandan beri bu denli güzel bir akşam geçirmediğini fark etti.

Wallander ertesi sabah saat sekizde Kungsholmen'deki karakol binasına gitti. Hallunda'daki olayları ve ulaştığı sonucu anlatırken polisler onu şaşkınlıkla dinliyordu. Konuşurken çevresini saran kuşku dalgalarını hissetti. Ama iş arkadaşlarından birini öldüren katili yakalama istekleri çok yoğundu ve polislerin ruh hallerinin yavaş yavaş değişmekte olduğunu gördü. Konuşmasının sonunda da artık herkes onun gibi düşünmeye başlamıştı.

O sabah işler oldukça hızlı gelişti. Baskın hazırlığı sürerken Hallunda'daki ev gözetim altına alındı. Enerjik genç bir savcı tutuklama planlarını onaylamak için bir an bile duraksamadı.

Baskının saati iki olarak planlanmıştı. Lovén'le iş arkadaşları baskın planını ayrıntılarıyla gözden geçirirken Wallander arka planda durmayı yeğlemişti. Saat onda, hazırlıkların tam ortasında Lovén'in ofisine giderek Ystad'dan Björk'ü aradı. O gün öğleden sonra gerçekleşecek *harekât hakkında bilgi verdikten* sonra Louise Åkerblom cinayetinin de böylelikle çözülebileceğini düşündüğünü sözlerine ekledi.

Björk, "Tüm bunlar bana olası gibi gelmiyor," dedi.

"Garip bir dünyada yaşıyoruz," dedi Wallander.

"Ne olursa olsun, çok iyi bir iş başardın," dedi Björk. "Buradakilere olanları anlatacağım."

"Ama lütfen basın toplantısı yapma," dedi Wallander. "Ve hiç kimse gidip Robert Åkerblom'la görüşmesin."

"Merak etme. Ne zaman dönmeyi düşünüyorsun?"

"İmkân bulabildiğim en kısa zamanda," diye yanıt verdi Wallander. "Hava nasıl orada?"

Björk, "Harika," dedi. "Sonunda bahar geliyor galiba. Svedberg saman nezlesi olan biri gibi aksırıp duruyor. Bu da baharın müjdecisi bence."

Wallander ahizeyi yerine koyarken içinde belli belirsiz bir sıla hasretinin kıpırdadığını hissetti. Ama yapılacak baskının heyecanı bu duygusunu bastırıyordu.

Saat on birde Lovén baskında görev alacak kişileri odasına çağırdı. Binayı gözetleyenlerin raporuna göre Vladimir'le Tania evdeydi. Başka birilerinin de evde olup olmadığını söylemek olası değildi.

Wallander, Lovén'in anlattıklarını dikkatle dinledi. Stockholm'deki baskınların alıştığından farklı olduğunu görüyordu. Ayrıca bu boyuttaki bir operasyon Ystad'da pek sık olmazdı.

Toplantıdan önce Lovén, Wallander'e baskında etkin bir rol üstlenip üstlenmek istemediğini sordu.

"İsterim," dedi Wallander. "Özellikle Konovalenko oradaysa! O artık benim bebeğim sayılır. En azından yarısı benim. Ayrıca Rykoff'un yüzünü de görmek için sabırsızlanıyorum."

Lovén toplantıyı on bir buçukta bitirirken, "Neyle karşılaşacağımızı bilemiyoruz," dedi. "Büyük bir olasılıkla yalnızca iki kişiyle karşılaşacağız ama olay çok daha farklı boyutlara dönüşebilir..."

Wallander öğle yemeğini karakolun kantininde Lovén'le birlikte yedi.

Lovén birdenbire, "Neye bulaştığını hiç kendine sordun mu?" dedi.

"Bu hemen hemen her gün düşündüğüm bir şey," diye yanıtladı Wallander. "Polislerin çoğu benim gibi yapmaz mı?"

"Bilmiyorum," dedi Lovén. "Ben yalnızca kendi düşüncelerimi biliyorum. Ve kafamın içindeki düşünceler de beni bunalıma itiyor. Burada, Stockholm'de denetim pamuk ipliğine bağlı. Ystad gibi küçük bir kentte işlerin nasıl olduğunu bilmiyorum, ama sanırım bu kentte sahtekâr ya da hırsız olmak keyifli bir şey... Yakalanma olasılığını düşündüğünde, demek istiyorum."

Wallander, "Ystad'da denetim hâlâ bizim elimizde sanırım," dedi. "Ama farklı mahalleler arasındaki özellikler her geçen gün daha belirginleşiyor. Burada neler oluyorsa Ystad'da da aynısı oluyor."

Lovén, "Stockholm'deki polisler daha küçük yerlere atanabilmek için ellerinden geleni yapıyorlar," dedi. "Başka yerlerde daha kolay bir yaşam sürdüreceklerini sanıyorlar."

"Galiba burada da bunu isteyen çok," dedi Wallander.

"Ben her şeye karşın işimi seviyorum," dedi Lovén.

"Ben de. Mesleğimi ya Ystad'da sürdürürüm ya da bu mesleği hiç yapmam."

Lovén yapacak bazı işleri olduğunu söyleyerek masadan kalktı.

Wallander uyuklayabilecek sessiz bir yer buldu kendine. Robert Åkerblom'un, ofisine geldiği günden beri doğru dürüst uyuyamadığını fark etti.

Birkaç dakika kadar sızdı sonra birden uyandı.

Baiba Liepa'yı düşünerek bir süre yerinden kalkmadı.

Hallunda'daki eve baskın saat tam ikide gerçekleşti. Wallander, Lovén ve üç polis basamakları çıktılar. Kapıyı iki kez çaldılar. Açılmayınca manivelayla kapıyı kırdılar. Ellerinde otomatik silahları olan deneyimli polisler arkada bekliyordu. Wallander'in dışında hepsi silahlıydı.

Lovén ona silah isteyip istemediğini sormuştu ama Wallander istemediğini söylemişti. Yine de diğerleri gibi kurşun geçirmez yelek giydiğine memnundu.

İçeri daldılar. Baskın neredeyse başlamadan bitti.

Evde kimseler yoktu. Yalnızca mobilyalar vardı.

Polisler şaşkınlıkla birbirlerine baktılar. Lovén telsizine uzanarak aşağıda bekleyen arkadaşını aradı.

"Evde kimse yok," dedi. "*Tutuklama* olmayacak. Özel birimlere haber ver. Teknik servis elemanlarını evi araştırmaları için yukarı yolla."

"Dün akşam gitmiş olmalılar," dedi Wallander. "Ya da şafakla birlikte."

"Onları yakalayacağız," dedi Lovén. "Yarım saat içersinde ülke çapında bir arama başlatacağım."

Bir çift plastik eldiveni Wallander'e uzattı.

"Belki biraz toz almak istersin," dedi.

Lovén cep telefonunda Kungsholmen'deki merkezle konuşurken Wallander küçük konuk odasına gitti. Eldivenleri giydi ve raftaki küllüğü aldı. Gözleri onu yanıltmamıştı. Birkaç gece önce sarhoş olmadan önce gördüğü küllüğün eşiydi bu. Küllüğü teknik elemana uzattı.

"Parmak izlerini kontrol et," dedi. "Büyük bir olasılıkla dosyalarımızda bu izler yok. Ama İnterpol'de olabilir.'

Sonra da pencereye yaklaşarak boş gözlerle dışarıya ve gri gökyüzüne baktı. Geçen gün Tania'nın Vladimir'in hoşuna gitmediği için sigara dumanının çıkması amacıyla aynı pencereyi açtığını hatırladı. Baskının başarısız sonuçlanmasına sirirlenerek pencereden uzaklaşıp büyük yatak odasına yöneldi. Dolapları açıp baktı. Giysilerin büyük bir bölümü dolapta asılıydı. Öte yandan görünürde tek bir valiz bile yoktu. Yatağın kenarına oturarak komodinin çekmecesini açtı. Çekmecenin içinde bir makarayla yarım paket sigara vardı. Tania'nın *Gitanes* içtiğini not etti.

Sonra da yere çömelerek yatağın altına baktı. Toz içinde bir çift terliğin dışında bir şey yoktu. Yatağın diğer tarafına giderek komodinin çekmecelerini açtı. Boştu. Komodinin üstündeyse içi izmarit dolu bir küllükle yarısı yenmiş bir gofret duruyordu.

Wallander filtreli sigara izmaritlerine baktı. Birini alınca bunun Camel olduğunu gördü.

Birden endişelendi.

Geçen günü düşündü. Tania bir sigara yakmıştı. Vladimir anında şikâyet etmiş ve Tania gidip camı açmıştı. Ama önce açamamış ancak biraz uğraştıktan sonra cam açılmıştı.

Sigara içmeyenlerin içenlerden şikâyet etmesi elbette alışılmış bir şeydi. Özellikle odada başka kimse içmiyorsa. Tania acaba sürekli olarak sigarasını mı değiştiriyordu? Bu, pek olası değildi. Demek ki Vladimir de sigara içiyordu.

Bunları düşünerek oturma odasına geri döndü. Tania'nın açtığı pencereyi açtı. Diğer camları ve balkon kapısını da açtı. Hepsi de çok kolay açılmıştı.

Odanın ortasında durup kaşlarını çattı. Tania neden zor açılan camı yeğlemişti? Ve neden o cam zor açılıyordu?

Birden derin bir soluk aldı. Bu sorularının tek bir yanıtı olduğunu anlamıştı.

Tania o zor açılan camı açmıştı çünkü, o camın açılmasını gerektiren önemli bir neden vardı. Cam sık kullanılmadığından kolay açılmıyordu.

Pencereye geri döndü. Aşağıdaki oto parktan bakıldığında en kolay bu pencere görülüyordu. Diğer pencere balkonun hemen yanındaydı. Balkon kapısı ise otoparktan görülmüyordu.

Tüm o sahneyi bir kez daha düşündü.

Tania'nın oldukça tedirgin bir hali vardı. Wallander'in arkasındaki duvarda asılı olan saate bakıp duruyordu. Sonra da otoparkta duran birine eve gelmemesini işaret etmek için camı açmıştı.

Konovalenko, diye geçirdi içinden. Demek ona çok yaklaşmışım.

İki telefon konuşması arasında Lovén'e, ulaştığı sonucu açıkladı.

"Haklı olabilirsin," dedi Lovén. "Başkası değilse mutlaka oydu."

Teknisyenler çalışmalarını sürdürürken onlar Kungsholmen'e geri döndüler. Telefon çaldığında Lovén'in ofisinden içeri giriyorlardı. Hallunda'daki teknisyenler geçen hafta diskoya atılan göz yaşartıcı gazın eşini içeren bir kutu bulmuşlardı.

"Her şey yerine oturmaya başladı," dedi Lovén. "Tabii daha kafa karıştırıcı olmazsa. O diskotekle ne alıp veremedikleri var acaba? Her neyse artık tüm ülke onların peşinde. Televizyonlarda da gazetelerde de onlardan söz edilecek."

"O zaman yarın Ystad'a dönebilirim," dedi Wallander. "Konovalenko'yu yakaladığında belki onu birkaç günlüğüne Skåne'ye götürürüz."

Lovén, "Olumsuz sonuçlanan baskınlar beni her zaman tedirgin eder," dedi. "Nereye gizlendiler acaba?"

Soru yanıtsız kaldı. Wallander oteline geri döndü ve sonra da Aurora'ya gitmeye karar verdi. Barın arkasındaki delikanlıya sormak istediği bir iki şey vardı.

Olayların artık rayına oturmak üzere olduğunu hissediyordu.

17.

Başkan de Klerk'ın çalışma odasının kapısındaki adam uzun zamandan beri bekliyordu.

Gece yarısı olmak üzereydi ve adam sekizden beri bekliyordu. Loş bekleme odasında tek başınaydı. Bir güvenlik görevlisi ara sıra başını içeri uzatıyor ve beklettikleri için özür diliyordu. Bekleyen adamın üstünde koyu renk bir takım elbise vardı. Saat on birden sonra tek bir lambanın dışında tüm ışıklar söndürüldüğünden odada zorlukla seçiliyordu.

Georg Scheepers, görevlinin bir cenaze levazımatçısında kolayca iş bulabilecek tipte olduğunu düşündü. Kibarlığı birkaç yıl önce ölen annesinin cenazesindeki görevliyi hatırlatmıştı ona.

Bu benzetmede simgesel bir kıyaslama var, diye geçirdi içinden Scheepers. Belki de Başkan de Klerk beyaz Güney Afrika imparatorluğunun son kalıntılarından sorumluydu. Belki de bu oda ülkeyi geleceğe taşıyan birinin bekleme salonundan çok cenaze hazırlıkları yapan bir adamın odasıydı.

Son dört saatten beri birçok şey düşünmüştü. Zaman zaman güvenlik görevlisi kapıyı aralayıp başkanın az sonra kendisini kabul edeceğini söyleyip özür diliyordu. Saat onda da, bir fincan ılık çay ikram etmişti.

Georg Scheepers, 7 Mayıs Çarşamba akşamı neden Başkan de Klerk'ın bürosuna çağrıldığını bilmiyordu. Bir gün önce öğle saatlerinde Henrik Wervey kendisini aramıştı. Georg Scheepers, Johannesburg savcısı Henrik Wervey'in yardımcısıydı ve mahkemenin dışında ya da cuma toplantılarının dışında onu görmeye pek alışık değildi. Koşar adımlarla koridoru geçerken bir yandan da Wervey'in ne isteyebileceğini düşünüyordu. Bu akşamın tersine hiç bekletilmeden doğruca savcının odasına alınmıştı. Wervey oturmasını işaret etmiş ve önündeki evrakı imzalayıp yanı başında bekleyen sekretere vermişti. Sonra da odada yalnız kalmışlardı.

Wervey'den korkan yalnızca suçlular değildi. Altmış yaşlarında, neredeyse iki metre boyunda iri kıyım bir adamdı. Ara sıra yaptığı güç gösterileriyle tanınırdı. Birkaç yıl önce çalışma odası yeniden döşenirken, normalde dört kişinin ancak kaldırabileceği bir dosya dolabını tek eliyle kaldırmıştı. Ama onu ürkütücü kılan bedensel gücü değildi. Savcılık yaptığı yıllar boyunca birçok idam kararına imzasını atmıştı. Wervey infaz sırasında da genellikle hazır bulunurdu. Bu da onun acımasız biri olarak ün yapmasına neden olmuştu. Beyazlar da zenciler de ondan korkardı.

Georg Scheepers sürekli olarak yanlış bir şey yapıp yapmadığını düşünüyordu. Wervey yardımcılarını acımasızca eleştirmesiyle de ünlüydü.

Ne var ki, aralarında geçen konuşma hiç de tahmin ettiği gibi olmamıştı. Wervey yerinden kalkarak Scheepers'ın karşısındaki koltuğa geçip *bacak bacak üstüne* atmıştı.

"Dün akşam, Hillbrow'daki özel bir klinikte bir adam öldürüldü," diye söze başladı. "Adamın adı Pieter van Heerden ve BOSS'da çalışıyordu. Cinayet masası yetkilileri tüm ipuçlarının soygunu gösterdiğini belirtiyor. Cüzdanı çalınmış. Odaya giren katili kimse görmediği gibi çıkışını da gören olmamış. Katil her kimse tek başınaydı ve katilin Brent-

hurst tarafından kullanılan bir laboratuvardan geldiğine ilişkin bir izlenim bıraktığı söyleniyor. Gece hemşireleri patlama sesi duymadıklarına göre susturucu kullandığı anlaşılıyor. Polisin soygun teorisi doğru gibi. Ama öte yandan Pieter van Heerden'in haberalma örgütünde çalıştığını göz ardı etmemiz olanaksız..."

Wervey kaşlarını kaldırdı, Georg Scheepers onun bir tepki vermesini beklediğini biliyordu.

"*Mantıklı gibi,*" *dedi Scheepers.* "Bunun gerçekten bir soygun olup olmadığını saptayacak bir soruşturma açılmalı."

"Olayı karmaşık yapan başka şeyler de var," diye sürdürdü konuşmasını Wervey. "Söyleyeceklerim çok gizli. Bunu kesinlikle aklından çıkarmamalısın."

"Anlıyorum," dedi Scheepers.

"Van Heerden, gizli servis faaliyetlerini her zamanki kanalların dışında Başkan de Klerk'e iletmekle yükümlüydü," dedi Wervey. "Bir başka deyişle, son derece duyarlı bir görevi vardı."

Wervey sustu. Scheepers devam etmesini bekledi.

"Başkan de Klerk birkaç saat önce beni aradı," dedi. "Yardımcılarımın arasında kendisine polis soruşturması hakkında bilgi verecek birini seçmemi istedi. Cinayetin van Heerden'in haberalma örgütündeki görevi ile bir ilgisi olduğunu düşünüyor. Elinde somut bir kanıt olmamakla birlikte yine de bunun basit bir soygun olmadığı görüşünde."

Wervey, Scheepers'a baktı.

"Van Heerden'in Başkan'a hangi konularda bilgi verdiğini bilmemize olanak yok," dedi düşünceli bir tavırla.

Georg Scheepers evet dercesine başını salladı. Anlamıştı.

"Başkan de Klerk'ı bilgilendirecek kişinin, sen olmasına karar verdim," dedi. "Şu andan itibaren elindeki her işi bırakacak ve van Heerden'in ölümüne neden olan unsurları araştırmaya başlayacaksın. Anlaşıldı mı?"

Georg Scheepers başını evet dercesine salladı. Wervey'in az önce söylediklerini tam olarak algılamaya çalışıyordu.

Wervey, "Düzenli olarak başkana bilgi vereceksin," diye devam etti. "Yapacağınız toplantılarda kesinlikle not tutmayacaksın, belki bir iki

şeyi not edebilirsin ama sonra bunları hemen ortadan kaldıracaksın. Yalnızca Başkan'la ve benimle konuşacaksın. Eğer çalıştığın bölümde ne yaptığını merak eden olursa onlara on yıllık dönemler için hangi bölgelerde savcı açığı olduğu konusunda çalıştığını söyleyeceksin. Anlaşıldı mı?"

"Evet," dedi Georg Scheepers.

Wervey yerinden kalktı, masanın üstündeki plastik dosyayı alarak Scheepers'a uzattı.

"Bunun içinde polisin araştırmayla ilgili evrakı var," dedi. "Van Heerden on iki saat önce öldürüldü. Katilin yakalanmasıyla dedektif Borstlap ilgileniyor. Brenthurst Kliniği'ne gitmeni ve onunla konuşmanı öneririm."

Görüşme sona ermişti.

"Elinden geleni yap," dedi Wervey. "İyi bir savcı olduğunu kanıtladığın için seni seçtim. Düş kırıklığına uğramaktan hoşlanmam."

Georg Scheepers ofisine gidince, kendisinden tam olarak nelerin istediğini saptamaya çalıştı. Sonra da kendisine yeni bir takım elbise alması gerektiğine karar verdi. Elbiselerinden hiçbiriyle Başkan'ın karşısına çıkamazdı.

Georg Scheepers, loş bekleme salonunda, yeni aldığı lacivert takım elbisesini giymiş bekliyordu. Karısı neden bu takım elbiseyi aldığını anlayamamıştı. Scheepers karısının merakını gidermek amacıyla ona Adalet Bakanı'yla görüşmeye gideceğini söylemişti. O da başka soru sormadan bu açıklamayı kabullenmişti.

Güvenlik görevlisi kapıyı açıp Başkan'ın kendisini beklediğini söylediğinde saat bire yirmi vardı. Georg Scheepers yerinden fırladı. Heyecanlanmıştı. Hızlı adımlarla yürüyen korumanın arkasından gitti. Koruma bir kapının önünde durup, kapıyı vurdu sonra da açarak kenara çekildi.

Başkan, masanın üstündeki lambanın ışığı altında oturuyordu. Başını kaldırıp masasının önündeki koltuğa oturmasını işaret edinceye değin Scheepers kapıda durup bekledi.

Başkan de Klerk yorgun görünüyordu. Georg Scheerpers, Başkan'ın göz altlarındaki torbaları fark etti.

Başkan hemen konuya girdi. Sesinde sanki her zaman konuştuğu insanlar söylenilenleri algılamakta zorlanıyormuşcasına bir sabırsızlık havası vardı.

"Pieter van Heerden'in ölümünün soygunla bir ilgisi olmadığına eminim," dedi de Klerk. "Polisi bu cinayetin arkasında onun haberalma örgütünde çalışmasının çok önemli bir rol oynadığı konusunda ikna etmek sizin göreviniz. Van Heerden'in tüm bilgisayar dosyalarının incelenmesini istiyorum. Geçen yıldan bu yana her evrakın incelenmesini istiyorum. Anlaşıldı mı?"

"Evet," dedi Georg Scheepers.

De Klerk öne doğru uzanınca lambanın ışığında yüzü parladı.

"Van Heerden bana Güney Afrika'nın ciddi bir tehditle karşı karşıya olduğundan söz etmişti," dedi. "Ülkede kaos yaratacak bir plandan. Onun ölümünün bu bağlamda değerlendirilmesi gerekmektedir. Asla soygun diye bir şey söz konusu değil."

Georg Scheepers evet dercesine başını salladı.

Başkan de Klerk, yeniden arkasına yaslanarak, "Bunun dışında başka bir şey bilmenize gerek yok," dedi. "Başsavcı Wervey sizin son derece güvenilir ve sadık olduğunuzu bildiği için bana bilgi vermeniz konusunda sizi seçti. Ama ben yine de bu görevin son derece gizli olduğunu bir kez daha vurgulamak istiyorum. Size söylediklerimi açıklamanız vatan hainliğiyle eşdeğerde olacaktır. Savcı olduğunuza göre de bu suçun cezasının ne olacağını söylememe herhalde gerek yok sanırım."

Georg Scheepers koltuğunda tedirginlikle kıpırdanarak, "Elbette efendim," dedi.

Başkan konuşmasını, "Raporunuzu doğruca bana vereceksiniz," diye sürdürdü. "Görüşmek istediğinizde sekreterlerimden biriyle konuşup randevu alırsınız. Geldiğiniz için teşekkür ederim."

Görüşme bitmişti. De Klerk önündeki evraka döndü.

Georg Scheepers ayağa kalktı, hafifçe eğilip Başkan'ı selamladıktan sonra kapıya doğru gitti.

Güvenlik görevlisi onu aşağıya indirdi. Silahlı bir koruma arabasına dek eşlik etti. Scheepers direksiyonun başına geçtiğinde elleri ter içinde kalmıştı.

Suikast, diye geçirdi içinden. Cinayet? Tüm ülkeyi tehdit eden ve ülkeyi kaosa sürükleyecek olan şey neydi? Zaten kaosun içinde değil miyiz? Ülke daha nasıl karışabilir?

Motoru çalıştırdı. Sonra da tabancasını sakladığı torpido gözünü açtı. Tabancayı doldurdu, emniyet mandalını açarak tabancayı yanındaki koltuğun üstüne koydu.

Georg Scheepers geceleri araba kullanmaktan hiç hoşlanmazdı. Bunu hem güvensiz hem de çok tehlikeli bulurdu. Silahlı soygun ve saldırı olayları artmıştı.

Arabayı çalıştırdı. Pretoria uyuyordu.

Düşünecek çok şeyi vardı.

18.

Günler ve geceler hızla geçiyordu. Victor Mabasha evin arkasındaki çamurlu yolda Konovalenko'nun cesedini bıraktıktan bu yana ne kadar zaman geçtiğinin farkında değildi. Adam birden dirilmiş ve diskoteğe göz yaşartıcı gaz atıp kendisini vurmuştu. Bu, Victor Mabasha için elbette büyük bir şok olmuştu. Şişeyle vurarak Konovalenko'yu öldürdüğünden emindi oysa. Ne var ki, güçlü gözleri sayesinde duman bulutları arasından, Konovalenko'yu görmüştü. Victor Mabasha çığlık çığlığa bağıran, birbirlerini itip kakan ve dumandan kaçmaya çalışan insanların arasına karışıp diskoteğin arka kapısından kaçmıştı. Kısa bir an için zenci köy ve kasabalarında oldukça yaygın olan göz yaşartıcı gaz saldırılarından birini yaşadığını, Güney Afrika'da olduğunu düşünmüştü. Ama Stockholm'deydi ve Konovalenko dirilerek kendisini öldürmek amacıyla peşine düşmüştü.

Gün ağarırken kente gelmiş ve ne yapacağını bilmez bir halde sokaklarda arabayla dolaşmıştı. Kararlarına güvenemeyecek kadar yorgun ve bitkindi. Bu da onu ürkütüyordu. Eskiden kararlarının, düşünce yeteneğinin kendisini en zor durumlardan bile kurtarabileceğine inanır, bu ye-

teneğini yaşam sigortası olarak düşünürdü. Bir otele gitmeyi düşündü. Ama kimliğini kanıtlayacak ne pasaportu ne de diğer yasal kâğıtlar vardı yanında. Bu kalabalığın arasında adı olmayan silahlı bir hiçti.

Eli belli aralıklarla zonkluyordu. Kısa bir süre sonra doktora gitmesi gerekecekti. Sargılar kan içindeydi. Elinin mikrop kapmasını ve ateşinin yükselmesini hiç istemiyordu. Bu, onun tam anlamıyla savunmasız kalmasına neden olurdu. Ne var ki, yarası çok ağrıyordu. Düşlerinde kendini *sol işaret parmağı olmadan* doğmuş görüyordu artık. Belki de gerçekten sol işaret parmağı hiç olmamıştı.

Geceyi satın aldığı uyku tulumunun içinde bir mezarlıkta geçirdi. Uyku tulumuna karşın çok üşümüştü. Düşünde uluyan tazılar peşine takılmıştı. Gözleri açık yatarken belki de bir daha asla ülkesine geri dönemeyeceğini düşündü. Kuru, kırmızı toprağa belki de bir daha asla yalınayak basamayacaktı. Bu düşünce gözlerinin yaşarmasına neden oldu, babasının ölümünden beri ilk kez gözleri yaşarmıştı. Hemen hemen her şeyin yalan olduğu Güney Afrika'da gerçeklere fazla bir yer olmadığını düşündü. Kendi yaşantısının çelkemiğini oluşturan yalanlar geldi aklına.

Mezarlıkta geçirdiği geceler *songoma*'nın sözcükleriyle doluydu. Bilinmeyen ölümle dolu bu gecelerde yeraltı dünyasına girinceye değin hiç karşılaşmadığı ve karşılaşmayacağı beyazları ve çocukluğunu hatırlamıştı. Babasının yüzünü, gülümsemesini görmüş sesini duymuştu. Ruh dünyasının Güney Afrika gibi ikiye bölünebileceği olasılığını düşünmüştü. Belki de yeraltı dünyası beyazların ve zencilerin dünyası diye ikiye ayrılıyordu! Gecekondularda yaşamak zorunda kalan ataların ruhlarının ne denli acı çektiğini düşününce derin bir üzüntüye boğuldu. *Songoma*'sının kendisine atalarının nasıl bir yaşam sürdürdüklerini anlatmasını istedi. Ama düşünde uluyan tazılar vardı ve *onların* ulumalarını yorumlamak da olanaksızdı.

İkinci gün uyku tulumunu bir mezarın arkasına saklayıp, mezarlıktan ayrıldı. Birkaç saat sonra bir araba daha çalmıştı. Her şey göz açıp kapatıncaya dek oluvermişti: Karşısına bir fırsat çıkmış o da duraksa-

madan bu fırsatı değerlendirmişti. Bir kez daha kararları yol gösterici olmaya başlamıştı. Bir köşeyi dönmüş ve bir adamın motoru kapatmadan arabadan inerek bir kapıdan içeri girdiğini görmüştü. Çevrede hiç kimse yoktu. Araba Ford'du ve daha önce birçok Ford kullanmıştı. Direksiyonun başına geçmiş, yan koltuktaki evrak çantasını sokağa fırlatmış ve hızla oradan uzaklaşmıştı. Bir süre sonra kentten çıkıp düşünceleriyle baş başa kalabileceği bir göl kıyısı aramaya başlamıştı.

Göl kıyısı bulamadı ama sahile geldi. Daha doğrusu, oranın bir sahil şeridi olması gerektiğini varsaydı. Bunun hangi deniz olduğunu ya da adının ne olduğunu bilmiyordu ama suyu tattığında tuzlu olduğunu görmüştü. Yine de Durban'daki ve Elizabeth Limanı'ndaki kadar tuzlu değildi. Ama bu ülkede tuzlu göllerin bulunması pek olası değildi. Kayalıkların üstüne çıkıp oturdu ve bir adalar grubundaki iki adanın arasındaki dar yarıktan sonsuza doğru baktığını varsaydı. Hava serindi, üşüdü. Buna karşın yine de kayanın üstünde bir süre daha oturarak yaşamın kendisini getirdiği bu noktayı düşündü. Oldukça uzun bir yol katetmişti. Ama gelecek nasıl olacaktı acaba?

Çocukluğunda yaptığı gibi yere çömeldi, yerdeki küçük çakıl taşlarıyla spiral şeklinde bir labirent yaptı. Aynı zamanda da *songoma*'sının sesini duyabilmek amacıyla kendi benliğinin derinliklerine inmeye çalıştı. Ama fazla derine inemedi. Hem dalgaların sesi çok yoğundu hem de bir türlü istediği gibi odaklaşamıyordu. Taşlardan yaptığı labirent de yardımcı olmuyordu. Yalnızca içinde yoğun bir korku hissediyordu. Eğer ruhlarla konuşamazsa o kadar zayıf ve güçsüz olacaktı ki belki de bu yüzden ölecekti. Artık hastalıklara karşı direnci kalmamıştı, düşünceleri beynini terk edecek ve bedeni de dokunulduğunda paramparça olabilecek kadar zayıflayacaktı.

Kendini son derece tedirgin hissederek yerinden kalktı ve arabasına geri döndü. En önemli konuların üstünde odaklaşmaya çalışmıştı. Bir hamburgercide sohbet ettiği Ugandalı bir Afrikalının önerdiği diskotekte Konovalenko onu sanki eliyle koymuş gibi nasıl bulabilmişti?

Bu yanıtlanması gereken ilk soruydu.

İkincisi ise, bu ülkeden nasıl çıkacak ve Güney Afrika'ya nasıl geri dönebilecekti.

Yapmak istediklerinin en sonuncusunu yapmak zorunda olduğunu hissetti. Konovalenko'yu bulmak. Bu çok zor olacaktı. Konovalenko'yu bulmak iğneyle kuyu kazmak kadar zordu. Ne var ki, er ya da geç Konovalenko'yu bulması gerekiyordu. Pasaportu ondaydı ve bu ülkeden çıkmasına yardım edecek tek kişi oydu. Başka bir seçeneği olmadığını fark etti.

Konovalenko'nun dışında kimseyi öldürmek zorunda kalmayacağını ümit etti.

O akşam diskoteğe gitti. Fazla kalabalık değildi, bir köşeye çekilip bira içti. Elinde boş bira bardağıyla bara yaklaştığında kel kafalı bir adam onunla konuşmaya başladı. Victor Mabasha önce onun ne dediğini anlamadı. Sonra geçen gün iki kişinin gelip kendisini sorduğundan söz ettiğini fark etti. Adamın tarifinden kendisini soranlardan birinin Konovalenko olduğunu anlamıştı. Peki ama diğeri kimdi? Barmen onun polis olduğunu söyledi. Ülkenin güney kesiminden geldiğini kanıtlayan bir aksanla konuşan bir polis.

"Ne istiyormuş?" diye sordu Victor Mabasha.

Barmen başıyla Victor Mabasha'nın kir içindeki sargı bezini işaret etti.

"Bir parmağı olmayan zenciyi arıyordu," dedi.

İkinci birasını içmeden hızla diskotekten çıktı. Konovalenko geri gelebilirdi. Tabancası ateş etmeye hazırdı, ama yine de onunla karşılaşmaya hazır hissetmiyordu kendini.

Sokağa çıktığında ne yapacağını çok iyi biliyordu. Bu polis, Konovalenko'yu bulmasına yardımcı olacaktı.

Mutlaka bir yerlerde kadının ortadan kaybolmasına ilişkin bir soruşturma yapılıyor olmalıydı. Belki de cesedi Konovalenko'nun sakladığı yerde bulmuşlardı. Kendisi hakkında bilgi edindiklerine göre *mutlaka* Konovalenko hakkında da bilgi edinmiş olmalıydılar.

Ben arkamda bir ipucu bıraktım, diye geçirdi içinden. Bir parmak. Kim bilir, belki Konovalenko da arkasında bir ipucu bırakmıştır.

Akşamın geri kalan bölümünü diskoteğin arkasındaki gölgelerin arasına gizlenerek geçirdi. Ama ne Konovalenko ne de polis geldi. Bar-

men polisi tarif etmişti. Victor Mabasha kırk yaşlarında beyaz bir adamın diskoteğin mudavimlerinden biri olmayacağını biliyordu.

O gece, geç saatlerde mezarlığa geri döndü. Ertesi gün bir başka araba çaldı ve akşam da yine diskoteğin arkasına gizlenerek etrafı gözetledi.

Saat tam dokuzda bir taksi diskoteğin kapısında durdu. O sırada Victor, arabasında direksiyonun başında oturuyordu. Başını eğdi. Polis taksiden inip diskotekten içeri girdi. Adam içeri girer girmez Victor da arabasını kapıya doğru sürdü ve içeri girdi. Diskoteğin en karanlık köşesine çekilerek bekledi. Tabancası ceketinin cebindeydi.

On beş dakika sonra dışarı çıkan adam çevresine bakındı. Zararsız biri izlenimi vermişti. Ama Victor Mabasha tabancasını sıkıca tuttu, hızlı adımlarla adamın yanına yaklaştı ve tabancanın kabzasını adamın yanağına dayadı.

"Kıpırdama," dedi İngilizce. "Sakın kıpırdama."

Adam şaşkınlıkla irkildi. İngilizceyi anlıyordu. Kıpırdamadı.

"Arabaya bin," dedi Victor Mabasha. "Kapıyı aç ve öne otur."

Adam söylenileni yaptı. Çok korkmuştu.

Victor hızla arabaya bindi ve adamın çenesine bir yumruk attı. Adamı sersemletecek ama çenesini kırmayacak türde bir yumruktu bu. Victor Mabasha denetimi ele geçirdiğinde gücünün bilincine varırdı.

Polisin ceplerini araştırdı. Tabancası yoktu. Victor Mabasha tabancasız polislerin bulunduğu, garip bir ülkede olduğunu düşündü. Adamın ağzından kan akıyorcu. Büyük bir olasılıkla dilini ısırmıştı. Adamın ağzını bantla kapattı.

Victor Mabasha, o gün öğleden sonra üç saatini yolları ezberlemekte geçirmişti. Nereye gittiğini artık çok iyi biliyordu ve yolunu yitirmeye de hiç niyeti yoktu. İlk kırmızı ışıkta durduğunda adamın cüzdanını aldı ve adının Kurt Wallander, yaşının da kırk olduğunu gördü.

Yeşil ışık yanınca da yoluna devam etti. İkinci kırmızı ışıktan sonra bir arabanın kendisini izlediğini fark etti. Polisin arkadaşları da orada mıydı acaba? Eğer öyleyse, çok yakında sorunlar ortaya çıkacaktı. Çok şeritli otoyola geldiğinde hızla gaza bastı. Düş görmüş olabileceğini düşündü. Belki onların gideceği yer de bu yolun üstündeydi.

Yanında oturan adam kıpırdamaya ve homurdanmaya başladı. Victor Mabasha adama var gücüyle vurmuş olduğunu fark etti.

Mezarlık yoluna saptı, çiçek ve çelenk satan dükkânın önünde durdu arabayı. Hava kararmıştı ve dükkân kapalıydı. Farlarını söndürerek yoldan geçen arabalara baktı. Hiçbiri yavaşlamamıştı.

On dakika bekledi. Polisin homurdanmalarının dışında bir şey olmadı.

"Sesini çıkarma," dedi Victor Mabasha adamın ağzındaki bantı çıkararak.

Polis beni anlıyor, diye geçirdi içinden. Kararlı insanları tanıyor. Polisi kaçıranların İsveç'te idam edilip edilmediklerini düşündü.

Arabadan indi, çevreyi dinledi, etrafına bakındı. Caddedeki trafiğin dışında çıt çıkmıyordu. Arabanın çevresini dolaşarak kapıyı açtı ve adama dışarı çıkmasını işaret etti. Sonra da demir kapıdan geçerek derin bir sessizliğe gömülmüş mezarlıkta yürümeye başladılar.

Victor Mabasha demir kapısını kolayca açtığı özel bir mezarın önünde durdu. Sık sık ölülerin arasına gizlendiğinden mezarlardan korkmazdı.

Yanında yedek bir uyku tulumuyla gemici feneri vardı. Polis önce demir kapıdan içeri girmek istemeyerek direndi.

"Seni öldürmeyeceğim," dedi Victor Mabasha. "Canını acıtmayacağım. Ama bu kapıdan içeri girmen gerekiyor."

Uyku tulumlarından birini polise fırlattı, feneri yaktı, sonra da dışarı çıkarak ışığın görünüp görünmediğine baktı. Her yer zifiri karanlıktı.

Bir kez daha durup çevreyi dinledi. Uzun yıllardan beri tetikte yaşamak duyma yeteneğini arttırmıştı. Taşlı yolda bir hareket oldu. Polisin arkadaşları, diye geçirdi içinden. Ya da geceleri gezen hayvanlar.

Sonunda bunun bir tehdit olamayacağına karar verdi. Geri dönerek Kurt Wallander adındaki polisin karşısına geçip yere oturdu.

Wallander'in *önce hissettiği korku*, yerini şimdi dehşete bırakmıştı.

"Eğer söylediklerimi yaparsan canın yanmaz," dedi Victor Mabasha. "Ama öncelikle sorularımı yanıtlamalısın. Ve bana gerçeği söylemelisin. Polis olduğunu biliyorum. Sürekli olarak sol elime ve sargılara baktığını da görüyorum. Bu, parmağımı buldunuz anlamına gelir. Ko-

novalenko'nun kestiği parmağımı. Kadını onun öldürdüğünü söylemek istiyorum sana. Bana inanıp inanmamak tümüyle sana kalmış bir şey. Bu ülkeye kısa bir süre kalmak için geldim ve yalnızca tek bir kişiyi öldürmeye kararlıyım. Konovalenko'yu. Ama onun nerede olduğunu söyleyerek bana yardım etmen gerekiyor. Konovalenko öldükten sonra seni serbest bırakacağım."

Victor Mabasha bir yanıt bekledi. Sonra da unuttuğu bir şeyi hatırladı.

"Seni izleyen birileri var mı?" diye sordu. "Seni izleyen bir araba?"

Adam başını iki yana salladı.

"Yalnız mısın?"

"Evet," dedi polis yüzünü buruşturarak.

"Karşı koymayacağından emin olmalıyım," dedi Victor Mabasha. "Ama yumruğumun büyük bir zarar verdiğini de sanmıyorum doğrusu."

"Vermedi," dedi adam.

Victor Mabasha bir süre konuşmadı. Şimdilik aceleye gerek yoktu. Belki, sessizlik polisi daha çabuk sakinleştirebilirdi.

Victor Mabasha, korktuğu için onu suçlamıyordu. İnsanın korktuğunda kendini ne denli yalnız ve terk edilmiş hissettiğini bilirdi.

"Konovalenko," dedi yavaşça. "Nerede?"

"Bilmiyorum," diye yanıt verdi Wallander.

Victor Mabasha onu tepeden tırnağa süzdü ve polisin Konovalenko'nun kim olduğunu bildiğini ama nerede olduğunu bilmediğini fark etti. Bu şansızlıktı. Her şey daha zorlaşacak ve daha uzun sürecekti. Ama olayların akışını değiştirmeyecekti. Birlikte Konovalenko'yu bulacaklardı.

Victor Mabasha kadının öldürülmesinden bu yana olanları yavaşça anlatmaya koyuldu. Ama neden İsveç'te olduğuna ilişkin bir şey söylemedi.

Victor Mabasha sözlerini tamamladığında, "Demek evi havaya uçuran oydu?" dedi Wallander.

"Olanları öğrendin işte," dedi Victor Mabasha. "Beni bu olayın içine katmak için sıra sende."

Polis sakinleşmişti, soğuk mezarın içinde olmasına karşın daha rahatlamış bir hali vardı. Arkalarında üst üste konmuş tabutlar vardı.

"Adın ne senin?" diye sordu.

"Goli de bana," dedi Victor Mabasha. "Bu yeterli."

"Güney Afrikalısın değil mi?"

"Olabilir. Ama bu önemli değil."

"Benim için önemli ama."

"Şu anda ikimiz için yalnızca Konovalenko'nun nerede olduğu önemli."

*Bu cümlenin son bölümünü tükürür*cesine söylemişti. Polis onun ne demek istediğini anlamıştı. Bakışlarında korku dolu bir ifade oluştu yeniden.

Tam o sırada da Victor Mabasha yerinde kıpırdadı. Polisle konuşurken bile gevşememişti. Duyarlı kulakları dışardan gelen sesi duydu. Polise sesini çıkarmamasını işaret etti. Sonra da tabancasını aldı ve feneri söndürdü.

Dışarda biri vardı. Ve bu bir hayvan değildi. Hareketleri son derece dikkatliydi.

Hızla eğilerek polisin boğazını yakaladı.

"Son kez soruyorum," dedi. "Yalnız mıydın?"

"Evet. Yemin ederim kimse yoktu."

Victor Mabasha polisi bıraktı. Koncvalenko, diye geçirdi içinden öfkeyle. *Bunu nasıl yaptığını bilmiyorum* ama Jan Kleyn'ın neden senin Güney Afrika'da çalışmanı istediğini çok iyi anlıyorum.

Mezarın içinde kalamazlardı. Gemici fenerine baktı. Bu onların tek şansıydı.

"Kapıyı açtığımda feneri sola fırlat," dedi polise, ellerini çözerken. Fenerin alevini sonuna dek açtıktan sonra polise uzattı.

"Sağ tarafa atla," diye fısıldadı. "Yere çömel. Ateşten uzak dur."

Polisin karşı çıkmaya hazırlandığını gördü. Hemen elini kaldırarak onu susturdu. Sonra da tabancasını eline aldı. Artık eyleme geçmeye hazırdılar.

"Üçe dek sayacağım," dedi.

Hızla demir kapıyı açtı, polis gemici fenerini sol tarafa fırlatıp attı. Aynı anda da Victor Mabasha birkaç el ateş etti. Polis arkasından emekleyerek gidiyordu. Tam o sırada en azından iki farklı silahtan, bir-

kaç el ateş edildiği duyuldu. Kendini yere atarak mezar taşlarından birinin arkasına sürünerek gitti. Polis de başka bir yöne doğru sürünüyordu. Gemici feneri ortalığı aydınlatıyordu. Victor Mabasha bir yandan gelen bir hareketi görünce hemen tabancasını doğrultup ateş etti. Kurşun demir kapıya çarptı. Diğer kurşun da fenere isabet edince birden ortalık zifiri karanlığa büründü. Bir karaltı kaçarak uzaklaştı. Sonra da ortalık eskisi gibi derin bir sessizliğe büründü.

Kurt Wallander kalbinin göğüs kafesini delip çıkacakmışcasına hızla çarptığını hissediyordu. Düzenli soluk alamadığından vurulduğunu düşündü. Ama ortalıkta kan falan yoktu ve ısırdığı dilinin acısından başka bir acı da duymuyordu. Büyük bir çaba harcayarak büyük mezar taşının arkasına doğru süründü. Sırtüstü uzandı. Kalbi hâlâ hızlı hızlı çarpıyordu. Victor Mabasha görünürde yoktu. Yalnız olduğundan emin olunca hızla koşmaya başladı. Mezarlığın dışına çıkıncaya kadar anacaddedeki ışıklara doğru koştu. Karşısına çıkan otobüs durağında durarak Arlanda havaalanından gelen bir taksiyi durdurdu.

"Central Oteli," dedi soluk soluğa.

Şoför onu kuşkuyla süzdü.

"Seni arabamda isteyip istemediğimden doğrusu emin değilim," dedi. "Döşemeyi kirleteceksin."

Wallander, "Ben polisim," diye kükredi. "Şimdi sür arabayı."

Şoför yola koyuldu. Otele geldiklerinde, Wallander ne parasının üstünü ne de faturayı bekledi. Kendisine şaşkınlıkla bakan otel görevlisinden odasının anahtarını alarak asansöre bindi. Odasının kapısını kapayıp kendisini yatağa attığında saat gece yarısını çoktan geçmişti.

Biraz sakinleştikten sonra Linda'yı aradı.

"Neden bu saatte arıyorsun?" dedi kızı.

"Az öncesine kadar çalıştım," diye yanıtladı. "Seni daha önce arayacak zamanım olmadı."

"Sesin neden garip çıkıyor? İyi misin? Bir şey mi oldu?"

Wallander'in boğazına bir yumru tıkanmıştı ve ağlamamak için kendini güç tutuyordu. Ama yine de soğukkanlılığını yitirmedi.

"Hiçbir şey yok," dedi.

"Her şeyin yolunda gittiğinden emin misin?"

"Her şey yolunda. Neden olmasın ki?"

"Bunu sen benden daha iyi bilirsin."

"Birlikte oturduğumuz günlerde de garip saaatlerde çalıştığımı unuttun mu yoksa?"

Kızı, "Unutmuşum," dedi.

Wallander o anda kararını verdi.

"Yanına geliyorum," dedi. "Nederini sorma. Gelince anlatırım."

Otelden çıkarak kızının yaşadığı Bromma semtine gitmek üzere bir taksiye atladı. Mutfakta birer bira açarak karşılıklı oturdular ve Wallander kızına her şeyi anlattı.

"Çocukların ebeveynlerinin işlerine ilişkin bazı şeyleri bilmelerinin iyi olduğu söylenir," dedi Linda hayretle başını iki yana sallarken. "Korkmadın mı?"

"Korktum tabii. O tür insanların, insan yaşamına saygıları yoktur."

"Onları yakalamak için polisleri neden göndermiyorsun?"

"Ben de bir polisim. Düşünmem gerek."

"Ama onlar bu arada birkaç kişiyi daha öldürebilirler."

Wallander başını evet dercesine salladı.

"Haklısın," dedi. "Kungsholmen'deki merkeze gitmeliyim. Ama önce seninle konuşmak istedim."

"Geldiğine sevindim."

Linda babasıyla birlikte hole çıktı.

"Neden dün buraya geldiğini söylemedin?" dedi babası kapıdan çıkmak üzereyken.

Wallander onun ne demek istediğni anlamamıştı.

"Ne demek istiyorsun?"

"Yan komşum Bayan Nilson'a rastladım eve girerken," dedi. "Evde olup olmadığımı sormuşsun ona. Bu evin anahtarı sen de var, değil mi?"

"Bayan Nilson'la falan konuşmadım," dedi Wallander.

"Belki ben yanlış anladım."

Birden Wallander'in sırtı ürperdi.

"Bayan Nilson ne dedi?"

"Senin buraya geldiğini, benim evde olup olmadığımı sorduğunu."

"Söylediklerini yinele."

"Baban seni sordu, dedi. Hepsi bu."

Wallander korkunun tüm benliğine yayıldığını hissediyordu.

"Bayan Nilson'la hiç karşılaşmadım," dedi. "Benim nasıl biri olduğumu nereden biliyormuş? O adamın ben olduğumdan nasıl emin olabiliyor?"

Linda'nın bu sözleri algılaması zaman almıştı.

"Yani başka biri mi demek istiyorsun? Peki ama kim? Neden? Neden başka biri babam gibi davranmak istesin?"

Wallander kızına dikkatle baktı. Sonra da lambayı söndürdü ve yavaşça oturma odasındaki pencerelerden birine yaklaştı.

Aşağıdaki caddede kimseler yoktu.

Wallander hole geri döndü.

"Buraya kimin geldiğini bilmiyorum," dedi. "Ama yarın benimle birlikte Ystad'a geliyorsun. Burada tek başına kalmanı istemiyorum."

Linda babasının son derece ciddi olduğunu anlamıştı.

"Peki," demekle yetindi. "Bu gece korkmamı gerektiren bir şey var mı?"

"Korkmanı gerektiren bir şey yok. Birkaç gün burada tek başına kalmanı istemiyorum, o kadar."

"Bu konuda daha fazla konuşmanı istemiyorum," diye yalvardı Linda. "Şu anda mümkün olduğunca az şey bilmek istiyorum."

Babasına yatak hazırladı.

Karanlıkta yatarken kızının soluklarını dinliyordu. Kondvalenko, diye geçirdi içinden.

Kızının uyuduğundan emin olunca da yataktan kalkıp pencereye yaklaştı.

Aşağıda uzanan cadde az önceki gibi bomboştu.

Wallander danışma servisini arayarak saat yediyi üç geçe Malmö'ye bir tren olduğunu öğrenince Bromma'daki evden saat altıda çıktılar.

Geceyi oldukça huzursuz geçirmiş, doğru dürüst uyumamıştı. Trenle gitmeyi kendi istemişti. Böylelikle birkaç saat dinlenebilme fırsatı el-

de etmiş olacaktı. Uçakla gitmek demek Malmö'ye çok çabuk varmak demekti. Hem dinlenmeye hem de düşünmeye gereksinimi vardı.

Trendeki bir arıza nedeniyle Mjölby'nin hemen dışında tren durdu ve orada yaklaşık bir saat beklemek zorunda kaldılar. Ama Wallander bu ekstra bir saate çok sevinmişti. Yolculuk sırasında baba kız pek konuşmamıştı. Linda elindeki kitaba dalmıştı, Wallander de düşüncelerine.

On dört gün, diye geçirdi içinden, uçsuz bucaksız bir tarladaki traktöre bakarken. Traktörün üstündeki martıları saymaya çalıştı ama beceremedi.

Louise Åkerblom'un ortadan kaybolmasından bu yana tam on dört gün geçmişti. Genç kadının görüntüsü iki küçük çocuğun belleğinden neredeyse silinmek üzereydi. Robert Åkerblom'un Tanrı'sına sığınabilmeyi başarıp başaramadığını merak etti. Papaz Tureson ona acaba ne tür yanıtlar verebilmişti?

Başını cama dayamış uyuyan kızına baktı. Acaba en çok neden korkuyordu? Aslında insanları tanımıyoruz, diye geçirdi içinden. Kendimizi bile.

Robert Åkerblom acaba karısını tanıyabilmiş miydi?

Traktör gözden kayboldu. Wallander onun dipsiz bir çukurun içinde yok olduğunu varsaydı.

Tren birden hareket etti. Linda uyanarak babasına baktı.

"Geldik mi?" diye sordu uykulu bir sesle. "Ne kadar uyudum?"

Gülümseyerek, "On beş dakika," diye cevap verdi. "Daha Nässjö'ye bile gelmedik."

Linda, "Bir fincan kahve iyi gelecek," dedi esneyerek. "Sen de ister misin?"

Hässleholm'a kadar yemekli vagonda oturdular. Wallander kızına ilk kez geçen yıl Riga'ya yaptığı iki yolculuğu anlattı. Linda babasını hayretle dinliyordu.

"Bu anlattıkların hiç sana uygun değil," dedi babasının sözleri bittiğinde.

Wallander, "Bana da yabancı geliyor," diye onayladı.

"Ölebilirdin. Annemle beni hiç düşünmedin mi?"

"Seni düşündüm," dedi. "Anneni düşünmedim."

Malmö'ye geldiklerinde Ystad treninin kalkmasına yarım saat vardı. Öğleden sonra saat dört civarında Wallander'in evinde oldular. Konuk odasında kızına bir yatak yaptı ve temiz çarşafları almak için odadan dışarı çıktığında çamaşırhaneyi tamamıyla unuttuğunu fark etti. Saat yedi civarında Hamngatan Caddesi'ndeki pizzacılardan birine giderek pizza yediler. İkisi de çok yorgundu. Dokuza doğru eve döndüler.

Linda büyükbabasına telefon ederek ertesi gün gidip onu görmeye söz verdi.

Wallander babasının torunuyla nasıl da farklı bir şekilde konuştuğunu duyunca çok şaşırmıştı.

Lovén'i aramasının iyi olacağını düşünüyordu ama mezarlıktaki olaydan sonra neden hemen polisle bağlantı kurmadığını nasıl açıklayacağına henüz karar vermediğinden vazgeçti. Bunu neden yaptığını kendisi de bilmiyordu. Görevini kötüye kullanmıştı, bundan hiç kuşkusu yoktu. Kararlarında denetimi yitirmeye mi başlamıştı? Ya da çok korktuğu için harekete geçme alışkanlığını yitirmiş miydi?

Kızı uyuduktan sonra uzunca bir süre pencerenin önünde durup sokağa baktı.

Victor Mabasha ile Konovalenko adındaki adamı düşünmeye koyuldu.

Wallander, Ystad'daki evinin penceresinden dışarı bakarken, Vladimir Rykoff da polisin eviyle hâlâ ilgilendiğini düşünüyordu. Aynı binada iki kat yukarıda bir dairesi daha vardı. Evi kullanamadıklarında bir kaçış yolları olması gerektiğini vurgulayan Konovalenko olmuştu. Güvenli bir yerin her zaman uzakta olmasının gerekmediğini de yine Konovalenko söylemişti. En iyi plan beklenmeyeni yapmaktı. Ve dolayısıyla Rykoff, *iki kat yukardaki daireyi* bu kez Tania'nın adına kiralamıştı. Gerekli giysilerle diğer eşyayı taşımak da çok kolay olmuştu.

Baskından bir gün önce Konovalenko onlara evi terk etmelerini söylemişti. Vladimir'le Tania'yı sorguya çekmiş ve Ystad'lı polisin geri zekâlı olmadığını anlamıştı. Polisin hafife alınmaması gerekiyordu. Ayrıca polislerin evi arayabilecekleri olasılığını da göz ardı etmemeliydiler.

Ama her şeyin ötesinde Konovalenko, Vladimir'le Tania'nın ciddi bir şekilde sorguya çekilmelerinden korkuyordu.

Konovalenko, aslında en iyi çözümün ikisini de öldürmek olduğunu düşünüyordu. Ama sonunda bunun gereksiz olduğuna karar verdi. Ayak işlerine koşan Vladimir'e gereksinimi vardı. Ayrıca polislerin iştahını kabartmanın da bir yararı yoktu.

Aynı gece iki kat yukardaki Tania'nın dairesine taşındılar. Konovalenko onlara birkaç gün evden çıkmamaları talimatını verdi.

Genç bir KGB subayıyken Konovalenko'nun öğrendiği ilk derslerden biri haberalma örgütünün karanlık dünyasında ölümcül günahların işlendiğiydi. Gizliliğin bir hizmetkârı olmak demek en önemli kuralların görünmeyen mürekkeple yazıldığı bir kuruluşa üye olmak demekti. Günahların en büyüğü elbette çift taraflı casus olmaktı. İnsanın çalıştığı kuruluşa ihanet ederek düşman tarafına hizmet vermesi olacak iş değildi. Haberalma örgütlerinin mistik cehenneminde köstebekler yangının merkezine *en yakın olan kişilerdi.*

Başka ölümcül günahlar da vardı. Birinin bir yere çok geç gelmesi. Yalnızca toplantıya değil, gizli bir mektup kutusunu boşaltmaya, adam kaçırmaya ya da basit bir yolculuktan daha karmaşık olmayan herhangi bir şeye. Kişinin kendi planlarına, kararlarına geç kalması çok kötü bir şeydi.

Buna karşın 7 Mayıs sabahı *erken* saatlerde Konovalenko'nun başına böylesi bir şey gelmişti. Hatası BMW'sine aşırı güvenmek olmuştu. KGB subayı olarak çalışırken üstleri ona her zaman yolculuğu birbirine paralel iki olasılığı temel alarak planlamasını öğütlemişlerdi. Eğer araba çalışmazsa planlanan seçeneğe hemen başvurulmalıydı. Ama o cuma sabahı, BMW'si St. Erik Köprüsü'nde birdenbire stop edip de bir daha asla çalışmadığında Konovalenko'nun seçeneği yoktu. Elbette bir taksiye atlayabilir ya da metroya binebilirdi. Ayrıca Bromma'daki evden polisle kızının ne zaman dışarı çıkacaklarını bilmediğinden zaten geç kalması *diye bir şey de* söz konusu değildi. Yine de *bunu arabanın değil de kendisinin bir* hatası gibi değerlendirmişti. Arabayı yeniden çalıştırmak için yaklaşık yirmi dakika harcamıştı. Konovalenko ölüyü diriltmeye çalışıyormuşcasına bir duyguya kapılmıştı. Ama motor çalışmamıştı.

Sonunda vazgeçerek yoldan geçen bir taksiyi çevirdi. En geç saat yedide kırmızı tuğla binanın önünde olmayı planlamıştı. Ne var ki, oraya ancak sekize çeyrek kala gidebilmişti.

Wallander'in Bromma'da oturan bir kızı olduğunu saptamak hiç de zor olmamıştı. Ystad'daki karakolu aramış ve kendisine Wallander'in Stockholm'deki Central Oteli'nde kaldığı söylenmişti. Kendini polis olarak tanıtmıştı. Sonra da otele gitmiş ve birkaç ay sonrası için bir grup turist adına rezervasyon işlemlerini görüşmüştü. Görevli onu bir süreliğine yalnız bıraktığında Wallander için bırakılan notlara bir göz atmış ve Linda'nın adıyla telefon numarasını hemen ezberlemişti. Otelden çıkınca da doğruca Bromma'daki eve gitmişti. Merdivenlerde rastladığı kadınla biraz sohbet edince her şeyi anında öğrenivermişti.

O sabah sekiz buçuğa değin apartmanın dışında bekledi. Yaşlıca bir kadın binadan çıktı. Konovalenko kadına yaklaşarak iyi sabahlar dileyince kadın bir gün önceki kibar adamı hemen tanıdı.

"Bu sabah erkenden gittiler," diye karşılık verdi kadın, Konovalenko'nun sorusuna.

"İkisi birden mi?"

"İkisi birden."

"Ne zaman dönecekler?"

"Linda telefon edeceğini söyledi."

"Tabii, size nereye gittiklerini de söylemiştir?"

"Yurtdışına tatile gittiler. Nereye gittiklerini tam olarak anlayamadım."

Konovalenko kadının var gücüyle hatırlamaya çalıştığını fark etti. Bekledi.

"Galiba, Fransa demişti," dedi kadın sonunda. "Tam olarak emin değilim."

*Konovalenko yardım*ları için teşekkür ettikten sonra oradan uzaklaştı. Daha sonra Rykoff'u göndermeye karar verdi.

Düşünmek için zamana gereksinimi olduğundan ve acelesi olmadığından bir taksi bulabileceği Brommaplan'a yürüdü. BMW kullanılacak gibi değildi. Rykoff'a gün sona ermeden kendisine yeni bir araba bulması görevini verecekti.

Konovalenko, baba kızın yurtdışına gitme olasılığını anında göz ardı etti. Ystad'lı polis soğukkanlı ve hesaplı birine benziyordu. Birinin yaşlı kadına bir gün önce bazı sorular sorduğunu öğrenmişti. Bu yüzden de kadına onu yanıltmak isteyerek Fransa'ya gittiklerini söylemişti.

Nereye gitmiş olabilirler, diye sordu kendi kendine Konovalenko. Belki de kızını da yanına alarak Ystad'a geri dönmüştü. Ama benim düşünemediğim başka bir yere de gitmiş olabilirler.

Geçici olarak geri çekilmek zorunda kalacağım, diye geçirdi içinden Konovalenko. Aslında Ystad'lı polis kaygılanmış olmalı. Aksi halde neden kızını da yanına alıp giderdi?

Konovalenko kendi kendine gülümsedi. KGB'li albayın işe yeni girenlere uzun eğitimlerine başladıktan kısa bir süre sonra söyledikleri aklına geldi. İyi bir eğitim düzeyine ya da yüksek bir zekâ düzeyine sahip olmakla iyi bir satranç oyuncusu olunmazdı.

Şimdilik en önemli şey, Victor Mabasha'yı bulmak, diye geçirdi içinden. Onu öldürmek. O diskotekte ve mezarlıkta başaramadığım şeyi bitirmek.

Belli belirsiz bir tedirginlik duygusuyla geçen gün olanları düşündü. Gece yarısından kısa bir süre önce Güney Afrika'yı aramış ve özel hattında Jan Kleyn'le konuşmuştu. Telefon etmeden önce ne söyleyeceğinin provasını defalarca yapmıştı. Victor Mabasha'nın neden hâlâ yaşadığına ilişkin artık bir bahanesi yoktu. Dolayısıyla yalan söylemek zorunda kalmıştı. Victor Mabasha'nın geçen gün öldürüldüğünü söylemişti. Benzin deposunda çıkan bir yangında araba havaya uçunca Victor Mabasha da anında can vermişti.

Konovalenko, Jan Kleyn'ın sesinde belli belirsiz bir hoşnutsuzluk sezmişti. Kendisiyle Güney Afrika haberalma örgütü arasında söz konusu olabilecek güvensizlik krizini kaldıramazdı. Bu, tüm geleceğini tehlikeye atardı.

Konovalenko artık daha fazla oyalanmaması gerektiğinin farkındaydı. Victor Mabasha'nın birkaç gün içersinde mutlaka öldürülmesi gerekiyordu.

Hava yavaş yavaş kararıyordu ama Victor Mabasha bunun pek farkında değildi.

Ara sıra öldürmeyi düşündüğü adamı düşünüyordu. Jan Kleyn bunu anlayışla karşılayacaktı. Görevini tamamlamasına izin verecekti. Bugünlerin birinde Güney Afrika Başkanı'nın işini bitirecekti. Asla duraksamayacak, ikircikli düşüncelere kapılmayacak ve kendisine verilen görevi başarıyla yerine getirecekti.

Başkan'ın yakında öleceğini hissedip hissetmediğini merak etti. Beyazların *songoma*'ları düşlerinde kendilerine görünüp onlarla konuşur muydu acaba?

Bir süre düşündükten sonra konuşmaları gerektiğine karar verdi. Yaşamlarımızı denetleyen, yaşam ve ölümün üstünde mutlak güce sahip olan ruh dünyasıyla bağlantı kurmadan insan nasıl yaşayabilirdi?

Bu olayda ruhlar kendisine çok iyi davranmışlardı. Ne yapması gerektiğini söylemişlerdi.

Wallander sabahın altısında uyandı. Louise Åkerblom'un katilinin izini sürmeye başladığından beri ilk kez tam anlamıyla dinlenmiş ve deliksiz bir uyku çekmişti. Yatak odasının açık kapısından gelen kızının hafif horultularını duydu. Yataktan kalkarak kızın odasının önünde durup bir süre onu izledi. Birden içinde yoğun bir neşe hissetti ve yaşamın anlamının insanın çocuğuyla birlikte olması, ona bakması olduğunu duyumsadı. Yaşamın anlamı başka bir şey değil, diye mırıldandı kendi kendine. Banyoya giderek, yıkandı ve polis doktorundan bir randevu almaya karar verdi. Kilo vermesi ve formda kalabilmesi için tıbbi yardıma gereksinimi vardı.

Her sabah, bir yıl önce, gece yarısı soğuk terler dökerek uyandığını ve kalp krizi geçirdiğini sandığını hatırlıyordu. Kendisini muayene eden doktor bunun bir uyarı niteliğinde olduğunu söylemişti. Yaşamında kesinlikle ters bir şeylerin olduğu uyarısı. Bir yıl geçmişti ve hâlâ yaşam tarzını değiştirmek için hiçbir şey yapmadığını kabul etmek zorundaydı. Bu yetmezmiş gibi de üç kilo almıştı.

Mutfak masasına oturarak kahve içti. O sabah Ystad'ın üstüne yoğun bir sis çökmüştü. Ama yakında gerçekten de bahar gelecek ve en

kısa zamanda Björk'ün yanına giderek yıllık iznini kullanmak istediğini söyleyecekti.

Özel telefon numarasını bir kâğıda yazıp mutfak masasının üstüne bıraktıktan sonra, saat yediyi çeyrek geçe evden çıktı.

Sokağa çıktığında sisten önünü görmekte güçlük çektiğini fark etti. Az ilerdeki apartmanların önünde duran arabasını güçlükle görebildi. Arabayı almamayı ve istasyona kadar yürümeyi düşündü.

Derken, sokağın karşı tarafında bir şeyin hareket ettiğini gördü. Sokak lambasının altında duran adamı fark etti.

Adamı tanımıştı. Goli Ystad'a dönmüştü.

19.

Jan Kleyn'ın zayıf bir yanı, çok iyi saklanmış bir sırrı vardı. Bu sırrın adı Miranda'ydı ve Miranda kuzgunun gölgesi kadar siyahtı.

Genç kadın onun yaşamının sırrıydı. Jan Kleyn'ı tanıyan herkes böylesi bir şeyin asla söz konusu olamayacağını düşünürdü. Haberalma örgütündeki iş arkadaşları dedikcduları kesinlikle ciddiye almamış ve bunları basit birer fantezi olarak değerlendirmişlerdi.

Ne var ki, Jan Kleyn'ın bir sırrı vardı ve bu sırrının adı da Miranda'ydı.

Aynı yaştaydılar ve birbirlerini çocukluklarından beri tanıyorlardı. Ama birlikte büyümemişlerdi. İki farklı dünyada yaşamışlardı. Miranda'nın annesi Matilda, Jan Kleyn'ın ailesinin Bloemfontein'deki büyük, beyaz evinde çalışan hizmetkârlardan biriydi. Miranda'ysa birkaç kilometre uzakta zencilerin yaşadığı gecekondu mahallesinde yaşıyordu. Matilda her sabah, şafakla birlikte evden çıkar, dik tepeyi tırmanır, beyaz köşke gider ve günün ilk işi olarak kahvaltıyı hazırlardı. O tepeyi tırmanmak zenci olarak dünyaya gelmenin bedelini ödemekle eşdeğerdeydi. Kız ve erkek kardeşleri gibi Jan Kleyn'a da bakan özel bir dadı vardı. Buna karşın o her zaman Matilda'nın kendisine bakmasını ister-

di. On bir yaşındayken bir gün, Matilda'nın nerede oturduğunu merak etmeye başladı. Çocukların duvarla çevrili bahçelerinin dışına çıkmaları yasak olmasına karşın bir gün gizlice Matilda'yı izlemişti. Böylece de ilk kez Afrikalı zenci ailelerin oturduğu gecekonduları bu denli yakından görebilmişti. Elbette, zencilerin beyazlara oranla çok daha farklı koşullarda yaşadıklarının bilincindeydi. Anne ve babası sık sık beyazlarla zencilerin ne denli farklı yaşadıklarından söz ederdi. Jan Kleyn gibi beyazlar insandılar. Oysa zenciler henüz böyle bir aşama yapamamışlardı. Belki çok uzak bir gelecekte beyazlarla aynı düzeye gelebilirlerdi. Derilerinin rengi zamanla açılır, anlama ve algılama yetenekleri artabilirdi. Jan Kleyn yaşamında hiç bu kadar korkunç bir ev görmemişti.

Ama onun dikkatini çeken başka bir şey daha olmuştu. Matilda'yı kendi yaşlarında, zayıf bir kız çocuğu karşılamıştı. Bu mutlaka Matilda'nın kızı olmalıydı. Matilda'nın çocukları olabileceği hiç aklına gelmemişti. O anda Matilda'nın da bir ailesi ve kendine has bir yaşamı olduğunu ilk kez fark etmişti. Bu keşfi, onu çok kötü etkilemişti. Öfkelenmişti. Sanki Matilda ona ihanet etmiş gibi hissetmişti kendini. Oysa o güne değin Matilda'nın yalnızca kendisini sevdiğini ve kendisine ait olduğunu sanıyordu.

İki yıl sonra Matilda ölmüştü. Miranda ona annesinin nasıl öldüğünü hiçbir zaman anlatmamıştı, sanki annesinin içindeki bir kurt yaşamını kemirip durmuştu. Matilda'nın evi ve ailesi dağıldı. Miranda'nın babası iki oğluyla kızlarından birini alarak Lesotho sınırı yakınındaki ailesinin evine gitti. Miranda'yı da Matilda'nın kız kardeşlerinden biri yanına aldı. Ama Jan Kleyn'n annesi beklenmedik bir cömertlik örneği göstererek Miranda'yı kanatlarının altına almaya karar verdi. Küçük kız, Kleyn'lerin arazisinin bir kenarında bahçıvanla birlikte küçük bir kulübede yaşayacaktı. Bu arada da annesinin görevini üstlenebilmesi için eğitilecekti. Böylelikle, Matilda'nın ruhu o beyaz köşkte yaşamayı sürdürecekti. Jan Kleyn'ın annesi öyle sıradan bir Güney Afrikalı değildi. Ona göre geleneklere bağlılık ailenin ve beyaz Güney Afrika toplumunun devamının bir garantisi niteliğindeydi. Hizmetkârların aynı aileden gelmesine özen göstererek de süreklilik ve denge kavramının oluşmasını sağlardı.

Jan Kleyn'la Matilda aynı evde büyümeyi sürdürdü. Ama aralarındaki mesafe değişmemişti. Jan Kleyn genç kızın her geçen gün daha da güzelleştiğini görmesine karşın zenci güzelliği diye bir şeyin söz konusu olamayacağını çok iyi biliyordu. Bu, kendisine öğretilen yasak bölgeye aitti. Yaşıtlarının birbirlerine anlattığı gizli öyküleri dinliyor ve böylece beyaz Afrikalıların zenci kadınlarla yatmak için hafta sonunda Mozambik'e gittiklerini öğreniyordu. Ama bu da sorgulamamayı öğrendiği gerçeği onaylıyordu. Miranda balkonda kahvaltı servisini yaptığında Jan Kleyn de aslında onu keşfetmek istemeden onu görmeyi sürdürüyordu. Ne var ki, genç kız artık düşlerine girmeye başlamıştı. Ertesi gün gördüğü düşleri hatırladığında kalp atışları hızlanıyordu. Gerçek, düşlerinde kendini gösteriyordu. Bu düşlerde yalnızca Miranda'nın güzelliği ortaya çıkmıyor aynı zamanda da genç kızın güzelliğini kabul ediyordu. Düşlerinde onu sevmesine izin veriliyordu. Tanıdığı hiçbir kız Miranda kadar güzel değildi.

İlk gerçek buluşmaları on dokuz yaşlarındayken oldu. Ocak ayında bir pazar günüydü ve Jan Kleyn'ın dışında tüm aile Kimberley'deki bir aile yemeğine gitmişti. Uzun ve ateşli bir sıtma geçirdiğinden Jan Kleyn kendini hâlâ zayıf ve güçsüz hissettiği için bu yemeğe katılmamıştı. Balkonda oturuyordu, evde ikisinden başka kimse yoktu ve birden ayağa kalkarak Miranda'nın yanına, mutfağa gitmişti. Bir süre mutfakta kalmıştı. O andan itibaren de Miranda onu etkisi altına almıştı. Jan Kleyn kendini hiçbir zaman ondan kurtaramadı.

Miranda iki yıl sonra hamile kaldı.

Jan Kleyn o sırada Johannesburg'daki Rand Üniversitesi'nde okuyordu. Miranda'ya duyduğu aşk onun vazgeçemediği bir tutkuya dönüşmüştü ama aynı zamanda da en büyük korkusuydu. Kendi halkına ve geleneklerine ihanet ettiğinin farkındaydı. İlişkiyi koparmak için çok çalışmış, bu yasak ilişkiden kurtulmak için kendini zorlamıştı. Ne var ki, başarılı olamamıştı. Gizlice buluşuyorlardı ve birlikte geçirdikleri süre içersinde de yakalanacaklarını düşünüp birlikteliklerinin tadını çıkaramıyorlardı. Miranda hamile olduğunu söylediğinde, Jan Kleyn onu dövmüştü. Ama döver dövmez de açıkça asla onsuz yaşayamayacağı kafasına dank etmişti. Miranda beyaz köşkteki görevinden ayrıldı. Jan

Kleyn ona Johannesburg'da bir iş buldu. Üniversitedeki zenci kadınlara karşı yaklaşımları kendisinden çok farklı olan İngiliz asıllı arkadaşlarının yardımıyla Jan Kleyn, doğu Johannesburg'da Bezuidenhout Parkı yakınlarında küçük bir ev satın aldı. Jan Kleyn, Miranda'yı zamanının büyük bir bölümünü Güney Rodezya'daki çiftliğinde geçiren bir İngilizin yanında çalışıyormuş gibi bu eve yerleştirdi. Artık bu evde buluşmaya başlamışlardı. Bezuidenhout Parkı'ndaki bu evde kızları doğdu ve hiçbir tartışmaya gerek duyulmadan çocuğa Matilda adı verilerek vaftiz edildi. Başka çocukları olmadı ama birbirlerini görmeyi sürdürdüler. Jan Kleyn ebeveyninin tüm üzüntüsüne karşın hiç evlenmedi. Güney Afrikalı birinin evlenmeden çocuk sahibi olması hoş karşılanmaz ve bu kişi Güney Afrika toplumunun geleneklerine uygun yaşamayı beceremedi diye değerlendirilirdi. Ailesi Jan Kleyn'ın nasıl bir yaşam sürdürdüğünü hiçbir zaman öğrenemedi ve o da hizmetkârları Matilda'nın kızı Miranda'ya çılgınca âşık olduğunu ailesine açıklayamadı.

Jan Kleyn 9 Mayıs Cumartesi sabahı yatağında uzanmış bunları düşünüyordu. Akşam Bezuidenhout Parkı'ndaki eve gidecekti. Bunu asla değişmeyecek bir alışkanlık olarak değerlendiriyordu. Onu tek düşündüren şey BOSS'taki göreviydi. O cumartesi akşamı Bezuidenhout'taki eve bir hayli geç gitmek zorundaydı. Franz Malan'la çok önemli bir toplantısı vardı. Ve bu toplantının ne yazık ki ertelenmesi olası değildi.

Her zamanki gibi o cumartesi sabahı da erkenden uyanmıştı. Jan Kleyn geç yatar erken kalkardı. Birkaç saatlik uykuya alıştırmıştı kendini. Ama o sabah erken kalkmamıştı. Hizmetkârı Moses'in mutfakta kahvaltı hazırladığını duydu.

Gece yarısından az sonra yaptığı telefon konuşmasını düşündü. Konovalenko sonunda beklediği haberi vermişti. Victor Mabasha ölmüştü. *Bu yalnızca bir* sorunun ortadan kalktığı anlamında değildi. Bu aynı zamanda son birkaç günden beri sorguladığı Konovalenko'nun yeteneklerinin kanıtlanması anlamına da geliyordu.

Saat onda Hammanskraal'da Franz Malan'la buluşacaktı. Burada cinayetin ne zaman ve nerede gerçekleşeceğine karar verilecekti. Ayrıca Victor Mabasha'nın yerine kimin geçeceği de burada saptanacak-

tı. Jan Kleyn'ın doğru seçimi yaptığından en küçük bir kuşkusu bile yoktu. Sikosi Tsiki kendisinden istenileni başarıyla yerine getirebilecek türde biriydi. Victor Mabasha'ın seçimi hatalıydı. Jan Kleyn herkesin, ilkelerinden vazgeçmeyenlerin içinde bile gözle görünmez bir derinlik olduğunu bilirdi. İşte bu yüzden Konovalenko'nun seçtiği adamı denemesine karar vermişti. Victor Mabasha, Konovalenko'nun testinde başarısız olmuştu. Sikosi Tsiki'ye de aynı test uygulanacaktı. Jan Kleyn *arka arkaya iki kişinin başarısız ola*bileceğine inanmazdı.

Saat sekiz buçuğu biraz geçe evden çıktı ve arabasına binerek Hammanskraal'a doğru yola koyuldu. Otoyolun arkasındaki gecekondu mahallesinin yanından geçerek otoyola çıktı. Miranda ile Matilda'nın bu mahallede oturmak zorunda kaldıklarını düşündü bir an ve ürperdi. Miranda gecekondu yaşantısından kaçıp kurtulduğu için çok şanslıydı. Kızı Matilda da annesinin şansından ötürü şanslıydı. Jan Kleyn'ın ve onun yasak aşkının sayesinde Afrikalı zenci kardeşlerinin umutsuz yaşamlarını paylaşmak zorunda kalmamışlardı.

Jan Kleyn, kızının annesinin güzelliğini aldığını düşünüyordu. Ama bir fark vardı. Matilda'nın derisi annesininkine oranla daha açık renkliydi. Beyaz bir erkekten çocuğu olduğunda onun rengi daha açık olacaktı ve bu işlem de böylece sürüp gicecekti. İlerde bir gün, ölümünden çok sonra, torunları ya da torunlarının çocuklarının çocukları, soylarında da zenci kanının olduğunu asla belli etmeyeceklerdi.

Jan Kleyn araba kullanırken geleceği düşünmekten çok hoşlanırdı. Geleceğin neler getireceğini tahmin etmenin olanaksız olduğunu söyleyenleri hiçbir zaman anlayamazdı. Ona göre, gelecek yaşanılan anlarda saptanıyordu.

Jan Kleyn bahçeden geçerken Franz Malan, Hammanskraal'ın balkonunda onu bekliyordu. El sıkıştılar ve hemen sonra da kendilerini bekleyen yeşil örtülü masanın başına geçip oturdular.

"Victor Mabasha öldü," dedi Jan Kleyn oturur oturmaz.

Franz Malan'ın yüzüne geniş bir gülümseme yayıldı.

"Ben de bunu merak ediyordum," dedi.

"Konovalenko onu dün öldürmüş," dedi Jan Kleyn. "İsveçliler elbombası imalinde çok başarılılar."

"Burada Güney Afrika'da da var," dedi Franz Malan. "Onları bulmak her zaman zor ama ajanlarımız bu sorunu genelde çözümlüyor."

"Galiba sırf bunun için Rodezyalılara teşekkür etmeliyiz," dedi Jan Kleyn.

Yaklaşık otuz yıl önce Güney Rodezya'daki olaylara ilişkin duyduklarını hatırladı. Haberalma örgütündeki görevi için aldığı eğitim sırasında yaşlı bir subay Güney Rodezya'daki beyazların kendilerine uygulanan dünya çapındaki yaptırımlardan nasıl kaçındıklarını anlatmıştı. Bu da ona politikacıların çoğunun sütten çıkmış ak kaşık olmadıklarını öğretmişti. Gücü ele geçirmek için çatışanlar oyunlarını kurallarına göre oynuyorlardı. Portekiz, Tayvan, İsrail ve Güney Afrika'nın dışındaki tüm ülkeler tarafından uygulanan yaptırımlara karşın Güney Rodezya zorunlu malların ithalinde hiç sıkıntı yaşamamıştı. İhracatta da ciddi bir sıkıntı çekilmemişti. Bunlar gizlice Salisbury'e uçan Amerikalı ve Sovyet politikacılarının yardım ellerini uzatmaları nedeniyle gerçekleşmişti. Çoğu Güney eyaletlerinden gelen Amerikalı politikacılar ülkedeki beyaz azınlığın desteklenmesinin son derece önemli olduğunu düşünüyorlardı. Bağlantıları aracılığıyla, Yunanlı ve İtalyan işadamları sayesinde bu yaptırımlara bazı yöntemler uygulayarak son vermeye çalışmışlardı. Sıra kendilerine geldiğinde Rus politikacılar da benzeri yöntemleri kullanarak sanayileri için gerekli olan Rodezya metaline sahip olmayı garantilemişlerdi.

Jan Kleyn daha sonra beyaz Güney Afrika'nın dünyada birçok dostu olduğunu görmüştü. Aldıkları destek zencilerin aldığı destekten daha az dikkat çekiyordu. Ama sessiz sedasız bir şekilde gerçekleşen olayların en az sokaklarda ve meydanlarda ifade edilen destek kadar değerli olduğundan Jan Kleyn'ın en küçük bir kuşkusu bile yoktu. Bu ölüm kalım savaşıydı ve böylesi bir savaşta her şey olurdu.

Franz Malan, "Onun yerini kim alacak?" diye sordu.

"Sikosi Tsiki," diye yanıt verdi Jan Kleyn. "Listemdeki ikinci adamdı. Yirmi sekiz yaşında, Londra'nın doğusunda doğmuş. Afrika Ulusal Kongresi'yle Inkatha'dan atılmış. Her ikisinden de hem hırsızlık hem de sadakatsizlikten ötürü kovulmuş. Şimdi de bu iki kuruluştan nefret ediyor. Fanatik biri."

"Fanatikler," dedi Franz Malan. "Tam anlamıyla denetlenemezler. Ölümden kesinlikle korkmazlar. Yapılan planlara her zaman bağlı kaldıkları da tartışılır."

Jan Kleyn, Franz Malan'ın bu eleştiri dolu sözlerinden hiç hoşlanmamıştı. Ama karşılık verdiğinde hoşnutsuzluğunu gizlemeyi başardı.

"Ona fanatik diyen benim," dedi. "Bu da onun mutlaka fanatik tarifine uymasını gerektirmez. Ne benim ne de senin olamayacağın kadar soğukkanlı biri o."

Franz Malan gülümsedi. Her zamanki gibi Jan Kleyn'ın sözlerinden kuşkulanmasını gerektirecek bir neden yoktu.

"Örgütteki diğer dostlarımızla da konuştum," diye sürdürdü konuşmasını Jan Kleyn. "Bir değişiklik söz konusu olduğundan oylama yaptım. Oybirliğiyle kabul edildi."

Franz Malan Örgüt üyelerini gözlerinin önünde canlandırdı. Oval ceviz masanın etrafında oturmuş üyeler birer ikişer ellerini kaldırmış olmalıydılar. Hiçbir zaman gizli oylama yapılmazdı. Üyelerin sadakatinden emin olmak amacıyla her zaman kararlar açıkça alınırdı. Beyazların, Güney Afrika'daki tüm beyaz halkın hakkını korumak için kesin yöntemlerin kullanılması için alınan kararın dışında Örgüt üyelerinin birbirleriyle alıp veremedikleri bir şey yoktu. Faşist lider Terrace Blanche Örgüt üyelerinin birçoğu tarafından gizli gizli küçümsenirdi. Ama onun varlığına da gerek duyuluyordu. De Beers pırlanta ailesinin yaşlı temsilcisini kimse gülerken görmemişti ve kendisine büyük bir saygı duyulurdu. Broederbond'un temsilcisi yargıç Pelser insanları küçümsemesiyle ün salmıştı. Ama çok etkili biriydi. Ve kamu görevlilerinin ya da maden ocakları sahiplerinin dostluğundan hiç hoşlanmayan hava kuvvetlerinden General Stroesser.

Ne var ki, tüm üyeler de görevin Sikosi Tsiki'ye verilmesi yönünde oy kullanmışlardı. Bu da Jan Kleyn'le birlikte planlarını uygulayabilecekleri anlamına geliyordu.

"Sikosi Tsiki *üç gün içersinde yolu* çıkacak," dedi Jan Kleyn. "Konovalenko onu karşılamaya hazır. Zambia pasaportuyla Amsterdam'dan Kopenhag'a uçacak. Oradan da İsveç'e tekneyle geçecek."

Franz Malan onaylarcasına başını salladı. Artık sıra kendisine gelmişti. Evrak çantasından siyah-beyaz çekilmiş fotografları çıkardı. Re-

simleri kendisi çekmiş ve evinde oluşturduğu laboratuvarda basmıştı. Kimsenin kendisiyle ilgilenmediği bir sırada da işyerindeki haritanın fotokopisini çıkarmıştı.

"12 Haziran Cuma günü," diye söze başladı. "Yerel polis stadyumda en azından kırk bin kişilik bir kalabalığın toplanacağını düşünüyor. Bunun neden bizim açımızdan ideal bir gün olduğuna karar vermek için birçok neden var. Öncelikle stadyumun güneyinde Signal Tepesi var. Podyumla bu tepe arasındaki mesafe yaklaşık 700 metre. Tepede bina yok. Ama güney tarafında bir servis yolu var. Sikosi Tsiki'nin oraya giderken ya da dönerken herhangi bir sorunla karşılaşması söz konusu değil. Eğer gerekirse tepeden aşağıya inmeden zencilerin arasına bile karışıp kaçabilir."

Jan Kleyn resimleri dikkatle inceledi. Franz Malan'ın sözlerini sürdürmesini bekledi.

"Öğrenmek istediğim bir şey daha var," dedi Franz Malan. "Suikast, ülkemizin İngiliz bölümü dediğimiz yerde mi gerçekleşecek? Afrikalıların ilkel bir şekilde tepki gösterme eğilimleri olduklarını biliyoruz. İlk tepkileri suikasttan Cape Town'lu birinin sorumlu olduğu yönünde olacaktır. Öfkelerini kentte yaşayanlara yöneltecekler. O liberal görüşlü zencileri savunan İngilizler de böylelikle ülkemizde zenciler iktidara geldiklerinde nelerin olabileceğini görecekler. Bu da zencileri kışkırtmamızı kolaylaştıracak."

Jan Kleyn onaylarcasına başını salladı. O da aşağı yukarı aynı şeyleri düşünüyordu. Franz Malan'ın söylediklerini kısaca gözden geçirdi. Deneyimlerinden her planın zayıf bir yanı olduğunu bilirdi.

"Gözden kaçırdığımız bir şey var mı?" diye sordu.

Franz Malan, "Bence yok," diye karşılık verdi.

"Her zaman eksik kalmış bir şey vardır," dedi Jan Kleyn. "Bunun ne olduğunu saptamadan son kararımızı alamayız."

Franz Malan kısa bir sessizlikten sonra, "Bence ters gidebilecek tek bir şey var," dedi. "O da Sikosi Tsiki'nin hedefini ıskalaması."

Jan Kleyn arkadaşına şaşkınlıkla baktı.

"Iskalamayacak," dedi. "Ben yalnızca hedeflerini vuran kişileri seçerim."

"Yine de 700 metre oldukça uzak bir mesafe," dedi Franz Malan. "Aniden bir rüzgâr çıkabilir. Hiç kimsenin önceden tahmin edemeyeceği bir şekilde güneş gözünü alabilir. Kurşun birkaç santimetreyle hedefe isabet edemeyebilir. Başka birini vurabilir."

"Bunlar olmayacak," dedi Jan Kleyn.

Franz Malan, geliştirmekte oldukları planda zayıf bir nokta bulamayacaklarını ama kendisinin Jan Kleyn'da zayıf bir nokta bulduğunu hissetti. Akılcı tartışmalar söz konusu olduğunda Jan Kleyn'ın vereceği bir yanıt her zaman oluyordu. Ve doğru dürüst tartışamıyorlardı. Jan Kleyn tüm kapıları kapıyordu.

Yine de bu konuda bir şey söylemedi.

Bir hizmetkâr çayları getirdi. Bir kez daha planı gözden geçirdiler. Ayrıntılarıyla açıkladılar, yanıt verilmesi gereken soruları not ettiler. Öğleden sonra saat dörde değin çalıştılar.

"Yarından itibaren 12 Haziran'a tam bir ay var," dedi Jan Kleyn. "Bu da kararımızı vermemiz için fazla bir zamanımızın olmadığını gösteriyor. Önümüzdeki cumaya kadar suikast yerinin Cape Town olup olmayacağına karar vermeliyiz. O zamana değin her şeyi ölçüp biçmeli ve tüm soruları yanıtlamalıyız. 15 Mayıs sabahı yine burada buluşalım. Tüm komiteye saat on ikide burada olmalarını söylerim. Önümüzdeki hafta boyunca da ikimiz ayrı ayrı planı gözden geçirelim eksik ya da zayıf noktalarını ortaya koymaya çalışalım. Gücümüzü biliyoruz. Şimdi eksik yanlarımızı ortaya çıkaralım."

Franz Malan onaylarcasına başını salladı. Karşı çıkmasını gerektiren bir şey yoktu.

El sıkıştıktan sonra onar dakika arayla Hammanskraal'daki evden ayrıldılar.

Jan Kleyn doğruca Bezuidenhout Park'taki eve gitti.

Miranda Nkoyi kızını düşünüyordu. Genç kız, gözlerini boşluğa dikmiş yerde oturuyordu. Miranda kızının bakışlarının boş olmadığını görebiliyordu. Kızına her bakışında annesini görüyor gibi oluyordu. Annesi kendisini doğurduğunda on yedi yaşındaydı. Kızı da on yedi yaşına yeni basmıştı.

Nereye bakıyor ve ne görmeye çalışıyor, diye geçirdi içinden Miranda. Kızının babasının özelliklerini aldığını her düşünüşünde soğuk terler dökerdi. Özellikle de şimdi olduğu gibi gözlerini boşluğa diktiğinde yüzünde oluşan o yoğun odaklaşmayı gördüğünde. Ne düşündüğünü anlamanın olanağı yoktu.

"Matilda," dedi yumuşak bir sesle, sanki kızını dünyaya geri getirmeyi ümit edercesine.

Genç kız irkilerek kendine geldi ve gözlerini dikip annesine baktı.

"Babamın biraz sonra burada olacağını biliyorum," dedi. "Babam buradayken ondan nefret etmeme izin vermeyeceğine göre o yokken ondan nefret ediyorum. Zamanı sen ayarlayabilirsin ama içimdeki bu yoğun nefreti benden söküp atamazsın."

Miranda, kızının duygularını çok iyi anladığını söylememek için kendini güç tutuyordu. Çoğu kez kendisi de böyle hissederdi. Matilda bu konuda annesine çok benziyordu, annesi de kendi ülkesinde mutlu bir yaşam sürmesine izin vermeyen bu ırk ayırımından nefret ederdi. Miranda, kızının babası olan adamı sürekli aldatarak sessizce beyazlardan öç alıyordu.

Yakında, diye geçirdi içinden yakında kızıma annesinin her şeye karşın yine de onurlu bir yaşam sürdürmekte olduğunu anlatacağım. Kızımı geri kazanmak için aramızdaki uçurumun çok derin olmadığını göstereceğim ona.

Matilda, Afrika Ulusa Kongresi'nin gençlik örgütüne üyeydi. Örgütte oldukça etkindi ve birçok önemli görev üstlenmişti. Birkaç kez de polis tarafından tutuklanmıştı. Miranda kızının başına bir şey gelecek diye çok korkuyordu. Zencilerin tabutları mezarlığa taşınırken Miranda inandığı tüm tanrılara kızını korumaları için dua eder dururdu. Hıristiyan tanrısına, atalarının ruhuna, annesine ve babasının *songoma*'sına dua ederdi. Ama ne var ki, onların kendisini duyduğundan da hiçbir zaman *tam anlamıyla emin ola*mıyordu. Dualarının kendini iyi hissetmesine pek yardımcı olamıyordu.

Miranda kızının kendini yetersiz ve eksik hissetmesinin temelinde, babasının beyaz bir Güney Afrikalı olmasıyla düşmanın kızı olmasının yattığını çok iyi biliyordu. Kızı kendini doğum anından itibaren ölümcül bir yara almış gibi hissediyordu.

Yine de, bir annenin asla kızının varlığından pişman olmayacağını biliyordu. Hiçbir zaman Jan Kleyn'ı onun kendisini sevdiği kadar sevmemişti. Matilda korku ve boyun eğme duygularının arasında dünyaya gelmişti. Her şeyden uzak ve havasız bir evrende yaşıyor gibiydiler. Doğumdan sonra Miranda boyun eğme duygularından kendini arındıracak gücü bulamadı. Artık çocuğu vardı. Çocuğunun babası, Bezuidenhout'da bir evi ve yaşamlarını sürdürecek paraları vardı. Miranda *bir çocuk daha doğurmamaya kararlıydı*. Afrikalı yüreği her ne kadar karşı çıksa da Matilda yine onun tek çocuğu olarak kalacaktı. Jan Kleyn bir çocuk daha istediğini hiçbir zaman açıkça belirtmemişti. Geceleri birlikte geçirme isteğine karşı çıkmıyordu ve ona ihanet ederek intikam almayı öğrendiğinden ona katlanıyordu.

Annesinin içeri girmesine izin vermediği dünyasına yeniden dalan kızına baktı. Matilda çok güzel bir kız olmuştu. Aralarındaki tek fark kızının derisinin daha açık renkli olmasıydı. Jan Kleyn, kızının daha koyu bir tene sahip olmak istediğini duysaydı ne derdi, diye geçirdi içinden.

Kızım da ona ihanet ediyor, diye düşündü Miranda. Ama bizim ihanetimiz kötülük dolu değil. Kötülüklerle dolu olan o. Yakında bu kötülükler onun mahvolmasına neden olacak. Elde ettiğimiz özgürlük yalnızca ellerimizdeki oy pusulaları değil bizleri tutsak eden iç dünyamızın zincirlerinin kırılması.

Garajın önündeki yolda bir araba durdu.

Matilda ayağa kalkarak annesine baktı.

"Onu neden öldürmedin?" diye sordu.

Miranda kızının ağzından Jan Kleyn'ın sesini duymuş gibi olmuştu. Ama Matilda'nın beyaz Güney Afrikalı yüreğine sahip olmadığı konusunda emindi. Dış görünüşünü, derisinin açık renkli oluşunu elbette değiştiremezdi. Ama kızının ateşli ve yorulmaz yüreğini *koruyabilirdi*. Bu, Jan Kleyn'ın asla üstesinden gelemeyeceği bir şeydi.

En üzücü ve utanç verici olay ise Jan Kleyn'ın bunların farkına bile varamamasıydı. Bezuidenhout'a her gelişinde arabası tıka basa yiyeceklerle dolu olurdu ve çocukluğunun geçtiği beyaz köşkte annesinin pişirdiği *braai*'yi bu kez Miranda pişirirdi ona. Miranda'yı annesiyle öz-

deşleştirdiğini fark etmiycrdu Jan Kleyn. Miranda'ya aşçı, sevgili, uşak gibi farklı roller verdiğinin de farkında değildi. Kızının içinden dalga dalga yükselen nefretin de farkında olmadığı gibi! O yalnızca asla değişmeyen bir dünyanın farkındaydı. Tüm ülkenin içinde bulunduğu yapaylığın, yolsuzlukların ve yalanların da farkında değildi.

"Her şey yolunda mı?" diye sordu yiyecek torbalarını koridora bırakırken.

"Evet," dedi Miranda. "Her şey yolunda."

Sonra da mutfağa gidip *braai*'yi hazırlarken Jan Kleyn da utangaç ve çekingen bir kızı oynayan kızıyla konuşmaya çalıştı. Kızının saçlarını okşamaya çalıştı, Miranda, mutfaktan kızının bedeninin kaskatı kesildiğini görüyordu. Sosis, et ve lahana salatasından oluşan yemeklerini yediler. Miranda, yemekten sonra Matilda'nın banyoya gidip kusacağını çok iyi biliyordu. Yemekten sonra Jan Kleyn ev, duvar kâğıtları ve bahçe gibi önemsiz konulardan söz etti. Matilda odasına çekilerek annesini babasıyla yalnız bıraktı ve Miranda da Jan Kleyn'ın sorularına onun istediği yanıtları verdi. Sonra da yatak odasına geçtiler. Jan Kleyn'ın bedeni bir ateş parçası gibi yanıyordu. Ertesi gün pazardı. Birlikte görünmemeleri gerektiğinden pazar gezintilerini evin dört duvarı arasında yaptılar, yemek yediler ve konuşmadan oturdular. Matilda, pazar günleri evden çıkar ve Jan Kleyn gitmeden önce de kesinlikle dönmezdi. Pazartesi günleri de her şey olağan haline dönmeye başlardı.

Jan Kleyn uykuya dalıp düzenli soluklar almaya başlayınca yataktan kalktı. Ses çıkarmacan yatak odasında nasıl hareket etmesi gerektiğini artık çok iyi biliyordu. Mutfağa giderek kapısını açık bıraktı. Böylelikle Jan Kleyn uyanırsa duyabilecekti. Uyanır ve neden yataktan kalktığını sorarsa susadığını söyleyecekti.

Her zamanki gibi Jan Kleyn'ın giysilerini alıp mutfakta sandalyenin üstüne koydu. Jan Kleyn'ın bunları yatak odasından görmesine olanak yoktu. Bir keresinde giysilerini neden mutfağa götürdüğünü sormuştu o da ertesi sabah giymeden önce giysileri fırçalamak istediğini söylemişti.

Dikkatle giysilerin ceplerini araştırdı. Cüzdanının ceketinin sol iç cebinde, anahtarlarının da pantolonunun sağ cebinde olduğunu biliyordu. Yanından hiçbir zaman ayırmadığı tabancası ise yatağın yanındaki komodinin üstünde duruyordu.

Ceplerinde genellikle bunları bulurdu. Bununla birlikte o akşam, bir kâğıt parçası gözüne ilişti. Gözünü yatak odasından ayırmadan kâğıda baktı. Jan Kleyn'ın el yazısıyla Cape Town yazıyordu kâğıtta.

Cape Town

12 Haziran

Olay yerine uzaklık? Rüzgârın yönü? Yollar?

Kâğıdı bulduğu gibi katlayarak yerine koydu.

Kâğıtta yazılanların ne anlama geldiğini anlayamamıştı. Ama yine de cebinde bir şey bulduğundan kendisine söylenileni yerine getirdi. Jan Kleyn'ın kendisini görmeye geldiğinin ertesi günü eve gelen adama bunları anlatacaktı. Dostlarıyla birlikte bu sözcüklerin ne anlama geldiğini çözmeye çalışacaklardı.

Suyunu içtikten sonra yatağına geri döndü.

Jan Kleyn bazen uykusunda konuşurdu. Bu da genellikle uyuduktan hemen sonra olurdu. Bazen mırıldandığı bazen de haykırdığı sözcükleri Miranda ezberler ve ertesi gün kendisini görmeye gelen adama anlatırdı. O da Miranda'nın hatırlayabildiği her şeyi not ederdi. Jan Kleyn *sayıklamaları sırasında bazen nereden* geldiğini ve nereye gideceğini de söylerdi. Ama genellikle bu konuda fazla konuşmazdı. Haberalma örgütündeki görevine ilişkin ne kazara ne de bilinçli olarak ağzından bir şey kaçırmamıştı.

Uzun bir süre önce Pretoria'daki Adalet Bakanlığı'nda üst düzey görevlisi olarak çalıştığını söylemişti.

Daha sonra, kendisinden bilgi alan adamla bağlantı kurduğunda ve Jan Kleyn'ın BOSS'da çalıştığını öğrendiğinde Miranda'ya bu konuda kesinlikle ağzını açmaması gerektiği söylenmişti.

Jan Kleyn, pazar akşamı evden ayrıldı. Miranda kapının önünde ona el salladı.

Jan Kleyn o cuma günü öğleden sonra yine geleceğini söylemişti ayrılmadan önce.

Yol boyunca, cumayı iple çektiğini hissetti. Planı şekillenmeye başlamıştı. Olacakları denetim altına alabilecek her şeye sahipti.

Ne var ki, Victor Mabasha'nın ölmediğinden haberi yoktu.

12 Mayıs akşamı, Nelson Mandela'ya yapılacak suikastten tam bir ay önce Sikosi Tsiki, Amsterdam'a gitmek üzere Johannesburg'dan KLM uçağına bindi. Victor Mabasha gibi Sikosi Tsiki de kurbanının kim olacağını bilmiyordu. Ne var ki, Victor'un tersine Sikosi kurbanının Başkan de Klerk olduğunu kesinlikle düşünmüyordu.

Nelson Mandela'ya suikast düzenleneceği olasılığı nedense hiç aklına gelmemişti.

13 Mayıs Çarşamba akşamı saat altıda bir balıkçı teknesi Limhamn limanına yanaştı.

Sikosi Tsiki kıyıya atladı. Balıkçı teknesi hemen Danimarka'ya geri dönmek üzere yola koyuldu.

Oldukça şişman bir adam kıyıda kendisini bekliyordu.

O gün öğleden sonra başlayan rüzgâr hâlâ esiyordu.

Ve hava oldukça sıcaktı.

20.

Pazar günü öğleden sonra saat üçü biraz geçe Peters ile Norén polis arabalarında Ystad kent merkezine doğru gidiyorlardı. Vardiyalarının bitmesini bekliyorlardı. Tek bir kazanın dışında oldukça sakin bir gündü. Öğleden önce merkeze gelen bir telefon çırılçıplak bir adamın Sandskogen'deki bir evi yıkmaya başladığını haber vermişti. Arayan *adamın karısıydı. Tatil g*ünü kayınvaldesinin yazlık evini tamir etmek zorunda olduğu için kocasının çok kızdığını söylemişti. Yaşamında huzur ve sessizlik istediği için de evi yıkmaya karar vermişti. Kocasının gölde balık avlamayı yeğlediğini de sözlerine eklemişti kadın.

Acil merkezdeki santral görevlisi, "Bir an önce oraya gidip adamı sakinleştirmeye çalışsanız iyi olacak," dedi.

"Ne olmuş?" diye sordu Norén, Peters arabayı kullanırken telsize bakarak.

Santral görevlisi, "Çok önemli bir şey değil," diye açıkladı. "Ama ev gerçekten de kayınvalidesine aitse yasalar karşısında suçlu sayılır. Adamın sakinleştirilmesi gerekiyor. Önemli olan bu. Elinizi çabuk tutun."

Ağır ağır Sandskogen'e doğru yola koyuldular.

"Adamın neden evi yıkmaya başladığını anlıyorum galiba," dedi Peters. "İnsanın evi olması zaten yeterince büyük bir dert. Her zaman tamir edilecek bir şey çıkar. Ve senin hiçbir zaman vaktin olmaz ya da tamir işi çok pahalıdır. Başka birinin evini tamir etmekse çok daha sıkıcı ve gereksiz bir iş olsa gerek..."

"Belki de evi yıkmakta ona yardımcı olsak daha iyi yaparız," dedi Norén.

Adresi buldular. Halk yolun kenarına toplanmış adamı izliyordu. Norén'le Peters arabadan indiler ve çatıdaki çıplak adama baktılar. Adam kiremitleri söküyordu. Tam o sırada adamın karısı koşarak yanlarına geldi. Norén kadının ağladığını fark etti. Olanlara ilişkin anlattıklarını dinlediler. Karısı hıçkırıklar arasında, adamın bunları yapmaya hakkı olmadığını sözlerine ekledi.

Eve yaklaşarak damdaki adama seslendiler. Kendini kiremitleri sökmeye o denli kaptırmıştı ki, polis arabasının geldiğini görememişti. Norén'le Peters'ı görünce şaşkınlıktan elindeki demiri yere düşürdü. Norén kenara sıçradı.

"Dikkatli ol!" diye seslendi Peters. "Aşağı gelsen iyi olacak. Bu evin kiremitlerini sökmeye hakkın yok."

Adamın söylediklerine boyun eğdiğini şaşkınlıkla gördüler. Merdiven den aşağı inmeye başladı. Karısı elindeki sabahlıkla koştu. Kocası sabahlığı üstüne geçirdi.

Adam, "Beni tutuklayacak mısınız?" diye sordu.

"Hayır," dedi Peters. "Ama bu eve zarar vermekten vazgeçsen iyi olacak. Doğruyu söylemem gerekirse kimse sana bir daha şunu tamir et, bunu tamir et demeyecek."

"Ben yalnızca balık avlamak istiyorum," dedi adam.

Arabalarına binip yola koyuldular. Norén merkeze raporunu bildirdi. Österleden otoyoluna çıktıklarında onu gördüler.

"Wallander geliyor," dedi Peters.

Norén not defterinden başını kaldırdı.

Araba yanlarından geçerken Wallander onları fark etmedi. Mavi ve beyaz çizgili bir polis arabasında olduklarından bu oldukça gariplerine gitmişti. Polislerin dikkatini çeken şoförün yanındaki zenci delikanlıydı.

Peters'la Norén bakıştı.

"Arabada bir zenci mi vardı?" diye sordu Norén.

"Evet," dedi Peters.

Her ikisi de birkaç hafta önce buldukları kesik zenci parmağını ve ülke çapında aradıkları zenciyi düşünüyordu.

Norén, "Wallander adamı yakalamış olmalı," dedi.

"Peki o zaman, neden o yöne gidiyordu?" diye sordu Peters. "Ve bizi görünce neden durmadı?"

"Bizi görmek istemiyor gibiydi sanki," dedi Norén. "Gözlerini kapadıklarında insanların kendilerini görmediklerini sanan çocuklar gibiydi."

Peters evet dercesine başını salladı.

"Başı dertte mi dersin?"

"Hayır sanmıyorum," dedi Norén. "Peki ama bu zenciyi nasıl buldu?"

Konuşmaları Bjäresjö'de terk edilmiş olarak bulunan çalıntı bir motosiklet haberiyle kesildi. Devriye görevleri bittiğinde merkeze geri döndüler. Wallander'in nerece olduğunu sorduklarında onun henüz merkeze gelmediğini öğrendiler. Peters tam herkese gördüklerini anlatmak üzere ağzını açıyordu ki, Norén telaşla işaret parmağını dudaklarına götürerek susmasını işaret etti.

Peters soyunma odasında eve gitmeye hazırlanırken, "Neden anlatmamı istemedin?" diye sordu.

"Wallander eğer buraya gelmemişse mutlaka bir nedeni vardır," dedi Norén. "Bu ne seni ne de beni ilgilendirir. Ayrıca belki de o aradığımız zenci değildi. Martinson, Wallander'in kızının zenci bir sevgilisi olduğunu söylemişti bir ara. Belki de oydu."

"Ben hâlâ bu olayın garip olduğunu düşünüyorum," dedi Peters.

Kristianstad'daki evine gittiğinde hâlâ içinde bir tedirginlik hissediyordu. Akşam yemeğini yiyip çocuklarıyla biraz oynadıktan sonra köpeğini alıp dışarı çıktı. Martinson da aynı mahallede oturduğundan ona uğrayıp o gün öğleden sonra Norén'le birlikte gördüklerini anlatmaya karar verdi. Köpeği Labrador'du ve Martinson yavrularından birini almak istiyordu.

Kapıyı Martinson açtı. Peters'ı içeriye davet etti.

"*Hemen eve dönmem gerekiyor*," dedi Peters. "Ama sana bir şey anlatmak istiyorum. Vaktin var mı?"

Aynı zamanda Liberal Parti'de görevli olan Martinson, yerel konseyde aktif bir rol almak istediğinden partinin gönderdiği son derece sıkıcı siyasi raporları okuyordu. Hemen ceketini giyerek dışarıya, Peters'ın yanına geldi. Peters o gün öğleden sonra olanları ona anlattı.

Peters sözlerini tamamladığında, "Emin misin?" diye sordu Martinson.

"İkimiz birden yanlış göremeyiz ya," dedi Peters.

Martinson düşünceli bir tavırla, "Garip," dedi. "Eğer yanındaki gerçekten de kesik parmaklı zenci olsaydı bize mutlaka haber verirdi."

"Belki de kızının erkek arkadaşıdır," dedi Peters.

"Wallander o ilişkinin bittiğini söylemişti," dedi Martinson.

Bir süre konuşmadan yürüdüler.

"Sanki bizleri görmek istemiyor gibi davrandı," dedi Peters. "Ve bunun da tek bir açıklaması var. O da ne yaptığını öğrenmemizi istemiyor."

Martinson düşünceli bir sesle, "Ya da en azından yanında oturan zenci hakkında bir şeyler öğrenmemizi istemiyor," dedi.

"Bunun bir açıklaması olduğundan eminim," dedi Peters. "Yani, Wallander'in yapmaması gereken bir şeyi yaptığını söylemek istemiyorum."

"Elbette," dedi Martinson. "Ama bana bunları anlatman iyi oldu."

"Dedikoducu biri olduğumu düşünmeni istemiyorum," dedi Peters.

"Bu dedikodu değil."

"Norén bana çok kızacak."

"Buraya geldiğini bilmek zorunda değil."

Martinson'un evinin önünde ayrıldılar. Peters doğum olduğunda Labrador yavrularından birini getireceğine söz verdi.

Martinson bir an için Wallander'i aramayı düşündü. Sonra da ertesi güne kadar beklemeye karar verdi. İçini çekerek sıkıcı kâğıtların başına geri döndü.

Wallander ertesi sabah sekizde karakola geldiğinde karşılaşacağını bildiği sorunun yanıtı da hazırdı. Bir gün önce, uzun uzun düşünüp, iş arkadaşlarından biriyle karşılaşma tehlikesini göz önüne alarak Victor Mabasha'yı arabasına almaya karar vermişti. Polis devriyelerinin çok ender kullandığını bildiği yollardan geçmeye özen göstermişti. Ama ne var ki, Peters'la Norén'e rastlamıştı. Onları son dakikada fark ettiği için Victor Mabasha'ya eğilmesini söyleyememişti. Direksiyonu kıramamıştı. Gözünün ucuyla Peters'la Norén'in yanındaki adamı gördüklerini fark etmişti. Ertesi sabah kendisinden bir açıklama bekleyecekleri kesindi. Wallander şansına küfrederek, bu işin sonu ne zaman gelecek, diye sormuştu kendi kendine.

Sakinleştikten sonra da kızından yardım istemişti.

"Eski erkek arkadaşının adı Herman Mboya," dedi kızına. "Eğer birileri sorarsa. Soracakların pek sanmıyorum ya..."

Linda babasına bakarak bir kahkaha patlatmıştı.

"Çocukken bana ne söylediğini hatırlamıyor musun?" diye sormuştu. "Yalan yalanı çeker. Ve insan kısa bir süre sonra öylesine garip bir çıkmazın içine girer ki artık neyin gerçek neyin gerçekdışı olduğunu kestiremez."

"Bundan ben de en az senin kadar hoşlanmıyorum," diye yanıt vermişti Wallander. "Ama yakında her şey yoluna girecek. Herman Mboya buradan gidecek ve bizler de onun buraya geldiğini bile unutacağız."

"Herman Mboya geri gelecek," dedi. "Sana bir şey söyleyeyim mi, bazen geri dönmesi için dua ediyorum."

Wallander, pazartesi sabahı karakola gittiğinde pazar günü öğleden sonra arabada yanında neden bir zencinin oturduğuna ilişkin açıklaması da hazırdı. Olaylar denetimden çıkmaya ve karışmaya başladı-

ğında sorunları da artıyordu. O sabah Victor Mabasha'yı sokakta gördüğünde eve geri dönüp iş arkadaşlarına haber vermek geçmişti önce aklından. Ama bir şey, polis mantığına hiç de uymayan garip bir şey, onu durdurmuştu. Stockholm'deki mezarlıkta birlikte oldukları o gece bile içgüdüleri ona zencinin gerçeği söylediğini fısıldamıştı. Louise Åkerblom'un katili o değildi. Cinayet sırasında orada olabilirdi ama masumdu. Katil başka biri, Konovalenko adındaki bir adamdı ve bu adam *daha sonra Victor Mabasha'yı da öl*dürmeye çalışmıştı. Büyük ihtimalle, Victor Mabasha o terk edilmiş evde olanları önlemeye çalışırken parmağından olmuştu. Wallander sürekli olarak nelerin olabileceği üzerinde varsayımlar yapıyordu. Bunun bir hata olabileceğini düşünmesine karşın yine de eve geri dönmemişti. Wallander suçlularla karşı karşıya kaldığında zaman zaman alışılmışın dışında yöntemler uygulardı. Kim bilir kaç kez Björk kendisine polis uygulamalarına ilişkin kuralları hatırlatmak zorunda kalmıştı. Sokakta karşılıklı dururlarken zenci delikanlıdan tabancasını vermesini istemişti. Zenci karşı koymadan tabancayı uzatmış ve Wallander onu içeriye çağırmıştı. Eve girmeden önce de adresini nasıl bulduğunu sormuştu.

Victor Mabasha, "Mezarlığa giderken cüzdanını karıştırmıştım," diye cevap verdi. "Adresini ezberledim."

"*Bana saldırdın*," *dedi*. "*Şimdi de* evime kadar beni izledin. Soracağım soruları doğru dürüst yanıtlamanı istiyorum."

Mutfakta oturmuşlardı. Linda'yı uyandırmamak için Wallander mutfağın kapısını kapatmıştı. Daha sonra birlikte geçirdikleri saatleri o güne değin yaptığı en ilginç konuşma olarak hatırlayacaktı. Wallander, Victor Mabasha'nın geldiği ve yakında döneceği özgün dünyasına ilişkin birçok şey öğrenmişti. Kurbanlarına bir iş gibi nasıl bakabiliyordu? İnsan nasıl bu denli soğukkanlı olabilirdi? Soğukkanlı bir katil nasıl oluyor da sırası geldiğinde son derece akılcı, duyarlı biri olup çıkabiliyordu? Victor Mabasha rüzgârın hangi yönden estiğini görmüştü. İnsanlara güvenilirlik izlenimi verme yeteneği Güney Afrika'ya dönme fırsatını verecekti ona. Ruhlar kulağına Konovalenko'nun peşine düşen polisi bulmasını ve ülkeden kaçması için gerekli yardımı almasını fısıldamışlardı.

Wallander daha sonra Victor Mabasha'nın Nambiya çöllerinde yetişen ender bir bitkiden söz edişini yaşamı boyunca unutamayacağını düşünmüştü. Bu bitki iki yüz yıl kadar, uzun bir süre yaşayabilirdi. Koruyucu kalkan gibi yaprakları vardı. Victor Mabasha bu alışılmışın dışındaki bitkiyi hem ülkesindeki karşıt görüşlerin hem de kendi içindeki çelişkilerin bir simgesi olarak değerlendirmişti.

"İnsanlar ayrıcalıklarından isteyerek vazgeçmezler," demişti. "Bu ayrıcalıklar kökleri derinde olan bir alışkanlığa dönüşür, vazgeçilmesi zorlaşır. Bunun ırk açısından bir eksiklik olduğuna inanmak hata olur. Benim geldiğim ülkede bu alışkanlığın yararlarından beyazlar fayda sağlar. Ama olaylar daha farklı olsaydı ben ve kardeşlerim de yararlanacaktık. Irkçılığa ırkçılıkla karşılık veremezsin. Ülkemde yüzlerce yıldan beri süregelen boyun eğme alışkanlığının artık ortadan kaldırılması gerekmektedir. Beyazlar eğer yakın gelecekte hayatta kalmak istiyorlarsa geri çekilmeleri gerektiğini anlamalıdırlar. Yüzyıllardan beri ellerinde tuttukları topraklarımızı artık bizlere geri vermelidirler. Varlıklı olanlar hiçbir şeyleri olmayanlara yardım elini uzatmalı ve zencilere insan gibi davranmayı öğrenmelidirler. Barbarlığın her zaman insani bir yüzü vardır. İşte bu yüzden barbarlık insanlık dışıdır. Hor görülmeye, toplumda kendilerini hiç kimse olarak görmeye alışmış olan zencilerin artık bu alışkanlıklarından vazgeçmelerinin zamanı gelmiştir. Hor görme alışkanlığı insanların en zor vazgeçebildiği bir alışkanlık mıdır? Bu, insan yüreğinin derinliklerini yoğun bir şekilde etkileyen, insanı değiştiren ve insanın bedeninde ele geçirmedik bir yer bırakmayan çok kötü bir alışkanlıktır. Hiçlikten bir varlığa geçme aşaması insanoğlunun gerçekleştirebileceği en uzun yolculuktur. Aşağılık kompleksinden arınmayı öğrendiğinizde artık tüm yaşamınıza hâkim olabilecek düzeye gelirsiniz. Ve ben barışçı çözümün bir hayal olduğuna inanıyorum. Ülkemdeki ırkçılık sorunu o denli ileri gitmiştir ki, olanaksız bir boyuta ulaştığından debelenmeye başlamıştır. Yeni zenci kuşaklar yetişecek ve boyun eğmeyi reddedeceklerdir. Yeni kuşak son derece sabırsız ve yakında gerçekleşmesinden korkulan çöküşü şimdiden görmektedirler. Ne var ki, her şey çok ağır gelişmekte. Ayrıca aynı şekilde düşünen birçok beyaz da var. Ülkelerindeki zenciler görünmez insanlarmışcasına

yaşamayı, zencilerin yalnızca köle olmak için dünyaya geldiklerine inanmayı reddeden bazı beyazlar kendilerine tanınan ayrıcalıkları da geri çevirmekteler. Ülkemde vahşi hayvanların avare avare dolaşacakları geniş alanlarla yararlanacakları uçsuz bucaksız ormanlar vardır. Öte yandan da birçok insanın yaşamı engellenmektedir. Benim geldiğim yerde vahşi hayvanlar insanlardan daha önde gelir."

Victor Mabasha susmuş ve Wallander'e soru sormasını ya da karşı çıkmasını beklercesine bakmıştı. Wallander, tüm beyazların ister Güney Afrika'da yaşasınlar ister başka bir yerde Victor Mabasha için aynı olduğu duygusuna kapılmıştı.

"Zenci kardeşlerimin birçoğu aşağılık kompleksinin hakkından, üstünlük kompleksiyle gelineceğine inanıyor," diye sürdürdü konuşmasını Victor Mabasha. "Ama bu doğru değil, tabii. Bu, işbirliği olması gereken farklı gruplar arasında gerginlikle nefret duygularını ortaya çıkarır yalnızca. Örneğin, bir aileyi ikiye bölebilir. Ve sizin de bildiğiniz gibi Müfettiş Wallander, benim geldiğim yerde bir aileniz yoksa bir hiçsiniz demektir. Bir Afrikalı için aile her şeyden önce gelir."

"Kendine örnek aldığın kişilerin bu rolü üstlendiklerini sanıyordum," dedi Wallander.

"Onlar ailelerimizin bir bölümüdür," dedi Victor Mabasha. "Örnek aldığımız kişiler bizleri sürekli izleyen atalarımızdır. Onlar ailelerimizin gözle görülmeyen bireyleridirler. Onların varlıklarını asla unutmayız. İşte bu yüzden beyazlar, kuşaklar boyunca yaşadığımız topraklardan bizleri sürerek böylesine anlaşılmaz bir suç işlediler. Atalarımızın ruhları bir zamanlar kendilerinin olan topraklardan gitmeye zorlanmaktan hiç hoşlanmazlar. Onlar beyazların zorla yaşamamızı istedikleri o korkunç gecekondu mahallelerinden nefret ediyorlar."

Söylediklerine kendisi de inanmakta zorlanıyormuşçasına yüzünü buruşturarak birden sustu.

"Daha başından dağılan bir ailede büyüdüm," dedi uzun bir sessizlikten sonra. "Beyazlar ailelerimizi dağıtarak bizlerin direnişini kırabileceklerini çok iyi biliyorlar. Kardeşlerimin kör tavşanlar gibi nasıl tepki göstermeye başladıklarına tanık oluyorum. Kısır bir döngünün çevresinde dönüp duruyorlar ve artık nereden geldiklerini ve nereye gittikle-

rini bilmiyorlar. Tüm bunları gördüm ve çok farklı bir yol seçtim. Nasıl nefret edileceğini öğrendim. İntikamın karanlık sularını içtim. Ama onların üstünlüklerine, bu üstünlüğün Tanrı tarafından kendilerine verildiğine olan küstahça inançlarına karşın, zayıf noktaları olduğunu da fark ettim. Korkuyorlar. Güney Afrika'yı bir sanat şahaserine, cennette bir beyaz saraya dönüştürmekten söz ediyorlar.

"Ama düşlerinin aslında ne denli olanaksız olduğunu bir türlü göremiyorlar. Ve kabul etmeyi reddedenler de. Dolayısıyla her şeyin oluştuğu temel bir yalana dönüşüyor ve geceleri korku tüm bedenlerini sarıyor. Evleri silahtan geçilmiyor. Ne var ki, korku ruhlarını da ele geçiriyor. Şiddet, korkunun günlük programının bir bölümü oluveriyor. Tüm bunları görebiliyorum ve dostlarımı yanımdan ayırmamaya çalışıyorum ama düşmanlarımı daha da yakınıma çekmek istiyorum. Beyaz adamların ne istediğini bilen zenci adam rolünü oynamak istiyorum. Onların ayak işlerini görerek hor görme duygularımı beslemek istiyorum. Mutfaklarında çalışmak, sofraya götürmeden çorbalarına tükürmek istiyorum. Hiç kimse olmayı sürdürerek gizlice varolmak istiyorum."

Sustu. Wallander onun söylemek istediği her şeyi söylediğini düşündü. Ama bu söylenenlerin ne kadarını anlayabilmişti? Tüm bunlar Victor Mabasha'yı İsveç'e neyin getirdiğini anlamasına nasıl yardımcı olacaktı? Tüm bunlar ne anlama geliyordu? Güney Afrika'nın ırk ayırımını kendine temel alan kötü bir politik sistem tarafında yok olma aşamasında bir ülke olduğunu düşünürdü her zaman, oysa artık bu ülkeye ilişkin bazı somut bilgilere sahipti. Ama söz konusu edilen suikast ne oluyordu? Hedef kimdi? Bu suikastın arkasında kim vardı? Bir örgüt mü?

"Her şeyi öğrenmek zorundayım," dedi. "Bunların arkasında kimin olduğunu söylemedin bana. İsveç'e seni kim gönderdi, tüm bu masrafları kim karşılıyor?"

"*O acımasız insanlar* paravan," dedi Victor Mabasha. "Ataları onları çoktan terk etmiş. Ülkemizin çöküşünü planlamak için gizli gizli buluşuyorlar."

"Ve sen onların ayak işlerini görüyorsun?"

"Evet."

"Neden?"

"Neden olmasın?"

"İnsanları öldürüyorsun."

"Er ya da geç birileri de beni öldürecek."

"Ne demek istiyorsun?"

"Bunun olacağını biliyorum."

"Ama sen Louise Åkerblom'u öldürmedin."

"Öldürmedim."

"Konovalenko adındaki adam mı öldürdü?"

"Evet."

"Neden?"

"Bunu sana ancak o anlatabilir."

"Biri Güney Afrika'dan diğeri Rusya'dan buraya geliyor. Skåne'de terk edilmiş bir evde buluşuyorlar. O evde çok güçlü bir telsizleri ve silahları var. Peki ama neden?"

"Çünkü böyle olması gerekiyordu."

"Bunu kim istedi?"

"Bizi yolculuğa çıkaran kişiler."

Bir kısır döngüde dönüp duruyoruz, diye geçirdi içinden Wallander. İstediğim hiçbir yanıtı alamıyorum.

Ama yine de bir kez daha denemeye karar verdi.

"Bunun bir tür hazırlık olduğunu düşünüyorum," dedi. "Bir suç hazırlığı, ülkende gerçekleşecek bir hazırlık olduğunu düşünüyorum. Senin sorumlu olacağın bir suç söz konusu. Belki de bir cinayet? Ama kim öldürülecek? Ve neden?"

"Ülkemin nasıl olduğunu sana az önce anlatmaya çalışmıştım."

"Sana açık sorular soruyorum ve bu sorularıma açık seçik yanıtlar almak istiyorum."

"Belki de yanıtlar bu şekilde olmak zorunda."

"Seni anlamıyorum," dedi Wallander uzun bir sessizlikten sonra. "Adam öldürmek için gözünü bile kırpmayan birisin ve eğer seni yanlış anlamadımsa aldığın emirler doğrultusunda öldürüyorsun. Aynı zamanda da ülkenin içinde bulunduğu koşulların sonucu olarak acı çeken duyarlı bir insan izlenimi veriyorsun. Seni anlamakta zorlanıyorum."

"Güney Afrika'da yaşayan bir zencinin anlaşılması olası değildir."

Sonra Victor Mabasha yozlaşmış ülkesindeki olayların nasıl geliştiğini anlatmaya koyuldu. Wallander kulaklarına inanamıyordu. Victor Mabasha sözlerini tamamladığında Wallander kendini çok uzun bir yolculuk yapmış gibi yorgun ve bitkin hissetmişti. Rehberi, varlığından haberi olmayan birçok yeri göstermişti kendisine.

Tüm gerçeklerin basit olduğuna inanmayı öğrendiğimiz bir ülkede yaşıyorum, diye geçirdi içinden. Ve bu gerçekler hem açık seçiktir, hem de doğruluklarından kesinlikle kuşku duyulmaz. Bizim yargı sistemimiz bu ilke üzerinde kurulmuştur. Oysa ben şimdi bunun tersinin doğru olduğunu anlamaya başlıyorum. Gerçek karışık, çok yönlü ve çelişkiliymiş meğerse. Öte yandan yalanlar siyah ve beyaz. Eğer insan yaşamına ilişkin görüş, kibir ve saygısızlık doluysa dokunulmaz ya da bozulamaz diye değerlendirilen gerçeğin bambaşka bir görünüm kazanmaması söz konusu olamaz.

Kendisine dik dik bakan Victor Mabasha'ya düşünceli bir tavırla baktı.

"Louise Åkerblom'u öldürdün mü?" diye sordu Wallander, bu soruyu son kez sorduğunu düşünerek.

"Hayır," diye karşılık verdi Victor Mabasha. "Öldürmediğim gibi onun ruhunun hatırına parmaklarımdan birini yitirdim."

"Ülkene geri döndüğünde ne yapacağını bana hâlâ söylemek istemiyor musun?"

Victor Mabasha karşılık vermeden önce Wallander bir şeylerin değiştiğini hissetti. Kara derili adamın yüzündeki bir şey eskisine oranla daha farklıydı şimdi. Bunu daha sonra düşündüğünde ifadesiz yüzünde belli belirsiz bir ifadenin oluşmakta olduğunu anlamıştı.

"Hâlâ söyleyemem," dedi Victor Mabasha. "Ama bu gerçekleşmeyecek."

"Anladığımı sanmıyorum," dedi Wallander yavaşça.

"Ölüm benim ellerimden olmayacak," dedi Victor Mabasha. "Ama başka birinin bunu gerçekleştirmesini engelleyemem."

"Katilin mi?"

"O benim görevimdi. Ama şimdi ellerimi yıkamaya karar verdim. İşi bırakıp gideceğim."

"Bilmece gibi konuşuyorsun," dedi Wallander. "Bırakacağın iş ne? Kimin öldürüleceğini bilmek istiyorum."

Ama Victor Mabasha karşılık vermedi. Başını iki yana salladı, Wallander karşısındaki delikanlıdan daha fazla bir şeyler öğrenemeyeceğini kabul etmek zorunda kaldı. Daha sonra gerçeği öğrenmesi için önünde çok uzun bir yolun uzandığını fark etti. Bir başka deyişle, Victor Mabasha, maskesinin düşmesine izin verdiğinde bunun kesinlikle gerçek olmadığını *bir süre sonra* anlayabilmişti. İşi bırakmaya niyeti yoktu. Ülkeden çıkmak için gereken yardımı almak amacıyla bu yalanı söylemek zorunda olduğunu anladı. Kendisine inanması için yalan söylemek zorunda kalmıştı ve bunu da İsveç polisini kandırabilecek kadar da büyük bir beceriyle yapmıştı.

Wallander'in o gün için soracak başka sorusu yoktu.

Kendini yorgun hissediyordu. Ama aynı zamanda da istediğini başarmış gibi duyumsuyordu kendini. Victor Mabasha hâlâ İsveç'te olduğuna göre cinayet şimdilik engellenmişti. Tabii, gerçeği söylediği varsayıldığında. Bu, Güney Afrika'daki meslektaşlarına işleri yoluna sokabilmeleri için biraz zaman verecekti. Victor Mabasha'nın görevi her neyse bunun Güney Afrika zencileri için olumlu bir şey olmadığını düşünüyordu.

Bu kadar bilgi şimdilik yeterli, diye geçirdi içinden Wallander. Güney Afrika polisiyle İnterpol aracılığıyla bağlantı kurar ve onlara bildiklerimi anlatırım. Yapabileceğim bu. Bundan sonrası dostumuz Konovalenko'ya kalmış. Eğer Per Åkeson'un Victor Mabasha'yı tutuklamasına izin verecek olursam ortalığın daha fazla karışmasına neden olabilirim. Ayrıca Konovalenko'nun ülkeden kaçma şansı da bu şekilde artar. Daha fazlasını öğrenmeye gereksinim yok. Son yasadışı eylemimi gerçekleştirip Victor Mabasha'nın ülkeden çıkmasına yardım etmeliyim.

Kızı konuşmanın son bölümünde yanlarındaydı. Uyanmış ve kahvaltı etmek için mutfağa gitmişti. Babasıyla zenci delikanlıyı görünce Wallander ona delikanlının kim olduğunu anlatmak zorunda kalmıştı.

"Sana bu delikanlı mı vurdu?" diye sordu Linda.

"Evet."

"Ve şimdi burada seninle kahve içiyor öyle mi?"

"Evet."

"Bunun biraz garip olduğunu kabul etmelisin."

"Polislerin yaşamları gariptir."

Linda daha fazla soru sormamıştı. Giyindikten sonra yeniden mutfağa gelmiş ve bir kenara çekilerek konuşmaları dinlemişti. Wallander daha sonra kızını, Victor Mabasha'nın eli için sargı bezi almaya eczaneye yollamıştı. Banyoda bulduğu penisilini Victor Mabasha'ya içirmişti. Sonra da zorunlu olarak yarayı temizlemiş ve temiz sargı beziyle sarmıştı. Aslında doktor çağırması gerektiğinin farkındaydı.

Daha sonra da Lovén'i aramıştı. Konovalenko ve Hallunda'daki evde yaşayan çiftle ilgili son haberleri sormuştu. Lovén'e Victor Mabasha'nın mutfakta yanında olduğundan söz etmemişti tabii.

"Baskın düzenlediğimizde onların nerede olduklarını öğrendik," dedi Lovén. "Aynı binada iki kat yukardaymışlar. Çok zekice değil mi? Kadının adına ikinci bir daireleri var. Ama artık orada değiller."

"O zaman başka bir şey daha öğrendik, demek," dedi Wallander. "Hâlâ buradalar. Büyük bir olasılıkla Stockholm'deler."

"Eğer gerekirse bu kentteki tüm evlerin kapısını tekmeleyip içeri dalarım," dedi Lovén. "Onları yakalamalıyız."

"Konovalenko üzerine yoğunlaş," dedi Wallander. "Bana kalırsa Afrikalı çok önemli değil."

"Aralarındaki ilişkiyi bir anlayabilsem," dedi Lovén.

"Louise Åkerblom öldürüldüğünde ikisi de aynı yerdeydi," dedi Wallander. "Sonra Konovalenko banka soydu ve bir polisi öldürdü. O sırada Afrikalı yanında değildi."

"Peki ama, bu ne anlama geliyor?" dedi Lovén. "Gerçek bir bağ göremiyorum aralarında, bana sorarsan hiçbir anlamı olmayan soyut bir bağ var."

"Evet," dedi Wallander. "Konovalenko o Afrikalıyı öldürmeyi kafasına takmış. Bence onlar başlangıçta iki arkadaştılar ama şimdi araları bozulmuş."

"Peki ama şu senin emlakçının burada işi ne?"

"Bir işi yok. Bence o kadın kazara öldürüldü. Konovalenko çok acımasız biri."

"Tüm bunlar da tek bir soruyu beraberinde getiriyor," dedi Lovén. "Neden?"

"Bunu yanıtlayacak tek kişi Konovalenko," diye cevapladı Wallander.

"Ya da Afrikalı," diye karşılık verdi Lovén. "Onu unutuyorsun, Kurt."

Lovén'le konuştuktan sonra Wallander, Victor Mabasha'yı ülkeden çıkarmaya kesin karar vermişti. Herhangi bir girişimde bulunmadan önce Afrikalının Louise Åkerblom'u öldürmediğinden emin olmalıydı.

Bunu nasıl gerçekleştireceğim, dedi kendi kendine. Hayatımda yüzü bu denli ifadesiz biriyle hiç karşılaşmamıştım. Konuşurken, gerçeğin nerede bittiğini ve yalanın nerede başladığını anlayamıyorum.

"En iyisi burada, bu evde kalman," dedi Victor Mabasha'ya. "Yanıtlanmasını istediğim bir soru var."

Pazar günkü araba yolculuğunun dışında evden dışarı çıkmadılar. Victor Mabasha çok yorgun olduğundan hemen hemen tüm günü uyuyarak geçirdi. Wallander bu işi gerçekleştirip gerçekleştirmeme konusunda kararsızdı. Öte yandan da zencinin evinde kalmasına izin verdiğine pişman olmuştu. Her zamanki gibi mantığıyla değil duygularıyla hareket etmişti. Şimdi de bu zor durumdan nasıl kurtulacağını düşünüyordu.

Pazar akşamı Linda'yı babasına götürdü. Kızını büyükbabasının evinin bulunduğu anacaddede bıraktı, babasının kendisini ihmal ettiğine ilişkin yakınmalarını dinlemek istemiyordu.

Sonunda pazartesi gelmiş ve Wallander işbaşı yapmıştı. Björk onu neşeyle karşıladı sonra da yanlarına Martinson'la Svedberg'i alıp toplantı odasına gittiler. Wallander, Stockholm'de olanları kendine göre anlattı. İş arkadaşları ona çeşitli sorular sordular. Ama sonuçta hiç kimsenin söyleyecek fazla bir şeyi olmadığı anlaşıldı. Bu işin anahtarı Konovalenko'nın elindeydi.

"Bir başka deyişle, *onu ele geçirinceye* dek beklemek zorundayız," dedi Björk. "Bu da bizi bekleyen diğer işlerle ilgilenmemiz için zaman verecek."

Bekleyen işleri önem sırasına göre ele alıp görev dağılımı yaptılar. Wallander'e Skårby yakınlarındaki ahırlardan çalınan atları bulmak düş-

müştü. İş arkadaşlarının şaşkın bakışları arasında kahkahalarla gülmeye başladı. "Çok tuhaf doğrusu," dedi. "Önce bir kadın kayboldu. Şimdi de atlar."

Beklediği ziyaret gerçekleştiğinde çalışma odasına yeni girmişti. Korktuğu soruyu kimin soracağından emin değildi. İş arkadaşlarından herhangi biri sorabilirdi. Ama kapıyı vurup içeri giren Martinson oldu.

"Vaktin var mı?" diye sordu.

Wallander evet dercesine başını salladı.

"Sana sormak istediğim bir şey var," diye devam etti Martinson.

Wallander arkadaşındaki çekingenliği fark etti.

"Dinliyorum," dedi.

"Dün arabanda bir Afrikalıyla birlikte görülmüşsün," dedi Martinson. "Ben de düşündüm de..."

"Ne düşündün?"

"Bilmiyorum."

"Linda, Kenya'lı erkek arkadaşıyla yeniden görüşmeye başladı."

"Ben de böyle olabileceğini düşünmüştüm."

"Ama az önce ne düşündüğünü bilmediğini söylemiştin."

Martinson kollarını iki yana açıp yüzünü buruşturdu. Sonra da hızla dışarı çıktı.

Wallander kayıp atlar konusunu bir kenara atarak, Martinson'un açık bıraktığı kapıyı kapattı ve oturup düşünmeye başladı. Victor Mabasha'ya sormak istediği sorular nelerdi? Ve onun yanıtlarını nasıl denetleyebilecekti?

Son yıllarda Wallander yabancı kökenli İsveç vatandaşlarıyla farklı sorgulamalarda karşı karşıya kalmış ve onlarla hem kurban hem de olası suçlu olarak konuşmuştu. Konu neyin yanlış neyin doğru olduğuna, suçluya suçsuza geldiğinde olaylara her zaman mutlak doğruyu *arayarak* yaklaşırdı. Adi ya da önemli bir suç söz konusu olduğunda suçlunun davranışının yetiştiği kültür doğrultusunda gerçekleştiğine defalarca tanık olmuştu. Kültürün, kültür birikiminin çok önemli olduğunu ve bunun tüm insanların yaşantısında kendini belli ettiğini bilirdi. Böylesi durumlarda kendini çaresiz hisseder, doğru soruları soramayacağını düşünürdü. Eski iş arkadaşı ve akıl hocası Rydberg ölmeden

önce defalarca gecenin geç saatlerine dek oturup ülkelerinde ve dünyada meydana gelebilecek büyük değişikliklerden söz etmişlerdi. Polisin farklı isteklerle karşı karşıya kalabileceğinden söz etmişlerdi. Bu sohbetleri sırasında Rydberg viskisini yudumlar ve on yıl içersinde İsveç polisinin çok büyük değişikliklerle karşı karşıya kalacağını ileri sürerdi. Bu kez örgütsel reformlar yetmeyecek polisin çalışma yöntemi de değişecekti.

"Ben buna dayanamam," demişti bir akşamüstü Rydberg, evinin balkonunda. "Er ya da geç hepimiz öleceğiz. Bundan sonra olacakları göremeyeceğim için bazen üzülüyorum. Zorluklarla karşılaşılacağı kesin ve bu heyecanlı da olacak. Sen bunları görebileceksin. Bu değişikliklere ayak uydurabilmek için düşünce tarzını değiştirmelisin."

Wallander, "Doğrusu başarabileceğimi sanmıyorum," diye karşılık vermişti. "Artık sıklıkla polis karakolunun dışında bir yaşam var mı yok mu diye düşünüyorum."

"Eğer Batı Hint Adaları'na gitmeyi düşünüyorsan geri dönmemek için elinden geleni yapmalısın," demişti Rydberg alaycı bir tavırla. "Bir yerlere gidip sonra da dönenler genellikle gittiklerinden daha iyi dönmezler. Kendilerini kandırırlar yalnızca. İnsan asla kendisinden kaçamaz gerçeğiyle henüz kimse başa çıkamadı."

"Bu benim de asla beceremediğim bir şey," dedi Wallander. "Benim dünyamda böylesi büyük planlara yer yok. Benim en çılgın düşüncem, acaba hoşuma gidebilecek başka bir iş bulabilir miyimden öte değil."

"Sen yaşamın boyunca polis olarak kalacaksın," dedi Rydberg. "Sen de benim gibisin. Bunu biliyorsun."

Wallander, Rydberg'le ilgili düşünceleri kafasından uzaklaştırdı, not defterini açtı ve kalemini aldı.

Sonra da öylece oturdu. Sorular ve yanıtlar, diye geçirdi içinden. Büyük bir olasılıkla ilk hatayı burada yapıyorum. Birçok kişi, özellikle bizlerden çok uzaklarda bulunan kıtalardan gelen insanlar, öykülerini kendi yöntemleriyle anlatmak için öncelikle bir yanıt oluştururlar. Bugüne değin karşılaştığım Afrikalıları, Arapları ve Latin Amerikalıları düşününce bunu şimdiye değin çoktan öğrenmiş olmalıydım. Bu insanlar her zaman bizim telaşımızdan ürkerler ve bu telaşımızı da saygısızlık

ya da hor görme olarak değerlendirirler. Birine zaman ayıramamak, biriyle hiç konuşmadan yan yana oturmak da onların gözünde onları reddetmek ya da onlar hakkında alaycı düşünmekle aynı anlamı taşır.

Onların öykülerini anlat, diye yazdı not defterine.

Bunun sayesinde doğru yolu bulabileceğini düşündü.

Onların öykülerini anlat, işte bu kadar.

Not defterini kenara iterek ayaklarını masanın üstüne koydu. Sonra evine telefon etti, her şeyin yolunda olduğunu öğrendi. Birkaç saat içersinde evde olacağına söz verdi.

Çalınan atlara ilişkin yazıyı boş gözlerle okudu. Yazıda 5 Mayıs gecesi üç tane değerli hayvanın kaybolmasından öte bir şey yoktu. Atlar geceyi geçirmeleri için ahırlara konulmuştu. Ertesi sabah ahırda çalışan kızlardan biri saat beş buçuk civarında ahırların kapılarını açmış ve atların orada olmadığını görmüştü.

Wallander saatine bir göz attı ve ahırlara gitmeye karar verdi. Üç seyis ve atların sahibinin özel sekreteriyle konuştuktan sonra Wallander olayın sigortadan para almak için yapılmış bir sahtekârlık olduğuna inanmıştı. Birkaç not aldıktan sonra yeniden geleceğini söyleyerek oradan uzaklaştı.

Ystad'a giderken yolda bir kafede durup kahve içti.

Güney Afrika'da yarış atlarının olup olmadığını merak etti.

21.

Sikosi Tsiki İsveç'e 13 Mayıs Çarşamba akşamı geldi.

Aynı akşam Konovalenko ona ülkenin güney kesiminde kalacağını söyledi. Hazırlık eğitimini orada alacak ve yine oradan ülkeden ayrılacaktı. Konovalenko, Jan Kleyn'dan yeni adayın yola çıktığını öğrendiğinde eğitim kampını Stockholm civarında oluşturmayı düşünmüştü. İniş kalkışları sırasında uçaklar büyük bir gürültü yaptığı için özellikle

Arlanda havaalanı civarında bir yer bulmak uygun olurdu. Gerekli olan silah eğitimi bu bölgede yapılacaktı. Dahası Victor Mabasha sorunundan ötürü nefret ettiği İsveçli polis de vardı. O polis eğer hâlâ Stockholm'deyse ortadan kaldırılıncaya değin kendisinin de burada kalması gerekiyordu. Bir polisin ölümünden sorumlu olduğu için polis örgütü mutlaka tetikte bekliyordu. İşini garantiye almak için her iki cephede de aynı anda ilerlemeye karar verdi. Tania'yı Stockholm'de yanından ayırmadı ama Rykoff'u sessiz sedasız bir mahallede bir ev tutması için ülkenin güneyine gönderdi. Rykoff haritada Skåne'nin kuzeyinde Småland bölgesini göstererek orada istenilen türde evlerin daha kolay bulunabileceğini söylemişti. Ne var ki, Konovalenko Ystad'a yakın olmak istiyordu. Eğer Victor Mabasha'yla polisi Stockholm'de yakalayamazlarsa, onların er ya da geç Ystad'a gideceklerini biliyordu. Wallander'le zenci delikanlı arasında beklenmeyen bir ilişkinin oluştuğundan da emindi. Olanları anlamakta güçlük çekiyordu. Ama yine de onların birbirlerinden uzakta olmadığından emindi. Eğer birini bulursa diğerine de ulaşacağını yüreğinde hissediyordu.

Ystad'daki bir turizm şirketi aracılığıyla Rykoff, Ystad'ın kuzeyinde Tomelilla yolu üzerinde bir ev kiraladı. Ev daha iyi bir yerde olabilirdi ama evin hemen yanındaki boş arazi atış eğitimi için idealdi. Konovalenko, Tania'nın da kendileriyle birlikte bu eve gelmesini istemediğinden Rykoff'un bu kez buzdolabını tıka basa doldurmasına gerek kalmamıştı. Bunun yerine zamanının büyük bir bölümünü Konovalenko'nun emirleri doğrultusunda Wallander'in nerede yaşadığını öğrenmeye çalışarak geçirmişti. Öğrendikten sonra da Wallander'in evini gözetlemeye başlamıştı. Ne var ki, Wallander ortalıkta yoktu. Sikosi Tsiki gelmeden bir gün önce 12 Mayıs Salı günü, Konovalenko, Stockholm'de kalmaya karar verdi. Victor Mabasha'yı bulmak için görevlendirdiği kişiler onu Stockholm'de görmemelerine karşın Konovalenko yine de onun kentte olduğunu düşünüyordu. Ayrıca Wallander gibi dikkatli ve titiz bir polisin evine bu denli çabuk dönebileceğine de inanmıyordu. Wallander evinin gözetim altında tutulduğunu tahmin edemeyecek kadar saf değildi.

Her şeye karşın salı günü öğleden sonra saat beş civarında Rykoff onu görebildi. Kapı açılmış ve Wallander sokağa çıkmıştı. Yalnızdı ve arabasında oturan Rykoff onun tetikte olduğunu görebiliyordu. Wallander yürüyerek binadan uzaklaşmıştı. Rykoff eğer arabasıyla onu izleyecek olursa dikkatleri anında üstüne çekeceğinin farkındaydı. On dakika sonra kapı yeniden açıldığında Rykoff yine oradaydı. Rykoff kaskatı kesildi. Bu kez binadan iki kişi çıkmıştı. Rykoff'un daha önce hiç görmediği ama Wallander'in kızı olduğunu tahmin ettiği genç bir kız kapıdan çıkmıştı. Hemen arkasında da Victor Mabasha vardı. Karşı kaldırıma geçtiler, arabaya binerek oradan uzaklaştılar. Rykoff onları izlemedi. Tersine, yerinden ayrılmayarak Konovalenko'nun Tania'yla birlikte kaldığı Järfälla'daki eve telefon etti. Telefonu Tania açtı. Rykoff onunla konuştuktan sonra Konovalenko'yla konuşmak istediğini söyledi. Konovalenko, Rykoff'un söylediklerini duyar duymaz kararını verdi. Ertesi gün erkenden Tania'yla birlikte Skåne'e gideceklerdi. Sikosi Tsiki gelinceye ve Wallander'le Victor Mabasha'yı öldürünceye dek orada kalacaklardı; eğer gerekirse Wallander'in kızını da öldüreceklerdi. Daha sonra da ne yapacaklarına karar vereceklerdi. Ama Järfälla'daki eve dönmek de bir olasılıktı.

Konovalenko yanına Tania'yı alarak gece yarısı Skåne'e gitmek üzere yola koyuldu. Rykoff, Ystad'ın batı kesimindeki otoparkta onlarla buluştu. Doğruca Rykoff'un kiraladığı eve gittiler. O gün öğleden sonra Konovalenko, Mariagatan'ı gidip gördü. Ayrıca Wallander'in oturduğu evin çevresini de inceledi. Dönüş yolunda karakolun az ilerisindeki tepede bir süre durdu.

Karakolun oldukça basit bir görünümü vardı. Bir kez daha başarısız olmayı göze alamazdı. Eğer yine başarısız olursa bu, Güney Afrika'daki geleceğine ilişkin tüm düşlerinin sonu olurdu. Zaten işleri yeterince tehlikeye attığının farkındaydı. Victor Mabasha'nın ölmediği gerçeğini Jan Kleyn'a söylememişti. Kendisinin haberi olmadan Jan Kleyn'a bilgi veren birileri de olabilirdi. Bu aslında çok büyük bir olasılık değildi ama yine de gerçekleşebilirdi. Jan Kleyn ara sıra olay yerine birilerini gönderir ve kendi istediği türde araştırmasını yaptırırdı. Ama Jan Kleyn tarafından gönderilebileceğini tahmin ettiği birine henüz rastlamamıştı.

Konovalenko'yla Rykoff o günü ne yapacaklarına karar vermekle geçirdiler. Konovalenko başından beri acımasız ve kararlı bir şekilde davranmayı düşünüyordu. Acımasız ve doğrudan bir saldırıydı planladığı.

"Elimizde ne tür silahlar var?" diye sordu.

"Roketatarlar, patlayıcılar, uzun menzilli funya, otomatik silahlar, tüfekler, tabancalar, elbombalarıyla telsiz cihazları."

Konovalenko bir kadeh votka içti. Wallander'i canlı ele geçirmek istiyordu. Onu öldürmeden önce sormak istediği birkaç soru vardı. Ama yine de bu düşünceleri kafasından uzaklaştırdı. İşi tehlikeye atmaması gerekiyordu.

Sonra da ne yapacağına karar verdi.

"Yarın sabah Wallander evden dışarı çıktığında Tania binaya girer ve merdivenlerle daire kapılarının nasıl olduklarını inceler," dedi. "El ilanları dağıtıyormuş gibi yaparsın. Süpermarketten birkaç broşür alırız. Ondan sonra da binanın sürekli gözetim altında tutulması gerekmektedir. Eğer yarın akşam evde olduklarından emin olursak eyleme geçeriz. Kapıyı kırıp içeri dalarız. Eğer beklenmedik bir şey olmazsa ikisini de öldürüp oradan kaçarız."

"Onlar üç kişi," dedi Rykoff.

"İki ya da üç," diye cevap verdi Konovalenko. "Üçüncü kişinin yaşamasına izin veremeyiz."

"Bu akşam karşılayacağım yeni Afrikalı da bu işin içinde mi olacak?" diye sordu Rykoff.

Konovalenko, "Hayır," dedi. "O burada Tania'yla birlikte kalacak."

Rykoff ile Tania'ya son derece ciddi bir ifadeyle baktı.

"Victor Mabasha birkaç gün önce öldü," dedi. "En azından Sikosi Tsiki'nin buna inanması gerek. Anlaşıldı mı?"

Her ikisi de başlarını evet dercesine salladı.

Konovalenko kendisinin ve Tania'nın kadehini yeniden doldurdu. Rykoff patlayıcıları hazırlayacağından ve alkolün etkisi altında kalmak istemediğinden içmedi. Ayrıca Sikosi Tsiki'yi karşılamak için Limhamn'a kadar araba kullanacaktı.

"Şu Güney Afrika'dan gelen adam için bir hoş geldin yemeği verelim," dedi Konovalenko. "Hiçbirimizin bir Afrikalıyla yemek yemekten hoşlana-

cağını sanmıyorum ama işin hatırına insan bazen özveride bulunmak zorunda kalıyor."

"Victor Mabasha Rus yemeklerinden hoşlanmazdı," dedi Tania.

Konovalenko bir an için düşündü.

"Tavuk," dedi sonunda. "Tüm Afrikalılar tavuktan hoşlanır."

Saat altıda Rykoff, Sikosi Tsiki'yi Limhamn'da karşıladı. Birkaç saat sonra hepsi de masanın başında oturuyordu. Konovalenko kadehini kaldırdı.

"Yarın izinlisin," dedi. "Cuma günü işbaşı yapacaksın."

Sikosi Tsiki başını evet dercesine salladı. Yeni gelen adam eskisi kadar sessizdi.

Konuşmaktan hoşlanmıyorlar anlaşılan, diye geçirdi Konovalenko içinden. Ama kartlar masaya açıldığında da son derece acımasızlar. Tıpkı benim gibi.

Wallander, Ystad'a döndükten sonra birkaç günü suç eylemlerinin farklı şekillerini planlayarak geçirdi. Victor Mabasha'nın İsveç'ten kaçması için bazı hazırlıklar yaptı. Bazı araştırmalardan sonra bunun durumu denetim altına almak için en iyi yol olduğuna karar verdi. İçinde yoğun bir suçluluk duygusu vardı ve yapmak üzere olduğu eylemin yasadışı olduğunu düşünmekten kendini alamıyordu. Victor Mabasha, Louise Åkerblom'u kendisi öldürmemiş olsa bile cinayet işlendiğinde olay yerindeydi. Dahası birkaç araba çalmış ve bir dükkân soymuştu. Sanki bunlar yetmezmişcesine İsveç'te yasadışı bir göçmendi ve ülkesi Güney Afrika'da çok ciddi bir suç işlemeye hazırlanıyordu. Wallander her şeye karşın suçun işlenmesini engellemenin tek yolunun bu olduğuna inanıyordu. Ayrıca Konovalenko'nun, Victor Mabasha'yı öldürmesi de engellenebilirdi. Yakalandığında Louise Åkerblom'u öldürme suçundan cezalandırılacaktı. Güney Afrika'daki meslektaşlarına İnterpol aracılığıyla bir mesaj göndermek istiyordu. Ama önce Victor Mabasha'yı ülkeden çıkarması gerekiyordu. Bu yüzden de dikkatleri üstüne çekmemek için Victor Mabasha'nın Zambia'daki Lusaka'ya nasıl gidebileceğini Malmö'deki bir seyahat şirketiyle bağlantı kurarak öğrenmeye çalıştı.

Mabasha ona Güney Afrika'ya vizesiz girilemeyeceğini söylemişti. Ama sahte bir İsveç pasaportuyla Zambia'ya girmek için vizeye gereksinimi yoktu. Hem uçak biletini alabilecek hem de Zambia'dan sonra Zimbabwe ve Botswana yoluyla hedefine ulaşmak için gereken parası vardı. Güney Afrika'ya ulaştıktan sonra pek sıkı denetlenmeyen bir noktadan sınırı geçebilirdi. Malmö'deki seyahat şirketi birçok seçenek sunmuştu. Sonunda Victor Mabasha'nın önce Londra'ya gitmesine oradan da *Zambia havayollarına ait bir uçakla* Lusaka'ya gitmesine karar verildi. Bu da Wallander'in Victor Mabasha'ya sahte pasaport sağlaması anlamına geliyordu. Bu, birçok sorunun yanı sıra vicdan azabı çekmesine de neden olmuştu. Kendi çalıştığı işyerinde sahte pasaport hazırlamak mesleğine ihanet etmek gibi gelmişti ona. Victor Mabasha Zambia'ya ulaşır ulaşmaz pasaportu yırtıp atmaya söz vermişti ama bu, yine de Wallander'in kendini iyi hissetmesini sağlayamamıştı.

"Pasaport *aynı gün*," *diye tembihl*emişti Wallander. "Yırtılmalı ve yakılmalı."

Wallander ucuz bir fotoğraf makinesi satın alarak pasaport için gerekli resimleri çekti. Victor Mabasha'nın İsveç pasaport kontrolünden nasıl geçeceğine ilişkin en önemli sorun son ana değin çözülemeyecekti. Elindeki İsveç pasaportu teknik açıdan gerçek olmasına ve pasaport sahibinin sınır polisinin kara listesinde olmamasına karşın yine de bazı şeyleri yolunda gitmeyebilirdi. Wallander uzun bir süre düşündükten sonra Victor Mabasha'nın Malmö'deki feribot terminalinden ülkeden ayrılmasına karar verdi. Mabasha'ya birinci sınıf bileti alacaktı. Birinci sınıf biletle pasaport yetkililerinin dikkatlerini çekmeyeceğini düşünüyordu. Linda, Victor Mabasha'nın kız arkadaşı rolünü üstlenecekti. Pasaport memurlarının burunlarının dibinde öpüşerek birbirleriyle vedalaşacaklardı, Wallander de bu arada ona bir iki İsveççe cümle öğretecekti.

Biletler ortaylandıktan ve tüm hazırlıklar yapıldıktan sonra Victor Mabasha'nın İsveç'ten 15 Mayıs sabahı ayrılmasına karar verildi. Wallander, 15 Mayıs'a dek sahte pasaportu hazırlamış olacaktı.

Wallander salı günü öğleden sonra babası için pasaport başvuru formunu doldurup babasının iki resmini yanına aldı. Pasaport verme iş-

lemleri son zamanlarda yeniden gözden geçirilmişti. Artık evrak, başvuru sahibi beklerken hemen hazırlanıp kendisine veriliyordu. Wallander, pasaport memuru kadının son başvuru sahibinin işini de tamamlamasını bekledi.

"Geç kaldığım için çok özür dilerim," dedi Wallander. "Ama babam bir emekli grubuyla Fransa'ya gidecek. Eski evrakları atarken pasaportunu da yırtıp atmış."

Irma adındaki pasaport memuru, "Bu tür şeyler oluyor," dedi. "Pasaportu bugün mü alması gerek?"

"Eğer mümkünse," diye yanıtladı Wallander. "Geciktiğim için gerçekten özür dilerim."

"O kadını neden öldürdüklerini de hâlâ öğrenmediniz," diyerek başvuru formuyla resimleri aldı görevli.

Wallander pasaportun hazırlanmasını izledi. Pasaportu eline aldıktan sonra görevli kadının yaptıklarının aynısını yineleyebileceğinden emindi.

"Çok basitmiş," dedi."

"Ama o kadar da sıkıcı," diye karşılık verdi Irma. "İşler neden kolaylaşırken sıkıcı olmaya başlar?"

"O zaman polis olun," dedi Wallander. "Yaptığımız iş kesinlikle ne tekdüze ne de sıkıcı."

"Ben zaten polisim," dedi Irma. "Ayrıca sizinle yer değiştirmek istediğimi de sanmıyorum. Kuyudan ceset çıkarmak hiç de hoş bir iş olmamalı. Sahi, o sırada neler hissettiniz?"

"Bilmiyorum," dedi Wallander. "Galiba o denli korkunç bir duygu ki insanın her yanı uyuşuyor ve bu yüzden de hiçbir şey hissedemiyor. Ama yakında Adalet Bakanlığı'nda bir komite kurulacak ve bu komite polisler kuyulardan kadın cesetleri çıkardıklarında ne hissettiklerini araştıracak. *Polislerin* psikolojisi için bu gerçekten de çok önemli."

Irma gereçlerini toplarken Wallander onunla sohbete devam etti. Pasaport hazırlamak için gerekli olan tüm malzemeler bir dolabın içine kilitlenmişti. Ama Wallander anahtarların nerede olduğunu biliyordu.

Victor Mabasha'nın Jan Berg adında bir İsveç vatandaşı olarak ülkeden ayrılmasına karar vermişlerdi. Wallander, Victor Mabasha'ya

seçmesi için bir isim listesi vermiş sonunda en kolay söylenilen Jan Berg adını seçmişlerdi. Victor Mabasha, bu adın ne anlama geldiğini sormuş ve Wallander'in yaptığı çeviriden memnun kalmıştı. Wallander son birkaç günden beri birlikte olduğu bu Güney Afrikalı adamın kendisine tümüyle yabancı olan ruhlar dünyasıyla çok yakın bir ilişki içersinde yaşadığını fark etmişti. Victor Mabasha'ya göre hiçbir şey rastlantı değildi, hatta seçilen bir isim bile. Linda babasına Victor Mabasha'nın *neden bu şekilde düşündüğünü açıklamaya* çalışmıştı. Buna karşın Wallander yine de hiçbir şey anlayamadığı bir dünyayla karşı karşıya kaldığını hissetmişti. Victor Mabasha atalarından sanki onlar yaşıyormuşcasına söz ediyordu. Wallander bazen bir olayın geçen gün mü yoksa yüzlerce yıl önce mi olduğunu anlamakta zorlanıyordu. Victor Mabasha'dan hoşlanmaya başlamıştı. Bu adamın ülkesinde çok ciddi bir cinayet işlemeye hazırlandığını algılaması da gittikçe zorlaşıyordu.

Wallander o salı akşamı geç saatlere değin bürosunda kaldı. Zamanın geçmesini kolaylaştırmak amacıyla Riga'daki Baiba Liepa'ya bir mektup yazmaya başladı. Ama yazdıklarını okuyunca mektubu yırtıp attı. Bir ara oturup ona bir mektup yazacak sonra da mektubu postalayacaktı. Ama bu biraz zaman alacağa benziyordu.

Saat onda karakolda yalnızca nöbetçi polisler kalmıştı. Pasaportların *birbirine benzediği odanın ışığını* yakmaya cesaret edemediğinden mavi bir ışık saçan el fenerinin ışığıyla çalışıyordu. Koridorda ses çıkarmadan ilerlerken bir yandan da başka bir yerde olmayı diliyordu içinden. Victor Mabasha'nın ruhlar dünyasını düşündü ve bir an için İsveçli polislerin başları sıkıştığında başvuracakları özel bir ruhları olup olmadığını merak etti.

Anahtar, dosya dolabındaki çengelde asılıydı. Bir an durarak odanın içindeki cihazlara baktı.

Sonra da lastik eldivenlerini eline geçirerek çalışmaya başladı. Ayak seslerinin yaklaştığını duydu. Makinenin arkasına çömelerek feneri söndürdü. Ayak sesleri uzaklaşınca da feneri yakarak işine devam etti. Tüm bedeninin ter içinde kaldığını hissediyordu. Sonunda, pasaport elindeydi. Makineyi kapattı, anahtarı yerine koydu ve kapıyı kilitledi. Er ya da geç yapılan bir denetim sırasında pasaport kalıbının ortadan kay-

bolduğu fark edilecekti. Kayıt numarasını ezberleyerek, bu yarın bile olabilir, diye geçirdi içinden. Bu da Björk'ün bazı uykusuz geceler geçirmesine neden olacaktı. Ama hiçbir şey Wallander'i ele vermeyecekti.

Çalışma odasına geri dönüp masasının başına oturduğunda birden pasaporta damga basmadığını fark etti. Kendi kendine küfrederek evrakı yere fırlattı.

Tam o sırada kapı hızla açıldı ve Martinson içeri girdi. Wallander'i masanın başında oturuyor görünce çok şaşırmıştı.

"Ah, özür dilerim," dedi. "Burada olduğunu bilmiyordum. Şapkam burada mı diye bakmaya gelmiştim."

Wallander, "Şapka mı?" diye sordu. "Mayıs ayının ortasında mı?"

"Havalar soğuyacakmış," dedi Martinson. "Dün burada toplandığımızda yanımdaydı."

Wallander bir gün önce Svedberg ve Martinson'la birlikte odasında oturup soruşturmadaki son gelişmeleri gözden geçirdiklerinde ve Konovalenko'nun bulunmasına ilişkin konuştuklarında Martinson'un başında şapka olduğunu kesinlikle hatırlamıyordu.

"Sandalyenin altına bak," dedi.

Martinson eğilince de, hemen masanın kenarında duran pasaportu cebine koydu.

"Yok," dedi Martinson. "Bu kaybettiğim kim bilir kaçıncı şapka."

"Temizlikçilere sorsana," diye önerdi Wallander.

Martinson kapıdan çıkarken aklına bir şey gelerek durdu.

"Peter Hanson'u hatırlıyor musun?" diye sordu.

"Onu nasıl unutabilirim?"

"Svedberg onu birkaç gün önce aradı ve sorgulama raporundaki birkaç ayrıntıyı sordu. Sonra da senin evine giren hırsızdan söz etti ona. Hırsızlar genellikle birbirlerinin ne yaptığını bilirler. Svedberg denemenin bir yararı olacağını düşünmüştü. Bugün Peter Hanson aradı ve hırsızın kim olduğunu bildiğini söyledi."

"Vay canına!" dedi Wallander. "Eğer plaklarımla CD'lerimi geri alabilirse pikabımı unutabilirim."

"Yarın Svedberg'le konuş," dedi Martinson. "Ve tüm geceyi de burada geçirme."

Wallander ayağa kalkarken, "Ben de gitmek üzereydim zaten," dedi.

Martinson eşikte durarak, "Onu yakalayacak mıyız dersin?" diye sordu.

"Elbette," dedi Wallander. "Elbette onu yakalayacağız. Konovalenko'nun bir yere gittiği yok."

"Acaba hâlâ burada mı?"

"Burada olduğunu düşünmek zorundayız," dedi Wallander.

"Parmağı kesik Afrikalıyı ne yapacağız?"

"Konovalenko'nun bunu açıklayabileceğinden eminim."

Martinson düşünceli bir tavırla başını salladı.

"Bir şey daha var," dedi. "Louise Åkerblom'un cenazesi yarın."

Wallander ona baktı. Ama bir şey söylemedi.

Cenaze töreni çarşamba günü öğleden sonra saat ikideydi. Wallander cenazeye gidip gitmeme konusunda kararsızdı. Åkerblom ailesiyle yakın bir ilişkisi yoktu. O gün gömecekleri kadın, Åkerblom ailesini tanıdığında zaten ölmüştü. Öte yandan, törende polisin bulunması acaba yanlış anlaşılmaz mıydı? Kadının katili henüz bulunmadan polislerin ortada görünmesi hoş olmayabilirdi. Yine de gitmek istiyordu. Ve bunu neden istediğini de bir türlü anlamıyordu... Salt meraktan mı acaba? Ya da suçluluk duygusundan mı? Saat birde üstüne koyu renk takım elbisesini geçirdi ve beyaz kravatını taktı. Victor Mabasha koridordaki aynanın önünde kravatını bağlamaya çalışan Wallander'i izliyordu.

"Cenazeye gidiyorum," dedi Wallander. "Konovalenko'nun öldürdüğü kadının cenazesine."

Victor Mabasha şaşkınlıkla ona baktı.

"Cenazeyi şimdi mi gömecekler?" diye sordu şaşkınlıkla. "Biz ölülerimizi mümkün olan en kısa zamanda gömeriz. Kalkıp yürümesinler diye."

"Biz hayaletlere inanmayız," dedi Wallander.

"Ruhlar hayalet değildir," dedi Victor Mabasha. "Beyazların bu olayı anlamakta neden bu denli zorlandıklarını bazen çok merak ediyorum."

"Belki de haklısın," dedi Wallander. "Ya da haksızsın. Her ikisi de geçerli olabilir."

Sonra da dışarı çıktı. Victor Mabasha'nın sorularından tedirgin oluyordu.

Bu piç kurusu zenci kendi evimde bana nasıl düşüneceğimi söyleyeceğini mi sanıyor, diye geçirdi içinden öfkeyle. Ona yardım elini uzatmasaydım acaba şimdi nerede olurdu?

Krematoryumdaki kilisenin yakınında arabasını park etti, çanların çalmasını ve siyahlar içersindeki aile bireylerinin içeri girmesini bekledi. İçeri girdiğinde kilise hademelerinden biri kapıyı kapatıyordu. En arka sıraya geçip oturdu. Birkaç sıra önünde oturan bir adam başını çevirip selam verdi. Adam, *Ystad Chronicle*'ın muhabirlerinden biriydi.

Org müziğini dinlerken birden boğazına bir yumru tıkandığını hissetti. Cenazeler her zaman duygulanmasına neden olurdu. Babasıyla birlikte mezarlığa gittikleri günü hatırladı. Annesi on bir yıl önce ölmüştü ama bu anı, hâlâ gözlerinin yaşarmasına neden oluyordu. Kilisede kısa bir konuşma yapması gerekiyordu ama hıçkırıklarını tutamamış ve konuşmayı yapamadan koşarak dışarı çıkmıştı.

Kilisenin içindekilere bakarak duygularını denetim altına almaya çalıştı. Robert Åkerblom en ön sırada beyaz giysiler giymiş kızlarıyla birlikte oturuyordu. Yanında cenaze töreninden sorumlu Papaz Tureson vardı.

Wallander birden Åkerblom'ların evindeki çekmecede bulduğu kelepçeyi hatırladı. Kelepçeleri en son düşündüğünden bu yana bir hafta geçmişti.

Polislerin geliştirdikleri merak duygusunun çoğu kez araştırma çalışmalarının önünde gittiğini düşündü. Belki de bu merak uzun yıllar insanların yaşamlarının en özel bölümlerini incelemekten kaynaklanıyordu. Merak artık bir alışkanlığa dönüşmüştü. O kelepçelerin cinayet soruşturmasından ayrı tutulmaları gerektiğini biliyorum, diye geçirdi içinden. Onların *bir önemi* yok. Ama öte yandan kelepçelerin neden çekmecede olduklarını öğrenmek için elimden geleni yapmaya hazırım. Bu kelepçelerin hem Louise Åkerblom hem de kocası için ne anlama geldiklerini öğrenmek istiyorum.

Bu tatsız düşüncelerden kendini kurtarmak istercesine başını iki yana sallayarak cenaze törenine odaklaşmaya çalıştı. Papaz Tureson'un

konuşması sırasında bir ara gözüne Robert Åkerblom ilişti. Aralarındaki mesafeye karşın adamın çektiği acıyı ve çaresizliği duyumsadı. Boğazına yeniden bir yumru tıkandı ve gözyaşları yanaklarından aşağı akmaya başladı. Duygularını yeniden denetim altına alabilmek için Konovalenko'yu düşünmeye başladı. İsveç'teki polislerinin birçoğu gibi Wallander de gizlice idam cezasından yanaydı. Savaş sırasında vatan hainlerine karşı uygulanan o skandalın dışında bazı suç türlerinde idamın önemini ve yararını savunanlardandı. Bazı cinayetlerin, suikastların, uyuşturucu suçlarının cezaları bazen o denli hafif oluyordu ki, Wallander suçluların suça teşvik edildiklerini düşünmeden edemiyordu. Düşüncelerinin çelişkilerle dolu olduğunun ve yasaların yetersiz olduklarının da farkındaydı. Acı dolu deneyimlerinden ötürü bu şekilde düşünüyordu. Bir polis olduğu için çok acımasız ve zorlu bir yaşamı vardı. Olaylar tepki göstermesine neden oluyordu.

Törenden sonra Robert Åkerblom'a Louise Åkerblom'un yakın akrabalarının elini sıkıp başsağlığı diledi. Ağlamaktan korktuğu için küçük kızlarla konuşmadı.

Papaz Tureson, Wallander'i kiliseden dışına sürükledi.

"Buraya gelmeniz çok iyi oldu," dedi Wallander'e. "Doğrusu hiçbirimiz polisin cenazeye bir temsilci göndereceğini düşünmemiştik."

"Ben kendimden başka hiç kimseyi temsil etmiyorum," dedi Wallander.

"Yine de gelmeniz çok iyi oldu," dedi Papaz Tureson. "Bu trajedinin arkasındaki adamı hâlâ arıyor musunuz?"

Wallander evet dercesine başını salladı.

"Peki, yakalayabilecek misiniz?"

Wallander bir kez daha başını salladı.

"Evet," dedi. "Er ya da geç yakalayacağız. Robert Åkerblom ne durumda? Kızlar nasıl?"

"Şu anda kiliseden aldıkları destek onlar için çok önemli," dedi Papaz Tureson. "Ayrıca Robert'ın sığınacağı Tanrı'sı var."

Wallander şaşkınlıkla, "Yani hâlâ inanıyor mu, demek istiyorsunuz?" diye sordu.

Papaz Tureson kaşlarını çattı.

"Bazı insanların kendisine ve ailesine yaptığı bir şeyden ötürü neden Tanrı'sına sırt çevirsin ki?"

"Evet," dedi Wallander yavaşça. "Neden böyle bir şey yapsın ki?"

Papaz Tureson, "Bir saat içinde kilisede bir toplantı yapılacak," dedi. "Sizi de bekleriz."

"Teşekkür ederim," diye karşılık verdi Wallander. "Ama işimin başına dönmem gerekiyor."

El sıkıştılar. Wallander arabasına doğru yürüdü. Birden ilkbaharın geldiğini fark etti.

Victor Mabasha gidinceye değin bekle bahar, diye geçirdi içinden. Konovalenko yakalanıncaya değin bekle. İşte o zaman ben kendimi sana adayacağım.

Perşembe sabahı Wallander kızını babasının Löderup'daki evine götürdü. Oraya vardıklarında Linda birden geceyi orada geçirmeye karar verdi. Arka bahçeye bir göz attıktan sonra Ystad'a dönmeden önce çimleri biçeceğini ve bahçeye çekidüzen vermek istediğini söyledi. Bu da en azından iki gün sürerdi.

Wallander, "Fikrini değiştirirsen haber ver," dedi.

"Evini temizlediğim için bana teşekkür etmelisin," dedi Linda. "Çok pisti."

"Biliyorum," diye gülümsedi Wallander. "Teşekkürler."

"Daha ne kadar buralarda kalmamı istiyorsun?" diye sordu Linda. "Stockholm'de beni bekleyen epeyce iş var."

"Fazla değil," dedi Wallander. Sesinin pek inandırıcı çıkmadığının farkındaydı. Ne var ki, kızı bu yanıtla yetinmişti.

Daha sonra savcı Åkeson'la uzun bir görüşme yaptı. Geri döndüğünde Martinson ve Svedberg'in yardımıyla soruşturma evrakını bir araya topladı.

Öğleden sonra eve dönmeden önce dört civarında alışverişe çıkarak yiyecek bir şeyler aldı. Evin kapısının önünde bir dükkânın el ilanları yığınlar halinde duruyordu. Ne olduklarına bakmadan ilanları alıp çöp bidonuna attı. Daha sonra da akşam yemeğini yaptı ve Victor Mabasha'yla oturup yolculuğun ayrıntılarını bir kez daha gözden geçirdi-

ler. Victor Mabasha İsveççe cümleleri her defasında daha iyi söylemeye başlamıştı.

Yemekten sonra yolculuğun son aşamasını yeniden gözden geçirdiler. Victor Mabasha sargılı elini gizlemek amacıyla yağmurluğunu sol kolunda taşıyacaktı. Yağmurluk sol kolundayken ceketinin iç cebinden pasaportunu nasıl çıkaracağının provasını defalarca yaptı. Sonunda Wallander memnunlukla başını salladı. Hiç kimse sargıları göremeyecekti.

"İngiliz havayollarıyla Londra'ya uçuyorsun," dedi. "SAS çok riskli olurdu. İsveç havayollarının hostesleri gazeteleri okuyup TV izlemiş olabilirler. Elinin sargılı olduğunu görünce hemen polise haber verebilirler."

O akşam tüm ayrıntılar gözden geçirildikten sonra ikisi de derin bir sessizliğe büründü. Uzun bir süre sonra Victor Mabasha yerinden kalkıp Wallander'in önünde durdu.

"Bana neden yardım ediyorsun?" diye sordu.

Wallander, "Bilmiyorum," diye cevap verdi. "Aslında, sık sık ellerine kelepçe takmam gerektiğini düşünüyorum. Gitmene izin vererek büyük bir tehlikeyi göze aldığımın farkındayım. Kim bilir belki de Louise Åkerblom'u sen öldürdün? Ülkendeki insanların nasıl iyi birer yalancı olduklarını sen söylemiştin bana. Kim bilir belki de bir katilin gitmesine izin veriyorum, ne dersin?"

"Ama izin vereceksin, değil mi?"

"Evet."

Victor Mabasha kolyesini çıkararak Wallander'e uzattı. Kolyenin ucunda vahşi bir hayvanın dişi sallanıyordu.

"Leopar tek başına avlanır," dedi Victor Mabasha. "Aslanın tersine leopar kendi yoluna gider ve gözüne kestirdiği avını tek başına avlar. Havanın çok sıcak olduğu gündüzleri ağacın altında dinlenir. Yalnızca geceleri avlanır. Leopar çok becerikli ve yetenekli bir avcıdır. Ne var ki, leopar diğer avcıların da en büyük düşmanıdır. Bu, leoparın köpek dişi. Senin olmasını istiyorum."

"Ne demek istediğini anladığımdan emin değilim," dedi Wallander. "Ama dişe çok teşekkür ederim."

"Her şey anlaşılabilir nitelikte değildir," dedi Victor Mabasha. "Bir öykü sonu olmayan bir yolculuktur."

"Bu da herhalde ikimizin arasındaki fark olmalı," dedi Wallander. "Öykülerin sonlarının olmalarına alışığım ve öyle olmalarını da beklerim. Oysa sen iyi bir öykünün sonu yoktur diyorsun."

"Evet," dedi Victor Mabasha. "İnsanın bazı insanlarla bir kez daha karşılaşmayacağını bilmesi iyi bir şey. Bu, bir şeylerin yaşamayı sürdüreceği anlamına gelir."

"Belki," dedi Wallander. "Ama bundan kuşkuluyum.

Victor Mabasha sustu.

Wallander elindeki dişe bakarken Victor Mabasha kanepede uykuya dalmıştı.

Wallander birden içinde bir sıkıntı hissetti. Işığı yakmadan mutfağa gidip camdan sokağa baktı. Sessizdi. Sonra koridora çıkarak sokak kapısının kilitli olup olmadığını kontrol etti. Telefonun yanındaki tabureye oturdu, belki de çok yorgun olduğum için kendimi böyle hissediyorum, diye geçirdi içinden. On iki saat sonra Victor Mabasha gitmiş olacaktı.

Bir kez daha dişe baktı.

Bana kimse inanmayacak, dedi kendi kendine. Skåne'deki evde parmağı kesilen zenci adamla birlikte geçirdiğim günler ve geceler konusunda sessiz kalmalıyım.

Bu, mezara kadar götüreceğim bir sır.

15 Mayıs Cuma günü sabah Hammanskraal'da buluşan Jan Kleyn ve Franz Malan'ın planda önemli bir eksikliğin olmadığını saptamaları uzun sürmemişti.

Suikast 12 Haziran günü Cape Town'da gerçekleşecekti. Nelson Mandela stadyumda konuşacaktı ve tepede pusuya yatacak olan Sikosi Tsiki, uzun menzilli tüfeğiyle turnayı gözünden vuracaktı. Sonra da görünmeden ortadan kaybolacaktı.

Ne var ki, Jan Kleyn'ın ne Franz Malan'a ne de örgüt üyelerine sözünü etmediği iki konu vardı. Aslında bunlardan kimseye söz etmeye niyeti yoktu. Güney Afrika'daki beyazların iktidarının sürmesini sağlamak amacıyla bazı özel sırları mezara kadar götürmeye kesin kararlıy-

dı. Ülkenin tarihindeki bazı olaylar ve ilişkilerin açıklanması asla söz konusu değildi.

Öncelikle Sikosi Tsiki'nin öldüreceği kişinin kimliğini bilerek yaşamını sürdürmeye izin verme riskini asla göze alamazdı. Sikosi Tsiki'nin bu konuda kesinlikle ağzını açmayacağından emindi. Ama piramitlerin içinde gizli odalar inşa eden işçileri, bu bilgileri açıklamasınlar diye öldüren firavunlar gibi Jan Kleyn'ın da Sikosi Tsiki'yi gözden çıkarması gerekiyordu. Onu kendi elleriyle öldürecek ve cesedin bulunmaması için elinden geleni yapacaktı.

Jan Kleyn'ın kendisine saklayacağı ikinci sır ise Victor Mabasha'nın bir gün öncesine kadar yaşadığı gerçeğiydi. Oysa şimdi ölmüştü, bu konuda Jan Kleyn'ın artık en küçük bir kuşkusu bile yoktu. Ama Victor Mabasha'nın bu denli uzun bir süre yaşaması Jan Kleyn'ın kişisel başarısızlığıydı. Konovalenko'nun hatalarından ve Victor Mabaska bölümünün kapatılmasındaki beceriksizliğinden nedense kendini sorumlu tutuyordu. KGB eski ajanı kendisinden hiç beklenilmeyen bir şekilde bir zayıflık sergilemişti. Bu en büyük zayıflığı da yalan söyleyerek kapatmaya çalışmıştı. Mandela suikastı başarıyla sonuçlandıktan sonra Konovalenko'yu Güney Afrika'ya almak isteyip istemediğine o zaman karar verecekti. Adamın Sikosi Tsiki'ye gerekli eğitimi vereceğinden ve bu konudaki yeteneğinden hiç kuşkusu yoktu. Öte yandan Sovyet imparatorluğunun çöküşünün Konovalenko gibilerinin güvenilmez yeteneklerinden kaynaklandığına inanıyordu. Konovalenko'nun Vladimir ve Tania'yla birlikte ortadan kaybolabileceği olasılığını asla göz ardı etmiyordu. Tüm operasyonun aslında iyi bir bahar temizliğine gereksinimi vardı. Bu görevi de başkasına vermeyi kesinlikle düşünmüyordu.

Yeşil örtülü masanın başına geçmişler planı bir kez daha gözden geçiriyorlardı. Bir hafta önce Franz Malan, Cape Town'a giderek Nelson Mandela'nın konuşacağı stadyumu ve Sikosi Tsiki'nin ateş edeceği tepeyi incelemişti. Stadyumla tepeyi videoya çektiğinden o gün bu video bandını, tam üç kez izlediler. Tek eksik konu, Cape Town'un rüzgâr durumuna ilişkin rapordu. Bir yat kulübünün temsilcisi olduğunu ileri sürerek Franz Malan yerel metoroloji merkeziyle bağlantı kurmuş ve merkez çalışanları kendisine gerekli olan raporu göndereceklerine söz

vermişlerdi. Franz Malan'ın verdiği isim ve adresin izini sürmek asla olası değildi.

Jan Kleyn ayak işlerini her zaman başkalarına yaptırtırdı. Onun katkısı daha farklıydı. Jan Kleyn'ın uzmanlığı planın parçalara ayrılarak incelenmesiydi. Çok ciddi ve sıkı bir çalışma yapmış, beklenmeyen gelişmelerle karşılarına çıkabilecek tüm olumsuzluklardan planını arındırmıştı.

İki saat çalıştıktan sonra işleri bitmişti.

"Bir şey daha var," dedi Jan Kleyn. "Cape Town polisinin nasıl bir koruma sağlayacağını 12 Haziran'dan önce saptamamız gerek."

"Bu konuyla ben ilgilenirim," dedi Franz Malan. "Ülkedeki polis karakollarına bir bildiri göndererek güvenlik planlarının bir kopyasına gereksinimimiz olduğunu söyler ve böylelikle bunun bize kalabalığın söz konusu olduğu toplantılarda tüm siyasi önlemleri almak için zaman kazandıracağını ileri sürebiliriz."

Verandaya çıkarak örgütün diğer üyelerinin gelmesini beklediler. Bir süre konuşmadan karşılarındaki manzaraya baktılar. Zencilerin gecekondu mahallesinin üstüne sis inmişti.

"Ortalık kan gölüne dönüşecek," dedi Franz Malan. "Olacakları gözümün önünde canlandırmakta hâlâ zorlanıyorum."

"Bunu bir temizlik işleri olarak düşün," dedi Jan Kleyn. "Bu sözcükler kan gölünden daha hoş geliyor kulağa. Ayrıca başarmayı ümit ettiğimiz de bu zaten."

"Her şeye karşın," dedi Franz Malan. "Bazen içimde bir tedirginlik oluşuyor. Olayları denetim altında tutabilecek miyiz?"

Jan Kleyn, "Bu sorunun yanıtı çok basit," dedi. "Tutmak zorundayız."

Yine kadercilik, diye içinden geçirdi Franz Malan. Kendisinden birkaç metre ötede duran adama gizlice bir bakış fırlattı. Jan Kleyn deli miydi? Her zaman kendini denetim altında tutabilen bu adam aslında acaba bir psikopat mıydı?

Bu düşünce hiç hoşuna gitmedi. Bastırmaya çalıştı.

Tüm örgüt saat ikide toplandı. Franz Malan'la Jan Kleyn örgüt üyelerine video bandı izlettiler ve raporlarını sundular. Fazla bir soru sorul-

madığı gibi karşı çıkan da olmadı. Toplantı bir saatten kısa sürdü. Saat üçe gelmeden oylama yaptılar. Karar verilmişti.

Yirmi sekiz gün sonra, Cape Town yakınlarındaki bir stadyumda konuşurken Nelson Mandela öldürülecekti.

Beşer dakikalık aralarla örgüt üyeleri Hammanskraal'dan ayrıldılar. En son Jan Kleyn çıktı.

Geri sayım başlamıştı.

22.

Saldırı gece yarısından hemen sonra gerçekleşti.

Victor Mabasha battaniyeye sarılmış kanepede uyuyordu. Wallander mutfak penceresinin yanında duruyor, bir şeyler atıştırmayı düşünüyordu. Aynı anda da babasıyla kızının hâlâ uyanık olup olmadıklarını düşünüyordu. Uyanık olduklarına karar verdi. O ikisi ne zaman bir araya gelse saatlerce konuşurlardı.

Sonunda çay içmeye karar vererek suyu ısıtmak için ocağın altını yaktı. Suyun kaynamasını beklerken birden Louise Åkerblom'u aramaya başladıklarından bu yana üç haftanın geçmiş olduğunu fark etti. Ancak üç hafta sonra da genç kadının Konovalenko adında biri tarafından öldürüldüğünü öğrenmişlerdi. Büyük bir olasılıkla bu adam polis memuru Tengblad'ın da katiliydi.

Birkaç saat içinde, Victor Mabasha ülkeden çıkıp gittikten sonra olanları anlatabilecekti. Ama bunu olaylar sanki başka birisinin başından geçmişcesine yapacaktı. Polise göndermeyi düşündüğü imzasız mektuba inanacaklarını pek sanmıyordu. Aslında her şey Konovalenko'nun neleri itiraf edeceğine bağlıydı.

Wallander kaynayan suyu demliğe dökerek çayın demlenmesini bekledi. Sonra da mutfaktaki sandalyelerden birini çekerek oturdu.

Aynı anda da evin kapısı ve koridor havaya uçtu. Patlamayla birlikte Wallander sırtüstü yere düştü ve başını buzdolabına çarptı. Duman

mutfağı kaplamıştı. Wallander sürünerek yatak odasına doğru gitmeye çalıştı. Odaya girince doğruca yatağının yanındaki komodinin çekmecesindeki tabancasını aldı. Birden arkasından gelen dört el silah sesiyle irkildi. Kendini yere attı. Silah sesi oturma odasından gelmişti.

Konovalenko, diye geçirdi içinden çılgınca. Şimdi benim peşime düştü.

Elinden geldiğince hızla yatağın altına kaydı. Biri yatak odasından içeri girdi, kıpırdamadan durdu ve sonra da geldiği gibi aynı hızla çekip gitti. Wallander, Victor Mabasha'nın bir şeye küfrettiğini duydu. Demek yaşıyordu. Sonra da basamaklardan aşağı koşan ayak sesleri duyuldu. Aynı anda biri haykırdı. Wallander bunun komşulardan birinin mi yoksa sokaktan geçen birinin mi sesi olduğunu çıkaramadı.

Sürünerek yatağın altından çıktı, yavaşça yerinden doğruldu ve pencereden dışarıya baktı. Ortalık duman içinde olduğundan bir şey göremedi. Ama sonra iki adamın Victor Mabasha'yı sürükleyerek götürdüklerini gördü. Adamlardan biri Rykoff'du. Wallander düşünmeden camı açtı ve havaya ateş etti. Rykoff, Victor Mabasha'nın kolunu bırakıp dönüp baktı. Wallander, otomatik silahtan fırlayan kurşun pencerenin pervazına isabet ederken kendini yere atabildi. Cam parçacıkları etrafa saçıldı. İnsanların feryatlarını ve hareket eden bir arabanın sesini duydu. Araba sokağın köşesinde gözden kaybolmadan önce onun siyah bir Audi olduğunu görebilmişti. Wallander koşarak basamakları inip sokağa çıktı. Kaldırımda yarı çıplak insanlar toplaşmışlardı. Silahlı Wallander'i görünce bağırarak kaçıştılar. Wallander titreyen eliyle arabasının kapısını açtı, motoru çalıştırdı ve Audi'nin peşine düştü. Uzaklardan gelen siren seslerini duyuyordu. Österleden otoyoluna çıkmaya karar verince Audi'nin Regementsgatan köşesinden doğuya doğru gitmekte olduğunu gördü. Wallander arabadakilerin kendisini görmediklerini düşündü. Yatak odasına giren adamın yatağın altına bakmamasının tek nedeni Wallander'in evde olmadığını düşünmüş olmasıydı.

Wallander genellikle sabahları kalktıktan sonra yatağını yapmazdı ama o gün kızı babasının evini temizlemeye karar verdiğinden çarşafları da değiştirmiş ve yatağı düzeltmişti.

Büyük bir hızla kentten çıktılar. Wallander, Audi'yle arasında belli bir mesafe olmasına özen gösteriyordu, bir yandan da kendini bir karaba-

sının ortasındaymış gibi hissediyordu. Bu tehlikeli kişileri yakalamak için tüm kuralları çiğniyordu. Birden durup geri dönmeyi düşünerek frene bastı. Sonra vazgeçerek yeniden gaza bastı. Sol taraftaki golf kulübünün önünden geçtiler. Wallander, Audi'nin Sandhammaren yönüne gitmek için sola mı sapacağını yoksa Simrishamn ve Kristianstad yönüne mi gideceğini kestiremedi.

Birden önündeki arabanın arka lambalarının titrediğini fark etti. Arabaya bir hayli yaklaşmıştı. Audi'nin lastiği patlamış olmalıydı. Arabanın kenara çekilmesini ve durmasını izledi. Wallander yol kenarındaki bir evin önünde frene basarak arabayı durdurdu. Arabadan indiğinde evin kapısının önünde bir adamın durduğunu gördü.

Wallander'in tabancası elindeydi. Adamla dostça ama kararlı bir tavırla konuşmaya başladı.

"Benim adım Wallander ve ben polisim," dedi nasıl soluk soluğa kaldığını fark ederek. "Polisi ara ve onlara Konovalenko adındaki herifin peşinde olduğumu söyle. Onlara adresini ver ve askeri eğitim alanını aramaya başlamalarını söyle. Anladın mı?"

Adam evet dercesine başını salladı. Otuzlu yaşlardaydı.

"Sizi tanıdım," dedi. "Resminizi gazetede görmüştüm."

"Hemen polise telefon et," dedi Wallander. "Telefonun var mı?"

"Elbette var," diye cevap verdi adam. "Bu tabancadan daha iyi bir silaha gereksiminiz yok mu?"

"Tabii ki var," diye karşılık verdi. "Ama şu anda silahımı değiştirecek zamanım yok."

Sonra da yola doğru koştu.

Audi'nin biraz ilerde olduğunu gördü. Kendini belli etmemeye çalışarak arabaya dikkatle yaklaştı. Kaltinin bu tür heyecanlara daha ne kadar dayanacağını merak ediyordu doğrusu. Ama yine de yatağın altında gizlenirken ölmediğine memnundu. Korkusu onu güdüyor gibiydi. Yoldaki tabelalardan birinin arkasına gizlenerek kulak verdi. Arabada kimse yoktu. Askeri eğitim alanının çevresindeki demir tellerden bir bölümünün sökülmüş olduğu gözüne ilişti. Denizden gelen sis tüm kenti yavaş yavaş etkisi altına almaya başlamıştı. Az ilerde hareketsiz bir şekilde yerde yatan bir koyun sürüsünü gördü. Sonra sisten ötürü göremediği koyunlardan biri meledi, ona bir diğeri karşılık verdi.

İşte, diye geçirdi içinden. Koyunlar bana yol gösterebilir. Çömelerek sökülmüş tel örgülerin arasından geçti ve sisin altından sürünerek ilerledi. Ystad yönünden gelen bir araba yavaşlayarak durdu. Arabadan bir adam indi. Wallander bunun polisi aramaya söz veren adam olduğunu gördü. Elinde bir tüfek vardı. Wallander koşarak adamın yanına gitti.

"Burada kal," dedi. "Arabayı yaklaşık yüz metre kadar geriye çek. Orada kal ve polisin gelmesini bekle. Polise tel örgülerin arasındaki şu deliği göster. Onlara en az silahlı iki kişinin olduğunu söyle. Birinde otomatik silah var. Bunları unutmayacaksın, değil mi?"

Adam unutmam dercesine başını salladı.

"Bu tüfeği getirdim," dedi.

Wallander bir an için duraksadı.

"Nasıl çalıştığını göster," dedi. "Tüfekler hakkında bir şey bilmem."

Adam şaşkınlıkla baktı. Emniyet mandalıyla nasıl kurşun doldurulacağını gösterdi. Wallander bunun bir pompalı tüfek olduğunu gördü, tüfeği alarak fişekleri cebine attı.

Adam arabasına döndü. Wallander de bir kez daha çömelerek tel örgülerin arasından geçti. Koyun bir kez daha meledi. Bu ses sağ taraftan ağaçların arasından geliyordu. Wallander tabancasını kemerinin arasına sıkıştırarak, huzursuzlukla meleyen koyuna doğru yürümeye başladı.

Sisten göz gözü görmüyordu.

Martinson acil bölümünden gelen telefonla uyandı. Mariagatan'daki silahlı çatışmayı ve Wallander'in Ystad dışında oturan bir adam aracılığıyla yolladığı mesajı söylediler. Martinson'un uykusu anında açılmıştı, Björk'e telefon ederken bir yandan da giyiniyordu. Björk'ün uykulu kafasının söylediklerini algılaması saatler sürmüş gibi geldi Martinson'a ama yarım saat sonra karakolun önünde Ystad polisinin bu kadar kısa zamanda oluşturabileceği en büyük polis ekibi hazır bekliyordu. Çevre kentlerden oluşturulan yardım ekibi de yola çıkmıştı bile. Ayrıca Björk, Ystad polis şube müdürüne telefon etmişti. Müdür, Konovalenko tutuklanır tutuklanmaz kendisine bilgi verilmesini istemişti.

Martinson ve Svedberg polis kalabalığına hoşnutsuzlukla baktı. Kısa bir zaman içersinde oluşturulacak daha küçük bir ekibin çok daha

etkili olabileceğini düşünüyorlardı. Ne var ki, Björk kitaba uygun hareket etmekten yanaydı. Daha sonra eleştirilme riskini göze almak istemiyordu.

"İşler karışacak, her kafadan bir ses çıkacak," dedi Svedberg. "Bundan sen ve ben sorumlu olmalıyız. Björk işleri arap saçına çevirecek. Eğer Wallander orada tek başınaysa ve Konovalenko onun düşündüğü gibi tehlikeli biriyse şu anda bize gereksinimi olduğu kesin."

Martinson evet dercesine başını sallayarak Björk'ün yanına gitti.

"Sen ekibi toplarken Svedberg'le ben yola çıkmak istiyoruz," dedi.

"Bu imkânsız!" diye karşı çıktı Björk. "Kurallara uymak zorundayız."

Martinson öfke dolu bir sesle, "Svedberg'le ben sağduyumuzun sesine kulak verirken sen kurallara uy," diyerek oradan uzaklaştı. Björk arkasından seslendi ama Svedberg'le Martinson ekip arabasına atlayarak yola koyulmuşlardı bile. Norén ile Peters'a da kendilerini izlemelerini işaret ettiler.

Hızla Ystad'ın dışına çıktılar. Bir polis arabasının öne geçmesine ve siren çalarak mavi ışıklarını yakıp söndürmesine izin verdiler. Svedberg tabancasıyla oynarken, Martinson arabayı kullanıyordu.

"Elimizde ne var?" diye sordu Martinson. "Kåseberga sapağından hemen önceki eğitim alanı. Silahlı iki adam. Bunlardan biri Konovalenko."

"Elimizde hiçbir şey yok," dedi Svedberg. "Bu operasyonu iple çektiğimi söyleyemem."

"Mariagatan'da patlama ve silahlı çatışma," diye sürdürdü konuşmasını Martinson. "Tüm bunları nasıl birleştireceğiz?"

"Umarım Björk kural kitabıyla bunları bir araya getirmeyi başarır," dedi Svedberg.

Ystad polis karakolunun önünde ise işler giderek karışıyordu. Mariagatan'da yaşayanlar dehşet ve panik içinde karakola telefon ediyorlardı. İtfaiye yangını söndürmeye çalışıyordu. Silahlı çatışmanın arkasında nelerin yattığını öğrenmek artık polise kalmıştı. İtfaiye şefi Peter Edler, evin önündeki sokağın kan içinde olduğunu bildirmişti.

Björk dört bir yandan gelen baskıların altındaydı ama sonunda kendini toparlayarak kararını verdi ve Mariagatan'ın bir süre daha bekle-

yeceğini açıkladı. Öncelikle Konovalenko'yla diğer adamın tutuklanması ve Wallander'e yardım edilmesi gerekiyordu.

"İçinizde eğitim alanının büyüklüğünün ne kadar olduğunu bilen var mı?" diye sordu Björk.

Kimse bilmiyordu ama Björk alanın yoldan kumsala kadar uzandığından emindi. Tüm alanı kuşatmanın dışında daha başka bir şeyler yapmak için ellerinde yeterli bilgi olmadığını gördü.

Karakola polis arabaları gelmeyi sürdürüyordu. Bir polisin ölümüne neden olan birinin peşinde olduklarını duyan izinli polisler bile yardıma koşuyorlardı.

Malmö'den gelen bir yetkiliyle görüştükten sonra Björk planın son şeklinin ancak eğitim alanını gördükten sonra oluşacağını anlamıştı. Kışlaya harita almak için birini göndermişlerdi.

Sabahın birinde bir araç konvoyu Ystad'dan ayrıldı. Yoldan geçen özel arabalar da merakla bu konvoyun peşine takılmışlardı. Sis, Ystad kent merkezinde oldukça yoğundu.

Eğitim alanında önce Wallander'le sonra da Martinson ve Svedberg'le konuşan adamla karşılaştılar.

"Bir şey oldu mu?" diye sordu Björk.

"Hayır," diye yanıt verdi adam.

Tam o sırada da eğitim alanının ortalarından bir yerden gelen bir silah sesi duyuldu. Bunu uzun bir yaylım ateşi izledi. Sonra ortalığı derin bir sessizlik kapladı.

"Martinson'la Svedberg nerede?" diye sordu Björk korku dolu bir sesle.

"Eğitim alanına gittiler," dedi adam.

"Wallander?"

"Sisin arasında gözden kaybolduğundan beri onu görmedim."

Ekip arabalarının fenerleri sisi ve koyunları aydınlatıyordu.

"Burada olduğumuzu onlara bildirmeliyiz," dedi Björk. "Elimizden gelen en iyi şekilde alanı kuşatacağız."

Birkaç dakika sonra Björk'ün sesi eğitim alanında çınlıyordu. Hoparlörler yankı yapıyordu. Sonra da alanın çevresine dağılarak beklemeye başladılar.

Wallander eğitim alanına girince yoğun sisin içinde çömelerek ilerledi. Olaylar hızla gelişiyordu. Meleyen koyuna doğru yaklaştı. Hızlı hareket ediyordu. Geç kalmaktan korkuyordu. Bir kez yerde yatan koyunların üstüne yuvarlanarak meleyerek kaçmalarına neden olmuştu. Rehber olarak kullandığı koyunun da kendisini farklı bir yöne götürdüğünü fark etti.

Birden onları gördü.

Atış alanının ilersinde, denize inen yolun başındaydılar. Kıpırdamıyorlardı. Victor Mabasha dizlerinin üstüne çökmüştü. Konovalenko elinde silahı önünde duruyordu, Rykoff da her zamankinden daha şişman bir halde biraz ilerde duruyordu. Wallander, Konovalenko'nun aynı soruyu defalarca yinelediğini duydu.

"Polis nerede?"

"Bilmiyorum."

Wallander, Victor Mabasha'nın sesindeki küstah ifadeyi fark etti. Bu da son derece öfkelenmesine neden oldu. Louise Åkerblom'u ve büyük bir olasılıkla da Tengblad'ı da öldüren adamdan nefret ediyordu. Bir yandan da ne yapması gerektiğini düşünüyordu. Eğer yaklaşacak olursa onu mutlaka göreceklerdi. Onlara tabancasının kabzasıyla vurmayı düşündü. Eğer üstlerine saldıracak olursa bu kesinlikle onun sonu olurdu. Rykoff'un elindeki otomatik silah onu paramparça ederdi.

Yapabileceği tek şey beklemek ve meslektaşlarının bir an önce gelmesi için dua etmekti. Öte yandan da Konovalenko'nun her geçen dakika daha da öfkelendiğini duyuyordu. Diğer polislerin zamanında yetişerek duruma hâkim olup olamayacaklarını düşündü.

Silahı elinde ateş etmeye hazır bekliyordu. İyi nişan alabilmek için yere yattı. Tabancasını Konovalenko'ya çevirmişti.

Ne var ki, son çok çabuk geldi. Her şey o kadar hızlı olup bitmişti ki, Wallander harekete geçecek zaman bulamamıştı.

Konovalenko sorusunu son bir kez daha yineledi. Victor Mabasha küstah bir tavırla olumsuz yanıtını bir kez daha verdi. Konovalenko tabancasını kaldırdı ve Victor Mabasha'nın kafasına ateş etti. Üç hafta önce Louise Åkerblom'u öldürdüğü gibi Victor Mabasha'yı da öldürmüştü.

Wallander bir çığlık atarak ateş etti. Ama her şey olup bitmişti. Victor Mabasha sırtüstü yere düştü. Yerde hareketsiz yatıyordu. Wallander'in kurşunu Konovalenko'yu ıskaladı. Artık en büyük tehdit Rykoff'un otomatik silahıydı. Şişko adama nişan aldı ve arka arkaya ateş etti. Şaşkınlıkla Rykoff'un yere düştüğünü gördü. Tabancasını Konovalenko'ya çevirdiğinde, Rusun, Victor Mabasha'nın cesedini kendine siper edip geri geri kumsala doğru koştuğunu gördü. Wallander, Victor Mabasha'nın öldüğünü bilmesine karşın yine de ateş edemedi. Orada öylece durarak Konovalenko'ya silahını atmasını ve teslim olmasını haykırdı. Konovalenko, Wallander'e ateş ederek karşılık verdi. Wallander yana sıçradı. Victor Mabasha'nın cesedi vurulmasını engellemişti. Konovalenko cesedi kendine siper etmeye çalışırken hedefini ıskalamıştı. Wallander o sırada, uzaklardan gelen siren sesini duydu. Konovalenko kumsala yaklaşırken sis de artıyordu. Wallander onun arkasından giderken pompalı tüfeğiyle silahını Rusa doğru doğrultmuştu. Konovalenko birden cesedi bir kenara fırlatarak yokuş aşağı hızla koşmaya başladı. Tam o sırada da Wallander arkasından gelen koyun melemelerini duydu. Hızla dönerek hem tüfeği hem de tabancayı kaldırdı.

Sisin arasında Martinson'la Svedberg'in yaklaştığını gördü. İkisi de ona dehşetle bakıyordu.

"Silahlarını indir," diye haykırdı Martinson. "Biziz, görmüyor musun?"

Wallander, Konovalenko'yu yeniden elinden kaçırmak üzere olduğunu hissediyordu. Açıklama yapacak zaman yoktu.

"Olduğunuz yerde kalın," diye bağırdı. "Arkamdan gelmeyin."

Sonra da onlara nişan alarak geri geri gitmeye başladı. Martinson'la Svedberg yerlerinden kıpırdamadılar. Sisin içinde gözden kayboldu.

Martinson'la Svedberg dehşetle bakıştılar.

"*O Kurt muydu gerçekten?*" diye sordu Svedberg.

"Evet," dedi Martinson. "Ama aklını yitirmiş gibi bir hali vardı."

"Yaşıyor," dedi Svedberg. "Her şeye karşın yaşıyor."

Wallander'in gözden kaybolduğu kumsala inen yokuşun başına yaklaştılar. Siste bir şey göremiyorlar yalnızca kumlara çarpan denizin sesini duyabiliyorlardı.

Svedberg yerde yatan iki cesedi incelerken Martinson da Björk'le bağlantı kurdu. Martinson, Björk'e bulundukları yeri tarif ettikten sonra ambulans çağırdı.

"Wallander'e ne olacak?" diye sordu Björk.

Martinson, "Yaşıyor," diye yanıt verdi. "Ama onun şu anda nerede olduğunu bilemiyorum."

Sonra da Björk'ün daha fazla soru sormasını engellemek için telsizini kapattı.

Svedberg'in yanına giderek Wallander'in öldürdüğü adama baktı. Rykoff'un göbeğine iki kurşun isabet etmişti.

"Wallander'in kendini kaybettiğini Björk'e söylemek zorundayız," dedi Martinson.

Svedberg evet dercesine başını salladı. Başka bir seçenekleri olmadığı anlaşılıyordu.

Diğer cesedin yanına yaklaştılar.

"Parmaksız adam," dedi Martinson. "O da ölmüş." Yere çömelerek cesedin alnındaki kurşun deliğini gösterdi.

Her ikisi de aynı şeyi düşünüyordu. Louise Åkerblom.

Polis arabaları olay yerine geldi, onların hemen arkasından da ambulanslar geldi. İki cesedin incelenmesi sürerken Svedberg'le Martinson, Björk'ü bir kenara çekerek az önce gördüklerini anlattılar. Björk onlara şaşkınlıkla baktı.

"Çok garip doğrusu," dedi. "Kurt'ün zaman zaman garip davranmasına karşın yine de aklını yitirdiğini sanmıyorum."

Svedberg, "Nasıl davrandığını görseydin böyle konuşmazdın," dedi. "Sanki bir sinir krizinin eşiğinde gibiydi. Silahlarını bize çevirdi. İki silahı vardı. Biri pompalı bir tüfekti."

Björk şaşkınlıkla başını salladı.

"Sonra da kumsala doğru gitti, öyle mi?"

Martinson, "Konovalenko'nun peşinden gidiyordu," dedi.

"Kumsala doğru öyle mi?"

"Evet."

Björk duyduklarını algılamaya çalışarak bir süre sustu.

"Köpekli polisleri aşağıya göndersek iyi olacak," dedi bir süre sonra. "Yolu barikatla kapatın, sis dağılır dağılmaz da helikopterler aramaya başlasın."

Birden sislerin arasından gelen bir el silah sesi duyuldu. Bulundukları yerin doğusundan, kumsal tarafından gelmişti silah sesi. Hemen arkasından da ortalığı derin bir sessizlik kapladı. Polisler, ambulans görevlileri ve köpekler bundan sonra olacakları bekleyerek derin bir sessizliğe gömüldüler.

Sonunda koyunlardan biri meledi. Bu hiç beklenmedik ses Martinson'un ürpermesine neden olmuştu.

"Kurt'a yardım etmeliyiz," dedi sonunda. "Orada, sislerin arasında tek başına. Ateş etmek için bir an bile duraksamayan bir katille birlikte. Kurt'a yardım etmeliyiz. Hemen şimdi, Otto."

Svedberg, Martinson'un Björk'e ilk adıyla seslendiğini daha önce hiç duymamıştı. Björk bile Martinson'un kime seslendiğini anlamayarak önce bir irkilmişti.

"Çelik yelekli köpekli polisler..." dedi.

Kısa bir süre içinde ava hazırlanmışlardı. Köpekler kokuyu anında alarak koşar adımlarla ilerliyorlardı. Martinson'la Svedberg köpekli polislerin peşlerinden gidiyorlardı.

Cinayet yerinden yaklaşık iki yüz metre ötede köpekler kumların arasındaki kan izlerini buldular. Daireler çizerek kan izlerinin çevresini araştırdılar ama bir şey bulamadılar. Birden köpeklerden biri kuzeye doğru yöneldi. Eğitim alanında, tel örgülerin hizasında ilerliyorlardı. Köpekler polisleri yola çıkardılar sonra da Sandhammaren yönüne döndüler.

Birkaç kilometre sonra köpeklerin peşinden gittikleri iz yok oldu. Köpekler geldikleri yola geri döndüler.

Martinson köpekli polislerden birine, "Neler oluyor?" diye sordu.

Polis, "İz kayboldu," dedi.

Martinson polisin ne demek istediğini anlayamamıştı.

"Wallander buhar olup da uçmadı ya," dedi.

"Uçmuş galiba," diye karşılık verdi polis.

Şafak sökerken hâlâ arama çalışmaları sürüyordu. Konovalenko'yla Wallander'i arama çalışmalarına bütün güney İsveç polis kuvveti tam

kadroyla katılmıştı. Sis dağıldığında arama çalışmalarına helikopterler de katıldı.

Ama hiçbir şey bulamadılar. Sanki yer yarılmış da iki adam içine girmişti.

Sabah saat dokuzda Svedberg'le Martinson toplantı odasında Björk'ün yanında oturuyorlardı. Herkes çok yorgundu. Martinson da aksırıp duruyordu.

Björk, "Şube müdürüne ne diyeceğim," diye sordu.

Martinson yavaşça, "Bazen doğruyu söylemek en iyisi," diye karşılık verdi.

Björk başını iki yana salladı.

"Gazete başlıklarını düşünebiliyor musun?" dedi. "Polis katilini yakalamak için İsveç polisi deli polisi kullanıyor."

"Gazete başlıkları daha kısa olur," dedi Svedberg.

Björk ayağa kalktı.

"Eve git ve bir şeyler ye," dedi. "Üstünü de değiştir. Sonra yeniden aramaya başlarız."

Martinson bir öğrenci gibi parmağını kaldırdı.

"Ben Wallander'in babasına gitmeyi düşünüyorum," dedi. "Kızı da orada. Belki bizlere yararlı bir şeyler söyler."

"Peki," diye kabul etti Björk. "Sonra görüşürüz."

Sonra da çalışma odasına giderek şube müdürünü aradı.

Telefonu kapatırken yüzü öfkeden kıpkırmızı olmuştu.

Tahmin ettiği gibi çok kötü eleştirilmişti.

Martinson, Österlen'deki evin mutfağında oturuyordu. Wallander'in kızı kahve yapıyordu. Oraya gider gitmez önce Wallander'in babasının yanına gitmişti. Ama yaşlı adama bir gece önce olanlardan söz etmemişti. Önce Wallander'in kızıyla konuşmak istiyordu.

Linda'nın çok şaşırdığını görebiliyordu. Gözleri yaşlarla doluydu.

"Keşke ben de dün akşam Mariagatan'daki evde olsaydım," dedi.

Kahveleri doldurdu. Martinson genç kızın elinin titrediğini fark etti.

"Anlayamıyorum," dedi. "Öldü demek. Victor Mabasha demek istiyorum. Peki ama neden?"

Martinson cevap vermek yerine bir şeyler homurdandı.

Genç kızın Afrikalıyla babasının arasında neler geçtiğini anlatacağını sanmıştı. Birkaç gün önce Wallander'in arabasında gördüğü zencinin Linda'nın erkek arkadaşı olmadığı anlaşılıyordu. Peki ama Wallander neden yalan söylemişti?

Linda, Martinson'un düşüncelerini bölerek, "Babamın başına kötü bir şey gelmeden onu bulmalısınız," dedi.

"Elimizden geleni yapıyoruz."

Genç kadın, "Bu yeterli değil," dedi. "Daha fazlasını yapın."

Martinson evet dercesine başını salladı.

"Haklısın," dedi. "Daha da fazlasını yapacağız."

Martinson yarım saat sonra oradan ayrıldı. Linda büyükbabasına olanları anlatacağını söyledi. Martinson da gelişmelerden kendisini haberdar edeceklerine söz verdi. Sonra da arabasına binerek Ystad'a doğru yola koyuldu.

Öğle yemeğinden sonra Björk, Ystad karakolunun toplantı odasında Svedberg ve Martinson'la bir toplantı yaptı. Björk alışılmışın dışında bir şey yaparak toplantı odasının kapısını kilitledi.

"Rahatsız edilmek istemiyorum," dedi. "Denetimi yitirmeden bu karışıklığa bir son vermemiz gerekiyor."

Martinson'la Svedberg bakışlarını yere indirdiler. İkisi de ne söyleyeceklerini kestiremiyordu.

"Kurt'ün aklını yitirdiğine ilişkin bir kanıt var mı elinizde?" dedi Björk. "Önemli bir şey görmüş olmalısınız. Zaman zaman onun garip davrandığını biliyorum. Ama onunla birlikte çalışan sizlersiniz."

Martinson uzun bir sessizlikten sonra, "Aklını yitirdiğini sanmıyorum," dedi. "Belki çok çalışmaktan yorgun düşmüştür."

"Ülkedeki her polis çok çalışıyor, ama hiçbiri onun gibi garip davranmıyor," dedi Björk. "Ben aklını yitirdiğini düşünüyorum. Ya da isterseniz şöyle de diyebiliriz, zihinsel dengesini yitirdi. Ailede onun gibi birileri var mı? Yani bu genetik mi demek istiyorum? Bir ya da iki yıl önce biri babasını tarlalarda başıboş dolaşırken bulmamış mıydı?"

"Adam sarhoştu," dedi Martinson. "Ya da geçici bir bunaklık yaşamıştı. Kurt henüz bunamadı."

"Alzheimer hastalığına yakalanmış olabilir mi?" diye sordu Björk endişeyle.

"Neden söz ettiğini anlamıyorum," diye araya girdi Svedberg. "Tanrı aşkına, gerçekleri saptırmayalım. Kurt'ün bir sinir krizi geçirip geçirmediğine ancak bu işin uzmanı bir doktor karar verebilir, bizler değil. Bizim görevimiz onu bulmak. İki kişinin öldürüldüğü bir saldırıya karıştığını biliyoruz. Eğitim alanında onu gördük. Silahlarını bize çevirmişti. Ama tehlikeli değildi. Daha çok çaresiz bir hali vardı. Ya da kafası karışmış gibiydi. Hangisi olduğundan emin değilim. Sonra da ortadan kayboldu."

Martinson yavaşça başını salladı.

"Kurt orada bir rastlantı sonucu bulunmuyordu," dedi düşünceli bir tavırla. "Evine saldırıldı. Zenci delikanlının da o sırada yanında olduğunu düşünüyoruz. Bundan sonra nelerin olduğunu ise ancak tahmin edebiliriz. Ama Kurt bir şeyin peşindeydi, bize söyleme fırsatını bulamadığı bir şeyin! Ya da bir sürelik bize söylememeye karar verdiği bir şeyin. Zaman zaman bu şekilde davrandığını biliyoruz ve buna kızıyoruz. Ama şu anda bir tek şeyin önemi var, o da Kurt Wallander'in bir an önce bulunması."

Kimse bir şey söylemedi.

"Böyle bir şey yapmak zorunda kalacağım aklıma gelmezdi," dedi Björk.

Martinson'la Svedberg onun ne demek istediğini anlamışlardı.

"Ama yapmak zorundasın," dedi Svedberg. "Tüm ekibin onu arayıp bulmasını sağlamalısın. Wallander için arama emri çıkart."

"İğrenç," diye mırıldandı Björk. "Ama ne yazık ki başka seçeneğim yok."

Söylenecek fazla bir şey kalmamıştı.

Björk içi sızlayarak iş arkadaşı, dostu Başmüfettiş Kurt Wallander için arama emri çıkartmak üzere çalışma odasına gitti.

Günlerden 15 Mayıs 1992'ydi. Skåne'ye bahar gelmişti. Hava çok sıcaktı. Akşama doğru Ystad'da fırtına koptu.

BEYAZ ASLAN

23.

Beyaz aslan mehtabın altında bembeyaz görünüyordu.

Georg Scheepers safari aracının arkasında ayakta dururken soluğunu tutmuş aslana bakıyordu. Yaklaşık otuz metre ilerde, nehrin kenarında kıpırdamadan yatıyordu aslan. Georg Scheepers, yanında ayakta duran karısı Judith'e baktı. Karısı da ona baktı. Karısının korktuğunun farkındaydı. Dikkatle başını salladı.

"Tehlikeli değil merak etme," dedi. "Bize zarar veremez."

Söylediklerine inanıyordu. Ama yine de yüreğinin derinliklerinde belli belirsiz bir korku hissediyordu. Kruger Ulusal Parkı'ndaki hayvanlar gece yarısı bile açık safari araçlarının arkasındaki turistlerin kendilerini izlemelerine alışıktılar. Ama Georg Scheepers yine de aslanların yırtıcı olduklarını, yalnızca içgüdüleriyle hareket ettiklerini biliyordu. Bu aslan da oldukça gençti. Gücü ve hızı, içinde bulundukları bu safari aracından çok daha fazla olmalıydı. Ayağa kalkıp araçlarının üstüne saldırması en fazla üç saniye sürerdi. Yine de aracın zenci sürücüsünün hiç de tedirgin bir hali yoktu. Hiçbirinin yanında silah yoktu. Aslan isterse birkaç saniye içinde tümünü öldürebilirdi. Bu güçlü ağzını üç kez açıp kapamasıyla her şey birdenbire sona erebilirdi.

Birden aslan sanki Georg Scheepers'ın düşüncelerini okumuşcasına başını kaldırıp araca baktı. Judith kocasının koluna yapıştı. Aslan sanki dik dik onlara bakıyor gibiydi. Gözlerine yansıyan mehtabın ışığı altında gözleri daha da parlamıştı. Georg Scheepers'ın kalp atışları hızlandı. Şoförün arabayı çalıştırmasını istiyordu ama zenci adam direksiyonun arkasında kıpırdamadan oturuyordu. Georg Scheepers panik içinde şoförün uykuya dalmış olabileceğini düşündü.

Tam o sırada aslan kumların üstünden kalktı. Gözlerini bir an için bile aracın içindekilerden ayırmamıştı. Georg Scheepers donup kalmıştı. İnsan korkunca kaçardı ama onun böyle bir şansı bile yoktu, çünkü hareket edecek gücü kalmamıştı korkudan.

Aslan da gözlerini kırpmadan onlara bakıyordu. Güçlü omuzlarını hafifçe kaldırdı. Georg Scheepers aslanın çok güzel ve ürkütücü olduğunu düşünüyordu. Gücü güzelliği, ne yapacağının kestirilememesi ise ürkütücüydü.

Georg Scheepers aslanların çok önemli hayvanlar olduğunu düşünüyordu. Aslanın beyaz olması o kadar da önemli değildi. Bu düşünceyle birlikte birden irkildi. Bu ona unuttuğu bir şeyi hatırlatmıştı. Ama neyi? Bir türlü hatırlayamadı.

"Neden gitmiyoruz?" diye fısıldadı Judith kocasına.

"Tehlikeli değil," dedi. "Buraya gelemez."

Aslan suyun kenarına park etmiş aracın içindekilere kıpırdamadan bakıyordu. Mehtap tüm görkemiyle gökyüzünü aydınlatıyordu. Hava çok güzeldi. Karanlık nehirden gelen suaygırlarının sesleri duyuluyordu.

Georg Scheepers içinde bulunduğu bu durumun kendisine bir şeyleri anımsattığını düşünüyordu. Her an denetlenemez bir şiddete dönüşebilen bir tehlike duygusu ülkesinde hemen hemen her gün hissedilen bir duyguydu. Herkes bir şeylerin olmasını bekleyerek günlerini geçirirdi. Yırtıcı hayvan onları izliyordu. Yırtıcı hayvan içlerindeydi. Gelişmeler çok ağır gerçekleştiğinden zenciler sabırsızlanıyordu. Ayrıcalıklarını yitirmekten korkan beyazlar artık gelecekten de korkmaya başlamışlardı. Nehir kıyısında aslan tarafından izlenmek gibi bir duygu sarmıştı tüm ülkeyi.

Aslan *albino* (*) olduğundan beyazdı. İnsanlar ve hayvanlarla ilgili tüm efsanelerde herkesin albino olarak doğduklarından söz edilirdi. Bu yaratıkların inanılmaz güçleri vardı ve asla ölmezlerdi.

Aslan birden yerinden doğrularak onlara doğru yaklaşmaya başladı. Hâlâ gözlerini onlardan ayırmamıştı, hareketleri sinsiceydi. Şoför arabayı çalıştırıp farları yaktı. Farların ışığı aslanın gözlerini kamaştır-

(*) *Albino:* Doğuştan beyaz saçlı.

dı. Bir pençesi havada, hareketin tam ortasında taş gibi donup kalmıştı. Georg Scheepers karısının tırnaklarını kolunda hissediyordu.

Hadi, sür şu arabayı, diye geçirdi içinden. Bize saldırmadan sür şu arabayı.

Şoför aracı birinci vitese geçirdi. Motordan bir homurtu yükseldi. Georg Scheepers motorun homurtusunu duyunca kalbinin duracağını sandı. Şoför gaz pedalını biraz pompaladıktan sonra araba çalıştı. Aslan başını çevirdi.

Her şey olup bitmişti. Judith tırnaklarını kocasının kolundan çekmişti. Safari aracı onları kaldıkları otele götürürken hiç konuşmadılar. Gece gezintisi az sonra sona erecekti. Ama nehrin kıyısındaki o olağanüstü güzel aslanı kolay kolay unutamayacaktı Georg Scheepers.

Birkaç günlüğüne Kruger'e gitmeyi karısına öneren kendisiydi. Van Heerden'in ölümünden sonra arkasında bıraktığı belgeleri anlamak için bir hafta, on gün uğraşmıştı. Düşünmek için zamana gereksinimi vardı. Cuma ve cumartesi uzakta olacaklardı ama 17 Mayıs Pazar günü van Heerden'in bilgisayar dosyalarını incelemekle geçecekti. Bunları, savcının bürosunda kimse yokken, yalnız başına yapmak istiyordu. Polis yetkilileri van Heerden'in tüm evrakıyla disketleri karton kutulara koyup savcının bürosuna yollamışlardı. Georg Scheepers'ın patronu Wervey haberalma örgütünün bu evrakla ilgilenmesini emretmişti. BOSS'un, van Heerden'in ölümünden sonra çok gizli olarak sınıflandırdığı evrakı aslında Johannesburg başsavcısı olarak Wervey'in kendisinin incelemesi gerekiyordu. Van Heerden'in üstleri kendi elemanları evrakı incelemeden savcılığa vermeyi reddettiklerinde Wervey hemen adalet bakanlığıyla bağlantı kurmuştu. Birkaç saat sonra da BOSS yumuşayıvermişti. Evrak bir an önce savcının evine gönderilecekti. Bu, Wervey'in sorumluluğu olacaktı. Ama aslında büyük bir gizlilik içinde evrakı inceleyecek olan Georg Scheerpers'dı. İşte bu yüzden binanın bomboş olduğu pazar günü çalışmayı seçmişti.

15 Mayıs Cuma sabahı erkenden Johannesburg'dan yola çıkmışlardı. N4 otoyoluna çıkmışlar, Nelspruit sapağından saparak Nambi'den Kruger Ulusal Parkı'na gitmişlerdi. Judith, Mozambik sınırından fazla uzakta olmayan kamp yerindeki bungolovlardan birini ayırtmıştı. Oraya daha önce de defalarca gitmişlerdi. Bungolovları, lokantası, sa-

fari bürosuyla kamp huzur ve sessizlik arayan, erken yatıp şafakla birlikte kalkarak nehrin kıyısında dolaşan hayvanları izlemek isteyen konuklar için ideal bir yerdi. Nelspruit'a giderlerken Judith kocasına adalet bakanlığı adına üstlendiği soruşturmanın nasıl gittiğini sordu. Georg Scheepers bu konuda henüz fazla bir şey bilmediğini söyledi. Ama bu konuya en iyi şekilde yaklaşma yöntemini saptamak için zamana gereksinimi vardı. Kadın kocasının pek konuşkan biri olmadığını bildiğinden başka soru sormamıştı.

Nwanetsi'de, kampta geçirdikleri iki gün boyunca Johannesburg'u ve onun beraberinde getirdiği tüm sorunları arkalarında bırakarak hayvanlarla ve manzarayla ilgilenmişlerdi. Yemeklerden sonra Georg Scheepers, van Heerden ve onun gizli görevini düşünürken gerçek bir kitap kurdu olan Judith de bir köşeye çekilerek kitabını okuyordu.

Georg Scheepers, Van Heerden'in dosya dolabını inceleyerek araştırmasına sistemli bir şekilde başladı ve kısa bir süre sonra da satır aralarını okuma yeteneğini güçlendirmesi gerektiğine karar verdi. Raporların arasında alelacele yazılmış birçok not vardı. Onları okumak hem zaman alıyor hem de çaba gerektiriyordu; kötü el yazısı ona ukala bir öğretmeni çağrıştırmıştı. Bu notlar, çalakalem yazılmış şiirlerdi. Lirik sezgilerle düşleri içeriyordu. O sırada, van Heerden'in görevinin resmi olmayan bölümünü anlamaya çalışırken bir şeylerin olacağına ilişkin yoğun bir duyguya kapılmıştı. Okumaya başladığı raporlar, çalakalem alınmış notlar ve şiirler çok eskiden yazılmıştı. İlk alınan notlar soğukkanlı birinin kaleminden çıkmıştı. Ama van Heerden'in ölümünden altı ay önce yazılan notlarla şiirlerde somut değişiklikler göze çarpıyordu. Bunlar oldukça karamsar şiirlerdi. Bir şey olmuş olmalı, diye geçirdi içinden Scheepers. Ya işinde ya da özel yaşantısında çok önemli bir olay olmalı. Bu değişiklikten ötürü de van Heerden farklı şekilde düşünmeye başlamıştı. Daha önce bilinen bir şeyden kuşku duymaya başlamış, *o açık seçik ses*, yerini kuşkucu bir sese bırakmıştı. Başka bir farklılık daha vardı. Eskiden notlarını küçük kâğıt parçacıklarına çalakalem yazan van Heerden daha sonra aldığı notun gününü, saatini de yazmaya başlamıştı. Scheepers, van Heerden'in geceleri geç saatlere dek çalıştığını görebiliyordu. Notların çoğu gece yarısın-

dan sonra yazılmıştı. Bunlar ilk başlarda şiirsel bir şekilde tutulan günlüğü andırıyordu. Georg Scheepers bir başlangıç noktası olarak temel ve sürekliliği olan bir ana temayı bulmaya çalıştı. Van Heerden özel yaşamından hiç söz etmediğinden Scheepers yalnızca işyerinde meydana gelen olayları yazdığını düşünmüştü. Kendisine yardımcı olacak somut bir bilgi yoktu. Van Heerden'in günlüğü eş anlamlı ve paralel sözcüklerle doluydu. *Anavatan* Güney Afrika için kullanılmıştı. Peki ama *Bukelamun* kimin için kullanılmıştı? *Anne ve Çocuk kimdi*? Van Heerden evli değildi. Scheepers'ın isteği üzerine Johannesburg polis teşkilatında Başmüfettiş Borstlap'ın hazırladığı rapora göre van Heerden'in yakın akrabaları da yoktu. Scheepers isimleri bilgisayarına geçirdi ve ne anlama geldiklerini anlamaya çalıştı ama başarılı olamadı. Van Heerden notlarında sanki daha sonra bu notlarla bir bağlantı kurulmasını istemiyormuş gibi kaçamak ve soyut bir dil kullanmıştı. Scheepers sürekli olarak notlarda bir tehlike, bir göz dağı duygusunu hissediyordu. Sanki bir şeyleri açıklamak istemişti. Van Heerden önemli bir şeyin üstünde çalışıyor olmalıydı. Tüm dünyası sanki birden tehlikelerle doluvermişti. Ölüm krallığından söz etmiş, hepimizin içinde böylesi bir duygunun olduğunu belirtmişti. Bir şeylerin paramparça olduğuna ilişkin sözler etmişti. Scheepers, van Heerden'de pişmanlık ve üzüntü duygularının hâkim olduğunu düşünüyor ve bu duyguların ölümünden önceki haftada daha da yoğunlaştığını hissediyordu.

Scheepers, van Heerden'in sürekli olarak zencilerden, beyazlardan, Boer'lerden, Tanrı'dan ve bağışlanmaktan söz ettiğini fark etmişti. Ama hiçbir yerde suikastten ya da entrikadan söz etmemişti. Oysa benim bulmam gereken van Heerden'in Başkan de Klerk'e sözünü ettiği şey olmalıydı, diye düşündü. *Neden o konuda hiçbir şey yazmamış?*

Perşembe akşamı, Judith'le birlikte Nwanetsi kampına doğru yola *koyulmadan bir gün önce*, bürosunda geç saatlere dek kalmıştı. Çalışma masasının üstündeki lambanın dışında tüm ışıkları söndürmüştü. Ara sıra aralık bıraktığı camdan gelen geçen nöbetçilerinin konuşmalarını duyuyordu.

Pieter van Heerden ideal bir kamu görevlisiymiş, diye geçirdi içinden. Çok sadıkmış. Haberalma örgütündeki işi gereği çok önemli bir

şeyle karşılaşmış olmalı. Devlete karşı yapılacak bir suikast. Suikastı planlayanların hedefi sıkıyönetim olabilir. Van Heerden suikastın nereden geleceğini öğrenmek için hiçbir çaba harcamamıştı. Yanıtlanması gereken birçok soru vardı. Ve van Heerden bu soruları bir kenara atarak endişelerinden söz eden şiirler yazmış ve kendi içinde keşfettiği ölüm krallığından söz etmişti.

Scheepers dosya dolabına baktı. Wervey'in van Heerden'in üstlerinden istediği disketleri bu dolaba kilitlemişti. Çözüm bu disketlerde olmalı, diye geçirdi içinden. Van Heerden'in küçük not kâğıtlarında ifade etmeye çalıştığı kafa karışıklığı ve yaptığı iç gözlemler tüm olayın yalnızca bir bölümü olabilirdi. Gerçek mutlaka bu disketlerde gizliydi.

17 Mayıs Pazar sabahı erkenden Kruger Parkı'ndan ayrılarak Johannesburg'a döndü. Judith'i eve götürdü, birlikte kahvaltı ettikten sonra savcının da bürosunun bulunduğu kent merkezinin en büyük binasına doğru yola koyuldu. Kent bomboştu, sanki az önce boşaltılmış ve insanlar bir daha asla geri dönmeyecekler gibiydi. Binanın kapısındaki silahlı görevliler içeri girerken onu selamladılar ve uzun koridordan geçerek odasına gitti.

Odadan içeri girer girmez birinin daha önce bu odaya girdiğini yüreğinde hissetti. Dışardan gelen bir yabancının doğal olarak neden olduğu bir iki küçük değişiklik hemen gözüne çarpmıştı. Belki de temizlikçilerdir, dedi kendine kendine. Ama bundan emin değildi.

Bana verilen bu görevin tüm benliğimi ele geçirmesine izin vermeye başladım, diye geçirdi içinden. Van Heerden'in tedirginliği, üstünden atamadığı sürekli izleniyor korkusu beni de ele geçirmeye başlıyor.

Tedirginliğinden kurtulmaya çalışarak ceketini çıkardı ve dosya dolabını açtı. Sonra da ilk disketi bilgisayara koydu.

İki saat sonra evrakı çözmüştü. Van Heerden'in dosyalarında kayda değer önemli bir şey yoktu. Dosyaların en etkileyici yanı son derece düzenli olmalarıydı.

Bakmadığı bir disket kalmıştı.

Georg Scheepers bu disketi açamadı. İçgüdüsel olarak bu diskette van Heerden'in gizli açıklamalarının bulunduğunu hissediyordu. Ekranda yanıp sönen mesaj, dosyanın açılabilmesi için gerekli olan şifrenin

girilmesi gerektiğini belirtiyordu. Bu olanaksız, diye geçirdi içinden Scheepers. Şifre tek bir sözcükten oluşuyordu ama bu herhangi bir sözcük olabilirdi. Tüm sözlüğü içeren bir programla bu disketi çalıştırabilirim. Ama şifre İngilizce mi yoksa Afrika dilinde mi? Yine de sözlük aracılığıyla şifre sözcüğün bulunabilmesi uzak bir olasılıktı. Van Heerden en önemli disketini anlamsız bir sözcükle şifrelendiremezdi. Şifre çok önemli bir sözcük olmalıydı.

Scheepers gömleğinin kollarını kıvırdı, evden getirdiği termosun içindeki kahveyi fincanına doldurdu ve küçük notların yazılı olduğu kâğıtları yeniden incelemeye koyuldu. Bir yandan da van Heerden'in, şifrenin bulunabilmesi için bir iki başarısız girişimden sonra disketteki tüm bilgilerin silinmesini sağlayan bir programı bilgisayara yüklemiş olabileceğinden endişelenmeye başlamıştı. Yaptığı bu iş, eski bir kaleyi ele geçirmeye çalışmak gibiydi. Yukarı çekilip açılabilen köprü yukardaydı, kale hendeği suyla doluydu. Geriye yalnızca bir tek yol kalmıştı. Duvarlara tırmanmak. Duvarların arkasında ya da içlerinde basamaklar oyulmuş olmalıydı. Ben de bunu arıyorum işte. İlk basamağı arıyorum.

Öğleden sonra saat iki olduğunda hâlâ bir arpa boyu yol alamamıştı. Ümitsizliğe kapılmak üzereydi ve için için hem van Heerden'e hem de bu şifreli dosyaya kızıyordu.

Birkaç saat sonra pes etti. Artık disketin nasıl açılacağına ilişkin üretecek bir fikri kalmamıştı. Ayrıca doğru şifreye yaklaştığını da hiç sanmıyordu. Son derece öremli olduğu anlaşılan van Heerden'in seçtiği bu şifreyi bulamayacaktı. Kendisine yardımcı olacağından ümidini kestiği Başmüfettiş Borstlap'ın verdiği evrakı bir kez daha gözden geçirmeye karar verdi. Belki bunların arasında doğru yolu gösterecek ipucunu bulabilecekti. Otopsi raporunu yüzünü buruşturarak okudu ve cesedin fotoğrafları karşısına çıkınca da gözlerini kapadı. Cinayetin hırsızlık yüzünden işlenmiş olabileceğini düşündü. Uzun polis raporunda somut bir şeylerden söz edilmiyordu. Raporları bir kenara koyarak özel evraka geri döndü.

Borstlap'ın gönderdiği dosyada polisin van Heerden'in BOSS merkezindeki çalışma odasında bulduklarının bir listesi vardı. Küllüklerin, anne babasının çerçeveli fotoğraflarının, bir iki tablonun, kalem kutu-

sunun ve not deftelerinin yazılı olduğu listeye baktı. Tam listeyi bir kenara koyacakken birden durdu. Borstlap'ın hazırladığı eşya listesinin arasında bir de fildişinden yapılmış antilop heykelciği vardı. Borstlap bunun yanına *çok değerli, antika,* diye yazmıştı.

Listeyi masanın üstüne bırakarak bilgisayarın başına geçip *antilop* yazdı. Bilgisayar doğru şifreyi sorarak karşılık verdi. Bir an düşündü. Sonra da *kudu* (*) sözcüğünü yazdı. Bilgisayarın tepkisi olumsuz oldu. Ahizeyi kaldırıp karısını aradı.

"Yardımına gereksinimim var," dedi. "Vahşi hayvanlar ansiklopedisinde antiloplara bakar mısın?"

Judith şaşkınlıkla, "Ne yapıyorsun, Tanrı aşkına?" diye sordu.

"Görevim antilop türlerinin gelişmesine ilişkin bir rapor hazırlamamı gerektiriyor," diye bir yalan attı. "Yanlış bir şey yapmak istemiyorum."

Judith ansiklopediyi alarak antilopların türlerini okumaya başladı. Okumasını bitirince, "Kaçta geleceksin?" diye sordu.

"Ya biraz sonra ya da çok geç," diye yanıtladı onu. "Seni ararım."

Telefonu kapatırken listedeki küçük heykelciğin şifrenin anahtarı olması gerektiğini düşünerek doğru sözcüğü tahmin etmişti.

Springbok (**), diye mırıldandı kendi kendine. Ulusal simgemiz. Bu denli basit olabilir mi?

Sözcüğü, son harfi yazmadan bir an duraksayarak yavaşça yazdı. Bilgisayar hemen karşılık verdi. Olumsuz!

Bir olasılık daha var, dedi kendi kendine. Aynı sözcük ama Afrika dilinde yazılışını deneyeceğim. *Spriengboek* diye yazdı bu kez de.

Ekran anında canlandı. Sonra da dosyanın içeriğini belirten liste geldi ekrana.

Başarmıştı. Sonunda van Heerden'in dünyasına giden yolu bulmuştu.

Ter içinde kaldığını fark etti. Banka kasasını açmayı başaran soyguncular gibiyim, dedi kendi kendine.

(*) *Kudu:* Güney Afrika'ya özgü beyaz çizgili iri ceylan.

(**) *Springbok:* Güney Afrika'da bulunan bir cins ceylan.

Sonra da ekranı okumaya başladı. Sabahın birinde dosyanın sonuna geldiğinde iki şeyi biliyordu. Öncelikle van Heerden'in görevinden ötürü öldürüldüğünden emindi. İkincisi ölümünden önceki haftalar boyunca hissettiği tehlike konusunda yanılmamıştı.

Arkasına yaslanarak gerindi.

Sonra ürperdi.

Van Heerden son derece titiz bir çalışma yapmıştı. Van Heerden'in şizofrenik bir kişiliği olduğunu hissediyordu. Suikastla ilgili olarak ortaya çıkardıkları daha önceki duygularını yani van Heerden'in bir Güney Afrikalı olarak yaşamının aslında kocaman bir yalan olduğu gerçeğini güçlendiriyordu. Suikastçiler gerçeğini anlamaya başladıkça kendi gerçeğini de anlamaya başlamıştı. Küçük kâğıtlara alınan çalakalem notlardaki o coşkulu ve felsefi dünyayla disketteki soğukkanlı dünya aynı insanın dünyasıydı.

Van Heerden'in bir bağlamda aslında kendi kendini yok etmeye çalıştığı duygusuna kapıldı.

Ayağa kalkarak pencereye gitti. Uzaklardan bir yerden gelen polis sirenlerini duydu.

Tam olarak neye inanıyoruz, dedi kendi kendine. Değişmeyen dünyaya ilişkin düşlerimiz gerçekleşecek mi? Pek bir işe yaramamasına karşın zencilere verdiğimiz küçük ayrıcalıklar yeterli olacak mı?

Utanç duygusunun tüm benliğini sardığını hissetti. Başkan de Klerk'i bir vatan haini olarak görmeyen Afrikalılardan biri olmasına karşın ırkçı politikaların sürmesini engellemek için Judith'le birlikte hiçbir şey yapmamışlardı. Van Heerden'in sözünü ettiği ölümün *kraliği* galiba onun da içinde vardı.

Zaten suikastçıların amaçlarını bu sessiz kabulleniş şekillendiriyordu. Sessiz çoğunluğun edilgenliğine, dirençsizliğine güveniyorlardı. Sessiz kabullenişlerine, karşı çıkmayı akıllarına bile getirmeyişlerine.

Bir kez daha bilgisayarın karşısına geçip oturdu.

Van Heerden iyi bir çalışma yapmıştı. Scheepers artık bu çalışmadan bir sonuç çıkarabilir ve ertesi gün de elde ettiği bu sonuçları Başkan de Klerk'e verebilirdi.

Siyahların lideri, Nelson Mandela öldürülecekti. Van Heerden son günlerini nerede ve ne zaman gibi son derece önemli soruların yanıt-

larını bulmaya çalışarak geçirmişti. Bilgisayarını son kez kapattığında yanıtları bulamamıştı. Ama elde ettiği ipuçları bu cinayetin yakında işleneceğini, Mandela'nın halka açık yapacağı bir konuşmada gerçekleşebileceğini gösteriyordu. Van Heerden üç ayı kapsayan bir liste hazırlamıştı. Bu listeye göre cinayetin Durban, Johannesburg, Soweto, Bloemfontein, Cape Town ve East London'da işlenme olasılığı yüksekti, listeye tarihleri de eklemişti. Yurtdışında bir yerlerde profesyonel bir katil hazırlıklarını tamamlıyordu. Van Heerden eski bir KGB subayının bu işe karıştığını ortaya çıkarmayı başarmıştı. Ama aydınlığa kavuşması gereken daha o kadar çok şey vardı ki.

Sonunda en önemli soru gelip çattı. Georg Scheepers, van Heerden'in suikastın merkezini incelediği bölümü bir kez daha okudu. Bir örgütten söz etmişti. Güney Afrikalıların arasında sözü geçen bir grup insandan söz etmişti. Ne var ki, van Heerden bu kişilerin hepsinin adlarını bilmiyordu. Jan Kleyn ve Franz Malan'ı tanıyordu yalnızca.

Georg Scheepers artık bukalemunun Jan Kleyn olduğundan emindi. Öte yandan Franz Malan'ın kod adını bulamamıştı.

Van Heerden'in bu ikiliyi baş aktörler olarak değerlendirdiğini fark etti. Onların üstünde yoğunlaşarak örgütün diğer üyelerinin kimliklerini ve tam olarak neyi başarmak istediklerini anlamayı ümit etmişti.

Coup d'état, diye yazmıştı van Heerden öldürülmeden iki gün önce son sayfaya. *İç savaş*? *Kaos*? Bu soruları yanıtlamamıştı. Yalnızca sormakla yetinmişti.

Ama aynı gün, hastaneye yatmadan önce, pazar günü bir şey daha yazmıştı.

Önümüzdeki hafta, diye yazmıştı van Heerden. *İş daha da ileri götürülecek. Bezuidenhout 559.*

Bu, bana mezardan yollanan bir haber, diye geçirdi içinden Georg Scheepers. Van Heerden bunu yapmıştı işte. Şimdi onun bıraktığı yerden ben devam etmeliyim. Ama ne yapacağım? Bezuidenhout, Johannesburg'un banliyölerinden biriydi ve 559 sayısı da orada bulunan bir evin kapı numarası olmalıydı.

Birden ne denli yorgun ve endişeli olduğunu fark etti. Üstlendiği sorumluluk tahmin ettiğinden çok daha büyüktü.

Bilgisayarı kapattı ve disketleri yeniden dosya dolabına kilitledi. Saat dokuz olmuştu ve hava kararmıştı. Kentin dörtbir yanından gelen polis sirenlerini duydu.

Boş binadan çıkarak arabasına doğru yürüdü. Direksiyonun başına geçince kentin doğu kesimine sapıp Bezuidenhout'a gitti. Aradığını bulması hiç de uzun sürmemişti. 559 numara Bezuidenhout parkının hemen yanındaydı. Arabayı park etti, farları yaktı. Ev beyaz badanalıydı. Kapalı perdelerin arkasından ışık sızıyordu. Evin önünde park etmiş bir araba duruyordu.

Bundan sonra ne yapacağını ya da nasıl davranacağını düşünemeyecek kadar yorgun ve endişeliydi. Öncelikle bu uzun günün getirdiklerini içine sindirmesi gerekiyordu. Nehrin kıyısında kıpırdamadan yatan beyaz aslan geldi birden aklına. Nasıl yerinden kalkıp yanlarına yaklaştığını düşündü. Vahşi hayvan bizi parçalayacaktı, diye geçirdi içinden.

Birden en önemli şeyin ne olduğu kafasına dank etti.

Nelson Mandela'nın öldürülmesi ülke için meydana gelebilecek en korkunç şeydi. Bu cinayetin sonuçları dehşet verici olurdu. Gerçekleştirmeye çalışılan her şey bu korkunç cinayetle anında yok olur, beyazlarla zencilerin arası bir daha asla düzelmezdi. Tüm ülke büyük bir kan gölüne dönerdi.

Ülkenin cehenneme dönmesini isteyen bazı insanlar vardı. Kanların oluk oluk akması için bir de örgüt kurmuşlardı.

Düşünceleri buraya dek uzanabilmişti. Evden bir adamın çıktığını ve kapının önündeki arabaya bindiğini gördü. Aynı anda da perdeler açıldı. Zenci bir kadınla ondan daha genç bir kadının pencerenin önünde durduğunu gördü. Yaşlı olanı el salladı ama arkasındaki kılını bile kıpırdatmamıştı.

Arabaya binen adamı göremedi. Ortalık iyice karanlıktı. Ancak daha sonra onun Jan Kleyn olduğunu anladı. Araba yanından geçerken iyice eğildi. Yerinde doğrulduğundaysa perdeler yeniden kapanmıştı.

Kaşlarını çattı. İki zenci kadın? Jan Kleyn bu kadınların evinden çıkmıştı. *Bukalemun, anne ve çocuk*? Bağlantıyı göremiyordu. Ama yine

de van Heerden'den kuşkulanmasını gerektiren bir neden yoktu. Eğer bunun önemli olduğunu düşünüp yazmışsa, mutlaka önemliydi.

Van Heerden bir sırra parmak basmış, ben de o sırrın ne olduğunu mutlaka öğrenmeliyim.

Ertesi gün Başkan de Klerk'ın bürosunu arayarak kendisiyle çok acele görüşmek istediğini söyledi. Başkanlık sekreteri Başkan'ın kendisini *o akşam saat onda kabul* edeceğini söyledi. O gün elde ettiği sonuçları içeren bir rapor yazdı. Başkan'ın çalışma odasının yanındaki bekleme odasında beklerken son derece gergindi. Neyse ki, geçen günkü gibi uzun bir süre beklemesi gerekmemişti. Saat tam onda güvenlik görevlisi Başkan'ın kendisini beklediğini söyledi. Scheepers odadan içeri girdiğinde yine aynı izlenime kapılmıştı. Başkan de Klerk çok yorgun görünüyordu. Gözlerinin altı kararmıştı, yüzü de solgundu. Gözlerinin altındaki torbalar onu aşağı çekiyor gibiydi.

Bir gün önce saptadıklarını mümkün olduğunca kısa bir şekilde anlattı. Bununla birlikte şimdilik Bezuidenhout Parkı'ndaki eve ilişkin bir şey söylememeye karar vermişti.

Başkan de Klerk gözleri yarı kapalı anlatılanları dinledi. Scheepers sözlerini tamamladığında Başkan, hâlâ kıpırdamadan oturuyordu. Scheepers, bir an için konuşurken, onun uykuya dalmış olabileceğini düşündü. Ama tam o sırada, de Klerk gözlerini açarak ona baktı.

"Bugünlerde hâlâ yaşıyor muyum diye düşünüyorum sıklıkla," dedi yavaşça. "Binlerce boere beni bir vatan haini olarak görüyor. Ve Nelson Mandela'nın bir suikasta kurban gideceğini söylüyorsun."

Başkan de Klerk sustu. Scheepers onun düşündüğünün farkındaydı.

"Rapordaki bir şey beni son derece tedirgin etti," dedi. "Uygun yerlerde amaçtan uzaklaştırılmak için söylenmiş iki söz olduğunu varsayalım. İki farklı sonuç olduğunu düşünelim. Bunlardan biri benim, başkan, düşünülen *kurban. Bunu* göz önünde bulundurarak raporunu bir kez daha düşün, Scheepers. Ayrıca bu adamların hem bana, hem de dostum Mandela'ya saldırmayı planlayabileceklerini de göz önünde bulundurmanı istiyorum. Bu delilerin gerçekte yalnızca Mandela'nın peşinde olabileceklerini de göz ardı etmiyorum. Yapacaklarının başına

nelerin açabileceğini iyice düşünmeni istiyorum. Pieter van Heerden öldürüldü. Bu da onların kulaklarıyla gözlerinin her yerde olduğunu gösteriyor. Deneyimlerim amaçtan uzaklaştırılmak için söylenen sözlerin haberalma işinin en önemli bölümü olduğunu öğretti bana. Ne demek istediğimi anlıyor musun?"

Scheepers, "Evet," diye cevap verdi.

"Önümüzdeki iki gün içinde ulaştığın sonuçları bekliyorum. Sana daha fazla zaman ayıramayacağım için üzgünüm."

"Ben hâlâ Pieter van Heerden'in öldürülmek istenilen kişinin Nelson Mandela olduğuna ilişkin elde ettiği bulgulara inanıyorum," dedi Scheepers.

Başkan de Klerk, "İnanıyor musun?" dedi. "Ben yalnızca Tanrı'ya inanırım. Ama onun var olup olmadığından bile emin değilim. Ya da yalnızca tek bir tane olup olmadığından da emin değilim."

Scheepers bu beklenmedik yanıta çok şaşırmıştı. Ama yine de Başkan'ın ne demek istediğini anlıyordu.

Başkan ellerini kaldırdı sonra da masanın üstüne koydu.

"Örgüt," dedi düşünceli bir sesle. "Bu örgüt tüm başarılarımızı yıkmak istiyor. Yaptıklarımızı bozmak istiyorlar. Ülkeyi kan gölüne çevirmek istiyorlar. Ama buna asla izin verilmeyecek."

"Elbette verilmeyecek," dedi Scheepers.

De Klerk yine derin düşüncelere dalmıştı. Scheepers bir şey söylemeden bekledi.

"Her gün bir fanatiğin beni öldürmesini bekliyorum," dedi dikkatle. "Parlamentoda bıçaklanan benden önceki başkan Verwoerd'in başına gelenleri düşünüyorum. Aynı şeyin benim de başıma gelebileceğinin farkındayım. Korkmuyorum. Beni asıl korkutan şey, benden sonra bu görevi yürütecek kimselerin olmayışı."

De Klerk hafifçe gülümseyerek baktı.

"Sen daha çok gençsin," dedi. "Ama ülkenin kaderi şu anda iki yaşlı adamın, Nelson Mandela'yla benim ellerimizde. Bu yüzden de ikimizin bir süre daha yaşaması gerekmektedir."

"Nelson Mandela'nın korumalarının sayısını artırmak gerekmez mi?" diye sordu Scheepers.

"Nelson Mandela çok özel bir insandır," diye cevap verdi Başkan de Klerk. "Korumalardan hiç hoşlanmaz. Önemli insanlar korumaları sevmezler. De Gaulle'e baksana. Bu yüzden de her şeyin son derece gizli yürümesi gerekiyor. Elbette Mandela'nın korumalarının sayısını arttıracağım. Ama onun bundan haberi olması gerekmez."

Görüşme bitmişti.

De Klerk, "İki günün var," dedi. "Daha fazla değil."

Scheepers *ayağa kalkıp başıyla* Başkan'ı selamladı.

"Bir şey daha var," dedi Başkan. "Van Heerden'in başına gelenleri asla aklından çıkarma. Dikkatli ol."

Ancak hükümet binasından çıktıktan sonra Başkan de Klerk'ın söylediklerini tam olarak algılayabilmişti. Görünmeyen gözler onu da izliyordu, bunu asla unutmamalıydı. Arabaya binerken tüm bedeninin ter içinde kaldığını hissetti.

Bir kez daha mehtabın altında bembeyaz görünen aslan geldi aklına.

24.

Kurt Wallander her zaman ölümü siyah olarak düşünmüştü.

Oysa kumsalda sisin altında dururken ölümün rengi olmadığını görüyordu. Ölüm, orada beyazdı. Her yanı sisle kaplanmıştı; dalgaların kıyıya çarpan sesini duyabiliyordu ama sis, duygularını bile ele geçirmişti. Hangi yöne dönmesi gerektiğini bir türlü kestiremiyordu.

Eğitim alanında sis altında görünmeyen koyunlarla birlikteyken hiçbir şey düşünememişti. Victor Mabasha'nın öldüğünü, kendisinin de birini öldürdüğünü *biliyordu*. Konovalenko sisin altında kaçıp gitmişti. Svedberg'le Martinson iki hayalet gibi sislerin arasından çıktılar. Wallander onların yüzündeki dehşet dolu ifadeyi görebiliyordu. O anda bir daha geri gelmemek üzere oradan kaçmak ama öte yandan da Konovalenko'nun izini sürmek istedi. Daha sonra o birkaç dakika içinde olan-

ları sanki bedeninden dışarı çıkmış, kendini dışardan izliyormuşcasına hatırlamıştı. Orada durup silahlarını sallayan başka bir Wallander'di sanki. Bedenini ve beynini biri geçici olarak ele geçirmiş, ona kendi istediklerini yaptırıyor gibiydi. Martinson'la Svedberg'e peşinden gelmemelerini söyleyip yokuştan aşağı inerken, olanları yavaş yavaş algılamaya başlamıştı. Victor Mabasha öldürülmüştü, tıpkı Louise Åkerblom gibi başından vurularak öldürülmüştü. Şişman adam geri dönüp kaçmaya başlamıştı ama o da ölmüştü. Onu Wallander vurmuştu.

Sisin altında yolunu yitirmiş biri gibi bağırdı. Bunun artık geriye dönüşü yok, diye geçirdi içinden ümitsizlikle. Bu sisin altında yok olup gideceğim. Sis dağıldığında ise ben ölmüş olacağım.

Mantıklı olmaya çalışarak geri dön, dedi kendi kendine. Cesetlerin bulunduğu yere dön. Arkadaşların orada. Onlarla birlikte Konovalenko'nun izini sürmeye devam edersin.

Yoluna devam etti. Geri dönemeyecekti. Bu son görevi de olsa, mutlaka Konovalenko'yu bulacak gerekirse öldürecekti ama en çok onu sağ olarak Björk'e teslim etmek istiyordu. Bunu yaptıktan sonra da artık rahat rahat uyuyabilecekti. Uyandığında da bu karabasan sona ermiş olacaktı. Ama bu doğru değildi. Karabasan hâlâ orada, içinde gizli bir yerde varlığını sürdürecekti. Rykoff'a ateş edip onu öldürerek asla unutamayacağı bir şey yapmıştı. Dolayısıyla arkadaşlarının yanına dönmek yerine Konovalenko'nun peşine düşmesi çok daha iyi olacaktı. Rykoff'un ölümünü haklı çıkaracak bir şeyler bulmaya çalıştığını fark etti.

Konovalenko sisin arasında bir yerlerdeydi. Belki de daha yakındaydı. Wallander çaresizlikle sisi dağıtmak istercesine beyazlığın ortasına ateş etti. Terden alnına yapışmış bir tutam saçını arkaya itti. Ancak o zaman yüzünün kanadığını fark etti. Rykoff, Mariagatan'daki evin camlarına ateş ederken yaralanmış olmalıydı. Başını hafifçe eğerek üstüne bakınca giysilerinin de kan içinde olduğunu gördü. Kan kuma akıyordu. Soluklarının düzelmesini bekleyerek kıpırdamadan durdu. Sonra Konovalenko'nun kumda bıraktığı ayak izlerini izleyerek onu yakalamak üzere yeniden yola koyuldu. Tabancasını kemerinin arasına sıkıştırdı. Pompalı tüfeği de eline aldı. Konovalenko'nun ayak izleri hız-

la uzaklaşıyor gibiydi, belki de koşmaya başlamıştı. Kokuyu alan bir köpek gibi adımlarını hızlandırdı.

Yoğun sisten ötürü kumlar hareket ediyormuş gibi geliyordu Wallander'e. Birden Konovalenko'nun başka bir yöne doğru koşmadan önce durup geri dönmüş olduğunu fark etti. İzler kayalık alanı gösteriyordu. Wallander kumlar bitip çimler başlayınca ayak izlerinin de yok olacağını fark etti. Kayalara tırmanınca eğitim alanının doğu tarafına geldiğini gördü. Durup çevreyi dinledi. Uzaklardan gelen siren sesleri duyuluyordu. Sonra da çok yakınında bir koyun melemesi duydu. Bunu bir kez daha derin bir sessizlik izledi. Kuzeye doğru yürümeye başladı. Konovalenko'nun sisin arasında birdenbire ortaya çıkmasını bekleyerek dikkatle ilerledi. Bir yandan da bir insanı kafasından vurmanın nasıl bir duygu olduğunu anlamaya çalışıyordu. Ama hiçbir şey hissedemiyordu. Yaşamının tek amacı eğitim alanını saran tel örgüleri izleyerek kuzeye doğru yürümekti, başka bir şey değil. Konovalenko oralarda bir yerdeydi ve Wallander onu mutlaka yakalayacaktı.

Wallander, Sandhammaren yoluna çıktığında sisten göz gözü görmüyordu. Yolun karşı tarafında kulaklarını dikmiş kıpırdamadan duran bir at gördüğünü sandı.

Sonra da yolun ortasında durarak çişini yaptı. Kristianstad yönüne giden araçların sesini duyar gibi oldu.

Kåseberga'ya doğru yürümeye başladı. Konovalenko ortadan kaybolmuştu. Bir kez daha kaçmayı başarmıştı. Wallander amaçsız bir şekilde yürüyordu. Yürümek kıpırdamadan ayakta durmaktan daha kolaydı. Baiba Leipa'nın bembeyaz sislerin arasından çıkıp kendisine doğru gelmesini düşledi. Ama yoğun sisin arasında yalnızdı. Kendisinin ve üzerinde yürüdüğü asfaltın dışında başka bir şey yoktu.

Yolun kenarında, ağaca dayalı bisikleti gördü. Kilitli değildi. Sanki birisi bu bisikleti Wallander için bırakmıştı. Pompalı tüfekle tabancasını bisikletin arka tarafına yerleştirdi ve pedalları hızla çevirmeye başladı. Bir süre sonra babasının evine gelmişti. Ön kapıdaki lambanın dışında ev karanlıktı. Kapıda durarak içersini dinledi. Sonra da bisikleti evin arkasına gizledi. Taşlı yolda dikkatle yürüdü. Babasının mahzene inen basamakların yanındaki kırık çiçekliğin altında evin yedek anah-

tarını sakladığını bilirdi. Anahtarı alıp babasının stüdyosunun kapısını açtı. Stüdyoda babasının boyalarıyla tuvalleri vardı. Kapıyı arkasından kapatarak odanın ışığını yaktı. Gözleri sise o kadar alışmıştı ki ampulün parlaklığı karşısında gözlerini kırpıştırarak irkildi. Soğuk su musluğunu açıp, yüzünü yıkadı. Başını hafifçe kaldırınca duvardaki kırık aynaya yansıyan görüntüsünü gördü. Kendi gözlerini tanıyamadı. Gözleri kan çanağına dönmüştü. Kirli elektrik ocağında geceden kalan kahveyi ısıttı. Saat sabahın dördüydü. Babası genellikle beş buçukta kalkardı. Beş buçuğa değin nasıl olsa buradan gitmiş olurum, diye geçirdi içinden. Şu anda gizlenecek bir yere gereksinimi vardı. Kafasından olanaksız olan biri dışında bazı seçenekler geçti. Ama sonunda kararını verdi. Kahvesini içtikten sonra stüdyodan çıktı, avluyu geçti ve yavaşça ana evin kapısını açtı. Holde durarak evin kokusunu içine çekti. Etrafı dinledi. Çıt çıkmıyordu. Telefon etmek için mutfağa giderek kapıyı arkasından kapadı. Şaşkınlıkla numarayı hatırlayabildiğini fark etti. Eli ahizenin üstünde bir an ne diyeceğini düşündü sonra da numarayı çevirdi.

Sten Widén telefona hemen yanıt verdi. Wallander onun uyanık olduğunu anlamıştı. Erken kalkmış diye geçirdi içinden.

"Sten? Benim, Kurt Wallander."

Bir zamanlar çok yakın arkadaştılar. Wallander arkadaşının şaşırmadığını fark etti.

"Tanıdım," dedi. "Sabahın dördünde aradığının farkında mısın?"

"Yardımına ihtiyacım var."

Sten Widén karşılık vermedi. Arkadaşının sözlerine devam etmesini bekledi.

"Sandhammaren yolundan gelip beni almalısın," dedi Wallander. "Bir süre senin evinde gizlenmem gerekecek. En azından birkaç saat."

"*Yolun neresinde* bekleyeceksin?" diye sordu Sten Widén.

Sonra da öksürmeye başladı.

Hâlâ sigara içiyor, diye geçirdi içinden Wallander.

"Kåseberga çıkışında beklerim seni," dedi. "Araban ne marka?"

"Eski bir Duett."

"Oraya gelmen ne kadar sürer?"

"Yoğun bir sis var dışarda. Kırk beş dakika, belki biraz daha az."

Telefonu kapatıp mutfaktan çıktı. Sonra da duygularına yenik düşerek eski televizyon setinin bulunduğu oturma odasına giderek konuk odasını ayıran perdeyi yavaşça aralayıp kızına baktı. Mutfak kapısının dışından gelen soluk ışığın altında kızının saçlarını, alnını ve burnunun bir bölümünü görebiliyordu. Derin bir uykudaydı.

Sonra evden dışarı çıkarak stüdyoya gidip üstünü başını temizledi. Ardından, bisikletine binerek anayola çıkıp sağa saptı. Kåseberga çıkışına geldiğinde bisikleti telefon idaresine ait küçük binanın arkasına koydu, ağaçların arasına gizlenerek arkadaşını beklemeye başladı. Sis yine çok yoğundu. Birden Sandhammaren yönüne giden bir polis arabası geçti önünden. Wallander, direksiyonun başındakinin Peters olduğunu sandı.

Düşüncelerini Sten Widén'e çevirdi. Bir yıldan beri görüşmüyorlardı. Bir cinayet soruşturması sırasında Wallander, onu Stjärnsund yakınlarındaki çiftliğinde bulmuştu. Sten Widén yalnız yaşıyor, büyük bir olasılıkla çok içki içiyor ve yanında çalışan kadınlarla ilişkiye giriyordu. Bir zamanlar ikisinin de ortak bir düşü vardı. Sten Widén'in olağanüstü güzel bariton bir sesi olduğu için opera sanatçısı olacaktı ve Wallander de onun emprezaryoluğunu yapacaktı. Ne var ki, bu düşleri gerçekleşmemişti. Zaman geçtikçe, eskisi kadar sık görüşmemeye başlamışlardı.

Tüm bunlara karşın, belki de hâlâ en iyi arkadaşım o, diye geçirdi içinden Wallander sisin altında beklerken. Tabii Rydberg'i saymazsam. Ama arada bir fark var. Eğer Rydberg'le ben polis olmasaydık belki hiç bu kadar yakınlaşamayacaktık.

Kırk dakika sonra şarap kırmızısı Duett sisin arasından ortaya çıktı. Wallander gizlendiği binanın arkasından yola çıkarak arabaya bindi. Sten Widén arkadaşının kir ve kan içindeki yüzüne baktı. Ama her zamanki gibi buna da şaşırmadı.

"Her şeyi daha sonra anlatırım," dedi Wallander.

"Canın ne zaman isterse," diye karşılık verdi Sten Widén. Ağzında yanmamış bir sigara duruyordu ve soluğu da içki kokuyordu.

Eğitim alanının önünden geçtiler. Wallander görünmemek için yere eğildi. Yolun kenarında birkaç polis arabası park etmiş duruyordu. Sten

Widén yavaşladı ama durmadı. Barikatlar kaldırılmıştı. Yol açıktı. Sten Widén hâlâ saklanmaya çalışan arkadaşına baktı ama bir şey söylemedi. Ystad ve Skurup'tan geçerek sağa saptılar, Stjärnsund'a doğru yöneldiler. Ahırların önüne geldiklerinde sis hâlâ eskisi gibi yoğundu. Ahırın önünde on yedi yaşlarında genç bir kız bir yandan esniyor bir yandan sigara içiyordu.

"Resmim gazete ve TV'lerde yayınlandı," dedi Wallander. "Kimliğimi saklaman iyi olacak."

"Ulrika gazete okumaz," diye karşılık verdi Sten Widén. "TV dersen yalnızca video kaset izler. Kristina da bu konuda kesinlikle konuşmayacaktır, merak etme."

Dağınık evden içeri girdiler. Wallander evin son gördüğünden bu yana hiç değişmemiş olduğunu fark etti. Sten Widén karnının aç olup olmadığını sordu. Wallander aç olduğunu söyleyince mutfağa gittiler. Wallander kendisine bir sandviç yapıp kahve pişirdi. Sten Widén de bu arada yan odaya gidip geliyordu. Her gelişinde de daha yoğun içki kokuyordu.

"Gelip beni aldığın için çok teşekkür ederim," dedi Wallander.

Sten Widén omuz silkti.

"Önemli değil."

"Birkaç saat uyumak istiyorum," diye sürdürdü konuşmasını Wallander. "Sonra sana her şeyi anlatacağım."

"Atlara bakmam gerek,' dedi Sten. "Burada uyuyabilirsin."

Ayağa kalkıp mutfaktan çıktı, Wallander de onu izledi. Kendini artık çok yorgun hissediyordu. Sten Widén arkadaşını küçük bir odaya götürdü.

"Temiz çarşafım olduğunu sanmıyorum ama sana bir yastıkla battaniye verebilirim."

Wallander, "Bu yeter de artar bile," dedi.

"Banyonun nerede olduğunu hatırlıyor musun?"

Wallander evet dercesine başını salladı. Hatırlıyordu.

Wallander ayakkabılarını çıkardı. Ceketini sandalyenin arkasına astı. Sten Widén kapının eşiğinde durmuş onu izliyordu.

"Nasılsın, işler yolunda mı?" diye sordu Wallander.

Sten Widén, "Yeniden şarkı söylemeye başladım," dedi.

"Ne güzel... Bu konudaki her şeyi anlatmalısın," dedi Wallander.

Sten Widén odadan çıktı. Wallander avludan gelen kişneme sesini duydu. Uykuya dalmadan önce Sten Widén'in hiç değişmediğini düşünüyordu. Saçları yine dağınıktı, boynunda yine egzama vardı.

Buna karşın yine de onda adını koyamadığı bir değişiklik vardı.

Uyandığı zaman önce nerede olduğunu çıkaramadı. Başı ve tüm bedeni ağrıyordu. Elini alnına koyunca ateşinin olduğunu fark etti. At kokan battaniyenin altında kıpırdamadan yattı. Elini bileğine götürüp saate bakmak isteyince saatini gece düşürmüş olduğunu fark etti. Kalkıp mutfağa gitti. Duvardaki saat on bir buçuğu gösteriyordu. Dört saat uyumuştu. Sis biraz hafiflemişti ama hâlâ yoğundu. Bir fincan kahve alarak mutfak masasına oturdu. Sonra yeniden ayağa kalkarak ağrı kesici bulunçaya dek mutfak dolaplarını karıştırdı. Derken, telefon çaldı. Sten Widén'in telefona yanıt verdiğini duydu. Samanla ilgili pazarlık yapıyordu. Teslim fiyatını tartışıyorlardı. Sten telefonu kapatınca mutfağa geldi.

"Uyandın mı?" dedi.

"Evet," diye cevap verdi Wallander.

Sonra da başından geçenleri an attı. Sten Widén arkadaşının anlattıklarını ifadesiz bir yüzle dinliyordu. Wallander konuşmasına Louise Åkerblom'un ortadan kayboluşuyla başlamıştı. Öldürdüğü adamdan da söz etti.

"Oradan uzaklaşmam gerekiyordu," diye tamamladı sözlerini. "İş arkadaşlarımın şu anda beni aradıklarından eminim. Ama onlara yalan söylemek zorunda kalacaktım. Bayıldığımı ve çalıların arasına düştüğümü söyleyebilirdim. Benim için bir şey daha yaparsan çok sevineceğim. Lütfen kızımı ara ve iyi olduğumu söyle ona. Ve ona büyükbabasının yanında bir süre daha kalmasını istediğimi söyle."

"Senin nerede olduğunu söyleyeyim mi?"

"Hayır. Henüz değil. Ama onu iyi olduğuma dair ikna etmelisin."

Sten Widén başını evet dercesine salladı. Wallander ona babasının telefon numarasını verdi. Ama telefon açılmadı.

"Kızıma ulaşıncaya dek aramaya devam et," dedi Wallander.

O sırada ahırda çalışan kızlardan biri mutfağa geldi. Wallander onu başıyla selamlayınca kız kendini tanıtarak adının Kristina olduğunu söyledi.

Sten Widén, "Pizza almaya git," dedi. "Birkaç gazete de al. Evde ağıza atılacak bir şey yok."

Sten Widén kıza para verdi. Kız da Duett'in anahtarlarını alarak evden çıktı.

"Yeniden şarkı söylemeye başladığını söylemiştin," dedi Wallander.

Sten Widén ilk kez gülümsedi. Wallander bu gülümsemeyi hatırlıyordu ama son gördüğünden bu yana aradan çok uzun yıllar geçmişti.

"Svedala'daki kilisenin korosuna katıldım," dedi. "Bazen cenazelerde solo da yapıyorum. Şarkı söylemeyi özlediğimi fark ettim. Ama ahırda şarkı söylememden atlar pek hoşlanmıyor."

"Emprezaryoya ihtiyacın var mı?" diye sordu Wallander. "Tüm bunlardan sonra mesleğimi nasıl sürdürebileceğimi kestiremiyorum doğrusu."

"Sen kendini savunmak için o adamı öldürdün," dedi Sten Widén. "Senin yerinde olsaydım ben de aynı şeyi yapardım. Silahın yanında olduğu için çok şanslıydın."

"Bunun nasıl bir duygu olduğunu kimsenin anlayabileceğini sanmıyorum."

"Geçer."

"Asla geçmeyecek."

"Her şey geçiyor ve unutuluyor."

Sten Widén bir kez daha Linda'yı aradı ama telefon yine açılmadı. Wallander banyoya giderek duş yaptı. Sten Widén'in gömleklerinden birini giydi. Bu da at kokuyordu.

"Nasıl gidiyor?" diye sordu.

"*Ne nasıl gidiyor?*"

"At işi."

"Çok iyi bir atım var. Üç tane daha alırsam iyi olacak. Ama Sis çok yetenekli. Altın yumurtlayan tavuğum olacak o benim. Bu yılki Derby'e gitme olasılığı bile var."

"Adı gerçekten de Sis mi?"

"Evet. Neden?"

"Sis deyince dün akşamı hatırladım. Eğer bir atım olsaydı belki de Konovalenko'yu yakalayabilirdim."

"Sis'le bunu beceremezdin. Tanımadıklarını hemen üstünden atar. Yetenekli atlar çok sık bulunmuyor. İnsanlar gibi onlar da kaprisli oluyorlar. Ama çok hızlı koşuyor."

Kristina adındaki genç kız pizza ve gazetelerle geri dönüp, aldıklarını mutfak masasına koyarak dışarı çıktı.

Wallander, "Yemeyecek mi?" diye sordu.

"Onlar ahırda yiyorlar," dedi Sten Widén. "Orada küçük bir mutfakları var." En üstteki gazeteyi alarak sayfalarını çevirmeye başladı. Sayfalardan biri dikkatini çekti.

"Senin hakkında yazmışlar," dedi.

"Okumak istemiyorum, en azından şimdilik."

"Sen bilirsin."

Sten Widén'in üçüncü arayışında telefon açıldı. Telefona Wallander'in babası değil Linda yanıt vermişti. Wallander kızının Sten'i soru yağmuruna tuttuğunu fark etti. Ama Sten yalnızca Wallander'in tembihlediği şeyleri söyledi.

Telefonu kapattıktan sonra, "Rahatladı," dedi. "Orada kalacağına söz verdi."

Pizzalarını yediler. Masanın üstüne bir kedi atladı. Wallander kediye bir parça pizza verdi. Kediye bile at kokusu sinmişti...

"Sis dağılıyor," dedi Sten Widén. "Güney Afrika'ya gittiğimi sana söylemiş miydim? Az önce anlattıkların çağrışım yaptı."

Wallander şaşkınlıkla, "Hayır," dedi. "Söylememiştin."

"Opera sanatçılığı işinden bir şey çıkmayınca ben de buradan uzaklaşmak istedim," dedi. "Aslında her şeyden uzaklaşmak istedim. Büyük bir kumarbaz olabileceğimi düşündüm. Ya da Kimberley'de elmas avcılığı yapabilirim diye geçirmiştim içimden o günlerde. Herhalde okuduğum bir şeyden etkilenmiştim. Ve ben de sonunda yola koyuldum. Cape Town'a kadar gittim. Orada üç hafta kaldım ama sonra sıkıldım. Ve oradan kaçıp geri geldim. Babam öldüğünde atlar bana kalmıştı."

"Kaçtın mı?"

"Zencilere yapılan davranışlardan çok utanmıştım. Orası onların ülkesiydi ama beyazlar zencilerin ellerinde bir çanakla zenci oldukları için özür dileyerek dolaşmalarını istiyordu. Ben yaşamımda hiç böylesine aşağılatıcı bir şey görmedim. Gördüklerimi asla unutmayacağım."

Elinin tersiyle ağzını silerek dışarı çıktı. Wallander arkadaşının az önce söylediklerini düşündü. Kısa bir süre sonra Ystad'daki karakola geri dönmesi gerektiğini fark etti.

Telefonun bulunduğu odaya giderek aradığını buldu. Yarım şişe viski. Şişenin kapağını açtı, büyükçe bir yudum içti, sonra bir tane daha. Kahverengi bir ata binmiş olan Sten Widén'in pencerenin önünden geçtiğini gördü.

Önce evime hırsız girdi. Sonra dairemi havaya uçurmaya çalıştılar. Acaba daha neler olacak?

Yeniden yatağına uzanarak battaniyeyi burnuna kadar çekti. Ateşi psikolojik olarak çıkmıştı herhalde. Başağrısı da geçmişti. Bir süre sonra yeniden kalkmak zorundaydı.

Victor Mabasha ölmüştü. Konovalenko onu öldürmüştü. Louise Åkerblom'un ortadan kayboluşu ve ölümüne ilişkin sorgulamaya şimdi başka cesetler de katılmıştı. Wallander bu bilmecenin içinden nasıl çıkacağını kestiremiyordu. Konovalenko'yu nasıl yakalayabileceklerdi?

Bir süre sonra uykuya daldı. Gözlerini açtığında bir dört saat daha uyuduğunu fark etti.

Sten Widén mutfakta akşam gazetesini okuyordu.

"Aranıyorsun," dedi.

Wallander ona şaşkınlıkla baktı.

"Kim?"

"Sen," diye yineledi Sten Widén. "Sen aranıyorsun. Arama emri çıkartmışlar. Satır aralarından senin aklını yitirdiğini düşündükleri belli oluyor."

Wallander gazeteyi aldı. Björk'le birlikte resmini basmışlardı.

Sten Widén doğru söylüyordu. Gerçekten de aranıyordu. Hem de Konovalenko'yla birlikte aranıyorlardı. Polis arkadaşları ayrıca kendisine bakabilecek durumda olmadığından da kuşku duyuyorlardı.

Wallander dehşetle Sten Widén'e baktı.

"Kızımı ara," dedi.

Arkadaşı, "Merak etme aradım," dedi. "Ve ona hâlâ aklının başında olduğunu söyledim."

"İnandı mı?"

"Evet, inandı."

Wallander kıpırdamadan oturdu. Bir süre sonra kararını verdi. Kendisine verilen bu rolü oynayacaktı. Ystad karakolundan dedektif Wallander, geçici olarak aklını yitirmişti, kayıptı ve aranıyordu. Bu da ona her şeyden çok gereksinimi olan bir şeyi verecekti.

Zaman.

Konovalenko, Wallander'i sisler arasında deniz kıyısında gördüğünde düşmanının çok dişli olduğunu fark etmişti. Bu Victor Mabasha'nın sırtüstü yere düşerken öldüğü andı. Konovalenko tam o sırada sisin arasından gelen bir ses duymuş ve hızla arkasını dönmüştü. Ve karşısında köylü polisi yeniden görevmişti. Konovalenko polisi yeterince ciddiye almadığını yeni yeni fark ediyordu. Rykoff'un göğüs kafesini parçalayan iki kurşunla yere düştüğünü gördü. Wallander'in arkasından geleceğinin farkındaydı. Afrikalının cesedini kalkan gibi kullanarak, kumsala kadar geri geri gitmişti. Asla pes etmeyecekti ve Wallander'in oldukça tehlikeli biri olduğu açıkça ortadaydı.

Konovalenko sisin altında kumsal boyunca koştu. Bir yandan da cep telefonundan Tania'yı aradı. Tania, Ystad kent merkezinde arabanın içinde bekliyordu. Konovalenko sel örgülerin bulunduğu yere kadar gidebilmişti. Telin üstünden atlayarak yola çıkmış ve Kåseberga'yı gösteren levhayı görmüştü. Cep telefonuyla Tania'ya nerede olduğunu söylemiş ve arabayı dikkatli kullanmasını öğütlemişti. Vladimir'in ölümünden söz etmemişti. Bunu daha sonra söyleyecekti. Yol boyunca sürekli olarak arkasını kontrol edip durmuştu. Wallander fazla uzakta değildi ve o son derece tehlikeli ve acımasız bir İsveçliydi. Olanlara inanmakta zorlanıyordu. Wallander'in köylü bir polis olduğuna inanmışken adamın bu şekilde davranması anlaşılır gibi değildi. Polisin davranışlarında kimliğine uymayan garip bir şeyler vardı.

Tania gelince, direksiyona Konovalenko geçti ve Tomelilla'daki eve doğru yola koyuldular.

"Vladimir nerede?" diye sordu Tania.

"Daha sonra gelecek," diye karşılık verdi Konovalenko. "Ayrılmak zorunda kaldık. Daha sonra gidip onu getireceğim."

"Afrikalıya ne oldu?"

"Öldü."

"Ya polis?"

Karşılık vermedi. Tania bir şeylerin yolunda gitmediğini hissetmişti. Konovalenko arabayı çok hızlı sürüyordu. Onu tedirgin eden bir şey vardı.

Tania arabada giderlerken birden Vladimir'in öldüğünü hissetti. Ama bu konuda bir şey söylemedi ve sıkıntılı bir yüz ifadesiyle bir sandalyede oturan Sikosi Tsiki'nin bulunduğu eve gidinceye değin de ağzını açıp konuşmadı. Eve girer girmez avazı çıktığı kadar bağırmaya başladı. Konovalenko ona bir tokat attı. Genç kadın susmayınca birkaç kez daha tokatlamak zorunda kaldı onu. Ne var ki Tania çığlık atmayı sürdürünce onu uyuşturacak kadar çok sakinleştirici ilaç içirtti. Bu süre içinde Sikosi Tsiki yerinden kıpırdamamış, olanları izlemişti. Konovalenko tek izleyicisi Sikosi Tsiki olan bir oyun sergilediğini düşünüyordu. Tania derin bir uykuyla baygınlık arasında sızdığında Konovalenko üstünü değiştirdi ve kadehine votka doldurdu. Victor Mabasha'nın ölümü beklediği rahatlık ve memnunluk duygularını verememişti nedense. Mabasha'nın ölümü Jan Kleyn'le arasındaki duyarlı ilişkideki sorunları çözebilecekti. Ama Wallander'in peşinden ayrılmayacağını da biliyordu.

Wallander asla vazgeçmeyecekti. Mutlaka izini sürecekti.

Konovalenko bir kadeh votka daha içti.

Şu kanepede oturan Afrikalı aptal bir hayvan, diye geçirdi içinden. Sürekli olarak beni izleyip duruyor, ama bakışlarında ne dostça, ne de düşmanca bir anlam var! Yalnızca izliyor. Hiç konuşmuyor, hiçbir şey sormuyor. Dünyanın sonuna değin kıpırdamadan bu kanepede oturabilir.

Konovalenko'nun ona söyleyecek bir şeyi yoktu. Her geçen dakika Wallander daha da yaklaşıyordu. Şu anda kendini savunmaktan baş-

ka bir şey düşünemiyordu. Esas göreve, Güney Afrika'da işlenecek cinayete hazırlanmayı bir süre erteleyecekti.

Wallender'in zayıf noktasını biliyordu. Konovalenko işte bu noktayı ele geçirecekti. Ama bu kız neredeydi? Büyük bir olasılıkla Ystad'daydı ama evde yoktu.

Sorunu çözmesi bir saatini aldı. Yaptığı plan oldukça tehlikeliydi. Ama Wallander gibi önemli bir polis söz konusu olduğunda risksiz bir stratejinin mümkün olamayacağının da farkındaydı.

Planının anahtarı Tania olduğundan ve aldığı ilaçlardan ötürü daha birkaç saat uyuyacağından beklemekten başka yapacak bir şeyi yoktu. Ama Wallander'in sislerin arasından gittikçe yaklaşmakta olduğu da asla yabana atılmaması gereken bir gerçekti.

"İri adam galiba bir daha gelmeyecek," dedi Sikosi Tsiki birdenbire. Sesi *boğuktu ve şarkı söyler gibi* konuşmuştu.

"Bir hata yaptı," dedi Konovalenko. "Eli çok ağırdı. Belki kaçabileceğini sandı ama yanılmıştı."

Sikosi Tsiki o gece bir daha hiç konuşmadı. Daha sonra da kanepeden kalkarak odasına gitti. Konovalenko, her şeye karşın Jan Kleyn'ın Victor Mabasha'nın yerine gönderdiği bu delikanlıdan hoşlandığını düşündü. Ertesi akşam Güney Afrika'yı aradığında bunu söylememeyi unutmayacaktı.

Evin içinde yatmayan bir tek kendisi kalmıştı. Perdeleri sıkıca çektikten sonra vokta kadehini yeniden doldurdu.

Sabahın beşinde yatmaya gitti.

Tania, 16 Mayıs Cumartesi öğleden sonra saat birde Ystad polis karakoluna gitti. Vladimir'in ölümünden ve Konovalenko'nun verdiği ağır yatıştırıcılardan ötürü hâlâ sersemlemiş bir haldeydi. Ama aynı zamanda da kararını vermişti. Kocasını öldüren Wallander adındaki polisti. Hallunda'daki evlerine gelen polis. Konovalenko gerçeği biraz saptırarak Vladimir'in ölümünü anlatmıştı. Tania'ya göre Wallander bir canavar, sadist ve acımasız bir katildi. Vladimir'in anısına Konovalenko'nun kendisine verdiği rolü üstlenecekti. Er ya da geç onu öldürme fırsatını ele geçireceklerdi.

Karakolun danışma bölümüne yaklaştı. Camlı bölmenin arkasında oturan kadın memur ona gülümseyerek, "Size nasıl yardımcı olabilirim?" diye sordu.

"Arabam soyuldu," dedi Tania.

"Geçmiş olsun," dedi memur. "Size yardımcı olabilecek kim var, bir bakayım. Bugün burası çok karışık da."

"Tahmin ederim," dedi Tania. "Korkunç şeyler olmuş, duydum."

"Ystad'da böyle şeylerin olabileceği aklıma bile gelmezdi," dedi görevli. "Ama oluyor işte."

Birilerine telefon etti. Sonunda biri telefona yanıt verdi.

"Martinson sen misin? Bir araba hırsızlığı var, yardımcı olabilir misin?"

Tania hattan gelen heyecanlı sesi duydu. Yanıt olumsuzdu. Ama görevli kadın asla pes etmiyordu.

"Her şeye karşın yine de hiçbir şey olmamış gibi davranmaya çalışmalıyız," dedi. "Senin dışında kimseyi bulamadım. İnan bana uzun sürmez."

Telefonun öbür ucundaki ses bir süre için düşündü.

"Dedektif Martinson, sizi bekliyor," dedi görevli. "Soldaki üçüncü kapı."

Tania kapıyı vurarak içeri girdi. Odanın içi karmakarışıktı. Masanın başında oturan adam çok yorgun görünüyordu. Masanın üstü evrak doluydu. Tania'ya bir göz attıktan sonra oturmasını işaret ederek çekmeceden bir form çıkardı.

"Araba hırsızlığı mı?" dedi.

"Evet," diye yanıt verdi Tania. "Radyomu çaldılar."

"Hep böyle yaparlar," dedi Martinson.

"Özür dilerim ama," dedi Tania. "Acaba bir bardak su verebilir misiniz? *Gıcık oldu da.*"

Martinson şaşkınlıkla ona baktı.

"Evet, tabii," dedi. "Elbette."

Yerinden kalkarak dışarı çıktı.

Tania, masanın üstündeki telefon defterini içeri girdiğinde görmüştü. Martinson dışarı çıkar çıkmaz defteri alıp 'W' sayfasını açtı. Wallan-

der'in Mariagatan'daki evinin telefonuyla babasının telefonu yazılıydı. Tania paltosunun cebinde bulduğu küçük bir kâğıt parçasına numaraları aceleyle yazdı. Sonra da telefon defterini aldığı yere koyarak etrafına bakınmaya başladı.

Martinson bir bardak su ve kahveyle geri döndü. Yerine oturur oturmaz da telefon çalmaya başladı ama ahizeyi kaldırıp masanın üstüne koymakla yetindi. Sonra da gerekli soruları sordu, Tania da düşsel soygunu anlattı. Kentin merkezine park ettiği arabasının plakasını verdi. Radyoyla bir torba dolusu içkiyi alıp gitmişlerdi hırsızlar. Martinson hepsini yazıp bitirdikten sonra okuyup imzalaması için Tania'ya uzattı. Tania adının Irma Alexanderson olduğunu söylemiş ve Malmö yolunda bir adres vermişti. Kâğıdı imzalayıp, Martinson'a geri uzattı.

"İş arkadaşınız için endişeleniyor olmalısınız," dedi dostça bir tavırla. "Neydi adı? Wallander mi?"

"Evet," diye yanıtladı Martinson. "Kolay değil."

"Kızı için çok üzülüyorum," dedi Tania. "Bir zamanlar onun müzik öğretmeniydim. Ama sonra Stockholm'e taşındı, bir daha da göremedim onu."

Martinson ona ilgiyle baktı.

"Şu anda burada," dedi.

"Öyle mi? Evde yangın çıktığında kurtulduğu için çok şanslı olmalı."

"O sırada büyükbabasındaydı, evde değildi," dedi Martinson, ahizeyi yerine koyarken.

Tania ayağa kalktı.

"Sizi daha fazla rahatsız etmeyeyim," dedi. "Yardımlarınız için çok teşekkür ederim."

Martinson genç kadının elini sıkarken, "Rica ederim," dedi.

Tania odadan çıkar çıkmaz Martinson'un kendisini unutacağını biliyordu. Sarı saçlarının üstüne taktığı siyah peruğuyla tanınması olanaksızdı.

Danışmadaki görevliyi başıyla selamlayıp az sonra başlayacak basın toplantısı için karakolu dolduran gazetecilerin arasından geçerek dışarı çıktı.

Konovalenko, kent merkezine giden yokuşun başındaki benzin istasyonunda onu bekliyordu. Tania arabaya bindi.

"Wallander'in kızı büyükbabasında kalıyor," dedi. "Telefon numarasını aldım."

Konovalenko ona bakıp, hoşnutlukla gülümsedi.

"Onu bulduk," dedi yavaşça. "Onu bulduk. Ve onu ele geçirdiğimizde Wallander'i de yakaladık demektir."

25.

Wallander düşünde kendini suda yürüyor gördü.

Kendini içinde bulduğu dünyanın garip bir mavi rengi vardı. Gökyüzü ve bulutlar maviydi, uzaktaki ormanın kenarı da maviydi ve kayalıkların tepesinde de mavi kuşlar uçuşuyordu. Ve de bir su üstünde yürüyordu... Konovalenko da bu düşün içinde bir yerlerdeydi. Wallander onun kumdaki ayak izlerini sürmüştü. Kumsaldan yokuşa doğru uzanması gereken ayak izleri suya doğru yönelmişti. Düşünde bu izleri izlemesi gerektiğini hissetmişti. Dolayısıyla da suda yürümeye başlamıştı. Sanki ince bir camın üzerinde yürüyormuş gibi bir duyguya kapılmıştı. Suyun yüzeyi dalgalıydı. Mavi adacıkların ötesinde ufka yakın bir yerlerde Konovalenko duruyordu.

17 Mayıs Pazar sabahı erkenden uyandığında düşünü net olarak hatırlıyordu. Sten Widén'in evindeki kanapede uyumuştu. Yavaşça kalkıp mutfağa giderek saate baktı. Beş buçuktu. Sten Widén'in yatak odasına bir göz atınca onun çoktan kalkmış olduğunu gördü. Büyük bir olasılıkla atların yanına gitmiş olmalıydı. Wallander fincanına kahve doldurarak mutfak masasına geçip oturdu.

Yeniden bir gece öncesini düşünmeye başlamıştı.

Bir bağlamda içinde bulunduğu durumu değerlendirmek çok kolaydı. O, artık aranan bir adamdı ve herkes kendisini arıyordu. Ama yaralanmış hatta ölmüş de olabilirdi. Dahası tabancasının namlusunu iş ar-

kadaşlarına çevirerek aklını yitirdiğini kanıtlamıştı. Konovalenko'yu yakalamak için Ystad'lı Başmüfettiş Wallander'in izini de sürmek zorundaydılar. Buraya kadar içinde bulunduğu durum açık seçikti. Bir gün önce Sten Widén akşam gazetelerinin kendisinden söz ettiğini söylediğinde kendisine verilen bu rolü üstlenmeye karar vermişti. Böylelikle gereksinimi olan zamanı da kazanacaktı. Ve Konovalenko'yu yakalayıp, gerekirse öldürmek için bu zamana gereksinimi vardı.

Wallander kendini kurbanlık bir koyun gibi ortaya attığını düşündü. Konovalenko'nun yakalanması için kim bilir kaç polisin daha yaralanması belki de öldürülmesi gerekiyordu? Bunları önlemek için de kendini feda edecekti. Bu düşünce, ürpermesine neden oldu. Ama bu ortamdan kaçıp kurtulamayacağını hissediyordu. Sonucu ne olursa olsun yine de başladığı işi bitirmek zorundaydı.

Wallander, Konovalenko'nun neler düşünebileceğini tahmin etmeye çalıştı. Konovalenko'nun varlığını göz ardı etmeyeceğine karar verdi. Konovalenko onu ciddi bir düşman olarak görmese bile Wallander'in sonuçta bir polis olduğunu ve gerektiğinde de tabancasını kullanmak için duraksamayacağını anlamış olmalıydı. Zor olsa da Wallander'e saygı duymalıydı. Wallander asla gereksiz yere risk almayan bir polisti. Hem ürkek hem de dikkatli bir insandı. İlkel davrandığında bu, içinde bulunduğu koşullarından kaynaklanmaktaydı. Ama Konovalenko hakkımda ne düşünürse düşünsün ben olmak istediğim kişi değilim, diye geçirdi içinden Wallander.

Konovalenko'nun kafasından nelerin geçtiğini de anlamaya çalıştı. Victor Mabasha'yı başarıyla öldürdükten sonra Skåne'e geri dönmüştü. Wallander, onun tek başına hareket ettiğine inanmakta zorlanıyordu. Yanında Rykoff'u getirmişti ama dışardan yardım almadan olay yerinden kaçmayı nasıl başarmıştı? Rykoff'un eşi, Tania mutlaka oralarda bir yerde olmalıydı; belki de Wallander'in bilmediği ve Konovalenko'ya yardım eden biri daha vardı. Daha önce de sahte bir isimle ev kiralamışlardı. Belki de yine bir evde gizleniyorlardı.

Bunları düşünürken Wallander birden yanıtlanması gereken çok önemli bir sorunun daha olduğunu fark etti.

Victor Mabasha'dan sonra ne olacak, dedi kendi kendine. Tüm bu olanların merkezini oluşturan cinayet ne olacak? Tüm ipleri hatta Konovalenko'nun iplerini bile çeken o görünmeyen örgüte ne olacaktı? Her şey iptal mı edilecekti? Yoksa bu kimlikleri bilinmeyen adamlar hedeflerine doğru emin adımlarla ilerleyebilecekler miydi?

Kahvesini içti. Tek bir şeyin açık seçik olduğuna karar verdi. Konovalenko'nun kendisini bulmasına yardım etmeliydi. Eve saldırdıklarında Wallander'i de aradıkları kesindi. Victor Mabasha'nın son sözleri Wallander'in nerede olduğunu bilmediğine ilişkindi. Ne var ki, Konovalenko bunu öğrenmeden asla rahat etmeyecekti.

Holden gelen ayak seslerini duydu. Sten Widén içeriye girdi. Üstünde kirli bir tulumla çamurlu çizmeler vardı.

"Bugün Jägersro'da yarışlar var," dedi. "Gelmek ister misin?"

Wallander bir an için heyecanlandı. Kafasındaki düşüncelerden kurtulmasına neden olabilecek her şeye açıktı.

"Sis de koşuyor mu?" diye sordu.

"Evet, hem de kazanacak," dedi Sten Widén. "Ama kumarbazların ona ne denli inandıklarını bilemiyorum. Birkaç kuruş kazanabilirsin, tabii istersen."

"Bu atın en iyisi olduğundan nasıl böylesine emin olabiliyorsun?" dedi Wallander.

Sten Widén, "Sis, tam bir canavar," diye cevap verdi. "Bugün de kazanacağından eminim. Ahırda çok huzursuz. Paraların ortaya konulduğunu seziyor. Onunla koşacak olan diğer hayvanlar kesinlikle onun kadar iyi değil, bunu o da biliyor. Norveç'ten gelen birkaç at daha var ama onlar hakkında fazla bir şey bilmiyorum. Bana kalırsa bizim Sis onları da geçer."

"Bu atın sahibi kim?" dedi Wallander.

"Morell adında bir işadamı."

Bu ad Wallander'e hiçde yabancı gelmemişti. Kısa bir süre önce bu addan söz edildiğini duymuştu ama şimdi çıkaramıyordu.

"Stockholmer'li mi?"

"Hayır. Skåne'li."

Birden Wallander'in kafasında bir ışık yandı. Peter Hanson ve su tulumbaları! Çalıntı malların alım satımıyla uğraşan Morell.

"Bu Morell ne iş yapıyor?" diye sordu.

Sten Widén, "Sana doğruyu söylemem gerekirse, karanlık işlerle uğraştığını sanıyorum," diye karşılık verdi. "En azından söylentiler bu yönde. Ama eğitim faturalarını zamanında ödüyor. Paranın nereden geldiği beni ilgilendirmez."

Wallander başka bir şey sormadı.

"Geleceğimi sanmıyorum, ama yine de teşekkür ederim."

"Ulrika yiyecek bir şeyler almaya gitti," dedi Sten Widén. "Bir iki saat içersinde atları alacağız. Kendi başının çaresine bakman gerekecek."

"Duett'i de alacak mısın?" diye sordu Wallander.

"İstersen sana bırakabilirim," dedi Sten Widén. "Ama depoyu doldur. Ben sürekli unutuyorum."

Wallander atların özel araca bindirilmelerini ve yola koyulmalarını izledi. Kısa bir süre sonra da kendisi de yola çıktı. Ystad'a geldiğinde Mariagatan'a gitme riskini göze aldı. Ev kordon altına alınmıştı. Duvarda delikler vardı, pencerelerin camları paramparça olmuştu. Kente doğru gitmeden evinin önünde kısa bir süre durdu. Askeri eğitim alanının önünden geçerken park etmiş bir polis arabası gördü. Sis dağıldığından mesafe hatırladığından da kısa gibi gelmişti. Kåseberga limanına doğru sürdü arabayı. Fotoğrafı gazetelerde yayınlandığı için sokaktaki insanların kendisini tanıma olasılığı vardı ama gazetelerdeki resmi oldukça eskiydi. Tek sorun tanıdığı biriyle karşılaşma olasılığıydı. Bir telefon kulübesine girerek babasını aradı. Umduğu gibi telefonu kızı açtı.

"Neredesin?" diye sordu Linda. 'Neler yapıyorsun?"

"Beni iyice dinle," dedi Wallander. "Yanında birileri var mı?"

"Hayır. Büyükbabam resim yapıyor."

"Kimse yok mu?"

"Yok dedim ya."

"Polis kapıya bir nöbetçi koymadı mı? Yolun kenarına park etmiş bir araba yok mu?"

"Tarlaların birinde Nilson'un traktörü var."

"Başka?"

"Baba burada kimse yok. Endişelenmeyi bırak."

"Birkaç dakika sonra orada olacağım. Büyükbabana bir şey söyleme."

"Gazetelerde ne olduğunu biliyor musun?"

"Bunu daha sonra konuşuruz."

Ahizeyi yerine koyarken bir yandan da Rykoff'u öldürdüğünün henüz açıklanmamasına sevindi. Polisin bu konudan haberi olsa bile Wallander geri dönünceye değin bu bilgiyi açıklamayacaktı. Bunca yıllık polis deneyimi bu konuda emin olmasını söylüyordu.

Kåseberga'dan doğruca babasının evine gitti. Arabayı anacaddede bırakıp, karşı kaldırıma geçerek ara sokaklardan dolaşıp eve gitti.

Linda kapının önünde durmuş babasını bekliyordu. İçeri girdiklerinde babasına sarıldı. Bir süre konuşmadan öylece durdular. Wallander kızının ne düşündüğünü bilmiyordu. Bildiği kadarıyla bazen sözcüklerin gereksiz olduğu güzel bir ilişki oluşmuştu aralarında.

Mutfak masasında karşılıklı geçip oturdular.

"Büyükbabam bir süre gelmez," dedi. "Onun çalışma disiplini hakkında çok şey öğrendim."

"Ya inatçılığı!"

İkisi de aynı anda bir kahkaha patlattı.

Wallander birden ciddileşti. Kızına olanları ve neden yarı deli bir polis rolüyle aranılan adam rolünü üstlenmek zorunda kaldığını anlattı.

"Ne başaracağını sanıyorsun? Hem de tek başına?"

Kızının bu sorusunun arkasında korkunun mu yoksa kuşkunun mu yattığını çıkaramadı.

"Onu yakalayacağım. Tek kişilik bir ordu olmadığımın farkındayım. Ama eğer bu çözümlenirse ilk adımı benim atmam gerekecek."

Linda, babasının söylediklerine karşı çıkmak istercesine hemen konuyu değiştirdi.

"Victor Mabasha çok acı çekti mi?" diye sordu.

"Hayır," diye karşılık verdi Wallander. "Her şey bir anda olup bitti. Bence öleceğini bile anlayamadı."

"Onu şimdi ne yapacaklar?"

Wallander, "Bilmiyorum," dedi. "Herhalde otopsi yapılır. Sonra da geriye ailesinin onu buraya mı yoksa Güney Afrika'ya mı gömmek istediği konusu kalır. Güney Afrikalı olduğuna göre."

"Kimin nesiydi?"

"Bilmiyorum. Bazen onunla aramda bir ilişki olduğunu düşünüyorum. Ama sabun köpüğü gibi yine elimden kayıverdi. Onun yüreğinin derinliklerinde ne olduğunu bildiğimi söyleyemem. İlginç bir delikanlıydı. Eğer Güney Afrika'da yaşamanın bedeli buysa insan en kötü düşmanını bile oraya göndermek istemez."

"Sana yardım etmek istiyorum," dedi Linda.

Wallander, "Edebilirsin," dedi. "Karakolu arayıp Martinson'u telefona çağırmanı istiyorum."

"Bunu demek istememiştim," dedi Linda. "Başkalarının yapamayacağı bir şeyleri yapmak istiyorum."

"Bu tür şeyler önceden planlanarak yapılmaz ki," dedi Wallander. "Kendiliğinden gelişir."

Linda karakolu arayarak Martinson'la görüşmek istediğini söyledi. Ne var ki, santral görevlisi Martinson'u bulamadı. Linda ahizeyi eliyle kapatarak ne yapması gerektiğini sordu babasına. Wallander duraksadı. Ama hemen sonra bekleyemeyeceğinin bilincine vararak Svedberg'le konuşmasını istedi kızından.

"Toplantıdaymış," dedi Linda. "Telefon bağlanmasını istemiyormuş."

"Kim olduğunu söyle," dedi Wallander. "Önemli olduğunu belirt. Toplantıdan çıksın."

Birkaç dakika içersinde Svedberg telefona geldi. Linda, ahizeyi Wallander'e uzattı.

"Benim," dedi. "Kurt. Bir şey söyeme. Neredesin?"

"Odamdayım."

"Kapı kapalı mı?"

"Bir dakika."

Wallander onun kapıyı hızla kapattığını duydu.

Sonra, "Neredesin?" diye fısıldadı.

"Beni asla bulamayacağın bir yerde."

"Lanet olsun!"

"Şimdi beni iyi dinle. Sözümü kesme. Seninle buluşmam gerekiyor. Ama kimselere bir şey söylememen şartıyla. Ne Björk'e, ne Martinson'a, hiç kimseye. Eğer bu konuda söz veremezsen, telefonu hemen şimdi kapatacağım."

"Şu anda toplantı odasında seni ve Konovalenko'yu nasıl arayacağımızı tartışıyoruz," dedi Svedberg. "Toplantıya geri dönmezsem ve onlara seninle konuştuğumu söylemezsem garip olur."

"Bunun bir yararı olmaz," dedi Wallander. "Yaptıklarımda haklıyım. Geçerli nedenlerim var. Ayrıca aranıyor olmaktan da yararlanmayı amaçlıyorum."

"Bunu nasıl yapacaksın?"

"Buluştuğumuzda anlatırım. Hadi kararını ver artık!"

Uzun bir sessizlik oldu. Wallander bekledi. Svedberg'in neye karar vereceğini kestiremiyordu.

"Geleceğim," dedi sonunda Svedberg.

"Emin misin?"

"Evet."

Wallander Stjärnsund yolunu tarif etti.

"İki saat sonra," dedi Wallander. "Evi bulabilecek misin?"

"Evet," diye yanıtladı Svedberg.

Wallander telefonu kapattı.

"Ne yaptığımı bilen birinin olması gerektiğini düşünüyorum," dedi Wallander.

"Başına bir şey gelirse diye mi?"

Kızının sorusu öylesine ani olmuştu ki Wallander'i hazırlıksız yakalamıştı.

"Evet," dedi. "Başıma bir şey gelecek olursa."

Bir kahve daha içti. Evden çıkmak için ayağa kalktığında birden durdu.

"Daha fazla endişelenmeni istemiyorum," dedi. "Ama birkaç gün bu dört duvarın dışına çıkmanı da istemiyorum. Sana hiçbir şey olmayacak. Geceleri biraz daha rahat uyumak istiyorum, o kadar."

Linda babasının yanağını okşadı.

"Burada kalacağım," dedi. "Merak etme."

"Yalnızca birkaç gün daha," dedi Wallander. "Fazla değil. Bu karabasan birkaç gün içersinde sona erecek. Ondan sonra da birini öldürdüğüm gerçeğine alışmam gerekecek."

Linda'nın bir şeyler söylemesine fırsat vermeden arkasını dönüp evden dışarı çıktı. Dikiz aynasından kızının yola çıkıp arkasından baktığını gördü.

Svedberg tam zamanında gelmişti.

Bahçeden içeri girdiğinde saat üçe on vardı.

Wallander ceketini sırtına geçirerek arkadaşını karşılamaya çıktı.

Svedberg ona bakıp başını iki yana salladı.

"Ne yapıyorsun?" diye sordu.

"Bunun üstesinden geleceğimi sanıyorum," dedi Wallander. "Geldiğin için teşekkür ederim."

Şato harabelerinin çevresindeki eski kale hendeğinden geçerek köprüye ulaştılar. Svedberg durup, aşağı sarkınarak yeşil alana hayranlıkla baktı.

"Bu tür şeylerin olabileceğini anlayabilmek çok zor," dedi.

"Hemen hemen her zaman kendi kararlarımızın tersine hareket ettiğimizi düşünüyorum," dedi Wallander. "Görmezden gelerek bazı olayların gerçekleşmesini engelleyeceğimizi sanıyoruz."

"Peki ama neden İsveç?" diye sordu Svedberg. "Başlangıç noktası olarak neden bu ülkeyi seçtiler?"

"Victor Mabasha'nın bu konuya ilişkin bir açıklaması vardı," dedi Wallander.

"Kimin?"

Wallander, Svedberg'in Afrikalının adını bilmediğini hatırladı. Adı bir kez daha yineledi. Sonra da konuşmasını sürdürdü.

"Bunun nedeni, Konovalenko'nun burada olmasından kaynaklanıyor," dedi. "Ama bu, bir sis perdesini oluşturmak kadar önemli olayın arkasındaki kişiler için en önemli şey, izlerinin sürülmemesi. İsveç insanın kolayca izini kaybettirebileceği bir ülke. Dikkatleri üstüne çekmeden sınırdan geçmek ve gözden kaybolmak çok kolay burada. Victor Mabasha'nın bu konuda yaptığı bir benzetme vardı. Güney Afrika'nın

başkalarının yuvalarına yumurtalarını koyan guguk kuşuna benzediğini söylerdi."

Yıllar önce harabeye dönen şatonun çevresinde dolaşmayı sürdürdüler. Svedberg çevresine bakındı.

"Daha önce hiç gelmemiştim buraya," dedi. "Bu şatoda yaşandığı çağlarda polis olmak acaba ne mene bir şeydi?"

Konuşmadan bir zamanlar yüksek duvarlar olan yıkıntının çevresinde dolaştılar.

Svedberg, "Martinson'la benim çok şaşırdığımızı anlamalısın," dedi. "Üstün başın kan içindeydi, saçların terden yüzüne yapışmıştı ve silahlarını bize doğru çevirmiş sallıyordun."

"Evet, bunun farkındayım," dedi Wallander.

"Ama Björk'e senin çılgın gibi davrandığını söylemekle hata ettik."

"Doğrusunu istersen ben de bazen çıldırdığımı düşünmüyor değilim."

"Şimdi ne yapmayı düşünüyorsun?"

"Konovalenko'nun peşime düşmesini sağlamayı düşünüyorum," dedi Wallander. "Saklandığı yerden ancak bu şekilde çıkacak."

Svedberg son derece ciddi bir ifadeyle ona baktı.

"Çok tehlikeli bir şey yapıyorsun," dedi.

Wallander sözlerine kendi de şaşarak, "Tehlikeyi önceden tahmin edersen o kadar riskli olmuyor," diye karşılık verdi.

"Seni destekleyecek birilerinin olması gerek," dedi kararlı bir sesle Svedberg.

"O zaman ortaya çıkmaz," dedi Wallander. "Benim yalnız olduğumu düşünmek yetmez ona. Mutlaka denetleyecektir. Emin olmadıkça da asla ortaya çıkıp saldırmaz."

"Saldırmak mı?"

Wallander omuz silkti.

"Beni öldürmeye çalışacak," dedi. "Ama başarlı olmaması için elimden geleni yapacağım."

"Nasıl?"

"Henüz bilmiyorum."

Svedberg ona şaşkınlıkla baktı. Ama bir şey söylemedi.

Geri döndüler. Bir kez daha köprünün üstünde durdular.

"Sana sormak istediğim bir şey var," dedi Wallander. "Kızım için çok endişeleniyorum. Konovalenko'nun ne yapacağını kestiremiyorum. Bu yüzden de ona bir koruma vermeni istiyorum."

"Björk bu iş için bir açıklama ister," dedi Svedberg.

"Biliyorum," diye karşılık verdi Wallander. "Bu yüzden bunu senden istiyorum ya. Martinson'la konuş. Björk'ün bunu bilmesi gerekmiyor."

"Elimden geleni yapacağım. Endişelenmeni çok iyi anlıyorum."

Yeniden yürümeye başladılar, köprüden çıkıp tepeyi tırmanmaya koyuldular.

"Ha, aklıma gelmişken, kızını tanıyan biri Martinson'u görmeye geldi," dedi Svedberg konuyu değiştirmek amacıyla.

Wallander heyecanla ona baktı.

"Evine mi?"

"Hayır, ofisine. Arabasının soyulduğunu rapor etmek isteyen bir kadın. Kızının öğretmeniymiş galiba. Tam olarak hatırlamıyorum."

Wallander birden durdu.

"Sen neler söylüyorsun?"

Svedberg sözlerini bir kez daha yineledi.

"Kadının adı neymiş?"

"Bilmiyorum."

"Nasıl biriydi?"

"Bunu Martinson'a sorsan iyi edersin."

"Martinson'un söylediklerini tam olarak hatırlamaya çalış."

Svedberg düşünmeye başladı.

"Kahve içiyorduk," dedi. "Martinson sürekli olarak odasına birilerinin geldiğinden şikâyet ediyordu. İşlerinin yoğun olmasından ötürü ülser olacağını söylüyordu. 'Hiç olmazsa arabaları soymaktan vazgeçseler. Bir kadın geldi. Biri arabasını soymuş. Kadın Wallander'in kızından söz etti. Hâlâ Stockholm'de mi olduğunu sordu.'"

"Martinson ona ne söylemiş? Kızımın burada olduğunu söylemiş mi?"

"Bilmiyorum."

"Martinson'u aramalıyız," dedi Wallander. Hızlı adımlarla eve doğru gitti. Sonra da koşmaya başladı. Svedberg de arkasından gidiyordu.

Wallander içeri girdiklerinde, "Martinson'u ara," dedi. "Kızımın nerede olduğunu kadına söyleyip söylemediğini öğren. Kadının adını öğren. Neden diye sorarsa daha sonra anlatacağını söylersin ona."

Svedberg başını evet dercesine salladı.

"Kadının arabasının soyulduğuna inanmıyorsun, değil mi?"

"Bilmiyorum ama risk almak da istemiyorum."

Svedberg, Martinson'u hemen aradı. Wallander, Svedberg'in soruları karşısında Martinson'un şaşırdığını hissediyordu.

Telefon konuşması bittiğinde Svedberg, Wallander'in endişelerini paylaşmaya başlamıştı.

"Söylediğini söyledi."

"Neyi?"

"Kızının Österlen'de babanın yanında kaldığını söylemiş."

"Bunu neden söylemiş?"

"Kadın sormuş."

Wallander mutfak duvarındaki saate baktı.

"Senin araman daha iyi olacak," dedi. "Telefona büyük bir olasılıkla babam yanıt verecek. Şu sırada yemek yiyordur. Kızımla konuşmak istediğini söyle. Sonra da telefonu bana verirsin."

Wallander arkadaşına babasının evinin telefon numarasını söyledi. Zil karşı tarafta uzun uzun çaldı. Sonunda Wallander'in babası telefonu açtı. Svedberg, yaşlı adama torunuyla konuşmak istediğini söyledi. Yaşlı adamın verdiği yanıtı duyunca da konuşmayı kısa kesti.

"Bisikletiyle kumsala gitmiş," dedi.

Wallander midesinde yoğun bir ağrı hissetti.

"Evden dışarı çıkmamasını söylemiştim ona."

Svedberg, "Yarım saat önce çıkmış," dedi.

Svedberg'in arabasına atlayarak yola koyuldular. Wallander derin bir sessizliğe bürünmüştü. Svedberg ara sıra başını hafifçe çevirip ona bakıyordu. Ama Wallander konuşmuyordu.

Kåseberga çıkışına geldiler.

"Devam et," dedi Wallander. "Bundan sonraki çıkıştan çıkacağız."

Kumsala mümkün olabilecek en yakın yere arabayı park ettiler. Etrafta başka araç yoktu. Wallander'le Svedberg kumların üstünde koş-

maya başladılar. Kumsal da boştu. Wallander panik duygusunun tüm benliğini ele geçirdiğini hissediyordu. Bir kez daha, görünmez adam Konovalenko'nun soluğunu ense kökünde duymaya başlamıştı.

"Rüzgârın yığdığı şu kum tepeciklerinden birinin arkasında olabilir," dedi.

Svedberg, "Burada olacağından emin misin?" diye sordu.

"Kumsalın bu bölümünü çok sever," dedi Wallander. "Eğer kumsala *inmişse mutlaka buraya gelmiştir. Sen* şu tarafa git, ben de bu tarafa gideyim."

Wallander doğuya doğru ilerlerken Svedberg, Kåseberga tarafına gitmişti. Wallander endişelenmesini gerektiren bir şey olmadığını söyleyip duruyordu kendine. Linda'nın başına hiçbir şey gelmemişti ve de gelmeyecekti. Ama söz verdiği gibi neden evde kalmadığını da bir türlü anlayamıyordu. Bütün bu olanlara karşın hâlâ işin ne denli ciddi olduğunu anlamaması mümkün müydü?

Ara sıra başını arkaya çevirip Svedberg'in gittiği tarafa bakıyordu. Henüz bir şey yoktu.

Wallander'in aklına birden Robert Åkerblom geldi. Bu durumda o olsaydı mutlaka dua ederdi, diye geçirdi içinden. Ama benim dua edecek bir tanrım yok. Victor Mabasha gibi konuştuğum ruhlarım da yok. Benim *yalnızca kendi sevinçlerim* ve üzüntülerim var, o kadar.

Kayaların tepesinde köpeğiyle durup denize bakan bir adam vardı. Wallander adama kumsalda tek başına dolaşan bir genç kız görüp görmediğini sordu. Adam başını iki yana salladı. Yirmi dakikadan beri orada olduğunu ama görmediğini söyledi.

"Peki, bir adam gördünüz mü?" diye sordu Wallander, Konovalenko'yu tarif ederek.

Adam yine başını olumsuzlukla salladı.

Wallander *adamın yanından ayrıldı.* Hava o denli soğuk olmamasına karşın ürperdi. Adımlarını hızlandırdı. Kumsal hiç bitmeyecekmiş gibi geliyordu ona. Çevresine bakındı. Birden birinin yanı başında durduğunu hisseder gibi oldu. Başını çevirdiğinde Svedberg'in kendisine el salladığını gördü.

Wallander geri dönerek koşmaya başladı. Svedberg'le kızının yanına geldiğinde tirtir titriyordu. Soluklarının düzelmesini beklerken kızına baktı.

"Hani evden dışarı çıkmayacaktın," dedi. "Neden çıktın?"

Kızı, "Kumsalda yürümenin bir sakıncası olmayacağını düşünmüştüm," dedi. "Yani hava aydınlıkken bir sakıncası olmayacağını demek istiyorum. Kötü şeyler geceleri olmaz mı?"

Arabayı Svedberg kullanıyordu, baba kız arkada oturuyorlardı.

"Büyükbabama ne söyleyeyim?"

"Hiçbir şey," diye cevap verdi Wallander. "Bu akşam onunla konuşacağım. Yarın da biraz iskambil oynarım. Bu da onu neşelendirir."

Evden çok uzakta olmayan bir yerde birbirlerinden ayrıldılar.

Svedberg'le Wallander, Stjärnsund'a geri döndüler.

"Korumanın bu akşamdan itibaren göreve başlamasını istiyorum," dedi Wallander.

"Hemen gidip Martinson'la konuşacağım," dedi Svedberg. "Bir şeyler ayarlayacağız, merak etme."

"Yolun kenarında bir polis arabasının beklemesini istiyorum," dedi Wallander. "Evin polis tarafından korunduğunun anlaşılmasını istiyorum."

Svedberg gitmeye hazırlanıyordu.

"Birkaç güne daha gereksinimim var," dedi Wallander. "O zamana değin beni aramayı sürdürebilirsiniz. Beni ara sıra buradan aramanı istiyorum."

"Martinson'a ne söyleyeyim?" diye sordu Svedberg.

"Babamın evini gözetlemenin iyi bir şey olduğuna karar verdiğini söyle," dedi Wallander. "Onu inandırmanın bir yolunu nasıl olsa bulursun."

"Martinson'a her şeyi açık açık anlatmamı hâlâ istemiyor musun?"

"Nerede olduğumu bir tek senin bilmen yeterli," diye karşılık verdi Wallander.

Svedberg gittikten sonra Wallander mutfağa giderek bir iki yumurta pişirdi. İki saat sonra da atlar geri döndü.

Sten Widén mutfaktan içeri girerken, "Kazandı mı?" diye sordu Wallander.

"Kazandı," diye karşılık verdi. "Ama foto finişle."

Peters'la Norén polis aracında oturmuş kahve içiyorlardı.

İkisinin de canı çok sıkılıyordu. Svedberg, onlara Wallander'in babasının oturduğu evi gözetleme emrini vermişti. Hiçbir şey yapmadan arabanın içinde oturmak kadar sıkıcı bir iş olamazdı. Biri gelip nöbeti devralıncaya değin de arabada oturacaklardı. Vardiyalarının bitmesine daha çok vardı. Saat on biri çeyrek geçiyordu. Karanlık çökmüştü.

"Wallander'e ne oldu dersin?"

"Bilmiyorum," dedi Norén. "Aynı şeyi daha kaç kez söylemem gerekecek? Bil-mi-yo-rum."

"Tahmin etmen o kadar zor değil," diye sürdürdü konuşmasını Peters. "Ben onun alkolik olup olmadığını merak ediyorum doğrusu."

"Neden alkolik olsun ki?"

"Onu sarhoş yakaladığımız o günü hatırlıyor musun?"

"Bu, adamın alkolik olduğu anlamına gelmez."

"Hayır. Ama olabilir de."

Konuşmanın bitmesiyle birlikte Norén arabadan indi, bacaklarını açarak çişini yaptı.

Tam o sırada da yangını gördü. Önce aracın farlarının yansıması sandı sonra da yangının çıktığı yerden gelen dumanları gördü.

"Yangın!" diye haykırdı Peters'a.

Peters da arabadan indi.

"Orman yangını mı acaba?" diye sordu Norén.

Alevler bir dizi tarlanın uç tarafındaki ağaçların arasından yükseliyordu. Yangının nereden çıktığı anlaşılmıyordu.

"Oraya gidip baksak iyi olacak," dedi Peters.

"Svedberg görev yerimizden ayrılmamamız gerektiğini söylemişti," dedi Norén. "Ne olursa olsun buradan ayrılamayız."

"On dakikadan fazla sürmez," dedi Peters. "Yangının nerede olduğunu öğrenip polise haber vermeliyiz."

"O zaman Svedberg'i arayıp izin al," dedi Norén.

"On dakikadan fazla sürmez," diye yineledi Peters. "Neden korkuyorsun ki?"

"Korkmuyorum. Ama emir emirdir."

Bu tartışmayı Peters kazandı. Çamurlu traktör yolundan geçerek yangın yerine ulaştılar. Gittiklerinde eski bir yağ deposunun yandığını gördüler. Biri deponun içini kâğıt ve naylonla doldurup ateşe vermişti. Peters'la Norén yangın yerine geldiklerinde alevler sönmek üzereydi.

"Çöp yakmak için garip bir saat," dedi Peters çevresine bakınarak.

Ama çevrede kimsecikler yoktu. Bomboştu.

"Hadi geri dönelim," dedi Norén.

Nöbet tutmaları gereken yere yaklaşık yirmi dakika sonra döndüler. Her şey yolunda gibiydi. Evin ışıkları sönmüştü. Wallander'in babasıyla kızı uyuyorlardı.

Birkaç saat sonra Svedberg yanlarına gelip nöbeti devraldı.

"Her şey yolunda," dedi Peters.

Yangından söz etmedi.

Svedberg arabasında uyuyakalmıştı. Şafak söktü, gün ağardı.

Saat sekizde Svedberg ortalıkta neden kimselerin olmadığını merak etmeye başladı. Wallander'in babasının sabahları çok erken kalktığını biliyordu.

Saat sekiz buçuktu, bir şeylerin yolunda gitmediği duygusuna kapıldı. Arabadan indi, avludan geçip ön kapının kulbunu çevirdi.

Kilitli değildi. Zili çalıp bekledi. Kapı açılmadı. Loş hole girip çevreyi dinledi. Çıt çıkmıyordu. Sonra birden bir hışırtı duydu. Sanki duvarın içinden çıkmaya çalışan bir farenin sesi gibiydi. Sesi izleyerek aralık bir kapının önüne geldi. Kapıyı vurdu. Yanıt yerine bir homurtu duydu. Kapıyı hızla açtı. Wallander'in babası yatakta yatıyordu. Adamı yatağa bağlamışlar, ağzına da büyük bir bant yapıştırmışlardı.

Svedberg donup kalmıştı. Neden sonra kendini toparlayarak bantı çıkarıp, ipleri çözdü. Sonra da evi baştan aşağı aradı. Wallander'in kızının odası boştu. Wallander'in babasının dışında evde kimse yoktu.

"Bu iş ne zaman oldu?" diye sordu.

"Dün gece," dedi Wallander'in babası. "On bir civarında."

"Kaç kişiydiler?"
"Bir."
"Bir mi?"
"Evet ama silahlıydı...
Svedberg yerinde doğruldu. Beyni durmuştu.
Sonra da Wallander'e telefon etmeye gitti.

26.

Kış elmalarının acımtrak kokusu.

İçeriye girdiğinde ilk olarak bu koku dikkatini çekmişti. Ama sonra gözlerini karanlığın içinde açtığında korku ve yalnızlığın dışında bir şey yoktu. Taş zeminde yatıyordu ve zemin nem kokuyordu. Korku tüm duyularını harekete geçirmesine karşın yine de hiçbir şey duyulmuyordu. Yavaşça eliyle zemini yokladı. Zemin kereste parçalarıyla kaplıydı. Mahzende olduğunu fark etti. Hiç tanımadığı bir adam tarafından uykudan uyandırıldığı büyükbabasının Österlen'deki evindeki patates mahzeninde de aynı zemin vardı.

Artık algılayabileceği bir şey kalmadığında başının hafifçe döndüğünü ve başağrısının arttığını hissetti. Kol saati hâlâ büyükbabasının evindeki yatak odasında olduğundan ne zamandan beri bu karanlığın ve sessizliğin içinde olduğunu kestiremiyordu. Uyandığından ve sürüklenerek evden dışarı çıkarıldığından bu yana uzun bir zaman geçtiğini hissediyordu.

Kolları serbestti. Ama ayak bileklerinden zincire vurulmuştu. Eliyle dokunduğunda parmakları kilite değdi. Demir bir kilitle zincire vurulma düşüncesi kanının donmasına neden oldu. Oysa o insanların genellikle ipplerle bağlandığını sanırdı. İpler hem daha yumuşak hem de daha esnek olurdu. Zincir kölelik dönemlerinde kalmış olmalıydı.

Ama tüm bunların en kötüsü üstündeki giysilerdi. Bu giysilerin kendisinin olmadığını hissediyordu. Giysinin kokusu bile farklıydı. Kendi giysi-

leri değildi. Başka birisi onu giydirmiş olmalıydı. Biri geceliğini çıkarmış ve giydirmiş olmalıydı. Birden öfkeden kanının beynine sıçradığını hissetti. Baş dönmesi hızlandı. Başını ellerinin arasına alarak ileri geri sallanmaya başladı. Bu doğru değil, diye geçirdi içinden çaresizlikle. Ama doğruydu ve üstelik olanları da hatırlıyordu.

O sırada şimdi kesinlikle hatırlayamadığı bir düş görüyordu. Burnunu ve ağzını bir mendille kapatan bir adam uyandırmıştı onu. Keskin bir koku duymuş sonra tüm bedenini bir uyuşukluk sararak kendinden geçmişti. Mutfak kapısının önündeki lamba odasını hafifçe aydınlatıyordu. Önünde duran adamı görmüştü. Üstüne doğru eğildiğinde yüzü yüzüne çok yakındı. Şimdi onu düşündüğünde tıraşsız olmasına karşın adamın yüzünden gelen sert losyon kokusunu hatırladı. Adam hiçbir şey söylememişti. Oda karanlık olduğundan yalnızca adamın gözlerini görmesine karşın onu asla unutamayacağını düşünmüştü. Nemli taş zeminde uyandığındaysa bunlardan başka bir şey hatırlamıyordu.

Elbette tüm bunların neden başına geldiğinin farkındaydı. Üzerine eğilip kendisini bayıltan adam babasının izini sürdüğü adam olmalıydı. Gözleri tam tahmin ettiği gibi Konovalenko'nun gözleriydi. Victor Mabasha'yı, bir polis memurunu öldüren ve babasını öldürmek isteyen adamdı bu. Giydiren ve ayaklarına zincir vuran bu adamdı.

Mahzenin tavanındaki küçük kapak açıldığından genç kız çok şaşırmıştı. Adamın yukarda durup aşağıda olan bitene kulak verdiğinden emindi. Yukardan aşağıya sızan ışık çok parlaktı, belki de genç kızın başını döndürmek için bu ışık kümesi planlanmıştı. Bir ip merdiveninin aşağıya doğru sarkıtıldığını gördü, sonra da bir çift kahverengi ayakkabıyla pantolonlu bacakları gördü. Sonra da o yüzü, bayılmadan önce gördüğü o bir çift gözle aynı yüzü yeniden gördü. Korku tüm benliğini ele geçirmeden bakışlarını adamdan uzaklaştırmaya çalıştı. Mahzenin düşündüğünden daha büyük olduğunu fark etti. Karanlıkta duvarlar ve tavan üstüne doğru geliyor gibi bir duyguya kapılmıştı. Belki de evin giriş katı bir mahzene dönüştürülmüştü.

Adam tavandan aşağıya yayılan ışık kümesinin gerisinde durdu. Bir elinde fener tutuyordu. Diğerindeyse genç kızın anlayamadığı metal bir nesne vardı.

Birden bunun makas olduğunu fark etti.

Avazı çıktığı kadar bağırdı. Merdivenden aşağıya kendisini öldürmek için indiğini ve bunu makasla gerçekleştireceğini sanmıştı. Ayaklarındaki zincirleri koparırcasına çekmeye başladı. Adam hiçbir şey yapmadan ona bakıyordu. Yüzü gölgenin altında kaldığından duyguları anlaşılmıyordu.

Birden elindeki feneri yakarak kendi yüzüne çevirdi. Yüzünü kurukafaya benzetecek şekilde feneri çenesinin altında tutuyordu. Genç kız anında sustu. Çığlığı korkusunu artırmıştı. Aynı zamanda da kendini alabildiğine yorgun hissediyordu. Artık her şey için çok geç kalınmıştı. Direnmenin bir anlamı yoktu.

Kurukafa birden konuşmaya başladı.

"Bağırarak zamanını boşa harcıyorsun," dedi Konovalenko. "Seni kimse duyamaz. Ayrıca bunun beni sinirlendirme tehlikesi de var. O zaman canını yakabilirim. Sussan iyi olacak."

Son sözleri fısıldar gibi söylemişti.

Baba, diye geçirdi içinden. Bana yardım etmelisin.

Sonraki olaylar çok hızlı gelişti. El fenerini tuttuğu eliyle genç kızı saçlarından yakaladı ve saçlarını kesmeye başladı. Genç kız hem şaşkınlıkla hem de acıyla irkildi. Ama Konovalenko onu çok sıkı tuttuğundan kıpırdayamıyordu. Makasın sesini duyuyordu. Konovalenko genç kızın saçlarını kulak memesine dek kesmişti. Her şey bir çırpıda olup bitmişti. Sonra da kızı bıraktı. Midesi bulanıyordu. Baygınken bu adamın kendisini giydirmesi gibi saçlarını da kesivermesi çok ağrına gitmişti.

Konovalenko kestiği saçları toplayarak cebine tıktı.

Hasta bu herif, diye geçirdi içinden genç kız. Gözünü bile kırpmadan cinayet işleyebilen bir sadist. Üstelik deli de.

Düşünceleri adamın konuşmasıyla bölündü. El fenerini genç kızın boynuna doğru tutmuştu. Boynunda anne-babasının kendisine on beşinci doğum gününde armağan ettiği kolye vardı.

"Kolyeyi," dedi Konovalenko. "Çıkar."

Genç kız söylenileni yaptı. Kolyeyi Konovalenko'ya uzatırken elini eline değdirmemeye çalıştı. Konovalenko arkasını döndü, tek bir kelime bile söylemeden merdivenden çıkıp gözden kayboldu.

Genç kız sürünerek duvara doğru gitti. Köşeye sırtını dayayarak oturdu.

Bir gece önce polisin kızını başarıyla kaçırdıktan sonra Konovalenko, Tania ve Sikosi Tsiki'ye mutfaktan çıkmalarını emretmişti. Yalnız kalmaya gereksinimi vardı ve mutfak şimdilik bu iş için en uygun yerdi. Rykoff'un ölmeden önce kiraladığı son evin mutfağı çok büyüktü. Eski mutfaklar gibi tasarlanmış olan bu mutfakta büyük bir fırınla duvarlarında tabak ve kavanoz koymak için büyük ve geniş raflar vardı. Bir duvardaysa bakır tencereler asılıydı. Mutfak Konovalenko'ya çocukluğunun geçtiği Kiev'deki evlerini anımsatıyordu.

Şaşkınlıkla Rykoff'u özlediğini fark etti. Gittikçe artan işleri bundan böyle kiminle paylaşacaktı? Ayak işlerini kim yapacaktı? KGB subayı olarak geçirdiği onca yıl içersinde yaşamın değerini çok iyi anlamıştı. Çevresinde her zaman ani ölümler söz konusu olurdu ve tüm duygusal tepkiler de ya zamanla azalır ya da tümüyle ortadan kalkardı. Ne var ki, Rykoff'un ölümü onu etkilemişti ve yoluna çıkan bu polisten şimdi daha çok nefret ediyordu. Ama, artık polisin kızı elindeydi ve kızın onun ortaya çıkmasını sağlayacağını çok iyi biliyordu. Ama yine de intikam duygusunun içindeki sıkıntıyı azaltmadığı ortadaydı. Sarhoş olmamaya çalışarak mutfak masasında oturup votka içip ara sıra da duvarda asılı aynada yüzünü inceleyip durdu. Birden çok çirkin biri olduğunu fark etti. Acaba yaşlanmaya mı başlamıştı? Sovyetler Birliği'nin çöküşünün acımasızlığının da bir etkisi olmuş muydu?

Sabahın ikisinde Tania uyuduğunda ya da uyur gibi yaptığında ve Sikosi Tsiki kendisini odasına kapattığında Konovalenko odasından çıkıp telefon etmek için mutfağa giderek Jan Kleyn'ı aradı. Söyleyeceklerini dikkatle düşünüp hazırlamıştı. Yardımcılarından birinin öldüğü gerçeğini saklamanın bir anlamı yoktu. Üstlendiği bu görevin tehlikeli olduğunu Jan Kleyn'ın bilmesinde yarar vardı. Birden Jan Kleyn'a yalan söylemeye karar verdi. O lanet olasıca polisin ortadan kaldırıldığını söyleyecekti. Polisin kızı artık ellerinde olduğundan ve polisi yakalayacağından, adı gibi emin olduğu için Wallander'in şimdiden öldüğünü açıklamanın bir sakıncası olmayacağını düşünüyordu.

Jan Kleyn söylenilenleri dinledi ama herhangi bir yorumda bulunmadı. Konovalenko, Jan Kleyn'ın sessizliğinin alabileceği en iyi yanıt olduğunu biliyordu. Daha sonra Jan Kleyn, Sikosi Tsiki'nin hemen Güney Afrika'ya dönmesi gerektiğini söyledi. Konovalenko'ya Sikosi'nin Victor Mabasha gibi bir zayıflık gösterip göstermediğini, görev için uygun olup olmadığını sordu. Konovalenko uygun olduğunu söyledi. Ayrıca Sikosi Tsiki'ye fazla zaman ayıramadığını da sözlerine ekledi. *Onun duygularından tamamen arınmış* biri olduğu izlenimini edinmişti. Hemen hemen hiç gülmüyordu ve denetimi hiç elden bırakmıyordu. Wallander'le kızı ortadan kalktıktan sonra Konovalenko, Afrikalıya gereksinimi olan her şeyi birkaç gün içersinde öğretmeyi düşünüyordu. Ama, Jan Kleyn'a Sikosi Tsiki'nin kendilerini asla düş kırıklığına uğratmayacağından emin olduğunu söyledi. Jan Kleyn memnun olmuşa benziyordu. Konovalenko'ya üç gün sonra kendisini aramasını söyleyerek konuşmayı noktaladı. O konuşmada Sikosi Tsiki'nin Güney Afrika'ya dönmesi için gerekli olan kesin talimatları verecekti.

Jan Kleyn'la yaptığı görüşme, Rykoff'un ölümünden sonra girdiği bunalım sayesinde yitirdiğini düşündüğü enerjisini geri getirmişti. Mutfak masasında oturarak Wallander'in kızını kaçırmanın insanı neredeyse utandıracak denli kolay olduğuna karar verdi. Tania, Ystad karakoluna gittikten sonra kızın büyükbabasının evini bulması birkaç saatini almıştı. Eve telefon etmiş ve telefona yardımcı kadın yanıt vermişti. Konovalenko, kendisini telefon şirketi memuru olarak tanıtarak telefon rehberinin bundan sonraki basımında herhangi bir adres değişikliği olup olmadığını denetlemek için adresi bir kez daha yinelemesini rica etmişti yardımcı kadına. Tania, civardaki bir kitapçıdan Skåne'nin haritasını satın almış, sonra da arabaya atlayarak elindeki adrese gitmişlerdi. Bir süre evi gözetlemişlerdi. Yardımcı kadın akşama doğru evden çıkmış ve birkaç saat sonra da tek bir polis arabası yolun kenarına park etmişti. *Konovalenko korumanın* tek bir araçla yapıldığından emin olunca şaşırtma harekâtını planlamıştı. Tomelilla'daki eve geri dönmüş, bahçenin kenarında gözüne ilişen bir yağ bidonunu alarak Tania'ya ne yapması gerektiğini söylemişti. Yakındaki bir benzin istasyonundan bir araba kiralayıp, eve iki ayrı arabayla geri dönmüşlerdi. Son-

ra da ağaçlıklı küçük bir alan bulmuşlar ve çalışmaya başlamışlardı. Planlandığı gibi Tania yangını başlatıp, polisler olay yerine gelmeden oradan kaçmıştı. Konovalenko fazla zamanı olmadığını biliyordu. Hızla kapıyı omuzlayıp içeri girmiş, yaşlı adamı yatağa bağlayarak ağzına da bir bant yapıştırmış, sonra da genç kızı kloroformla bayıltarak dışarda bekleyen arabaya taşımıştı. Tüm operasyon on dakikadan daha az sürmüştü ve polis aracı geri gelmeden oradan uzaklaşmıştı. Tania genç kıza giymesi için bazı giysiler getirmiş ve kız baygın yatarken de onu giydirmişti. Sonra da Konovalenko kızı sürükleyerek mahzene indirmiş ve ayaklarını zincirle bağlamıştı. Her şey son derece kolay olup bitmişti ve Konovalenko işin geri kalan bölümünün de bu şekilde tamamlanıp tamamlanmayacağını düşünüyordu. Kızın kolyesini görünce babasına karşı bu kolyeyi kullanmaya karar verdi. Ama Wallander'e kızının içinde bulunduğu koşullara ilişkin başka bir fikir de vermek istiyordu. Onun için de kızın saçını keserek kolyeyle birlikte gönderecekti. Kesik kadın saçı, ölüm ve kötülük kokar, diye geçirdi içinden. Polis olduğuna göre ne demek istediğimi çok iyi anlayacaktır.

Konovalenko kadehini yeniden doldurarak camdan dışarı baktı. Gün ağarmak üzereydi. Hava ılıktı. Kısa bir süre sonra bu kasvetli havadan kurtulup sürekli güneşli bir ortamda yaşayacağını düşünüp kendi kendine gülümsedi.

Birkaç saat yatıp dinlenmek için odasına gitti. Uyandığında saatine baktı. Dokuzu çeyrek geçiyordu. 18 Mayıs Pazartesi'ydi. Şimdiye değin, Wallander kızının kaçırılmış olduğunu öğrenmiştir, diye geçirdi içinden. Benim kendisiyle bağlantı kurmamı bekliyordur.

Bir süre daha beklesin, diye düşündü içinden. Sessizlik her geçen dakika daha da artarak dayanılmaz bir boyuta ulaşacak ve Wallander kendini denetleme yeteneğini yitirip sağa sola saldırmaya başlayacaktı.

Wallander'in kızının bulunduğu mahzenin tavanındaki kapağa bağladığı ip, sandalyesinin hemen arkasındaydı. Ara sıra aşağıya kulak veriyordu ama derin bir sessizlikten başka bir şey duyulmuyordu.

Konovalenko düşünceli bir tavırla camdan dışarı baktı. Sonra yerinden kalkarak bir zarf alıp içine kestiği saçla kolyeyi koydu.

Yakında Wallander'le bağlantı kuracaktı.

Linda'nın kaçırılma haberi Wallander'i can evinden vurmuştu.

Kendini son derece çaresiz ve öfkeli hissediyordu. Telefon çaldığında Sten Widén mutfakta Wallander'in yanındaydı. Wallander telefonu açmış, bu acı haberi duyar duymaz çılgına dönerek telefonu duvardan söküp, fırlatıp atmıştı. Sten Widén, arkadaşının yüzündeki korku dolu ifadeye şaşkınlıkla baktı. Ne denli korktuğu açıkça belli oluyordu. Widén çok kötü bir şeyin olduğunu düşündü. Kızının başına gelenler karşısında Wallander'in çektiği acı ve bu konuda ona yardım edememe duygusu içini burkuyordu. Arkadaşının yanına oturarak omzunu okşadı.

Svedberg bu arada yoğun bir tempoda çalışmasını sürdürüyordu. Wallander'in babasının yaralı olmadığından ve şoka girmediğinden emin olduktan sonra Peters'ın evine telefon etti. Telefona karısı yanıt vererek kocasının akşam nöbetinden yorgun geldiğini ve uyuduğunu söyledi. Svedberg öfke dolu bir sesle uyandırmasını söyledi. Peters telefona geldiğinde Svedberg ona Norén'i bulması ve sonra da sözüm ona nöbet tuttukları evin önüne birlikte gelmeleri için kendilerine yarım saat süre tanıdığını söyledi. Svedberg'i iyi tanıyan Peters, son derece önemli bir şey olmadıkça uyandırılmayacağını bilirdi. Hiçbir soru sormadı yalnızca acele edeceğine söz verdi. Norén'i aradı ve büyükbabanın evine geldiklerinde Svedberg olanları anlattı.

"Sana doğruyu söylemek zorundayız," dedi Norén bir gece önceki yangına gitmemek için nasıl direndiğini hatırlayarak.

Svedberg, Norén'in anlattıklarını dinledi. Yangın yerine gidip nelerin olup bittiğini anlamak için ısrar eden Peters'dı ama Norén bu konuda bir şey söylemedi. Tüm suçu arkadaşına atmak istemiyordu. Raporunda bunun ortak kararları olduğunu belirtti.

"Sizin iyiliğiniz için Wallander'in kızının başına kötü bir şey gelmemesini dilerim," dedi Svedberg.

"Kaçırıldı mı?" diye sordu Norén. "Kim kaçırdı? Neden kaçırdı?"

Svedberg cevap vermeden ikisine de ciddi bir ifadeyle baktı.

"Bana bir söz vermenizi istiyorum," dedi. "Eğer sözünüzde durursanız ben de dün geceki sorumsuzca davranışınızı unutmaya çalışacağım. Linda'yı başına bir şey gelmeden kurtarabilirsek kimselere bu konudan asla söz edilmeyecek. Anlaşıldı mı?"

İkisi de başlarını evet dercesine salladılar.

Svedberg, "Dün akşam hiçbir şey görmediniz ve duymadınız," dedi. "Ve tabii en önemlisi, Wallander'in kızı kaçırılmadı. Bir başka deyişle, hiçbir şey olmadı."

Peters'la Norén şaşkınlıkla ona baktı.

"Söylediklerimde çok ciddiyim," dedi Svedberg. "Hiçbir şey olmadı! Bunu kesinlikle aklınızdan çıkarmayın. Bu konuda bana inanmak zorundasınız."

"Yapabileceğimiz bir şey var mı?" diye sordu Peters.

"Evet," diye karşılık verdi Svedberg. "Evinize gidip biraz uyuyun."

Svedberg daha sonra bahçeyi ve evi araştırdı. Yağ bidonunun tutuştuğu ağaçlık alanı dolaştı. Orada lastik izinden başka bir şey yoktu. Yeniden eve dönerek Wallander'in babasıyla konuştu. Yaşlı adam mutfakta oturmuş kahve içiyordu.

Endişeli bir sesle, "Ne oldu?" diye sordu. "Linda ortalarda yok."

Svedberg, "Bilmiyorum," diye yanıtladı. "Ama her şey yoluna girecek, bundan eminim."

Wallander'in babası, "Böyle mi düşünüyorsun?" diye sordu. Sesi kuşkuluydu. "Kurt'ün telefonda nasıl öfkelendiğini duydum. O nerede şimdi? Neler oluyor?"

Svedberg ayağa kalkarken, "Bunu Kurt'ün açıklaması daha iyi olur," dedi. "Onu görmeye gidiyorum."

"Benden de selam söyle," dedi yaşlı adam. "İyi olduğumu da söylemeyi unutma."

"Söylerim," dedi Svedberg evden çıkarken.

Svedberg geldiğinde Wallander, Sten Widén'in evinin dışında yalınayak duruyordu. Saat on bire geliyordu. Svedberg olanları ayrıntılarıyla anlattı. Kızının, Peters'la Norén'in evin önünden uzaklaştıkları o kısacık süre içinde kaçırıldığını söyledi. Sonra da babasının selam gönderdiğini sözlerine ekledi.

Wallander, Svedberg'in anlattıklarını dikkatle dinledi. Svedberg, arkadaşının bakışlarının zaman zaman uzaklaştığını ve dalgın bir ifadenin yüzüne yayıldığını fark etmişti. Wallander'in kafasının içinde yalnızca kızı olduğunu, yalnızca onu düşündüğünü görebiliyordu.

"Bir ipucu falan yok mu?" diye sordu Wallander.

"Yok."

Wallander başını salladı. Evden içeri girdiler.

"Sürekli olarak düşünüyorum," dedi Wallander sandalyeye otururken. Svedberg arkadaşının ellerinin titrediğini fark etti.

"Bu, elbette Konovalenko'nun işi," diye sürdürdü konuşmasını. "Korktuğum başıma geldi. Hepsi benim yüzümden oldu. Orada olmalıydım. Yanlarında olsaydım her şey çok farklı olurdu. Beni ele geçirmek için şimdi kızımı kullanacak. Ona yardım eden başka kimse yok. İşini kendi başına hallediyor."

"Öyle deme, hiç olmazsa bir kişi vardır ona yardım eden," dedi Svedberg. "Eğer Peters'la Norén'in söylediklerini doğru anladımsa, yangını çıkarması, sonra eve gelip babanı bağlayıp kızını kaçırması olanaksız!"

Wallander bir an düşündü.

"Yağ bidonunu Tania ateşe vermiş olmalı," dedi. "Rykoff'un karısı. Demek iki kişiler. Nerede olduklarını bilmiyoruz. Büyük bir olasılıkla kent dışında bir evdeler. Ystad'dan uzakta olduklarını sanmıyorum. Tenha bir yerde olmalılar. Yerleşim bölgesinden uzakta."

Sten Widén gürültü yapmamaya çalışarak masaya yaklaşıp kahve servisi yaptı. Wallander başını kaldırıp ona baktı.

"Daha sert bir şeye ihtiyacım var," dedi.

Sten Widén yarısı boş bir viski şişesini uzattı. Wallander hiç duraksamadan şişeyi ağzına dayayarak büyükçe bir yudum aldı.

"Bundan sonra acaba neler olacak, çok merak ediyorum," dedi Wallander. "Mutlaka benimle bağlantı kuracak. Ve babamın evini kullanacak. Ondan bir haber alıncaya değin oraya gidip bekleyeceğim. Ne önereceğini kestiremiyorum. Belki de kızımın yaşamı karşılığında benimkini isteyecek, kim bilir?"

Svedberg'e baktı.

"Durumu bu şekilde değerlendiriyorum," dedi. "Yanlış mı yapıyorum, dersin?"

"Büyük bir olasılıkla haklısın," diye karşılık verdi Svedberg. "Ne yapmamız gerektiğini bilemiyorum."

"Kimse bir şey yapmamalı," dedi Wallander. "Evin çevresinde polis falan istemiyorum. Konovalenko en küçük bir tehlike kokusunu bile hisseder. Babamla yalnız kalmalıyım. Senin görevin o eve hiç kimsenin girmesine izin vermemek olacak."

"Bunu tek başına halledemezsin," dedi Svedberg. "Yardım etmemize izin vermelisin."

Wallander sakin bir sesle, "Kızımın ölmesini istemiyorum," dedi. "Bunu kendim çözmek zorundayım."

Svedberg konuşmanın bittiğini hissetti. Wallander çoktan kararını vermişti bile.

"Seni Löderup'a arabayla bırakayım," dedi Svedberg.

"Buna gerek yok. Duett'i alabilirsin," diye araya girdi Sten Widén.

Wallander olur dercesine başını salladı.

Ayağa kalkarken sendeledi. Masanın kenarına tutundu.

"Önemli değil," dedi.

Duett'e binip oradan uzaklaşırken Svedberg'le Sten Widén arkasından bakıyordu.

"Bu iş nasıl sonuçlanacak dersin?" diye sordu Svedberg.

Sten Widén karşılık vermedi.

Wallander, Löderup'a geldiğinde babasını stüdyoda resim yaparken buldu.

Wallander babasının ilk kez akşam güneşi altında bir manzara ya da köşede duran tahta bir orman tavuğunun resmini yapmadığını gördü. Bu kez babası her zamankinden daha farklı, daha koyu ve karmaşık bir manzara resmi yapıyordu.

Yaşlı adam, oğlu arkasında uzun bir süre durduktan sonra fırçasını bıraktı. Başını çevirip baktığında Wallander, babasının yüzündeki korku dolu ifadeyi gördü.

"Eve gidelim," dedi babası. "Yardımcı kadını evine gönderdim."

Elini oğlunun omzuna attı. Wallander babasının ne kadar zaman elini omzuna attığını hatırlayamıyordu.

Evde, babasına her şeyi anlattı. Babasının olayların arasındaki bağlantıyı tam olarak çözemediğini fark etti. Ama yine de son üç hafta-

dan beri olanlara ilişkin ona bir fikir vermek istiyordu. Ne bir insanı öldürdüğü ne de kızının büyük bir tehlike içinde olduğu gerçeğini babasından saklamak istemiyordu. Babasını yatağa bağlayan adam kızını kaçırmıştı.

Babası uzun bir süre bakışlarını ellerinden çekmedi.

"Bunlarla başa çıkabilirim," dedi Wallander. "Ben, iyi bir polisim. O adam benimle bağlantı kuruncaya dek burada kalacağım. Beni her an *arayabilir. Ya da belki yarına kadar* bekler."

Akşam olmuştu ama Konovalenko'dan bir ses çıkmamıştı. Svedberg iki kez aramıştı ne var ki, Wallander'in ona verecek bir haberi yoktu. Babasını resmine devam etmesi için stüdyoya gönderdi. Onun mutfakta oturup ellerine bakmasına dayanamıyordu. Yaşlı adam genelde oğlunun kendisine ne yapmasını söylemesine çok kızardı ama o sırada buna ses çıkarmamış, yerinden kalkarak doğruca stüdyoya gitmişti. Wallander evin içinde volta atıyor, kısa bir süre için sandalyeye geçip oturuyor sonra yine kalkıp bir aşağı, bir yukarı yürümeye başlıyordu. Ara sıra da bahçeye çıkıp ağaçlıklı alana bakıyordu. Yeniden içeri giriyor ve evin içersinde dolaşmayı sürdürüyordu. İki kez bir şeyler yemeğe çalıştı ama yiyemedi. Acısı, endişesi ve korkusu doğru dürüst düşünmesini de engelliyordu. Birkaç kez Robert Åkerblom gelmişti aklına. *Ama bunun kızına uğursuzluk* getireceğini düşünerek Robert Åkerblom'u kafasından atmaya çalışmıştı.

Akşam olmuştu ama hâlâ Konovalenko'dan bir ses çıkmamıştı. Svedberg evde olduğunu haber vermek için aradı. Wallander, Sten Widén'i aradı ama ona da söyleyecek fazla bir şeyi yoktu. Saat onda babasını yatmaya gönderdi. Bahar olduğu için hava henüz daha kararmamıştı. Bir süre mutfak kapısının önündeki basamaklarda oturdu. Babasının uyuduğundan emin olduğunda da Riga'dan Baiba Liepa'yı aradı. İlk arayışında bir yanıt alamadı. Ama yarım saat sonra *aradığında* telefon açıldı. Kızının son derece tehlikeli bir adam tarafından kaçırıldığını söylerken son derece sakindi. Konuşacak hiç kimsesi olmadığını söylediğinde bunun gerçekten de doğru olduğunu yüreğinin derinliklerinde hissetti. Sonra sarhoş olduğu gece telefon edip genç kadını uyandırdığı için bir kez daha özür diledi. Ona karşı duyduğu duygula-

rını açıklamaya çalıştı ama başarılı olamadı. Söylemek istediği sözcükleri bir türlü bulamıyordu. Telefonu kapatmadan onu yine arayacağını söyledi. Genç kadın onu dinlemiş ama pek fazla konuşmamıştı. Telefonu kapattıktan bir süre sonra Wallander, Baiba Liepa'yla gerçekten konuştuğundan emin olamadı.

Uykusuz bir gece geçirdi. Gözlerini sürekli kapalı tutmasına karşın yine de uyuyamadı. Tam biraz sızar gibi olurken, irkilerek yerinden fırlıyordu. Yeniden evin içinde dolaşmaya başladı, bir yandan da tüm yaşamı bir film şeridi gibi gözünün önünden geçiyordu. Gün ağarırken bahçede kıpırdamadan duruyordu.

19 Mayıs Salı günüydü.

Sabahın beşinde yağmur yağmaya başladı.

Mesaj sekizde geldi.

Simrishamn'dan gelen taksi bahçe yoluna saptı. Wallander araba sesini duyunca dışarı çıktı. Taksinin şoförü arabadan inerek kendisine kalın bir zarf uzattı.

Zarfın üzerinde babasının adı vardı.

"Bu babama gelmiş," dedi. "Kim gönderdi?"

"Simrishamn'daki taksi durağına gelen bir hanım verdi," dedi şoför, yağmurun altında daha fazla ıslanmamak için acele ederken. "Taksinin parasını ödedi. Alındığına ilişkin bir not yazmanıza gerek yok."

Wallander evet dercesine başını salladı. Tania, diye geçirdi içinden. Kocasının ayak işleri ona kalmıştı.

Taksi gözden kayboldu. Wallander evde yalnızdı. Babası çoktan kalkmış ve resim yapmak için stüdyoya gitmişti.

Kahverengi büyük bir zarftı bu. Zarfı açmadan önce dikkatle inceledi. Önce içinde ne olduğunu anlamadı. Sonra kızının saçıyla kızına armağan ettiği kolyeyi gördü.

Taş gibi donup kalmış, masanın üstündeki saç yığınına bakıyordu. Birden hıçkırıklarla ağlamaya başladı. Artık daha fazla savaşabileceğini sanmıyordu. Konovalenko, Linda'ya ne yapmıştı? Kızını bu olayın içine atması kendi suçuydu.

Bir süre sonra kendini zorlayarak zarfın içindeki mektubu okudu.

Konovalenko tam on iki saat sonra kendisiyle yeniden bağlantı kuracağını yazmıştı. Sorunlarını çözümlemeleri için bir araya gelmeleri gerektiğini belirtmişti. Wallander'in o vakte kadar beklemesi gerekiyordu. Polise haber vermesi, kızının yaşamını tehlikeye atması anlamına gelecekti...

Mektup imzalanmamıştı.

Bakışlarını yeniden kızının saçlarına çevirdi. Böylesi bir kötülüğün karşısında kendisini alabildiğine çaresiz hissediyordu. Konovalenko'yu nasıl durdurabilecekti?

Aslında, Konovalenko'nun da onun, bu şekilde düşünmesini istediğini biliyordu. Konovalenko on iki saat süre vermişti ve bu süre içersinde eli kolu bağlı durmak zorundaydı. Artık yaşamı onun denetimi altındaydı...

Wallander sandalyesinde bir heykel gibi kıpırdamadan oturdu.

Ne yapması gerektiğini bir türlü kestiremiyordu.

27.

Uzun zaman önce Karl Evert Svedberg, bir sır olarak saklamaya çalıştığı tek bir nedenden ötürü polis olmaya karar vermişti.

Karl Evert Svedberg karanlıktan çok korkardı.

Çocukluğundan beri yatağının yanındaki gece lambası açık olarak uyurdu. Diğer insanların tersine yaşlandıkça karanlık korkusu azalmamıştı. Hatta daha da kötüleşmişti. Böylesi bir korkusu olduğu için de her zaman utanırdı. Fırıncı olan babası her sabah saat iki buçukta kalkardı. Oğlunun da baba mesleğini sürdürmesini istiyordu. Öğleden sonraları uyuyacak ve karanlıktan korkma da kendiliğinden çözülmüş olacaktı. Kadın şapkaları imalatçısı olan annesi ise bu konuyu çok daha ciddiye alıyordu. Oğlunu elinden tutarak bir pedagoga götürmüştü, doktor sorunun zaman içinde kendiliğinden ortadan kalkacağını söyle-

mişti. Ne var ki, bunun tam tersi olmuştu. Svedberg artık karanlıktan eskisine oranla daha da çok korkuyordu ve neden korktuğunu da kesinlikle bilmiyordu. Sonunda da polis olmaya karar vermişti. Karanlık korkusunun yürekliliğinin ortaya çıkarılmasıyla azalabileceğini hatta belki tümüyle geçebileceğini düşünüyordu. 19 Mayıs Salı sabahı uyandığında yatağının yanındaki gece lambası her zamanki gibi açıktı. Yatak odasının kapısını kilitleme alışkanlığı da vardı. Ystad'ın merkezinde bir dairede tek başına yaşıyordu.

Işığı söndürdü, gerindi sonra da kalktı. Hiç de iyi bir gece geçirmemişti. Kurt Wallander'in başına gelenlerden hem tedirgin olmuş hem de çok korkmuştu. Wallander'e yardım etmesi gerektiğini biliyordu. Gece boyunca Wallander'e söz verdiği gibi sessizliğini bozmadığı takdirde nelerin olabileceğini düşünüp durmuştu. Sonunda şafak sökmeden az önce, kararını verdi. Konovalenko'nun gizlendiği evin izini sürmeye çalışacaktı. Wallander'in kızının da o evde olduğundan emindi.

Saat sekizde karakola gitti. Askeri eğitim sahasında olanları sabahki toplantıda tartışacaklardı. Öldürülen adamların üstündeki eşyaları Martinson incelemiş ve önemli bir şey olmadığını belirtmişti. Her şeye karşın, gün ağarırken Svedberg onları bir kez daha gözden geçirmeye karar verdi. Cinayetlerde ele geçirilen bulguların saklandığı odaya gitti ve aradığı plastik torbaları alarak içlerine baktı. Martinson, Afrikalının ceplerinde önemli bir şey bulamamıştı. Svedberg torbayı yerine koydu. Sonra da diğer torbanın içindekileri boşalttı. Martinson sigara, çakmak, tütün, tanımlanamayan bir toz ve birkaç ıvır zıvır bulmuştu şişko adamın ceplerinde. Svedberg bunları önündeki masanın üstüne özenle yerleştirdi. Çakmak ilgisini çekmişti. Çakmağın üzerinde bir firmanın reklamı vardı ama tam olarak okunmuyordu. Çakmağı ışığa doğru kaldırıp okumaya çalıştı. Diğer eşyaları torbaya koydu, çakmağı yanına alarak dışarı çıktı. Saat on buçukta Konovalenko ve Wallander'i nasıl yakalayacaklarına ilişkin bir toplantı yapılacaktı. Toplantıdan önce kendine biraz zaman ayırmak istiyordu. Çekmecesinden büyütecini çıkararak, masanın üstündeki lambanın ışığını ayarladı ve çakmağı incelemeye başladı. Bir iki dakika sonra kalbi hızla çarpmaya başlamıştı. Sloganı okuyabilmişti ve bu bir ipucu niteliğindeydi. Bu ipucunun bir sonu-

ca ulaşıp ulaşamayacağını söylemek için henüz çok erkendi. Çakmağın üstünde Tomelilla'daki ICA marketin adı vardı. Bu, elbette şimdilik bir anlama gelmiyordu. Rykoff bu çakmağı herhangi bir yerden de almış olabilirdi. Ama Rykoff eğer Tomelilla'daki ICA markete gitmişse kasadaki görevlinin bozuk bir İsveççe konuşan o iriyarı adamı hatırlamaması olanaksızdı. Çakmağı cebine atarak nereye gittiğini kimselere söylemeden karakoldan ayrıldı.

Arabasına atlayarak Tomelilla'ya gitti. ICA marketinden içeri girerek kimliğini gösterip yöneticiyle görüşmek istediğini söyledi. Sven Persson adında genç bir adam yanına yaklaştı. Svedberg yöneticiye çakmağı göstererek Rykoff'la ilgili sorularını sordu. Yönetici bir an düşündü sonra da başını salladı. Son günlerde markete aşırı şişman bir adamın geldiğini hatırlamıyordu.

"Britta'yla konuşun," dedi. "Çıkışları denetleyen kızla. İyi bir belleği olduğunu sanmıyorum ama belki de hatırlar."

Svedberg, "Çıkışları yalnız o mu denetliyor?" diye sordu.

"Cumartesileri biri daha gelir," dedi yönetici. "Ama bugün burada değil."

"Onu arayıp derhal buraya gelmesini söyle," dedi Svedberg.

"Bu kadar önemli mi?"

"Evet. Hadi ara onu."

Yönetici telefon etmek için Svedberg'in yanından ayrıldı. Svedberg ne istediğini açıkça belirtmişti. Britta'nın indirim kuponları olan bir müşteriyle görüşmesini bitirmesini bekledi. Sonra kendini tanıttı.

"Son günlerde buraya oldukça iriyarı bir adamın gelip alışveriş yapıp yapmadığını öğrenmek istiyorum."

"Buradan alışveriş yapan o kadar çok iriyarı ve şişman insan var ki," dedi Britta.

Svedberg sorusunu yineledi.

"Yalnızca şişman değil," dedi. "Aşırı şişman. İnanılmaz derecede iriyarı. İsveççeyi de kötü konuşan biri. Bu tarife uygun biri buraya geldi mi?"

Britta var gücüyle hatırlamaya çalışıyordu. Svedberg kadının meraklandığını fark etti.

"Kötü bir şey yapmadı," dedi Svedberg. "Ben yalnızca onun buraya gelip gelmediğini bilmek istiyorum, o kadar."

"Hayır," dedi Britta. "Eğer söylediğiniz kadar şişman biriyse mutlaka hatırlardım. Ben perhizde olduğum için şişmanlar dikkatimi çeker."

"Son günlerde hiç izin yapmadınız mı?"

"Hayır."

"Bir saat bile mi?"

"Eee, tabii bazen ben de alışveriş yapmak zorunda kalıyorum."

"O zaman çıkışları kim denetliyor?"

"Sven."

Svedberg umutlarının suya düştüğünü hissediyordu. Britta'ya yardımları için teşekkür ettikten sonra cumartesileri çalışan görevliyi beklerken dükkânda dolaşmaya başladı. Dolaşırken bir yandan da çakmağın üzerindeki amblem bir işe yaramazsa o zaman ne yapacağını düşünüyordu. İşe başlama noktasını nerede bulacaktı?

Cumartesileri çalışan genç kız on yedi yaşındaydı. O da oldukça şişmandı ve Svedberg şişmanlar hakkında konuşmaktan hoşlanmadığını hissediyordu. Yönetici kızın adının Annika Hagström olduğunu söyledikten sonra yanlarından ayrıldı. Kedi ve köpek mamalarıyla dolu rafın yanında duruyorlardı.

"Burada cumartesileri çalıştığını duydum," dedi Svedberg konuşmasına başlarken.

"İşsizim," dedi Annika Hagström. "İş yok. Cumartesileri burada tek yaptığım şey oturup etrafı izlemek."

Svedberg anlayışlı davranmaya çalışarak, "Sıkıcı olmalı," dedi.

"Aslında ben polis olmayı düşünüyorum," dedi kız.

Svedberg ona şaşkınlıkla baktı.

"Ama üniforma giyecek biri olup olmadığımdan da emin değilim," diye sürdürdü konuşmasını kız. "Siz neden üniforma giymiyorsunuz?"

"Her zaman giymek zorunda değiliz."

"O zaman şu polislik işini yeniden düşünsem iyi olacak," dedi. "Her neyse, yanlış bir şey mi yaptım?"

"Hayır," dedi Svedberg. "Ben sana yalnızca alışılmışın dışında birini bu dükkânda görüp görmediğini sormak istiyorum."

Bunu söyler söylemez de böylesine acemice bir soru sorduğu için kendine kızdı.

"Alışılmışın dışında sözüyle ne demek istiyorsunuz?"

"Kötü bir İsveççe konuşan ve çok şişman bir adam."

"Ha, şu adam," dedi genç kız.

Svedberg dikkatle ona baktı.

"Geçen cumartesi buradaydı," dedi Annika Hagström.

Svedberg cebinden not defterini çıkardı.

"Ne zaman?"

"Dokuzu biraz geçiyordu."

"Yalnız mıydı?"

"Evet."

"Ne satın aldığını hatırlıyor musun?"

"Birçok şey almıştı. Paketler dolusu çay da almıştı. Dört torba doldurdu."

Bu o, diye geçirdi içinden Svedberg. Ruslar bizim kahve içtiğimiz kadar çok çay içerler.

"Hesabı nasıl ödedi?"

"Nakit."

"Nasıl görünüyordu? Tedirgin miydi?"

Genç kızın yanıtları kesindi.

"Acelesi vardı. Yiyecekleri torbalara tıkıp duruyordu."

"Bir şey söyledi mi?"

"Hayır."

"Yabancı olduğunu nasıl anladın peki?"

"Merhaba dedi ve teşekkür etti. Aksanından yabancı olduğu hemen anlaşılıyordu."

Svedberg evet dercesine başını salladı. Bir sorusu daha vardı.

"Adamın nerede oturduğunu bilmiyorsun, değil mi?" diye sordu.

Genç kız kaşlarını çatarak bir süre düşündü.

"Taş ocaklarının orada bir yerde."

"Taş ocakları mı?"

"Okulun nerede olduğunu biliyor musunuz?"

Svedberg evet dercesine başını salladı. Biliyordu.

"Okulun önünden geçip sola sapın," dedi. "Sonra yine sola."

"Onun nerede oturduğunu nasıl öğrendin?"

"Onun arkasındaki yaşlı adamın adı Holgerson," dedi. "Hesabı öderken her zaman dedikodu yapar. Hiç bu kadar şişman birini görmediğini söyledi. Sonra da bu adamı daha önce taş ocaklarının yanındaki yolun sonundaki evin önünde gördüğünü ekledi. Orada birkaç tane boş ev var. Holgerson, Tomelilla'da olan her şeyi bilir."

Svedberg not defterini cebine attı. Acelesi vardı.

"Sana bir şey söyleyeyim mi?" dedi. "Bence sen mutlaka polis olmalısın."

"O adam ne yaptı?" diye sordu genç kız.

"Hiçbir şey," dedi Svedberg. "Eğer bir daha buraya gelirse ona aramızda geçen bu konuşmadan kesinlikle söz etmemelisin. Hele benim bir polis olduğumu asla söylememelisin."

"Merak etmeyin söylemem," diye cevap verdi kız. "Bir ara gelip sizi karakolda ziyaret edebilir miyim?"

"Ne zaman istersen, ama önceden ara. Svedberg'le görüşeceğini söyle. Sana karakolu gezdiririm."

Genç kızın yüzü aydınlandı.

"Teşekkür ederim," dedi.

"Ama hemen gelme," dedi Svedberg. "Şu günlerde çok yoğunuz. Birkaç hafta sonra gel."

Dükkândan çıkarak genç kızın verdiği tarife göre yola koyuldu. Taş ocaklarını gösteren çıkışın önüne geldiğinde arabayı kenara park ederek indi. Torpido gözünde dürbünü duruyordu. Taş ocağına doğru giderek büyük bir taş parçasının üstüne çıktı.

Taş ocağının diğer tarafında iki ev vardı. Evlerden biri dökülüyordu ama diğeri daha iyi durumdaydı. Evin önünde park etmiş bir araba yoktu ve ev boş gibi görünüyordu. Buna karşın yine de bu evin aradığı yer olduğunu hissediyordu. Terk edilmiş gibiydi. Evin yakınlarında yol yoktu. Evde çok gizli bir şeyler yapılmayacaksa kimse gelip de bu evde oturmazdı.

Elinde dürbün, beklemeye koyuldu. Yağmur çiselemeye başlamıştı.

Yaklaşık yarım saat sonra birden evin kapısı açıldı. Bir kadın dışarıya çıktı. Tania olmalı, diye geçirdi içinden. Kadın sigarasını içmeye

başladı. Bir ağacın yanında durduğundan Svedberg kadının yüzünü tam olarak göremiyordu.

Dürbünü indirdi. Burası olmalı, dedi kendi kendine. Dükkândaki genç kız hem çok dikkatli hem de güçlü bir belleğe sahipti. Taşın üstünden yere atlayarak arabasına gitti. Saat onu geçiyordu. Karakola telefon ederek hasta olduğunu söylemeye karar verdi. Toplantılara ayıracak zamanı yoktu.

Mutlaka Wallander'le konuşmalıydı.

Tania sigarasını yere atarak topuğuyla ezdi. Yağmurun altında bahçede duruyordu. Hava ruh haliyle uyum içindeydi sanki. Konovalenko yeni gelen Afrikalıyı bir kenara çekmiş konuşuyordu, genç kadın onlarla ilgilenmiyordu. Vladimir olsaydı ona her şeyi anlatırdı. Güney Afrikalının çok önemli bir politikacıyı öldüreceğini biliyordu. Ama bunun ne kim olduğunu ne de neden öldürüleceğini bilmiyordu. Hiç kuşkusuz Vladimir bunu ona söylemişti ama unutmuş olmalıydı.

Evden biraz uzaklaşmak amacıyla bahçeye çıkmıştı. Vladimir'in ölümüyle ilgili sorunları çözmeye bir türlü zamanı olmamıştı. Kocasının ölümüne bu denli acı ve üzüntü duyacağı doğrusu hiç aklına gelmezdi. Evlilikleri her ikisine de birçok açıdan yarar sağlayan anlaşmalı evliliklerden biriydi. Dağılan Sovyetler Birliği'nden kaçtıklarında birbirlerine destek olmuşlardı. Daha sonra, İsveç'e geldiklerinde Tania, Vladimir'in işlerine yardım ederek yaşamına bir anlam kazandırmaya başlamıştı. Konovalenko devreye girdiğindeyse her şey birden değişivermişti. Başlangıçta Tania onu çok beğeniyor ve çekici buluyordu. Konovalenko'nun kararlı davranışlarıyla özgüveni Vladimir'in edilgen kişiliğine hiç uymuyordu ve Konovalenko genç kadına yoğun bir ilgi duymaya başladığındaysa Tania hiç duraksamadan karşılık vermişti. Ne var ki, Konovalenko'nun aslında kendisini kullanmak için ilgi *gösterdiğini* anlaması uzun sürmemişti. Duygusuzluğu, insanlara karşı duyduğu yoğun nefret Tania'yı *korkutuyordu*. Konovalenko artık karı kocanın tüm yaşamını denetler olmuştu. Zaman zaman, gecenin geç saatlerinde Tania'yla Vladimir bu işten sıyrılıp, Konovalenko'nun kendilerine ulaşamayacağı bir yerde her şeye yeniden başlamanın düşünü kurar-

lardı. Ne var ki, Vladimir artık öldüğüne göre bunların hiçbiri gerçekleşemeyecekti. Tania avluda durmuş kocasını ne kadar çok özlediğini düşünüyordu. Bundan sonra nelerin olabileceğini kestiremiyordu. Konovalenko, Vladimir'i öldüren ve kendisinin de başına bir yığın dert açan o polisi öldürmekten başka bir şey düşünmüyordu. Her şey olup bitene değin, polis öldükten ve Afrikalı görevini tamamlamak için Güney Afrika'ya gittikten sonra ancak geleceğini düşünebileceğini biliyordu. Beğense de beğenmese de yaşamının artık Konovalenko'ya bağımlı olduğunun farkındaydı. Sürgündeydi ve bunun geriye dönüşü yoktu. Kocasıyla kendisinin doğum yeri olan Kiev'i zaman zaman özlemle anıyordu. Üzüldüğü geçmişte kalan anıları değildi, yaşamının temelini oluşturan insanları ve kenti bir daha göremeyeceği gerçeğiydi. Geçmişinin kapısı kapanmış, kilitlenmiş ve anahtarı da fırlatılıp atılmıştı. Geçmişine ilişkin son anıları da Vladimir'le birlikte yitip gitmişti.

Mahzende zincire vurulmuş kızı düşündü. Şu son birkaç günle ilgili olarak Konovalenko'ya sorduğu tek soruydu bu. O kıza ne olacaktı? Babasını yakaladıktan sonra kızı serbest bırakacağını söylemişti Konovalenko. Ne var ki, Tania onun bu konuda gerçeği söylediğinden emin değildi. Konovalenko'nun genç kızı öldüreceği düşüncesi bile sırtının ürpermesine neden oldu.

Tania bu konuya ilişkin duygularını saptamada zorlanıyordu. Konovalenko ayrıntıya girmemişti, ama Tania yine de kızın babasının, kocasını acımasızca öldürdüğünü biliyor ve o adamdan tüm varlığıyla nefret ediyordu. Yine de, polisin kızının öldürülmesi düşüncesi ona biraz aşırı gibi geliyordu. Öte yandan bu konuda elinden hiçbir şeyin gelmeyeceğini de biliyordu. Konovalenko kızı öldürmeye karar vermişse mutlaka öldürürdü. Direnmeye kalksa Konovalenko'nun elinden kurtulamayacağını biliyordu.

Artan *yağmurun altında* üşüyünce eve geri döndü. Kapalı kapının ardından gelen Konovalenko'nun sesini duydu. Mutfağa giderek yerdeki kapağa baktı. Duvardaki saat aşağıdaki genç kıza yiyecek, içecek bir şeylerin verilmesi gerektiğini söylüyordu. Plastik tepsinin üstünde daha önceden hazırladığı sandviçlerle soğuk su termosu duruyordu. Ne var ki, mahzendeki kız şimdiye değin ağzına bir lokma yemek koymamıştı.

Tania aşağıya yemek götürdüğünde bir önceki yiyecekleri geri getiriyordu. Konovalenko'nun hazırladığı ışığı yaktı, el fenerini de yanına aldı.

Linda bir köşeye büzülmüştü. Mide ağrısı çekercesine ikibüklüm kıvrılmış yatıyordu. Tania el fenerini akşam taş zemine bıraktığı tepsinin üstüne tuttu, yiyecekler olduğu gibi duruyordu. İlk günlerde yalnızca Vladimir'i düşünmüş, başka şeylerle ilgilenmemişti. Oysa şimdi, bir köşeye büzülmüş duran bu genç kızın yüzündeki dehşet ve korku dolu ifadeyi görünce Konovalenko'nun acımasızlığının kesinlikle bir sınırı olmadığını fark etti. Genç kızın bu karanlık mahzende olmasını gerektiren bir neden yoktu ortada aslında. Ve de ayaklarının zincirle bağlanması da gereksizdi. Yukardaki odalardan birinde kaçmaması için yatağa da bağlanabilirdi.

Genç kız kıpırdamadı ama bakışlarıyla Tania'nın hareketlerini izledi. Kesilmiş dağınık saçları Tania'nın midesini bulandırdı. Hareketsiz yatan genç kızın yanına çömeldi.

"Yakında bu ıstıraptan kurtulacaksın," dedi.

Genç kız hiç ses çıkarmadı. Bakışlarını Tania'nın gözlerine dikmiş öylece duruyordu.

"Bir şeyler yemek için kendini zorlamalısın," dedi. "Yakında her şey bitecek."

Korku genç kızın benliğini ele geçirmiş, diye geçirdi içinden Tania. *İçini kemiriyor.*

Birden Linda'ya yardım etmesi gerektiğini hissetti. Bu, yaşamına bedel olabilirdi ama başka bir seçeneği yoktu. Konovalenko'nun kötülüklerine dayanmak olası değildi.

"Yakında her şey bitecek," diye fısıldadı yemek tepsisini yanına bırakarak yukarı çıktı. Kapağı kapatıp arkasını döndüğünde adamla burun buruna geldi.

Konovalenko orada heykel gibi duruyordu. Tania şaşkınlık ve korkuyla karışık bir çığlık attı. *Konovalenko ses çıkarmadan insanların yanına gelip onları korkutmaktan çok hoşlanırdı.* Tania bazen onun bir hayvan gibi işitme yeteneğinin aşırı gelişmiş olduğunu düşünüyordu. Vahşi bir hayvan gibi, diye geçirdi içinden. Diğer insanların duymadığı şeyleri duyabiliyordu.

"Uyuyor," dedi Tania.

Konovalenko ona sert bir şekilde baktı. Sonra birden gülümsedi ve tek bir sözcük bile söylemeden mutfaktan çıkıp gitti.

Tania kendini bir sandayeye atarak bir sigara yaktı. Ellerinin titrediğini fark etti. Verdiği karardan asla geri dönmeyeceğini yüreğinin derinliklerinde hissediyordu.

Saat biri geçe Svedberg, Wallander'i aradı.

Wallander ilk zilden sonra telefonu heyecanla açtı. Svedberg evinde bir süre oturarak Konovalenko'nun peşine tek başına düşmemesi için Wallander'i nasıl ikna edebileceğini düşünüp durmuştu. Ne var ki, Wallander'in bir süreden beri mantıklı davranmadığı da ortadaydı. Duygusal güdüleri davranışlarını ele geçirmişti. Svedberg'in yapabileceği tek şey, hiç olmazsa Konovalenko'yla yalnız kalmasını engellemek olacaktı. Kızının başına çok kötü bir şeylerin gelebileceği olasılığı doğal olarak Wallander'i deli ediyordu. Ne yapabileceğini kestirmek olanaksızdı.

Svedberg, hemen konuya girdi.

"Konovalenko'nun evini buldum," dedi.

Karşı tarafta Wallander'in yüzünü buruşturduğunu hissediyordu.

"Rykoff'un cebinden çıkan eşyaların arasında bir ipucu vardı," diye sürdürdü konuşmasını. "Ayrıntılara girmeme gerek yok ama bu ipucu sayesinde Tomelilla'daki ICA marketine kadar gittim. Orada çalışan kızlardan biri beni doğru yönlendirdi. Konovalenko, Tomelilla'nın doğusunda oturuyor. Eski bir taş ocağının yakınlarında. Eskiden orası tarlaymış."

"Umarım seni kimse görmemiştir," dedi Wallander.

Svedberg arkadaşının ne denli gergin olduğunu kolayca hissedebiliyordu.

"Görmedi," dedi. "Endişelenmene gerek yok."

"Nasıl endişelenmem?" dedi Wallander.

Svedberg cevap vermedi.

"Taş ocağının nerede olduğunu biliyorum," dedi Wallander. "Söylediklerin eğer doğruysa bu bana bir üstünlük sağlar."

"Seni bir daha arada mı?"

"On iki saat sonra yani bu akşam sekizde arayacak," dedi Wallander. "Tam zamanında arayacağından eminim. Benimle bağlantı kuruncaya değin hiçbir şey yapmayacağım."

"Onu tek başına yakalamaya çalışman pek kolay olmayacak," dedi Svedberg. "Olabilecekleri düşünmek bile istemiyorum."

"Çok iyi biliyorsun, başka bir olasılık yok!" diye karşılık verdi Wallander. "Onunla nerede buluşacağımı sana kesinlikle söylemeyeceğim. Çok iyi niyetli olduğunu biliyorum ama hiçbir tehlikeyi göze alamam. Gidip evi bulduğun için teşekkür ederim. Bu iyiliğini asla unutmayacağım."

Sonra da telefonu kapattı.

Svedberg elinde ahize bir süre daha öylece kalakaldı.

Acaba şimdi ne yapmalıydı? Wallander'in yaşamsal önem taşıyan bir bilgiyi söylemediği aklına bile gelmemişti.

Ahizeyi yerine koyarken Wallander'in yardıma gereksinimi olmadığını düşündü. Ama, Konovalenko'yu tek başına nasıl yakalayabilecekti?

Pencereye yaklaşarak, çatıların arasında gizlenmiş kilise kulesine baktı. Wallander o gece askeri eğitim alanından kaçtığında Sten Widén'le bağlantı kurmayı yeğlemişti. Svedberg, Sten'i tanımazdı. Wallander'in de ondan söz ettiğini hiç duymamıştı. Yine de yakın arkadaş oldukları, birbirlerini uzun bir zamandan beri tanıdıkları anlaşılıyordu. Wallander ondan yardım istemişti. Svedberg de şimdi aynı şeyi yapmaya karar verdi. Evinden çıkarak arabasına atlayıp kentin dışına çıktı. Yağmur ve rüzgâr hızlanmıştı. Son günlerdeki olayların artık bir an önce sona ermesi gerektiğini düşünerek sahil yolunda ilerledi. Tüm bunlar Ystad gibi küçük bir karakolun kaldırabileceği şeyler değildi.

Sten Widén'i ahırların yanında buldu. Svedberg onu selamlayarak yanına yaklaştı. Ahırda, zayıf, uzun bacaklı bir at huysuzca tepiniyordu. Svedberg tüm yaşamında hiç ata binmemişti. Atlardan korkardı ve insanların nasıl gönüllü olarak atları eğittiklerini ve onlara baktıklarını bir türlü anlayamazdı.

"Hasta," dedi Sten Widén birdenbire. "Ama nesi var, bilemiyorum."

"Bana biraz huzursuz göründü," dedi Svedberg.

"Sancıdan," diye yanıt verdi Sten Widén.

Sonra da ahırın kapısını açarak içeri girdi. Yuları tutar tutmaz da at birden sakinleşti. Sten Widén yere çömelerek atın sol ön ayağına baktı. Svedberg de dikkatle ahırın kenarında durmuş onu izliyordu.

"Şişmiş," dedi Sten Widén. "Görüyor musun?"

Svedberg şiş falan göremedi. Ama sanki görmüş gibi bir şeyler mırıldandı. Sten Widén bir süre atı okşadı sonra da ahırdan çıktı.

"Seninle konuşmam gerek," dedi Svedberg.

"İçeri girelim," diye yürüdü Sten Widén.

Evden içeri girdiklerinde Svedberg, dağınık oturma odasında yaşlı bir kadının oturduğunu gördü. Kadın, Sten Widén'in bu dağınık yaşamına doğrusu hiç uymuyordu. Son derece şıktı, özenle makyaj yapmıştı ve pahalı takılar takmıştı. Sten Widén, Svedberg'in şaşkınlıkla kadına baktığını gördü.

"Şoförünün gelip kendisini almasını bekliyor," dedi. "Buradaki atlardan ikisi onun."

"Anladım," dedi Svedberg.

"Trelleborg'lu bir dul," dedi Sten Widén. "Birazdan buradan gider. Ara sıra gelip, hep bu koltuğa oturur. Bana kalırsa çok yalnız bir kadın."

Sten Widén son sözleri Svedberg'i şaşırtan bir anlayışla söylemişti.

Mutfakta oturdular.

"Buraya neden geldiğimi tam olarak bilemiyorum," dedi Svedberg. "Ya da biliyorum. Daha doğrusu senin bize nasıl yardım edeceğini bilemiyorum."

Sonra, Tomelilla'nın dışında, taş ocaklarının yakınında keşfettiği evden söz etti. Sten Widén yerinden kalkarak içi at yarışlarının programları ve kâğıtla dolu bir çekmeceyi açtı. Sonunda kirli ve oldukça eski bir haritayı bulup çıkardı. Haritayı açarak masanın üstüne yaydı. Svedberg *evin nerede olduğunu* haritada işaretledi.

"Wallander'in ne yapmayı amaçladığını bilemiyorum," dedi Svedberg. "Tek bildiğim Konovalenko'yla tek başına yüzleşmek istediği. Kızının yaşamı uğruna hiçbir tehlikeyi göze alamayacağını da biliyorum. Ama Wallander, Konovalenko'yu tek başına nasıl yakalayacak? İşte beni düşündüren bu."

"Ona yardım etmek istiyorsun, değil mi?" dedi Sten Widén.

Svedberg evet dercesine başını salladı.

"Ama bunu tek başıma yapamam," dedi. "Senin dışında bu konuyu konuşabileceğim kimse yoktu. Bir polisle konuşmam söz konusu bile olamaz. Bu yüzden de buraya geldim. Onu tanıyorsun, senin arkadaşın o."

"Evet, onu tanıyor olabilirim," dedi Sten Widén.

"*Bu da ne demek?*"

"Birbirimizi uzun yıllardan beri tanıdığımız doğru," dedi Sten Widén. "Ama on yıldan fazla bir zamandan beri görüşmüyorduk. Geçen yıl bir iş için buluşmamızı saymazsan tabii."

"Bunu bilmiyordum," dedi Svedberg şaşkınlıkla. "Ben de sizi iki yakın dost sanıyordum."

Bir araba evin önüne yaklaştı. Sten Widén yerinden kalkarak salonda oturan yaşlı kadının yanına gitti. Svedberg oraya gelmekle hata yaptığını düşünmeye başlamıştı. Sten Widén, tahmin ettiği gibi Wallander'in yakın arkadaşı değildi.

Sten Widén mutfağa geri döndüğünde, "Tam olarak ne yapmayı düşünüyorsun?" diye sordu.

Svedberg düşüncelerini açıkladı. S kizi biraz geçe Wallander'i arayacaktı. Konovalenko'nun sekizde edeceği telefonda neler söyleyeceğini elbette tam olarak öğrenemeyecekti ama yine de nerede buluşacaklarını öğrenebilmeyi ümit ediyordu. Saat kaçta buluşacaklarını öğrenince de Wallander'in yardımına gereksinimi olabilir diye düşünerek yanına birini alarak eve gidecekti.

Sten Widén ifadesiz bir yüzle anlatılanları dinledi. Svedberg konuşmasını bitirdiğinde yerinden kalkıp mutfaktan dışarı çıkınca Svedberg onun banyoya gitmiş olabileceğini düşündü. Ama Sten Widén geri geldiğinde elinde bir silah vardı.

"Ona yardım etmek için elimizden geleni yapmalıyız," dedi kararlı bir sesle.

Oturup silahı incelemeye başladı. Svedberg kendisinin de silahlı olduğunu göstermek istercesine tabancasını masanın üstüne koydu. Sten Widén yüzünü buruşturdu.

"Çaresiz bir adama yardım etmek için yeterli değil," dedi.

Svedberg, Sten Widén'in yorumunu duymazdan gelerek, "Atları bırakabilecek misin?" diye sordu.

"Ulrika burada," dedi. "Yardımcılarımdan."

Svedberg, Sten Widén'in varlığından zaman zaman tedirgin oluyordu. Garip ve sessiz kişiliği Svedberg'i rahatsız ediyordu. Ama yine de bu işte yalnız olmayacağına çok seviniyordu.

Svedberg saat üçte eve gitti. Wallander'e telefon ettikten sonra tekrar konuşmak üzere anlaşmışlardı. Ystad'a giderken yolda akşam gazetesini aldı. Arabada otururak gazeteyi karıştırdı. Konovalenko'yla Wallander hâlâ önemli haberler arasındaydılar ama iç sayfalara geçmişlerdi.

Svedberg birden taş gibi kesildi. Bir başlık soluğunun kesilmesine neden olmuştu.

Haberin yanında da Wallander'in kızının resmi vardı.

Wallander'i sekizi yirmi geçe aradı.

Konovalenko onu aramıştı.

"Bana nelerin olacağını söylemeyeceğini biliyorum," dedi Svedberg. "Ama hiç olmazsa ne zaman olacağını söyle."

Wallander karşılık vermeden duraksadı.

"Yarın sabah saat yedide," dedi.

"Evde değil, değil mi?"

"Hayır, değil," diye karşılık verdi Wallander. "Başka bir yerde. Ama artık daha fazla soru sormanı istemiyorum."

"Ne olacak?"

"Kızımı serbest bırakacağını söyledi. Bunun dışında bir şey bilmiyorum."

Bal gibi biliyorsun, diye geçirdi içinden Svedberg. Seni öldürmeyi deneyeceğini biliyorsun.

"Dikkatli ol, Kurt," dedi.

"Merak etme," diyerek telefonu kapattı Wallander.

Svedberg buluşmanın taş ocaklarının yanındaki evde olacağından artık emindi. Wallander bu soruya çok çabuk yanıt vermişti. Svedberg bir süre oturup düşündü.

Sonra Sten Widén'i aradı. Gece yarısı Svedberg'in evinde buluşmaya karar verdiler, sonra da birlikte Tomelilla'ya gideceklerdi.

Svedberg'in mutfağında kahve içtiler.
Yağmur hâlâ yağıyordu.
İkiye çeyrek kala yola koyuldular.

28.

Bezuidenhout Parkı'ndaki evin önündeki adam geri gelmişti. Miranda adamın karşı kaldırımda kıpırdamadan durduğunu görmüştü. Bu üçüncü sabahtı. Oturma odasının penceresindeki ince tül perdelerin arasından bakıyordu. Beyazdı, üstünde takım elbise vardı, kravatlıydı ve şaşkın bir hali vardı. Adamı ilk kez Matilda okula gittikten kısa bir süre sonra sabahın erken saatlerinde görmüştü. Bu sokak genellikle tenha olduğundan adam hemen Miranda'nın dikkatini çekmişti. Diğer evlerde oturan erkekler sabahın erken saatlerinde arabalarına biner ve Johannesburg'un merkezine giderlerdi. Daha sonra da ev kadınları kendi arabalarına binerek berbere, alışverişe ya da gezmeye giderlerdi. Bezuidenhout orta sınıf beyaz nüfusun yaşadığı bir mahalleydi. Sosyeteye giremeyen beyazların mahallesiydi burası. Miranda bu mahallede yaşayan insanların çoğunun başka bir ülkeye göç etmeyi düşündüğünü biliyordu. Önemli bir gerçeğin yakında ortaya çıkacağını da hissediyordu. Bu insanlar için Güney Afrika kendi ülkeleri gibi gelmiyordu. Burada doğmuş olsalar bile şubat ayında Başkan de Klerk'ın ulusa seslenmesinin hemen arkasından ülkelerini terk etmeyi düşünmeye başlayacakları bilinen bir gerçekti. Nelson Mandela serbest bırakılmıştı ve yeni bir çağ başlamak üzereydi. Bu yeni çağla birlikte de Miranda gibi zenciler Bezuidenhout'ta yaşamaya başlayacaklardı.

Ama sokağın karşısındaki adam yabancıydı. Oraya ait biri değildi ve Miranda onun neyin peşinde olduğunu merak ediyordu. Alacakaran-

lıkta sokağın köşesinde kıpırdamadan duran biri mutlaka bir şeyin peşindeydi, belki de yitirdiği düşlerini arıyordu. Uzun bir süre camın önünde durarak adama baktı, sonunda da adamın kendi evini gözetlediğine karar verdi. Bu düşünce önce korkmasına neden oldu. Adam acaba bilinmeyen bir otoriteyi mi simgeliyordu yoksa Güney Afrika'da zencilerin yaşamlarını denetleyen o gizli kapaklı örgütlerden birine mi bağlıydı? Miranda adamın gelip kapıyı çalmasını bekledi. Ama adam yerinden kıpırdamadı bile. Ayrıca elinde bir evrak çantası da yoktu. Miranda, Güney Afrikalı beyazların siyahlarla köpekler, polisler, sopalar, silahlar ya da evraklar aracılığıyla konuştuklarını bilirdi. Ne var ki, karşı kaldırımda duran adamın elinde evrak çantası yoktu, elleri boştu.

Adamı ilk gördüğü sabah Miranda sürekli olarak pencereye gidip hâlâ orada durup durmadığına bakıyordu. Nereye konulacağı kestirilemeyen ya da hiç kimsenin istemediği bir heykel gibi düşünüyordu adamı. Saat dokuzu biraz geçe adam gitmişti. Ancak, ertesi sabah yine aynı yerde duruyor, penceresine bakıyordu. Miranda, adamın Matilda yüzünden orada olduğunu düşünmeye başlamıştı. Adam gizli polisten olabilirdi. Ama adamın davranışları bu konuda kesin kararını vermesini engelliyordu. Kendisini göstermek için de orada duruyor olabilirdi. Miranda adamın tehlikeli olmadığını hissetti. Sanki kendisine alışması için zaman tanır gibi bir hali vardı adamın.

Üçüncü gün yani 20 Mayıs Çarşamba günü adam yine oradaydı. Birden çevresine bakındı sonra karşı kaldırıma geçti, Miranda'nın evinin bahçe kapısını açıp ön kapıya doğru yürüdü. Zil çaldığında Miranda hâlâ pencerenin önündeydi. O sabah Matilda okula gitmemişti. Uyandığında hem başı çok ağrıyordu hem de ateşi vardı, büyük bir olasılıkla sıtmaya yakalanmıştı ve odasında uyuyordu. Miranda kapıyı açmaya gitmeden önce kızının yatak odasının kapısını yavaşça kapattı. Adam kapıyı yalnızca bir kez çalmıştı. Evde insan olduğunu biliyordu ve kapının mutlaka açılacağından emin gibiydi.

Kapıyı açtığında Miranda, gençmiş, diye geçirdi içinden.

Konuştuğunda adamın sesi netti.

"Miranda Nkoyi? İçeri girebilir miyim? Uzun süre kalıp başınızı ağrıtmayacağıma söz veriyorum."

Miranda'nın beyninde tehlike çanları çalmaya başladı. Ama yine de adamı içeri aldı, oturma odasına götürerek, oturmasını söyledi.

Georg Scheepers zenci kadınla yalnız kalınca her zamanki gibi kendini alabildiğine güvensiz hissetti. Böyle bir şey yaşamında zaten sık olmazdı. Irkçı yasalar gevşediğinde zenci sekreterlerden biri savcının odasına gelirdi ama bu da sık olan bir şey değildi. İlk kez zenci bir kadının evine gitmişti.

Zencilerin kendisiyle alay ettiğini düşünürdü. Zencilerin bakışlarında her zaman düşmanca ifadeler arardı. Bir zenciyle yalnız kaldığında her zaman belli belirsiz bir suçluluk duygusuna kapılırdı. Zenci kadının karşısında otururken çaresizliğinin gittikçe arttığını hissetti. Karşısındaki bir erkek olsaydı belki duyguları daha farklı olurdu. Beyaz bir adamla birlikte olsaydı kendini çok daha üstün hissedecekti. Oysa şimdi bu ayrıcalığı yitirmişti ve koltuğa çökercesine oturdu.

Son birkaç günle, geçen hafta sonunu Jan Kleyn'ın sırrını ortaya çıkarmaya çalışarak geçirmişti. Artık Jan Kleyn'ın Bezuidenhout'taki evi sıklıkla ziyaret ettiğini biliyordu. Bu, Jan Kleyn üniversiteyi bitirdikten sonra Johannesburg'a yerleştiğinden beri süregelen bir ilişkiydi. Wervey'in ve diğer bazı önemli ilişkilerinin yardımı sayesinde Jan Kleyn'ın her ay Miranda Nkoyi'nin banka hesabına yüklü miktarda para yatırdığını da öğrenmişti.

Gizem gözlerinin önünde açıklığa kavuşuyordu. BOSS'un en saygı duyulan elemanlarından biri, Güney Afrikalı olmaktan büyük bir gurur duyan Jan Kleyn, zenci bir kadınla gizli bir aşk yaşıyordu. Kadının hatırına en büyük tehlikeyi bile göze almıştı. Başkan de Klerk vatan haini diye değerlendiriliyorsa Jan Kleyn'ın da ondan geri kalır yanı yoktu.

Ne var ki, Scheepers, bu gizin yalnızca dış yüzeyini kazıyıp ortaya çıkardığını düşünüyordu. Ama yine de zenci kadını gidip görmeye karar vermişti. Kadına kimliğini açıklamayacaktı ve büyük bir olasılıkla kadın Jan Kleyn geldiğinde beyaz adamın ziyaretinden ona söz etmeyecekti. Söylerse Jan Kleyn ziyaretçinin Georg Scheepers olduğunu anlayabilirdi. Böylelikle ilerde Scheepers'ın eline Jan Kleyn'ın aleyhine kullanmak üzere büyük bir koz geçmiş olurdu ve bu da Jan Kleyn'ın hiç hoşuna gitmezdi. Scheepers bu olasılığa karşın kendini sigorta ettiği-

ne inanıyordu. Miranda haberalma örgütünün kapalı dünyasının dışında Jan Kleyn'ın gizli yaşantısından bazı kişilerin haberi olduğunu iyice algılayıncaya dek evden dışarı adımını atmayacaktı.

Miranda'ya dikkatle baktı. Çok güzel bir kadındı. Güzelliğinin bunca boyun eğdirmeye, zorlamaya, acıya ve direnmeye değdiğini görebiliyordu.

Gerçeği tüm çıplaklığıyla ortaya sermek istiyordu. Kendisini görmeye gelen, evin kirasını ödeyen ve büyük bir olasılıkla Miranda'nın sevgilisi olan o adamın devlete ve bireylerin yaşamlarına kastettiğinden birçok kişinin kuşkulandığını söylemek istiyordu. Anlatmaya başlayınca bazı konuları Miranda'nın bildiği, bazılarını ise ilk kez duyduğu izlenimine kapıldı. Aynı zamanda da genç kadının sanki daha kötü şeyleri duymayı bekliyormuşçasına rahatladığını hissetmişti. Bu duyguya kapılır kapılmaz da Miranda'nın beklediği şeyin ne olduğunu merak etti. Bunun o sırla ilgili bir şey olabileceğini düşündü.

"Bunları size anlatmak zorundaydım," dedi. "Size soracak bir sorum yok. Kocanıza karşı tanıklık yapmanızı istediğimi düşünmeyin. Ama ortada çok ciddi bir sorun var. Tüm ülkeyi tehdit eden bir sorun. Bu o denli büyük bir sorun ki, size kim olduğumu açıklayamıyorum."

"Ama siz onun düşmanısınız," dedi Miranda. "Sürüdeki hayvanlar tehlikeyi sezdiklerinde bazıları sürüden ayrılırlar. Ve sonra da yok olup giderler. Söz konusu olan böyle bir şey mi?"

"Olabilir," dedi Scheepers. "Olabilir."

Pencereye arkasını dönmüş oturuyordu. Miranda hayvanlardan ve sürüden söz ederken tam arkasındaki kapıda belli belirsiz bir hareketlilik gözüne çarptı. Sanki biri kapının kulbunu çevirmeye niyetlenmiş de son anda vazgeçmişti. Birden genç kızı o sabah evden çıkarken görmediğini hatırladı. Miranda'nın kızı olduğunu düşündüğü genç kızı.

Bu, *son birkaç günden* bu yana yaptığı araştırmada karşısına çıkan en şaşırtıcı bulgulardan biriydi. Miranda Nkoyi, zamanının büyük bir bölümünü Harare'nin doğusundaki sığır çiftliğinde geçiren Sidney Houston adındaki adamın hizmetkârı olarak görünüyordu kayıtlarda. Scheepers, Jan Kleyn'la Houston'un üniversiteden arkadaş olduklarını öğrendiğinde adı var ama kendi var olmayan bu zengin çiftlik sahibinin

eviyle ilgili işlerin altında yatanları anlamıştı. Peki ama, ya Miranda'nın kızı? O kayıtlarda yoktu. Oysa şu anda, kapının arkasında durmuş konuşulanları dinliyordu.

Bu düşünce Georg Scheepers'i etkilemişti. Daha sonra bu önyargılarının kendisini yanlış yönlendirdiğini fark edecekti. Birden kapının arkasında kendilerini dinleyen genç kızın kim olduğunu fark etti. Jan Kleyn'ın bunca yıldır gizlediği büyük sırrı ortaya çıkmıştı. Haberalma *örgütünün yıldızı, hakları için acıma*sızca savaşan Güney Afrikalı Jan Kleyn'ın zenci bir kadından kızı vardı. Büyük bir olasılıkla da bu kızı her şeyden çok seviyordu. Kızının yaşamını sürdürmesi ve bu ülkede beyazlarla birlikte yaşaması için belki de Nelson Mandela'nın ölmesi gerektiğini düşünüyordu. Scheepers bu ikiyüzlülüğe ancak alayla karşılık verilmesi gerektiğini düşünüyordu. Herkes birbirini düşman ya da vatan haini olarak görürse aralarında nasıl bir yakınlık oluşabilecekti?

Miranda gözlerini ayırmadan Scheepers'a bakıyordu. Scheepers onun ne düşündüğünü kestiremiyordu ama tedirgin olduğunu görebiliyordu.

Bakışlarını şöminenin üstündeki resimlere çevirdi.

"Kızınızın," dedi. "Jan Kleyn'ın kızının adı ne?"

"Matilda."

Scheepers, Miranda'nın yaşamına ilişkin okuduklarını hatırladı.

"*Annenizin adı.*"

"Evet."

"Kocanızı seviyor musunuz?"

"O benim kocam değil. Kızımın babası."

"Peki ya kızınız?"

"Kızım babasından nefret eder."

"Kızınız şu anda kapının arkasında bizi dinliyor."

"Kızım hasta. Ateşi var."

"Ama yine de bizi dinliyor."

"Neden dinlesin?"

Scheepers başını salladı. Anlamıştı.

"Her şeyi öğrenmek istiyorum," dedi. "İyi düşünün. Ülkemiz kaosun içine atılmadan önce aklınıza gelebilecek en küçük bir ayrıntının bile bize yararı dokunabilir."

Miranda uzun zamandan beri beklediği anın geldiğini hissediyordu. Uzun zamandan beri geceleri Jan Kleyn'ın ceplerini boşaltırken ve bulduğu notları bir yere yazarken hep bu anı, bu itiraf anını düşleyip durmuştu. Jan Kleyn'dan kurtulduğunda kızıyla baş başa kalacaktı. Ne var ki, şimdi olayların düşlediğinden farklı gelişmekte olduğunu görüyordu. Karşısındaki adamın adını bilmeden ona güvenmişti.

Özgürlük dedikleri işte bu olmalı, diye geçirdi içinden. Şu anda bunları hissediyorum. Temizlendiğimin bilincinde banyodan çıkar gibi duyumsuyorum kendimi.

"Uzun bir süre onun hemen hemen herkes gibi bir kamu görevlisi olduğunu sanıyordum," diye söze başladı. "İşlediği suçlardan ve cinayetlerden haberim yoktu. Ama sonra duydum."

"Kimden duydunuz?"

"Bunu belki başka bir zaman söylerim size. Şimdi değil. İnsan ancak zamanı geldiğinde bazı şeyleri söylemeli."

Georg Scheepers Miranda'nın sözünü kestiği için pişman olmuştu.

"Ama o benim bildiğimi bilmiyor," diye sürdürdü konuşmasını. "Bu benim üstünlüğümdü. Belki kurtuluşum belki de ölümüm olacak. Ama bizi her görmeye gelişinde gece yataktan kalkıp ceplerini boşaltıyorum. Bana son derece anlamsız gelen notları bile bir kenara yazıyorum. Bazen uykusunda konuştuğunda onları da bir kenara yazıyorum. Sonra da bunları iletiyorum."

"Kime?"

"Bizimle ilgilenen insanlara."

"Ben de sizinle ilgileniyorum."

"Ama ben sizin daha adınızı bile bilmiyorum."

"Bu önemli değil."

"Ben, Jan Kleyn gibi gizli yaşamları olan zencilerle konuşuyorum."

Georg Scheepers söylentileri duymuştu. Ama henüz hiçbir şey kanıtlanmamıştı. Hem sivil hem de askeri haberalma örgütlerinin kendi gölgelerinin peşlerinde koştuğunu bilirdi. Zencilerin de kendi haberalma örgütleri olduğuna ilişkin yoğun bir söylenti vardı. Bu örgüt ya Afrika Ulusal Kongresi'ne bağlıydı ya da bağımsız bir kuruluştu. Araştırmacıların neler yaptıklarını araştırıyorlardı. Karşısındaki bu kadının, Miranda'nın bu örgütün varlığını kanıtladığını fark etti.

Jan Kleyn artık ölü bir adam, diye düşündü içinden. Haberi olmadan cepleri karıştırılıyor, notları düşmanlarına iletiliyor.

"Son aylarda ceplerinde neler buldunuz?" diye sordu.

"Gerekli yerlere ilettim ve unuttum," diye karşılık verdi Miranda. "Neden hatırlayayım ki?"

Genç kadının yalan söylemediğini hissetti. Ona bir kez daha yaklaşmaya çalıştı. Görevleri Miranda'nın Jan Kleyn'ın ceplerinde bulduklarını ya da uykusunda söylediklerini yorumlamak olan o adamlarla konuşması gerekiyordu.

"Neden size güveneyim ki?" diye sordu Miranda.

"Güvenmek zorunda değilsiniz," dedi. "Bu yaşamda hiçbir şeyin garantisi yok. Yalnızca riskler var."

Miranda hiçbir şey söylemeden bir süre oturup düşündü.

"Çok insan öldürdü mü?" diye sordu. Oldukça yüksek sesle konuşuyordu, Scheepers, kızının duyabilmesi için böyle yaptığını düşündü.

"Evet," diye yanıt verdi. "Birçok kişiyi öldürdü."

"Zencileri mi?"

"Zencileri."

"Suçlu muydular?"

"Bazıları suçluydu bazılarıysa masum."

"Onları neden öldürdü?"

"Onlar konuşmayı geri çeviren kişilerdi. Başkaldıran, isyan eden, ülkede dengesizlik yaratan kişilerdi."

"Kızım gibi."

"Kızınızı tanımıyorum."

"Ama ben tanıyorum."

Miranda birden ayağa kalktı.

"Yarın gelin," dedi. "Sizinle tanışmak isteyeceğini düşündüğüm biri de burada olacak. Hadi şimdi gidin."

Georg Scheepers evden dışarı çıktı. Yan sokağa park ettiği arabasına doğru giderken ter içindeydi. Kendi kişisel zayıflıklarını ve Miranda'nın güçlü kişiliğini düşünerek yola koyuldu. Bir arada yaşayabilecekleri barış dolu günler gerçekten gelecek miydi?

Scheepers evden gittikten sonra Matilda odasından çıkmadı. Miranda onu kendi başına bıraktı. Ama o akşamüstü uzun bir süre yatağının kenarında oturdu.

Ateşi bir çıkıyor bir düşüyordu.

"Canın mı sıkılıyor?" diye sordu Miranda.

"Hayır," diye yanıt verdi Matilda. "Şimdi ondan daha çok nefret ediyorum."

Scheepers daha sonra, Kliptown'a yaptığı bu ziyareti cehenneme iniş diye nitelendirecek ve unutmaya çalışacaktı. Güney Afrikalı beyazların beşikten mezara dek kendilerine çizdikleri beyaz yolu Scheepers o güne değin tek gözlü bir adam olarak izlemişti. Artık diğer yolu, siyah yolu izlemeye başlamıştı ve bu yolda gördüklerini de yaşamı boyunca unutamayacağını biliyordu. Bu yol yirmi milyon kişinin yaşamını etkilediğinden onu harekete geçirmişti. Bunlar sıradan yaşamlarını yaşamalarına ve kendilerini geliştirmelerine izin verilmeyen, genç yaşlarda ölen insanlardı.

Ertesi sabah saat onda yine Bezuidenhout'taki evin zilini çaldı. Kapıyı Miranda açtı ama onu kendisiyle görüşmek isteyen adamın yanına Matilda götürecekti. Scheepers kendisine büyük bir ayrıcalık tanındığını düşünüyordu. Matilda annesi kadar güzeldi. Derisi annesine oranla daha açıktı ama gözleri annesinkiler gibiydi. Genç kızın babasına benzemediğini fark etti. Belki de Matilda babasından o denli çok nefret ediyordu ki, ona benzememek için elinden geleni yapmıştı. Çok utangaç bir tavırla Scheepers'ı selamladı, kendisine uzatılan ele başını sallamakla yetindi. Georg Scheepers bir kez daha kendini alabildiğine güvensiz hissetti. On yedi yaşında genç bir kızın karşısında bile kendine güvenemiyordu. Böylesi bir işe kalkıştığı için kendini tedirgin hissetmeye başlamıştı. Belki de onu böylesine tedirgin eden Jan Kleyn'ın bu evdeki etkisiydi. Ama artık geri dönmesi olanaksızdı. Egzozundan sesler çıkan ve ön tamponu kırık olan oldukça eski bir araba evin önünde durdu. Matilda hiçbir şey söylemeden kapıyı açıp ona döndü.

Scheepers kuşku dolu bir sesle, "Onun buraya geleceğini sanıyordum," dedi.

"Başka bir dünyayı görmeye gidiyoruz," dedi Matilda.

Scheepers arka koltuğa geçip oturdu. Direksiyonun başındaki adam başındaki beyzbol şapkasını gözlerine kadar indirmişti. Hiçbir şey söylemeden başını arkaya çevirip baktı. Sonra da yola koyuldular. Yolda şoförle Matilda, Scheepers'ın anlayamadığı ama Xhosa olduğunu tahmin ettiği bir dilde konuşmaya başladılar. Güneybatı yönüne gidiyorlardı ve Scheepers adamın arabayı çok hızlı kullandığını düşünüyordu. Kısa bir süre sonra Johannesburg'un merkezi arkalarında kalmış ve dört bir yana giden otoyola gelmişlerdi. Soweto, diye geçirdi içinden Scheepers. Beni oraya mı götürüyorlar acaba?

Fakat, Soweto'ya gitmiyorlardı. Meadowland'den geçtiler. Eğri büğrü evler, köpekler, çocuklar, tavuklarla çarpılmış ve yanmış arabaların bulunduğu bir mahalleyi de arkalarında bıraktıktan sonra sürücü frene basarak durdu. Matilda arabadan inerek arka kapının yanına geldi. Elinde siyah bir kukuleta vardı.

"Bundan sonrasını görmenize izin yok," dedi.

Scheepers karşı çıkarak genç kızın elini itti.

"Neden korkuyorsunuz?" diye sordu Matilda. "Kararınızı verin."

Kukuletayı aldı.

"Niçin?" diye sordu.

"Öyle gerekiyor. Hiçbir şey görmeyeceksiniz, sizi de kimse görmeyecek."

"Bu bir yanıt değil. Bilmece gibi konuşuyorsun."

"Benim için öyle değil," diye karşılık verdi. "Hadi kararınızı verin artık."

Scheepers kukuletayı başına geçirdi. Yeniden yola koyuldular. Oldukça bozuk bir yoldan gidiyorlardı. Ama sürücü asla frene basmıyordu. Scheepers arabanın her çukura girişinde zıplıyor ve başını tavana vuruyordu. Zaman kavramını yitirmişti. Kukuleta yüzünü kaşındırmaya başlamıştı.

Araba yavaşlayıp durdu. Bir yerlerde bir köpek havlıyordu. Radyodan gelen bir müzik sesi duyuldu. Başındaki kukuletaya karşın duman

ve is kokusunu algılayabiliyordu. Matilda arabadan inmesine yardım etti. Sonra da kukuletayı çıkardı. Güneş gözlerini kamaştırmıştı. Gözleri ışığa alışınca oluklu demir levhadan yapılmış kulübelerin ortasında durduğunu fark etti. Çevresinde irili ufaklı birçok kulübe vardı. Ortalık çöp kokuyordu. Ayaklarının dibinde dolaşan bir köpek ayakkabılarını kokladı. Bu yoksulluk içersinde yaşamaya çalışan insanlara baktı. Ama onların kendisiyle ilgilendiği yoktu. Burada merak ve tehdit yoktu, burada yalnızca umursamazlık vardı. Onlara göre Scheepers adında biri yaşamıyordu.

"Kliptown'a hoş geldiniz," dedi Matilda. "Burası belki gerçekten Kliptown'dur belki de değildir. Burayı bulabilmeniz söz konusu bile olamaz. Bu mahalleler birbirlerine benzerler. Buradaki yoksulluk, bu iğrenç koku her yerde aynıdır. Burada yaşayan insanlar da öyle."

Scheepers'ı kulübelerden birine götürdü. Burası tüm geçmişini anında ele geçiren bir labirent gibiydi. Birkaç adım attıktan sonra yön kavramını tümüyle yitirdiğini fark etti. Jan Kleyn'ın kızının yanında olmasının ne denli garip ve ilginç olduğunu düşündü. Ama bu gariplik onların ailesinde vardı.

"Ne görüyorsunuz?" diye sordu Matilda.

"Senin gördüğünü."

"Hayır," diye karşı çıktı genç kız. "Şok oldunuz mu?"

"Elbette."

"Ben olmadım. Şok merdivene benzer. Birçok basamağı vardır ve şu anda ikimiz aynı basamakta durmuyoruz."

"Sen üst basamaklardasın, herhalde?"

"Öyle sayılır."

"Manzara orada farklı mı?"

"Daha ilersi görülüyor. Zebraların otladığını, antilopların zıpladıklarını görebiliyorum. Bir yılan çalıların arasında gizlenmiş duruyor. Bir kadın su taşıyor."

Durup başını çevirerek Scheepers'a baktı.

"Onların gözlerinde kendi nefretimi görüyorum," dedi. "Ama bunları sizin gözleriniz göremez."

"Ne söylememi istiyorsun? Bence bu şekilde yaşamak çok zor olmalı. Ama bu benim suçum mu?"

"Olabilir," diye karşılık verdi genç kız. "Olabilir."

Labirentin içinde ilerlediler. Tek başına asla geri dönüş yolunu bulamayacağını biliyordu. Ona gereksinimim var, diye geçirdi içinden. Zencilere her zaman gereksinimimiz olduğu gibi. Ve o da bunu biliyor.

Matilda diğerlerinden biraz daha büyük olan bir gecekondunun önünde durdu. Tahta kapının önünde durdu.

"İçeri girin," dedi. "Ben burada bekleyeceğim."

Scheepers içeri girdi. Karanlıkta hiçbir şey seçemedi. Sonra basit tahta bir masayı, tahta sandalyeleri ve gaz lambasını gördü. Karanlığın arasında bir adam kendisine doğru yaklaştı. Adam ona alaycı bir bakış fırlattı. Scheepers adamla yaşıt olduklarını düşündü. Ama karşısındaki bu adam oldukça iri yapılıydı, sakallıydı ve Miranda'yla Matilda'da gördüğü aynı gurur onda da vardı.

"Georg Scheepers," dedi adam bir kahkaha patlatarak. Sonra da sandalyelerden birini gösterdi.

"Komik bir şey mi var?" diye sordu Scheepers. Artan tedirginliğini bastırmakta zorlanıyordu.

"Yok," diye karşılık verdi adam. "Bana Steve diyebilirsin."

"Seninle neden buluşmak istediğimi biliyor musun?" diye sordu Scheepers.

Adının Steve olduğunu söyleyen adam, "Benimle buluşmayı sen istemedin," diye karşılık verdi. "Sen Jan Kleyn hakkında bildiklerini birine söylemek istedin ve o biri de benim. Ama rahatlıkla bu başka biri de olabilirdi."

"Konuya girebilir miyiz?" dedi sabırsızlanmaya başlayan Scheepers.

"Beyaz adamlar her zaman sabırsız olurlar," dedi Steve. "Bunun nedenini hiç anlayamıyorum."

"Jan Kleyn," dedi Scheepers.

"Tehlikeli bir adam," dedi Steve. "Yalnızca bizim değil herkesin düşmanı o. Kurt geceleri uluyor. Ve bizler de inceleyerek, yorumlayarak ve düşünerek bir şeylerin olacağını, ülkeyi bir kaosa sürükleyecek kadar korkunç bir şeylerin olacağını biliyoruz. Ve bunun olmasını istemiyo-

ruz. Bunu ne Afrika Ulusal Kongresi'ne de Başkan de Klerk istiyor. Bunun için önce senin bana ne istediğini söylemen gerekiyor. Sonra da belki karanlık köşelerin aydınlanması için birlikte çalışabiliriz."

Scheepers ona her şeyi anlatmadı. Ama en önemli noktaları açıkladı. Kiminle konuştuğunu bilmiyordu. Buna karşın, başka seçeneği de yoktu. Steve ara sıra sakalını sıvazlayarak anlatılanları dinledi.

Scheepers konuşmasını bitirdiğinde, "Demek iş bu kadar ileriye gitmiş," dedi. "Bunu bekliyorduk. Ama doğrusunu istersen bir delinin önce vatan haini Başkan de Klerk'ın boğazını keseceğini düşünüyorduk."

"Profesyonel bir katil," dedi Scheepers. "Yüzü yok, adı yok. Belki daha önce de ortaya çıkmıştı. Ama en azından Jan Kleyn'ın mahallesinde değil. Az önce sözünü ettiğin kurtlar belki çevreyi de dinlemişlerdir. Katil beyaz ya da zenci olabilir. Adamın çok büyük paralar alacağı ortada. Belki bir milyon belki daha fazla."

"Onu saptamanın bir yolu olmalı," dedi Steve. "Jan Kleyn her zaman en iyilerle çalışır. Eğer Güney Afrikalıysa, ister beyaz ister zenci olsun onu mutlaka buluruz."

"Onu bulun ve durdurun," dedi Scheepers. "Öldürün onu. Birlikte çalışmalıyız."

"Hayır," dedi Steve. "Bugün bir araya geldik. Ama bu bir daha olmayacak. Hem bu olayda hem de ilerde farklı yönlere gideceğiz. Bunun dışında başka bir şey asla söz konusu olamaz."

"Neden?"

"Birbirimizin sırlarını paylaşmıyoruz. Her şey hâlâ belirsiz. Gerekli, ama gerçek anlamda gerekli olmadıkça tüm anlaşmaları geri çevireceğiz. Birbirimizin düşmanı olduğumuzu unutma. Ve ülkemizdeki savaş uzun zamandan beri sürüyor. Sizler bunun farkında olmasanız bile."

"Olayları farklı değerlendiriyoruz," dedi Scheepers.

"Evet," diye onayladı Steve. "Öyle."

Konuşma yalnızca birkaç dakika sürmüştü. Steve ayağa kalkınca Scheepers görüşmenin bittiğini anladı.

"Miranda aracılığıyla benim dünyamla bağlantı kurabilirsin," dedi Steve.

"Evet," dedi Scheepers. "Bu suikastı engellemeliyiz."

"Haklısın," diye karşılık verdi Steve. "Ama bunu yapması gerekenler de sizlersiniz. Elinizde birçok kaynak var. Benim yok. Şu gecekondunun dışında bir şeyim yok benim. Tabii, Miranda'nın ve Matilda'nın dışında. Suikast gerçekleşirse nelerin olabileceğini bir düşün."

"Düşünmesem daha iyi olacak."

Steve bir şey söylemeden bir an Scheepers'i süzdü. Sonra da vedalaşmadan arkasını dönüp kapıdan içeri girerek gözden kayboldu. *Scheepers onun arkasından gitti.* Kapının önüne çıktığında Matilda onu bekliyordu. Konuşmadan arabaya bindiler. Bir kez daha siyah kukuleta başına geçirildi. Karanlığın içinde Başkan de Klerk'e söyleyeceklerini hazırlıyordu.

De Klerk beyaz karıncalara ilişkin aynı düşü görüyordu yine.

Her odası, her duvarı, her mobilyası aç karıncaların saldırısına uğramış bir evdeydi. O eve neden gittiğini bilmiyordu. Zemindeki tahtaların arasından çimler çıkıyordu, camların çerçeveleri çatırdıyordu ve beyaz karıncalar bedeninde geziniyordu. Düşünde çok önemli bir konuşma hazırlaması da gerekiyordu. Sekreteri ortadan kaybolmuştu ve raporu kendisinin kaleme alması gerekiyordu. Yazmaya başladığında kalemin ucundan beyaz karıncalar dışarı çıkmaya başlamıştı.

Genellikle düşünün burasında uyanırdı. Karanlıkta sırtüstü yatar ve bu düşün gerçekle nasıl bir bağlantısı olabileceğini düşünürdü. Belki de bir şey yapmak için artık çok geç kalmıştı. Başarmak istediği, olanaklar elverdiğince beyazların statülerini ve etkilerini koruyarak Güney Afrika'nın bölünmesini engellemek zencilerin sabırsızca davranışlarından ötürü belki de artık söz konusu olamayacaktı. Yapacak başka bir şey olmadığına kendisini yalnızca Nelson Mandela ikna edebilirdi. De Klerk her ikisinin de aynı korkuyu paylaştığını biliyordu. Artık hiç kimsenin denetleyemeyeceği çığırından çıkmış şiddet olayları yalnızca ya sıkıyönetimi beraberinde getirecek ya da etnik grupların birbirleriyle savaşmalarına ve ülkenin batmasına neden olacaktı.

21 Mayıs Perşembe akşamı saat gecenin onuydu. De Klerk genç savcı Scheepers'ın bekleme salonunda oturduğunu biliyordu. Ama, kendisini kabul etmeye hazır hissetmiyordu. Yorgundu, kafası çözüm-

lenmeyi bekleyen binlerce sorunla doluydu. Masanın başından kalkarak pencereye doğru gitti. Bazen omuzlarındaki bunca sorumlulukla kendini sersem gibi hissederdi. Bir insanın tek başına kaldıramayacağı kadar çok sorumluluğu vardı. Zaman zaman kendini görünmez kılmak, her şeyi bırakıp kaçmak için yanıp tutuşurdu. Ne var ki, bunu yapamayacağını da çok iyi biliyordu. Artık eskisi kadar Tanrı'ya inanmıyor ve ona sığınamıyordu. Daha ne kadar yaşayacağını merak ediyordu. Ruh hali sürekli değişiyordu. En fazla daha beş yıl yaşayacağına inanıyordu. Oysa zamana gereksinimi vardı. Olabildiğince uzun bir süre için yeni bir topluma geçisi ertelemek ve bu arada kendi partisine büyük miktarlarda zenci oylarını kazandırmak için zamana gereksinimi vardı. Ama Nelson Mandela'nın zamanı geçiş hazırlığı için kullanmasına izin vermeyeceğinin de farkındaydı.

Yaptığı her şeyde yapmacık bir şeyler olduğunu düşünüyordu. Ben olanaksız düşleri destekleyen biriyim, ülkem asla değişmeyecek. Benimle, olanaksız bir düşü savunmak isteyen çılgın bir adam arasında büyük bir fark yok.

Zaman hem Güney Afrika hem de kendisi için kısalıyordu. Şu anda olanların aslında yıllar önce gerçekleşmesi gerekirdi. Ne var ki, tarihin standartları saptayan kuralları yoktu.

Masasına geri dönerek zile bastı. Kısa bir süre sonra da Scheepers içeriye girdi. De Klerk bu arada enerjisini ve dikkatini yeniden toparlayabilmişti.

Scheepers'ın raporunu gözlerini hafifçe kapayarak dinledi. Scheepers konuşmasını bitirdiğinde Başkan de Klerk ona merakla baktı.

"*Duyduklarımın hepsi*nin doğru olduğuna inanıyorum," dedi.

Scheepers, "Evet," diye karşılık verdi. "Bundan kuşkunuz olmasın."

"Hepsi doğruydu değil mi?"

"Evet efendim."

De Klerk konuşmaya başlamadan önce kısa bir süre düşündü.

"Demek Nelson Mandela'yı öldürecekler," dedi. "Bu gizli örgüt kiralık katili seçti ve parasını ödedi. Cinayet Mandela halkın karşısına çıktığında işlenecek. Bu cinayetten sonra da ortalık kan gölüne dönüşecek ve büyük bir kaos yaşanacak. Sözü geçen bir grup Güney Afrikalı

beyaz, bir kenarda hükümeti ele geçirmeyi bekliyor. Anayasa ve sosyal düzen tersine dönecek. Ordudan, polisten ve sivil gruplardan oluşan bir hükümet kurulacak ve halka bu zorla kabul ettirilecek. Ve ülkenin geleceği karanlığa gömülecek. Öyle değil mi?"

"Evet," dedi Scheepers. "Bir tahmin yapmama izin verirseniz, suikastın 12 Haziran günü işleneceğini söylemek istiyorum."

"Neden?"

"Nelson Mandela o gün Cape Town'da konuşacak. Ordunun bu konuşmaya alışılmışın dışında bir ilgi gösterdiğine ilişkin bilgi geldi elime. Suikastın bu konuşma sırasında gerçekleşeceğinin yalnızca bir varsayım olduğunu biliyorum ama yine de bunun güçlü bir varsayım olduğuna inanıyorum."

"Konuşmaya üç hafta var," dedi Başkan. "Bu delileri durdurmak için yalnızca üç hafta."

"Tabii eğer gerçekten de o gün yapacaklarsa," dedi Scheepers. "12 Haziran'la Cape Town'un ilgiyi başka bir yere çekmek amacıyla öne sürüldüğünü de düşünebiliriz. Bu işin içindeki insanlar tilki kadar kurnaz. Suikast rahatlıkla yarın bile gerçekleşebilir."

Başkan de Klerk, "Bir başka deyişle, her an olabilir," dedi. "Herhangi bir yerde. Ve bu konuda yapabileceğimiz bir şey de yok."

Sustu. Scheepers bekledi.

"Nelson Mandela'yla konuşmalıyım," dedi Başkan. "Kendisini nelerin beklediğini bilmeli."

Sonra da başını çevirip Scheepers'a baktı.

"Bu insanların bir an önce durdurulmaları gerek," dedi.

Scheepers, "Kim olduklarını bilmiyoruz ki," dedi. "Bilmediğimiz birilerini nasıl durdurabiliriz."

"Peki, ya kiralık katil?"

"Onun da kim olduğunu bilmiyoruz."

De Klerk *düşünceli bir ifade*yle baktı.

"Senin bir planın var," dedi. "Yüzünden belli oluyor."

Scheepers yüzünün kızardığını hissetti.

"Sayın Başkan," dedi. "Bu olayın anahtarının Jan Kleyn'da olduğunu sanıyorum. Haberalma örgütündeki adam. Onun derhal tutuklan-

ması gerekiyor. Konuşmama olasılığı var adamın. Ya da belki intihar etmeyi yeğler. Ama onu sorguya çekmenin başka bir yolu olduğunu sanmıyorum."

De Klerk evet dercesine başını salladı.

"Peki, bunu yapalım," dedi. "Doğrusunu söylemem gerekirse insanların ağzından gerçeği alabilecek birkaç tane çok başarılı ve yetenekli sorgu yargıcımız var."

Zencilerin ağızlardan, diye geçirdi içinden Scheepers. Sonra da garip bir şekilde ölen zencilerin.

"Sorgulamayı benim yönetmemin daha iyi olacağını düşünüyorum," dedi. "Ayrıca bu konuda en fazla şeyi de ben biliyorum."

"Onunla başa çıkabilecek misin?"

"Evet."

Başkan ayağa kalktı. Görüşme bitmişti.

"Jan Kleyn yarın tutuklanacak," dedi Başkan de Klerk. "Ve senden sürekli olarak rapor bekleyeceğim. Her gün bana raporunu göndereceksin."

El sıkıştılar.

Scheepers, bekleme odasındaki yaşlı güvenlik görevlisini başıyla selamladı. Sonra da arabasına bindi. Tabancasını yan koltuğun üstüne koydu ve evine gitti.

Başkan de Klerk derin düşüncelere dalmış bir halde uzunca bir süre camın önünde durdu.

Sonra da masasına dönerek birkaç saat daha çalıştı.

Bekleme odasındaki yaşlı görevli kanapelerdeki şilteleri düzeltti. Odayı toplarken sürekli olarak Başkan'ın özel ofisinden gelen konuşmaları düşünüyordu. Durumun gerçekten de son derece ciddi olduğunu fark etti. Kendi alçak gönüllü çalışma odasına gitti. Telefonu fişten çıkardı. Fişin içinde yalnızca kendisinin bildiği bir priz daha vardı. Telefonu bu prize taktı. Ahizeyi kaldırdı ve numarayı çevirdi.

Telefon hemen açıldı. Jan Kleyn henüz uyumamıştı.

Başkanın özel ofisinin korumasıyla konuştuktan sonra uykusuz bir gece geçireceğini anlamıştı.

BOŞLUĞA DOĞRU UZANAN GERİ SAYIM

29.

Akşamın ilerleyen saatlerinde Sikosi Tsiki bıçağını fırlatarak fareyi öldürdü. Tania o akşam erkenden yatmıştı. Konovalenko, Sikosi Tsiki'nin dönüş yolculuğuna ilişkin son talimatı almak amacıyla Jan Kleyn'ı Güney Afrika'dan aramak için uygun saati bekliyordu. Konovalenko ayrıca Güney Afrika'ya göç etmek konusunu da konuşmak istiyordu. Aşağıdan hiç ses gelmiyordu. Tania aşağıya inip bakmış ve kızın uyuduğunu söylemişti. Uzun zamandan beri Konovalenko kendini rahat ve hoşnut hissediyordu. Wallander'le bağlantı kurmuştu. Kızını kılına dokunmadan geri alabilmesi için Konovalenko kesinlikle polise haber verilmemesini istemişti. Wallander buna karşı çıkmayacak ve polisi yanlış yönlendirecekti. Konovalenko bir an önce Stockholm'e geri dönmek istediğinden Wallander polisin kendisini Güney İsveç'te araması için elinden geleni yapacakt.

Ama elbette bunların hiçbiri doğru değildi. Konovalenko hem adamı hem de kızı öldürmeye kararlıydı. Wallander'in, söylediklerine gerçekten inanıp inanmadığını merak etti. Eğer inanmışsa o zaman gerçekten de düşündüğü kadar aptal ve saf bir polisti. Ama yine de onu küçümseme hatasında bulunmaya niyeti yoktu.

Günün birkaç saatini Sikosi Tsiki'ye ayırmıştı. Victor Mabasha'yı hazırladığı gibi Sikosi Tsiki'yle de suikast girişiminde meydana gelebilecek olayları defalarca gözden geçirmişlerdi. Sikosi Tsiki'nin Victor Ma-

basha'dan çok daha zeki olduğunu görüyordu. Adam, Konovalenko'nun ırkçı görüşlerinden ne etkileniyor, ne de sinirleniyordu. Konovalenko, kendine nereye dek hâkim olabileceğini saptamak amacıyla birkaç gün boyunca onu daha da kışkırtmayı tasarlıyordu.

Ancak, Sikosi Tsiki'nin de Victor Mabasha'ya benzer özelliği vardı. Konovalenko bunun Afrikalıların ortak özelliği olup olmadığını merak ediyordu. Onların içedönüklüğünü, ne düşündüklerini anlamanın olanaksızlığını düşünüyordu. Bu tavır onu çok tedirgin ediyordu. İnsanların düşüncelerini okumaya ve tepkilerini önceden tahmin etmeye alışık olduğundan bu, sinirine dokunuyordu.

Ucu garip bir şekilde kıvrılmış bıçağıyla fareyi öldüren adama bir göz attı. İşini başarıyla tamamlayacak, diye geçirdi içinden. Birkaç günlük bir çalışmadan ve silah eğitiminden sonra ülkesine dönmeye hazır olacak. O benim Güney Afrika'ya giriş vizem olacak.

Sikosi Tsiki yerinden kalkıp bıçağının ucundaki fare leşine baktı. Sonra mutfağa giderek kurbanı çöpe atıp bıçağını yıkadı. Konovalenko votkasını yudumlarken onu izliyordu.

"Hiç böyle bir bıçak görmemiştim," dedi.

"Atalarım bin yıldan fazla bir süreden beri bu tür bıçaklar kullanır," dedi Sikosi Tsiki.

"İlla ucu kalkık mı olacak?" diye sordu Konovalenko. "Neden?"

Sikosi Tsiki, "Bilmiyorum," diye yanıt verdi. "Kimse bilmiyor. Bu işin sırrının açıklandığı gün bence bıçağın büyüsü de yok olup gidecek."

Bu konuşmadan kısa bir süre sonra Sikosi Tsiki odasına çekildi. Konovalenko az önce aldığı gizemli yanıttan tedirgin olmuştu. Sikosi Tsiki'nin yatak odasının kapısını kilitlediğini duydu.

Konovalenko artık tek başınaydı. Telefonun yanındaki masanın üstünde duran lambanın dışında odanın tüm ışıklarını söndürdü. Saatine baktı. Yarım olmuştu. Kısa bir süre sonra Jan Kleyn'ı arayacaktı. Mahzene kulak verdi. Çıt çıkmıyordu. Kadehini yeniden doldurdu. Jan Kleyn'le konuştuktan sonra içecekti.

Güney Afrika telefon konuşması kısa sürmüştü.

Jan Kleyn, Konovalenko'nun Sikosi Tsiki'nin sorun yaratmayacağına ilişkin anlattıklarını dinledi. Delikanlının zihinsel bir sorunu yoktu.

Dengeliydi. Jan Kleyn bunları dinledikten sonra kararını açıkladı. Sikosi Tsiki'nin en geç bir hafta içersinde Güney Afrika'ya dönmesini istiyordu. Konovalenko onun İsveç'ten çıkması için gerekli düzenlemelere hemen başlamalı ve Johannesburg yolculuğunun gerçekleşebilmesi için gerekli işlere başlamalıydı. Konovalenko, Jan Kleyn'ın yoğun bir baskı altında olduğuna ilişkin bir izlenime kapılmıştı. Sanki acelesi var gibiydi. Kendi yolculuğundan söz etmeye elbette fırsat bulamamıştı. Telefon konuşması Konovalenko'nun geleceğine ilişkin konuşulmadan sona ermişti. Telefonu kapattıktan sonra canı bir hayli sıkılmıştı. Votkasını bir dikişte içti. Jan Kleyn'ın kendisinden kuşkulanıp kuşkulanmadığını düşündü. Ama hemen sonra da bu düşünceyi kafasından attı. Ayrıca, Güney Afrika'da kendi yeteneklerine ve deneyimlerine gerçekten gereksinme duyulduğundan emindi. Bir kadeh votka daha içtikten sonra balkona çıkarak işedi. Yağmur yağıyordu. Kendi kendisinden hoşnut olması gerektiğine karar verdi. Birkaç saat sonra tüm sorunları sona erecekti. Görevi bitmek üzereydi. Ondan sonra da geleceğini düşünmeye zaman ayırabilecekti. Tania'yı Güney Afrika'ya götürmeyi aklından bile geçirmiyordu, götürmesini istese bile karısını Rusya'da bıraktığı gibi onu da bir yolunu bulup İsveç'te bırakacaktı.

Kapıyı kilitledi, odasına giderek yatağına uzandı. Soyunmadan yatmıştı, battaniyeyi üstüne çekti. Tania da bu gece tek başına uyusun, dedi kendi kendine. Dinlenmeye gereksinimi vardı.

Konovalenko odasının kapısını kapattığında Tania yatağında gözlerini tavana dikmiş yatıyordu. Kıpırdamadan dışarıya kulak verdi. Korkuyordu. Yüreğinin derinliklerinde Konovalenko'ya duyurmadan kızı mahzenden çıkarıp evden birlikte kaçmalarının olanaksız olacağını hissediyordu. Konovalenko'nun odasının kapısını yavaşça kilitlemesi de söz konusu olamazdı. Konovalenko'yla Afrikalı taş ocaklarında atış eğitimi yaparken kızı kaçırmayı denemişti ama olmamıştı. Ayrıca kapısını kilitlese bile Konovalenko'nun pencereden atlama olasılığı vardı. Keşke yanımda uyku hapı olsaydı, diye geçirdi içinden. İlaçları votkanın içine karıştırırdı. Ama yoktu ve kızı kaçırmayı denemesi gerektiği-

nin farkındaydı. Çantasını bile hazırlayıp ahırların yanına gizlemişti. Çizmeleriyle yağmurluğu da orada hazır kendisini bekliyordu.

Saate baktı. Biri çeyrek geçiyordu. Konovalenko'nun polisle sabahın erken saatlerinde buluşacağını biliyordu. O vakte kadar kızı çoktan kaçırmış olmalıydı. Konovalenko'nun horlamaya başladığını duyar duymaz herekete geçecekti. Konovalenko'nun uykusunun hafif olduğunu ve sık sık uyandığını biliyordu ama daldıktan sonra ilk yarım saat hemen hemen hiç uyanmazdı.

Bunu neden yaptığından hâlâ emin değildi. Kendi yaşamını tehlikeye attığının farkındaydı. Ama davranışlarının nedenini kendine açıklama gereği duymuyordu. Bazı şeyler yaşamı kendiliğinden etkiler ve değiştirirdi.

Konovalenko yan dönerek öksürdü. Saat biri yirmi beş geçiyordu. Uyumak istemediği bazı geceler öylece yatağına yatar ve düşünürdü. Bu da o gecelerden birine benziyordu ve Tania kıza yardım edemiyordu. Bu duygunun bile kendisini nasıl korkuttuğunu fark etti. Bu ona herhangi bir tehlikeden çok daha büyük bir tehdit gibi geliyordu.

Saat ikiye yirmi kala sonunda Konovalenko'nun horlamaya başladığını duydu. Horultuyu yarım dakika kadar dinledi. Sonra yavaşça yataktan kalktı. Giyinikti. Elinde kızın ayak bileklerindeki zincirin anahtarı vardı. Yavaşça, soluk almaya korkarak yatak odasının kapısını açtı, yerdeki tahtalar gıcırdamasın diye parmak uçlarına basarak ilerledi. Mutfağa gitti, el fenerini yaktı ve yerdeki kapağı yavaşça kaldırdı. Bu *çok kritik bir andı; kız bağır*abilirdi. Neyse ki, bağırmadı. Ama bağırabilirdi, Tania bunun farkındaydı. Konovalenko horluyordu. Etrafı dinledi. Sonra da dikkatle merdivenden aşağı inmeye başladı. Kız top gibi olmuş bir köşede yatıyordu. Gözleri açıktı. Tania kızın yanına giderek kırpılmış saçlarını okşamaya başladı. Birlikte kaçacaklarını fısıldadı ama çok dikkatli olmaları ve kesinlikle gürültü yapmamalarını söyledi. Kız bu sözlere bir tepki vermedi. Bakışları tamamıyla ifadesizdi. Tania birden genç kızın kıpırdayamadığını düşündü. Dehşete kapılmıştı. Belki de korkudan kıza felç gelmişti. Kilidi bulmak için kızı yana çevirmesi gerekiyordu. Kız birden onu tekmelemeye başladı. Ağzını açıp bağır-

madan Tania eliyle kızın ağzını kapattı. Tania çok güçlüydü, var gücüyle kızın ağzına bastırıp duruyordu. Hafif bir çığlığın Konovalenko'yu uyandırması işten bile değildi. Bu düşünce korkuyla ürpermesine neden oldu. Konovalenko kolayca kapağı kapatıp her ikisini de öldürebilirdi. Tania eliyle kızın ağzını bastırırken bir yandan da mırıldanmaya çalıştı. Kızın gözleri canlandı ve Tania kızın en sonunda kaçacaklarını anladığını ümit etti. Elini yavaşça kızın ağzından çekti, kilidi açtı ve dikkatle zincirleri çıkardı.

Tam o anda da Konovalenko'nun horlamasının kesildiğini fark etti. Soluğunu tuttu. Neyse kısa bir süre sonra horultu yeniden başladı. Telaşla ayağa kalktı. Kız da sonunda her şeyi anlamıştı. Yerinde doğruldu. Bakışları canlanmıştı.

Tania birden kalbinin duracağını hissetti. Üstlerindeki mutfaktan ayak sesleri geliyordu. Evin içinde biri yürüyordu. Ayak sesleri durdu. Şimdi kapağı kaldıracak, diye geçirdi içinden Tania gözlerini kapatarak. Kalktığımı duydu demek.

Şişe sesiyle birlikte Tania derin bir soluk aldı. Konovalenko bir kadeh votka içmek için kalkmıştı demek. Ayak sesleri kesildi. Tania el fenerini genç kıza doğru tutarak gülümsemeye çalıştı. Sonra da uzanıp kızın elini tuttu. On dakika sonra yavaşça kapağı kaldırdı. Konovalenko yeniden horlamaya başlamıştı. Kıza ne yapacaklarını söyledi. Mümkün olduğunca hiç ses çıkarmadan kapıya yaklaşacaklardı. Tania kilidi sabah yağlamıştı. Ses çıkarmadan açılacağını ümit ediyordu. Eğer bir şey olur da, Konovalenko uyanırsa Tania hızla kapıyı açacak ve kaçacaklardı. Anlaşıldı mı, diye sordu Tania. Koşmaktan başka çaremiz yok. Dışarda yağmurun çiselemesi de onların yararınaydı. Ama ne olursa olsun arkalarına bakmadan kaçmayı sürdürmeleri gerekiyordu. Bir evin önüne geldiğinde ya da yoldan bir araba geçtiğinde ondan yardım *isteyebilirdi.* Ama önemli *olan tek şey kaçmaktı.*

Acaba anladı mı, diye geçirdi içinden Tania. Kızın gözleri parlamaya başlamıştı, ayaklarını oynatabiliyordu. Tania bir kez daha çevreyi dinledi. Sonra da kıza bakarak hadi dercesine başını salladı. Önce Tania yukarıya çıktı, etrafı bir kez daha dinledi, sonra da elini uzatarak kı-

zın merdiveni çıkmasına yardım etti. Artık en önemli şey, hızlı hareket etmekti. Ne denli hızlı olurlarsa kurtulma olasılığı o denli fazla olacaktı. Kız yavaşça mutfağa ayak bastı. Işık oldukça loş olmasına karşın gözlerini kırpıştırdı. Geçici bir körlük oluşmuş, diye geçirdi içinden Tania. Uzanıp kızın kolunu tuttu. Konovalenko hâlâ horluyordu. Sonra da çok ağır adımlarla hole doğru yürümeye başladılar. Kapının önünde bir perde vardı. Tania yavaşça perdeyi kenara çekti. Genç kız koluna abanmış arkasından geliyordu. Kapının önüne gelmişlerdi. Tania ter içinde kaldığını fark etti. Anahtarı tutan eli titriyordu. Artık her şeyin yoluna gireceğini düşünmeye başlamıştı. Anahtar kilidin içinde biraz daha hızlı dönebilseydi. Tania ter içersinde kapıyı açmaya çalıştı. Sonunda anahtar döndü. Tek bir ses bile çıkmamıştı. Kıza bakarak başını salladı. Sonra da kapıyı açtı.

Bunu yaparken arkasından bir ses duydu. Şaşkınlıka dönüp baktı. Genç kız paltolarla şemsiyelerin arasına gizlendi. Ama düşebilirdi. Tania olanlara aldırmadan kapıyı ardına dek açtı, kızı kolundan yakalayıp yağmurun ve soğuğun altına attı, avazı çıktığı kadar bağırarak kaçmasını söyledi. Kız önce hafifçe direnmişti ama Tania onu hızla itince tazı gibi koşmaya başlamıştı. Birkaç saniye içersinde genç kız yağmurun altında yok olup gitmişti.

Tania kendisinin kaçamayacağını anlamıştı. Ama yine de deneyecekti. Arkasını dönüp bakmak istemiyordu. Konovalenko'yu şaşırtmak amacıyla ters yönde koşacaktı.

Konovalenko onu kolundan yakaladığında Tania ancak bahçenin ortasına dek gidebilmişti. "Nereye gidiyorsun?" diye bağırdı. "Hasta mısın?"

Tania, Konovalenko'nun mutfağın zeminindeki kapağın açık olduğunu fark etmediğini anladı. Eve geri dönünceye değin de olanları anlayamayacaktı. Genç kız başarmıştı. Konovalenko onu bir daha asla bulamayacaktı.

Tania birden kendini çok yorgun hissetti.

Ama öte yandan yaptığının doğru olduğunu biliyordu.

"Kendimi iyi hissetmiyorum," dedi başı dönüyormuş gibi sendeleyerek.

"İçeri girelim," dedi Konovalenko.

"Biraz sonra," diye karşılık verdi. "Biraz temiz hava almak istiyorum."

O kız için elimden geleni yaptım, diye geçirdi içinden. Ama bu oyun benim için bitti artık.

Linda gecenin sessizliğinde var gücüyle koşuyordu. Yağmur yağıyordu. Nerede olduğunun farkında değildi, yalnızca koşuyordu. Ara sıra sendeliyor ama sonra kendini toparlayarak yeniden koşmayı sürdürüyordu. Bir tarlaya geldiğini fark etti. Çevresinde farklı yerlere dikilmiş korkuluklar vardı. Kendini onlardan biri gibi hissetti. Ayakkabıları çamur içinde kalmıştı. Bir süre sonra ayakkabılarını çıkarıp çorapla koşmayı sürdürdü. Tarla uçsuz bucaksız gibiydi, bitmek bilmiyordu. Her şey sisin altında kalmıştı. Bir süre sonra kendini bir yolun ortasında buldu. Artık adım atacak gücü kalmamıştı. Taşlı yolda yürümeye başladı. Taşlar ayaklarını acıtıyordu. Birden taşlı yol yerini asfalta bıraktı. Yolun ortasındaki beyaz şeridi gördü. Hangi yöne gideceğini kestiremiyordu. Ama yine de yürümeyi sürdürdü. Evde nelerin olduğunu düşünmeye cesaret edemiyordu. Canavarın arkasından geldiğini düşünüyor ve bu da yoluna devam etme gücü veriyordu ona...

Bir süre sonra kendisine doğru yaklaşan bir çift far gördü. Kız arkadaşının evinden gelen bir adamdı bu. Gece boyunca tartışmışlardı, adam en sonunda evine dönmeye karar vermişti. Adam bir yandan da param olsaydı uzaklara, çok uzaklara giderdim diye geçiriyordu içinden. Silecekleri düzenli olarak çalışıyordu ama görüş alanı çok daralmıştı. Birden arabasının önüne çıkan bir şey gördü. Önce bunu bir hayvan sanarak hızla frene bastı. Sonra da arabayı durdurdu. Bu, bir insandı. Gözlerine inanmakta zorlanıyordu. Ayakkabısız, üstü başı çamur içinde, *saçları kırpılmış genç bir* kızdı karşısında duran. Kızın bir trafik kazası geçirmiş olabileceğini düşündü. Sonra da kızın yolun ortasında oturduğunu fark etti. Yavaşça arabadan inerek kıza yaklaştı.

"Ne oldu?" diye sordu.

Genç kız karşılık vermedi.

Yerde ya da kızın üstünde kan izi yoktu. Bir kenara çekilmiş bir araba da yoktu. Kızın kalkmasına yardım ederek arabaya götürdü. Genç kız ayakta güçlükle durabiliyordu.

"Ne oldu?" diye sordu bir kez daha.

Ama yine bir yanıt alamadı.

Sten Widén'le Svedberg ikiye çeyrek kala Ystad'daki evden çıktılar. Svedberg'in arabasına binerken yağmur yağıyordu. Kentten çıktıktan üç kilometre sonra Svedberg arka lastiklerden birinin patladığını sandı. Arabayı kenara çekerken bir yandan da stepnenin sağlam olmayabileceğini düşünüyordu. Lastiği değiştirirken sağlam olduğunu görmüştü. Patlak lastik programlarını aksatmıştı. Wallander'in şafak sökmeden eve yaklaşacağını düşünmüştü. Onunla karşılaşmamak için de erkenden yola koyulmaları gerekiyordu. Arabayı taş ocağından yaklaşık bir mil ötede, çalıların arasında park ettiklerinde saat üç olmuştu. Aceleleri olduğundan sisin içinde hızlı hızlı yürüyorlardı. Taş ocağının kuzeyindeki tarladan geçtiler. Svedberg eve yaklaşabildikleri kadar yaklaşmalarını önerdi. Ama Wallander'in hangi yönden geleceğini bilmediklerinden orada olduklarının anlaşılmaması için her iki tarafı da görebilecek bir şekilde gizlenmeleri gerekiyordu. Wallander'in hangi yönü seçebileceğini tahmin etmeye çalıştılar. Sonunda büyük bir olasılıkla batıdan gelebileceğine karar verdiler. Batı yönü hafif yokuşluydu. Evin sağ tarafında yüksek çalılıklar vardı. Doğudan yaklaşmaya karar verdiler. Svedberg iki tarla arasındaki büyük ot yığınını fark etti. Eğer gerekirse bu yığını kullanacaklardı. Saat üç buçukta yerlerini almışlardı. İkisinin de tabancası ateş etmeye hazırdı.

Ev sisin arasından karşılarına çıktı. Sessizdi. Svedberg nedenini bilmeden bir şeylerin yolunda olmadığını sezinledi. Dürbününü çıkarıp camlarını sildikten sonra evin duvarını dikkatle inceledi. Bir pencerede ışık vardı. Mutfak olabilirdi. Evde garip bir şeyler yoktu. Konovalenko'nun uyuduğunu düşünmek ona garip geliyordu.

Her biri kendi dünyasına dalmış, endişe içinde bekliyorlardı.

Wallander'i ilk gören Sten Widén oldu. Saat beşti. Düşündükleri gibi eve batıdan yaklaşmıştı. Widén önce çalıların arasında hareket ede-

nin geyik olduğunu sanmıştı ama sonra Svedberg'in kolunu tutarak çalıları işaret etmişti. Svedberg dürbününü çıkarıp baktı. Çalıların arasından Wallander'in yüzü görülüyordu.

Hiçbiri nelerin olabileceğini kestiremiyordu. Wallander, Konovalenko'nun talimatları doğrultusunda mı hareket edecekti? Yoksa onu şaşırtmayı mı planlamıştı? Peki, Konovalenko neredeydi? Wallander'in kızı neredeydi?

Bekliyorlardı. Ev ve çevresi derin bir sessizlik içindeydi. Sten Widén ve Svedberg, Wallander'in ifadesiz yüzünü çözmeye çalışıyorlardı. Svedberg bir kez daha bir şeylerin yolunda olmadığı duygusuna kapıldı. Saatine baktı. Wallander yaklaşık bir saatten beri çalıların arasında gizlenmiş duruyordu. Evde ise hâlâ bir hareket yoktu.

Sten Widén dürbünü birden Svedberg'e uzattı. Wallander hareket etmeye başlamıştı. Sürünerek hızla eve doğru yaklaşmış ve duvara dayanmıştı. Bir elinde silahı vardı. Demek, Konovalenko'yu yakalamaya karar verdi, diye geçirdi içinden Svedberg ve boğazına bir yumru tıkandığını hissetti. İzlemenin dışında yapabilecekleri bir şey yoktu. Sten Widén silahının namlusunu evin kapısına yöneltmiş bekliyordu. Wallander pencerenin önünden eğilerek geçti ve kapıya doğru koştu. Svedberg onun içersini dinlediğini gördü. Sonra dikkatle ve yavaşça kapının kulbunu çevirdi. Kapı kilitli değildi. Bir an bile duraksamadan kapıyı hızla açıp rüzgâr gibi içeriye daldı. Aynı anda da Sten Widén'le Svedberg ot yığınlarının arasından fırladılar.

Bundan sonra ne yapacaklarını konuşmamışlardı; ama her ikisi de Wallander'in arkasından gitmeleri gerektiğini hissediyordu. Evin köşesine koşarak yaklaştılar sonra da duvarın arkasına gizlendiler. Evde derin bir ölüm sessizliği vardı. Svedberg birden neden deminden beri kendini alabildiğine tedirgin hissettiğini anladı.

Ev boşaltılmıştı. İçerde kimse yoktu.

"Gitmişler," dedi Sten Widén'e. "Burada kimse yok."

Sten Widén ona şaşkınlıkla baktı.

"Nereden biliyorsun?"

Duvarın arkasından çıkarken, "Biliyorum," diye karşılık verdi.

Wallander'e seslendi.

Wallander kapıda belirdi. Onları gördüğüne şaşırmamıştı.

"Gitmiş," dedi.

Wallander'in çok bitkin olduğu görülüyordu. Artık sınırlarını iyice zorladığı anlaşılıyordu, her an yere yığılabilirdi.

Evden içeri girerek işlerine yarayabilecek bir ipucu bulmaya çalıştılar. Svedberg'le Wallander evi araştırırken Sten Widén de geride duruyordu. Wallander arkadaşlarının peşinden gelmesine bir şey söylememişti. Svedberg, Wallander'in belki de yüreğinin derinliklerinden arkadaşlarının kendisini yarı yolda bırakmayacağını zaten bildiğini hissetti. Belki de bu yüzden onlara şükran duyuyordu, kim bilir?

Tania'yı Svedberg bulmuştu. Yatak odalarından birinin kapısını açmış ve dağınık yatağa bakmıştı. Nedenini bilmeden eğilip yatağın altına da bakmak istemişti. Tania oradaydı. Bir an, korkunç bir an bunu Wallander'in kızı sanmış ve yüreği ağzına gelmişti. Sonra onun diğer kadın olduğunu anlamıştı. Diğerlerine ne bulduğunu söylemeden önce diğer yatakların altına da bakmıştı. Buzdolabına ve tüm dolapların içine de bakmayı ihmal etmemişti. Wallander'in kızının evde olmadığından iyice emin olduğunda da Sten Widén'la Wallander'e Tania'nın cesedinden söz etmişti. Yatağı kenara çektiler. Wallander biraz geride duruyordu. Kadının yüzünü görünce hemen arkasını dönerek, kendini koşarak evden dışarı atmış ve kusmaya başlamıştı.

Kadının yüzü diye bir şey kalmamıştı. Kanların arasından burnunun, ağzının nerede olduğunu saptamak olanaksızdı. Svedberg bir havlu bularak kadının yüzünü örttü. Sonra da cesedi inceledi. Beş kurşun yarası vardı. İki ayağından, ellerinden ve son olarak da kalbinden kurşunlanmıştı.

Cesedi orada bırakarak, derin bir sessizlik içinde evin diğer odalarını araştırmaya başladılar. Hiçbiri konuşmuyordu. Mahzene indiler. Svedberg, Wallander'in kızının bağlandığını düşündüğü zincirleri görünce arkadaşı görmesin diye hemen kenara itiverdi. Ne var ki, Wallander kızının bu karanlık mahzene kapatıldığını biliyordu. Svedberg arkadaşının dudaklarını ısırdığını gördü. Wallander'in bu işe daha ne ka-

dar dayanabileceğini merak etti. Daha sonra da mutfağa geri döndüler. Svedberg içi kanlı suyla dolu büyük bir kazan gördü. Parmağını suya batırınca suyun ılık olduğunu fark etti. Yavaş yavaş olanları algılamaya başlamıştı. Farklı ipuçlarını izlemeye çalışarak bir kez daha evi baştan aşağıya aramaya koyuldu.

Sonunda oturmalarını önerdi. Wallander artık duygusuz, ilgisiz bir düzeye gelmişti. Svedberg çok düşünmüştü. Cesaret edebilecek miydi? Sorumluluk olağanüstüydü. Ama sonunda geri dönmemeye karar verdi.

"Kızının nerede olduğunu bilmiyorum," dedi. "Ama hâlâ yaşıyor. Bundan eminim."

Wallander hiçbir şey söylemeden ona baktı.

"Bana kalırsa olaylar şöyle gelişti," diye sürdürdü konuşmasını Svedberg. "Elbette emin değilim ama ipuçlarını yorumlamaya, parçaları bir araya getirmeye ve ortaya çıkan öyküyü anlamaya çalışıyorum. Bana kalırsa öldürülen kadın kızının kaçmasına yardım etti. Kızının kaçıp kaçmadığını bilemiyorum. Belki kaçtı, belki Konovalenko onu durdurdu. Her iki olasılığı gösteren işaretler var. Tania'yı böylesine hunharca öldürmesi kızının kaçmış olabileceğini düşündürtüyor. Ama bu aynı zamanda Linda'ya yardım ettiği için duyduğu öfkenin bir tepkisi de olabilir. Tania onu yarı yolda bıraktı ve bundan ötürü de adamın içindeki sınırsız olduğu anlaşılan kötülükler su yüzüne çıktı. Kaynar suyla kadının yüzünü yaktı. Sonra kaçmaya çalıştığı için onu önce ayaklarından, sonra ellerinden ve en sonunda da kalbinden vurdu. Bu zavallı kadının yaşamındaki son saatin nasıl bir şey olduğunu düşünmek dahi istemiyorum. Konovalenko *daha sonra da evden çıkıp* gitti. Kızının kaçtığını gösteren bir başka bulgu daha var. Kızın eğer kaçtıysa Konovalenko bu evin artık güvenli olmadığını anlamıştır. Ama Konovalenko tabanca sesinin duyulmuş olabileceğinden de korkmuş olabilir. Bana kalırsa olaylar bu şekil*de gelişti. Ama yine de, her* şey çok daha farklı gelişmiş de olabilir."

Bu arada saat yedi olmuştu. Kimse ağzını açıp bir şey söylemedi.

Svedberg ayağa kalkarak telefona yaklaştı. Martinson'u aradı, banyoda olduğu için bir süre beklemesi gerekti.

"Bana bir iyilik yap," dedi. "Bir saat sonra Tomelilla tren istasyonuna giderek beni bekle. Ve kimseye nereye gittiğini söyleme."

"Sen de mi delirdin?" diye sordu Martinson.

"Tersine akıllandım," diye yanıt verdi Svedberg. "Bu çok önemli."

Telefonu kapatarak Wallander'e baktı.

"Şu anda yatıp biraz dinlenmenin dışında yapacak bir şeyin yok. Sten'le birlikte eve git. Ya da istersen seni babanın evine götürürüz."

Wallander bir düşteymişcesine, "Nasıl uyuyabilirim?" diye sordu.

"Yatarak," diye cevap verdi Svedberg. "Söylediklerimi yapsan iyi olacak. Eğer kızına yardım edebilecek durumda olmak istiyorsan mutlaka yatıp dinlenmelisin. Şu andaki durumunla yalnızca sorun yaratabilirsin."

Wallander başını evet dercesine salladı.

"Babamın evine gitsem daha iyi olacak," dedi.

Sten Widén, "Arabayı nerede bıraktın?" diye sordu.

"Gidip getireyim," dedi Wallander. "Biraz hava almak istiyorum."

Dışarı çıktı. Svedberg ile Sten Widén bakıştılar. İkisi de konuşamayacak kadar gergin ve yorgundu.

Duett kapının önünde durduğunda, "Polis olmadığıma çok memnunum," dedi Sten Widén. Sonra Tania'nın bulunduğu odaya doğru bakarak başını salladı.

"Yardımlarına çok teşekkürler," dedi Svedberg.

Arabaya binip uzaklaşmalarını izledi.

Bu karabasanın nerede sona ereceğini merak ediyordu.

Sten Widén, Wallander'in inmesi için arabayı durdurdu. Yolda tek kelime bile konuşmamışlardı.

"Akşam seni ararım," dedi Sten Widén.

Ağır adımlarla eve giden Wallander'in arkasından baktı.

Zavallı dostum, diye geçirdi içinden. Bu acıya daha ne kadar dayanabileceksin?

Wallander'in babası mutfak masasında oturuyordu. Tıraş olmamıştı ve Wallander babasının yıkanması gerektiğini de düşünüyordu. Babasının karşısına geçip oturdu.

Uzun bir süre ikisi de konuşmadı.

Babası sonunda, "Uyuyor," dedi.

Wallander söylenileni güçlükle duymuştu.

"Sakin sakin uyuyor," diye yineledi babası.

Wallander sonunda söylenileni algıladı.

"Kim uyuyor?" diye sordu yorgun bir sesle.

"Torunumdan söz ediyorum," dedi babası.

Wallander şaşkınlıkla ona baktı. Sonra yavaşça yerinden kalkarak yatak odasına gitti. Kapıyı açtı.

Linda yatakta uyuyordu. Saçı kırpılmıştı. Ama derin derin soluk alıyordu. Wallander kapının önünde kıpırdamadan durdu. Sonra yatağa yaklaşıp çömeldi. Hiçbir şey yapmadı, yalnızca kızına baktı. Nelerin olduğunu ya da kızının nasıl eve geldiğini öğrenmek istemiyordu. Yalnızca kızına bakmak istiyordu. Kafasının bir kenarında, Konovalenko'nun dışarlarda bir yerlerde olduğunu biliyordu. Ama o anda Konovalenko umrunda bile değildi. O anda kızından başka önemli hiçbir şey yoktu.

Kızının yatağının yanına yere uzandı. Kıvrılarak uykuya daldı. Babası oğlunun üstünü battaniyeyle örttükten sonra yavaşça kapıyı kapattı. Sonra da stüdyoya giderek yarım bıraktığı resmini yapmaya başladı. Artık her zamanki motifine geri dönmüştü. Son rötuşları yapıyordu.

Martinson saat sekizi biraz geçe Tomelilla'daki tren istasyonuna gelmişti. Arabasından inerek Svedberg'i selamladı.

"Bu kadar önemli olan neydi?" diye sordu, sinirlendiğini gizlemeye çalışmadan.

"Göreceksin," dedi Svedberg. "Biraz sabırlı ol. Ama göreceğinin hiç de hoş olmadığını söylemeliyim."

Martinson kaşlarını çattı.

"Ne oldu?"

"Konovalenko," dedi Svedberg. "Yine vurdu. İlgilenmemiz gereken bir ceset daha var. Bir kadın."

"Aman Tanrım!"

"Beni izle," dedi Svedberg. "Konuşmamız gerek."

"Bu işin içinde Wallander de var mı?" diye sordu Martinson.

Svedberg bu soruyu duymamıştı. Arabasına binmiş olay yerine doğru yola çıkmıştı bile.

Martinson'un olanları öğrenmesi için biraz daha beklemesi gerekiyordu.

30.

Çarşamba günü öğleden sonra saçlarını kesti.

Bunu tatsız anılarını silmek için yapmıştı.

Daha sonra da sürekli olarak başından geçenleri anlatmaya başladı. Wallander doktora gitmesi için kızını ikna etmeye çalıştı ama beceremedi.

"Saçım nasılsa uzayacak," dedi. "Hiçbir doktor saçımın bir gecede uzamasını sağlayamaz."

Wallander bundan sonra olacaklardan korkuyordu. Kızının başına gelenlerden ötürü kendisini suçlamasından ödü kopuyordu. Kendini nasıl savunabilecekti? Tüm bunlar onun yüzünden olmuştu. Kızını bu olayın içine kendisi atmıştı. Hiçbir şey kazara olmamıştı. Kızı doktora gitmemeye kararlıydı ve Wallander de bir süre için bu konuyu açmamaya karar verdi.

Linda yalnızca bir kez ağlamıştı. Tam yemeğe oturmak üzereyken birdenbire genç kız hıçkırıklarla ağlamaya başlamıştı. Daha sonra da babasına bakarak Tania'ya ne olduğunu sormuştu. Wallander doğruyu, Tania'nın öldüğünü söyledi. Ama Konovalenko'nun genç kadına yaptığı işkencelerden söz etmedi. Gazetelerin de ayrıntıları vermeyeceğini umuyordu. Konovalenko'nun hâlâ elini kolunu sallayarak dolaştığını söyledi.

"Kaçtı," dedi. "Ama artık canı istediği zaman saldıramayacak."

Wallander söylediklerinin tam olarak gerçeği yansıtmadığını biliyordu. Konovalenko hâlâ eskisi kadar tehlikeli biriydi. Yine onun peşine düşecekti. Ama bunu bu çarşamba günü, kızı karanlıkların, sessizliğin ve korkunun kucağından çıkıp kendisine geldiği gün yapmayacaktı.

O gün akşama doğru Svedberg'le telefonda konuştu. Wallander biraz uyuyabilmek ve düşünebilmek için o gün evde kalacağını söyledi. Perşembe günü ortaya çıkacaktı. Svedberg araştırmanın tüm hızıyla sürdüğünü söyledi. Ama Konovalenko'nun izine henüz rastlamamışlardı.

"Ama yalnız değil," dedi Svedberg. "O evde başka biri daha vardı. Rykoff ve Tania öldüler. Victor Mabasha adındaki delikanlı da birkaç gün önce öldü. Konovalenko'nun aslında tek başına olması gerek ama değil. O evde başka biri daha vardı. Ama kim?"

"Bilmiyorum," dedi Wallander. "Yeni biri olmalı."

Svedberg'in telefonundan kısa bir süre sonra Sten Widén aradı. Wallander onunla Svedberg'in birbirleriyle bağlantı halinde olduklarını tahmin etti. Sten Widén, Linda'nın hatırını sordu, Wallander kızının çok iyi olduğunu söyledi.

"O kadını düşünüyorum," dedi Sten Widén. "Bir insanın nasıl başka birine böylesi işkenceler yapabileceğini anlamaya çalışıyorum."

"Böyle hasta ruhlu insanlar çok," dedi Wallander. "Hem de sandığımızdan da çok."

Linda uykuya daldığında Wallander resim yapan babasının yanına stüdyoya gitti. Babasıyla bir daha eskisi gibi iletişim kuramayacağını sanıyordu ama son günlerdeki olaylardan beri birbirlerine daha yakınlaşmışlar ve daha kolay konuşur olmuşlardı. Wallander, babasının olanlardan ne kadarını tam olarak anlayabildiğini merak ediyordu.

"Hâlâ evlenmeyi düşünüyor musun?" diye sordu Wallander, stüdyodaki bir tabureye otururken.

"Ciddi konularla dalga geçmemelisin," diye karşılık verdi babası. "Haziranda da evleniyoruz."

"Kızım bu düğüne davetli ama nedense ben değilim."

"Seni de çağıracağım."

"Nerede evleneceksiniz?"

"Burada."

"Burada mı? Yani stüdyo da mı?"

"Neden olmasın?"

"Peki bu işe Gertrud ne diyecek?"

"Bu zaten onun fikriydi."

Babası başını çevirerek oğluna gülümsedi. Wallander gülmeye başladı. Uzun zamandan beri gülmediğini fark etti.

"Gertrud sıradışı bir kadın," dedi babası.

"Öyle olmalı," diye karşılık verdi Wallander.

Perşembe sabahı uyandığında Wallander kendini yeniden doğmuş gibi hissetti. Kızının yanı başında olması çok rahatlatıcı bir duyguydu. Kafasının bir kenarında Konovalenko'nun varlığını hissetmiyor değildi ama bu, artık onu eskisi kadar tedirgin etmiyordu. Artık onun peşine düşmeye hazır hissediyordu kendini.

Saat sekizde Björk'ü aradı. Neler söyleyeceğini önceden hazırlamıştı.

"Kurt," dedi Björk. "Tanrı aşkına neredesin? Neler oldu?"

"Galiba bir tür bir sinir krizi geçirdim," dedi Wallander alçak sesle ve yavaş konuşarak Björk'ü ikna edebileceğini düşünerek. "Ama şimdi çok daha iyiyim. Yalnızca birkaç gün daha dinlenmem gerekiyor, o kadar."

"Hastalık izni almalısın," dedi Björk. "Seni bulmak için arama emri çıkardığımızın farkında olduğunu sanmıyorum. Bu gerekliydi. Ama şimdi ilgilileri arayıp arama emrini derhal kaldırtacağım. Bir de basın açıklaması yaparım. Kayıp dedektif yuvaya dönüyor. Peki ama neredeydin?"

Wallander, "Kopenhag'da," diye yalan söyledi.

"Orada ne yapıyordun?"

"Küçük bir otelde kalıp dinlendim."

"Bana otelin adını söyleyeceğini sanmıyorum. Ya da nerede olduğunu?"

"Haklısın."

"Sana ihtiyacımız var. Ama buraya sağlıklı olarak gelmeni istiyorum. Burada çok korkunç şeyler oluyor. Martinson, Svedberg kısaca hepimiz kendimizi sensiz çaresiz hissediyoruz. Stockholm'den yardım istemek üzereydik."

"Cumaya oradayım. Hastalık iznine de gerek yok."

"Oh, ne kadar rahatladım, bilemezsin. Seni çok merak etmiştik. O sisli gecede neler oldu?"

"Raporumu hazırlıyorum. Cumaya görüşmek üzere."

Telefonu kapattıktan sonra Svedberg'in az önce söylediklerini düşündü. Konovalenko'nun evindeki kimliği bilinmeyen kişi kimdi? Yatağına uzanarak gözlerini tavana dikti. Sonra da ofisine Robert Åkerblom'un geldiği günden beri olanları yeniden gözden geçirmeye başladı. Yazmaya çalıştığı olayları, bu labirent gibi karışık olaylarda nasıl bir çıkış noktası bulmaya çalıştığını yeniden gözden geçirdi. Bir kez daha kendini iğneyle kuyu kazar gibi hissetti. Olanların başlangıç noktasını hâlâ bulmuş değildi. Bütün bunların neden olduğunu da bilemiyordu.

Öğleden sonra Svedberg'i aradı.

Svedberg, Wallander'in sorusuna, "Elimizde hiçbir şey yok," diye karşılık verdi. "Hiçbir şey bilmiyoruz. Öte yandan geçen geceye ilişkin teorimin doğru olduğuna inanıyorum. Bunun başka bir açıklaması olduğunu sanmıyorum."

"Yardımın gerekiyor," dedi Wallander. "Bu akşam o eve gideceğim."

"Tek başına yeniden Konovalenko'nun peşine düşmeyi aklından geçirmiyorsun, değil mi?" diye sordu Svedberg dehşet dolu bir sesle.

"Hayır," diye karşılık verdi Wallander. "Kızım orada mahzendeyken takılarından birini düşürmüş. Gözüne ilişmiş miydi?"

"Hayır."

"Bu akşam orada kim nöbet tutuyor?"

"Bir polis arabası bölgeyi denetleyecek."

"O polis arabasını saat dokuzla on bir arası oradan uzak tutabilir misin? Björk sana söylemiştir, ben aslında hâlâ Kopenhag'dayım."

"Evet, duydum," dedi Svedberg.

"Eve nasıl gireceğim?"

"Kapının sağ tarafındaki posta kutusunun içinde bir yedek anahtar bulmuştuk. Anahtar hâlâ orada."

Telefonu kapattıktan sonra Wallander, söylediklerine Svedberg'in inanıp inanmadığını merak etti. Bir takı aramak akılcı bir bahane olmamıştı. Eğer gerçekten orada olsaydı polis bulurdu. O evde aslında ne bulacağını ya da ne arayacağını bilmiyordu. Eğer orada önemli bir ipucu olsaydı Svedberg zaten çoktan bulmuş olurdu, diye geçirdi içinden. Belki de yeni bağlantılar, yeni ve hiç aklımıza gelmemiş ipuçları bulabiliriz.

Ne olursa olsun, işe başlaması gereken yer orasıydı. Konovalenko'yla arkadaşı belki de Stockholm'e geri dönmüşlerdi. Ama şimdilik hiçbir şey kesin değildi.

Saat sekiz buçukta Tomelilla'dan ayrıldı. Hava sıcak olduğu için arabasının camını açmıştı. Birden tatil konusunu henüz Björk'le konuşmadığını fark etti.

Arabayı bahçenin kenarına park etti ve eliyle koymuş gibi yedek anahtarı buldu. Eve girer girmez evin tüm ışıklarını yaktı. Çevresine bakındı. İşe nereden başlayacağından emin değildi. Evin içini dolaşarak aslında ne aradığını saptamaya çalıştı. Konovalenko'ya gidecek yolu arıyordu. Somut bir adresti aradığı. Kimliği bilinmeyen arkadaşına ilişkin bir ipucu. Tüm bu olayların arkasında neyin olduğunu açıklayabilecek bir şey. Sandalyelerden birine oturarak bu odayı ilk kez araştırdığı anı düşündü. Düşünürken bir yandan da gözleriyle odanın içini inceliyordu. Kendisine garip gelen ya da ilginç olan bir şey yoktu. Burada bir şey yok, diye geçirdi içinden. Konovalenko evden telaşla ayrılmasına karşın yine de arkasında hiç ipucu bırakmamıştı. Stockholm'deki evde bulduğu küllük gibi somut ipuçları yoktu bu evde. O gün şanslıymışım, dedi kendi kendine.

Yerinden kalkarak bir kez daha ama daha yavaş ve daha dikkatli olarak evin içinde dolaştı. Ara sıra durarak, bir masa örtüsünün altına baktı, dergileri karıştırdı, sandalyelerin altını inceledi. Hâlâ bir şey yoktu. Tania'nın cesedinin bulunduğu odayı sona bırakarak yatak odaları-

nı dolaştı. Hiçbir şey yoktu. Svedberg'in doğal olarak araştırdığı çöp kutusunda bir fare leşi buldu. Wallander bir çatalla fareyi havaya kaldırdığında hayvanın fare kapanında ölmediğini gördü. Biri fareyi bıçakla öldürmüştü. Victor Mabasha'nın bıçağını hatırladı. Ama o morgdaydı. Mutfaktan çıkarak banyoya gitti. Konovalenko arkasında hiçbir şey bırakmamıştı. Yeniden oturma odasına giderek oturdu. Bu kez odayı farklı bir açıdan incelemek amacıyla başka bir sandalyeye oturmuştu. Her zaman bir şey vardır, diye geçirdi içinden. Önemli olan onu bulabilmek. Evi yeniden dolaştı. Yine bir şey bulamadı. Oturma odasına dönüp oturduğunda saat onu çeyrek geçiyordu. Kısa bir süre sonra evden çıkmak zorundaydı. Zaman hızla ilerliyordu.

Bir zamanlar bu evde yaşayanlar her kimse çok düzenli kişilerdi. Her nesne, her mobilya ve her elektrik teçhizatı mantıklı bir plan çerçevesinde yerine yerleştirilmişti. Yerinde olmayan bir şey bulma umuduyla bakındı. Bir süre sonra duvarlardan birindeki raflara takıldı gözü. Raflardaki kitaplar belli bir düzen içersinde duruyorlardı. Alt raftaki kitapların dışında. Buradaki bir kitabın kapağı sökülmüştü. Elini uzatarak kitabı aldı. Bu, İsveç karayolları haritasıydı. Atlasın kapağının yırtılıp sayfalardan birinin arasına konmuş olduğunu fark etti. Atlası açınca Doğu İsveç'in, Småland, Kalmar Eyaletiyle Öland adasının bulunduğu bölüm karşısına çıktı. Haritayı inceledi. Sonra da masaya oturdu. Haritanın üzerindeki kurşunkalem izlerini gördü. Sanki biri kurşunkalemle yolun üstünden geçmişti. Kurşunkalem izlerinden biri Kalmar'dan başlayan Öland köprüsünü gösteriyordu. Sayfanın hemen altında Blekinge yakınlarında bir başka kurşunkalem izi gördü. Bir süre düşündü. Sonra da Skåne haritasının bulunduğu sayfayı açtı. Orada kurşunkalem izleri yoktu. Bir önceki sayfayı çevirdi. Kurşunkalem Kalmar'a doğru uzanan kıyı şeridinin üstüne iz bırakmıştı. Atlası masanın üstüne bıraktı. Sonra da mutfağa giderek Svedberg'i aradı.

"Ben hâlâ evdeyim," dedi. "Öland dersem bu sende nasıl bir çağrışım yapar?"

Svedberg düşündü.

"Yapmaz," dedi.

"Evi aradığında bir not defteri bulmadın, değil mi? Telefon defteri?"

"Tania'nın çantasında küçük bir not defteri vardı," dedi Svedberg. "Ama içinde bir şey yoktu."

"Hiçbir şey yazılı değil miydi?"

"Hayır."

"Öland'la ne demek istedin?"

"Bir harita buldum," dedi Wallander. "Ama bunun bir anlama gelip gelmediğini bilmiyorum."

"Bence Konovalenko, Stockholm'e geri dönmüştür," dedi Svedberg. "Skåne'de daha fazla kalmasını gerektiren bir şey yok artık."

"Çok haklısın," dedi Wallander. "Rahatsız ettiğim için özür dilerim. Ben de birazdan çıkacağım buradan."

"Anahtarı kolay buldun mu?"

"Elimle koymuş gibi."

Wallander atlası yerine koydu. Svedberg haklıydı. Konovalenko, Stockholm'e geri dönmüş olmalıydı.

Mutfağa giderek bir bardak su içti. Telefonun rehberin üstünde durduğunu fark etti. Rehberi alarak açtı.

Biri rehberin iç sayfasına, 14 Hemmansvägen diye yazmıştı kurşunkalemle. Bir an düşündü. Sonra da bilinmeyen numaraları aradı. Telefon açılınca da Kalmar'da 14 Hemmansvägen adresinde oturan Wallander adındaki kişinin telefon numarasını sordu.

"Verdiğiniz adreste Wallander adında biri oturmuyor," diye karşılık verdi santral.

"Telefon patronunun üstüne de olabilir," dedi Wallander. "Ama adamın adını hatırlayamıyorum."

"Edelman olabilir mi?" diye sordu santral.

"Olabilir," diye karşılık verdi Wallander.

Numarayı bir kenara yazıp santral görevlisine teşekkür ettikten sonra telefonu kapattı. Donup kalmıştı. Böyle bir şey olabilir miydi? Konovalenko'nun bu kez Öland'da saklanacak bir yeri olabilir miydi?

Işıkları söndürdü, kapıyı kilitledi ve anahtarı aldığı yere bıraktı. Rüzgâr çıkmıştı. Hava ılıktı, artık yazın geldiği anlaşılıyordu. Kararını vermişti. Arabasına binip Öland'a doğru yola koyuldu.

Brösarp'da durarak eve telefon etti. Telefonu babası açtı.

"Uyuyor," dedi. "Akşam iskambil oynadık."

"Bu akşam eve gelmeyeceğim," dedi Wallander. "Merak etme. İşler birikmiş onları çözümlemeye çalışacağım. Linda geceleri çalışmaktan hoşlandığımı bilir. Yarın sabah sizi ararım."

"Hazır olduğunda gelirsin," diye cevap verdi babası.

Wallander ahizeyi yerine koydu. Belki de ilişkileri düzeliyordu. Aralarında artık farklı bir iletişim oluşmuştu. Devamlı olsun, dedi kendi kendine. Belki de bu karabasandan iyi bir şeyler çıkar.

Sabahın dördünde Öland köprüsüne vardı. Benzin almak ve biraz kestirmek için yolda iki kez durmuştu. Öland'a vardığında kendini yorgun hissetmiyordu. Önünde uzanan görkemli köprüye ve sabah güneşinin altında pırıl pırıl parlayan suya baktı. Durduğu otoparkta içinde telefon rehberi olan bir telefon kulübesi gözüne ilişmişti. Hemmansvägen köprünün diğer tarafındaydı. Torpido gözünden tabancasını çıkardı ve dolu olup olmadığına baktı. Birden yıllarca önce anne, babası ve kızkardeşi Kristina'yla birlikte Öland'a geldikleri günü hatırladı. Küçük bir feribotla geçmişlerdi. O yaz kamp kurmuşlardı. Wallander o yıl çok güzel bir tatil geçirdiğini hatırlıyordu. Anılarından uzaklaşmak istercesine derin bir soluk alarak düşüncelerini yine Konovalenko'ya çevirdi. Yanıldığını düşünmeye çalıştı. Belki de haritanın üstündeki kurşunkalem izleriyle telefon rehberindeki adresin Konovalenko'yla uzaktan yakından bir ilgisi yoktu. Yanılıyor olabilirdi.

Köprüde Öland tarafına geldiğinde durdu. Orada adanın büyük bir haritası vardı, arabadan inerek haritayı inceledi. Hemmansvägen, hayvanat bahçesi girişinden önceki ara yoldu. Arabasına binerek sağa döndü. Yolda fazla bir trafik yoktu. Birkaç dakika sonra aradığı yolu buldu. Arabasını küçük bir otoparkta bıraktı. Hemmansvägen her birinin önünde büyük bahçeleri olan eski ve yeni evlerle dolu bir yerdi. Yürümeye başladı. İlk evin numarası üçtü. Evin köpeği onu kuşkuyla süzdü. Yürümeyi sürdürdü bir yandan da on dört numaralı evi arıyordu. Eski evlerden birisi olması gerektiğini düşündü. Geldiği yoldan geri döndü. Eve arka tarafından yaklaşmak istiyordu. Artık hiçbir tehlikeyi

göze almaya niyeti yoktu. Konovalenko'nun kimliği belirsiz arkadaşı buralarda bir yerde olabilirdi.

Evlerin arasında spor alanları vardı. Tel örgülere tırmandı, pantolonunun bir paçası tel örgülere takılıp yırtıldı. Arka bahçeden eve yaklaştı. Bu sarı badanalı, iki katlı bir evdi, bir köşesi de kule gibi inşa edilmişti. Tel örgülerin yanında bir köpek kulübesi vardı. İkibüklüm olarak hızla eve doğru koştu. Evin önüne gelir gelmez tabancasını cebinden çıkardı. Kıpırdamadan durarak beş dakika kadar evi izledi. Derin bir sessizlik hüküm sürüyordu. Bahçenin bir köşesinde bir sundurma vardı. Gerektiğinde buraya gizlenirim, diye geçirdi içinden. Bir kez daha eve baktı. Sonra dizlerinin üstüne çökerek sundurmanın arkasındaki tel örgülere doğru sürünerek gitti. Tel örgü hem sağlam değildi hem de tırmanması güçtü. Az kalsın sırtüstü yere düşecekti ama dengesini korumayı başararak sundurmanın arkasındaki dar çukura atladı. Soluk soluğa kaldığını fark etti. Başını uzatarak eve baktı. Sessizlik sürüyordu. Bahçe bakımsızdı, otlar büyümüştü. Hemen yanında tıkabasa geçen yılın yapraklarıyla dolu bir tekerlekli el arabası duruyordu. Ev boşaltılmış olabilirdi. Kısa bir süre sonra evin boş olduğundan emin olmaya başladı ve sundurmanın altından çıkarak duvar boyunca koştu. Evin ön tarafına gitmek için duvarı izledi. Wallander tabancasını cebine koydu. Ama hemen sonra içgüdüsel bir şekilde tabancayı yeniden eline aldı. Düzenli aralıklarla uzaktan gelen sis düdükleri duyuluyordu. Evin köşesini dönünce birder kendini kapının üstündeki sivri tepeliğin altında buldu. Burada ne arıyorum, dedi kendi kendine. Bu evde yaşayan varsa mutlaka çok yaşlı kişiler olmalı. Evlerini gözetlediğimi fark ederlerse hakkımda ne düşünürler? Diğer köşeye doğru gidip başını uzatıp baktı.

Konovalenko bayrak direğinin altında durmuş işiyordu. Yalınayaktı. Pantolon giymişti. Gömleğinin düğmeleri açıktı. Wallander kıpırdamadı. Buna karşı, bir şey belki de salt içgüdüleri Konovalenko'yu görünmez bir tehlikeye karşı uyardı. Başını çevirdi. Wallander tabancasını Konovalenko'ya doğru doğrultttu. Bir an için her ikisi de içinde bulundukları durumu değerlendirdiler. Wallander, Konovalenko'nun evden silahsız

çıkmakla büyük bir hata yaptığını fark etti. Konovalenko eve gidinceye dek Wallander'in ya kendisini öldüreceğini ya da tutuklayacağını anlamıştı. Konovalenko başka bir seçeneğinin olmadığının farkındaydı. Birden bir tazı gibi hızla koşmaya başladı. Wallander olanları algıladığında ve avının peşine düştüğünde Konovalenko çoktan çitten atlayarak yola çıkmıştı bile. Her şey bir an içersinde olmuştu. Zaten bu yüzden Sikosi Tsiki'nin camda durup olanları izlediğini fark edememişti.

Sikosi Tsiki çok kötü bir şeyin olduğunun farkındaydı. Ne olduğunu bilmiyordu ama geçen gün Konovalenko'nun kendisine verdiği talimat doğrultusunda hareket etmesi gerektiğinin de farkındaydı. "Eğer bir şey olursa," demişti Konovalenko bir zarf uzatarak. "Bu zarfın içindeki talimatı uygula. Böylelikle Güney Afrika'ya geri döneceksin. Gider gitmez de sana para veren o adamın yanına gideceksin."

Kısa bir süre pencerenin yanında bekledi.

Sonra da masaya oturarak zarfı açtı.

Bir saat sonra evden çıkmış ve yola koyulmuştu.

Konovalenko, Wallander'den elli metre öndeydi. Wallander onun nasıl bu kadar hızlı koşabildiğini anlayamamıştı. Wallander'in arabasını park ettiği yöne doğru koşuyorlardı. Demek Konovalenko'nun arabası da aynı yerdeydi. Wallander küfrederek daha hızlı koşmaya çalıştı. Ama aralarındaki mesafe kısalmıyordu. Haklıydı. Konovalenko bir Mercedes'e yaklaştı, hızla zaten kilitli olmayan kapısını açtı ve motoru çalıştırdı. Her şey öylesine çabuk olmuştu ki, Wallander anahtarın arabanın üstünde olması gerektiğine karar verdi. Konovalenko evden silahsız çıkma hatasını yapmasına karşın yine de hazırlıklıydı. Tam o sırada Wallander bir el silah atıldığını fark etti. İçgüdüsel olarak kendini yana attı. Kurşun Wallander'i sıyırarak asfalta saplandı. Wallander bisikletlerin arasına gizlenmeye çalışarak Konovalenko'nun kendisini görmemesini diledi içinden. Sonra da bir arabanın acı bir fren sesi çıkararak hızla uzaklaştığını duydu.

Koşarak arabasına gitti, anahtarı bulup çıkarırken Konovalenko'yu bir kez daha elinden kaçırdığını düşünüyordu. Rus, büyük bir olasılıkla hiç zaman yitirmeden Öland'dan uzaklaşacaktı. Adada kalırsa er ya

da geç köşeye sıkıştırılacağını biliyordu. Wallander hızla gaza bastı. Köprüden hemen önceki yoncada Konovalenko'yu gördü. Önünde ağır ağır giden kamyonu hızla geçmek isterken az kalsın direksiyon hâkimiyetini yitirip yoncanın ortasındaki çiçek tarhına devriliyordu. Direksiyonu sıkıca tutarak köprüye çıktı. Mercedes önündeydi. O da bir şeyler düşünüyor olmalıydı. Ne var ki, araba izleme konusunda Wallander'in üstüne yoktu.

Olay köprünün en yüksek noktasında doruğa ulaştı.

Konovalenko son derece hızlı gidiyordu ama Wallander onun peşinden ayrılmamayı başarmıştı. Karşıdan gelen bir aracı vurmayacağından emin olduğunda tabancasını çıkarıp ateş etti. Arabayı vurmak istiyordu. İlk kurşun isabetsizdi. Ama ikincisinde arka lastiklerden birine isabet ettirmeyi başarmıştı. Mercedes anında kaymaya başladı ve Konovalenko direksiyon hâkimiyetini yitirdi. Wallander hızla frene bastı. Konovalenko'nun aracı köprünün dışındaki beton bariyere hızla çarptı. Korkunç bir gürültü oldu. Wallander, direksiyonun başındaki Konovalenko'ya ne olduğunu göremiyordu. Ama ani bir kararla arabayı çalıştırıp, birinci vitese taktı ve doğruca kaza yapan arabanın arkasında durdu. Önündeki araç birkaç metre ileri fırlamıştı. Wallander motoru durdurduktan sonra aceleyle arabadan indi. Trafik durmuştu. Wallander tabancasını sallayıp durmamalarını işaret etince sürücüler hızla olay yerinden uzaklaşmaya başladılar. Köprünün diğer tarafında da araçlar yavaşlamıştı. Ne var ki Konovalenko ortada yoktu. Wallander yine de arabaya birkaç el ateş etti.

İkinci atışla birlikte benzin deposu alev aldı. Wallander benzin deposunun yanmasına kendisinin mi yoksa kazadan ötürü delinen depodan akan benzinin mi neden olduğunu kestiremiyordu. Araba bir an içersinde alevlerin içinde kalmıştı. Wallander dikkatle arabaya yaklaştı.

Konovalenko yanıyordu.

Rusun bedeni ön camla direksiyonun arasına sıkışmıştı. Dehşet ve şaşkınlıkla çevresine bakıyordu. Birden saçları alev aldı ve birkaç saniye sonra da yanarak can verdi. Uzaklardan gelen siren sesleri duyuldu. Wallander ağır adımlarla arabasına giderek kapıya yaslandı.

Kalmar'a baktı. Su güneşin altında parlıyordu. Etraf deniz kokuyordu. Beyni tümüyle durmuştu; hiçbir şey düşünemiyordu. Bir şeyler sona ermişti ve şimdi o, kendisini aptal gibi hissediyordu. Sonra megafondan gelen bir ses duydu. Ses, birine ya da birilerine silahlarını bırakmalarını söylüyordu. Bunların kendisine söylendiğini anlaması uzun sürdü. Başını çevirip bakınca itfaiyeyle polis araçlarının Kalmar tarafında durduğunu gördü. Konovalenko'nun aracı hâlâ yanıyordu. Wallander tabancasına baktı. Sonra da tabancasını köprünün diğer yanına attı. Silahlı polisler ona doğru yaklaşıyordu. Wallander kimliğini çıkarıp polislere doğru salladı.

"Başmüfettiş Wallander," diye haykırdı. "Polisim!"

Bir anda çevresi kuşku dolu bakışlarla kendisini süzen meslektaşlarıyla sarıldı.

"Ben polisim, adım da Wallander," diye yineledi. "Gazetelerde belki benimle ilgili çıkan haberleri okumuşsunuzdur. Geçen hafta benim için bir arama emri çıkarılmıştı."

"Seni tanıdım," dedi polislerden biri.

"Yanan araba Konovalenko'nun," dedi Wallander. "Stockholm'deki polis arkadaşımızı öldüren adam. Ve birkaç kişiyi daha."

Wallander çevresine baktı.

İçini bir neşe ya da bir rahatlık duygusunun kaplamakta olduğunu hissetti.

"Gidelim mi?" dedi. "Kahve içmek istiyorum. Burada işimiz bitti artık."

31.

Jan Kleyn, 22 Mayıs Cuma günü öğle saatlerinde BOSS merkezindeki ofisinde tutuklandı. O sabah saat sekiz civarında Başsavcı Wervey, Scheepers'ın olayla ilgili anlattıklarını ve Başkan de Klerk'ın bir gece ön-

ce verdiği kararı dinledi. Sonra da herhangi bir yorumda bulunmadan Jan Kleyn'ın tutuklanması ve evinin aranması için iki ayrı belgeyi imzaladı. Scheepers, van Heerden cinayetinde çok iyi bir izlenim bırakmış olan Müfettiş Borstlap'ın Jan Kleyn'ı tutuklamasını rica etmişti. Borstlap, Jan Kleyn'ı sorgu odasına götürdükten sonra yan odada bekleyen Scheepers'ın yanına gitmişti. Tutuklamanın herhangi bir sorun çıkmadan gerçekleştiğine ilişkin raporunu hazırlayacaktı. Ama kendisine çok önemli gelen hatta belki de endişelenmesine neden olan bir şey dikkatini çekmişti. Haberalma örgütünde çalışan birinin sorgulanmak üzere neden oraya getirildiğine ilişkin bilgisi kısıtlıydı. Scheepers her şeyin son derece gizli yapılması gerektiğini vurgulamıştı. Borstlap'a Başkan de Klerk'ın olanlardan haberi olduğu söylenmişti. Bu yüzden de Borstlap gördüklerini aynen raporuna aksettirmesi gerektiğini hissediyordu.

Jan Kleyn tutuklanmasına hiç şaşırmamıştı. Borstlap, onun hazırlıklı olduğunu hissetmişti. Tutuklanacağını mutlaka biri haber vermiş olmalıydı. Jan Kleyn'ın tutuklanma kararı ivedilikle alındığından Borstlap, Kleyn'ın Başbakanlığa yakın çevrede tanıdıklarının ya da savcının bürosunda bir köstebek olduğunu düşünüyordu. Scheepers, Borstlap'ın anlattıklarını dinledi. Başkan de Klerk'ın tutuklama kararını verdiğinden bu yana yaklaşık on iki saat geçmişti. Nelerin olacağını Başkan'ının dışında yalnızca Wervey'le Borstlap biliyordu. Scheepers, Başkan'a hiç zaman yitirmeden ofisinde dinleme cihazları olduğunu haber vermesi gerektiğini düşündü. Özel bir telefon görüşmesi yapmak istediğini söyleyerek Borstlap'a dışarda beklemesini rica etti. Ne var ki, Başkan'a ulaşamadı. Sekreteri toplantıda olduğunu ve akşamüstüne kadar da çıkmayacağını söyledi.

Scheepers odadan dışarı çıkarak Borstlap'ın yanına gitti. Kleyn'ı *bekletmeye karar vermişti*. Neden tutuklandığı söylenmediğinde Jan Kleyn'ın endişelenmeyeceğini biliyordu. Bunu aslında biraz da kendi için yapıyordu. Yakında söz konusu olacak yüzleşme hakkında içinde belli belirsiz bir kararsızlık hissediyordu.

Pretoria dışındaki Jan Kleyn'ın evine gittiler. Arabayı Borstlap kullanıyordu, Scheepers da arka koltukta oturuyordu. Birden aklına eşi Ju-

dith'le birlikte gördükleri beyaz aslan geldi. Afrika'nın simgesi olmalı, diye geçirdi içinden. Dinlenen sessiz ve sakin hayvanın yerinde doğrulmadan ve tüm gücünü kazanmadan önceki hali. İnsanların asla yaralamayı göze alamadıkları hayvanların en vahşisi ama saldırdığı anda öldürülmesi gereken bir hayvan.

Scheepers arabanın camından dışarı bakarken bir yandan da yaşamında nelerin olup bittiğini düşünüyordu. Beyazların geri çekilmesiyle Başkan de Klerk ile Nelson Mandela'nın nasıl başarıya ulaşacaklarını düşündü. Yoksa ülke bir kaosa mı sürüklenecek ve bir savaş mı çıkacaktı? Sonucun ne olacağını şimdiden kestirmek güçtü. Kıyamet gününü tüpteki kötülük geni gibi kendimizden uzak tutmaya çalıştık. Ama tüp kırıldığında kötülük geni intikamını alacak mı?

Jan Kleyn'ın büyük evinin önündeki bahçe kapısının önünde durdular. Borstlap onu tutukladıktan sonra evinin aranacağını söyleyerek evin anahtarlarını istemişti. Jan Kleyn öfkeli bir tavırla anahtarları vermek istememişti. Ama sonunda Borstlap kapıyı kırmakla tehdit edince anahtarları almıştı. Evin kapısında bir korumayla bir bahçıvan vardı. Scheepers onlara kendini tanıttı. Çevreye ve bahçeye baktı. Bahçe çok düzenliydi. Her şey düz çizgiler halindeydi, yaşamın tüm işaretlerini yitirmiş gibiydi. Jan Kleyn da böyle olmalı, diye geçirdi içinden. Yaşamı dümdüz ideolojik çizgilerle doluydu. Ne düşüncelerinde, ne duygularında ne de bahçesinde uzlaşma ya da herhangi bir sapmaya yer yoktu. Tabii ki o çok önemli sırrının, Miranda'yla Matilda'nın dışında.

Evden içeri girdiler. Zenci bir hizmetkâr onlara şaşkınlıkla baktı. Scheerps binayı araştırırlarken ona dışarda beklemesini, bahçıvanla korumaya da uzaklaşmamasını haber vermesini söyledi.

Ev çok pahalı mobilyalarla döşermişti. Jan Kleyn'ın dekorasyonda mermeri, çeliği ve tahtayı yeğlediği görülüyordu. Duvarlarda taşbaması resimler asılıydı. Resimlerin konuları Güney Afrika tarihini içeriyordu. Duvarlarda ayrıca eskrim kılıçları, eski tabancalar da asılıydı. Şöminenin üstündeyse avcılıkta kazandığı bir kupa duruyordu. Borstlap evi baştan sona dolaşırken Scheepers, Jan Kleyn'ın çalışma odasına gitmişti. Masanın üstü boştu. Duvarlardan birine dayalı bir dosya

dolabı vardı. Scheepers kasanın nerede olduğuna baktı ama ortalarda bir kasa görünmüyordu. Aşağıya inerek Borstlap'ın kitap raflarını karıştırdığı oturma odasına gitti.

"Bir yerlerde mutlaka bir kasa olmalı," dedi Scheepers.

Borstlap, Jan Kleyn'ın anahtarlarını alarak kasanın anahtarını bulmaya çalıştı.

"Anahtarı da yok," dedi bir süre sonra.

"Bence bizim en son bakmayı düşüneceğimiz bir yerdedir kasası," dedi Scheepers. "İşe oradan başlamalıyız. Bakmaya en son neresi gelir aklımıza?"

"Gözlerimizin önündeki yerlere bakmak aklımıza gelmez," dedi Borstlap. "En iyi saklama yeri genellikle herkesçe bilinen bir yerdir. O yüzden oraya bakmak aklımıza gelmez."

"Kasayı bulma fikri üzerine yoğunlaş," dedi Scheepers. "Rafların arasında bir şey yok."

Borstlap başını evet dercesine salladı ve elinde tuttuğu kitabı yerine koydu. Scheepers çalışma odasına geri döndü. Masaya oturarak çekmeceleri sırayla açmaya başladı.

İki saatlik bir aramadan sonra önemli bir şey bulamamışlardı. Jan Kleyn'a ait buldukları evrak genellikle özel yaşamını ilgilendiren sorunlarla para koleksiyonunu içeriyordu ve önemli bir şey yoktu. Scheepers, Jan Kleyn'ın Güney Afrika Nümismatik Derneği'nin başkanı olduğunu ve ülkedeki para koleksiyoncuları adına bazı çalışmalar yaptığını şaşkınlıkla öğrendi. Bir gariplik daha, diye geçirdi içinden. Ama bunun benim araştırmamla bir ilgisi yok.

Borstlap kasayı bulamamış ama evi baştan sona iyice araştırmıştı.

"Olmalı," dedi Scheepers.

Borstlap zenci hizmetkârı çağırarak ona kasanın nerede olduğunu sordu. Adam ona şaşkınlıkla baktı.

"Gizli bir dolap?" diye yardımcı olmaya çalıştı Borstlap. "Her zaman kilitli olan gizli bir dolap?"

"Burada öyle bir şey yok," diye karşılık verdi adam.

Borstlap düş kırıklığı içinde adamı geri gönderdi. Sonra da bir kez daha evi aramaya başladılar. Scheepers evin mimarisinde bir düzen-

sizlik olup olmadığını araştırmaya koyuldu. Güney Afrikalılar için evlerinin içinde gizli bölmeler ya da odalar inşa etmek hiç de garip bir şey değildi. Buna rağmen yine de hiçbir şey bulamadı. Borstlap tavan arasını el feneriyle araştırırken Scheepers arka bahçeye gitmişti. Evi bu kez arka tarafından inceledi. Çözüm neredeyse anında gelmişti. Evin bacası yoktu. İçeri girdi ve orta bölüme gitti. El feneriyle şöminenin içine baktı. Kasa şöminenin içindeki duvara monte edilmişti. Kulbunu çekince kasanın kilitli olmadığını ve kolayca açıldığını gördü. Tam o sırada da Borstlap aşağıya iniyordu.

"Kasanın yeri çok iyi seçilmiş," dedi Scheepers.

Borstlap başını evet dercesine salladı. Kasanın yerini bulamadığı için kendine kızıyordu.

Scheepers büyük deri kanapenin önündeki mermer masanın üstüne oturdu. Borstlap sigara içmek için dışarı çıkmıştı. Scheepers kasadan çıkardığı kâğıtları masanın üstüne serdi. Bunlar sigorta poliçeleri, eski paralarla dolu zarflar ve bazı kamu tahvilleriydi. Kâğıtları bir kenara iterek küçük ve kara kaplı not defterini açtı. Sayfaları çevirdi. Kısa ve küçük notlar, bir takım insan ve yer isimleriyle rakamlar yazılıydı. Scheepers defteri yanına almaya karar verdi. Evrakı yeniden kasanın içine koydu ve Borstlap'ın yanına dışarıya gitti.

Birden aklına bir şey geldi. Korumaya, bahçıvana ve hizmetkâra baktı.

"Dün akşam buraya gelen oldu mu?" diye sordu.

Bahçıvan, "Bunun yanıtını ancak gece bekçisi Mofolo verebilir," dedi.

"Ama şimdi burada değil, öyle mi?"

"Saat yedide gelir."

Scheepers başını salladı. Geri dönecekti.

Johannesburg'a döndüler. Yemek yemek için yolda durdular. Karakolun önünde saat dördü çeyrek geçe birbirlerinden ayrıldılar. Scheepers ertelemeyi istemiyordu. Jan Kleyn'ı hemen sorgulaması gerekiyordu. Ama önce bir kez daha Başkan de Klerk'e ulaşmaya çalışacaktı.

Başkan de Klerk'ın çalışma odasının dışındaki güvenlik görevlisi gece yarısı telefon ettiğinde Jan Kleyn çok şaşırmıştı. Scheepers adındaki genç savcıya, suikast söylentilerini ortaya çıkarma görevinin verildiğinden elbette haberi vardı. Ne var ki, izini sürmeye çalışan adamdan birkaç adım daha ilerde olmasının bilincinde olduğu için rahattı. Ama Scheepers'ın kendisine artık sandığından daha yakın olduğunu fark etmişti. Kalktı, giyindi ve tüm geceyi uykusuz geçirmeye hazırlandı. En azından ertesi sabah saat ona değin uyuyamayacağını biliyordu. Schepers'ın tutuklama için gerekli olan evrakı hazırlaması bir iki saat alırdı. O vakte kadar da gerekli talimatların verildiğinden ve operasyonun herhangi bir sorunla karşılaşılmadan gerçekleşeceğinden emin olması gerekiyordu. Mutfağa inerek çay yaptı. Sonra da oturup olayların bir özetini çıkarmaya koyuldu. Olaylar artık akılda tutulamayacak kadar çoğalmıştı. Ama bunu da başaracaktı.

Tutuklanmak beklenmedik bir karmaşaya neden olacaktı. Ama zaten böyle bir tehlike her zaman vardı. Hoş değildi ama çözümlenmesi de olanaksız değildi. Scheepers'ın kendisini ne kadar gözaltında tutacağını bilmediğinden Mandela suikastı gerçekleşinceye değin plan yapmayı ertelemeliydi.

Bu o geceki ilk işiydi. Ertesi gün olacakları kendi lehine çevirmesi için bunu yapmak zorundaydı. Gözaltında kaldığı sürece hiç kimse onu bazı eylemlerden sorumlu tutamayacaktı. Olacakları düşündü. Franz Malan'ı aradığında saat sabahın biri olmuştu.

"Hemen giyin ve buraya gel," dedi.

Franz Malan'ın kafası karışmıştı. Jan Kleyn adını söylememişti.

"Hemen giyin ve buraya gel," diye yineledi.

Franz Malan soru sormadı.

Yaklaşık bir saat sonra, ikiyi biraz geçe Jan Kleyn'ın oturma odasından içeri girdi. Perdeler kapalıydı. Bahçe kapısını kendisine açan gece bekçisi akşamın geç saatlerinde ya da gece yarısı eve gelen konukların kimliğini açıkladığı takdirde anında işine son verileceğini çok iyi bilirdi. Jan Kleyn bekçinin konuşmaması için ona oldukça yüksek bir maaş bağlamıştı.

Franz Malan sinirliydi. Önemli bir şey olmadıkça Jan Kleyn'ın kendisini çağırmayacağını çok iyi biliyordu.

Jan Kleyn olanları, ertesi sabah olacakları ve o akşam neleri ayarlamaları gerektiğini anlatmadan önce oturmasını söyledi. Franz Malan'ın tedirginliği gittikçe artıyordu. Sorumluluklarının ağırlaştığını gördü.

"Scheepers'ın ne bulduğunu bilmiyoruz," dedi. "Ama bazı önlemleri de kesinlikle almamız gerek. Bu önlemlerin en önemlisi de Örgüt'ün *dağıtılması ve dikkatlerin 12 Haziran*'la Cape Town'un üstünden çekilmesi."

Franz Malan ona hayretle baktı. Ciddi olabilir miydi? Tüm bu korkunç sorumlulukları üstlenebilir miydi?

Jan Kleyn onun endişelendiğinin farkındaydı.

"Yakında nasılsa dışarda olacağım," dedi. "Çıkar çıkmaz da sorumluluğu ben üstleneceğim."

"Umarım," diye karşılık verdi Franz Malan. "Ama Örgüt'ü neden dağıtmak istiyorsun?"

"Bunu yapmak zorundayız. Scheepers tahminimizin ötesinde daha derine ve ileriye gidebilir."

"Bunu nasıl yapabilir?"

Jan Kleyn sıkıntılı bir tavırla omuz silkti.

"Ne yapacağız?" dedi. "Tüm becerilerimizi ve tüm ilişkilerimizi kullanacağız. Gereksinimimiz olan bilgiye ulaşmak için rüşvet vereceğiz, tehdit edeceğiz ve yalan söyleyeceğiz. Bizim yapabileceklerimizin sınırı yoktur. Dolayısıyla gözlerini eylemlerimizin üstünden ayırmayanlar da sınır tanımaz. Örgüt'ün bir daha kesinlikle toplanmaması gerekiyor. Artık örgüt diye bir şey yok. Bu da hiçbir zaman olmadı anlamına gelmektedir. Bu gece tüm üyelerimizle bağlantı kuracağız. Ama ondan önce ikimizin yapması gereken bazı şeyler var."

"*Scheepers eğer 12 Haziran günü* bir şey yapmayı planladığımızı biliyorsa, bu tarihi ertelemeliyiz," dedi Franz Malan. "Tehlike çok büyük."

"Artık çok geç," diye karşılık verdi Jan Kleyn. "Ayrıca Scheepers asla emin olamaz. İyi bir yanlış yönlendirme Cape Town ile 12 Haziran'ın

kendisini yanıltmak için ileri atıldığı izlenimini verir. Durumu onun aleyhine çevireceğiz."

"Nasıl?"

"Yarınki sorgulamam sırasında onun başka bir şeye inanmasını sağlama şansım var."

"Ama bu yeterli mi?"

"Elbette değil."

Jan Kleyn kara kaplı not defterini çıkardı. Açtığında Franz Malan defterin sayfalarının bomboş olduğunu gördü.

"Bu not defterini saçma sapan şeylerle dolduracağım," diye sürdürdü konuşmasını Jan Kleyn. "Bir sayfaya bir yerin adını, bir başkasına da bir tarihi yazacağım. Ve birinin dışında da tüm yazdıklarımı çarpı işaretiyle karalayacağım. Çarpı işaretiyle işaretlemediğim ise elbette Cape Town ve 12 Haziran olmayacak. Not defterimi kasaya koyacağım. Sanki acelem varmış da önemli evrakı yakmak istemişim gibi kasayı da kilitlemeyeceğim."

Franz Malan anladığını belirtircesine başını salladı. Jan Kleyn'ın haklı olduğunu düşünmeye başlamıştı. Yapay ipuçları bırakmak çok kolaydı.

"Sikosi Tsiki yola çıktı," dedi Jan Kleyn, Franz Malan'a bir zarf uzatırken. "Onu karşılamak, Hammanskraal'a götürmek ve 12 Haziran'dan önce ona son talimatları vermek senin işin olacak. Her şey bu zarfın içinde yazılı. Şimdi zarfı açıp oku. Anlayamadığın bir şey olursa sor. Sonra da telefonun başına geçer Örgüt üyelerini teker teker ararız."

Franz Malan talimatları okurken Jan Kleyn da not defterini anlamsız sözcükler ve rakamlarla dolduruyordu. Notların farklı dönemlerde alındığı izlenimini vermek için de farklı kalemler kullanıyordu. 3 Temmuz'da Durban'a karar vermeden önce bir süre duraksadı. Afrika Ulusal Kongresi'nin o gün orada çok önemli bir toplantısı olduğunu biliyordu. Bu onun şaşırtmaca taktiği olacaktı ve Scheepers'ın buna inanması için içinden dua etti.

Franz Malan kâğıtları masanın üstüne bıraktı.

"Ne tür bir silah kullanacağından söz edilmemiş," dedi.

"Konovalenko onu uzun menzilli silahlar konusunda eğitti," dedi Jan Kleyn. "Hammanskraal'daki yeraltındaki depoda eşi var."

Franz Malan evet dercesine başını salladı.

"Başka sorun yok mu?" diye sordu Jan Kleyn.

"Yok," diye cevap verdi Franz Malan.

Sonra da Örgüt üyelerini aramaya başladılar. Jan Kleyn'ın evinde üç ayrı telefon vardı. Herkesi aradılar. Karşıdakiler önce telefonu uykulu seslerle açıyorlar sonra hemen kendilerini toparlıyorlardı. Bazıları duyduklarından endişelenirken bazıları da olayların bundan sonra nasıl gelişeceğini merak ediyordu. Uykudan uyananlardan bazıları telefonu kapattıktan sonra bir daha uyuyamazken bazıları da hemen arkalarını dönüp horlamaya başlıyorlardı.

Örgüt dağıtılmıştı. Arkasında hiçbir iz bırakmadığı için de hiçbir zaman var olmamıştı. Varlığı artık yalnızca bir söylentiden ibaretti. Ama kısa bir süre içinde yeniden oluşacaktı. Şimdilik ona gerek yoktu ve varlığı gerçekten de tehlikeliydi. Ama Örgüt üyelerinin Güney Afrika'nın geleceği için tek çözüm olarak gördükleri nedenler ise hâlâ geçerliydi. Örgüt üyeleri asla huzur bulamayan acımasız ve insafsız kişilerden oluşmuştu. Onların acımasızlıkları gerçekti ama fikirleri hayallerin, yalanların ve fanatik çaresizliklerin karışımından oluşuyordu. Bazı üyeler için bu yalnızca bir nefret sorunuydu.

Franz Malan daha sonra evine gitti.

Jan Kleyn evini toplayıp kasasını kilitlemedi. Sabah saat dört buçukta yatağına yatıp birkaç saat uyumaya hazırlandı. Tüm bu bilgiyi Scheepers'a kimin verdiğini merak etti. Anlayamadığı bir şeyin varlığından tedirgindi.

Biri ona ihanet etmişti.

Ama bunun kim olduğunu çıkaramıyordu.

Scheepers görüşme odasının kapısını açtı.

Jan Kleyn duvara dayalı bir sandalyede oturmuş ona gülümsüyordu. Scheepers onu dostça ve olması gerektiği gibi davranmaya karar vermişti. Son bir saatini not defterini inceleyerek geçirmişti. Ama yine

de Nelson Mandela'ya yapılacak suikastın Durban'da gerçekleşeceğinden emin değildi. Kesin bir sonuca ulaşmadan olumlu ve olumsuz nedenleri iyice gözden geçirmişti. Jan Kleyn'ın kendisine gerçeği söylemeyeceğinden emindi. Büyük bir olasılıkla bazı ufak tefek gerçeklerden söz edecek ama önemli bir şey söylemeyecekti.

Scheepers, Jan Kleyn'ın tam karşısına oturdu ve birden Matilda'nın babasına baktığını fark etti. Bu sırrı biliyordu ama bunu kullanamayacağının da farkındaydı. Aksi halde iki kadının yaşamı tehlikeye girerdi. Jan Kleyn sonsuza değin gözaltında tutulmayacaktı. O anda bile her zaman görüşme odasından çıkacakmış gibi bir hali vardı.

Sekreterlerden biri içeri girerek küçük masanın başına geçip oturdu.

Scheepers, "Jan Kleyn," dedi. "Yıkıcı eylemlerden sorumlu olduğun, bu eylemlerin içinde olduğun ve bir suikast hazırlığı içinde olduğuna inanmamızı sağlayan geçerli ve güçlü nedenlerden ötürü tutuklandın. Söyleyecek bir şeyin var mı?"

Jan Kleyn gülümseyerek yanıt verdi.

"Yanıtım avukatım gelmeden hiçbir şey söylemeyeceğimdir."

Scheepers bir an için uyguladığı yöntemi değiştirmeye karar verdi. Doğal uygulama biri tutuklandığında ona avukatıyla bağlantı kurması için bir fırsat vermekti.

"Her şey kitabına uygun olarak yapılmalı", dedi Jan Kleyn, Scheepers'ın duraksadığını fark etmemişcesine. "Ne var ki, avukatım henüz gelmedi."

"O zaman kişisel bilgilerle işe başlayalım," dedi Scheepers. "Bunun için avukata gerek yok."

"Elbette yok."

Scheepers tüm ayrıntıları kaydettikten sonra odadan çıktı. Avukat gelir gelmez kendisine haber verilmesini istedi. Savcılığın bekleme odasına girdiğinde ter içinde kalmıştı. Jan Kleyn'ın soğukkanlı bir şekilde sergilediği üstünlük tüm güvenini sarsmış, cesaretini kırmıştı. Suçlamalar kanıtlandığı takdirde idamla cezalandırılması olasıyken nasıl bu denli soğukkanlı davranabilmişti?

Scheepers birden kendisinden istenildiği gibi Jan Kleyn'la başa çıkıp çıkamayacağından endişelendi. Belki de Wervey'le bağlantı kurmalı ve daha deneyimli bir sorgu yargıcının bu görevi üstlenmesi gerektiğini söylemeliydi. Öte yandan da Wervey'in, kendisine verilen görevi sonuna dek götürmesini isteyeceğini de biliyordu. Wervey hiç kimseye iki kez şans tanımazdı. Beklentiler doğrultusunda bir performans sergileyemezse mesleği tehlikeye girebilirdi. Ceketini çıkardı ve yüzünü soğuk suyla yıkadı. Daha sonra da soracağı soruları bir kez daha gözden geçirdi.

Sonunda Başkan de Klerk'la da görüşmeyi başarabildi. Başkan'a çalışma odasının dinlendiğine ilişkin kuşkularını aktardı. Başkan sözünü kesmeden onu dinledi.

"Bu konuyla yakından ilgileneceğim," dedi Scheepers sözlerini tamamladığında. Konuşma bu şekilde sona ermişti.

Avukatın geldiği haber verildiğinde saat altı olmuştu. Hiç zaman yitirmeden sorgu odasına gitti. Jan Kleyn'ın yanında duran avukat yaklaşık kırk yaşlarındaydı ve adı da Kritzinger'di. Kayıtsızca birbirlerinin ellerini sıktılar. Scheepers, Jan Kleyn'la Kritzinger'in birbirlerini çok eskiden beri tanıdıkları izlenimine kapıldı. Kritzinger'in Jan Kleyn'ın biraz soluk alması ve sorgu yargıcını tedirgin etmek için amaçlı olarak geç gelmiş olması söz konusu olabilirdi. Ne var ki Scheepers bundan tedirgin olmamıştı ve oldukça sakin görünüyordu. Son birkaç saatten beri içini kemiren tüm kuşkulardan arınmıştı.

"Tutuklama emrini inceledim," dedi Kritzinger. "Bunlar çok ciddi suçlamalar."

"Ulusal güvenliği zayıflatmak çok ciddi bir suçtur," diye karşılık verdi Scheepers.

"Müvekkilim tüm bu suçlamaları reddediyor," dedi Kritzinger. "Onun hemen serbest bırakılmasını talep ediyorum. Sizin az önce belirttiğiniz ulusal güvenliği sağlamak, gündelik görevleri olan kişileri tutuklamak akılcı bir davranış mı?"

"Şu anda soruları ben soruyorum," dedi Scheepers. "Yanıtları da vermesi gereken müvekkiliniz, ben değilim."

Scheepers notlarına bir göz attı.

"Franz Malan'ı tanıyor musun?" diye sordu.

Jan Kleyn hiç duraksamadan, "Evet," diye yanıt verdi. "En gizli güvenlik önlemleriyle uğraşan askeri bölümde çalışıyor."

"Onu en son ne zaman gördün?"

"Durban'daki lokantadaki meydana gelen terörist saldırısı sırasında. Her ikimiz de soruşturmaya yardımcı olmak üzere görevlendirilmiştik."

"Kendilerine Örgüt diyen gizli bir gruptan haberin var mı?"

"Hayır."

"Emin misin?"

Kritzinger, "Müvekkilim bu soruyu yanıtladı," diye araya girdi.

"Aynı soruyu iki kez sormamı engelleyen bir yasa yok," diye tısladı Scheepers.

"Örgüt diye bir şeyden haberim yok," dedi Jan Kleyn.

"Bu Örgüt'ün zenci liderlerimizden birini öldürme hazırlıkları içinde olduğuna inanmamızı sağlayan bazı bilgiler var elimizde," dedi Scheepers. "Farklı yerlerle tarihlerden söz ediliyor. Bu konuda bir şey biliyor musun?"

"Hayır."

Scheepers kara kaplı not defterini çıkardı.

"Evin arandığında polis bunu buldu. Bu defteri tanıyor musun?"

"Elbette tanıyorum. Benim defterim bu."

"Bu deftere bazı notlar alınmış, bazı tarihler ve yerlerden söz edilmiş. Bunların ne anlama geldiğini açıklar mısın?"

Jan Kleyn avukatına dönerek, "Neler oluyor?" diye sordu. "Bunlar arkadaşlarımın doğum günleriyle buluşmalarımızı içeren özel notlar."

"12 Haziran'da Cape Town'da ne yapmayı planlıyorsun?"

Jan Kleyn yanıt verdiğinde yüzü ifadesizdi.

"Hiçbir şey yapmayı planladığım yok," dedi. "Nümismatik Derneği'ndeki arkadaşlarımla buluşmayı düşünüyordum orada. Ama işleri çıktığından iptal etmek zorunda kaldık."

Scheepers, Jan Kleyn'ın renk vermediğinin farkındaydı.

"Peki, ya 3 Temmuz Durban konusunda ne diyeceksin?"

"Hiçbir şey."

"Söyleyecek bir şeyin yok mu?"

Jan Kleyn avukatına dönerek bir şeyler mırıldandı.

"Müvekkilim kişisel nedenlerden ötürü bu soruya yanıt vermeyi reddediyor," dedi Kritzinger.

"İster kişisel olsun, ister olmasın, bir yanıt istiyorum," dedi Scheepers.

"Bu çok saçma," dedi Jan Kleyn.

Scheepers birden Jan Kleyn'ın terlediğini fark etti. Hatta masanın üstünde duran eli titriyordu.

"Şu ana değin sorduğunuz soruların aslı astarı yok," dedi Kritzinger. "Artık bu saçmalıklara bir son vermenizi ve müvekkilimi bir an önce serbest bırakmanızı talep ediyorum."

"Ulusal güvenliğin tehdit edildiğine ilişkin sorgulama söz konusu olduğunda polisin ve savcının yetkileri çok geniş bir alana yayılır," dedi Scheepers. "Şimdi, lütfen sorumu yanıtlar mısın?"

"Durban'da yaşayan bir kadınla ilişkim var," dedi Jan Kleyn. "Ve kadın evli olduğu için de onunla çok özel koşullarda bir arada olabiliyorum."

"Düzenli olarak buluşuyor musunuz?"

"Evet."

"Adı ne?"

Bu soruya Jan Kleyn ve Kritzinger aynı anda karşı çıktı.

"Pekâlâ, şimdilik adını öğrenmesek de olur," dedi Scheepers. "Bu konuya sonra döneriz. Ama eğer bu kadınla düzenli olarak buluştuğun ve buluşmalarınızı bu not defterine yazdığın doğruysa o zaman defterde neden tek bir buluşmaya yer verilmiş acaba?"

"Bir yıl içinde en azından on not defterim olur," dedi Jan Kleyn. "Defter dolunca onları atarım ya da yakarım."

"Nerede yakarsın?"

Jan Kleyn eski dinginliğini yeniden kazanmıştı.

"Mutfakta eviyede ya da tuvalette," diye cevap verdi. "Sizlerin de bildiği gibi şöminemin bacası yok. Evin eski sahipleri tuğlayla örmüşler. Ben de yeniden açtırmadım."

Sorgulama bir süre daha devam etti. Scheepers gizli örgüt hakkında sorular sormayı sürdürdü ama aldığı yanıtlar hep aynıydı. Kritzinger belli aralıklarla sorgulamaya karşı çıkıyordu. Üç saat süren sorgulamadan sonra Scheepers o günlük sorgulamayı kesmeye karar verdi. Ayağa kalktı ve kesin bir dille Jan Kleyn'ın tutukluluğunun sürdüğünü bildirdi. Kritzinger bu karara çok öfkelendi. Ama Scheepers ona kulak bile asmadı. Yasalar Jan Kleyn'ın bir yirmi dört saat daha tutuklu kalması doğrultusundaydı.

Gelinceye değin kendisini bekleyeceğine söz veren Wervey'in çalışma odasına gidip raporunu sunduğunda akşam olmuştu. Başsavcının odasına hızlı adımlarla giderken koridorlarda kimseler kalmamıştı. Kapı aralıktı. Wervey koltuğunda kaykılmış uyukluyordu. Kapıyı yavaşça vurarak içeri girdi. Wervey gözlerini açarak ona baktı. Scheepers çalışma masasının önündeki sandalyelerden birine oturdu.

"Jan Kleyn suikast girişimiyle ilgili hiçbir şey söylemedi," dedi. "Söyleyeceğini de sanmıyorum. Dahası onu bununla suçlayacak bir delil de yok elimizde. Evini incelediğimizde ilginç olan bir tek şey bulduk. Kasasında tarihleri ve yer adlarını içeren bir not defteri vardı. Birinin dışında hepsi çarpı işaretiyle işaretlenmişti. 3 Temmuz, Durban. Nelson Mandela'nın o gün halka bir konuşma yapacağını hepimiz biliyoruz. İlk kuşkulandığımız tarih, 12 Haziran, Cape Town ise karalanmıştı."

Wervey yerinde doğrularak not defterini görmek istediğini söyledi. Defter Scheepers'ın evrak çantasındaydı. Wervey defterin sayfalarını ağır ağır çevirmeye başladı.

Wervey sayfaları baştan sona taradıktan sonra, "Peki neler anlattı?" diye sordu.

"Defterdeki tarihlerin toplantılarla ilgili olduğunu söyledi. Örneğin, Durban için orada yaşayan evli bir kadınla ilişkisi olduğunu ileri sürdü."

"Bunu yarın araştır," dedi Wervey.

"Kadının kim olduğunu söylemeye yanaşmıyor."

"Söylemezse serbest bırakılmayacağını söyle ona."

Scheepers, Wervey'e şaşkınlıkla baktı.

"Bunu yapabilir miyiz?"

"Delikanlı," dedi Wervey. "Benim kadar yaşlı bir başsavcıysan her şeyi yapabilirsin. Jan Kleyn gibi bir adamın arkasında hiçbir ipucu bırakmayacağını sakın aklından çıkarma. Ne var ki, bu savaşta yenilen tarafın o olması gerekmekte.

"Zaman zaman onun güvenilmez biri olduğu duygusuna kapılıyorum," dedi Scheepers duraksayarak.

"Ne olursa olsun onu ele geçireceğimizi biliyor," dedi Wervey. "Yarın ona baskı yap. Aynı soruları binlerce kez sor. Tabii, farklı açılardan. Ama kesinlikle aynı soruları."

Scheepers evet dercesine başını salladı.

"Bir şey daha var," dedi. "Tutuklamayı gerçekleştiren Müfettiş Borstlap, Jan Kleyn'ın önceden uyarıldığını düşünüyor. Nelerin olacağını önceden yalnızca birkaç kişinin bilmesine karşın bu konuda ısrar ediyor."

Wervey karşılık vermeden bir süre ona baktı.

"Bizim ülkemiz savaşın içinde," dedi. "Her yerde kulaklar var, insanların ve teknolojinin kulakları. Sırların açığa çıkması bazen silahların en iyisidir. Bunu sakın aklından çıkarma."

Konuşma bitmişti.

Scheepers binadan çıktı, taze havayı içini çekti. Kendini çok yorgun hissediyordu. Sonra da evine gitmek için arabasına bindi. Tam arabasının kapısını açarken otopark görevlilerinden biri gölgelerin arasından çıkıp yanına yaklaştı.

Elindeki zarfı Scheepers'a uzatarak, "Bunu bir adam bıraktı," dedi.

"Kim?" diye sordu Scheepers.

"Bir zenci," diye yanıt verdi görevli "Adını söylemedi. Yalnızca çok önemli olduğunu söyledi."

Scheepers zarfı aldı. Çok inceydi, içinde bomba olması olanaksızdı. Görevliyi başıyla selamladıktan sonra arabasının kapısını açıp bindi. Sonra da arabanın lambasını yakarak zarfı yırtıp içindeki notu okudu.

Katilin Victor Mabasha adında bir zenci olma olasılığı yüksek.

Not Steve diye imzalanmıştı.

Scheepers kalp atışlarının hızlandığını fark etti.

Sonunda, diye geçirdi içinden.

Sonra da doğruca evine gitti. Judith akşam yemeğini hazırlamış onu bekliyordu. Yemeğe oturmadan önce Müfettiş Borstlap'a telefon etti.

"Victor Mabasha," dedi. "Bu ad sana bir şey ifade ediyor mu?"

Borstlap karşılık vermeden bir süre düşündü.

"Hayır," dedi sonunda.

"Yarın sabah bilgisayardaki tüm dosyaları baştan sona tara. Victor Mabasha zenciymiş ve büyük bir olasılıkla da aradığımız katil o."

Borstlap şaşkınlıkla, "Jan Kleyn'ın dilini çözmeyi mi başardın?" diye sordu.

"Hayır," diye karşılık verdi Scheepers. "Bu bilginin bana nasıl ve nereden ulaştığının önemi yok."

Konuşma bitmişti.

Victor Mabasha, diye geçirdi içinden sofraya otururken.

Eğer aradığımız sensen, çok geç olmadan bu işe bir nokta koyacağız, haberin olsun.

32.

O *gün, Kurt Wallander*, Kalmar'da kendini ne de denli kötü hissettiğini fark etti. Louise Åkerblom'un ölümünü ve onu izleyen karabasanlar bir dizi gerçekdışı olaylara dönüştüğünde, Konovalenko dehşet dolu gözlerle bakarken ve alevler içindeki saçlarıyla Öland köprüsünde arabanın ön camından fırlamış bir halde ölümün eşiğinde durduğunda Wallander ancak o zaman içinin acıdığını fark edebilmişti. Bu bir iç hesaplaşma anıydı ve tüm acı dolu deneyimlerle anıları zaman zaman hatırlamasına karşın alevlerin içinde cayır cayır yanan Konovalenko'nun görüntüsü asla gözlerinin önünden gitmiyordu. Kalmar'da de-

netimini yitirdi. Kızına bunun bir geri sayım gibi olduğunu söylemişti, boşluğa doğru uzanan bir geri sayım. Haziranın ortalarında kendisini muayene ve daha sonra da tedavi eden Ystad'lı doktor not defterine, *hasta Kalmar'daki karakolda kahve içerken depresyona girmişti,* diye yazmıştı.

Kalmar polis karakolunda kahvesini içerken kendini son derece yorgun ve bitkin hissediyordu. Yarım saatten beri onu aynı durumda, kahve fincanına doğru eğilmiş gören herkes onun çok dalgın ve düşünceli olduğu izlenimine kapılmıştı. Doğrusu ne olursa olsun yine de hiç kimse onun yanına gitmek istemediği gibi hatırını da sormak istemiyordu bu tuhaf Ystad'lı polise herkes saygı ve çekingenlikle yaklaşıyordu. Kalmar karakolunun polisleri köprüdeki kaza ve yangınla, gazetelerden, radyolardan ve televizyon kanallarından gelen sayısız telefonla haşır neşir olurken o tek başına, hiçbir şey yapmadan oturuyordu. Yarım saat sonra birden ayağa fırladı ve birinin kendisini Hemmansvägen'deki sarı boyalı eve götürmesini istedi. Konovalenko'nun kömür gibi olmuş arabasının yanından geçerlerken Wallander başını çevirip araca bakmadı. Eve geldiklerinde Bbmstrand adındaki Kalmar'lı bir dedektifin soruşturmayı yürüttüğünü unutarak soruşturmayı kendisinin sürdürdüğünü söyledi. Polisler karşı çıkmadılar birkaç saat boyunca hep birlikte çalışmaları sürdürdüler. Konovalenko'yu kafasından atmışa benziyordu. İlgilendiği iki şey vardı. Evin sahibinin kim olduğunu merak ediyordu. Hâlâ Konovalenko'nun evde yalnız olmadığında direniyordu. Sokaktaki diğer evlere gidip bazı soruların sorulmasında, ayrıca taksi ve otobüs şoförleriyle de bağlantı kurulmasında ısrar etti. Sürekli olarak Konovalenko'nun evde yalnız olmadığını yineleyip duruyordu. Arkasında bir iz bırakmadan ortadan yok olan bu kişi kadın mıydı yoksa erkek mi? Bu sorularının hemen o anda yanıtlanması olanaksızdı. Mahalledeki emlakçıyla komşular sarı evin sahibi konusunda çelişkili bilgiler veriyorlardı. Belediyede çalışan ve bu evin sahibi olan Hjalmarson yaklaşık on yıl önce ölmüştü. Oğluysa Brezilya'da yaşıyordu. Bazı komşulara göre bir İsveç firmasının Brezilya temsilcisiydi, bazılarına göreyse silah tüccarıydı. Cenazeye gelmişti. Evi satışa çıkarmıştı.

Kısa bir süre sonra da ev satılmış ve içindeki eşyalar bir kamyona yüklenmişti. Evi Gustav Jernberg adında emekli bir albay satın almıştı. Romatizma ağrılarından ötürü zamanının büyük bir bölümünü İspanya'da geçiren albayın yokluğunda otuz beş yaşlarında küstah ve ukala tavırlı torunu Hans Jernberg evde kalıyordu. Komşular onun bir tür bir işadamı olduğunu biliyor ve tanımadıkları garip kılıklı kişilerin kendisini ziyaret ettiğini söylüyorlardı.

Polis derhal Hans Jernberg'i aramaya başladı. Öğleden sonra yaklaşık iki civarında Göteborg'da bir ofiste olduğu anlaşıldı. Wallander onunla telefonda konuştu. Önce Hans Jernberg ona neden söz ettiğini anlamadığını söyledi. Ama Wallander o gün insanları ikna etme havasında olmadığından kendisini polise teslim etmekle ve basını uzak tutmasının olanaksız olacağını belirterek adamı tehdit etti. Konuşmanın büyük bir bölümünde Kalmar'lı polislerden biri Wallander'in burnunun altında not tutuyordu. Hans Jernberg'i araştırmışlar ve İsveç'teki neo-nazi hareketiyle yakın ilişkisini ortaya çıkarmışlardı. Wallander hattın diğer ucundaki adama şok geçirtecek soruyu sormadan notlara bir göz attı.

"Güney Afrika'ya ilişkin neler düşünüyorsun?" diye sordu.

"Bu da nereden çıktı?" dedi Hans Jernberg.

Wallander sabırsızlıkla, "Soruyu yanıtla," dedi. "Yoksa Göteborg'daki meslekdaşlarımı aramak zorunda kalacağım."

Yanıt kısa bir sessizlikten sonra geldi.

"Bana kalırsa Güney Afrika dünyadaki en iyi organize olmuş ülkelerden biri," dedi Hans Jernberg. "Orada yaşayan beyaz nüfusu desteklemenin görevim olduğunu düşünüyorum."

"Ve bunu da Güney Afrikalıların ayak işlerini gören Rus eşkiyalara evini kiralayarak yapıyorsun, öyle mi?" diye sordu Wallander.

Bu kez Hans Jernberg gerçekten de çok şaşırmıştı.

"Neden söz ettiğinizi bilmiyorum."

"Ah evet, bal gibi biliyorsun," dedi Wallander. "Ama bunun yerine başka bir soruyu yanıtlamanı istiyorum. Geçen hafta boyunca eve hangi arkadaşların girip çıktı? Yanıtlamadan önce iyice düşün. Eğer baş-

tan savma bir yanıt verirsen Göteborg savcılarından birinden tutuklama emri çıkarmasını rica ederim, ona göre. İnan bana sonunda bu olacak."

"Ove Westerberg," dedi Hans Jernberg. "Burada bir inşaat şirketi olan çok eski bir arkadaşımdır."

"Adresi?" diye sordu Wallander ve Hans Jernberg arkadaşının adresini verdi.

Çok kafa karıştırıcıydı. Ama iyi bir çalışma son birkaç günde sarı boyalı evde nelerin olduğuna ışık tutmuştu. Ove Westerberg de Hans Jernberg gibi Güney Afrika'nın iyi bir dostuydu. Kimlikleri bilinmeyen bir dizi insanla yapılan görüşmeler sonunda Güney Afrikalı bazı dostların evi oldukça iyi bir fiyata kiralamak istedikleri ortaya çıkmıştı. Hans Jernberg o günlerde yurt dışında olduğundan Ove Westerberg bu konuyu onunla konuşamamıştı. Wallander kiranın Westerberg'in cebinden dışarı çıkmadığından da kuşkulanıyordu. Ne var ki, Westerberg Güney Afrikalı konukların kimler olduğunu bilmiyordu. Wallander o gün öykünün bu kadarını öğrenebilmişti. İsveçli neo-nazilerle Güney Afrikalı ırkçılar arasındaki bağlantıyı bulup ortaya çıkarmak Kalmar polisinin işiydi. Sarı badanalı evde Konovalenko'nun yanındakinin kim olduğu hâlâ anlaşılamamıştı. Komşular, taksi ve otobüs şoförleri sorguya çekilirken Wallander evi baştan sona araştırdı. Evin iki yatak odasının son günlerde kullanılmış olduğunu ve evin telaşla boşaltıldığını görüyordu. Konovalenko'nun hiç olmazsa bu kez arkasında bir şey bırakmış olabileceğini düşünüyordu. Evden çıkmış ve bir daha da asla geri dönmemişti. Belki de diğer kişi Konovalenko'nun eşyalarını beraberinde alıp gitmişti. Ya da Konovalenko'nun akıl almayacak denli dikkatli olduğu da bir gerçekti. Belki de hırsızlık olaylarından tedirgin olduğundan yatmadan önce tüm eşyalarını bir yerlere saklama alışkanlığı vardı? Wallander arama çalışmalarına katılan Blomstrand'ın yanına gitti. Polislerin evin içinde bir *torba aramalarını* istiyor, ama torbanın ne renkte olduğunu ya da büyük veya küçük olduğunu söyleyemiyordu.

"İçinde bir şeyler olan bir torba," dedi. "Mutlaka bir yerlerde böyle bir torba olmalı."

"İçinde ne tür şeyler olacak?" diye sordu Blomstrand.

"Bilmiyorum," diye yanıt verdi Wallander. "Evrak, para, giysi. Belki bir silah. Her şey olabilir."

Araştırma başladı. Çantalarla valizler Wallander'in beklediği odaya getirildi. İçinde *Sevgili Gunvor* ya da *Sevgili Dostum Herbert* diye başlayan mektupların, eski fotoğrafların bulunduğu deri evrak çantasının üstündeki tozu üfledi. Toz içindeki diğer çantanın içinde de egzotik deniz kabuklarıyla deniz yıldızları vardı. Wallander sabırla bekliyordu. Konovalenko'ya ve belki de kimliği bilinmeyen arkadaşına ilişkin bir şeylerin bulunacağını içgüdüsel olarak hissediyordu. Beklerken kızı ve Björk'le konuştu. O sabah olanlara ilişkin haber tüm ülkeye yayılmıştı. Wallander kızına kendisini iyi hissettiğini ve artık her şeyin bittiğini söyledi. O akşam eve dönecekti ve isterse ertesi sabah arabaya atlar birlikte birkaç günlüğüne Kopenhag'a giderlerdi. Kızının sesinden babasının söylediklerine inanmadığı anlaşılıyordu. Wallander daha sonra kendisini bir kitap gibi okuyan bir kızı olduğuna karar verdi. Björk'le yaptığı telefon konuşması da öfkesine hâkim olamayıp telefonu amirinin yüzüne kapatmasıyla sona ermişti. Daha önce hiç böyle bir şey yapmamıştı. Kimselere bir şey söylemeden Konovalenko'nun peşine düştüğü için Björk, Wallander'in kararlarını sorgulamaya ve yargılamaya başlamıştı. Wallander elbette Björk'ün açısından söylenecek birçok şeyin olduğunun farkındaydı. Onu sinirlendiren, soruşturmanın bu kritik aşamasındayken Björk'ün bunları söylemesi olmuştu. Oysa Björk, Wallander'in öfkeli çıkışlarını hâlâ geçirdiği zihinsel bunalıma bağlıyordu. "Gözümüzü Kurt'ten ayırmamalıyız," dedi Björk telefon konuşmasından hemen sonra Martinson'la Svedberg'e.

Sonunda Blomstrand doğru çantayı buldu. Konovalenko mutfakla *yemek odası* arasındaki koridordaki dolabın içindeki çizmelerin arkasına saklamıştı. Bu, şifreli kilidi olan bir valizdi. Wallander kilidin gizli tuzak olabileceğini düşündü. Valizi açmak için zorlarlarsa acaba bir şey olabilir miydi? Blomstrand hiç zaman yitirmeden Kalmar havaalanına gidip valizi X ışınlarından geçirdi. Açıldığında patlayacağına ilişkin bir belirti yoktu. Wallander bir tornavida alarak kilidi açmaya çalıştı. Valizin

içinde birçok evrak, bilet pasaportlar ve büyük miktarda para vardı. Ayrıca küçük bir tabanca da vardı. Beretta. Tüm pasaportlar Konovalenko'ya aitti ve bunlar İsveç, Finlandiya ve Polonya'dan alınmışlardı. Finli kimliğinde adı Konovalenko Mäkelä, Polonya kimliğindeyse Konovalenko Hausmann olarak belirtilmişti. Valizde kırk yedi bin İsveç kronuyla on bir bin Amerikan doları vardı. Ama Wallander kimliği belirsiz arkadaşına ilişkin bilgiyle daha fazla ilgileniyordu. Ne var ki, evrakta kullanılan dil büyük bir olasılıkla Rusça olduğundan anlaması olanaksızdı. Tek bir sözcüğü bile anlayamamıştı. Evrakın üstündeki tarihlerden bunların birbirini izleyen yazışmalar oldukları anlaşılıyordu.

Wallander, Blomstrand'a döndü.

"Rusça bilen birini bulmalıyız," dedi. "Bu evrakı bize anında çevirebilecek biri gerek."

"Bunu eşim yapabilir," dedi Blomstrand.

Wallander ona şaşkınlıkla baktı.

"Rus dili edebiyatı okudu," diye sürdürdü konuşmasını Blomstrand. "Rus kültürüne çok ilgi duyar. Özellikle on dokuzuncu yüzyıl yazarlarına."

Wallander valizi kapattı.

"Hadi gidip karını görelim," dedi. "Onu buraya getirmenin bir anlamı olmaz."

Blomstrand, Kalmar'ın kuzeyinde oturuyordu. Karısı kültürlü, açık sözlü bir kadındı ve Wallander onu görür görmez sevmişti. Onlar mutfakta sandviçlerini yiyip, kahvelerini içerken genç kadın sözlükten birkaç sözcüğe bakmak için evrakı alıp çalışma odasına gitmişti. Evrakı çevirip yazması bir saatini almıştı. Ama Wallander artık Konovalenko'nun yazışmalarını okuyabilecekti. Bu sanki yaşadıklarını başka birisinin bakış açısından okumak gibi bir şeydi. Olanlara ilişkin ayrıntılar şimdi daha açık seçik olmuştu. En çok merak ettiği konu, sarı badanalı evden görünmeden çıkmayı başaran Konovalenko'nun kimliği meçhul arkadaşı Wallander'in tahmin ettiğinden çok farklı çıkmıştı. Güney Afrika onu Victor Mabasha'nın yerine göndermişti. Sikosi Tsiki adında bir Afrikalıydı. Ülkeye Danimarka'dan girmişti. "Eğitimi henüz bitmedi," diye yazmıştı Konovalenko. "Ama yine de hiç fena sayılmaz. Merha-

metsizliği ve zihinsel esnekliği Victor Mabasha'dan iyi." Daha sonra da Konovalenko Güney Afrika'da Jan Kleyn adında birinden söz etmişti yazışmalarında. Wallander onun çok önemli bir arabulucu olduğunu varsayıyordu. Wallander'in artık iyice emin olduğu her şeyin arkasındaki ya da merkezindeki örgüte ilişkin tek bir ipucu bile yoktu. Bulduklarını Blomstrand'a söyledi.

"Bir Afrikalı İsveç'den ayrılmak üzere," dedi Wallander. "Bu sabah sarı boyalı evdeydi. Onu mutlaka birileri görmüş olmalı, bir yerlere mutlaka taksiyle falan gitmiş olmalı. Köprüyü yürüyerek geçmiş olması söz konusu bile olamaz. Öland'da olma olasılığını göz önüne almamıza gerek yok. Kendi arabası da olabilir. Ama daha önemlisi şu anda İsveç'ten ayrılmak üzere oluşu. Nereden çıkış yapacağını bilmiyoruz ama gideceğini biliyoruz. Onu durdurmalıyız."

"Bu kolay olmayacak," dedi Blomstrand.

"Zor ama olanaksız değil," dedi Wallander. "Ayrıca her gün İsveç sınırından geçen zencilerin sayısının da çok fazla olduğunu sanmıyorum."

Wallander, Blomstrand'ın eşine teşekkür etti. Karakola geri döndüler. Bir saat sonra da Afrikalı için arama emri çıkartıldı. Hemen hemen aynı dakikalarda polis Hemmansvägen'deki otoparktan bir Afrikalıyı aracına aldığını anlatan bir taksi şoförünü buldu. Taksi şoförü Afrikalıyı Konovalenko'nun aracının yanmasından ve köprünün trafiğe kapanmasından sonra arabasına almıştı. Wallander, Afrikalının evin dışında bir yerlerde bir iki saat gizenmiş olabileceğini düşündü. Taksi şoförü onu Kalmar'ın merkezine götürmüştü. Afrikalı orada arabadan inmiş ve uzaklaşmıştı. Taksi şoförü müşterisinin uzun boylu, yapılı, açık renk pantolon, beyaz gömlek ve koyu renk ceket giymiş olduğunu söyledi. Şoförle İngilizce konuşmuştu.

Akşam olmak üzereydi. Wallander'in Kalmar'da daha fazla yapacağı bir şey kalmamıştı. Kaçak Afrikalı'yı ele geçirilmesiyle birlikte bilmecenin son parçası da yerine oturacaktı.

Meslektaşları kendisini Ystad'a götürmeyi önerdiler ama Wallander bunu kabul etmedi. Yalnız kalmak istiyordu. Öğleden sonra beşte Bromstrand'la vedalaşarak Kalmar'dan ayrıldı.

Haritayı inceledikten sonra kestirme yolun Växjö'den geçmek olduğuna karar verdi. Orman yolu bitmek bilmiyordu. Dört bir yanında yoğun bir sessizlik hüküm sürüyordu. Yemek yemek için Nybro'da durdu. Unutmayı yeğlemesine karşın yine de kendini zorlayarak Afrikalının bulunup bulunmadığını öğrenmek amacıyla Kalmar'ı aradı. Aldığı yanıt olumsuzdu. Arabasına binerek uçsuz bucaksız orman yolunda ilerledi. Växjö'ya geldiğinde Älmhult yolundan mı yoksa Tingsryd üstünden mi gitmesinin daha iyi olacağını kestiremedi. Bir süre düşündükten sonra Tingsryd yolundan gitmeye karar verdi.

Tingsryd'ı geçip Ronneby'e doğru yöneldiğinde arabasının önüne bir geyik çıktı. Alacakaranlıkla geyiği fark edememişti. Çok geç kaldığını düşünmesine karşın yine de görür görmez de hemen frene bastı. Birden geyiğin ne olduğunu anlamadan koşarak kaçtığını gördü.

Arabayı yolun kenarına park ederek bir süre kıpırdamadan oturdu. Kalbi hızla çarpıyordu. Soluk soluğa kalmıştı ve midesi bulanıyordu. Sakinleşince arabadan indi ve sessiz huzur dolu ormanda bir süre dolaştı. Ölüm yine yanımdan geçip gitti, diye geçirdi içinden. Bu kazayı da kıl payı atlatmıştı. Arabayı olduğu yerde bırakıp ormanın içine dalıp yok olmak istiyordu. Sonsuza dek değil ama hiç olmazsa sakinleşinceye kadar kendi kendisiyle baş başa kalmak, son haftaların şokundan arınmak istiyordu. Fakat arabasına geri döndü, emniyet kemerini bağlayarak kuzeye doğru yola çıktı. Kristianstad anayoluna gelince batıya yöneldi. Saat dokuzda yirmi dört saat açık olan kafelerden birinde durarak kahve içti. Uzun yol kamyon şoförleri masalarında oturmuş sessizce kahvelerini yudumluyorlardı. Bir grup delikanlı da elektronik oyun makinesinin başında oyun oynuyordu Wallander kahvesi iyice soğuyuncaya dek kahveye dokunmadı. İçtikten sonra arabasına geri döndü.

Gece yarısından kısa bir süre önce babasının evinin önünde arabayı durdurdu. Kızı babasını karşılamak için koşarak aşağı indi. Wallander gülümseyerek her şeyin yolunda olduğunu söyledi. Sonra da kendisini Kalmar'dan arayıp aramadıklarını sordu. Linda başını salladı. Gazetecilerin dışında kimse aramamıştı.

"Evindeki onarım bitti," dedi Linda. "Artık taşınabilirsin."

"Harika."

Kalmar'ı arayıp aramama konusunda ikircikliydi. Bir yandan da kendini müthiş yorgun hissediyordu. Yarın sabah ederim, diye geçirdi içinden.

Geç saatlere kadar oturup konuştular. Wallander tüm benliğini ele geçirmeye başlayan melankoliden söz etmedi. Bu duyguyu şimdilik kendine saklamak istiyordu.

Sikosi Tsiki, Kalmar'dan Stockholm'e gitmek için ekspres otobüse bindi. Konovalenko'nun acil talimatlarını uygulamış ve öğleden sonra saat dört civarında Stockholm'de olmuştu. Londra uçağı saat yedide kalkacaktı. Kentte dolaşırken yolunu yitirmiş, havaalanı otobüs durağını bir türlü bulamamış ve taksiye binmek zorunda kalmıştı. Yabancılardan her zaman kuşkulanan taksinin şoförü ücreti peşin istemişti. Şoföre bin kronluk banknotu uzatıp arkasına yaslandı. Sikosi Tsiki'nin İsveç polisinin kendisini aradığından elbette haberi yoktu. Tek bildiği şey ülkeden Leif Larson adında sıradan bir İsveçli vatandaş olarak ayrılmak zorunda olduğuydu. Konovalenko'ya yürekten güvendiği için de son derece sakindi. Taksi köprünün başına gelmişti. Sikosi Tsiki köprüde bir arabanın yandığını gördü. Ama Konovalenko'nun o sabah pencereden gördüğü yabancıdan kurtulduğundan emindi.

Arlanda havaalanına geldiklerinde Sikosi Tsiki paranın üstünü aldı, şoför fatura isteyip istemeciğini sorduğunda da başını sallamakla yetindi. Alanın gidiş bölümüne gitti, biletini kontrol ettirdi sonra da pasaport kontrolüne gitmeden önce İngilizce gazete satın almak için büfeye doğru gitti.

Büfenin önünde durmasaydı pasaport kontrolde tutuklanacaktı. Alacağı gazeteyi seçip parasını ödediği sırada pasaport görevlilerinin vardiyası bitmiş yeni görevliler gelmişti. Yenilerden biri tuvalete gitti. Diğeri, Kerstin Anderson adındaki görevli de o gün arabası bozulduğundan işe geç kalmıştı. Genelde her zaman işe başlamadan önce polis raporlarını okumasına karşın o gün geç kaldığı için raporları daha sonra oku-

mayı düşünerek bir kenara koymuştu. Dolayısıyla Sikosi Tsiki, İsveç pasaportuyla gülümseyerek pasaport kontrolünden geçmişti. Kerstin Anderson'un meslektaşı tuvaletten geri döndüğündeyse Sikosi Tsiki çoktan, yolcu kalabalığına karışmıştı.

"Bu akşam aramamız gereken birileri var mı?" diye sordu Kerstin Anderson.

"Güney Afrikalı bir zenci," diye yanıt verdi arkadaşı.

Kertsin Anderson az önce pasaport kontrolünden geçen Afrikalıyı hatırladı. Ama onun İsveç pasaportu vardı. Her şeyin yolunda olup olmadığını öğrenmek için amirleri yanlarına geldiğinde saat ondu.

"O Afrikalıyı unutmayın," dedi. "Adının ne olduğunu ve hangi pasaportla yolculuk ettiğini bilmiyoruz."

Kerstin Anderson kalp atışlarının hızlandığını hissetti.

"Güney Afrikalıydı, değil mi?" diye sordu.

"Evet ama İsveç'ten hangi ülkenin pasaportuyla ayrılacağı bilinmiyor."

Kerstin Anderson hiç zaman yitirmeden birkaç saat önce olanları anlattı. Kısa bir süre sonra da belirtilen kişinin İngiliz Havayolları'nın yedi uçağıyla Londra'ya gittiği ortaya çıktı.

Uçak zamanında kalkmıştı. Londra'ya inmiş ve yolcular gümrüğe doğru gidiyorlardı. Sikosi Tsiki havaalanı tuvaletinde İsveç pasaportunu yırtıp tuvalete atmıştı. O artık Zambia vatandaşı, Richard Motombwane'ydi. Transit yolcu olduğundan ne İsveç ne de Zambia pasaportuyla pasaport kontrolünden geçmesine gerek yoktu. Ayrıca, elinde iki ayrı bilet vardı. Valizi olmadığından İsveç'teki görevli yalnızca Londra uçak biletini görmüştü. Heathrow'daki transit bölümünde Lusaka biletini görevliye gösterdi. İlk bileti İsveç pasaportuyla birlikte tuvalete atmıştı.

Saat on bir buçukta Zambia Havayolları'na ait DC-10 Nkowazi uçağı Lusaka'ya gitmek üzere havalandı. Tsiki oraya cumartesi sabahı saat altı buçukta vardı. Kent merkezine gitmek üzere taksiye bindi. Öğleden sonra Johannesburg'a gitmek üzere Güney Afrika Havayolları'na giderek biletini aldı. Bileti daha önceden ayrılmış bekliyordu. Bu kez kendi adını kullandı. Lusaka Havaalanı'na geri döndü, pasaport kont-

rolünden geçerek lokantalardan birinde öğle yemeğini yedi. Saat tam üçte yolcular uçağa alındılar ve saat beşte de uçağı Johannesburg'un dışındaki Jan Smuts Havaalanı'na indi. Kendisini Malan karşıladı ve doğruca Hammanskraal'a gittiler. Malan, Sikosi Tsiki'ye ödemenin son bölümü olan yarım milyon randlık makbuzu gösterdi. Sonra da onu orada tek başına bırakarak ertesi gün geri geleceğini söyleyip gitti. Tsiki'nin evden dışarı çıkması yasaktı. Sikosi Tsiki yalnız kaldığında banyoya gidip duş yaptı. Konovalenko'nun başına gelenlere üzülüyordu. Öte yandan, öldürmesi için kimin kendisine bu kadar çok para verdiğini kısa bir süre sonra öğreneceği gerçeğiyle pek fazla ilgilenmiyordu. Kimin cesedi acaba bu kadar çok para eder, diye geçirdi içinden. Ama sorusuna karşılık arama zahmetine katlanmadı. Gece yarısı olmadan yatağa yatmış ve derin bir uykuya dalmıştı.

23 Mayıs Cumartesi sabahı hemen hemen aynı anda iki olay oldu. Jan Kleyn, Johannesburg'da serbest bırakıldı. Scheepers ona bir süre sonra yeniden sorgulamak için çağrılabileceğini söylemişti.

Pencerenin önünde durarak arabalarına doğru giden Jan Kleyn'la avukatı Kritzinger'in arkasından baktı.

Jan Kleyn'dan Örgüt'e ve Örgüt'ün faaliyetlerine ilişkin hiçbir şey öğrenememişti. Scheepers amaçlanan suikastın 12 Haziran'da Cape Town'da değil de 3 Temmuz'da Durban'da işleneceğinden emin değildi. Jan Kleyn'ın not defterinden her söz açışında adamın soğuk terler döktüğüne ve ellerinin titrediğine tanık olmuştu. En azından bunlar yapay olamaz, diye geçirdi içinden.

Esnedi. Bu işin bittiğine seviniyordu. Wervey'in kendisini takdir edeceğini düşünüyordu.

Birden aklına mehtabın altında nehir kıyısında uzanmış yatan beyaz aslan geliverdi.

Yakında yeniden gidip onu görecekti.

Jan Kleyn'ın serbest bırakıldığı saatlerde Kurt Wallander, Ystad polis karakolundaki çalışma odasında masasının başında oturuyordu. O

cumartesi sabah kendisi gibi işe erken gelen arkadaşları onu kutlamış ve iyi dileklerde bulunmuşlardı. Arkadaşlarına gülümseyerek teşekkür etmişti. Odasına girdiğindeyse kapıyı kapatmış ve telefonu fişten çekmişti. Birkaç günden beri ağzına bir damla içki koymamasına karşın kendisini sarhoş gibi hissediyordu. Vicdan azabı çekiyordu. Elleri titriyordu. Terliyordu da. Kalmar polis karakolunu arayabilmesi için gerekli olan gücü toplaması on dakikasını almıştı. Telefonu Blomstrand açtı ve Afrikalı'nın büyük bir olasılıkla bir gece önce Arlanda'dan ülkeyi terk etmiş olduğunu belirtti.

"Bu nasıl oldu?" diye sordu Wallander öfkeyle.

"Dikkatsizlikten ve şanssızlıktan," diye yanıt veren Blomstrand olanları açıkladı.

Konuşma bittikten sonra Wallander ahizeyi yerine koymadı. Camı açarak, kuş cıvıltılarını dinledi. Hava sıcak olacaktı. Mayıs ayı bitmek üzereydi. Ağaçların yapraklarının yemyeşil olduğunu, çiçeklerin açtığını ve yaz havasının etrafı sardığını hissedemeden mayıs bitiyordu.

Masasına geri döndü. Ertesi haftaya değin erteleyemeyeceği bir şey vardı. Daktilosuna temiz bir kâğıt taktı, İngilizce sözlüğü yanına aldı ve Güney Afrika'da tanımadığı meslektaşına kısa bir rapor yazmaya başladı. Suikasta ilişkin bildikleriyle Victor Mabasha'nın başına gelenleri ayrıntılarıyla anlattı. Victor Mabasha'nın ölümüne geldiğinde daktiloya yeni bir kâğıt taktı. Bir saat kadar yazdıktan sonra raporunu Mabasha'nın yerine geçen kişinin adının Sikosi Tsiki olduğunu belirterek tamamladı. Ne yazık ki, Tsiki İsveç'ten çıkmayı başarmıştı. Güney Afrika'ya geri dönmek üzere olduğu tahmin ediliyordu. Wallander kimliğini açıkladıktan sonra İnterpol'ün İsveç bölümünün teleks numarasını buldu ve eğer daha fazla bilgiye gereksinimleri olursa kendisini arayabileceklerini de ekledi raporuna. Sekretere raporun o gün hiç zaman yitirilmeden Güney Afrika'ya teleksle gönderilmesini söyledi.

Sonra da evine gitti. Patlamadan beri ilk kez evinden içeri girdi.

Evinde kendisini yabancı gibi hissetti. Yangından zarar gören mobilyalar plastik örtülerle örtülmüştü. Bir sandalyeye geçip oturdu.

Evin havası boğucuydu.

Tüm bu olanların etkisinden nasıl kurtulacağını düşündü.

Bu sırada teleks mesajı Stockholm'e ulaşmıştı. Uygulamalara pek alışık olmayan görevliye mesajın Güney Afrika'ya gönderilmesi gerekli olduğu söylenmişti. Teknik sorunlardan ve dikkatsizlikten ötürü Wallander'in iki sayfalık raporu gönderilemedi. Ve Güney Afrika polisi de 23 Mayıs günü Victor Mabasha adındaki silahlı bir adamın Güney Afrika'ya gelmek üzere olduğuna ilişkin raporu aldı. İnterpol'ün Johannesburg kanadında görevli polisler bu garip mesajın karşısında çok şaşırdılar. Rapor imzasızdı ve eksik gönderilmişti. Yine de Müfettiş Bortslap kendilerine İsveç'ten gelen tüm teleks mesajlarını görmek istediğini söyledi. Cumartesi günü akşamın geç saatlerinde Johannesburg'a ulaşan mesajı Bortslap saat farkından ötürü pazartesi sabahına dek göremedi. Görür görmez de derhal Scheepers'la bağlantı kurdu.

Mesajın gizemli Steve tarafından geldiğine karar verdiler.

Aradıkları adamın adı Victor Mabasha'ydı.

Scheepers teleks mesajında bir gariplik olduğunu düşünüyor, imzasız olmasından endişeleniyordu. Ama bu mesaj zaten bildiği bir şeyin onaylanması niteliğinde olduğundan bir kenara koymakta bir sakınca görmedi.

Artık tüm kaynaklar Victor Mabasha'yı aramaya yönelmişti. Bu bilgi tüm sınırlara gönderildi. Herkes Victor Mabasha'yı beklemeye koyuldu.

33.

Georg Scheepers tarafından serbest bırakılan Jan Kleyn, Pretoria'daki evden Franz Malan'ı aradı. Telefonlarının dinlendiğinden emindi. Ama Güney Afrika'nın dörtbir yanındaki özel güvenlik iletişim merkezlerinden sorumlu BOSS özel ajanlarının dışında kimsenin bilmediği bir telefonu daha vardı. Aslında yasal olarak var olmayan birçok telefon hattı bulunuyordu.

Franz Malan çok şaşırdı. Jan Kleyn'ın serbest bırakıldığından haberi yoktu. Malan'ın telefonunun da dinlenmesinden kuşkulandığı için, Jan Kleyn daha önceden saptanan şifreyi kullanarak Franz Malan'ın ağzından duyulmaması gereken bir şeyi kaçırmasını önlemişti. Sonra da Malan yanlış numara diyerek telefonu kapatmıştı. Jan Kleyn, Horst'u aradığını söylemiş ve Malan da yanlış numara olduğunu söyleyerek kapatmıştı. Franz Malan telefon kapandıktan sonra bunun ne anlama geldiğini anlamak için hemen özel şifre listesine bakmıştı. Bu telefondan iki saat sonra listede bulunan telefon kulübelerinden birinden kendisiyle bağlantı kurulacağı anlamına geliyordu.

Jan Kleyn tutukluyken nelerin olduğunu bir an önce öğrenmek için can atıyordu. Franz Malan sorumluluğu üstlenmeyi sürdürmeliydi. Jan Kleyn onun yeteneklerinden hiçbir zaman kuşku duymazdı. Ama yine de Franz Malan'la doğrudan bir bağlantı kurmanın ya da büyük bir olasılıkla Sikosi Tsiki'nin bulunduğu Hammanskraal'daki eve gitmenin çok tehlikeli olacağını biliyordu.

Jan Kleyn arabasıyla evinin kapısına geldiğinde bir arabanın kendisini izlediğini fark etmişti. Başka bir arabanın da ilerde olabileceğini tahmin etmesine karşın bunu umursamadı. Telefon kulübesinin önünde durduğunda arabadakilerin çok şaşırıp meraklanacağından emindi. Bunu hemen ilgili yerlere bildireceklerdi, ama telefonda konuşulanları asla öğrenemeyeceklerdi.

Jan Kleyn, Sikosi Tsiki'nin gelmiş olduğunu duyunca şaşırdı. Konovalenko'dan bir haber çıkmayışına da çok şaşırıyordu. Planlarına göre Konovalenko, Sikosi Tsiki'nin Güney Afrika'ya doğru yola çıktığını bildirecekti. Bu da ülkeye geliş saatinden en geç üç saat önce yapılmalıydı. Jan Kleyn, Franz Malan'a bir iki talimat verdi. Ertesi gün birbirlerini daha önceden saptanan telefon kulübelerinden arayacaklarını söyleyerek telefonu kapattılar. Jan Kleyn, Franz Malan'ın sesinin gergin olup olmadığını kestirememişti. Malan yine her zamanki gibi tedirgindi.

Telefonu kapattıktan sonra da yemek yemek için Pretoria'daki pahalı lokantalardan birine gitti. Scheepers'ın peşine taktığı gölgesinin

daha sonra amirine yüklü bir harcama listesi uzattığında Scheepers'ın yüz ifadesini çok merak ederek buna için için güldü. Yemek salonunun diğer ucundaki masalardan birinde oturan adamı görebiliyordu. Jan Kleyn, Scheepers'ın Güney Afrika'da yaşamayı hak etmediğine çoktan karar vermişti.

Jan Kleyn zaman zaman tüm bu işe lanet ediyordu ama geriye dönüşü de yoktu. Boer'ler savaşı yitirmişlerdi. Toprakları beyazlara artık ayrıcalıklı yaşamlarını sürdürmelerine izin vermeyen zencilere geçecekti. Jan Kleyn bu olumsuz düşünceyi hiçbir zaman kafasından çıkarıp atamıyordu. Ama kısa bir süre sonra kendini kontrol altına alarak olumlu şeyler düşünmeye çalıştı. Bir anlık bir zayıflıktan başka bir şey değil bu, dedi kendi kendine. İngiliz asıllı Güney Afrikalıların bizlere olumsuz yaklaşımlarından etkileniyorum zaman zaman. Onlar ülkenin gerçek ruhunun bizde olduğunu biliyorlar. Tanrı ve tarih tarafından seçilen insanlar onlar değil, bizler olduğumuz için de sürekli olarak bizleri kıskanıp duruyorlar.

Hesabı ödedi, kendisini izleyen aşırı şişman adamın masasının yanından geçerken gülümsedi ve sonra da eve doğru yola koyuldu. Dikiz aynasından başka bir arabanın peşine takıldığını fark etti. Arabasını garaja bırakırken bir yandan da kendisine kimin ihanet ettiğini ve Scheepers'a bu bilgileri kimin verdiğini düşünüyordu.

Bir kadeh şarap alarak oturma odasına gitti. Perdeleri çekti, bir tabloyu aydınlatan gizli ışığır dışında tüm lambaları söndürdü. Loş ışıkta her zaman daha iyi düşünürdü.

Scheepers'la birlikte geçirdiği günler ülkedeki rejimden eskisinden daha fazla nefret etmesine neden olmuştu. Haberalma örgütünün sadık ve güvenilir bir elemanı olarak ülkenin düzenini yıkma girişimiyle suçlanarak gözaltına alınmasından ötürü kendini çok aşağılanmış hissediyor ve bu duygudan kendini kurtaramıyordu. Oysa o bu suçlamaların tam tersini yapıyordu. Kendisi ve Örgüt olmasaydı ülkenin düzeni gerçekten yıkılacaktı. Oturma odasında oturmuş bir yandan bunları düşünüp şarabını yudumlarken bir yandan da Nelson Mandela'nın kesin-

likle ölmesi gerektiğine daha çok inanmaya başlamıştı. Bunu artık bir suikast olarak değerlendirmiyor tersine kendisinin temsil ettiği yazılı olmayan anayasa doğrultusunda gerçekleştirilecek bir uygulama olarak görüyordu.

Tedirginliğini artıran bir başka konu daha vardı. Başkan'ın özel kalem müdürü kendisini arayıp Scheepers'a birilerinin bilgi sızdırdığını söylediği anda gerçeği görmüştü. Jan Kleyn'a yakın biri ona ihanet etmişti. Bunun kim olduğunu mutlaka öğrenmesi gerekiyordu, hem de hiç zaman yitirmeden. Franz Malan'ın da araştırılması gereken kişilerin arasında olması tedirginliğini daha da artırıyordu. Hem onun, hem de Örgüt'ün diğer üyelerinin araştırılması gerekiyordu. Bunların dışında BOSS'daki iş arkadaşlarından bazıları bilinmeyen nedenlerden ötürü onu ele vermeye karar vermiş olabilirlerdi.

Loş odada uzunca bir süre oturarak bunu kimin yaptığını bulup çıkarmaya çalıştı ama başaramadı.

Tüm iş arkadaşlarını gözden geçirdi. Kendisini ele vererek kimin ne kazanabileceğini, kendisinden kimin bu denli nefret ettiğini sordu kendi kendine. Kuşkulandığı kişilerin sayısını on altıdan sekize indirdi. Sonra da yeniden düşünmeye başladı. Her defasında kuşkuluların sayısı azalıyordu.

Sonunda ortada kuşkulanacak kimse kalmadı. Dolayısıyla da sorusu yanıtsız kaldı.

İşte tam o sırada ilk kez aklına bu köstebeğin Miranda olabileceği geldi. Ancak o zaman ailesinin de bu köstebeklerin arasında olabileceği olasılığı kafasına dank etti. Bu düşünceyle birlikte tüm bedeninin kaskatı kesildiğini fark etti. Böyle bir şey olamaz, olanaksız, dedi kendi kendine. Ama yine de kuşku tohumları ekilmişti ve artık onlarla yüzleşmekten başka bir seçeneği de yoktu. Yanıldığından emin olmak istiyordu. Miranda'yla Matilda'nın kendisine yalan söyleyemeyeceğini, söylerlerse hemen fark edeceğini düşünüyordu. Peşine düşenleri bir şekilde atlatarak Bezuidenhout'a gidip Miranda'yla Matilda'yı ziyaret etmeliydi. Aradığı yanıt ikisinde olabilirdi. Bu düşünceleri bir kenara

atarak para koleksiyonunun üstünde yoğunlaşmaya çalıştı. Madeni paraların güzelliği ve tahmini değerleri her zaman Jan Kleyn'ı sakinleştirirdi. Eski, parlak bir altın parayı aldı. Bu eski Kruger parasıydı ve Güney Afrika gelenekleri gibi eskimeyen bir paraydı. Parayı lambanın ışığına doğru kaldırınca üzerindeki belli belirsiz lekeyi gördü. Madeni paraları temizlediği bezi alarak para eskisi gibi parlayıncaya değin sildi.

Üç gün sonra, çarşamba günü akşama doğru Miranda'yla Matilda'yı görmek için Bezuidenhout'a gitti. Peşinden ayrılmayan gölgelerinin kendisini Johannesburg'a kadar izlemelerini istemediğinden onlardan Pretoria'da kurtulmaya karar vermişti. Basit bir iki manevra Scheepers'ın adamlarının serseme dönmesine yetmişti. Gölgelerinden kurtulmasına karşın yine de Johannesburg'a giden otoyolda sürekli olarak dikiz aynasından arkasını denetliyordu. İzlenmediğinden iyice emin olmak için Johannesburg'un iş merkezinde birkaç tur attı. İyice emin olduktan sonra kendisini Bezuidenhout'a götürecek yola saptı. Hafta ortasında onları ziyaret etmesi alışılmışın dışındaydı, üstelik geleceğini haber de vermemişti. Bu onlar için bir sürpriz olacaktı. Eve gelmeden önce bir markette durarak akşam yemeği için alışveriş yaptı. Evin bulunduğu sokağa saptığında saat beş buçuktu.

Önce yanlış gördüğünü sandı.

Sonra da kaldırıma çıkan adamın Miranda'yla Matilda'nın evinden çıktığını fark etti.

Zenci bir adam.

Yolun kenarında durarak kendisine doğru yürüyen karşı kaldırımdaki adama baktı. Adamın kendisini görmemesi için arabanın her iki güneşliğini de indirip dikkatle adamı inceledi.

Birden onu tanıdığını fark etti. Bu, uzun zamandan beri peşinde olduğu adamdı. Henüz kanıtlayamamalarına karşın BOSS dükkânlara ve lokantalara yapılan bombalı saldırılardan Afrika Ulusal Kongresi'nin en ırkçı kanadına ait bir grubu sorumlu tutuyordu. Adam Martin, Steve ya da Richard takma adlarını kullanırdı.

Jan Kleyn köşeyi dönen adamın arkasından baktı.

Donup kalmıştı. Ama kendini toparlaması uzun sürmedi. Artık geriye dönüşü yoktu, ciddiye almak istemediği kuşkuları doğru çıkmıştı. Kuşkulandığı kişileri inceleyip sonunda kuşkulanacağı kimse kalmadığında doğru yolda olduğunu fark etti. Geriye tek bir olasılık kalmıştı; o da Miranda'ydı. Bu hem gerçek, hem de gerçekdışı bir şeydi. Bir an yüreğinin daraldığını hissetti. Sonra kendini toparladı. Öfkesi her geçen saniye daha da artıyordu. Sevgisi bir an içinde nefrete dönüşmüştü. Matilda'dan değil ama Miranda'dan nefret ediyordu. Matilda'yı annesinin ihanetine uğramış masum biri olarak değerlendiriyordu. Direksiyona sıkı sıkı sarıldı. Sakinleşmeden eve gitmeyecekti. Denetimden çıkmış bir öfke zayıflığın göstergesinden başka bir şey değildi. Bunu da ne Miranda'nın ne de kızının önünde sergilemeye niyeti yoktu.

Jan Kleyn anlayamıyordu. Anlayamadığı için de kendine çok kızıyordu. Tüm yaşamını düzensizliğe karşı savaşmaya adamıştı. Ona göre düzensizlik belirsizlikti.

Uzunca bir süre arabada oturdu. Hava kararmaya başlamıştı. Kendini tam anlamıyla sakin hissettiğinde de arabayı evin önüne yanaştırdı. Oturma odasının büyük penceresinin önünde belli belirsiz bir hareket gözüne ilişti. Yiyecek torbalarını alarak bahçe kapısından içeri girdi.

Miranda kapıyı açtığında ona gülümsedi. Bir an için her şeyin yalnızca bir düş ürünü olmasını istedi. Ama artık neyin gerçek neyin gerçekdışı olduğunu çok iyi biliyordu ve bunların arkasında nelerin yattığını da öğrenmek istiyordu.

Odanın içindeki karanlıktan ötürü Miranda'nın yüz hatlarını tam olarak göremiyordu.

"Sizleri görmeye geldim," dedi. "Sürpriz yapmak istedim."

"Daha önce hiç sürpriz yapmazdın," dedi Miranda.

Miranda'nın yüz hatlarını daha net görmek istiyordu. Acaba evden çıkan adamı gördüğünden mi kuşkulanıyordu?

Tam o sırada Matilda odasından çıktı. Hiçbir şey söylemeden ona baktı. Annesinin bana ihanet ettiğini biliyor. Sessiz kalmanın dışında annesini başka nasıl koruyabilir ki?

Yiyecek torbalarını masanın üstüne koyup ceketini çıkardı.

"Buradan gitmeni istiyorum," dedi Miranda.

Önce yanlış duyduğunu sandı. Ceketi elinde başını çevirip baktı.

"Gitmemi istediğini mi söylüyorsun?"

"Evet."

Ceketini elinden bırakmadan önce bir süre ceketine baktı. Sonra da Miranda'nın yüzüne tüm gücüyle bir tokat attı. Miranda dengesini yitirerek yere düştü. Ayağa kalkmak için çabalarken Jan Kleyn onu bluzundan çekip ayağa kaldırdı.

"Gitmemi istiyorsun, ha?" dedi soluk soluğa. "Eğer buradan gidecek biri varsa o da sensin. Ama sen de bir yere gidemeyeceksin!"

Miranda'yı sürükleyerek oturma odasına götürüp kanepeye fırlattı. Matilda annesine yardım etmek için öne fırladı ama Jan Kleyn avazı çıktığı kadar bağırarak ona bu işe karışmamasını söyledi.

Bir sandalye çekerek Miranda'nın karşısına geçip oturdu. Odanın içindeki karanlık birden sinirine dokunmuştu. Ayağa fırlayarak bulabildiği tüm ışıkları yaktı. Ancak o zaman Miranda'nın burnundan ve ağzından kan aktığını fark edebildi. Sandalyesine oturarak dik dik Miranda'ya baktı.

"Evinden az önce bir adam çıktı," dedi. "Zenci bir adam. Burada ne arıyordu?"

Miranda yanıt vermedi. Ona bakmadı bile. Yüzünden yere damlayan kana da bakmıyordu.

Jan Kleyn tüm bunların zaman kaybından öte bir şey olmadığına karar verdi. Ne yapmış olursa olsun ya da ne söylerse söylesin Miranda'nın kendisine ihanet ettiği açıkça ortadaydı. Jan Kleyn onu ne yapacağını bilemiyordu. Hiçbir intikam yeterli olmayacaktı. Matilda'ya baktı. Genç kız kıpırdamadan duruyordu. Yüzünde babasının hiç tanık olmadığı garip bir ifade vardı. Jan Kleyn bunun ne olduğunu çıkaramıyordu. Kendini güvensiz hissetmeye başlamıştı. Bir süre sonra Miranda'nın kendisine baktığını fark etti.

"Hemen şimdi buradan çıkıp gitmeni istiyorum," dedi. "Ve bir daha asla beni görmeye gelmeni istemiyorum. Burası senin evin. Biz taşınırız, sen burada kalırsın."

Bana kafa tutuyor, diye geçirdi içinden. Buna nasıl cesaret edebiliyor? Öfkesinin kabardığını hissetti. Miranda'ya vurmamak için kendini güç tuttu.

"Kimse bir yere gitmiyor," dedi. "Bana nelerin olup bittiğini anlatmanı istiyorum."

"Ne öğrenmek istiyorsun?"

"Benim hakkımda kimlerle konuştuğunu. Onlara neler anlattığını ve bu davranışlarının nedenini."

Miranda, Jan Kleyn'ın gözlerinin içine baktı. Burnunun ve ağzının kanaması durmuştu.

"Onlara burada kaldığın geceler ceplerinde bulduklarımı verdim. Uykunda konuştuklarını önemli olabilir diye düşünerek bir kenara yazdım. Umarım tüm bunlar başına büyük belalar açar."

Garip bir ses tonuyla konuşmuştu. Jan Kleyn bu ses tonunun aslında onun kendi sesi olduğunu, onca yıldır kullandığı ses tonunun ise yapay olduğunu fark etti. Her şey yapaydı aslında. Bunca yıllık ilişkilerinin gerçek olmadığını hissediyordu.

"Ben olmasaydım nasıl yaşardın, hiç düşündün mü?" diye sordu.

"Belki de ölürdüm," diye karşılık verdi. "Ama kesinlikle çok daha mutlu olurdum."

"Seni gecekondu mahallesinden çekip çıkardım."

"Ama burada hiç mutlu olmadık."

"Kızımı bu konuya katma."

"Jan Kleyn, sen bir çocuğun babasısın. Ama senin bir kızın yok. Kendi felaketinin dışında senin hiçbir şeyin yok."

Masanın üstünde, aralarında bir küllük duruyordu. Artık sözcüklerin kendisine bir yararı olmadığının farkında varan Jan Kleyn küllüğü alarak var gücüyle Miranda'nın kafasına fırlattı. Miranda hemen başını eğdi. Küllük kanepeye isabet etti. Jan Kleyn sandalyesinden fırladı, masayı bir kenara itti, küllüğü alarak Miranda'nın başına hızla vurdu. Tam o sırada da bir tıslama sesi duydu. Annesinin yanına koşan Matilda'ya baktı. Kenetlenmiş dişlerinin arasından tıslıyordu. Jan Kleyn kızının ne söylediğini anlayamıyordu ama elindeki tabancayı gördü.

Matilda ateş etti. Kurşun göğsüne isabet etmişti. Jan Kleyn yere düştükten kısa bir süre sonra kendinden geçti. Miranda'yla Matilda ona bakıyorlardı, Jan Kleyn onları bulanık görüyordu. Bir şey söylemeye çalıştı, elinden sabun köpüğü gibi kayan yaşamına tutunmak istedi ama tutunacak bir şey kalmamıştı artık. Hiçbir şey yoktu.

Miranda içinde bir rahatlama duygusu duymamıştı ama korkmuyordu da. Sırtını cesede dönen kızına baktı. Uzanıp tabancayı aldı. Sonra da adının Scheepers olduğunu söyleyen ve kendilerini görmeye gelen adamı aradı. Adamın telefon numarası telefonun yanında duruyordu. Bunları neden yaptığını şimdi daha iyi anlıyordu.

Adının Judith olduğunu söyleyen bir kadın telefonu açtı, sonra da seslenerek kocasını telefona çağırdı. Adam Bezuidenhout'a hemen geleceğini söyleyerek kendisi gelinceye kadar hiçbir şey yapmamaları gerektiğini ekledi sözlerine.

Judith'e akşam yemeğini ertelemek zorunda olduğunu söyledi. Ama nedenini açıklamadı ve Judith merakını bastırmak zorunda kaldı. Daha geçen gün bu özel görevinin çok yakında sona ereceğini söylemişti. Sonra da her şey eski haline dönecek ve karısıyla birlikte beyaz aslanın yine aynı yerde durup durmadığına bakmak için Kruger'e gidecekler ve aslandan hâlâ korkup korkmadıklarını denetleyeceklerdi. Borstlap'a ulaşmak için birkaç yere telefon etmek zorunda kaldı. Bulduğundaysa gideceği evir adresini verdi ve kendisinden önce gitmemesini söyledi.

Bezuidenhout'a geldiğinde Borstlap arabasının yanında durmuş onu bekliyordu. Kapıyı Miranda açtı. Oturma odasına gittiler. Scheepers, elini Borstlap'ın omzuna koydu.

"Şu yerde yatan adam Jan Kleyn," dedi.

Bortslap şaşkınlıkla ona baktı.

Jan Kleyn ölmüştü. Yüzünün öylesine solgun ve iskelet gibi kemikli olması doğrusu çok şaşırtıcıydı. Scheepers korkunç bir öykünün mü yoksa trajik bir olayın mı sona erdiği konusunda ikircikliydi. Bunun yanıtını henüz bilmiyordu.

"Bana vurdu," dedi Miranda. "Ben de ona ateş ettim."

Bunu söylediği anda Scheepers, Matilda'yı fark etti. Annesinin söylediklerine şaşırmış gibi bir hali vardı. Scheepers, Jan Kleyn'ı öldürenin o olduğunu anladı. Miranda'nın yüzündeki kan izlerinden feci şekilde dövüldüğü anlaşılıyordu. Acaba Jan Kleyn başına gelenleri anlayabilmiş miydi? Öleceğini, tabancayı kendisine doğrultanın kızı olduğunu anlayabilmiş miydi acaba?

Hiçbir şey söylemeden Borstlap'a kendisini izlemesini işaret etti. Mutfağa girdiklerinde kapıyı arkalarından kapattı.

"Nasıl yapacağını bilmiyorum ama," dedi. "Cesedi derhal buradan çıkarmanı ve intihar süsü vermeni istiyorum. Jan Kleyn tutuklanıp sorguya çekildi. Bu da onun gururunu fena halde etkiledi. Şerefini korumak amacıyla da intihar etti. Bunlar oldu. Haberalma örgütünü ilgilendiren olayların kapanması o kadar da güç bir iş değildir. Bu konuyla hemen şimdi ilgilenmeni istiyorum."

"İşimi tehlikeye atmış olurum ama," dedi Borstlap.

"Hiçbir şeyin tehlikeye atılmayacağına söz veriyorum," dedi Scheepers.

Borstlap gözlerini uzunca bir süre ondan ayırmadı.

"Bu kadınlar da kimin nesi?"

"Sen onları hiç görmedin," dedi Scheepers.

"Her şey Güney Afrika'nın güvenliğiyle ilgili, değil mi?" diye sordu alaycı bir sesle Borstlap.

Scheepers, "Evet," diye cevap verdi. "Haklısın."

"Bu da başka bir yalan," dedi Borstlap. "Ülkemizde yirmi dört saat boyunca herkes birbirine yalan söylüyor. Sistem çöktüğünde ne olacak?"

"Bir suikast girişimini neden önlemeye çalıştığımızı sanıyorsun?"

Borstlap başını yavaşça salladı.

"Peki, söylediklerinizi yapacağım," dedi.

"Tek başına."

"Beni kimse görmeyecek. Cesedi kent dışına bir yerlerde bırakacağım ve bu soruşturmadan da ben sorumlu olacağım."

"Onlara söyleyeyim de," dedi Scheepers. "Geri geldiğinde sana kapıyı açsınlar."

Borstlap evden çıktı.

Miranda, Jan Kleyn'ın cesedini battaniyeyle örttü. Scheepers birden çevresindeki tüm yalan dolandan sıkıldığını ve bıktığını hissetti.

"Onu kızınızın vurduğunu biliyorum," dedi. "Ama bu önemli değil. En azından benim açımdan. Eğer sizin için önemliyse bu sorunu kendi içinizde çözmeniz gerekecek. Ceset bu akşam bu evden çıkarılacak. Az önce benimle beraber buraya gelen polis memuru cesedi alacak. Bunun bir intihar olduğunu açıklayacak. Hiç kimse tam olarak ne olduğunu asla öğrenemeyecek. Bu konuda size garanti verebilirim."

Scheepers, Miranda'nın gözlerinde bir şaşkınlık belirtisi fark etti.

"Bir bağlamda belki gerçekten de intihar etmiş sayılır," dedi. "Onun gibi yaşantısı olan bir insan zaten başka türlü davranamazdı."

"Ağlayamıyorum bile," dedi Miranda. "Hiçbir şey hissetmiyorum."

Matilda birdenbire, "Ondan nefret ediyordum," dedi.

Scheepers, onun ağladığını fark etti.

Bir insan öldürmek hiç de kolay değil, diye geçirdi içinden. Ne denli nefret ederse etsin, kendini ne denli çaresiz hissederse hissetsin yine de ruhu asla iyileşmeyecek bir yara alıyor insanın. Ne de olsa o babasıydı, elbette babasını kendisi seçmedi ama yine de babasıydı.

İki kadının yalnız kalmaya gereksinimi olduğunun bilincinde, gitmeye hazırlandı. Miranda geri gelmesini rica ettiğinde de buna karşı çıkmadı.

"Buradan taşınacağız," dedi Miranda.

"Nereye gideceksiniz?"

Miranda kollarını iki yana açtı.

"Buna ben tek başıma karar veremem," dedi. "Matilda'nın karar vermesi belki de daha iyi olur."

Scheepers akşam yemeği için evine gitti. Yemek boyunca çok düşünceliydi. Judith bu özel görevinin daha ne kadar süreceğini sorduğunda kendini suçlu hissetti.

"Yakında bitecek," dedi.

Gece yarısından az önce Borstlap telefon etti.

"Jan Kleyn'ın intihar ettiğini haber vermek istedim," dedi. "Yarın sabah Johannesburg'la Pretoria arasındaki bir otoparkta cesedini bulacaklar."

Artık kim güçlü, diye geçirdi içinden Scheepers. Örgüt'ü şimdi kim yönetecek bakalım?

Müfettiş Borstlap, Johannesburg'un en eski mahallelerinden Kensington'da oturuyordu. Karısı orduda gece hemşiresiydi. Üç çocuğu da evden ayrıldığından Borstlap hafta arası akşamları evde genellikle yalnız oluyordu. Eve geldiğinde genellikle çok yorgun olduğundan televizyon izlemenin dışında bir şey yapacak gücü kalmıyordu. Bazen de bodrum katında oluşturduğu hobi odasına giderdi. İnsan şekilleri yapardı. Bunu babasından öğrenmişti ama onun kadar yetenekli değildi bu konuda. Ama siyah bir kâğıda insan yüzleri çizerek onları dikkatle kesmek Borstlap'ı çok rahatlatıyordu. O akşam, Jan Kleyn'ı bir süre önce bir cinayetin işlendiği otoparka götürüp bıraktığında kendini oldukça tedirgin hissetmişti. Bu kez çocuklarının yüzlerini kesecekti ama Scheepers'la geçirdiği son birkaç günlük çalışma aklından hiç çıkmıyordu. Aslında genç savcıyla birlikte çalışmaktan çok memnun kalmıştı. Scheepers zeki ve dinamik biriydi. Hatalarını kabul ederdi. Ama Borstlap yine de onun gerçek görevinin ne olduğunu çok merak ediyordu. Bunun Nelson Mandela'ya yapılacak bir suikast girişimiyle ilgili olduğunun farkındaydı. Ama bu suikast girişiminin içinde Jan Kleyn'ın olduğunun dışında da fazla bir şey bilmiyordu.

Scheepers pazartesi sabahı İsveç'ten gelen o garip teleks mesajını görünce hemen kollarını sıvadı. Birkaç saat sonra Victor Mabasha'nın kayıtlarını buldular ve onun profesyonel bir katil olduğu ortaya çıktığındaysa heyecan doruk noktasına ulaşmıştı. Victor Mabasha hiç mahkum olmamıştı. Onunla ilgili kayıtları okuyunca delikanlının son derece zeki olduğu ve işini çok dikkatli yaptığı ortaya çıkmıştı. Son ola-

rak Durban yakınlarında Umtata kasabasının hemen dışındaki Ntibane köyünde oturduğunu saptadılar. 3 Temmuz için alınması gereken önlemleri anında artırdılar. Borstlap hemen Umtata'daki meslektaşlarıyla bağlantı kurdu ve gözlerini Victor Mabasha'dan ayırmamalarını istedi. Aynı gün öğleden sonra Scheepers'la Borstlap oraya gittiler. Bölge polisine katılarak şafakla birlikte Victor Mabasha'nın gecekondusuna baskın düzenlediler. Gecekonduda kimse yoktu. Scheepers düş kırıklığını saklamakta zorlanıyordu ve Borstlap bundan sonra ne yapacaklarını merak ediyordu. Johannesburg'a geri döndüler ve Victor Mabasha'nın bulunması için tüm olanaklarını seferber ettiler. Medyaya konuyla ilgili haberin sızmaması için gereken önlemleri aldılar. Zaman aleyhlerine işliyordu ve aradıkları adama ilişkin en küçük bir ipucu bile bulamamışlardı. Jan Kleyn da ölmüştü.

Borstlap esneyerek makası masanın üstüne bırakarak gerindi.

Ertesi gün her şeye yeniden başlayacağız, diye geçirdi içinden. Önemli gün ister 12 Haziran isterse 3 Temmuz olsun daha vakit vardı.

Borstlap, Cape Town'u gösteren ipuçlarına Scheepers kadar güvenmiyordu. Ama onun ulaştığı sonuçları da göz önünde tutmaktan yanaydı.

28 Mayıs Perşembe sabahı saat sekizde Scheepers, Borstlap'la buluştu.

"Jan Kleyn bu sabah saat altı civarında bulundu," dedi Borstlap. "Motosikletli bir genç otoparkta durunca cesedi görmüş ve hemen polise haber vermiş. Olay yerine giden ilk polis arabasıyla bağlantı kurdum. Jan Kleyn'ın intihar ettiğini ileri sürdüler."

Scheepers başını evet dercesine salladı. Müfettiş Borstlap'ı asistan olarak istemekle akıllıca bir seçim yapmış olduğunu görüyordu.

"12 Haziran'a iki hafta var," dedi. "3 Temmuz'a da yaklaşık bir ay. Yani, Victor Mabasha'nın izini sürmek için hâlâ zamanımız var. Ben polis değilim ama bunun bir hayli uzun bir zaman olduğunu düşünüyorum."

"Olabilir de olmayabilir de," dedi Borstlap. "Victor Mabasha deneyimli bir katil. Uzun bir süre ortaya çıkmayabilir. Bir köyde gizlenebilir ve onu asla bulamayabiliriz."

"Bulmak zorundayız," diye karşı çıktı Scheepers. "Bana verilen yetkinin sınırsız kaynaklar içerdiğini unutma."

"Bu onu bulmak için iyi bir yöntem değil," dedi Bortslap. "Soweto'yu tepeden tırnağa araması için orduyu seferber edebilir, sonra da paraşütçü birliklerini yollayabilirsin ama onu yine de bulamayabilirsin. Öte yandan da bir de ayaklanmayla başa çıkmak zorunda kalırsın."

Scheepers, "Peki, sen ne düşünüyorsun?" diye sordu.

"Elli bin randlık bir ödül koy," dedi. "Ondan sonra da yeraltı dünyasına Victor Mabasha'ya ilişkin bilgi verecek kişiye bunun bedelini ödemeye hazır olduğumuz haberini yay. Bu da bize onu yakalama şansını verir."

Scheepers onu kuşkuyla süzdü.

"Polis işini böyle mi halleder?"

"Her zaman değil ama ara sıra."

Scheepers omuz silkti.

"Bu tür şeyleri bilen sensin," dedi. 'Ben işin para kısmıyla ilgilenirim."

"Haber bu akşam gerekli yerlere sızacak."

Scheepers dikkatini Durban'a çevirdi. En kısa zamanda Nelson Mandela'nın konuşacağı stadyumu incelemeliydiler. Yerel polisin ne tür güvenlik önlemleri alacağını öğrenmeliydiler. Victor Mabasha'yı bulamazlarsa nasıl bir yol izleyeceklerine ilişkin bir strateji saptamaları gerekiyordu. Borstlap, Scheepers'ın diğer alternatifi Durban kadar ciddiye almayışından endişe duyuyordu. Bu konuda bir şey söylemedi ama Cape Town'daki meslektaşlarından biriyle bağlantı kurarak kendisi için bazı araştırmalar yapmasını rica etti.

Aynı gece Borstlap düzenli olarak bilgi aldığı bazı muhbirlerle bağlantı kurdu.

Elli bin rand oldukça iyi bir paraydı.

Victor Mabasha'nın aranmasının ciddi olarak başladığından artık emindi.

34.

10 Haziran Çarşamba günü doktor, Kurt Wallander'e hastalık izni verdi. Wallander'i içine kapanık ve son derece gergin bulan doktora göre hastanın kafası karışık olduğundan kendisini üzen şeyin ne olduğunu bilemiyordu. Karabasanlardan, uykusuzluktan, mide ağrılarından, kalbinin duracağını düşündüğünden yaşadığı panik ataklardan bir başka deyişle insanı sinir krizinin eşiğine getiren stresin en bilinen belirtilerinden söz etmişti. Bu noktada Wallander'in gün aşırı doktoru görmesi gerekiyordu. Semptomları her defasında değişiyor ve doktoru her gördüğünde hangisinin daha kötü olduğuna ilişkin farklı görüşler ileri sürüyordu. Her şey ani ağlama krizleriyle başlamıştı. Durumun ciddiyetini gören ve sonunda çok ağır bir depresyon geçirdiğini gören doktor, Wallander'e hastalık izni vermiş ve anti-depresan ilaçlar yazmıştı. Kısa bir zaman önce bir insanı öldürmüş, bir diğerinin de canlı canlı yanmasına neden olmuştu. Kızına kaçması için yardım ederken ölen bir başka kadının sorumluluğunu da üstünden atamamıştı. Ama her şeyin ötesinde en çok Victor Mabasha'nın ölümüne üzülüyor ve bu konuda kendini suçlayıp duruyordu. Konovalenko'nun ölümüyle oluşan tepki doğaldı. Artık izi sürülecek birileri kalmamıştı. Depresyonun başlangıcında Wallander'in üstündeki baskılar çok yoğundu ama zamanla bu baskılar ortadan kalkıyordu. Evini düzene koymaya artık zamanı olacaktı. Birkaç ay sonra iş arkadaşları Wallander'in işe geri gelmeyeceğini düşünmeye başlamışlardı. Wallander'in Danimarka'ya, Karayip adalarına gittiğine ilişkin haberler karakola gelmeye başladığında bazı arkadaşları *onun erken emekli olacağını* düşünmeye başlamıştı. Bu düşünce arkadaşlarını üzmüştü ama Wallander emekliye ayrılmadı. Aradan uzunca bir zaman geçmesine karşın yine de işinin başına döndü.

Hastalık izni almasının söylendiği gün güney Skåne'de sıcak, rüzgârsız bir hava vardı ve Wallander ofisinde oturuyordu. Masasını toplayıp karakoldan çıkmadan önce yapması gereken bazı bürokratik iş-

leri vardı. Kendini bir belirsizlik duygusuna kaptırmıştı ve işe bir daha ne zaman dönebileceğini kestirmeye çalışıyordu.

Evinde uykusuz geçen bir geceden sonra sabahın altısında işe gitmişti. Sabahın o sessiz saatlerinde Louise Åkerblom cinayetine ve ondan sonra gelişen olaylara ilişkin raporunu sonunda tamamlamıştı. Yazdıklarını okumaya başladığında bir kez daha gerçekleştirmeyi asla düşünmediği yolculuğu yineliyormuş gibi bir duyguya kapılmıştı. Raporunda bazı konuları gerçekten çok farklı bir şekilde ele almak zorunda kalmıştı. Victor Mabasha'yla yaptığı işbirliğinden asla söz etmemişti. Bazı davranışlarına ilişkin yaptığı çelişkili açıklamalar beklediği gibi kuşkuyla karşılanmamıştı. Bunun bir insanı öldürdüğü için acımayla karışık bir duygudan kaynaklandığını düşünüyordu.

Kalın raporu masanın üstüne koyarak pencereyi açtı. Uzaklardan bir yerden gelen bir çocuk kahkahası duydu.

Peki, ama benim yaptıklarım ne olacak, diye geçirdi içinden. Olanları artık denetleyemediğim bir ortamda buluverdim kendimi. Bir polisin yapabileceği her hatayı yaptım ve bununla da kalmayıp kızımın yaşamını tehlikeye attım. Kızım mahzende zincire vurulduğunda yaşadığı o korkunç günlerden ötürü beni suçlamadığını söyledi. Ama bu gerçekten doğru mu? Buna nasıl inanabilirim? İlerde karabasan, bunalım ve nedensiz iç sıkıntıları olarak ortaya çıkabilecek acılarına ben neden olmadım mı? Asla kaleme alamayacağım raporum aslında bu sözcüklerle başlamalı. Bugün biten diğer rapor bana hastalık izni aldırdı.

Masasına geri dönüp, oturdu. Gece boyunca gözünü kırpmamıştı ama yorgunluğu depresyonundan kaynaklanıyordu. Bu yorgunluğun depresyondan kaynaklandığı gerçekten doğru muydu acaba? Bundan sonra nelerin olabileceğini düşündü. Doktoru yaşadıklarıyla başa çıkabilmesi için profesyonel bir yardım alması gerektiğini vurgulamıştı. Wallander bunu mutlaka yapılması gereken bir emir olarak değerlendirmişti. İyi de, doktora ne anlatacaktı?

Masanın üstünde babasının düğün davetiyesi duruyordu. Davetiye geldiğinden bu yana kaç kez okuduğunu hatırlamıyordu. Babası evinin

işlerini gören yardımcısıyla on gün sonra evleniyordu. Olayların en karışık olduğu hafta kendisini görmeye gelen kız kardeşi Kristina'yla bu konuyu defalarca tartışmış ve kardeşinin bu evlilik hikâyesine bir son vereceğini ümit etmişti. Oysa artık babasının evleneceği açıkça ortadaydı. Babasının uzun bir zamandan beri hiç bu denli neşeli olmadığının da farkındaydı. Nikâh töreninin gerçekleşeceği stüdyonun arka bölümündeki büyük perdeyi her zamanki gibi yine aynı desenleriyle boyamıştı. Bunun babasının diğer tablolarından tek farkı hepsinden çok daha büyük olmasıydı. Wallander, babasının nişanlısı Gertrud'la da konuşmuştu. Aslında o da Wallander'le konuşmak istiyordu ve Wallander bu konuşma sırasında Gertrud'un babasına karşı büyük bir sevgi beslediğine tanık olmuştu. Bundan çok etkilenmiş ve babasıyla evleneceğine çok sevindiğini söylemişti.

Kızı bir hafta önce Stockholm'e dönmüştü. Düğünde bulunacak sonra da oradan İtalya'ya gidecekti. Bu da Wallander'e eski yalnızlığını bir kez daha hatırlatmıştı. Başını nereye çevirirse çevirsin karşısına yoğun bir boşluk çıkıyordu. Konovalenko'nun öldüğü akşam Sten Widén'in evine gitmiş ve arkadaşının neredeyse tüm viskisini bitirmişti. Sarhoş olduktan sonra da moralini bozan çaresizlikten ve yalnızlıktan söz etmeye başlamıştı. Sten Widén ara sıra ahırda çalışan kızlarla yatağa girmesine karşın Wallander onunla aynı kaderi paylaştığını düşünüyordu. Wallander uzun bir aradan sonra yeniden görüşmeye başladığı Sten Widén'le bu kez hiç kopmamaları gerektiğine inanıyordu. Elbette gençlik yıllarında paylaştıkları dostluğun aynısını yaşayamayacaklardı. O dostluğun bir daha asla geri gelmeyeceğini ve yeniden aynı şekilde oluşmayacağını biliyordu.

Kapının vurulmasıyla birlikte kendine geldi. Şaşırmıştı. Karakolda geçirdiği son günlerde insanlarla birlikte olmamaya özen gösteriyordu. Kapı açıldı ve Svedberg çekingen bir tavırla başını uzattı.

"Bir süre burada olmayacağını duydum," dedi.

Wallander arkadaşına buruk bir ifadeyle baktı.

"Öyle gerekiyormuş," dedi burnunu silerek.

Svedberg, arkadaşının bir hayli duygusal olduğunu fark ederek konuyu değiştirdi.

"Louise Åkerblom'un evindeki çekmecenin içinde bulduğun kelepçeleri hatırlıyor musun?" diye sordu.

Wallander evet dercesine başını salladı. Ona göre o kelepçeler herkesin karakterindeki gizemli yanı simgeliyordu. Daha geçen gün kendi kelepçelerinin nerede olduğunu düşünmüştü.

"Dün evde dolabımı temizliyordum," dedi Svedberg. "Atmaya karar verdiğim birçok dergi vardı. Ama nedense atmaya kıyamadım ve oturup karıştırmaya başladım. Son otuz yılı kapsayan sahne sanatçılarına ilişkin bir yazı gözüme ilişti. Houdini'nin Oğlu diye tanınan bir sihirbazın resmi de vardı. Adamın gerçek adı Davidsson'muş ve kapalı metal kutularla kelepçeleri açabiliyormuş ama sonra mesleğini bırakmış. Neden bırakmış biliyor musun?"

Wallander başını salladı.

"Işığı görmüş ve yeniden iyi bir Hıristiyan olmaya karar vermiş. Hangi mezhebe katılmış dersin?"

Wallander düşünceli bir tavırla, "Metodistlere," diye karşılık verdi.

"Evet. Yazıyı baştan sona okudum. Sonunda adam evlenip çoluk çocuğa karışmış. Kızlarından birinin adı da Louise'miş. Bu Louise Davidsson daha sonra Robert Åkerblom adında bir adamla evlenmiş."

"Kelepçeler," dedi Wallander düşünceli bir sesle.

"Babasından kalan bir anı," dedi Svedberg. "Her şey bu denli basit işte. Ne düşündüğünü bilmiyorum. Ama kelepçeleri bulduğunda kafamın içinden geçenleri çocukların öründe yinelemek istemediğim bazı şeyler düşündüğümü itiraf etmeliyim."

"Ben de," diye onayladı Wallander.

Svedberg ayağa kalktı. Kapının önünde durdu, başını çevirip arkadaşına baktı.

"Bir şey daha var," dedi. "Peter Hanson'u hatırlıyor musun?"

"Şu hırsızı mı?"

"Evet. Ona senin evinden çalınan malların piyasada satılıp satılmamasıyla ilgilenmesini söylediğimi belki hatırlıyorsun. Dün beni aradı.

Eşyalarının çoğunu bulamamış ama senin olduğunu söylediği bir CD'yi bulduğunu ileri sürüyor."

"Hangisi olduğunu söyledi mi?"

"Bir yere yazmıştım," dedi Svedberg ceplerini karıştırarak. Küçük kâğıt parçasını bulup çıkardı.

"*Rigoletto*," diye okudu kâğıttan. "Verdi."

Wallander gülümsedi.

"Onu özlemişim," dedi. "Peter Hanson'a saygılarımı ve teşekkürlerimi ilet."

"O bir hırsız," dedi Svedberg. "Onun gibi insanlara teşekkür etmemelisin."

Svedberg gülerek odadan çıktı. Wallander işlerini bitirmek için çalışmaya başladı. Saat on bir olmuştu, her şeyi on ikiye değin bitirmek istiyordu.

Telefon çaldı. Önce açmamayı düşündü ama sonra açtı.

"Bir bey Başmüfettiş Wallander'le görüşmek istiyor," dedi Wallander'in tanımadığı bir kadın sesi. Tatile çıkan Ebba'nın yerine gelen memur olmalı, diye geçirdi içinden.

"Başkasıyla görüşsün," dedi Wallander. "Kimseyle konuşacak halde değilim."

"Sizinle görüşmek konusunda çok ısrar ediyor," dedi görevli. "Başmüfettiş Wallander'le görüşme konusunda direniyor. Çok önemli olduğunu ileri sürüyor. Danimarkalıymış."

"Danimarkalı mı?" diye sordu Wallander. Şaşırmıştı. "Ne hakkında görüşecekmiş?"

"Bir Afrikalı'yla ilgiliymiş."

Wallander bir an düşündü.

"Odama gönder," dedi sonra da.

Wallander'in ofisinden içeri giren adam Dragør'dan geldiğini ve adının Paul Jørgenson olduğunu söyledi. Oldukça uzun boylu ve yapılıydı. El sıkıştılar. Wallander ona oturmasını söyledi. Jørgenson oturup, bir puro yaktı. Wallander pencerenin açık olmasından memnundu. Çekmecelerini karıştırarak bir küllük buldu.

"Size söylemek istediğim bir şey var," dedi Jørgenson. "Ama söylesem mi diye hâlâ kararsızım."

Wallander kaşlarını hayretle kaldırdı.

"Buraya gelmeden önce kararını vermen gerekirdi," dedi.

Olağan koşullarda böylesi bir davranışa sinirlenirdi. Oysa sesinin hiç de sinirli çıkmadığını fark etti.

"Bu senin yasaları biraz çiğneyip çiğnemeyeceğine bağlı," dedi Jørgenson.

Wallander adamın kendisiyle dalga geçip geçmediğini anlamaya çalıştı. Eğer niyeti öyleyse, bunu yapmak için kötü bir zaman seçmişti. Adamı bir an önce başından savmaya karar verdi.

"Bir Afrikalı hakkında önemli bir şey söylemek istiyormuşsun," dedi. "Eğer dediğin gibi gerçekten de önemliyse o zaman belki yasaları biraz delebilirim. Ama bu konuda söz vermiyorum. Kararını kendin vermelisin. Ve bunu da hemen şimdi yapmalısın."

Jørgenson gözlerini kısarak Wallander'e purosunun dumanları arasından baktı.

"Peki."

"Dinliyorum," dedi Wallander.

"Ben Dragør'da balıkçılık yapıyorum. Balıkçı teknemin, evimin ve akşamları içtiğim bir iki biranın parasını ödeyebilecek kadar kazanıyorum. Ama insanın karşısına daha fazla kazanma fırsatı çıkarsa elbette bunu geri çevirmez. Cep harçlığımı çıkarmak için ara sıra turistleri de gezdiririm. Bazen de birilerini İsveç'ten çıkarmam istenir. Bu sık *olmaz*, yılda bir ya da iki kez böylesi fırsatlar karşıma çıkar. Genellikle feribotu kaçıranlar tekneyle karşı kıyıya geçmek isterler. Birkaç hafta önce bir gün öğleden sonra Limhamn'a gittim. Teknemde yalnızca bir tek yolcu vardı."

Wallander'den bir tepki beklercesine konuşmasına ara verdi. Ama Wallander bir şey söylemedi yalnızca başını sallamakla yetindi.

"Yolcum bir zenciydi," diye sürdürdü konuşmasını Jørgenson. "Yalnızca İngilizce konuşuyordu. Çok kibardı. Yolculuk boyunca dümenin

yanında durdu. Bu yolculuğun özel bir yanı daha vardı. Önceden haber verilmişti. Danimarka dilini çok iyi bilen o İngiliz, bir sabah iskeleye geldi ve bana bir tek yolcuyla kısa bir yolculuk yapıp yapamayacağımı sordu. Bu işin altında önemli bir şeyler olduğundan kuşkulandığım için adamdan oldukça yüksek bir fiyat istedim. Beş bin kron istedim. Ama adam umursamadan elini cebine atıp beş bin kronu anında ödedi."

Anlatılanlar Wallander'in ilgisini çekmişti. Bir an için her şeyi unutarak kendini Jørgenson'un anlattıklarına kaptırdı. Başıyla devam etmesini işaret etti.

"Çok küçük yaşlardan beri denizdeyim," dedi Jørgenson. "İngilizcem fena değildir. İsveç'e neden gittiğini sordum adama. Arkadaşlarını görmeye gittiğini söyledi. Ne kadar kalacağını sordum, en geç bir ay içinde Afrika'ya döneceğini söyledi. Garip bir şeylerin döndüğünü hissettim. Belki de İsveç'e yasadışı yollardan girmeye çalışıyordu. Tüm bunlar bir süre önce olduğundan artık bunları kanıtlamanın yolu yok, tabii."

Wallander elini kaldırdı.

"Hadi biraz daha derine inelim," dedi. "Bu hangi gün olmuştu?"

Jørgenson öne doğru uzanarak Wallander'in masasındaki takvime baktı.

"13 Mayıs, Çarşamba," dedi. "Akşamüstü altı civarında."

Uyuyor, diye geçirdi içinden Wallander. Bu, Victor Mabasha'nın yerine gönderilen adam olmalıydı.

"Yaklaşık bir ay kalacağını mı söylemişti?"

"Öyle galiba."

"Galiba mı?"

"Hayır, eminim."

"Devam et," dedi Wallander. "Ayrıntıları anlatmayı da unutma."

"Havadan sudan sohbet ettik," dedi Jørgenson. "Dostça bir yaklaşımı vardı. Ama aynı zamanda da tetikteymiş gibi bir izlenim veriyordu. Limhamn'a vardık. Demir attım ve Afrikalı kıyıya çıktı.

"Ücretimi daha önceden aldığım için, hemen geriye döndüm. Geçen gün eski bir İsveç akşam gazetesi elime geçmeseydi bunları hatır-

lamayacaktım bile. Gazetenin birinci sayfasında yayınlanan resmi bir yerlerden hatırlıyordum. Polisle silahlı çatışmaya giren adamın resmi."

Bir an için sustu.

"Resmin yanında senin de bir fotoğrafın vardı."

Wallander yanıtı bilmesine karşın, "Hangi günün gazetesiydi?" diye sordu.

"Galiba perşembenindi," dedi Jørgenson duraksayarak. "Ya da 14 Mayıs'ın olabilir."

"Devam et," dedi Wallander. "Gerekirse buna sonra döneriz."

"Resmi hatırladım," dedi Jørgenson. "Ama nereden hatırladığımı düne kadar çıkaramamıştım. O Afrikalı'yı Limhamn'da kıyıda bıraktığımda onu bekleyen son derece iriyarı bir adam vardı. Sanki görünmek istemiyor gibi bir hali vardı adamın. Olayları yeniden gözden geçirdim ve önemli olabileceğini düşünerek buraya geldim."

"Doğru olanı yapmışsın," dedi Wallander. "İsveç'e yasadışı yollardan giren birine yardım ettiğin gerçeğini gözardı edeceğim. Ama bu olayla senin gerçekten de başka bir ilişkin yoksa tabii."

"Elbette yok," dedi Jørgenson.

"Bana şu Afrikalıyı anlat," dedi Wallander.

"Yaklaşık otuz yaşlarındaydı. İri yapılı, güçlü ve uysal."

"Başka?"

"Hatırlamıyorum."

Wallander kalemini masanın üstüne koydu.

"Buraya gelmekle doğru olanı yaptın," dedi.

Jørgenson, "Önemli olup olmadığını bilmiyordum," diye karşılık verdi.

"Hem de çok önemli," dedi Wallander.

Ayağa kalktı.

"Buraya gelip bunları bana anlattığın için teşekkür ederim."

"Önemli değil," dedi Jørgenson giderken.

Wallander, Güney Afrika'ya teleksle gönderdiği raporun kopyasına bir göz attı. Bir an düşündü sonra da Stockholm'deki İsveç İnterpol'üne telefon etti.

"Ystad'dan Başmüfettiş Wallander," dedi telefona yanıt verildiğinde. "23 Mayıs Cumartesi günü, Güney Afrika İnterpol'üne bir teleks yollamıştım. Buna yanıt verilip verilmediğini öğrenmek istiyorum."

"Eğer verilmiş olsaydı mutlaka haberiniz olurdu," dedi görevli.

"Emin olmak için lütfen bir bakın," diye rica etti Wallander.

Birkaç dakika sonra görevli telefona geldi.

"Bir sayfalık teleks mesajı 23 Mayıs akşamı Johannesburg'daki İnterpol'e ulaştırılmış. Alındı onayının dışında bir yanıt verilmemiş."

Wallander kaşlarını çattı.

"Bir sayfa mı?" dedi. "Ben iki sayfa göndermiştim."

"Kopyası şu anda yanımda. Galiba hepsi gönderilememiş."

Wallander masanın üstünde duran kendi kopyasına baktı.

Eğer söylendiği gibi mesajın yalnızca birinci sayfası gönderildiyse Güney Afrika polisi Victor Mabasha'nın öldüğünü ve yerine başka birinin gönderileceğini öğrenememişti.

Ayrıca suikast girişiminin, Sikosi Tsiki'nin Jørgenson'a en geç bir ay sonra döneceğini söylediği 12 Haziran'da olabileceği de Güney Afrikalı yetkililer tarafından varsayılabilirdi.

Wallander bunun neden olabileceği karışıklıkları tahmin edebiliyordu.

Güney Afrika polisi ölü bir adamı arayıp duracaktı.

O gün 11 Haziran Perşembe'ydi ve suikast büyük bir olasılıkla 12 Haziran günü gerçekleşecekti.

Yani ertesi gün.

"Böyle bir şey nasıl olabilir?" diye haykırdı ahizeye. "Mesajımın nasıl olur da yalnızca yarısını gönderirsiniz?"

"Bilmiyorum," diye karşılık verdi görevli. "Bundan sorumlu olan kişiyle konuşsanız daha iyi olacak."

"Başka zaman konuşurum," dedi Wallander. "Hemen şimdi mesajı yeniden gönderiyorum. Ve bunun derhal Johannesburg'a ulaşması gerekiyor."

"Biz her şeyi anında göndeririz."

Wallander öfkeyle telefonu kapattı. Böylesi bir beceriksizliği anlamakta zorlanıyordu.

Bir tepki göstermek yerine daktilosuna temiz bir kâğıt koydu ve kısa bir not yazmaya başladı. *Victor Mabasha artık hayatta değil. Onun yerine Sikosi Tsiki adında birini arayın. Otuz yaşlarında, yapılı biri. Bu en son ve güncel mesajdır. Victor Mabasha'nın hayatta olmadığını bir kez daha yineliyorum. Büyük bir olasılıkla Sikosi Tsiki onun yerini aldı. Elimizde resmi yok. Parmak izleri araştırılıyor.*

Notunu imzaladıktan sonra danışmaya götürdü.

"Bunun derhal Stockholm'deki İnterpol merkezine gönderilmesi gerekiyor," dedi. Danışmadaki görevliyi tanımıyordu.

Görevlinin yanında durarak mesajı göndermesini izledi. Sonra da ofisine geri döndü. Çok geç kalınmış olabileceğinden korkuyordu.

Eğer hastalık izni almamış olsaydı, teleks mesajını yarım göndermekten kimin sorumlu olduğunun derhal araştırılmasını isterdi. Ama artık buna ayıracak zamanı yoktu.

Masasının üstündeki kâğıtları temizlemeyi sürdürdü. İşi bittiğinde saat bire geliyordu. Masasını temizlemişti. Arkasına bakmadan, ofisinden çıktı ve kapıyı kapattı. Holde kimseler yoktu. Karakoldan, danışmadaki görevlinin dışında kimselere görünmeden dışarı çıktı.

Yapması gereken bir tek şey kalmıştı. Onu da yaptıktan sonra işleri bitmiş olacaktı.

Yokuşu çıktı, hastanenin önünden geçti ve sola döndü. Yürürken sürekli olarak herkesin kendisine baktığını sanıyordu. Elinden geldiğince dikkatleri üstüne çekmemeye çalıştı. Meydana geldiğinde bir gözlükçüye girerek *güneş gözlüğü satın* aldı. Sonra da Hamngatan'ı geçip Österled otoyolundaki köprüden geçerek dokların bulunduğu yere geldi. Burada yazları açık olan bir kafe vardı. Yaklaşık bir yıl önce bu kafede Riga'daki Baiba Liepa'ya *bir mektup* yazmıştı. Ama mektubu *postalamamıştı. İskelede yürümüş* ve mektubu yırtıp suya atmıştı. Oysa şimdi genç kadına bir mektup daha yazmak istiyordu ve bunu kesinlikle postalayacaktı. Ceketinin cebinde mektup kâğıdıyla pul yapıştırılmış bir zarf vardı. Gölgelik bir köşeye oturarak kahve ısmarladı ve bir yıl

öncesini düşündü. O günlerde de içi çok sıkılıyordu. Ama şimdiki sıkıntıyla o günlerdeki sıkıntısını kıyaslamak olanaksızdı. Aklına gelenleri belli bir sıra gözetmeksizin yazmaya başladı. Oturduğu kafeyi, havayı, denizden geçen yeşil balık ağlı tekneyi anlatmaya koyuldu. Deniz havasını betimlemeye çalıştı. Sonra da duygularını yazmaya başladı. İngilizcede doğru sözcükleri bulmakta zaman zaman güçlük çekiyordu ama yine de yazmayı sürdürdü. Belirsiz bir süre için kendisine verilen hastalık izninden ve eski işine geri dönüp dönmeyeceğine henüz karar vermediğinden söz etti. Bu, benim son görevim de olabilir, diye yazdı. Üstelik bu görevi başarıyla tamamlamadım. Seçtiğim bu mesleğin bana uygun olmadığını düşünmeye başladım. Oysa uzunca bir süre bunun tersinin doğru olduğuna inanmıştım. Ama artık emin değilim.

Yazdıklarını okudu. Okudukları kendisine belirsiz ve karışık gelmişti ama yeniden yazmak istemediğinden kâğıdı katladı, zarfa koyup, yapıştırdı ve garsonu çağırarak hesabı istedi. Yakındaki marinada postane vardı. Postaneye giderek mektubu attı. Sonra da dalgakıranda yürüdü ve taş yığınlarından birinin üstüne oturdu. Polanya'dan gelen feribot rıhtıma yaklaşmak üzereydi. Denizin rengi gri, mavi ve yeşilin karışımıydı. Birden o sisli gecede rıhtımda bulduğu bisiklet geldi aklına. Bisiklet hâlâ babasının arka bahçesinde saklı duruyordu. Geri götürmeye karar verdi.

Yarım saat sonra ayağa kalkarak Mariagatan'a doğru yürüdü. Kapıyı açıp durdu.

Odanın ortasında yepyeni bir CD seti duruyordu. Tam üstüne de bir kart iliştirilmişti.

Bir an önce iyileş ve geri dön. İş arkadaşların.

Svedberg'e tamircilerin eve girip evi onarmaları için verdiğim yedek anahtar demek hâlâ onda, diye geçirdi içinden. Gözleri dolmuştu. Cihazın yanına oturdu. Çok etkilenmişti. Kendine hâkim olmakta zorlanıyordu. Ama yine de böylesi bir davranışı hak etmediğini düşünüyordu.

Aynı gün, 12 Haziran Perşembe günü İsveç'le Güney Afrika arasındaki teleks hatlarında öğlen saat on ikiyle gece saat ona dek süren bir

arıza oldu. Bu yüzden de Wallander'in mesajı gecikmişti. Gece görevlisi Güney Afrika'daki meslektaşlarına mesajı gönderdiğinde saat on buçuk olmuştu. Mesaj alınmış, kaydedilmiş ve ertesi sabahki dağıtım için mesaj sepetine konulmuştu. Ama bir görevli Scheepers adında bir savcının İsveç'ten gelen tüm mesajların kopyalarının hiç zaman yitirilmeden ofisine gönderilmesine ilişkin gelen yazılı emri hatırlamıştı. Teleks odasındaki polis akşamüstü ya da gece geç saatlerde gelen mesajları ne yapmaları gerektiğini hatırlamıyordu. Özel dosyaların birinde olması gereken Scheepers'ın yazılı emrini de bulamıyordu. Nöbetçi polislerden biri mesajın ertesi sabaha dek, beklemesi gerektiğini ileri sürerken diğeri yazılı emri bulamadığı için çok öfkelenmişti. Uykusunun açılması için yazıyı aramaya başladı. Yarım saat sonra yanlış bir dosyaya kaldırılmış emri buldu. Scheepers'ın gönderdiği yazıda geç saatlerde gelen mesajların saat kaç olursa olsun mutlaka telefonla kendisine bildirilmesi açık seçik bir dille belirtilmişti. Saat gece yarısına yaklaşıyordu. Bu aksiliklerin ve hataların sonunda Scheepers'a ancak 12 Haziran Cuma gece yarısını üç geçe telefon edilebilmişti. Scheepers suikast girişiminin Durban'da gerçekleşeceğine yürekten inanmasına karşın yine de uyumakta güçlük çekiyordu. Karısı Judith uyuyordu ama o sağa sola dönüp duruyordu. Borstlap'ı Cape Town'a yanına alamadığına üzülüyordu. Victor Mabasha'yla ilgili tek bir haber alamamaları da garipti. Borstlap defalarca Victor Mabasha'nın ortadan yok olmasında oldukça garip bir şeylerin olduğunu söylemişti. Başucundaki telefon çaldığında karısı bir şeyler mırıldanarak arkasını dönmüştü. Scheepers sanki bu telefonu bekliyormuşcasına heyecanla ahizeye uzandı. İnterpol nöbetçi memurunun okuduklarını can kulağıyla dinledi. Komodinin üstündeki kalemi aldı, memura ismi bir kez daha yinelemesini söyledi.

Sikosi Tsiki.

Telefonu kapattı. Yatağında oturdu. Judith de uyanmış meraklı gözlerle kocasına bakıyordu.

"Bizim için tehlikeli bir şey yok ama," dedi. "Başka biri için son derece tehlikeli olabilir."

Borstlap'ın numarasını çevirdi.

"İsveç'ten yeni bir mesaj gelmiş," dedi. "Adamın adı Victor Mabasha değil, Sikosi Tsiki. Suikast büyük bir olasılıkla yarın gerçekleştirilecek."

"Lanet olsun!" dedi Borstlap.

Hiç zaman yitirmeden Scheepers'ın ofisinde buluşmaya karar verdiler.

Judith kocasının korktuğunu görüyordu.

"Ne oldu?" diye sordu bir kez daha.

"Olabilecek en kötü şey," diye yanıt verdi.

Sonra da gecenin karanlığına daldı.

Saat gece yarısını on dokuz dakika geçiyordu.

35.

12 Haziran Cuma günü Cape Town'da hava açık ama serindi. Sabahın erken saatlerinde denizden gelen sis artık dağılmıştı. Güney Kutbu'na kış gelmek üzereydi. Yün şapkalı ve kalın ceketli birçok Afrikalı işe gitmek üzere yola koyulmuştu bile.

Nelson Mandela, Cape Town'a birgün önce gelmişti. Şafakla beraber uyandığında önünde uzanan günü düşündü. Robben Adası'nda tutuklu bulunduğu yıllarda böyle bir alışkanlık geliştirmişti. Derin bir sessizliğe gömüldü. Çoğu acı dolu anılar olmasına karşın sonunda büyük bir zafer kazanmıştı.

Artık yaşlanmıştı, yetmiş yaşındaydı. Zamanı sınırlıydı; sonsuza değin yaşamayacaktı. Ama yine de daha birkaç yıl yaşamak zorundaydı. Ülkesi zor ve acı dolu dönemler geçirirken Başkan de Klerk'la el ele vermiş ve Güney Afrika'nın ırkçı sisteminden sonsuza kadar arınması için ellerinden geleni yapmaya başlamışlardı. Kara kıtadaki son sö-

mürgecilik de çökertilecekti. Bu hedefe ulaştıktan sonra da kendilerini emekliye ayırabilir hatta ölebilirlerdi de. Ama hâlâ yaşama karşı büyük bir açlık vardı içinde. Her şeyi görmek istiyor, siyah nüfusun aşağılanma ve boyun eğmeyle geçen yüzlerce yıldan sonra özgürlüklerine kavuşmalarına tanık olmak istiyordu. Bunun zorlu bir yol olduğunun farkındaydı. Zulüm ve baskı Afrikalıların ruhlarına kök salmıştı.

Nelson Mandela, Güney Afrika'nın ilk zenci başkanı olarak seçileceğinin farkındaydı. Bunu gerçekleştirmeyi çok istiyordu ve geri çekilmeye hiç niyeti yoktu.

Yolum çok uzun, diye geçirdi içinden. Yaşamının büyük bir bölümünü hapiste geçiren bir adam için önünde uzanan yol gerçekten de çok uzundu.

Bu düşüncesine gülümsedi. Ama sonra yeniden ciddileşti. Bir hafta önce Başkan de Klerk'ın kendisine söylediklerini hatırladı. Ülkede kaos yaratmak ve bir iç savaş çıkarmak için bir grup beyaz Güney Afrikalı kendisini öldürmek için planlar yapıyordu.

Bu gerçek olabilir mi, diye geçirdi içinden. Ülkede birçok fanatik beyaz olduğunu biliyordu. Zencilerden nefret eden, onları ruhları olmayan hayvanlar gibi gören beyazlar vardı. Ama cinayetin gerçekten de bir çözüm olabileceğine inanıyorlar mıydı? Gözleri nefretten bu denli dönmüş olabilir miydi? Yoksa korkuyorlar mıydı? Eski Güney Afrika'ya dönmekten mi korkuyorlardı? Kendilerinin azınlıkta olduklarını göremiyorlar mıydı? Ancak bir avuç insanı etkileyebilecek bir güce sahip olduklarının farkında değil miydiler? Ama öyle olsa bile? Geleceği; ülkenin, çocukların geleceğini kan gölünde yok etmek mi istiyorlardı?

Nelson Mandela başını salladı. Bunun doğru olabileceğine inanmakta zorlanıyordu. De Klerk ya abartıyordu ya da kendisine yanlış bilgi verilmişti. Nelson Mandela başına gelebileceklerden kesinlikle korkmuyordu.

Sikosi Tsiki, perşembe akşamı Cape Town'a geldi. Ama Nelson Mandela'nın tersine onun gelişini kimse fark etmedi. Johannesburg'dan

otobüsle gelmiş, dikkatleri çekmeden Cape Town'da otobüsten inmiş ve karanlığın içine dalmıştı.

Geceyi sokakta geçirdi. Trafalgar Parkı'nda yattı. Şafakla birlikte, Nelson Mandela'yla hemen hemen aynı anda uyanmış, yokuşu tırmanarak önceden belirlenen yere gitmişti. Her şey haritaya ve Hammanskraal'da Franz Malan'ın verdiği talimatlar doğrultusunda gerçekleşiyordu. Arkasında böylesine güçlü kişilerin olmasından çok memnundu. Etrafta kimseler yoktu; burası piknik için elverişli bir yer değildi. 350 metre yüksekliğindeki tepeye uzanan yol yokuşun diğer tarafındaydı. Sikosi Tsiki kaçarken hiçbir zaman araba kullanmazdı. Yürümeyi her zaman çok daha özgürce bulurdu. Bu iş de biter bitmez yürüyerek tepeden aşağı inecek ve Nelson Mandela'nın ölümünün intikamını almak için çırpınan kalabalığın arasında karışıp gidecekti.

Nelson Mandela'yı öldüreceğini biliyordu. Franz Malan suikastın nerede ve ne zaman olacağını söylediğinde bunu anlamıştı. Gazetelerden Nelson Mandela'nın 12 Haziran günü öğleden sonra Green Point Stadyumu'nda konuşacağını öğrenmişti. 700 metre ötesindeki oval sahaya baktı. Bu mesafe onu hiç endişelendirmiyordu. Teleskop ve uzun menzilli silahıyla görevi yerine getirecekti.

Hedefinin Nelson Mandela olduğunu öğrendiğinde tepki vermemişti. İlk düşüncesi bu işi kendi yöntemleriyle halletmek olmuştu. Bu çılgın beyazlar eğer ülkede gerçekten de bir kaos yaratmak istiyorlarsa öncelikle Nelson Mandela'dan kurtulmaları gerekiyordu. Konuştuğu sürece zenciler özgüvenlerini kazanıyorlardı. O olmazsa ülkede bir belirsizlik söz konusu olacaktı. Mandela'nın halefi falan yoktu.

Sikosi Tsiki'ye göre bu kişisel bir hatanın düzeltilmesi için karşısına çıkan bir fırsattı. Aslında onu Afrika Ulusal Kongresi'nden Nelson Mandela atmamıştı. Ama o Kongre'nin tek lideri olduğuna göre ister istemez bu olaydan sorumlu olan tek kişiydi.

Sikosi Tsiki saatine baktı.

Artık beklemekten başka yapacak bir şeyi yoktu.

Georg Scheepers'la Müfettiş Bostlap'ın uçağı cuma sabahı saat onda Cape Town'un dışındaki Malan Havaalanı'na indi. Gece yarısından beri Sikosi Tsiki'nin kimliğini öğrenmeye çalıştıklarından her ikisi de çok yorgun ve uykusuzdu. Diğer dedektifleri yataklarından kaldırmışlar, polis kayıtlarını denetleyen bilgisayar operatörleri pijamalarının üstüne ceketlerini geçirerek merkeze gelmişlerdi. Ne var ki havaalanına gitme zamanı geldiğinde elleri bomboştu. Sikosi Tsiki kayıtlarda olmadığı gibi onun hakkında bir şey bilen de yoktu. Johannesburg'un hemen dışındaki Jan Smuts Havaalanı'na gitmek için yedi buçukta yola koyulmuşlardı. Yolculuk sırasında bir strateji oluşturmakta zorlanmışlardı. Sikosi Tsiki adındaki bu adamı durdurma şanslarının son derece kısıtlı olduğunu hatta olanaksız olduğunun farkındaydılar. Adamın neye benzediğini, nasıl biri olduğunu bilmiyorlardı. Kısacası onun hakkında hiçbir şey bilmiyorlardı. Cape Town'a iner inmez Scheepers hiç zaman yitirmeden Nelson Mandela'nın o gün öğleden sonra yapacağı konuşmayı iptal etmesi için kendisini ikna etmeye çalışmasını rica etmek için Başkan de Klerk'ı aradı. Başkan'la bağlantı kurması on beş dakika sürdü. Georg Scheepers, Başkan'a o gece olanları kısaca özetledi. Ne var ki, Başkan soğuk bir ifadeyle önerisini geri çevirerek Mandela'nın asla konuşmaktan vazgeçmeyeceğini söyledi. Ayrıca daha önce de yanlış duyumlar almışlardı. Yine aynı şey olabilirdi. Mandela korumalarının sayısını artırmayı kabul etmişti. Başkan'ın bu aşamada yapacağı fazla bir şey yoktu. Konuşma bittiğinde Scheepers, Başkan'ın Nelson Mandela'yı öldürülmekten kurtaracak bir hazırlığı olmadığı duygusuna kapıldı. Böyle bir şey olabilir mi? diye geçirdi içinden. Başkan'ın konumunu yanlış mı değerlendiriyorum? Başkan de Klerk'ı bir türlü kafasından atamıyordu. Borstlap'ın yanına gitti. Arabaya binerek üç saat sonra Nelson Mandela'nın konuşacağı Green Point Stadyumu'na doğru yola koyuldular.

"Üç saat yeterli değil," dedi Borstlap. "Bu kadar kısa zamanda ne yapabiliriz ki?"

"Başarılı olmak zorundayız," dedi Scheepers. "Bu kadar basit işte. O adamı durdurmalıyız."

"Ya da Mandela'yı," dedi Borstlap. "Başka bir olasılık olduğunu sanmıyorum."

"Bu söz konusu bile değil," dedi Scheepers. "Saat ikide platforma çıkacak. De Klerk konuyu ona açıp yalvarmak istemedi."

Kapıda kimliklerini gösterip stadyumdan içeri girdiler. Podyum yerine yerleştirilmişti. Afrika Ulusal Kongresi'nin bayrakları ve flamaları asılmıştı. Müzisyenlerle dansçılar podyumdaki yerlerini almaya başlamışlardı. Langa, Guguletu ve Nyanga kentlerinden gelen izleyiciler stadyumu girmeye başlamışlardı. Stadyuma giren izleyiciler müzikle karşılanıyordu. Politik toplantılar onlar için aynı zamanda festival anlamına da geliyordu.

Scheepers'la Borstlap podyumda durarak birbirlerine baktılar.

"Çok önemli bir sorunun yanıtını bulmak zorundayız," dedi Borstlap. "Bir suikast planıyla mı yoksa daha sonra kaçacak bir kişiyle mi ilgilenmeliyiz?"

"Sonuncuyla," dedi Scheepers. "Bundan emin olabiliriz. Kendi yaşamından vazgeçmeye hazır olan bir katil çok tehlikelidir, çünkü onun neler yapabileceğini kestirmek olanaksızdır. Ama tam hedefe ateş edemeyebilir, böyle bir tehlike de söz konusu. Mandela'ya ateş ettikten sonra kaçacak bir adamın peşindeyiz."

"Silah kullanacağını nereden biliyoruz?" diye sordu Borstlap.

Scheepers şaşkınlık ve tedirginlik karışımı bir bakış fırlattı.

"Başka ne kullanabilir ki?" diye sordu. "Yakından kullanılacak bıçak katilin yakalanıp linç edilmesi anlamına gelir..."

Borstlap başını salladı.

"Birçok seçeneği var," dedi. "Etrafına bir baksana. Damı ya da boş radyo odasını kullanabilir. Stadyumun dışında bir yer seçebilir kendisine."

Borstlap, stadyumdan yaklaşık yarım kilometre ötedeki Signal Tepesi'ni gösterdi.

"Birçok seçeneği var," diye yineledi. "Hem de gereğinden fazla."

"Yine de onu durdurmalıyız," dedi Scheepers.

Her ikisi de bu sözlerin ne anlama geldiğinin farkındaydı. İşi şansa bırakmaya zorlanıyorlardı. Her olasılığı araştırmak olanaksızdı. Scheepers on olasılıktan ancak birini araştırabileceklerini düşünürken Borstlap biraz daha fazlasının söz konusu olabileceğini düşünüyordu.

"İki saat ve otuz beş dakikamız var," dedi Scheepers. "Mandela zamanında gelirse. Suikastçının işi erteleyeceğini sanmam."

Scheepers deneyimli on polis memurunun kendisine yardım etmesini istemişti. Polisler genç bir çavuşun emrindeydiler.

"İşimiz oldukça basit," dedi Scheepers. "Bu stadyumu tepeden tırnağa araştırmak için yalnızca bir iki saatimiz var. Silahlı bir adam arıyoruz. Zenci ve çok tehlikeli. Onu etkisiz hale getirmeliyiz. Eğer mümkünse öldürmeyelim, ama başka bir seçeneğimizin olmadığına karar verirsek ancak o zaman öldürelim."

"Hepsi bu kadar mı?" diye sordu genç çavuş şaşkınlıkla, Scheepers konuşmasını tamamladığında. "Adamın nasıl biri olduğunu söylemeyecek misiniz?"

"Bunları tartışmak için zamanımız yok," diye araya girdi Borstlap. "Garip davrandığını düşündüğünüz herkesi tutuklayın. Ya da olmaması gereken bir yerde olduğuna karar verdiğiniz herkesi. Tutuklananların doğru kişi olup olmadıklarıyla daha sonra ilgileniriz."

"Ama hiç olmazsa bir ipucu falan verin," diye ısrar etti çavuş, on polis de onu desteklercesine bir şeyler mırıldandılar.

"Ne yazık ki bilmiyoruz," dedi Scheepers, sinirlendiğini fark ederek. "Stadyumu bölümlere ayıralım ve hemen işe başlayalım."

Temizlikçilerin dolaplarını, boş depo odalarını, damın etrafını ve girişleri kontrol ettiler. Scheepers stadyumdan çıkarak Western Bulvarı'nı geçip tepeyi tırmanmaya başladı. İki yüz metre tırmandıktan sonra durdu. Bulunduğu yerle stadyum arasındaki mesafa ona çok fazla gelmişti. Yetenekli bir suikastçı bile stadyumdan bu kadar uzaktan ateş edemezdi. Ter içinde ve soluk soluğa kalmış bir halde Green Point Stadyumu'na geri döndü.

Sikosi Tsiki saklandığı çalıların arasından onu görmüş ve onu stadyumun bulunduğu alanı denetleyen güvenlik elemanlarından biri san-

mıştı. Hiç şaşırmamıştı; böylesi bir denetimi bekliyordu. Çevrenin aranmasında köpek kullanmalarından korkuyordu. Ancak, tepeye tırmanan adam yalnızdı. Sikosi Tsiki parmağı susturuculu tabancasında tetikte beklemişti. Adam tepeye çıkmadan yarı yolda geri dönünce Sikosi Tsiki her şeyin yolunda gideceğini anlamıştı. Nelson Mandela'nın yalnızca birkaç saati kalmıştı.

İnsanlar akın akın stadyuma gidiyordu. Scheepers'la Borstlap kalabalığın arasında güçlükle ilerleyebiliyorlardı. Davullar çalıyor, insanlar şarkı söyleyip dans ediyorlardı. Scheepers başarısız olabileceklerini düşünmek bile istemiyordu. Jan Kleyn'ın Nelson Mandela'yı öldürmek için tuttuğu kiralık katili ne olursa olsun bulmaları gerekiyordu.

Mandela'nın stadyuma gelmesine yarım saat kala, Scheepers iyice panik içine girmişti. Borstlap onu sakinleştirmeye çalıştı.

"Adamı bulamadık," dedi Borstlap. "Araştırmayı sürdürmek için fazla zamanımız kalmadı. Nereyi araştırmamız gerektiğini sormalıyız kendimize."

Çevresine bakındı. Bakışları stadyumun dışındaki tepeye takıldı.

"Az önce oradaydım," dedi Scheepers.

"Ne gördün?" diye sordu Borstlap.

"Hiçbir şey," diye karşılık verdi Scheepers.

Borstlap düşünceli bir tavırla başını salladı. Katili iş işten geçtikten sonra bulabileceklerini düşünmeye başlamıştı.

Yoğun kalabalık onları ileriye ve geriye iteleyip duruyordu.

"Anlayamıyorum," dedi Borstlap.

"Orası çok uzak," dedi Scheepers.

Borstlap soru sorarcasına baktı.

"Ne demek istiyorsun?" diye sordu. "Çok uzak da ne demek?"

Scheepers öfke dolu bir sesle, "Hiç kimse bu kadar uzak mesafeden hedefe isabet ettiremez," dedi.

Borstlap'ın Scheepers'ın hâlâ stadyumun dışındaki tepeden söz ettiğini anlaması için bir süre geçmesi gerekmişti. Sonra birden ciddileşti.

"Bana tam olarak ne yaptığını anlat," dedi tepeyi göstererek.

"Tepenin yarısına kadar çıktım. Sonra da geri döndüm."

"Signal Tepesi'nin doruğuna dek çıkmadın, değil mi?"

"Çok uzak olduğunu söyledim ya!'

"Hiç de uzak değil," dedi Borstlap. "Bir kilometreden fazla mesafeden hedefini vuran silahlar var artık. Bu söylediğin mesafe olsun olsun 800 metre, daha fazla değil."

Scheepers ona şaşkınlıkla baktı. Tam o sırada da kalabalıktan çığlıklar yükseldi ve bunu davullar izledi. Nelson Mandela stadyuma gelmişti. Scheepers, Mandela'nın kır saçlarını, gülümseyen yüzünü gördü. Kalabalığa el sallıyordu.

"Hadi!" diye haykırdı Borstlap. "Eğer katil buradaysa mutlaka o tepede bir yerlerde olmalı."

Sikosi Tsiki, teleskopu sayesinde Nelson Mandela'yı çok yakından görebiliyordu. Arabasından inmiş stadyumun girişine doğru gidiyordu. Sikosi Tsiki, Mandela'nın yalnızca birkaç tane koruması olduğunu gördü. Kır saçlı adamın çevresinde olağandışı bir şeyler yoktu.

Silahını gözden geçirdi ve özenle seçtiği yere oturarak pozisyonunu aldı. İnce ve hafif bir metalden bir ayaklık yaptırtmıştı. Bu, kendi icadıydı ve silahlarına gereksinimi olan desteği veriyordu.

Başını kaldırıp gökyüzüne baktı. Güneş beklenmedik sorunlar çıkartıp gözünü kamaştırmayacaktı. Gölge, yansıma ve göz kamaştıracak bir parlaklık yoktu. Bulunduğu yerde kimseler yoktu. Silahı ve çevresinde uçuşan birkaç kuşun dışında yalnızdı.

Beş dakikası daha vardı. Yarım kilometre ötede olmasına karşın stadyumun coşkusu bulunduğu yere kadar geliyordu.

Silah sesini kimse duymayacak, diye geçirdi içinden.

İki fişek vardı. Fişekler önünde mendilin üstünde duruyorlardı. Ama bunları kullanacağını sanmıyordu. Günün anısı olarak saklayabilirdi. Belki de bir gün onlardan bir muska yaptırtırdı kendine. Böylece yaşamının geri kalanında şansı açık olurdu.

Kendisini bekleyen parayı düşünmemeye çalıştı. Öncelikle bu görevi başarıyla tamamlamalıydı.

Dürbünlü tüfeğini kaldırdı, uzağı gösteren mercekten baktı ve podyuma yaklaşan Nelson Mandela'yı izledi. Karşısına çıkacak ilk fırsatta ateş etmeye karar vermişti. İşi uzatmanın bir anlamı yoktu. Silahı kenara koydu, derin soluklar alarak omzunu rahatlatmaya çalıştı. Nabzını ölçtü. Olağandı. Her şey olağandı. Sonra yeniden silahını kaldırdı, dipçiği sağ yanağına yerleştirdi ve sol gözünü kapadı. Nelson Mandela podyumun hemen kenarında duruyordu. Önünde ve yanında birkaç kişi vardı. Sonra da kalabalığın yanından uzaklaşarak mikrofona doğru gitti. Ellerini başının üstüne kaldırdı. Gülümsemesi tüm yüzüne yayıldı.

Sikosi Tsiki tetiği çekti.

Ama kurşun hızla fırlamadan bir saniye önce omzunda bir el hissetti. Sırtına doğru bir taş atıldı. Şaşkınlıktan eli titredi. Tetikteki parmağını engelleyemedi. Atışı yaptı. Ne var ki, kurşun stadyuma değil ama ilerdeki caddede park etmiş bir arabaya isabet etti.

Sikosi Tsiki arkasını döndü.

Soluk soluğa kalmış iki adam ona bakıyordu.

Her ikisinin de elinde tabanca vardı.

"Silahını yere koy," dedi Borstlap. "Yavaşça ve dikkatle."

Sikosi Tsiki söylenileni yaptı. Başka seçeneği yoktu. Karşısındaki bu iki beyaz adamın hiç çekinmeden ateş edebileceğini hissediyordu.

Nerede hata yapmıştı? Bunlar da kimin nesiydi?

"Ellerini başının üstüne koy," dedi Borstlap, Scheepers'a kelepçeleri uzatarak. Scheepers bir adım atarak kelepçeleri Sikosi Tsiki'nin bileklerine geçirdi.

"Ayağa kalk," dedi Scheepers.

Sikosi Tsiki ayağa kalktı.

"Onu arabaya götür," dedi Scheepers. "Ben de az sonra orada olacağım."

Borstlap, Sikosi Tsiki'yi arabaya doğru sürükledi.

Scheepers stadyumdan gelen sesleri dinledi. Nelson Mandela'nın hoparlörlerden yükselen sesini duydu. Ses, sanki dörtbir yanından geliyor gibiydi.

Ter içinde kalmıştı. Aradıkları adamı bulamayacaklarını hissettiğinde yüreğini kaplayan dehşeti hâlâ hissediyordu. Rahatlama duygusu henüz tüm benliğini kaplamamıştı.

Az önce olanların tarihsel açıdan büyük önemi bulunduğunu yeni yeni anlamaya başlamıştı. Kimsenin henüz bundan haberi yoktu. Eğer tepeye zamanında çıkamasaydılar, eğer adama attığı taş telaş ve panikten isabet etmeseydi başka bir tarihi olay yaşanacaktı. Ve o olay tarih kitaplarında dipnottan çok daha önemli bir bölüm oluşturacak ve ülkenin kan gölüne dönüşmesine neden olacaktı.

Ben de bir Afrikalı'yım, diye geçirdi içinden. Bu çılgın insanları anlamam gerek. İstesem de istemesem de onlar bugün benim düşmanlarım. Güney Afrika'nın geleceğinin alışkanlıklarını yeniden saptamalarını gerektireceğinin belki henüz farkında değiller. Birçoğu bunu hiçbir zaman başaramayacak. Onlar ülkenin kan ve ateş içinde yok olmasını yeğlerler. Ama bunu asla başaramayacaklar.

Bakışlarını denize çevirdi. Bunu yaparken de Başkan de Klerk'a ne söyleyeceğini düşündü. Henrik Wervey de rapor bekliyordu. Ayrıca Bezuidenhout Parkı'ndaki eve de gitmesi gerekiyordu. O iki kadını yeniden görmek için sabırsızlanıyordu.

Sikosi Tsiki'ye ne olacağını bilmiyordu. Bu, Müfettiş Borstlap'ın sorunuydu. Silahla fişekleri yeniden kutularına koydu. Metal ayaklığı orada bıraktı.

Birden mehtabın ışığı altında nehrin kıyısında yatan beyaz aslan geldi aklına.

Judith'e safari parka yeniden gitmelerini önerecekti.

Belki de aslan hâlâ oradaydı.

Tepeden aşağı inerken derin düşüncelere dalmıştı.

Bir şeyi daha önce bu denli açık seçik göremediğini fark etti. Mehtabın altında uzanmış beyaz aslanın sonunda kendisi için ne anlama geldiğini anlayabilmişti.

Öncelikle o Güney Afrika'da doğan beyaz biri değildi.

Her şeyden önce o bir Afrikalıydı.

Son söz

Bu öykünün bazı bölümleri uzun zamandan beri bir kaosun eşiğinde olan Güney Afrika'da geçmektedir. Sosyal ayaklanmalar birçok kişinin göremediği bir felakete doğru sürüklemektedir ülkeyi. Öte yandan insan ülkedeki birçok umut verici olayı da gözardı edememektedir: ırkçıların denetimindeki Güney Afrika imparatorluğu yakın bir gelecekte çökecektir. Bu kitabın yazıldığı Haziran 1993'de Güney Afrika'da ilk kez yapılacak olan serbest seçimlerin tarihi 27 Nisan 1994 olarak saptanmıştır. Nelson Mandela'nın dediği gibi: "Sonunda kıyıya ulaşıldı. Uzun dönemde sonucun ne olacağı önceden tahmin edilebilir, tüm siyasi kehanetlere duyulan doğal kuşkulara karşın demokratik toplumun oluşması yasaların uygulanmasıyla gerçekleşecektir."

Kısa dönemde sonuç belirsizdir. Zenci çoğunluğun anlaşılabilir sabırsızlığı ve beyaz azınlığın aktif direnişi yalnızca şiddeti artırır. Hiç kimse iç savaşın kaçınılmaz olduğunu söyleyemez.

Birçok kişinin -bazen farkında bile olmadan- bu kitabın Güney Afrika bölümlerine katkısı olmuştur. Iwor Wilkins ile Hans Strydom'un Güney Afrika'da doğan Avrupalıların kapalı toplumu Broederbond'un arkasındaki gerçekleri ortaya çıkaran çalışmalarından yararlandığımı söylemeliyim. Graham Leach'in Boer kültürüne ilişkin yazdıklarını okumak başlı başına bir serüven niteliğindeydi. Thomas Mofololo'nun öyküleri Afrika gelenekleriyle tinsel dünyaya ışık tuttu.

Kişisel görüşleri ve deneyimleri çok yararlı ve önemli olan daha birçok kişi söz konusu. Her birinin adını teker teker saymadan onlara teşekkür etmek istiyorum.

Bu bir roman. Bu da karakterlerin ve yerlerin adlarının, zamanlamanın her zaman gerçek olmayacağı anlamına gelmektedir.

Bir bütün olarak bu roman benim sorumluluğumdadır. Herhangi bir kusur ya da eksiklikten benim dışımda hiç kimse suçlanmamalıdır.

Maputo, Mozambik, Haziran 1993
Henning Mankell.

ÇAĞDAŞ EDEBİYAT - POLİSİYE

İsveç'te bir kadın hunharca işlenmiş bir cinayete kurban gider. Dedektif Kurt Wallender, kurbanın ölümünün gerisindeki sır perdesini aralamak için araştırmalara başlar. Ne var ki izini sürdüğü ipuçları onu vatanı olan İsveç'ten, ırk ayrımcılığı ve kaosun sürmekte olduğu Güney Afrika'ya kadar sürükler.

Titiz bir araştırma sonunda, cinayete kurban giden kişinin ölüm nedeninin Nelson Mandela'ya düzenlenecek olan bir suikastle bağlantısı olduğu anlaşılır.

Güney Afrika gizli servisinde ırk ayrımcılığı ve kaostan kendine pay çıkaran birtakım insanlar ve eski bir KGB ajanı arasında sıkışan Wallender, karmakarışık olaylar zincirinin halkalarını çözebilmek için sonu gelmez bir mücadeleye girer.

Toplumsal yaraların ve kimi iç hesaplaşmaların gerilim dolu bir üslupla süslendiği **Beyaz Aslan**'ı okurların beğenisine sunuyoruz.

ISBN 975-21-0149-6

9 789752 101494

ALTIN KİTAPLAR

